

DE JONGE VROUW



GEILLUSTREERD
CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

VOOR DE VROUWELIJKE JEUGD
TER VOORBEREIDING VAN DE
TAAK DER VROUW IN HUIS EN
~ MAATSCHAPPIJ ~

UITGEVERSEN DRUKKERS
BOSCH & KEUNING BAARN

**ZEER
GROOTE COLLECTIE
WOLLEN
ZIJDEN
EN
FLUWEELEN
STOFFEN**

METZ & CO
LIBERTY AGENCY
HOOGSTRAAT 16
SCRAVENHAGE

VAN BAERLESTRAAT 90
AMSTERDAM. TEL. 26431



**Fransche
Meubelen**

**MEUBELEN-BETIMMERINGEN
BEHANG/EL/-STOFFEERINGEN
KUNSTVOORWERPEN**

**BROCADES
LEVERTRAAN
EMULSIE**

Zelf voedende Moeders!



Uw baby profiteert ervan als U
regelmatig en aanhoudend inneemt
BROCADES EMULSIE.

Zij wapent Uw kind tegen Engelsche
Ziekte (Rachitis).

Het regelmatig gebruik van
**BROCADES
LEVERTRAAN
EMULSIE**

heeft een gunstigen invloed op
volume en hoedanigheid der melk!



**De mode van den dag:
Verft thuis!**

MAAR UITSLUITEND MET
HEITMANN'S PAKJESVERF
EN SIMPLICETTEDOTJES
MERK: **VOSSEKOP**



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHEELEN JAARGANG

HEBT GIJ JEZUS ONTMOET?

Ik ben Jezus, de Nazarener, welke gij vervolgt.

Hand. 22:86.

Jezus is in het leven van Saulus gekomen. Het ging nu niet meer over alles, wat hij misschien wel eens over Jezus gehoord had, het ging om Jezus zelf.

Saulus is in één oogenblik gekomen tot de erkenning, dat Jezus de Zoon van God is, de Messias, de Zaligmaker van zondaren.

Het is niet genoeg voor ons, wel eens iets over Jezus te hooren, Hijzelf moet komen in ons leven. Wij hebben *Hem* noodig.

Er zijn veel godsdienstige menschen, die o zooveel van Jezus af weten, maar die Hemzelf nog nooit hebben ontmoet.

Gij kunt, zoo oogenschijnlijk, heel godsdienstig zijn en toch Jezus vervolgen. Zie het maar aan Saulus. Natuurlijk sleept gij geen mannen en vrouwen naar de gevangenis. Maar als gij door uw leven, dat oppervlakkig heel godsdienstig kan zijn en innerlijk toch zó onwaar, een slecht getuigenis aflegt van den Meester, dien gij zegt te dienen, wat doet gij dan anders, dan Hem vervolgen? Als gij toelaat, dat Zijn Naam gesmaad en gelasterd wordt, zonderdat gij u er tegen verzet, dan vervolgt gij Hem.

Maar Jezus komt in Saulus' leven. Die *vervolger* moet Hij hebben. Met dien fanatieken Saulus heeft Hij een woord te spreken.

Welk een groote liefde van den Heiland.

Ook tot u komt Zijn woord. Hij zoekt ook u, die toch, niettegenstaande de nauwgezette vervulling van uw godsdienstplichten, een vijand van Hem zijt en een vervolger.

Maar gij moet Hem *zien*. Hijzelf moet komen in uw leven. Hij moet wáár voor u worden. Met Hem moet gij in aanraking komen. Het moet zó worden, dat gij Hem niet meer kunt ontvluchten.

Dan, als ge *Hem* ziet, ziet ge ook uw zonde en schuld. Dan ziet ge u in uw schijnvroomheid. Dan ziet ge u in uw erbarmelijke vertooning. En dan komt ook de vraag: Heere, wat zal ik doen?

En dan vergeet gij nooit meer, zoo min als Saulus, dat gij Jezus ontmoet hebt.

Hebt gij Hem ontmoet in uw leven?

Hij staat en wacht op u.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

Verzoeking.

I.

„KOM luu,” zei Smit, die commissionair was, „en eigenaar van een groote omnibus, „as wie altmoal ons borreltje op hebben, den mouten wie moar zain, hou wie thoes kommen.”

Er was een geschuifel van stoelen in de gelagkamer, er volgde een haastig afrekenen en toen kwam de algemeene uittocht naar de schuur, waar de omnibus al gereed stond. Alleen Klaas Wieringa, een rijke boerenzoon, die toch óók mee moest, bleef bedaard zitten en riep door de gelagkamer: „Nog ain, vrouw Jansen.”

Smit keerde zich om op den drempel. „Je mouten 't zulf waiten, Wieringao, moar wie wachten nait op joe, heur.”

„Komt ien order,” bromde Wieringa. Hij wist heel goed, dat Smit tòch zou wachten. Zonder hem zou de omnibus niet afrijden. En zoo was het ook, als 't behoorde. Hij maakte niet vaak van deze reisgelegenheid gebruik. Dat doe je niet, als je met je eigen rijtuig kunt gaan. Zoo'n omnibus is goed voor burgers en arbeiders. Maar nu trof het zoo, dat hij, na een paar dagen bij familie te zijn geweest, vergeten had, naar huis te schrijven, wanneer hij thuis kwam en in dit geval had hij dan ook maar besloten, van de omnibus gebruik te maken. Maar dan moest er ook op hem gewacht worden, als hij dat zoo verkoos. En Smit zou zonder hem niet heengaan. Die wist wel, wat hij deed. Die begreep wel, dat hij gewillig had te zijn, als hij er geen schade bij wilde hebben.

„Nog ain, vrouw Jansen.”

De anderen waren al weg, naar de schuur. Ze waren zoo pas, na een dag in Groningen geweest te zijn, aan 't kleine stationnetje aangekomen en zouden nu nog wel een goed uur in de omnibus moeten zitten, vóór ze thuis waren. Dat was geen pretje in den winter, want 't was koud en het kon in de oude rammelkast ook geweldig tochten. Hoe eerder ze vertrokken, hoe beter.

De dikke kruidenier Hendrik Bos was het eerste bij de omnibus. Hij loerde als altijd op een hoekplaatsje en haastte zich dus. Maar toen hij het wankele trapje was opgeklimmen en zijn hoofd naar binnen trok, schrok hij toch en dit had ten gevolge, dat hij met een schok zijn hoofd terugtrok en zich leelijk stootte.

„Auw, verdekseld, kop is d'r half of.”

„Wat wil ie toch?” vroeg Jansen, de bakker, die zich al gereedmaakte, om achter Bos in te stijgen, „ie kommen ja net zoo gauw weerom, as ie d'r ien klommen.”

„Man, d'r zit d'r al ain ien. 'k Schrok mie blauw.”

„Den is 't gewaiten ook nait zuuver. Ik bin nooit bang. Moar wèl zit d'r ien?”

„Dat wait 'k nait. 't Is ja net zoo duuster. Moar 't is roar.”

„Nou, loat mie den moar ais even veurbie. Den zel ik wel ais zain.”

Maar dat was Bos toch al te min. Er was toch immers ook niets, om voor te vreezen? 't Was alleen maar, dat hij gedacht had, de wagen leeg te vinden en dat nu onverwacht zich daarbinnen al iemand bevond. Maar nu wilde hij Jansen den voorrang niet geven. Hij ging dus de omnibus binnen en zei, zooals dit ook paste: „Goun oavend.”

Er kwam een gemoppel uit den versten hoek van hem af.

„'t Is 'n vrouwspersoon,” vertelde Bos aan de menschen, die achter hem aankwamen, „moar wel 't is, ik wait 't nait.”

Daar kwam Smit met een lantaarn.

„Hier, luu, om beurten vasthollen. En wel doar al ien zit? Wel, dat is 'n juffrouw, moar Bos is trauwd en dei ol' boas mag nait te veul noar heur kieken. Den mout meester moar noast heur zitten, dei holt ja wel van jonge wichter.”

De mannen en vrouwen, die gereed waren, om in te stijgen, stieten elkaar aan en lachten zoo'n beetje. Maar meester Terpstra had Smit wel kunnen slaan. Wat deed die vent hem er weer in te halen? En die lui grinnikten natuurlijk allemaal om de mooie grap.

Bos was tegenover de juffrouw gaan zitten; de andere menschen, die na hem kwamen, zochten ook een plaatsje, maar als bij afspraak lieten ze de plaats naast de onbekende onbezet en toen meester Terpstra binnen kwam, scharrelden ze zóó lang en zóó behendig heen en weer, tot ze hem hadden op de plaats, hem door Smit toegedacht.

„Alles kloar? Woar is Wieringao nou?”

„Dei zit nog bie zien borreltje,” zei Jansen.

„Nou, dan blijft e doar moar zitten. Ik ken nait langer wachten.”

Maar Smit wachtte toch, scharrelde wat om den wagen heen, besloot eindelijk nog maar eens naar de gelagkamer te gaan en 't duurde nog al even, voor Klaas Wieringa vond, dat hij nu toch ook maar eens zijn plaats in de omnibus moest gaan innemen.

De inzittenden hadden zich intusschen niet al te erg verveeld. Jansen had zich meester gemaakt van de lantaarn en hield die nu zóó, dat het licht op de onbekende dame viel.

„Ik ken heur nait,” fluisterde hij tegen vrouw Bos, die naast hem zat.

„Nee, ik ook nait.”

„'t Liekt wel 'n stadsche juffer.”

„Jao.”

Ondertusschen was Bos al op onderzoek uit.

„Ook op rais, juffrouw?”

„Ja.”

„'t Is kold nè? Ie kommen ja wis ook van stad?”

„Nee, dat juist niet.”

„Nog wieder vot? Nou, den zellen ie 't ook wel zat wezen. Oet te gast?”

„Nee, ook niet.”

Bos was een en al verbazing. Wat moest de juffrouw dan, als ze niet uit logeeren ging? Hij had gemeend, dat hij met een familielid van den dominee te doen had. Daar kwamen wel eens van die stadsche juffers.

Heel spraakzaam was de juffrouw niet. En ze was heelemaal in 't zwart. En ze praatte ook niet zooals hij en de anderen.

„Van Dieken is ja vast 'n oom van joe?” viel vrouw Hazenberg in. Ze had de vreemde juffrouw eens goed bekeken en dan, ze wist immers, dat Van Dijken een nichtje verwachtte. Jantje van Dijken was gisteren nog in haar garen- en bandwinkeltje geweest en die had haar de geschiedenis verteld.

„Ja.”

Dadelijk waren allen op de hoogte. Tja, dat nichtje van Van Dijken, daar was het zoo een geschiedenis mee. Elske van Dijken, ja zeker, die was voor lange jaren immers, tegen den zin van haar ouders met zoo'n vent van niks weggetrokken, zoo'n soort architect, die er later heel haar erfdeel had doorgelapt en toen maar was gestorven, om zijn vrouw zonder een cent te laten zitten. Zeker, en toen had ze ergens in Amsterdam een winkeltje gehad en nu was ze zelf weg, 't arme mensch, en haar dochter zou bij Van Dijken komen. Nou, dat was mooi van Van Dijken, zeker. Want zoo'n stadsche juffer zou op de boerderij niet al te veel kunnen uitvoeren en je moest haar toch maar de kost geven en kleeren en ze had kuren ook, dat was wel vast. Ze zat er nu al zoo stijf en stil en je kreeg er geen woord uit.

Daar kwam Klaas Wieringa.

„Kom d'r ien, Wieringao, hier is nog 'n doaldersploats veur joe.”

„Dat zel wel. Smit stopt d'r altied zooveul mensken ien, as 't moar ken. Woar mout ik den zitten?”

„Hier moar,” vond Jansen, terwijl hij zijn best deed, om nog een paar centimeters naar rechts te schuiven.

„Jonges, jonges, dat is wat. Dat ken ja nait.”

„Jao, ien binnen nog al dikkig, moar wat mout mout en 'n mensk ken zich wel 'n beetje ien elkander drukken. Probair 't moar ais.”

„Alles kloar, luu?” vroeg Smit nog eens, terwijl hij greep naar de deurknop.

„Jao, ol', en nou moar gauw op hoes an.”

De deuren van de schuur gingen open, de omnibus schokte over den drempel.

Klaas Wieringa fluisterde met Jansen. „Wat is dat veur 'n wicht?”

„Och, dei nicht van Van Dieken.”

Wieringa's belangstelling was weg. Hij wist ook van de geschiedenis en zoo'n meisje zonder geld ging hem niets aan. Hij stak een nieuwe sigaar op en Jansen volgde zijn voorbeeld, terwijl hij Bos verzocht, even de lantaarn vast te houden.

De vreemde dame hoestte.

Meester Terpstra voelde zich min of meer verlegen. Hij zat hier weer in mooi gezelschap. Dat rookte maar, of 't niets was. Nog een paar oogenblikken en 't zou in den wagen weer niet zijn uit te houden. 't Was eigenlijk een schandaal.

„Mien oogen doun alweer zeer,” verklaarde vrouw Hazenberg. „Moar manluu geven ja niks om vrouwluu.”

„Ik wel,” zei Wieringa, „op zien tied.”

Er werd gelachen in den wagen. Jansen sloeg zich op de knie van pret.

„Hest dien segoar nou toch al an,” vond Bos, „en ik zit nog altied mit schienvat. Hier, heur.”

„Nee, wat ie hebben dat mout ie hollen. En den het juffrouw ien houk ook meer licht.”

De juffrouw probeerde, of ze nog een beetje dieper in haar hoekje kon kruipen. Ze verstond alles niet, wat ook maar goed was, maar ze vond, dat ze in wonderlijk gezelschap was gekomen. Wat een ruwe, onbeschaafde menschen.

Bons, daar kreeg de wagen een schok en Terpstra kwam onzacht met zijn buurvrouw in aanraking.

„Pardon, juffrouw,” mompelde hij.

„Jao,” vond Bos, „mit zo'n vremd woord moaken ze alles weer goud. Wil ie looven luu, 'k was vanmorgen ien stad ien 'n kroug en fou bonkte kneller mie mit 'n stoul tegen bainen. 't Dee aibels zeer, moar doar trok manje zich

gain spier van an. Pardon, zee e en tou nipte vent al weer vot. Moar ik zee: Hol joen pardon moar, want doar ken 'k niks veur koupon."

„Jao," viel Jansen hem bij, „meesters en zukke luu hebben altied zukke vremde woorden en oetdrukkens bie kop, moar doar kennen wieluu niks mit. Niks weerd, heur."

De juffrouw in het hoekje huiverde.

„Het tocht hier vreeselijk," vond ze.

„'t Is een ouwe kast," zei meester Terpstra minachtend, „maar je komt er toch mee. Als hier maar niet zoo vreeselijk gerookt werd."

De juffrouw scheen moed te krijgen. Hier was tenminste iemand, die haar eigen taal sprak.

„Is 't nog ver?" vroeg ze.

„Nog een goed uur. Maar we houden straks nog eens stil."

„Stilhouden? Waarom? 't Was 't beste, om maar gauw voort te maken."

„Ja, maar de menschen zijn gewoon, om onderweg nog eens even bij een kroeg aan te gaan."

„Bij een kroeg?" Ze zei het met ontzetting.

„Ja, juffrouw," glimlachte Terpstra, „daar zult u aan moeten wennen. Dat doen de menschen hier niet anders."

„Da's nog ais 'n verzetje," vond Bos, „en doar is ook niks tegen. Moar ie binnen ja wis ofschafter, meester?"

„Ja, en dat valt je zeker niet mee, hé?"

„Dat dut 't ook naif. En doornie het ook zegd, dat 't naif goud was. Hai har d'r 'n vremd woord veur, moar dat bin 'k vergeten. Moar 'k waif wel, dat d'r wat iekwam van kristlieke vrijhaid en doar hol ik mie bie."

„Zollen wie den gain borreltje meer maggen drinken?" vroeg Jansen verontwaardigd. „Wat zeggen ie doarvan, Wieringao?"

„Wel zol mie dat verbaiden? As ik 't betoalen ken, mout ik dat toch zults waiten. 'n Borrel op zien tied komt 'n mensk tou."

„D'r komt niks gouds van," bestrafte vrouw Hazenberg en ik geef meester geliek."

Terpstra voelde er niet veel voor, hier een twistgesprek over de geheelonthouding te gaan beginnen. Och, de menschen waren zoo slecht niet, maar nu hij was in 't gezelschap van de Amsterdamsche juffrouw, viel het hem wel weer op, dat ze eigenlijk toch erg lomp waren. Hij was er al aan gewoon geraakt, maar nu schrok hij weer wakker. Daar had je nu Klaas Wieringa, een onmogelijk mensch, maar hij kon doen en laten wat hij wilde en hij werd door ieder ontzien, of hij allen kon bevelen. Ach, en dan die taal en die gesprekken. Dat juffertje naast hem moest wel denken, dat ze onder de heidenen verzeild was. Een aardig gezichtje toch. Ze was een beetje bleek, maar ze zou in den laatsten

tijd ook heel wat hebben doorstaan en die zwarte kleeding *maakt* bleek. Maar fijne krulletjes had ze bij de ooren en haar oogen waren donkerblauw. En het trilde even om haar mondhoeken. 't Was, of ze toch ook nog wel pret had om het wondere gezelschap, waarin ze was geraakt. En ze was zoo heel anders dan de dames in 't dorp. Ze kwam uit een andere wereld.

Met die rookerij was 't een verschrikkelijke geschiedenis. En om de kou kon je geen raampje open hebben.

Juffrouw Annie van Dijken zuchtte. Er scheen geen eind aan de reis te komen. De wagen bonkte en stootte, de menschen babbelden, de rook was om te snijden..... vreeselijk, vreeselijk. En 't was koud ook. Nu kwam nog eerst het oponthoud in de kroeg. En dan begon de ellende opnieuw. Een raar taaltje, als de menschen hier spraken. Daar zou ze aan moeten wennen. Overigens.... de menschen zagen er nog al goedmoedig uit. Daar zou ze wel mee kunnen opschieten. Als oom en tante nu ook maar een beetje meevielen.

Ze zuchtte eens even.

't Was toch wel heel wat, zoo in den vreemde te gaan. Ze was nog nooit bij haar familie geweest, wist er ternauwernood iets van af. Ja, dat was natuurlijk, omdat moeder haar zin had doorgedreven en getrouwd was zonder de toestemming van haar ouders. Dat was zeker ook niet in orde geweest, want vader....

Maar moeder had haar geleerd, niet hard over hem te denken. Arme moeder, die had niet veel in haar leven gehad. En ze moest toch wel veel lijden, vóór ze ging sterven. Och, 't was voor moeder ook hard geweest, háár onverzorgd achter te moeten laten. Gelukkig, dat oom, toen hij 't bericht van moeders ziekte ontving, dadelijk teruggeschreven had en later zelf was overgekomen. 't Leek een stille, stugge man, maar hij had zich natuurlijk in Amsterdam niet thuis gevoeld en kon best nog meevallen.

Toch goed, dat hij gekomen was. 't Sterven was moeder gemakkelijker gevallen, toen ze wist, dat er voor haar dochter gezorgd zou worden.

Wat was het ná moeders sterven snel gegaan. Voor zóóveel dingen moest gezorgd. En nu zat ze hier in de omnibus en straks zou ze zijn in haar nieuwe thuis. Hoe tante zou zijn?

Slaperig werd ze ook, maar ze durfde de oogen niet sluiten en dat kon ze trouwens ook niet, dan pijnde de scherpe rook nog meer. Wat ook een menschen. Daar was nu die vent, die jonge boer, die maar zat te dampen, of hij er den kost mee kon verdienen. Heel beleefd waren ze hier niet. En dan de manier, waarop ze getracht hadden, haar uit te hooren.

Die onderwijzer naast haar had het ook niet

gemakkelijk tusschen zooveel boeren. Maar hij scheen er nog al tegen te kunnen. 't Was tenminste een zegen, dat er in den wagen één was, die ze verstaan kon. Wat zei hij daar? De wagen rammelde zoo vreeselijk, ze kon hem bijna niet verstaan.

„Kunt u 't nog uithouden van den rook?” vroeg hij glimlachend.

„k Zal wel moeten,” zei ze terug. Ze vond hem toch wel aardig en een knap gezicht had hij ook. Van voorstellen en zoo schenen de lui hier niet te weten; nu, 't kon er ook zonder.

„Ja, onze sigaren, dáár houden we van,” spotte hij.

„Moar ie rooken ja hailndal nait meester,” vond Bos. „Gain segoaren meer ien buus? Ken ik joe dainen?”

„Nee, dank je wel, Bos. Maar de juffrouw heeft er zoo'n last van.”

„Ze zel d'r wel an wennen,” vond Bos, onverstoorbaar. „As ze 'n toerke bie ons west is, wait ze nait beter.”

Vrouw Hazenberg kreeg toch medelijden.

„Ken dat gesmook den nait oet wezen? Binnen ie mie ook kerels? 't Is ja schoamachtig.”

„Wie schoamen ons zoo gauw nait,” zei Wieringa. „Wie binnen zoo en nait ans en doarmit is 't oet. Al dei malle kuren van nait smoken as d'r vrouwluu bie binnen en zoo, da's altmoal niks weerd.”

„Vrouwluu hebben 't altied doan,” merkte vrouw Jansen op, „moar ik zeg, manluu kennen d'r toch nait zonder en as Wieringao moar eerst ais 'n vrouw het....”

„Den verandert hai nog gain spierke,” zei 't onverstoorbare jongmensch.

„Een buffel,” vond Annie van Dijken hem. Als ze later nog eens met hem in aanraking kwam, zou ze hem leeren, dáár kon hij op rekenen. Was ze nu hier maar eerst uit.

De menschen schenen 't in den wagen gezellig te vinden. Zij begreep dat niet. 't Was er immers niet uit te houden. Die vrouwen waren ook maar zoo zoo. Ze lachten om die Wieringa, alsof hij heel iets aardigs zei, terwijl hij toch enkel maar onbeschaamd was.

En dan hielden ze een gesprek over wat ze „ien stad” gezien hadden en soms fluisterden ze. En ze hadden geheimzinnige pakken en pakjes bij zich, die ze bewaarden onder de bank en wegtooverden op allerlei vreemde plaatsen, onder den mantel, in een duister hoekje, alsof ze niet wilden weten, dat ze inkoopden hadden gedaan.

Bos voelde met zijn rechtervoet al eens onder de bank en stootte zóó lang tegen een groot pak, tot hij het te voorschijn had gebracht. 't Lag nu Jansen op de voeten.

„Ie hebben ien stad nog al wat koft,” merkte Bos op en hij zei het kortaf.

Jansen was verlegen.

„Jao, zai, 't binnen altmoal dinkjes, dei je bie ons nait kriegén kennen. Den mou je vanzulfes wel ien stad terecht kommen. 't Mos ainlieks nait neudig wezen.”

„Dat zeg ik ook,” zei Bos. „'k Zee 't lest nog tegen doornie, tou die bie ons op hoesbezuik was. Hai har weer zoo preekt over moat en gewicht. Jao, den bin 'k altied biendens, want wat wait zo'n man nou van 'n winkel of? 'k Zee, nou doornie zee 'k, as wie eerlieks deur wereld willen, den mouten doornies en meesters heur geld nait noar stad brengen. Wat bie ons verdaind wordt, mout bie ons ook weer oetgeven worren. Ol' har niks tegen te proaten, heur. Mevrouw gait nog al ais noar stad en den wait ik 't ja wel.”

„Da's schoamachtig,” zei Jansen. „Moar zukke luu waiten nargens van, dat zeg ik moar.”

De andere reizigers gaven blijk van hun instemming, maar ze werden toch een beetje onrustig, alsof ze hun geweten niet al te zuiver voelden.

Klaas Wieringa dacht: „Da's ja oarig. Moar nou smiet ik bongel d'r ien.”

„Heden, Jansen, hou duur was koffie ien stad. 'k Was d'r ja bie, dat d'r zooveul pond veur joe ienpakt worde.”

Jansen schoof verlegen heen en weer.

„Weer an 't scheervooglen, Wieringao? Jao, ie binnen zo'n guut.”

Maar Bos keek bijzonder wantrouwig en hij bleef het verdere deel van de reis merkwaardig koel tegen Jansen.

Meester Terpstra had pret. Even keek hij naar zijn buurvrouw en in haar oogen zag hij tintellichtjes komen. Zij had toch klaarblijkelijk begrepen, waarover het ging. Fijn toch, zooals die lui elkaar er tusschen konden nemen.

(Wordt vervolgd.)

VERKLARING VAN WOORDEN EN UITDRUKKINGEN.

aibels	= geweldig	oet te gast	= uit logeeren
buus	= zak	plaiستن	= ergens aanhouden
biendens	= inwendig boos	schoamachtig	= beschamend
gesmook	= rooken	schienvat	= lantaarn
hooskes	= kousjes	wichter	= meisjes
kneller	= kellner	wieluu	= menschen
manje	= mannetje		zoals wij
nou smiet ik bongel d'r ien	= nu maak ik ze aan den gang		



De Molen.

P. J. G. Gabriël.

DE DORPSKERK

IK heb lang zitten kijken naar het hoekje, dat de schilder wel zéér bekoord moet hebben, met zóóveel liefde is het weergegeven.

Nanninga is een serieus werker, en hij is niet tevreden met na-teekenen. Hij brengt sfeer in zijn werk. Hij moet dat kerkje met de kleine huisjes en schuurtjes liefgehad hebben.

Gelukkig komen we langzamerhand weer tot bezinning.

Wisten we soms niet, wat een schilderij moest voorstellen, thans is dit, tenminste bij een deel onzer schilders, weer anders geworden.

Met *het* realisme hadden we reeds lang afgedaan, we hebben nu in een deel van het jongere werk het verdiepte, het ver-idealiseerde realisme.

Is dat toch niet steeds het zoeken van de werkelijkheid achter de dingen?

Nanninga mogen we dankbaar zijn.

Het is mij, of ik hier sta in het tuintje, op een Zaterdag, in den namiddag. Ik weet niet, hoe het komt, maar alles om mij zegt, dat het morgen Zondag zal zijn. Dat oude hek, dat brokkelige schuurtje, is op Zaterdagmiddag zooveel anders dan op de andere werkdagen. 't Licht op het kerkje valt anders. Er is in de lucht een stemming van stil verwachten.

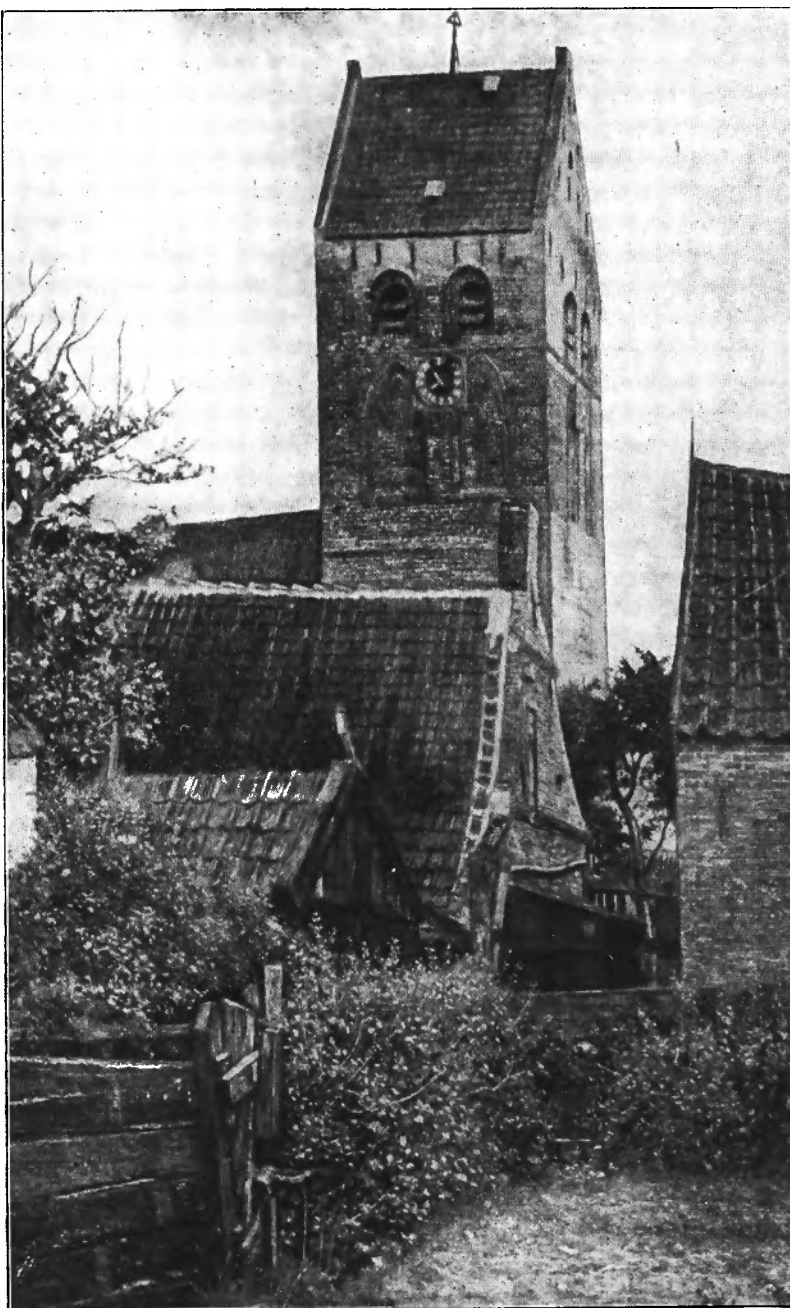
Ik hoor, terwijl ik dit schrijf, machines ratelen, ik ben midden in het leven van allen dag, maar ik voel heimwee naar dit stil, rustig dorpje. Ik zou er willen zijn, om te zien, om te luisteren. Het is stil.

Daar klinkt, in de verte, een vrouwenlach op. Ik weet, dat daar ginds nog druk gewerkt wordt, om klaar te komen voor den Zondag. Maar er wordt gewerkt voor een *feest* en de feeststemming zit al in de lucht.

Daar valt plots in de stilte een zware klokkegalm.

De week wordt uitgeluid; het is morgen Zondag.

Op 't pleintje voor de kerk is de koster druk in de weer. 't Straatje moet nog van 't er opge-



waaide stof ontdaan worden. En straks zie ik hem scharrelen tusschen de oude, verweerde grafstenen, om een paar dorre fakken op te rapen.

Wij kunnen ons voorbereiden, de Zondagsstemming komt al tot ons. Dit hebben we aan de kunst van Nanninga te danken. K.

BOEKENSCHOUW.

HET begint winter te worden, de avonden zijn weer lang; het is gezellig, wanneer in de kamer enkele vrouwen en meisjes zich bezighouden met handwerken. Natuurlijk: er zijn vaak andere dingen te doen. Doch men meene niet, dat handwerken enkel tijdverulling, tijddooding zou zijn. Zeer veel praktische zaken worden in onzen tijd in allerlei technieken vervaardigd.

De bekende firma Van Wees en Weiss te Zeist zorgde weer voor aanvulling van onze voorraad handleidingen. Een paar bespraken we eenigszins uitvoeriger. Hier volgen enkele, die reeds meer algemeen bekend zijn.

Geen handwerkzaak passeert men tegenwoordig, of men ziet er raffiawerk. Beyers extra-serie H 310 geeft tal van voorbeelden, zeer apart soms. Ook matjes en mandjes van raffia in verbinding met pitriet. Verder heel aardige bloempotten en hangers over draad-vorm; dan raffia op gaas gewerkt, gevlochten of over karton geweven.

H 309 van dezelfde serie komt met een keur van de nieuwste handwerkjes in wol.

Zeer aparte patronen vaak. Pas las ik van een Fransche naald-kunstenares, die met haar man de borduurfiguren voor mantels, japonnen en vesten ontwerpt in eenvoudige rechthoekige verhoudingen van vlakken en lijnen.

Aan iets dergelijks deden sommige kussens in dit werkje mij denken. En wat te zeggen van een mandje met Paasch-eieren, of een kloek met kuikens, beiden bedoeld als eierwarmers?

Kleiner omvang is H 311, een nummertje met Kunstbreiwerk. Vooral bedoeld voor beginners.

Eenige patronen worden op de oude manier beschreven, enkel met tekst. Eén van de kleedjes en de theewarmer zijn echter van telpatroon voorzien, om te doen ervaren, dat het werken naar Beyers telpatronen veel gemakkelijker is. Zodoende vormt deze uitgave, die slechts dertig cent kost, een overgang naar de grootere boeken met kunstbreiwerk H 62 en H 64.

En dan is er nog een extra blad, met zes soorten hoeken in zijdenbast of geprepareerde raffia. Heel aardige modellen, zoowel voor dames als voor kinderen. Verder nog twee taschjes, een gebreid kleed en een gebreid kussen, alles van bastzijde, voor de prijs van 20 cents.

We herinneren er hier nog eens aan, dat al de Beyers uitgaven door de firma Van Wees en Weiss te Zeist worden geleverd aan handwerk-winkels en manufacturenzaken, waar men handwerken verkoopt, en door de firma Albert de Lange te Amsterdam aan den boekhandel.

Men vrage daar dus de verschillende nummers ter inzage.

Van geheel anderen aard zijn de boeken, die we van de Uitgeversmij. „Holland” te Amsterdam ter recensie ontvingen.

Ten eerste „Bobbed hair” door Nelly van Dijk-Has. Voor de lezeressen, die reeds langer op ons blad geabonneerd zijn, geen onbekende. We behoeven er dus hier niet veel van te zeggen. Laat ik alleen vertellen, dat het verhaal met flinke, duidelijke letter gedrukt is, en het geheel door het meisjeskopje op den omslag veel heeft van de reis-lectuur, die door allerlei andere firma's in den handel wordt gebracht. Ongetwijfeld is de novelle voor dit doel geschikt. Al hoop ik niet, dat de schrijfster van „Levensspanning” ons verder vooral boeken zal geven van dit luchtiger genre, als „Bobbed Hair” is, aan de anderen kant lijdt het geen twijfel, of ook voor ontspanningslectuur van christelijke strekking is er onder ons nog wel plaats.

„Cirkelgang” door O. Ruysch, bij dezelfde uitgeefster, beschrijft een tijdperk uit het leven van een boefje, voornamelijk z'n verblijf op de stichting Veenland, de terugkomst bij z'n moeder, z'n langzaam weer afzakken en als gevolg daarvan zijn herplaatsing op Veenland, waar z'n opvoeders weer van voren aan met hem moeten beginnen. Een echte cirkelgang.

Ik weet niet, of de heer Ruysch werkzaam is in een tuchtschool of iets dergelijks, maar 'k vermoed van wel. Zoowel de verschillende opvoeders daar, als het boefje Kobus zijn zoo geheel naar het leven geteekend, dat men voelt: de auteur moet ze hebben gekend. Cirkelgang geeft ons een droef-realistisch verhaal; toch is het goed, wanneer we ook van deze werkelijkheid eens kennis nemen, al was het alleen, opdat we te dankbaarder zouden zijn, wanneer God ons, voor zulk een droeven cirkelgang des levens waarde.

Nog ontvingen we de geïllustreerde christelijke scheurkalender 1928 van J. N. Voorhoeve te Den Haag. Het schild geeft een voorstelling van Mefiboseth bij David. We hebben wel eens mooier schild gezien en gelooven nooit, dat David er zóó uitzag, als dit schild ons wil wijsmaken.

Twee premieboeken vergezellen den kalender. Het eerste is: Klavervier, door W. Schippers. Het tweede premieboek is: Het Geloof overwint, een historisch verhaal van W. Brockhaus. Men ziet: de uitgever geeft veel.

J. M. W.—W.

LUNTEREN.

TWEE jaren geleden schreef ik in „de Jonge Vrouw” een en ander over een week in het conferentie-oord van den Zendings-Studie-Raad te Lunteren.

Gaarne zou ik het vorige jaar ook zijn gegaan, maar ik had toen mijn vacantie juist gehad. Gelukkig kon ik dezen zomer de eerste der drie conferentieweken meemaken en wel van 1—6 Augustus.

Voor wie ook al eens een dergelijke week daar in Lunteren heeft meegemaakt, zegt alleen het woord „Lunteren” al alles, nietwaar? Dan denk je aan die heerlijk-gezellige dagen daar; allen één in denken en voelen zoo’n week — wég voor een korten tijd alle géschil en vèrschil — wég uit het roezige, woelige leven van allen-dag. Dát alleen al geeft je een gevoel van rust en vrede: we voelen ons één, al die 170 menschen verbonden aan elkander door één gemeenschappelijken band, de liefde tot den Heiland en Zijn Koninkrijk.

’s Morgens, al vroeg (als je tenminste van ’t hooge Noorden komt) begint de reis en dan, vooral het laatste eind van Amersfoort tot Lunteren, komen er al meer reizigers, allen met eenzelfde doel: Lunteren; je ziet het al aan hun koffers, waaraan de rose labels, die vooruit aan alle deelnemers worden gezonden voor de bagage, die wordt afgehaald aan het station. O, ze maken het den menschen daar zoo gemakkelijk in Lunteren: alles kun je op den bagage-wagen laden, waar het onder de trouwe hoede is van den bagage-meester. En dan gaat het voorwaarts, door het mooie dorp en langs de bosschen, naar het Conferentie-oord. Opeens sta je er voor: een groote, open plek met de houten barakken van: hoofdgebouw — waarin de vergaderzaal en boekerij waar de heer v. Seters zoo welwillend is alle mogelijke inlichtingen te verschaffen, en cantine-eetzaal en slaapkamertjes.

Het eerste is dan pension-geld offeren aan den penningmeester, die zitting houdt in een vertrekje naast de eetzaal — meteen krijgt elk dan een lijst, waarop de namen van alle deelnemers(sters) en een rond cartonnetje, keurig en stevig in blik-omlijsting, aan een rood koordje, waarop je naam. Dat is ter vergemakkelijking van de kennismaking aan tafel.

In het hoofdgebouw kun je nu allereerst een kommetje thee halen; zoo leuk, al die verdorste reizigers met een kommetje naar de thee-distributie; en dan je bedje gaan spreiden. De

dames hebben twee, de heeren één barak om te slapen; deze barakken zijn zeer strengelijk van elkander gescheiden, de heele terrein-breedte ligt er tusschen. Vlak bij de slaapkamers der heeren bevindt zich ook die van de sprekers en gasten. De kamertjes zijn heel eenvoudig met twee of drie (naar verkiezing) smalle ledikanten: dekens zijn aanwezig, voor lakens en sloopen zorg je zelf; wel een beetje lastig is het niet aanwezig zijn van een spiegel; zonder nu bepaald den naam te hebben van „ijdelruit”, moét er toch eigenlijk wél een dergelijk toilet-artikel zijn — enfin, je kunt betrekkelijk gemakkelijk zelf eentje meenemen.

Als de bedden zijn opgemaakt, een paar wandtekstjes opgehangen, een fleurig kleedje over het nachtkastje met een bouquetje hei of zandklokjes, — dan heb je een gezellig, knus kamertje. ’t Is juist zoo aardig alles elken morgen te moeten doen, dat bedrijvig af- en aanloopen om water te halen enz. enz. Jammer genoeg waren deze eerste week de studenten van de Zendings-school te Oegstgeest nog niet aanwezig en misten we onze koraalmuziek.

Vooral ’s avonds, als allen onder de wol zijn en ’t stil is en donker, geeft die muziek zoo’n heerlijk, bijna verheven gevoel, zoo intens voel je dan de Gods-nabijheid. In alle gebouwen is nu electricisch licht — een reuzen-verbetering, maar ook is nu de gezellige intimiteit van kaars- en petroleumlicht verdwenen. Om 11 uur komt de barak-chef bij alle kamers langs, informeert of alle kiekens „binnen” zijn, is dit niet het geval, dan komt er hoog in den mast, die midden op het terrein staat en waaraan de driekleur wappert, een licht aan, als teeken, en wordt de bel geluid; maar ’t is geraden ’s avonds niet te ver het bosch in te gaan, want in een minimum van tijd ben je den weg kwijt in die pikzwarte duisternis.

’s Morgens zeven uur réveille en om acht uur ontbijt (als je corvée-diensten hebt, een half uur vroeger). Die maaltijden zijn ook zoo eenig, de lange tafels, keurig gedekt, met overal frissche bloemen in aardige kannen en vazen, alles even prettig en gezellig gemaakt door de voorbeeldige en vriendelijke zorgen van onze trouwe kampmoeder, Mejuffrouw Sybrant. — Daar komt dan bij, al dat gegons van stemmen, al die blij gezichten.

En elk oogenblik klinkt er vroolijk gelach om een of ander geestig gezegde, want er heerscht een aangename conversatietooneel, ook vooral aan



Ons cursushoekje in 't bosch.

tafel, echt frisch en pittig soms, dank zij mede onzen voortreffelijken, steeds-op-zijn-post-zijnden kampcommandant, den heer Brink, die tot in den laten avond waakte over het welzijn van zijn kudde! — Verder zijn er 'smorgens de Bijbelbespreking en de studie-groepen en cursussen, die bij mooi weer in 't bosch of op de hei worden gehouden. Dan kwam de wind soms door de dennen ruischen, bogen die hooge, slanke stammen — je hóorde 't komen, verder gaan over je hoofd — wéér verder, tot het stil werd, die innige bosch-stilte, als de zonnestralen, getemperd, glijden door de takken, goudig licht, spelend langs de stammen, — op den grond van geurig-bruine naalden en donker, fluweelig-groen mos. Alleen al die omgeving stemt tot vrede. — Of ook de wandelingen op de hei: allen samen, na de avond-lezing, als we gingen zingen bij „de hooge bank.” Schilderachtig, al die lichtjes van zaklantaarns in het donkere bosch, dan op de wijde hei; één avond, op den terugtocht, kwam het allermooiste: ver weg over de hei, kwam de maan op, even boven het bosch, als een groote, roode bal — zóó schitterend mooi en majestueus, dat we er stil van werden; langzamerhand kwam ze hooger en ging over in zacht-oranje, tot ze eindelijk hoog, in blankzilveren glans scheen over de nacht-stille heide.

Een anderen avond hebben we gezongen in

het groote portiek van de uitzichttoren, (die staat, even buiten het Conferentie-terrein).

Op die toren heb je een prachtig uitzicht naar alle kanten en zie je de omringende dorpen als Barneveld, Ede enz.

Oneindig-ver ligt de hei, als een groot, paars tapijt en dan weer bosschen en gele korenvelden en hier en daar als fijne silhouetjes: een torentje boven de boomtoppen uit. Vlak tegenover den ingang van die toren is een breede, mooie boschlaan en van daar uit gezien leek het zóó aardig, dat zangkoor met hun lichtjes in die donkere nis.

De middagen waren gewijd aan fiets- en wandeltochten; op de laatste werd dan gewoonlijk verteld door één der zendingen; alle wandelaars gingen in een kring zitten en je luisterde maar naar die verhalen van zendingslief en -leed en je krijgt even een blik, een diepen blik in het leven van die mannen en vrouwen, die alles verlaten, in dienst van hun Zender: Koning Jezus; klein voel je je dan soms. —

't Is me onmogelijk hier al die mooie geschiedenissen weer te geven — 't zou een heele „Jonge Vrouw” en misschien nog wel veel meer in beslag nemen — bovendien wat zou ik moeten nemen? Alles was mooi, alles interessant en de moeite van vertellen óverwaard — dus waag ik me daar niet aan.

Eén wandelmiddag hadden we, waarop niet rechtstreeks van het eigenlijke zendingswerk werd verteld; dáárvan zou ik dus iets kunnen vertellen, — iets — en dan is het nog niets in vergelijking met het verhaal van den verteller zelf. Dat was de middag, waarop Ds. de Vey Messdagh — van Rotterdam zou spreken. We wandelden tot een grooten kuil, midden in het bosch en vonden daar allemaal een idyllisch plaatsje, in de kuil of boven aan den rand en in 't midden stond de verteller.

Een paar uren heeft Ds. de Vey Messdagh gesproken, zóó in-mooi en boeiend, dat het was

of we de dingen vóór ons zagen, het leefde voor ons, en zóó stil als het was; en om ons heen het bosch — een middag om nooit te vergeten.

Met den spreker reisden we naar Jeruzalem; de heele reis maakten we mee — je zag Triëst in den donkeren avond, als een krans van lichten — Brindisi, de laatste Europeesche haven en dan de wijde zee, — tusschen twee landen: Europa en Afrika, met als eerste stad Caïro — „de overwinnaar”. —

Daar staan ze, de als vorsten gekleede Oosterlingen in hun schilderachtige mantels: Caïro, brandpunt van den Islam, met haar geweldige Universiteit, waaraan 40.000 studenten. Als een visioen zagen we het: de stralend-witte stad, overgoten met den rooden gloed der ondergaande zon, een overweldigend schouwspel; en door de stilte van den avond zweven de eigenaardig-melancholieke klanken der doedezakken van de Schotsche soldaten. — Verder door Afrika, het land van de sfinxen en piramyden, grootsch, met een geheimzinnige bekoring, — door de Bijbel-landen, ons zoo bekend, naar Jeruzalem. Ontroerend zal het zijn voor de poorten van Jeruzalem te staan, als Christen, en dan binnen te gaan, te loopen door de smalle straten, het bonte gewoel en geschreeuw, soms het roepen van een karavaan-leider en ze gaan langs je heen: de kameelen op hun hooge pooten, beladen met koopwaar. Daar loopen ze de Oostersche vrouwen, gesluierd, de gehuwde ook nog de oogen bedekt, met langs haar voorhoofd de rij huwelijkspenningen.

Dan begrijp je ook opeens zoo duidelijk die gelijkenis van de verloren penning: 't was immers haar huwelijks-penning, haar zichtbaar teeken van trouw! En nog meer gelijkenissen begrijpen we nu: de mooie beelden, gegrepen uit het Oostersche landleven: élk schaap kent de stem van zijn eigen herder en dat gaat nóg zoo: iedere herder heeft zijn eigen roep, waaraan zijn kudde hem kent: een vréemde herder — een vréemde klank — en dus — niet volgen. — Of — de Heiland noemt zich Zelf de deur der schaapskooi en dat is in 's Oosten letterlijk waar: de herder is zelf de deur van de kooi. 's Avonds als zijn dieren terugkomen, gaat de herder staan aan den ingang en één voor één gaan ze binnen, fusschen zijn beenen door — en zijn allen veilig geborgen, dan gaat de herder zitten, vlák vóór den ingang en komt een vijand, dan moet hij eerst den trouwen herder verjagen, dooden — want hij stelt immers zijn leven voor zijn schapen. —

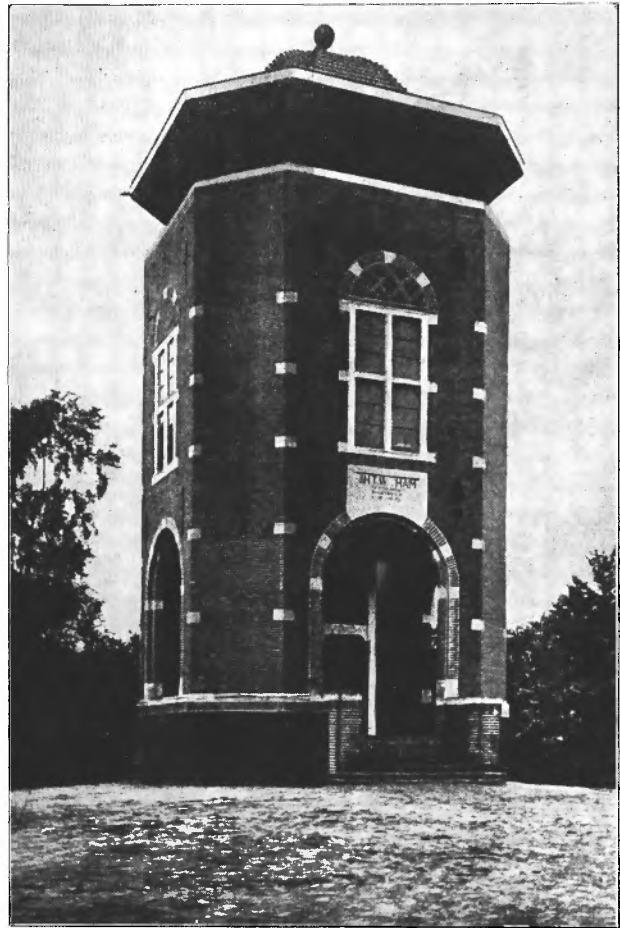
Is het niet aangrijpend mooi en voelen we niet, nóg dieper dan, de oneindig groote liefde en

trouw van den Grooten, Goeden Herder? —

Ook zijn er dingen, die weemoedig stemmen: op de plaats waar vroeger de Tempel stond, verheft zich nu een moskee; „de halve maan,” inplaats van „het Kruis,” de Islam in het midden van Gods Volk. In de voorhal is nog de rots met in het midden een gat, waarin vroeger het bekken voor het brandoffer en daaronder het kanalenstelsel, waardoor het bloed werd afgeleid naar buiten. —

En we gaan weer verder, naar den z.g. Klaagmuur. Daar komen ze de Joden, het volk van God, elken aanvang van den Sabbath en weenen en smeeken, met Oostersche, hartstochtelijke droefheid om de komst van den Messias, om licht en verlossing — en diep, vol ontroering hebben we 't allen meegevoeld, dat verlangen, dat weeklagen, denkend aan de woorden van den Heiland: „Hoe menigmaal heb Ik u willen bijeen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens vergadert, — maar gijlieden hebt niet gewild.”

Verworpen, — het kostbaarste en hoogste.



Uitzichttoren Lunteren.

En eindelijk nam Dr. de Vey Messdagh ons mee naar de Heilige Grafkerk, zoo genoemd, omdat dáár, naar alle waarschijnlijkheid de plaats is, waar het graf is geweest van Christus.

Eigenlijk is het een complex van gebouwen; het middenstuk is een glazen koepel en binnen-in het graf — dan gaat een huivering van eerbiedige ontroering door je hart en je zinkt op de knieën als zoovelen, de eeuwen door het gedaan hebben, getuige de uitgeholde randen van den steen.

Rondom dát kapelletje, scharen zich allerlei andere kapellen van: Armeniërs, Copten, Fransiscanen, Dominicanen — ook nog leege. Mooie gedachte: alle Christenen rondom den Heiland geschaard — verschillend van opvatting — toch allen één Zaligmaker — één Verlosser.

Boven is nog een klein vertrekje — een klein heiligdom, behangen met tapijten en rondom alfaren, met zacht, stil-lichtende kaarsevlammertjes: Golgotha, en we hebben meegezongen: „Jezus uw verzoenend sterven, blijft het rustpunt van mijn hart.....”

Nog iets treffends was er in het Fransche nonnenklooster: altijd blijven daar in de kapel, twee nonnen geknield liggen, biddend voor de zending onder de Joden; telkens worden deze zusters afgelost, maar altijd zijn er een paar, die daar bidden — bidden voor Gods Volk, om ook hen Jezus Christus te brengen. —

Dat alles is binnen Jeruzalem — maar even daarbuiten ligt de Olijfberg, de berg met zijn vele herinneringen, de berg, vanwaar Jezus de Heilige stad overzag, weenende over haar lot, waar Hij Zijn laatste woorden sprak tot Zijn discipelen en vanwaar Hij ook wederom opvoer naar Zijn Vader in den hemel. Het pad, dat voert naar den top is nog even steil als toen; (alle wegen in het Oosten blijven intact) daar ligt ook Gethsémané. Door een poortje in den muur gaan we mee naar binnen, een monnik wijst den weg en voor ons verheffen zich de eeuwenoude olijfboomen — dáár streed Jezus den bittersten strijd, dien ooit gestreden is — dáár worstelde Hij om den beker te kunnen drinken — in eenswillendheid met den Vader. — Gethsémané. — Dr. de Vey Messdagh vertelde ons, hoe plotseling een groepje luidruchtige Amerikanen binnenkwam, gewapend met hun codacs, wreed scheurend de heilige sfeer, die er heerschte — en zoo aangrijpend liet hij er op volgen, hoe toen door hem heen was gegaan: „Kunt gij dan niet één ure met Mij waken?” —

Zoo is het ook zoo dikwijls met ons — overal tijd voor, alles kan gebeuren — maar één, één enkel uurtje alléén, enkel en alléén met Jezus, vóór Jezus — hoé vaak is daar tijd voor. —

Dien middag vooral staat in mijn herinnering als een middag van heilige ontroering, een ure van dicht bij Jezus te zijn geweest, onder de beademing van Zijn liefde en Geest — dáárom moest ik over déze uren in Lunteren iets vertellen — dan kunnen we, na zulke uren het leven weer ingaan, het leven, met voor een ieder zijn eigen zorgen en verdrietelijkheden, maar dán gaan we getroost en bemoedigd, in het vaste weten, dat Eén ons leidt, dóór alles heen; veilig is 't gaan aan Zijn Hand. —

En daarom ook is het zendingswerk zulk een heerlijk werk; uit verschillende dingen, ons door de zendelingen verteld, blijkt zoo de schrijnende behoefte der heidenen naar den Verlosser, ze voelen, er is een Macht, een Opperwezen en ze kunnen den weg niet vinden; 'k denk aan hetgeen zending de Neef van Nw. Guinea verhaalde, hoe daar 's avonds de moeders met haar kindertjes naar buiten gaan en ze met uitgestrekte armen opdragen in de hoede van de maan — is het niet diep, diep tragisch?

En het zijn niet alleen de Papoea's van Nw. Guinea, die snakken naar Licht, schier overal is dat verlangen — die roep: „Komt over en helpt ons.”

En daar zijn mannen en vrouwen, die gaan, helden en heldinnen — maar het is nog niet genoeg — en ook ontbreken dikwijls de middelen om flink door te kunnen tasten — de zending kost veel, ontzaglijk veel natuurlijk en de offervaardigheid van hen, die achterblijven is vaak zoo gering, beschamend gering, als we denken aan het offer dat Christus voor óns bracht. Iets kunnen wij toch ook doen, niet alleen aan geld, maar ook lectuur voor onze zendingsvrouwen is zoo welkom; haar echtgenooten zijn soms dagen achtereen op een dienstreis en zij blijven achter op de verre posten, einden en einden weg van de beschaafde wereld; ik meen wel, dat Mevrouw Boissevain te de Bilt — hieromtrent nadere inlichtingen kan verschaffen, voor die er belang instelt. Zulk een Conferentie brengt je de Zending nader aan het hart, de liefde tot de Zending wordt grooter, dieper, we leeren begrijpen en door dat begrijpen leeren we ook zien wat we kunnen doen om mee te werken en te steunen, die heerlijke arbeid. We kunnen nu eenmaal niet allen gaan; nog afgezien van de roeping, kunnen daar omstandigheden zijn, die het onmogelijk maken. Maar daarom behoeven we niet stil te blijven zitten; we kunnen meewerken, allemaal en dan nog iets — we kunnen voor hen, die uit gaan: bidden — bidden om steun in hun moeilijke werk, om voorlichting, om standvastigheid en trouw; dán, met achter zich, een bid-dende gemeente, zullen onze zendelingen en zij



Cursus van Ds. Crommelin over Oost-Java.

die werken in het belang van de zending, zich sterk gevoelen, gedragen door het gebed. — Dat alles wordt ons nader aan het hart gelegd in Lunteren, vooral den laatsten avond, als den vertrekkenden zendelingen een woord tot afscheid wordt meegegeven, we hun het: „Gaaf in vrede” toezingen en „wij dragen u in den gebede...,” zij die gaan en zij die reeds werken; dan denken we ook aan onzen zendings-director Dr. Z. J. Brouwer, onzen voorzitter van voor twee jaar, die nu voor een studiereis in Indië vertoeft en persoonlijk de arbeid van de zending daar gadeslaat. Een heerlijke taak, maar ook voelen we iets van het groote offer, dat hij hiermede brengt — in het vaderland blijven achter: zijn vrouw en twee dochtertjes — ook hij én zijn vrouw hebben ons gebed noodig — moge hij werkzaam zijn daar tot Gods eer en uitbreiding van Zijn Rijk en alzoo behouden tot ons wederkeeren.

En toen kwam, zooals aan alles, het einde; soms denk ik wel eens, dat alles te veel is voor één week, om allemaal te verwerken; onze vicevoorzitter Dr. de Vey Messdagh — zei het zoo mooi in zijn slotwoord: we zijn „op den berg” geweest.

Telkens en telkens voelde je dat wéér: bij de morgen-bijbelbesprekingen van Dr. Riemens uit Leiden, bij de woorden van den voorzitter Ds. Joh. Rauws — ja, bij allen, die spraken.... „op den berg.”

En vanaf „den berg” moesten we toen het dagelijksche leven weer in — voor den één een licht, effen pad, voor den ander een weg van

smart en zorgen, en voor hen, die Jezus liefhebben en belijden, is de weg niet gemakkelijk; als Jezus in ons leven komt, beteekent dat niet, dat de strijd er nu uit is, o, neen, dán juist begint het: midden in de wereld staan in dezen, tegenwoordigen tijd van ongeloof en bijgeloof — dán het Licht hoog houden op den kandelaar — onze arm wordt dan wel eens moe —, maar — als Jezus Zelf dan komt en onze zwakke arm steunt, dan kunnen we meer en beuren

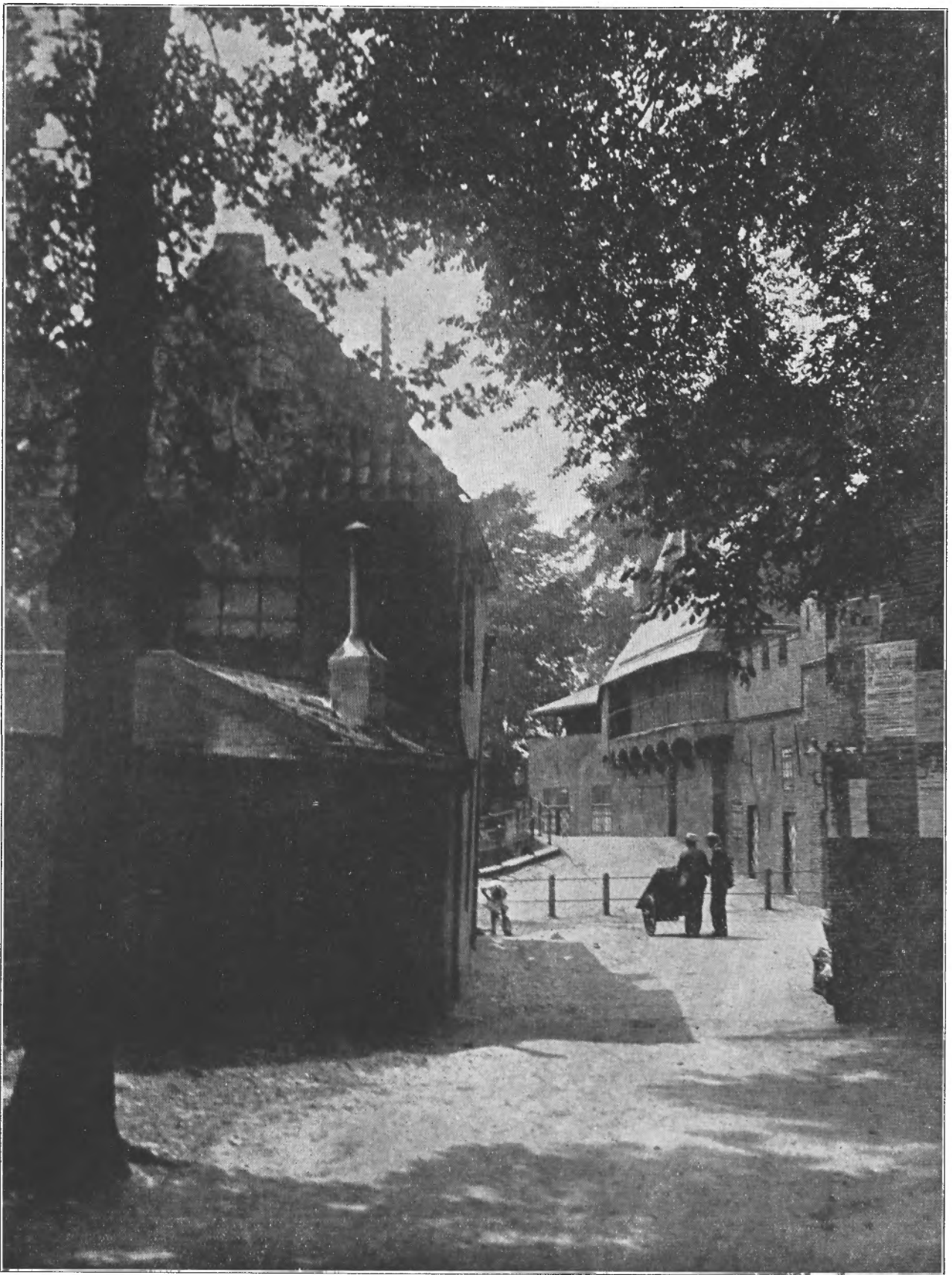
we ons Licht hóóg, opdat het vér schijnen mag, dan wordt het een voortgaan, zonder omzien; diep drijft Jezus de ploegschaar soms in onzen levensakker, maar juist daardoor komt de vruchtbare aarde boven, wordt de harde grond los en bereid om het zaad te ontvangen.

Belijden en beleven Wiens wij zijn — Jezus Christus brengen en verkondigen — ook in dagelijksche omgeving, laten zien, dat wij zijn: „met Jezus geweest.”

Stil en ontroerd hebben we dien laatsten avond om het kampvuur gezeten, midden op het terrein, om ons heen de zwarte bosschen. Een kampvuur heeft zoo'n eigenaardige, sprookjes-achtige bekoring: de hooge vlammen met hun schitterende kleur-schakeeringen van geel-oranje-rood tot violet en die gouden regen van neerspattende vonkjes tegen den donkeren avondhemel; en langs de dorre takjes en naalden, fijne vuurlijntjes, als gouden sneeuw.... bij de schemering van het uitdoovende kampvuur hebben we gezongen, den Avondzang en „Ach, blijf met Uw genade, Heer Jezus ons nabij.....”

En die woorden hebben we meegenomen, het leven in en met die bede is het mogelijk staande te blijven, temidden van onzen tastende, zoekende wereld, — Rijke dagen waren het „op den berg,” gezegende dagen, ook voor ons verdere leven en met steeds meer liefde en trouwe toewijding zij in ons aller hart de bede: „Uw Koninkrijk kome”..... Zóó zal ook deze Conferentie wederom rijke vruchten dragen. —

WILLY THEIJSEN.



Gezicht op de Koppelpoort, Amersfoort.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

De Verzoeking.

HEET brandt de zon op de kalkrotsen van Juda's woestijn. Om schrale bremstruiken zoemen de bijen. Hoog in de lucht zweeft in zonneglans een adelaar.

Daar gaat op onbeschaduwd pad een hooge gestalte.

Is het een uitgebannene, die de menschen mijdt? Is het een wijze, die, zichzelf genoeg, de stilte en de eenzaamheid zoekt?

Hij is opgestegen uit de vlakke van den Jordaan, waar Johannes de Dooper doopte en predikte van het koninkrijk der hemelen, dat nabij was gekomen.

Hij brengt dat koninkrijk met zich mee. Hij is de Messias, die gekomen is, om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

Het diepe zwijgen van de woestijn omgeeft den Eenzame, die geen plaats heeft, waar Hij zijn hoofd kan nederleggen.

Zijn ziel spreekt met God. En God spreekt met Zijn ziel.

Heerlijke dagen heeft de Heiland doorleefd; het waren dagen van voorbereiding voor Zijn heilig ambt.

Nu zijn lichaam en geest afgemat. Jezus smacht naar rust, Hij verlangt naar voedsel, Hij wil de nabijheid van menschen.

Maar rust en spijs en menschen zijn zeer ver.

Boven de Doodse Zee pakken zich, een zwavelucht uitademend, nevelen tezamen. En met den adem van den aanstuwenden wind, die geen koelte brengt, maar wel afmatting en verslapping, komen er klanken als lokkende stemmen uit een verre wereld. En in die stemmen beeft het heimwee van Zijn volk.

„Wilt Gij de Messias zijn? Weet Gij, wat een volk, wat de menschheid van den Messias verwacht?

— Een leven zonder nood, zonder leed, zonder ontbering. Zalige rust, en brood voor den honger, en bevrijding van den harden arbeid in den dienst der vreemde overheerschers, bevrijding van moeite en zorg.

Wilt gij dat Uw volk geven?

Gij kunt het, als Gij wilt. Eén woord van Uw mond is daarvoor maar noodig. Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze steenen brooden worden. Daar zal brood zijn, brood voor U en voor Uw volk en voor de menschheid.

Het is de stem van den duivelschen verzoeker, die vleierend spreekt.

Schuiner vallen de zonnestralen.

Hooger, immer hooger, tasten en grijpen de schaduwen, die stijgen uit den grillig gespleten afgrond, waarlangs het smalle, duizelingwekkende pad naar boven stijgt.

Een rotsblok dendert neer in den afgrond, springt van klipsteen op klipsteen met donderend geluid. Dreunend klinkt tusschen de rotsen de echo. De stilte is begonnen te *spreeken*. Wil ze Hem aan iets herinneren, Hem waarschuwen?

En weer omruischen Hem de lokkende, vleierende stemmen.

Zal Hij er naar luisteren?

En luistert Hij niet, dan gaat ook Zijn weg in de diepte, in de nacht-duistere diepte van het lijden. Dan wordt Hij door Zijn volk miskend en versmaad en verworpen.

Zal ook Zijn werk wegzinken in den afgrond?

En als Hij doet, wat de verzoeker Hem raadt?

Toejuichen zullen ze Hem en jubelend zullen ze Hem volgen. Dan is Hij een Messias naar hun hart.

Zullen ze Hem ook volgen, als Hij van hen vraagt, dat ze zullen opgeven het armzalig geluk van hun zondeleven? Zullen zij, de verzadigden, ook begeeren naar het levensbrood, dat de honger hunner zielen stilt? Zullen ze ook, vol heimwee, willen grijpen naar een geluk dat uitgaat *ver* boven alles, wat van de wereld is, om de wereld met de krachten der eeuwigheid en met het leven der eeuwigheid te vullen? Zullen ze uit de dalen van aardschen voorspoed den weg vinden, die langs steile, doornige paden omhoog voert naar God?

Daar beginnen Zijn oogen te lichten. Daar heft zich Zijn gestalte, als van een zwaren last bevrijd.

„De mensch zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.”

Een ander verlangen van Zijn volk gaat Zijn in de toekomst blikkende ziel bezig houden.

Als Gij Gods Zoon zijt, de verwachte, vurig verlangde Messias, toon dan, dat Gij het zijt. Bewijs het hun.

Hebt Gij van God de krachten ontvangen, de wonderbare, die in U sluimeren en wachten, tot Gij hun wakker zult roepen, om ze alleen in de stilte ten zegen te stellen voor lammen en gebrekkigen, zieken en blinden?

Een volk verlangt méér van Zijn Messias. Een teeken van den hemel wil de schare hebben, een groot, in 't oogvallend, machtig wonder.

Ga tusschen het volk, als het zich in den tempel verzamelt, om met offers God te naderen. En stijg dan op de hoogste finne, om U van boven neder te werpen. Staat er niet geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eeniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot?

En als dan Gij, dien zij verpletterd in den afgrond denken, weer onder de schare treedt, zullen allen zich in diepen eerbied voor U buigen en onder den onweerstaanbaren indruk van dit machtig wonder zullen ze alles doen wat Gij hen beveelt, zullen ze U de beloften geven, die Gij zult willen ontvangen.

Zóó spreekt de verzoeker.

Een schaduw komt zich spreiden over het hooge voorhoofd van den Heiland. Hij kent de stem, die zoo vleierend, en, naar den maatstaf der wereld geoordeeld, zoo verstandig en zoo tot het kwade verlokkelijk fluistert dicht aan Zijn oor.

Zal de schare alles doen en alles beloven? Wellicht.

Maar zullen de beloften ook gehouden worden? En voor hoelang?

Tot die schare niet meer zal zijn onder den ban van het groote gebeuren, tot de eerste, sterkste indruk is uitgewischt en ze wéér tot Hem zal komen, om een nieuw teeken van den hemel te verlangen.

Een geloof, dat zich op teekenen en wonderen grondt, dat door altijd weer nieuwe teekenen en wonderen gesterkt moet worden, een geloof, dat met de voorzienigheid Gods speelt en steeds nieuwe bewijzen daarvan verlangt, bezit niet het tot de zege voerende vertrouwen, is niet het levende, het sterke, het al-verwinnend geloof, dat Hij in de harten wekken wil.

Er staat ook geschreven: Gij zult den Heere, uwen God, niet verzoeken.

Een derde wensch vraagt de aandacht van den Heiland, een wensch, die Hem wondervolle, glanzende beelden voor oogen toovert: de koningsdroom van Zijn volk.

Daar, waar de verte in blauwe dampen weg-schemert, daar liggen de koninkrijken der wereld in al hun heerlijkheid. En *Hij* is tot die koninkrijken gezonden als de Koning, opdat Gods Rijk op aarde zou komen.

De heerschappij over de wereld en over de harten!

Och, dat alle harten zich mochten keeren tot Hem, opdat Hij ze zou kunnen brengen tot den Vader!

De wensch van Zijn volk smelt met Zijn eigen

verlangen samen en vraagt en beveelt: Vervul mij! En is het dan zoo moeilijk, die wensch te vervullen?

Wat dringt daar zoo heet, zoo stormachtig op Hem in?

Wat fluistert en vleit, wat belooft zoo vast de vervulling van Zijn zoete verlangen?

„Gij zijt de Meester over de harten. Gij kent het hart tot in de verborgenste diepten. Gij kent het beter dan het hart zichzelf kent.

Daarom: Heersch er over, vermeerster het.

Laat de harten sidderen onder het geweld van Uw woorden, het wicht van Uw daden, de macht van Uw wezen, de onmetelijke kracht van Uw Goddelijkheid.

Laat het menschenhart juichen in zaligheid.

Laat het uitweenen in een vloed van verlossing-bredende tranen.

Laat het sidderen in den heeten gloed van het heimwee voor de poorten van het hoogste Geheim: voor God.

Laat het samenstemmen met de harmonie van het eeuwige, maar onstem de snaren van het menschenhart niet.

Zoo gemakkelijk is daar in het hart de wanklank.

Het is een *menschelijk* hart, met menschelijk voelen, met menschelijk wenschen en verwachten, met menschelijke zwakheid ook.

Waarom het harde: het een óf het ander?

Waarom de zware eisch van boete? Waarom de harde leer der volkomenheid? Eng is de poort en smal is het pad, dáárheen voerend.

Door bloedigen strijd, door zelfverloochening en zelfvernietiging gaat dat pad heen. Weinigen zijn er en zullen er immer zijn, die het vinden. En nog weiniger zullen er zijn, die het gevonden pad willen gaan.

Zullen de harten zich weer voor U toesluiten, omdat Uw rede te hard en Uw eisch te zwaar is?

Uit den donkeren afgrond aan Zijn voeten stijgt en golft de damp van den nevel. En die damp verdicht zich, neemt vorm aan, wordt levend.

Is het bedrog?

Is het afgrijselijke werkelijkheid?

Geestenhanden grijpen naar Hem. Vurige oogen staren Hem aan, heerschende, brandende oogen, die een siddering doen gaan door Zijn ziel; Hij ziet ze in vreeselijke helderheid.

„Dáár is de heerlijkheid der wereld, vreugde en glans, macht en leven voor Uw volk, voor Uw menschheid.

Wilt Gij de herder zijn op dezen weg?

Wilt Gij het niet, Uw volk zal andere herders volgen, wolven in schaapskleederen, die hun vleien in hun wenschen en begeerten, die hun

hartstochten opzweepen, die zich Messias noemen en de vertrouwende zielen bedriegen en ze meesleuren op het pad, dat naar het verderf voert.

Gij kunt hen afwijzen, als Gij den ouden mensch der zonde maar een weinig in 't gevele komt.

Er blijft voor het eeuwige nog ruimte genoeg.

De rijken der wereld en hun heerlijkheid, een rijk van vrede, van glans, van leven, van vreugde. Dat alles wil ik U geven, als Gij, nedervallende, mij zult aanbidden; als Gij mij zult erkennen als de over de wereld heerschende geest.

En wilt Gij uw volk *niet* op dezen weg voeren?

Dan zullen ze een weg gaan, zonder u. Verlicht zal hij zijn door de vlammen, die opstijgen uit brandende dorpen en steden.

Hoort Gij hoe het geschetter van de vijandige hoornblazers, de overwinningsroep van het aanstormende leger, terugstuift tegen de heuvelen en weergalmt in de rotsspleten?

Ziet Gij de roode vuurslangen breken uit het Allerheiligste, waarin God niet meer woont?

Ziet Gij de voorhof van den tempel, de straten en pleinen, vol met de lijken der gevallenen, geslacht door het moordende zwaard?

Ziet Gij de mannen en vrouwen, uitgeteerd door den honger met in hun starre verdoofde oogen nog de huivering van het groote lijden?

O, zie de onschuldige kinderen, Uw lievelingen.

In hun gebroken oogen zijn nog de tranen, die, maar te vergeefs, smeekten om medelijden.

Ziet gij de radelooze moeders, die hun handen, verwrongen van pijn en doodelijke benauwing, U tegenstrekken: Erbarm U over ons en onze kinderen, die wij onder het hart dragen, die aan onze borst rusten.

Gij kunt het verderf verre houden, het ontzettend gericht. Wees de Zaligmaker, de Heiland. Leidt Uw volk, de menschheid, heen naar het geluk, het leven, de macht, de zaligheid."

En de Eenzame kampt tegen de machten der duisternis, die Hem aanvallen in het hoogste, het edelste, dat in Hem leeft en zich zoo krachtig in Hem openbaart nevens Zijn groote, heilige liefde voor Zijn Vader in den hemel.

Hij kampt tegen de vreeselijke visioenen, die Hij voor zich ziet opstijgen uit den afgrond als spookachtige schimmen, en die toch zoo ontzettend waar zijn. En Hij weet, dat ze zullen worden tot gruwelijke werkelijkheid.

Zal de hel zegevieren?

Zal de geest der wereld over Hem en Zijn Rijk triomfeeren?

Wordt de verzoeking te zwaar voor het in liefde bevende hart van den trouwen Herder?

Daar heft Hij Zijn oogen op tot God.

„Er staat geschreven: Den Heere, uwen God, Zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.”

AFSCHEID.....

De zon stond in heur gouden poort
aan westelijken hemel.
ze overzag
nog éénmaal met heur zongezicht
den levensmoeden dag.....

Het laatste zongoud stroomde neêr,
ze gòt het op de bergen.
wijd overal
en enk'le druppels vielen neer
beneê in 't stille dal.....

Plots..... van heur stroomend wònd're kleuren
één majestéitlijk wonder!
dook z' in de vuurzee onder
en sloot de gouden deuren!.....

„LENTEKIND”.

ONZE UITINGEN.

MET *ons* bedoel ik niet alleen maar u en mijzelf, maar alle menschen, „ons” allemaal onder elkaar.

En met „onze uitingen” bedoel ik niet alleen onze woorden, maar heel ons uiterlijk zijn, dat, wat van ons naar buiten komt.

* * *

Wij, menschen, zijn vreemde wezens. Meestal moeilijk te begrijpen. We begrijpen dikwijls onszelf, maar vooral elkaar niet.

Toch zou dit laatste veel gemakkelijker kunnen zijn.

Want, nog eens, wij menschen zijn vreemde wezens.

Liefst verbergen wij ons.

Waarom?

De een doet 't hierom, en de ander om wat anders.

Een koopman verbergt zijn gedachten uit zakenoogmerk. Hij moet niet alles zeggen, wat hij weet, want dat zou hem zijn winst kunnen kosten.

Daar is ook de moeder, die voor haar kind verbergt, hoe ziek 't wel is, om 't te sparen. De mevrouw, die voor haar dienstmeisje verbergt, hoe goed deze haar wel voldoet. Ze mocht eens om meer loon vragen, en dat wacht beter nog wat.

Maar — daar zijn ook wij allemaal, die onze gedachten verbergen, omdat wij, ja alleen maar omdat wij zulke vreemde wezens zijn. Omdat wij ons voor elkander schamen. Wat zeker heel vreemd is. Niemand van ons durft heelemaal voluit zichzelf te zijn.

Kijk hier.

We zijn blij. Waarom zingen we dan niet, dat 't huis schalt? Omdat we vinden, dat 't niemand aangaat, hoe 't met ons gesteld is. We zouden willen zingen, maar omdat we nu eenmaal onszelf niet leven, zwijgen we, neuriën misschien eens even zachtjes een wijsje voor ons heen, maar zwijgen verschrikt als we denken dat een vreemde ons misschien hooren zou.

We hebben verdriet. Waarom huilen we niet eens flink uit? We zouden wel willen huilen, maar — we kunnen niet hebben, dat de menschen raden ons verdriet, vragen, gissen, wéten. En we lachen, — omdat we verdriet hebben.

Zoo hoor ik veel menschen lachen, maar 't klinkt toch niet goed. Als een gebarsten porceleinen kopje, waar je tegen tikt. 't Klinkt wel, maar je hoort de barst.

Waaróm schamen we ons dan voor elkaar? Waarom lachen en zingen we niet, als we blij zijn, en laten anderen mee lachen, mee vroolijk zijn?

Waarom *schreien* we niet ons verdriet eens uit, en geven anderen zoo de gelegenheid, ons te troosten?

Zie, zóó zijn wij.

We zijn een kamertje met kleine ramen, en voor al de ramen dikke gordijnen.

We zijn een dichte deur. Wat er achter zit, weet niemand.

We zijn een boek in een vreemde taal.

We kunnen niet in elkanders wezen doordringen, begrijpen elkaar niet. We schamen ons voor elkaar, schuwen elkaar.

En dat alles onder een mooien schijn, onder den schijn van leven met elkaar. Van vriendschap. Van hartelijkheid.

Zooals buiten de zon kan schijnen, en 't lijkt warm. Maar toch *is* 't koud. Koud, om te hui-
veren, om weg te kruipen op een warm plekje.

Ieder heeft wel z'n warme plekje. Ieder heeft wel één of twee anderen, naar wie hij open is. Maar dat is aan dézen kant van 't veilige raam. Daarbuiten zijn al de andere menschen, daarbuiten is de kou.

Dat *hoeft* zoo niet.

Want waaróm moeten we ons voor onze blijdschap schamen? Waaróm stoppen we ons verdriet weg?

Nergens voor.

Waarom moeten we langs iemand heenloopen, tegen wie we graag vriendelijk zouden wezen?

Nergens voor.

Alleen — om alle menschenharten is in 't ruwe, harde leven een ijskorstje gekomen.

Laat ik nu wat vragen, vóór alle menschen áán alle menschen.

Verwarm dat koude, verkilde hart een beetje. Laat er even wat liefde in gloeien, voor een mensch, die naast u gaat op den weg.

Dan smelt 't ijs wel. Want zoo'n dikke laag is 't niet.

En dan komt er misschien wat meer beweging.

Dan zeggen we misschien vaker een vriendelijk woord.

Misschien doen we dan een keer een kleine goede daad aan 'n medemensch. Steken 'n hand uit. Zingen 'n lied, als de vreugd overloopt. Vragen om hulp, als we moeite hebben.

En *leven* 'n beetje meer.

DAGBOEK VAN LIEN.

2 September.

'k Ga door onder de hoge boomen.

De stammen gaan recht omhoog en daar heel, héél boven waaien de wijde kronen.

O, heerlijk, alléén te zijn, alléén te luisteren naar de machtige stemmen van die groene reuzen. Alléén te zijn, en vrij, en zelf-genoegzaam als een hooge boom.

8 September.

*Vanochtend vroeg kwam
een begrafenis langs....*

Begraaf mij, als de dag begint. Als de scna-duwen van de boomen lang zijn over den weg en de velden nat zijn van dauw. Of als de fijne motregen neerkomt uit de effen, grijze lucht. Begraaf me dan.

Maar och, waar vráág ik om? Ik zal dan tòch niet meer weten, wat niet mij gebeurt. 'k Zal niet voelen, of de dag jong is, of al vol en licht. 'k Zal niets weten.....

En tòch, ik houd zoo van den morgen. Ik voel zoo graag de koelte van 't dagbegin. O, begraaf me, als de dag begint. Als de morgenwind over de velden gaat.

13 September.

Mijn hart luistert.....

Wat zegt mij de stem van 't ruischen, dat door 't lage griendhout vaart? Wat zegt mij de stem van de wijde stilte, die aankomt over de verre weilanden? Wat zingt 't lied van de hooge populieren, en wat spreekt de stem, die in de geheimzinnige wilgentakken suizelt?

Mijn hart luistert.....

En 't verstaat.

't Begrijpt uw lied, populieren en weilanden, en vrienden.

't Verstaat uw stem, die spreekt van schoone dingen, die voorbij zijn, van licht, laaiend zomerleven dat u omving, en van grijze dood, die nu nà is.....

Mijn hart verstaát.

18 September.

Herfstbloemen.

't Licht van heel den zomer hebben ze door

hun blafen ingedronken, en nu, in de trieste najaarsdagen, geven ze 't terug in àl hun vroolijke kleuren.

Ik haal ze in huis, omdat ik van ze houd, van de dahlia's en de asters en de zonnebloemen.

Konden wij menschen maar net zijn als zij, en òók in de warme zomerdagen zonlicht opzamen, om er straks, als de dagen donker worden en 't leven kil, onze herfst mee op te sieren!

23 September.

Buiten.

Bijna, *bijna* gaat de zomer weg.

Maar 'k kan 't niet begrijpen, want alles is nog zoo mooi.

Dat kàn allemaal niet weg gaan, daarvoor is 't tè licht, tè ver.

Waar gaat straks dit alles heen?

Waar blijven ze, de schittering van zoo'n boterbloemenwei? en de witte spiegeling van 't zonlicht in de verte over 't gras?

Waarheen gààt al dat mooi? 't Mooi van deze hooge-boomen-weg, en van 't blauwe licht, dat over de weiden hangt?

Er mòet ergens een plaats zijn, waar God dit alles tot Zich trekt. Waar Hij bewaart de stille schoonheid van zoo een rij wilgen langs de sloot, de prachtige deemoed van 't steeds maar buigende, wuivende riet.

Want dat schoonheid, de schoonheid-zèlf, echt, heelemaal vergaan zou, nee, dàt geloof ik niet.

Alleen de dingen, die heel den zomer door de schoonheid *gedragen* hebben, *die* moeten straks verdwijnen, maar de schoonheid zèlf — wordt bewaard.

25 September.

'k Heb er altijd 'n hekel aan gehad als de menschen 't hadden over 't *glimlachen* van de zon. 'k Vond 't zoo'n afgezaagde en nietszeggende uitdrukking.

Maar — vandaag hééft de zon geglimlacht, zoo heel fijntjes over alles heen. Op de toppen van de boomen glom 't licht en hier en daar op de weilanden.

't Was wel ècht *glimlachen*. Niet 't volle, gulle van een open lach, maar zoo'n zachte, verstolen *glimlach*, telkens even door 'n wolkengroep onderschept.

Vandaag hééft de zon geglimlacht, en nu nog, tegen den avond, plekt overal, op de boomen, op de weiden, een zachte schijn.



Kinderspel.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

LANGS DE WEGEN.

„Hier en daar een' plekke boenend
zit de zonne in 't duister veld,
rood, gelijk een oud versleten
stuk ongangbaar kopergeld.....”

Dit coupletje uit „Fiat lux” van Guido Gezelle kwam me vanmorgen in 't hoofd, toen 'k wéér de lucht grauw zag, vol dikke wolken, en ergens heel in de verte, flauw te onderscheiden, dóór een wolkensprei heen, de zon. Op den duur moeten die donkere luchten een mensch haast wel somber maken, en misschien is uit het nat en donker klimaat hier ook wel 'n beetje de zwaartillendheid van ons, Hollanders te verklaren!

Want dat we zwaartillend zijn wèten we. 't Is ons al dikwijls verteld. En we steken op dat punt werkelijk erg af bij b.v. de Franschen, waarvan wij, zoo uit de verte bekeken, de levensopvatting wel wat àl te luchtig vinden, wat àl te gemakkelijk.

Wij, Hollanders, leven vrij wat voorzichtiger, wat langzamer. We denken goed na, vóór we wat doen, overwegen lang de kansen, — wèl eens wat àl te lang!

Wij, Hollandsche jonge vrouwen, hebben van de nationale zwaartillendheid ook ons gerechte deel natuurlijk wel gekregen.

De *Belgische* meisjes schijnen, hoewel ze „vlak naast de deur” wonen, in dit opzicht van ons niets overgenomen te hebben. Althans, ik lees in „De Dameskroniek” iets over ze, dat *onze* meisjes, kalmer en bezadigder als ze over 't geheel zijn, allicht even 't hoofd zal doen schudden.

„De Dameskroniek” zet boven het artikelje dat ik bedoel: „Ook iets voor onze meisjes?” Mijn lezeressen kunnen er het antwoord misschien op geven.....

„Hebben de Hollandsche meisjes, de studeerende meisjes, er wel eens aan gedacht, dat het laatste deel van haar vacantie juist valt in den

wijnoogst-tijd? en dat daarvoor in Frankrijk steeds handen tekort komen?

De Belgische studentes weten dat wel, en maken van die omstandigheid gebruik, om op een aardige, gezellige en tevens voordeelige manier haar vakantie buiten door te brengen in een mooie streek van Frankrijk: heele dagen in de buitenlucht, een licht, prettig werk verrichtend, kost en inwoning vrij, en — nog flink wat geld toe! — is dat geen ideaal-vacantie voor studeerende meisjes? En is ook een extra zakduid den meesten studeerenden meisjes niet van harte welkom?..... er zijn immers altijd zooveel onverwachte uitgaven te doen, waarvoor het maandgeld soms maar moeilijk toereikend is!

Zoo zijn verleden jaar een heele groep studeerende meisjes uit Mons (Bergen) de wijnoogst in Champagne gaan meemaken. Dit jaar gaan diezelfde meisjes wéér wijnoogsten, zoo goed is hun dat bevallen! maar ditmaal willen ze

een andere streek van Frankrijk leeren kennen, en gaan ze naar de Midi.

De Fransche wijnbouwers rekenen al op die hulp — in Frankrijk zelf zijn geen voldoende krachten beschikbaar, vreemd genoeg willen de Fransche studeerende meisjes niet van dat wijnoogsten weten, ze vinden het een te ongewoon werk, zien er daarom tegen op — dus schrijven de wijnbouwers, van Roussillon bijvoorbeeld, tegen dat de oogsttijd aanbreekt, eenvoudig naar de hen bekende adressen in België, om studeerende meisjes aan te werven. Het spreekt vanzelf, dat ook niet-studeerende meisjes welkom zijn.

In dat opzicht lijken de Belgische meisjes waf op de Amerikaanse. Ook in Amerika besteden de mannelijke zoowel als de vrouwelijke studenten een deel van hun vakantie om al werkend ergens in een mooie plaats buiten op het land of aan zee te kunnen zijn.

Waarom zouden Hollandsche studeerende



De gestrande Bark.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

jongens en meisjes niet hetzelfde doen? Waarom zouden ze niet óók eens gaan wijnoogsten in Frankrijk? al was het alleen maar als proef — om eens te zien, hoe dat werkje en dat leven daar hun bevalt!”

Tot zoover „De Dameskroniek.”

Hoe vinden m'n lezeressen 't idee?

Ik voor mij was toen 'k 't pas las, erg enthousiast. Maar nu achteraf..... Als ik zèlf er in de verte eens aan dacht om op zoo'n manier te gaan „wijnoogsten,” zou ik toch vooraf wel alle noodige inlichtingen willen hebben. En eerst deugdelijk willen weten, wáár 'k terecht zou komen, en hoe 't daar gesteld was. Zóó maar wegtrekken zou 'k in géén geval.

Want, lezeressen, ik ben óók een Hollandsche, en bij ons gáát dat allemaal nu eenmaal zoo gemakkelijk niet!

Nu we tóch „in 't buitenland zitten,” wil ik gelijk nog iets erg buitenlandsch overnemen uit „*Het Haagsche Volk.*”

Het artikeltje, waaruit 'k 'n paar stukken overneem, draagt tot titel: „De gediplomeerde bruid.” M'n lezeressen zullen misschien al geraden hebben, dat die „bruid” uit Amerika komt, wat ook inderdaad zoo is.

„Er is n.l. in Boston,” aldus „Het Haagsche Volk,” „een hoogeschool opgericht waar de meisjes in een cursus van drie jaar opgeleid zullen worden tot — ja, tot — „gediplomeerde bruid.” Deze titel op haar visitekaartje duidt aan dat ze opgeleid is voor het huwelijk in den ruimsten zin van het woord. Volgens het leerplan ligt het zwaartepunt in het psychologisch onderricht, maar gezien de practische geest der Amerikanen, is het zeker dat de opleiding in huishoudelijke bekwaamheid niet verwaarloosd wordt.

Nu hebben we in alle landen wel huishoud- en kookscholen, cursussen in kinderverzorging en opvoeding; ook zuigelingencrèches, waar het verloofde meisje, indien gewenscht, inzicht en scholing kan krijgen, maar een inrichting van onderwijs, waar, als nu in Boston zoozeer ernst wordt gemaakt met de toekomstige taak der getrouwde vrouw, kenden we tot dusverre niet.

Zeker, de economische omstandigheden drijven de vrouwen, die hoe langer hoe meer de overhand krijgen, wat getalssterkte betreft, naar de zelfstandige beroepen. Maar velen van haar die later toch haar werkelijke roeping kunnen volgen en vrouw en moeder worden, staan dan de handen verkeerd. En niet alleen in letterlijken zin. Ook geestelijk zijn ze dikwijls gedesoriënteerd. Ze waren gewend aan zelfstandigheid, aan vrijheid en ze hebben moeite zich aan te passen aan de nieuwe omstandigheden, ze zien dikwijls

neer op de huishoudelijke werkzaamheden, die haar eentonig en minderwaardig voorkomen.”

„Trouwen is zoo'n kunst niet,” gaat het blad verder. „Maar een goed huwelijk maken en het op peil houden! Als ze eens wisten hoeveel menschenkennis en begrip, hoeveel aanpassing, toewijding en liefde daarvoor noodig zijn, hoezeer beschaving en ontwikkeling ook al met het oog op de opvoeding der kinderen, juist in deze „functie” van pas komen, wat zouden ze het een interessant „vak” vinden! En niets zou meer onbelangrijk of minderwaardig worden geacht, omdat ze alle kleinigheden, alle onderdeelen dan gaan plaatsen tegen den lichtenden achtergrond van het geheel.”

Oók alweer niets voor ons, zoo'n Hoogeschool voor bruidjes. Maar of 'zoiets hier niet nüttig zou kunnen zijn? Lees onderstaand stukje maar eens, dat ik in „De Nieuwe Eeuw” vond. In een artikeltje: „Vrouwen die ik ontmoette” geeft dit blad het volgende schetsje:

„Ik was een dagje bij d'r op visite en ik bewonderde haar.

In huis alles „zindelijk en net.”

Haar vier kinderen vond ik schatten: lief, eenvoudig en natuurlijk. Gehoorzamen deden ze, zelfs nu er bezoek was, onmiddellijk. Moeder verspilde niet veel woorden. Met een langen, veelzeggenden blik van haar rustige oogen wist zij zelfs de lastigste nog te beheerschen.

Zij zelf was flink en gezond, aardig gekleed en opgeruimd.

Het werk vloog haar uit de handen en met een vroolijk gelaat werd manlief ontvangen toen die van kantoor kwam. Kortom een model huisvrouw en moeder. Toch was ook zij voor haar huwelijk op kantoor en dus maar zelden bij moeder in 't huishouden geweest.

En zij deed alles zelf: koken, schrobben en boenen, alle naai- en verstelwerk, tot zelfs de wasch toe. Ja! ook de wasch! 's Morgens vroeg al, voor man en kinderen op waren.

Ze klaagde geen oogenblik over haar drukke bezigheden. Ze was niet zenuwachtig of gejaagd. En haar geest was frisch genoeg om met opgewektheid de vele vragen van haar weetgrage bengels te beantwoorden of met moederlijk welbehagen hun drukke spelen te volgen. Nog eens: ik bewonderde haar.

We hadden samen de woelwaters onder de wol gestopt en zaten nu gezellig bij elkaar onder de lamp. Mijnheer hield van boeken. Met begrijpelijke trots liet hij me enkele mooie werken zien die hij, ondanks zijn alles behalve schitterend inkomen, had weten te bemachtigen. Het was de eenige versnapering die hij zichzelf, buiten zijn gezin om, toestond.



Bunschoten - Spakenburg.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

Ik bladerde er een poosje in en we spraken over interessante gedeelten; tot mijnheer eensklaps spijtig zei: „Dat zal zij (z'n vrouw) nu eens nooit doen, iets werkelijks moois lezen. Als ze haar feuilletonnetje maar heeft, is ze al tevreden.”

Maar zij even verontwaardigd: „k Heb nogal tijd om veel te lezen!”

„Waarom laat je mij je dan niet wat voorlezen? Was dat nu niet mooi, dat stuk van gisteravond?”

En half spottend, half gekscherend komt 't antwoord: „Welzeker, lees jij nu maar wat voor, dat vind ik heel fijn, dan kan ik ondertusschen nog wat maffen.”

Stilte in de kamer! Een plotselinge koude douche over mijn warme bewondering. In de oogen van den man zie ik even een vreemde uitdrukking: pijn, verontwaardiging, schaamte.

Ik breng 't gesprek op een ander onderwerp, maar 't wil niet goed vlotten. Gelukkig is 't haast tijd om op te stappen.

En buiten liep ik droef te peinzen: Moest de getrouwde vrouw niet op de eerste plaats zijn: levensgezellin van haar man. Ging een innig, harmonisch geestes- en gemoedsleven tusschen man en vrouw niet vóór de goed geregelde gang van 't huishouden? In dit uiterlijk zoo gave en hechte gezin begon een gevaarlijke splijtzwam te woekeren. Arme vrouw, die later, na al haar moeite, al haar toewijding, al haar zorgen, toch (misschien) vreemd en alleen zou komen te staan, naast een man wiens geestesleven zij niet had willen, tusschen kinderen wier geestesleven zij niet meer had kunnen volgen.....”

* * *

Als dit „naar 't leven geteekend” is, en ik twijfel er niet aan, dan is er heusch nog wel wat verbetering noodig. Een Hoogeschool, zooals in Boston. Of — zouden we in dit opzicht onszelf en elkaar niet nog heel wat op kunnen voeden? —

KUNSTNIJVERHEID.



TELKENS weer en steeds meer, dan hier, dan daar, worden tentoonstellingen georganiseerd, die het publiek op de hoogte brengen van alles wat ons land op gebied van kunstnijverheid voortbrengt.

't Is nu eenmaal een eigenschap van de Hollanders om al wat buitenlandsch is, mooi te vinden en na te apen. „Echt Engelsch” of „uit Parijs” en dergelijke toelichtingen kun je dagelijks hooren en 't zal, met het oog op de bekende traagheid van de Hollanders, nog heel wat tijd en geduld en moeite kosten eer bij het Nederlandsche volk gevoel voor stijl en vorm, voor lijn en kleur, en liefde voor een écht Hollandsch binnenhuis voldoende aangekweekt is.

Op de Hollandsche Kunstnijverheid-tentoonstelling, georganiseerd door de Baarnsche Kunsthandel, die van 1-6 Augustus j.l. te Baarn werd gehouden, zag ik weer veel mooi werk van *Nederlandsche* fabrieken en naar ontwerpen van *Nederlandsche* kunstenaars.

Daar was, om te beginnen het „Ram” aardewerk van de Plaatelbakkerij Ram, aardewerk van de N. V. Aardewerffabriek „De Rijn” en van de Plaatelbakkerij Zuid-Holland. De Glasfabriek „Leerdam” kwam met haar beroemd glaswerk, waaronder enkele prachtige unica.

Mooi moet al dit werk uitkomen bij de moderne, eenvoudige en juist daardoor zoo smaakvolle meubelen, die heel wat practischer en gemakkelijker te onderhouden zijn dan de vroegere

meubelen vol krullen en draaien en allerhand tierelantijntjes, waarbij de vele kleine smakelooze beeldjes en poppetjes pasten.

Verder zag ik batikwerk van Bogtman uit Hilversum, dat zich van het Indische batikwerk hierin onderscheidt, dat de nerven niet weggewerkt zijn, wat een heel apart aspect geeft.

De gebreide kussens van Jo Noorlander, waarvan enkele exemplaren tentoongesteld lagen, getuigen van smaak en kunstzin, evenals het leerwerk van mej. K. van Myll-Dekke.

Gedurende de tentoonstelling hield de kunstschilder W. A. Knip uit Laren een expositie van zijn schilderijen. Deze schilder schijnt een voorliefde te hebben voor havens en kustgezichten. Ook in het buitenland waren het blijkbaar de booten en schuiten, die hem 't meest inspireerden. Op de afbeelding één van de karakteristieke werken van dezen schilder.

Bijzonder trof mij verder glas-in-lood-werk van Lottie Lanooy, negentienjarige dochter van den bekenden ontwerper C. J. Lanooy. Haar moeder vertelt van haar, dat ze zelf zeer eenvoudig is, maar wél eerezuchtig; haar vader, van wien ze leiding ontvangt bij haar werk, mag geen hand uitsteken aan iets, waaraan ze zelf bezig is.

De heer Lanooy heeft wel gezien, dat er wat zit in z'n dochter — en dat getuigt ook haar werk — anders zou hij geen artiste van haar maken.



Lottie Lanooy in haar atelier.

Ze teekent heel goed portretten, waar ze zich steeds in oefent. Maar glas in lood is haar idee om zich in te bekwamen.

De foto toont Lottie Lanooy in haar atelier, een vriendelijk huisje met veel glas en licht, waar ze nog veel mooie dingen hoopt te maken.

Wat ze vasthoudt, is een kinderkopje in lood. Op den achtergrond is een goed gelijkend portret van een jongmensch zichtbaar.

Ze heeft nu eenige opdrachten, wat voor een jonge beginnening toch zeker wel heel aanmoedigend moet zijn.

Op de tentoonstelling ontbraken verder ook

niet de Gerofabriek te Zeist, die mooi werk in gero-tin en gero-zilver liet zien, en de Fabriek van Zilverwerk te Schoonhoven; evenmin de Kunstaardewerkfabriek „St. Lukas” te Utrecht met haar speciaal aardewerk, en „De Porcelyne Fles” met het overbekende Delftsch aardewerk.

Zoo wordt dan steeds meer goede smaak en onderscheidingsvermogen aangekweekt. Van lieverlede zal men er toe komen bij het kiezen en samenstellen van het intérieur het practische en eenvoudige te combineeren met het stijlvolle en sierlijke; zal men gevoel en liefde krijgen voor vorm en lijn en kleur.

VERZAMELHOEKJE.

Japonnen van melk.

In Amerika heeft men er iets nieuws op gevonden, om de stof te verkrijgen, waarvan tegenwoordig een zoo geringe vlaktemaat reeds voldoende is om een damesjapon uit te fabriceren. Men maakt er n.l. van caseïne, verkregen uit melk, een schitterende en soepele zijde, die zich voortreffelijk voor den aanmaak van robes leent.

En deze melkzijde is niet het eenige modenovum in de Nieuwe Wereld. Er zijn daar ook stoffen, geweven uit stroo en verder ook leer, dat van stroo is gemaakt. Zoodat gevangenen, in stede van te jammeren over hun strooleger, zich met wat goeden wil van hun ligstroo zouden kunnen kleeden en schoeien.

(De Telegraaf).

Een nieuw HoofddekseL.

Als laatste nouveauté geldt een hoofddekseL, dat zijn oorsprong vindt in de leeren kap van den motorrenner. Van voren is het geheel randloos, terwijl bij de ooren met een rechten hoek een zijdegedeelte afdaalt, dat het effect heeft van een plat neergeslagen oorlepel. Vilt is natuurlijk het eenigst materiaal, waarin zoiets gemaakt en gedragen kan worden, zoolang de belanghebbenden bij den handel in slangen-huid er niet een nieuwe aanwinst voor hun artikel in zien.

De rechten der vrouw in Mexico.

De Journal Français du Mexique meldt, dat de hervorming van het Burgerlijk Wetboek, welke in studie is genomen, het actief en passief kiesrecht voor de vrouw voor alle openbare ambten voorstelt; de vrouw kan volgens dit ontwerp contracten sluiten zonder de machtiging van den man en zelfs tegen zijn wil.

Nieuwe Armbanden.

Na de vele soorten armbanden en sieraden, die Parijs lanceert, is nu de mode aan den eenvoud: sieraden van leer. Een leeren armband van kleine gevlochten bandjes, quasie met gouden spijkertjes aan elkaar geslagen.

Slangenhuid.

Sieraden van slangen-huid zijn in de mode. Alleen maar, geen slang behoeft er het huidje om te verliezen. Uit de huid van runderen worden alle mogelijke huiden van exotische reptielsoorten bedriegelijk nagemaakt. Een nieuwe modedwaasheid.

De Man als Huisvrouw.

Er was een Ier, die niet werken wilde, of geen werk kon krijgen. Zijn vrouw eischte daarop voor den rechter, dat haar man zou gelast worden, het huishouden te verzorgen en op de kinderen te passen. Zij voelde zich sterk genoeg, om het gezin te onderhouden. Haar eisch werd ingewilligd en de vader werd veroordeeld, om in 't vervolg vrouwenwerk te doen.



ONZE KLEEDING.

IN het September-nummer schreef Mej. A. Balder onder deze rubriek o.a.:

„Er wordt verteld, dat de plissee's achter den tijd zijn. Maar 't is niet zoo. Hier geldt ook „wat men wil, gelooft men graag.” 't Is niet zoo gemakkelijk aan goede plissee's te komen, en dus.....”

Naar aanleiding daarvan vestigt de firma Schellekens te Amsterdam de aandacht op haar borduur- en plissee-ateliers te Amsterdam, Utrecht en 's Hertogenbosch, waar de lezeressen een fijne, uitgelezen collectie borduur- en plissee-stalen kunnen zien.

In haar modern uitgeruste ateliers, waar met een staf van meer dan 60 man personeel onder eigen leiding en die van bekwame chefs wordt gewerkt, brengt deze firma steeds het nieuwste. Maar ook in de klassieke stolpplooiën en platte plooiën is zij specialiteit.

Platte plooiën en stolpplooiën of een combinatie van deze twee zijn bij voorbeeld heel geschikt voor dunne stoffen rokjes. Om stof te sparen zou je eventueel gladde stukken daartusschen kunnen nemen. — Voor één meter plissee kun je dan bij voorbeeld met twee meter

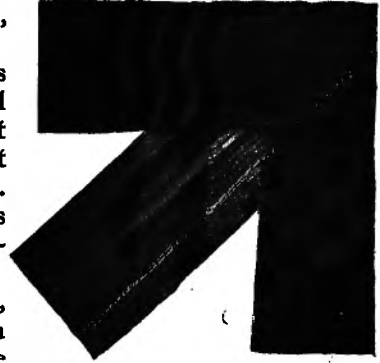
stof in plaats van met drie meter volstaan.

Voor figuurplissee's leenen zich vooral japonnen van dunne stof, als crêpe de chine, crêpe-georgette, enz. De modelletjes kunnen dan heel eenvoudig zijn, want het plissee maakt toch de japon op. Iets heel apart is ook het imitatie-vlechtwerk-plissee.

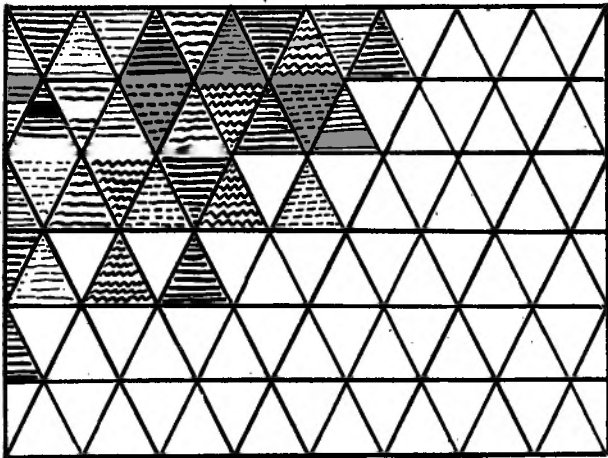
Behalve plisseeën, borduurt deze firma ook. Sjaals kun je er laten borduren, monogrammen, uitzetten, enz.

Al naar je er voor wilt bepalen, kun je laten borduren: heel eenvoudige motieven in den kettingsteek, imitatie-doorstopwerk (in den springsteek), in den koordsteek, of met de hand. Het imitatie handàjour verdient ook alle aandacht.

Voor 't overige verwijzen wij naar de advertentie.



PRACTISCHE DINGEN.



HIERBIJ een patroon voor een kussen, wanneer je kleine restjes wol wilt opgebruiken. Iedere „diabolo” heeft weer een andere kleur en is met den platten steek gewerkt. De diagonale lijnen worden met stiksteekjes gewerkt. Hiervoor wordt grijze of zwarte wol gebruikt.

Practische dingen voor op reis.

Vaak komt het voor, als je op reis bent of uit logeeren, dat je noodig een paar kousen, handschoenen of zakdoekjes moet uitwasschen. Dat kun je natuurlijk altijd doen in je waschbak of waschkom. Maar waar ze dan te drogen hangen?

Een of ander practisch mensch heeft daar wat op verzonnen en de waschlijn met knijpers in zak-étui uitgedacht.

De waschlijn bestaat uit mooi stevig koord en de knijpers zijn van celluloid. In een keurig zakétuitje van peau de suède neem je dit nuttige, zeer practische voorwerp mee op reis. Op iedere hotel- of logeerkamer kun je gemakkelijk een plaatsje vinden om zoo'n waschlijn te spannen.

Ook kamerbewoonsters kan zoo'n waschlijn veel goede diensten bewijzen.

Een ander étui, dat ook op reis zeer van pas kan komen, is het étui, dat een laarzenknecht, knopenhaak en fluweelen schuiertje bevat, alles van celluloid en in dezelfde kleur als het étui.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste Liesebertha.

U vraagt in 't voorafgaand nummer onze meening over 't bioscoop bezoek. 'k Wil u hiermede mijn gedachte dien aangaande meedeelen. Mijns inziens behooren wij als christen meisjes niet in de bioscoop. Nu stem ik wel toe dat daar wel eens films zijn die ons niet zouden schaden, maar zouden ze ons wel goed doen? Er komt zoo veel op 't doek waar wij ons voor moeten schamen. Welk genot wordt daar nu in de „bios" gevonden? Om eens flink te kunnen „lachen" is dunkt mij al het eenige; nu weet ik wel, de eene mensch vraagt meer van 't leven dan de andere, maar „genieten" kunnen we wel genoeg buiten een bioscoop. Neem b.v. een avondje per week met eenige vriendinnen voor zang, muziek of voordracht. Dan behoeven ook onze gezichten niet in de plooi hoor. Wij kunnen en mogen ons plezier genoeg zoeken maar . . . in eigen kringen. 't Gevaar dreigt zoo spoedig. 'k Denk meteen aan een woord van Luther, die zei: „Dát is geen kunst, om bij vrome menschen, vroom te zijn! Maar bij kwade menschen vroom te blijven, zonder kwaad te worden, — dát is een meesterstuk".



Een goede gewoonte

is het, zich steeds met den lichten, frisschen geur van „4711" te omhullen. De verzorgdheid en aantrekkelijkheid der verschijning wordt door „4711" bijzonder verhoogd. Bij al haar frisheid heeft „4711" de deugd van niet opdringende voornaamheid.

Origineele kropplesch . . .	/ 1.50	2.75
Zakflacon	1.—	1.60
Fantasiaflacons	3.—	5.50
Omvlochten flesch	2.50	4.25 8.—

4711. Eau de Cologne

„4711" Eau de Cologne Zeep — „4711" Mat-Crème en Cold Cream

Laat ons dan beste „onbekende" 't pad der wereld naar wereldsch genot niet met hen bewandelen; maar laat ons de smalle weg zoeken (indien nog niet gevonden) waarvan we zeker zijn dat die ons leidt naar 't eeuwige leven. Maar 'k eindig, m'n eerste brief is allicht lang genoeg. 'k Wil u en meteen alle lezeressen van ons O. C. hoekje een bioscoop bezoek afraden.

Met hartl. groeten PIM.

Beste Liesebertha.

Net als jij, lees ik ook altijd met veel belangstelling de Onderlinge Correspondentie. En nu las ik jou vraag in het Juni-nummer: „Mag een christelijk meisje de bioscoop bezoeken of niet". Die vraag wordt nogal eens gedaan. Vroeger, op school, hebben wij er tenminste ook al dikwijls over geboomd. Want het is, vind ik, geen vraag, die je maar zoo één, twee, drie, met „ja" of „nee" kunt beantwoorden. Werden er altijd mooie, opbouwende filmen gegeven, dan zou ik er vast dikwijls naar toe gaan, als ik in de gelegenheid was. De film is toch ook een uitvinding, waarmee we zeker onze winst zullen mogen doen. Maar zooals het met de meeste mooie uitvindingen gaat, ze kunnen vaak en worden dat dan ook, geheel of gedeeltelijk ten kwade aangewend. Neem de radio maar. Je kunt er preeken door hooren en als je wilt, kun je ook bij de muziek, die je een andere keer weer kunt hooren, gaan dansen. En dat is met de film ook zoo. Er zijn beslist goede, mooie filmen, maar ook verschikkelijke, walgelijke, waarvoor je, dunkt me, je zou schamen, als je ze zag. Anders zouden er tenminste niet zooveel burgemeesters zijn, die zelfs sommige filmen heelemaal verbieden.

En daarom zou ik door den regel willen zeggen: „Ga niet naar de bioscoop, tenzij je weet, beslist zeker weet, dat de film, die je gaat zien, goed moet zijn, omdat je het boek dat gefilmd wordt, als absoluut goed kent of op een andere manier, niet bang voor iets minder prettig hoeft te zijn. Maar dan hangt, bij dit laatste geval, je al of niet gaan toch nog van de omstandigheden af. Je kunt b.v. in een klein stadje wonen, waar de menschen nogal, vooral met dergelijke dingen, op je letten. Ik voor mij, zou dan vast niet gaan. Niet omdat ik nu zoo erg bang zou zijn voor hun praatjes, maar om de verantwoording, die je dan op je neemt. Er zijn altijd menschen, die niet goed kunnen onderscheiden. En zien ze dan, dat een ander van hun kerk b.v. eens naar de bioscoop gaat, dan zeggen ze, zonder zichzelf af te vragen „naar welke film gaat die ander kijken" en „gaat die ander ook altijd": „als die gaat, mogen wij ook". En zulke menschen loopen dan natuurlijk groote kans slechte films te zien en voor de gevolgen, die dat zien zou kunnen hebben, zou ik me mee verantwoordelijk voelen. In een groote stad is dat wat anders. Daar kennen de menschen je niet, heb je die verantwoording dus ook niet en daar zou ik voor mij, er niets in zien, eens naar zoo'n mooie film te gaan kijken. Hoor ik nog's of je het met me eens bent of niet?

Hartelijke groeten, ook aan de andere lezeressen, van IENK.

Beste Liesebertha.

Met veel interesse las ik je brief. Waarom? Omdat bij mij eenige weken geleden dezelfde vragen opkwamen, welke ik nu kan beantwoorden. Toen deze film in R'dam vertoond werd, heeft men mij overgehaald om deze film te gaan zien. Omdat ik het boek zoo mooi vond, wilde ik het op de film ook wel eens zien.

De film over het geheel genomen was schitterend, (voor-zoover ik er over oordeelen kan tenminste). Toch was het

een groot verschil met het boek. Veel was er gefantaseerd en sommige gedeelten uit het boek ontbraken geheel, soms werd uitvoerig op de film weergegeven, wat in het boek maar kort opgemerkt werd.

Het stootte mij erg, dat er teksten uit den Bijbel vertoond werden en dat Jezus, zijnde op weg naar Golgotha, nog twee melaatsche vrouwen genezen had en een klein kindje het leven hergaf. Dat vind ik spotten, en daarom is het bioscoop-bezoek door Chr. meisjes *niet* goed te keuren, daar men zich dan ook niet ergert, (volgens mijn opvatting, daar andere lezeressen er misschien anders over denken). Wel trof het mij, dat, wanneer Jezus iets deed of sprak, men alleen Zijn hand zag of alleen de schare tot wien Hij het woord richtte. Of het afbeelden van Jezus verboden is of dat men het heeft gedaan uit pieteit tegenover het Christelijk publiek, dat waarschijnlijk deze film kwam zien, weet ik natuurlijk niet. Hoewel ik eerstgenoemde reden aannemelijker vind.

Ik eindig nu, met de h. groeten ook aan de andere O.C'ers, als altijd
DICK.

Beste O.C.-ers.

Zou er nog een nieuweling bij kunnen? 'k Hoop het en heb het er maar op gewaagd, omdat 'k al zoo vaak gemerkt heb hoe hartelijk jullie zoo'n vreemde eend in de bijt in je kring opnam. Wat mij betreft: 'k lees altijd met groot genoegen de onderlinge gedachtenwisseling en voel mij nu dan ook dadelijk thuis. 't Is mij altijd opgevallen, dat jullie elkaar zoo bereidwillig probeerden te helpen en nu ik een vraag heb waar 'k zoo graag een antwoord op zou hebben, zal dat hopelijk ook weer blijken. Zijn er soms onder jullie die bewaarschool-onderwijzeres zijn of willen worden? Zouden die daar dan ook wat van kunnen vertellen? B.v. hoe lang en waar je hiervoor moet leeren

en hoe oud je uiterlijk mag zijn om er mee te beginnen. 'k Ben nu al benieuwd wat voor antwoord er komt en wil jullie bij voorbaat danken voor de moeite.

Allen hartelijk gegroet van

CROCUS.

Hans en Miep.

'n Heele tijd geleden hebben jullie in O. C. de liedjes van Dalcroze genoemd. 'k Meen dat „Chanson à la lune” van Dalcroze is. Kun jullie me zeggen in welke bundel die te vinden is? Bij voorbaat mijn dank.

Irene, wat heb ik jou schandelijik vergeten! Laatst kwam me 'n aflevering van de „J. V.” in handen en toen heb ik m'n verzuim ontdekt. Je vroeg of ik veel aan handwerken deed. Niet veel hoor, 'k heb bijna geen tijd. Wel es 'n kleinigheid, maar dan moet 't ook iets wezen, dat vlug klaar is, anders heb 'k er geen geduld voor.

Wat belooft de nieuwe jaargang van de J. V. wat te worden hé? 'k Vind het zoo prettig dat het nieuwe vervolgverhaal van den heer Keuning is! Omdat 'k zelf ook een Groninger ben. En dan 'n feuilleton-bijvoegsel nog. Fijn zeg!

Hoor 'k nog es weer wat van jou?

Hartelijke groeten aan allen

van JOOP.

Beste A. J. O.

Nog nooit eerder schreef ik in O. C., maar ben nu wel genoodzaakt er een begin mede te maken, daar ik gaarne met jou in correspondentie zou treden. Het is ook altijd mijn verlangen geweest, om als verpleegster werkzaam te mogen zijn.

Ik zou je adres gaarne zoo spoedig mogelijk ontvangen. Je kan dit adresseren aan J. M. T., Nieuweg 100, Hilversum.

Ontvang een hartelijke groet van je onbekende

JEANNE.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van waardeering.

Dit tijdschrift is het beste in zijn soort dat we kennen. We willen maar een raad geven: Wie het nog niet kent moet spoedig eens kennis maken.

De Bedummer.

Onze Bruidjes.

Aan de volgende dames mochten we een bonbonmandje zenden:

M. Zweedijk, Emmastraat, Yerseke; L. Top, Bolwerk, Appingedam; Joh. T. Dekker, Tweekelerweg 139a, Hengelo (O.); A. A. A. Kraaij, B 55, Zwammerdam; A. Sjaarda, Wommels; G. Bos, Florapark 3 links, Haarlem; T. Blanken, Renswoude; N. den Hollander, Wilsonplein 1, Haarlem; B. van Brug, Heeg; H. M. Dercksen, Brederodeweg 29a, Santpoort; W. Kruyt, v. Spilbergenstraat 105i, A'dam; M. Plekker, Westzijderveld 6, Zaandam; H. Heres, Markt-kade 57i, Musselkanaal; C. H. Stil, Hoogstr. 53, Zwolle; A. Troost A.d., Dorpstraat C 4, Heinenoord; T. Frans, Straatweg C 75, Heiloo; A. van Dusseldorp, Jacob van Lennepkade 179, Amsterdam; B. Heslinga, W. de Geeststraat 22, Leeuwarden; W. Kerkhof, West-Frankel str. 100b, Schiedam; J. A. Boll, Essenburgsingel 10a, Rotterdam; W. M. Wisse, Axelsche str. 134a, Zaamslag; A. E. Roeper Waalderstraat 266, Den Burg (Texel); M. Mantel, Schoolstraat 109, Nijmegen; A. F. Bonnema, De Leek; G. Bakker, Bilderdijkstraat 89i, Amsterdam.

We hebben telkens heel wat bruidjes onder onze lezeressen, dat blijkt wel. Gelukkig zijn ze met ons cadeau zeer ingenomen; daarvan getuigen de ontvangen brieven. We hopen, dat de bruidjes ons bonbonmandje lang met vreugde mogen gebruiken.

Mej. L. de K. te K. a. Z. U vergist U toch. Er zijn wel meerdere lezeressen in uw woonplaats. We zullen nog eens zien, wat we voor u doen kunnen. We gelooven graag, dat U vaak naar Prinses Juliana ziet. Misschien hebt U ons straks wel het een en ander over haar te schrijven. Dan gaarne. Wat uw schetsje betreft, misschien hebben we daarvoor een plaatsje, maar... vast beloven kunnen wij het niet.

Lezeressen te Katwijk aan Zee. Er is voor u een goed werk te doen. Wie van U tijd heeft, moet eens gaan kennismaken met een lezeres van „De Jonge Vrouw” (Villa „de Hoogcate”). Zij zoekt aansluiting bij andere lezeressen.

Zuster Strijker, Stadsziekenhuis, Kampen. Dank voor uw werk voor het kampeergebouw. We zullen zien, wat we verder voor u doen kunnen. Uw kiekjes ontvangen we gaarne.

Mej. C. E. S. te A. Wij kunnen niet steeds adressen blijven geven. Vraagt u dat adres liever aan in de rubriek Onderlinge Correspondentie.

Enkele lezeressen. Wij kunnen geen brieven doorzenden. Het begint bij ons op een correspondentie-bureau te lijken. Wie een adres wil hebben, vraag dat aan in de rubriek Onderlinge Correspondentie.

A. J. O. Uw adres is door eenige lezeressen gevraagd. Schrijft U ons even, of we het in de rubriek Onderlinge Correspondentie mogen geven.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

HET ZWARE WERK.

Geneest de zieken, reinigt de melaatschen; wekt de dooden op; werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet. Matth. 10 : 8.

Dat was toch wel heerlijk voor de discipelen. Welk een macht heeft Jezus hen gegeven! Welk een schat heeft Hij hen toebetroefd!

Maar denkt gij niet, dat het ook zeer *zwaar* voor de discipelen geweest is?

Herinner u de discipelen bij den maanzieken jongen *zonder* Jezus. Toen hebben ze *niets* gekund.

Zeker, de Heiland geeft aan al Zijn discipelen schatten, maar ze moeten dan ook weten, dat ze die schatten niet van zichzelf hebben. Ze kunnen alleen verkregen worden in nauwe levensgemeenschap met Hem, die het Leven is.

Ze kunnen alleen ontvangen worden als vrucht van het geloof. Ze komen alleen in den weg van bidden en vasten.

Het is zwaar, iets om niet te *ontvangen*, veel zwaarder nog dan iets om niet te *geven*. Het eerste is altijd: *Ik* kan het wel doen. *Ik* kan dat werk wel aan.

En dan is het moeilijk, tot de ootmoedige erkenning te komen: uit mijzelf kan ik *niets*.

Het is niet moeilijk, iets te *verdienen*, maar het is wel moeilijk, iets als een genadegift te aanvaarden.

Zullen we dat kunnen, dan moeten we eerst heel klein en nederig worden en eigen onmacht kennen. *Dan* komen we ook eerst aan het bidden en vasten toe.

Dan eerst leeren we in het geloof op Jezus zien. Dan erkennen we: Gij zijt de Machtige en, als *ik* iets zal kunnen doen, moet Gij eerst wat doen. Uit U moeten de krachten mij toestroomen. Er zal eerst kracht van U moeten uitgaan, zal *ik* kracht kunnen ontwikkelen. Ik moet eerst alles van U ontvangen, zal ik iets kunnen geven.

Zie, dat is moeilijk.

Wat hebt gij nu van Jezus ontvangen?

Niets? Waarom niet?

Hij is gewillig genoeg om te geven, als gij maar ootmoedig en biddend verwacht.

Wat *doet* gij, met wat gij ontvangen hebt?

Ga heen en deel aan anderen mede van de schatten, die Jezus u gaf.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

„WEL nait bie mie wil koopen en noar stad wil goan, mout 't zulf moar waiten,” zei vrouw Hazenberg. „Ik zel dei luu d'r nait kwoad om an kieken. Ze kennen doar vanzulfz beter oetzuiken, dat is nait ans en dei maint, dat hai bie stadsche jeuden goudkooper ken, nou, dei mout zich moar loaten bedraigen. Ik geef altied van 't beste. Joaps Trientje har lest wollen goaren ien stad koft, hail goudkoop, heur. Moar och laive tied. Ze har heur lutje wicht d's hooskes van braid, moar d'r vollen moar zoo goaten ien en hooskes wassen ien 'n poar weken vot. Den is 't nog duur, dat zeg ik moar.”

„Wie mouten elkander deur tied helpen, dat zeg ik moar,” zei Bos, „moar wel mie veurbie-lopt, dei loop ik ook veurbie. 't Ken nait van ain kant kommen.”

„Mie ducht, wie hollen stil,” merkte Jansen op, blij, dat er afleiding kwam. „Den kennen wie even plaistren. Bos, man, ik hol joe vrij, heur.”

„Da's nait neudig,” wees Bos af, „wat ik ver-teer ken ik zulfz wel betoalen, heur.”

Smit deed de deur open.

„Oetstappen, luu.”

De menschen gehoorzaamden, maar juffrouw Annie van Dijken voelde er niets voor.

„Kan ik niet in den wagen blijven?” vroeg ze aan den jongen onderwijzer.

„Zeker, juffrouw, geen mensch zal u er uit-jagen,” vond hij en hij wilde er nog iets bijvoegen, maar Bos was hem voor.

„'t Is 't gebruik, juffrouw, en as ie gouje vrunden mit Smit willen blieven, goan ie mit.”

„Maar ik heb nergens behoefte aan.”

„Dut niks,” vond Bos, „'n kop koffie kennen ie ja altied bruuken.”

„Ik blijf,” besliste Annie, die heelemaal niet van plan was, zich in alles naar deze ruwe, onbeschaafde menschen te schikken.

„Dat mout ie waiten,” zei Bos bot. „Moar roar is 't.”

„Blijft u maar gerust, juffrouw,” raadde Terpstra. Hij was, opgehouden door de vraag van Annie, de laatste die de wagen verliet en dus waagde hij het, er bij te voegen: „Smit, de man van den wagen, heeft óók een kroeg en nu gunt hij zijn mede-kroegbaar de klandizie. Als we straks met de omnibus aankomen en bij Smit uitstappen, gaan de lui daar ook nog eens binnen, maar dat doe ik niet. 't Is zoo al

mooi genoeg. 't Is een gedwongen fraaiigheid.”

„Waarom doet u er dan nu aan mee?” vroeg ze, terwijl ze hem in de oogen keek.

„Och, ik wil geen herrie hebben. U weet niet, wat het op zoo'n dorp is. Telkens stoot je je dan tegen deze en dan tegen die. Je bent als in een wespennest. En je leert daar wel voorzichtigheid.”

„Ik zal ze,” zei Annie, verontwaardigd. „Wat denken ze wel. Dan moeten ze maar leeren, dat alles niet om hen draait.”

„Ja, dat zegt u nu. Maar als u eens een poosje bij ons is, zult u er wel anders over denken.”

„Dat denk ik toch niet. Maar gaat u nu, want anders komt u nog te laat.”

Ze zei het spottend en hij ergerde zich. Ze wist nog niets van de plaatselijke toestanden en ze matigde zich een oordeel aan.... Maar flink was het toch wel van haar, dat ze maar niet zoo toegaf. 't Was ook eigenlijk niet te doen voor een dame, tusschen al die dorpsmensen in in zoo'n gelagkamer te zitten. Ja, en nu moest hij zich haasten, om er bij te komen, want, als hij nog langer bleef, kwamen de praatjes los, die hij voorkomen wilde. Je kon geen oogenblik met een dame praten, of de lui dachten aan vrijerij en de grapjes daarover werden altijd met bijzondere bereidwilligheid ontvangen.

Annie bleef alleen in den wagen achter en ze had wel een deuntje willen schreien. Ze voelde zich moe en koud en ze zat hier nu al zoo lang. Ze zou moeten leven tusschen die ruwe, onbeschaafde menschen, die geen manieren geleerd hadden. Ze zou er nooit aan wennen, nooit. En ze ging naar familie, die ze toch heelemaal niet kende. Als dat ook zulke wonderlijke lui waren, hield ze 't zeker niet uit.

't Was hier toch wel heel vreemd.

Daar zat ze nu alleen in de omnibus. De lantaarn hadden ze haar gelaten, die stond in een hoekje. Maar het licht van deze lantaarn maakte de duisternis buiten den wagen nog zwarter.

En de wind loeide.

Annie dacht, dat ze al een lange poos alleen was geweest, toen haar mede-rezigers hun plaatsen weer kwamen innemen.

„Ziezoo,” zei Bos, „nou ken ik d'r weer tegen. Ie 'ook, Wieringao? Ze tappen hier 'n beste borrel.”

„k Wol d'r nog wel 'n poar,” vond Wieringa, „moar Smit het altieden 'n hoast, dat 't noar is. Wie kommen nog vroug genog thoes.”

„Hai nee,” vond vrouw Hazenberg, „’t is al zes uur, as wie ankommen, nou, dat is loaf genog. ’k Bin vanmörge om vijf uur al op stoan en ’k bin ja net zoo slaoprig. Wie mouten van-oavend moar vroug noar berre.”

Bos zei een grap, die Annie niet begreep, maar waarom erg gegrinnikt werd. Meester Terpstra wenschte zich uren ver.

Smit joeg de paarden aan. ’t Mocht niet te laat worden, want dan hadden de menschen straks te veel haast, om thuis te komen en dat was schadelijk voor hem.

’t Was nu ook maar een klein ritje meer. Eigenlijk was het dolligheid, om op de thuisreis nog eens aan te houden, maar ’t was altijd zoo geweest en waarom zou hij het ook niet doen? Misschien mopperde er wel eens iemand, zoo’n kale meester of zoo’n vreemde juffrouw, maar de andere menschen durfden er toch niets van zeggen en dus bleef alles zoo als ’t was.

Smit zat zoo’n beetje achter zijn paarden te dufften. Die wisten ook den weg alleen wel.

Maar in de verte blonken reeds de lichten van het kleine dorp.

De menschen in den wagen maakten zich al gereed voor de aankomst. Groote pakken werden tersluiks van onder de banken opgediept. Mantels werden geschikt over pakketten van allerlei vorm en grootte. Vrouwen haastten zich nog eens met de verzekering, dat ze bijna niets gekocht hadden en dat de winkels „ien stad” gansch niet meevielen.

„Niks goudkooper as bie ons, heur, en den mou je nog zain, hou ’t goudje zich holt. Nee, ’k heb ’n speuldinkje kofft veur lutje wicht, moar anders ook niks, heur.”

De dorpsjeugd wachtte den wagen op. Jongens holden mee, gingen zitten op de trede van ’t rijtuig. Het was een gejoel van belang.

„Wat ’n leven,” zuchtte Annie van Dijken, maar meester Terpstra stelde haar gerust.

„Och, dat zijn de dorpskinderen. Voor hen is de aankomst van de omnibus een heerlijkheid. ’t Is zoowat de zilervloot van Spanje.”

Annie begreep niet.

„Wel, wie een vader of moeder naar Groningen zag trekken, verwacht nu allerlei moois en lekkers en de andere kinderen hollen maar mee uit kameraadschap en omdat de menschen in den wagen toch dezen dag in het onbekende, het wondervolle zijn geweest.”

„Nou, dan zijn die kinderen gauw voldaan,” vond Annie. „Zijn daar nu ook uw leerlingen bij, meneer...”

„Terpstra. Alleen Terpstra, zonder meneer. Dat doen we hier niet. Ja, ik denk wel, dat er ook een paar van mijn kinderen bij zijn.”

Hij zag, dat haar dit tegen viel. Zij dacht natuurlijk, dat hij hun dit onbehoorlijk nahollen van zoo’n omnibus en dat nog onbehoorlijker schreeuwen, al lang moest hebben afgeleerd. Ze moest hier maar eens een paar maandjes zijn.

Annie trachtte naar buiten te zien. Ze voelde, dat ze reed over een hobbelige straat, maar van de omgeving merkte ze niet veel. Ze reed langs donkere huizen; hier en daar blonk een flauw licht. Bij ’t licht van een enkele lantaarn zag ze een paar mannen staan, dat was alles. Toen maakte de wagen een scherpen draai, reed een smal gangetje in en toen zag ze niets meer. De wagen was nu in de donkerte van een doorrit en stond stil.

De menschen haastten zich naar buiten. Er ging ergens een deur open; er kwam iemand met een lantaarn. Er was een rumoer van stemmen; een lach klonk op.

Annie had haar koffer genomen en trachtte nu uit den wagen te klauteren, wat nog niet dadelijk lukte, want Bos, die al vóór haar den wagen had verlaten, merkte, dat hij een pakje vergat en dus ging hij weer naar binnen, met het gevolg, dat hij tegen zijn reisgenootte aanbotste.

„Kijk dan toch uit,” zei Annie boos, en haar koffer liet ze vallen.

„’k Ken ’t nait helpen, juffrouw, moar jonge wichter mouten tegen zo’n dauwke kennen,” verontschuldigde Bos zich.

„Geef mij uw koffer maar, juffrouw,” zei Terpstra. „Zoo, nu maar voorzichtig, daar staat u al. U wordt zeker afgehaald?”

„Ja, dat weet ik niet. Oom schreef er niets van.

„Maar dat *moet* wel. U kunt toch alleen den weg niet vinden.”

Terpstra voelde zich onbehaaglijk. Als er niemand was, om de vreemde juffrouw af te halen, zou *hij* haar wel moeten brengen. Dat kon hij eenvoudig niet laten, maar dan ging het morgen ook als een loopend vuurtje door ’t dorp en zou hij, minstens een maand lang, allerlei plagerijen te verduren hebben.

Zijn tobben werd beschaamd. Toen hij, naast Annie, buiten kwam, zag hij dadelijk Jantje van Dijken staan. Ze stond, stokstijf, midden op straat, en ze *bleef* daar staan, ook toen ze meester Terpstra op zich zag toekomen.

„Zoo Jantje.”

„Terpstra.”

„Hier is je nicht.”

„Goud, heur. Dag Annao, zei ’k moar zeggen.”

„Dag, nicht. Blij, dat je er bent. Thuis alles goed? En is ’t nog ver? De koffer is nog al zwaar.”

Jantje van Dijken antwoordde niet. Er werden haar zóóveel vragen gedaan; ze moest eerst eens nadenken. En dan voelde ze zich ook erg ver-

legen. Nu had ze toch zóó aan vader gevraagd, om haar met den wagen naar 't dorp te laten gaan en, och ja, vader was daar ook niet tegen, maar moeder, zie je, moeder, die had het niet gewild. Die had gezegd, dat je 't nieuwe nichtje niet moest verwennen en dat ze dadelijk maar moest leeren, waar ze te staan had.

En dus was Jantje *niet* met den wagen gegaan. Want wat moeder niet wilde, gebeurde niet, al vond vader het duizendmaal goed. En nu stond ze hier zóó mal op straat en ze schaamde zich voor haar nicht, toch een heele juffrouw, dat zag ze wel. En nu had ze ineens de zorg voor de koffer en 't ding zou ook nog wel zwaar zijn ook en de meester stond er bij en 't was allemaal even naar.

„'t Is nog 'n goud half uur,” zei ze voorzichtig. „Koffer is zeker nait hail bot zwoar. Ik zel wel helpen.”

„Dat is niet te doen,” vond Terpstra. „Maar waarom laat u de koffer niet bij Smit staan? Dan kan die morgen immers wel afgehaald worden.”

„Goud,” besloot Jantje, „dat mout den moar,” maar ze wist zeker, dat het moeder niet zou aanstaan en dat ze er een leelijk standje om zou ooploopen.

„Dan ga ik maar, dames,” zei Terpstra. „k Heb straks nog avondschool.”

„Dag, Terpstrao,” zei Jantje koel en Annie voegde er bij: „Dag meneer Terpstra.”

„Nou, blief hier den even stoan. Den zel ik koffer even noar Smit brengen.”

Annie bleef alleen en ze wachtte. Ze vond alles al even ellendig. Nu moest ze nog een half uur ver en ze was moe en koud en 't was zoo donker. En nicht Jantje bleef maar weg.

Er gingen haar een paar mannen voorbij, maar ze zei niets terug op hun „Goun-oavend.” Ze voelde zich te ellendig.

Eindelijk kwam Jantje.

„Zellen wie nou moar opstappen? Bist vast muide?”

„Ja, wel 'n beetje.”

„'t Is 'n haile rais. Nou, wie binnen nou gauw thoes.”

„Maar 't is zoo donker.”

„Jao, moar dat dut ja niks. Wie zellen nait verdwoalen, heur.”

„Nee, maar...”

Annie had willen zeggen, dat ze bang was, voor een overval of zoo, maar ze schaamde zich. En Jantje begreep niet, waarom haar nicht aarzelde. Zeker, ze was ook wel bang, als 't eens zoo trof, dat ze 's avonds om een uur of tien, elf, langs den donkeren weg naar huis moest, maar 't was nog geen half zeven en dan dacht ze niet aan narigheid.

„Hest 'n haile rais had,” zei ze nog eens.

„Ja, en in die wagen was 't verschrikkelijk.”

„Hm.”

Jantje wilde daar maar 't liefst niet over praten. Ze schaamde zich genoeg, omdat moeder geen wagen naar 't station wilde zenden. Nicht moest wel rare gedachten krijgen.

Maar Annie dacht er niet aan, dat ze haar reis ook nog op een andere manier had kunnen doen. Ze verlangde er nu alleen maar naar, thuis te zijn.

Ze wist ook niet, wat ze tegen Jantje zeggen moest. Die scheen niet erg spraakzaam te zijn.

Jantje voelde zich verlegen. Wanneer haar nicht haar had geantwoord in de eigen dorps taal, zou het zeker wel beter geweest zijn. Maar zoo! Ze had het gevoel, dat ze hier naast een vreemde ging. En dus zei ze, bij 't begin van de reis althans, zoo weinig mogelijk.

Maar lang hield ze het zoo niet uit, want ze was erg nieuwsgierig en dus begon ze.

„Wat hest ja 'n bult veuroet sturd. En wat 'n roare klaier. En den dat album. Wat is dat veur 'n vent d'r veurien?”

Het duizelde Annie. Ze begreep niet dadelijk. Zeker, ze had een kist vooruit gezonden, maar hoe kon Jantje weten, wat er in zat? Zou er een ongeluk mee gebeurd zijn?

„Was de kist los?”

„Lös? Heden nee. Pa het al scholden op dei dikke spiekers.”

„Heeft je vader.... Heeft je vader de kist dan opengemaakt?”

„Jao, vanzulfs. Moeke wol waiten, wat d'r ien zat, nou, en ik wol ook wel ais zain. 'k Heb mie slap licht om dei houd van die. Dei liekt mie niks, heur.”

Annie had een bits antwoord op haar tong, maar ze zweeg maar. Een mooie boel, anders. Dat zat maar bij de bagage van een ander, of 't niks was. Gelukkig, dat ze haar correspondentie tenminste bij zich droeg. Die zou anders ook niet veilig geweest zijn.

„Als je mij alles maar niet door elkaar hebt gegooit,” zei ze nog.

„Heden nee. Wie waiten hier ook wel, hou 't mout, heur. Zelst als zain, wat ik heb. Moar 'k heb vanzulfs nait zooveul vodden en palten. Dat wil moeke nait lieden. Ander wichter hebben 't hier wel, moar moeke is nog al olderwetsk en dei is boas. Nou, nou binnen wie 't dörp oet.”

Ze liepen nu op den donkeren, eenzamen landweg. De wind was opgestoken en gierde over de kale landen. En de weg voelde slijkerig aan. Annie voelde zich om te schreien.

Maar Jantje was nieuwsgierig en dus vroeg ze.

„En is 't ien Amsterdam drok?”

„Ja, nog al.”

„Da was hail verbalderd, tou hai weer thoes kwam. Moar ze harren hom zien geld nait ofstolen.”

„Hoezoo? Had oom dat dan verwacht?”

„Nou, dat doun ze ja ien Amsterdam? Doar binnen ja wis zooveul zakkenrollers?”

„O, bedoel je dat? Nou, maar dat gebeurt niet elk oogenblik.”

„Da was d'r bang veur. En den dei auto's en trams en zoo. 'n Mensk mout doar ja wel verbiesterd van worren”.

„'t Valt wat mee, hoor. Je went er aan.”

„'t Is hier veul mooier, zegt pa.”

„k Vind er hier nog niet veel moois aan,” zei Annie bitter.

„Kenst ja niks zain, wicht. Moar mörgen zelst 't ais kieken. 't Is hier 'n vrij gezicht.”

Annie wenschte zich in Amsterdam en ze beet zich op de lippen, om zich goed te houden, maar Jantje merkte gelukkig niets.

„En den is 't hier gauw feest van jongelingsverainiging.”

„Zoo,” zei Annie, die in dat feest heelemaal geen belang stelde.

„Was dat ien Amsterdam ook?”

„Weet ik niet. Ik denk van niet.”

„Heden nee? Da's toch zoo mooi. Zelst ais zain. Eerst haile oavend feest en den 'n jong mit noar hoes.”

„Wat mee naar huis?”

„'n Jong. Waist ja wel?”

Annie wist *niet*, maar dat liet ze niet merken. Ze zou er wel achter komen, dacht ze.

„Nou, en nou hier bie Wieringao houk om en den binnen wie bie ons opree.”

„Bij wat?”

„Bie ons opree!”

„Wat is dat?”

„Waist dat nait. Weg noar ons hoes tou.”

„Ik dacht, dat deze weg naar jullie huis ging.”

Jantje schaterde. „Jao vanzulfs, moar dat is ons opree nait. Dei gaif van dizze weg of noar ons hoes. Heden nicht, waist ook ja niks.”

Annie hoorde de laatste opmerking zwijgend aan. Ze was het niet met haar nicht eens, maar 't was haar de moeite niet, tegen te spreken. En ze had maar 't liefst gewild, dat Jantje geen woord meer gezegd had.

Eindelijk kwam de opree en toen duurde 't ook niet lang meer, of de beide meisjes stonden bij de boerderij.

Annie vond, dat het hier ellendig rook; wat wist zij er ook van, dat er dicht bij haar een groote mesthoop was.

„Moar op zied lans,” zei Jantje en opende een hek. „Pasop, heur, hier liggen stainen. Ik zel wel veur goan.”

't Was zóó donker bij de groote boerenschuur,

dat Annie niet eens haar nicht meer zag. Ze had groote moeite, om verder te komen; ze durfde bijna geen stap doen. En op een oogenblik bleef ze resoluut staan. Ze ging niet verder.

„Jantje.”

„Jao?”

„Waar ben je?”

„Hier. Heden nicht, waar blijst den? Woarom komst nait?”

„Ik kan niet zien.”

„Loop moar deur. Kenst hier nait ien sloot vallen, heur.”

„Maar hier is een goot of zoo.”

„Och, den bist ja van pad of. Den lopst ja stoef an muur. Nou, wacht den moar. 'k Zel die hoalen.”

Zoo ging het beter. Annie voelde haar hand veilig in die van haar nichtje. Nog een hek door, nu voelde ze straatsteenen onder haar voeten. En daar was een deur.

Jantje rammelde heftig aan de klink. Daarbinnen klonken voetstappen en 't geblaf van een hond.

„Da's pa,” zei Jantje. „Heur, nou schoft hai grundel van deur.”

Er was nu ergens een zwart gat, waar Annie door moest. Maar de hond blafte weer en ze bleef staan.

„Bin ie doar, wichter?”

O, dat was de stem van oom. Annie zuchtte van verlichting. Hier was tenminste mannelijke bescherming. Maar die hond, die nu maar al gromde en haar besnuffelde.

„Hier, Peterman. Wat hest doar? Goud volk. Nou, kom d'r ien, nicht. Hai, hai, wat 'n rais.”

„Dag oom. Ja, als 't maar niet zoo donker was, dan kwam ik wel, maar ik durf geen stap doen.”

„Jao, 't is hier hail bot duuster. Dat is nait ans.”

Maar hij stak geen hand uit, om haar te helpen, wat ze erg onaardig vond, terwijl het toch van hem niets dan verlegenheid was. Maar ze kwam, waar ze wezen moest. Een gang door, nog een gang door, een deur ging open en ... daar was tante.

(Wordt vervolgd.)

VERKLARING VAN WOORDEN EN UITDRUKKINGEN.

berre = bed

bot = erg

dat wil moeke nait lieden = dat wil moeder niet hebben

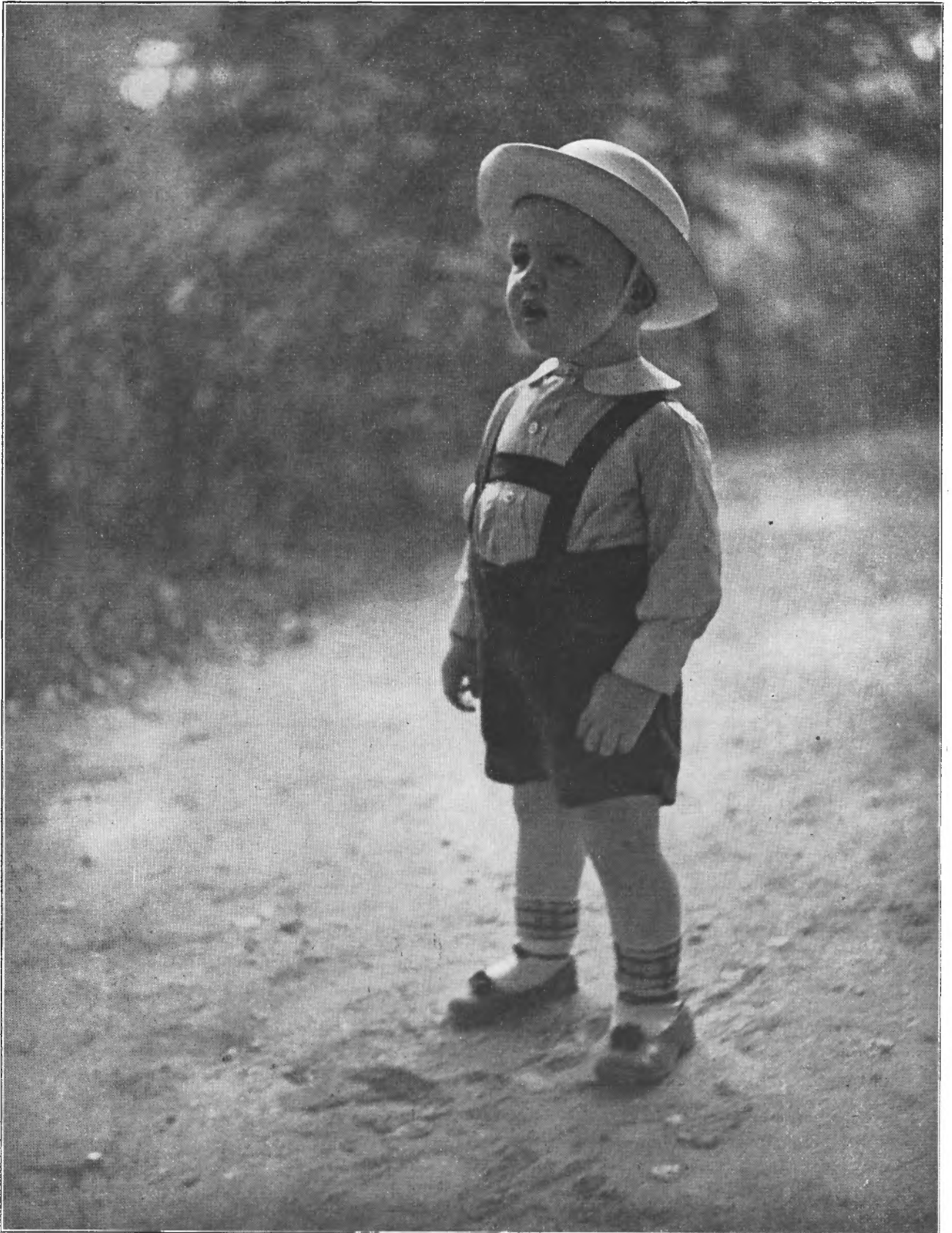
hooskes = kousjes

klaier = kleeding

plaistren = zitten in de gelagkamer

speuldinkje = een stuk speelgoed

verbalderd = van zijn stuk gaan



Wat gebeurt daar?

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

FRANÇOISE CARBASIOUS.

HEVIGE scheldpartijen in klei en marmer. Zóó karakteriseert Alb. Draayer—De Haas

het futurisme in de beeldhouwkunst. Het futurisme in de schilderkunst heeft nu wel zoo ongeveer afgedaan, maar in de beeldhouwkunst duurt het nog voort. Het futurisme kwam op als reactie tegen het naturalisme en in zooverre heeft het nuttig werk gedaan. Het heeft *afgebroken* en dat is wel eens noodig. Maar opbouwen kon het niet. Het verviel tot allerlei dwaasheden, die alleen ernstig genomen werden door de kunstenaars, die er zich aan schuldig maakten zelf, en door een kleine schaar bewonderaars en bewonderaars, die *alles* goedkeuren, wat zij denken hooge kunst te zijn.

Er zijn altijd mensen, die voor den afgod „kunst” eerbiedig liggen gebogen. Men treft ze ook aan onder hen, die aan „letterkunde”

doen. Kunst, zie je, dat is nu eenmaal kunst en daar voelen die christelijke mensen nu eenmaal niet voor. Het futurisme in de beeldhouw-

kunst zullen we ook wel overwinnen. Want ook dáár breekt het slechts af en het kan niet

een nieuwe kunst *scheppen*. Het werk van den beeldhouweres Françoise Carbasius, wijst op iets anders. Zij aanvaardt de natuur als haar groote leerschool. In haar leeft de drang naar het monumentale, zij wil groot en breed zien; ook in het kleine wil zij groot zijn.

Met het naturalisme als zoodanig heeft haar kunst niets te maken. Achter het uiterlijk speurt zij opmerkzaam naar het innerlijk en dat *innerlijke* tracht ze in haar werk te geven.

Dat is ook het doel van de kunst, van *alle* kunst. Wie alleen let op het uiterlijk en een getrouwe copy tracht te geven van wat zintuiglijk waarneembaar is, bereikt nooit iets goeds. Achter wat wij zien verbergt zich wat *niet* kan gezien worden met het zintuiglijk oog, en *toch*

geweten, *toch* gevoeld. Dat geeft die innerlijke ontroering, die elk kunstenaar noodig heeft.

Daarzonder is niets te bereiken. En zal er ooit



Françoise Carbasius.



Kinderkopje.

weer een *christelijke* kunst opbloeien, dat zullen de christen-kunstenaars weer moeten speuren en aanvoelen het eeuwige achter al het tijdelijke, het blijvende in de uitwendige verschijning van wat voorbijgaat.

Françoise Carbasius heeft oog voor de innerlijkheid, die in de uitwendige verschijningsvorm naar buiten komt. In haar werk is steeds een streven naar waarheid en oprechtheid op te merken.

Zoo heeft ze een dreigende uil gebeeldhouwd. Maar weken lang, vóór ze aan 't werk ging, heeft ze een paar uilen zeer nauwgezet waargenomen en bestudeerd. Op een der torens van Geldermalsen of Kesteren was een uilenpaar gevangen en naar het huis van de kunstenaars getransporteerd. De dieren wilden niet wennen. Het verlies van hun vrijheid woog hen te zwaar. Een der dieren kon in 't geheel niet over het verlies van zijn vrijheid heenkomen en stierf.

De tweede uil werd vrijgelaten, maar de kunstenaars was in staat geweest, haar studies te voltooien.

Jarenlang had ze op haar atelier een paar aapjes in een kooi. Er werden zelfs een paar jongen geboren. Als de kunstenaars op haar atelier aanwezig was, werden de aapjes uit de

kooi gelaten en buitelden en dartelden ze naar hartelust. Geen wonder, dat Mej. Carbasius in staat was, nauwkeurige apenstudies te maken. Zoo ging het ook met een Guineesch biggetje.

Ook een witte rat met roode oogjes is op het atelier geweest en de vrienden van de kunstenaars wisten, dat ze haar het grootste genoegen deden, door haar een dier ten geschenke te geven, dat in een stadswoning te houden was.

Wie zóó dicht bij de dieren leeft, leert hen verstaan en begrijpen. Hij is in staat, het innerlijk leven te leeren kennen. Hij kan niet alleen afbreken, maar ook opbouwen.

Voor een grooten tuin aan den Scheveningschen weg werd eens een tuinbeeld besteld. Toen ging de kunstenaars aan 't werk. In haar eigen tuintje had ze een miniatuur vijvertje met een paar goudvisschen. Nu werden een paar eenden aangekocht en tot voorwerpen van studie gemaakt. En eerst toen werd er gewerkt aan het tuinbeeld. Maar ook toen kon de kunstenaars weergeven, wat zij voor innerlijks achter de uitwendige verschijningsvorm gezien had. Uit haar beeld komt heel het bestaan van het dier te voorschijn. Het wordt duidelijk, dat de kunstenaars met groote genegenheid de eenden heeft gadedeslagen.

Natuurlijk wordt zoo het werk moeilijk. Men kan veel gemakkelijker futurist zijn. Maar als men eenmaal kunstenaars is, kan men dat *toch* niet zijn, als men tenminste zich in dienst stelt van de schoone bewogenheid.

Deze kunstenaars houdt niet alleen van dieren, ze houdt evenzeer van kinderen.

Wij geven hier een reproductie van een harer kinderkopjes en relief.

Wie een kind zóó weer kan geven, verraadt, dat ze het met een groote, moederlijke liefde heeft waargenomen.

Dit werk is gaaf en af. Men zou het misschien een oogenblik sterker willen wenschen, om dan toch weer te vinden, dat het zóó goed is. Want Françoise Carbasius is zóó en niet anders.

Het is gelukkig, dat deze kunstenaars weer eerlijk en waar durft zijn. Het is gelukkig, dat ze zoo dicht wil leven bij de natuur.

Want nu heeft ze ons iets te zeggen. Nu leert ze ons *zien*. Niet zoals een ontledkundige, die de verschillende deelen van een dier vóór ons legt en dan zegt: Dit is nu dit en dat dier.

Nee, zij toont de kunst en zij mag zeggen: Daar hebt ge nu het *leven*. Want het leven siddert in haar kunstwerk. Ons zóó het leven te laten zien, ons zoo de groote schoonheid van het leven te doen ondergaan, het is groot en heerlijk. Daarom zijn we dankbaar voor het werk, dat Françoise Carbasius ons schonk. Wij krijgen het lief.

voorhof, waar ook de verlangende harten van heidenen het aardse vergeten en in godvruchtigheid den éénen, waren God naderen willen, zijn marktkramen opgeslagen, hebben wisselaars hun tafeltjes neergezet, om het vreemde geld tegen het in den tempel geldige in te wisselen, en daarnaast is de plaats van de offerdieren, die daar ten verkoop staan. Woest marktrumoer schalt hen tegen en in het plechtig, stafig feestlied, dat van uit den tempel hierheen klinkt, mengt zich het loeien van de runderen, het blaten van de schapen en het rinkelen van het geld op de tafeltjes, mengt zich ook het gillend gekrijsch van de handelaars, die hun waar aanprijzen en het loven en bieden bij de kramen.

En de Heer ziet op al dat woelen.

In zijn oogen vlamt een heilige toorn.

En Zijn hand grijpt naar het touw op den grond.

Als een ratelende donderslag schalt zijn stem in den voorhof: „Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel.”

Met een geesel van touw in zijn hand drijft Hij ze uit den tempel, met hun schapen, ossen en duiven, en de tafels der wisselaars keert Hij om. In enkele minuten is de voorhof van hen gezuiverd.

Stil staat de schare. In het geweten der menschen spreekt een stem: Hij heeft recht. En in hun hart leeft de vraag: Is Hij een profeet? Is Hij meer dan een profeet? Nog durft niemand die vraag uitspreken; niemand in de schare, die zich willoos laat voeren door de leiders.

Ontzet zien de jongeren naar Zijn snelle tucht-oefening en in hun ziel weerklinkt het oude, verheven psalmwoord: „De ijver van Uw huis

heeft mij verslonden.” Zal ook Hem die brandende, heilige ijver brengen in kamp en nood en zal ze Zijn ondergang worden?

In toenemenden schrik staren de naderijlende priesters op de hooge Gestalte, die in het heiligdom staat als een heerscher, die alleen te gebieden heeft. Zij waren tot dusver de beschermers van het heiligdom geweest en hadden deze tempel-ontheiliging geduld. Dat bracht hen immers gewin: de tienden van alles, wat verkocht werd en het plaatsgeld van de kooplieden en de wisselaars.

Daar grijpen ze den moed, om met de vraag te komen: „Wat teeken toont Gij ons, dat Gij deze dingen doet?” Naar Zijn volmacht durven ze Hem vragen, waar toch het recht, Gods heilige wet, luid en onweerstaanbaar voor Hem spreekt.

Met een kort antwoord zendt Hij de vragers heen. En zij wagen het niet, nog langer bij Hem aan te dringen. Voelen zij misschien iets van schaamte over eigen gedrag?

Nog komt het niet tot een openlijke breuk. Maar de Heer weet: De breuk moet komen met den strijd, en Hij weet ook, hoe die strijd zal eindigen, waar de wachtters in het heiligdom de zijde van de tempelschenners hebben gekozen.

„Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal Ik dien oprichten.”

Verwonderd zien ze Hem aan. Ze verstaan Hem niet. Daar probeeren ze, met Hem een twist-gesprek te beginnen.

Maar Hij wendt zich van hen af.

Dat is het einde van Zijn eerste verschijning als Koning in de koningsstad.

Hij is gekomen tot het Zijne.

Maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.

DE MEISJESVEREENIGING ALS UITING VAN KRITIEK.

HET is niet onwaarschijnlijk, dat de lezeressen, wanneer ze dit opschrift lezen, zullen zeggen: „o maar, *natuurlijk* is dit een drukfout. Het moet zijn: de M. V. als *voorwerp* van kritiek.” En dan roepen ze in haar herinnering terug uitingen uit vroeger tijd, maar ook van zeer recenten datum, en niet neergepend door den eersten den besten, die kortweg *alle* vereenigingsleven van de vrouw, tenzij het ligt op filantropisch terrein, veroordeelen.

Nu hoop ik hierover later nog wel eens éen en ander te zeggen.

Doch voor ditmaal was het heusch mijn bedoeling, de M. V. te beschouwen als *uiting* van kritiek, en de leden, om het eens wat sterk uit

te drukken, als „opstandigen” in den zin, die mevrouw Van Ammers-Küller aan dit woord gaf.

Feministen dus?

Voor ik hierop een antwoord geef, wil ik duidelijkheidshalve even vastleggen, dat ik het woord „meisjesverenigingen” hier bezig als soortnaam voor *al* die vereenigingen, die in meerder of mindere mate bedoelen de intellectueele ontwikkeling van het meisje te bevorderen. Dit intellectueel dan ook weer genomen in niet al te volstrekten zin. Dus: niet enkel den Bond van M. V. op Ger. Gr., doch evenzeer het Nederl. Verb. van Chr. M. V., en verder iedere vereeniging, die de geestelijke ontwikkeling van haar leden beoogt.

Hoe en waarom zijn die vereenigingen er gekomen?

Waarom was men niet tevreden meer met bij elkaar te zijn, en te naaien voor de armen of de zending? Waarom naast de Union en de Chr. Jonge Vrouwen Bond nog weer een andere organisatie? Die vereenigingen werkten toch goed? En het bezig-zijn voor anderen is toch voor de vrouw, 'n begeerens- en behartigenswaardige taak?

Ongetwijfeld. Ik zou niet graag al die andere vereenigingen zien verdwijnen. Maar ze gaven niet, wat de jonge meisjes van *onzen* tijd zoozeer van noode hebben: voorlichting inzake allerlei verschijnselen op het breede maatschappelijke terrein, die inwerken op het leven van de vrouw; toetsing van die verschijnselen aan Gods Woord.

Het vrouwenleven van nu en van voor vijf en twintig, of wilt ge: vijftig jaar, verschilt zoo heel veel van elkaar, al heeft ook Puk uit „De Opstandigen” gelijk, dat we in ons diepste hart niet zooveel anders zijn dan onze tantes en oud-tantes. In *wezen* niet, doch in de *utting* van dat wezen wel.

Het is hier niet de plaats, de oorsprong van de vrouwenbeweging in het breede te schetsen. Alleen dit: er kwam onder de vrouwen omstreeks het midden der vorige eeuw een ontwaking, die, o zeker, leidde tot velerlei verkeerde uitwassen; die te vaak vergat dat man en vrouw in wezen verschillend zijn, maar waarbij toch, gelijk Prof. Bavinck dit erkent in zijn bekende boek, op den voorgrond stond het ideëele doel, om de vrouw door verstandelijke, zedelijke, nationale opvoeding op te heffen, haar gezichtskring te verruimen, deel te doen nemen aan de hedendaagsche cultuur, en door haar medewerking de zedelijke waarden der menschheid te verhoogen.

En nu is het wel begrijpelijk, dat men in christelijke kringen langen tijd zeer gereserveerd stond tegenover deze beweging, wijl er in haar veel revolutionaire elementen scholen, maar het is ook te bejammeren, dat men daar vooral, zoo niet enkel, het oog had op het verkeerde in die beweging, en niet begreep, dat de veelal veranderde maatschappelijke omstandigheden ook een verandering voor de vrouw met zich mee brachten. Aan de ééne zijde vermindering van werk, doordat eerst de machine (denk b.v. aan de naaimachine), later de fabriekmatige bereiding van allerlei grondstoffen en levensbehoeften, haar allerlei arbeid uit handen nam; — aan de andere zijde vraagstukken van allerlei aard, diep ingrijpend ook in het leven der vrouw, die ze niet meer zonder aandacht voorbij kon zien, en die ze toch niet bij machte was goed te verstaan, laat staan op te lossen.

Wanneer toen de christenen van jaren en erva-

ring hadden begrepen, dat ze in dezen leiding hadden te geven; dat ze niet konden volstaan met afkeuren en afbreken, maar moesten opbouwen naar eisch van het beginsel, hoe heerlijk zou dit voor de jongeren geweest zijn!

Nu moesten die jongeren veelal zelf zien, hoe ze terecht kwamen. Nu was het onder *hen*, dat de vraag opkwam: op welke wijze kunnen we meerder inzicht krijgen en in de maatschappelijke verhoudingen en vraagstukken, en in de beginselen, waarnaar deze beoordeeld moeten worden?

Het feit, dat die vragen leefden, niet in het hart van een enkele, bijzonder begaafde, of bijzonder vooruitstrevende, doch in veler harten, bracht hen te zamen. Eerst enkelen; een klein getal, een enkele vereeniging.

En die enkelen ondervonden tegenstand; scherpe tegenkanting soms. Doordat hun hunkeren naar meer licht evenmin begrepen werd als het gewicht van velerlei verandering op het breede terrein van het leven.

Men zag in dit samenkomen van jonge meisjes, *niet* om te naaien en te breien; *niet* om te zingen, doch om met elkaar te bespreken Gods Woord; Zijn leidingen met Kerk en Volk; het maatschappelijk gebeuren: een willen-zijn als de man. Een naäpen van wat jonge mannen in *hun* vereenigingen deden; een loslaten van de bescheidenheid, die is het sieraad der vrouw.

Maar de beweging was niet te keeren. Vooral niet meer, toen de groote oorlog heel de maatschappij omzette; de vrouw riep naar posten, nooit door haar bezet; haar eenvoudig niet meer missen kon op kantoor, fabriek en in werkplaats.

De enkelen werden velen. Gelukkig waren er anderen, die begrepen, die leiding wilden en konden geven.

Doch ook: er bleven ouderen, die slechts noodgedwongen hun inzichten veranderden. Die niet begrepen het gewicht der nieuwe jeugdbeweging.

Wanneer niet de maatschappelijke ontwikkeling en omzetting in onze dagen zoo snel ging, zoo niet te keeren was, ik geloof, dat ook de omzetting van denkbeelden in onze kringen méér tijd zou hebben gevorderd.

Het is om haar ingaan tegen die verouderde inzichten; tegen dit beschouwen van ons vereenigingsleven als een gevolg van revolutionaire denkbeelden; tegen dit begrenzen van de taak der vrouw binnen te enge perken, dat ik het oprichten van onze M. V., zooals we die heden kennen, noemde: een uiting van kritiek.

Hoewel ik grif toegeef, dat het afbrekend element in deze kritiek veel minder sterk was dan het opbouwend.

J. M. W.—W.

STRAHLEN-WEBEREI.

EEUWEN en eeuwen hebben de vrouwen gehandwerkt: gesponnen, geweven, later gebreid, gehaakt, en daartusschen aan tapisseriewerk gedaan, met eindeloos geduld soms. Zou het mogelijk zijn, nu, in onzen tijd nog, een nieuwe techniek uit te vinden? En — indien het gebeurde, — hebben de vrouwen van onze dagen nog lust in handwerken? De op kantoor-arbeidende vrouwen en meisjes; de uitgaande jeugd? Las ik niet pas, dat de tegenwoordige vrouw weinig of niet handwerkte, omdat ze veel danste?

Het laatste kan niet gezegd van onze meisjes. En in elk geval: het verschijnen van telkens weer nieuwe handwerkboekjes leert ons: er wordt nog gehandwerkt; in sommige kringen méér misschien dan toen de emancipatie der vrouw pas baan brak en men het vond beneden de ernst, die een gestudeerde vrouw aan haar arbeid verplicht was, dat ze zich bemoeide met zoiets peuterigs en onnuts als handwerken waren. En nieuwe technieken? — Dit kan wel worden gezegd: ons handwerk draagt, over 't geheel, een ander karakter dan dat van onze grootmoeders en oudtantes. Het schiet vlugger op; 't is veel minder peuterwerk; er wordt over 't geheel, meer gelet op artistieke effecten.

Of er beslist iets nieuws onder is? De wijze Prediker zei het al: „er is niets nieuws onder de zon.” En dus is het raffiawerk, dat tegenwoordig zoo in trek is, — dus is ook de nieuwe Strahlen-Weberei gebaseerd op oude ideeën. Het laatstgenoemde werk is zuiver weven; echter niet op een weefgetouw, maar op kartonnen vormen,

die men zelf gereedmaken kan. Meer voor ieder bereikbaar dus.

Het werk op zichzelf is gemakkelijk. De tegenwoordig nog al eens opgang doende spreuk: „een kind kan het doen,” is hier van toepassing. Jare 1 vóór deze handleiding verscheen „weefden” m'n kleine meisjes op deze manier barettten voor haar poppen.

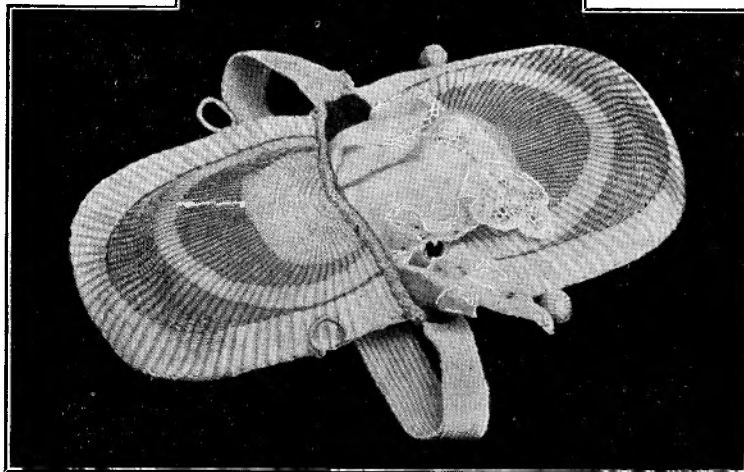
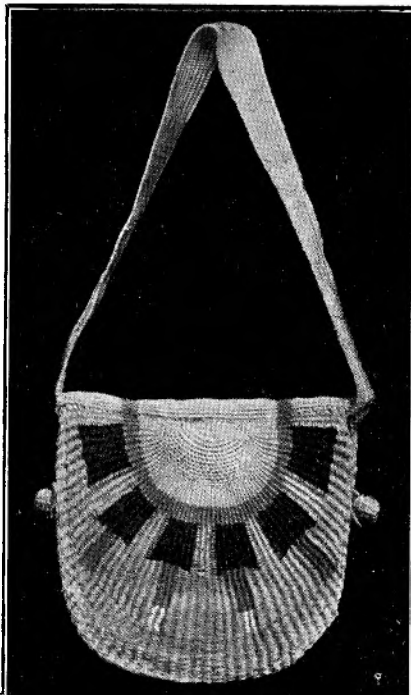
Maar de toepassing! Het kleuren-effect! Het mooie materiaal, dat de fabrieken tegenwoordig leveren.

Op de afbeelding ziet men een zijden handtaschje, bestaande uit twee deelen, die met een paar lussen en knopen bevestigd worden.

Wie dit werk wil leeren, koope de handleiding, die tot heden enkel in het Duitsch verschenen is. Daar er duidelijke afbeeldingen in staan, niet alleen van het werk, wanneer het af is, doch ook van de manier, waarop de draden gespannen worden, en op een bijvoegsel de modellen voor de kartonnen vormen zijn afgedrukt, is dit werk zoo'n heel groot bezwaar, ook al leest men soms niet vlot Duitsch. De volledige titel is „Strahlen-weerei.” Beyers Halbband 120. De prijs voor Nederland is zestig cent. Het is, als al de boeken van deze serie, in handwerk- en manufactuurwinkels verkrijgbaar. Echter levert tegenwoordig de firma Allert de Lange te

Amsterdam deze handleidingen aan den boekhandel, zoodat men ze waarschijnlijk ook daar zal kunnen bekomen. We raden onze lezeressen kennismaking met deze techniek zeer aan.

J. M. W.—W.



NOG TWEE NIEUWE TECHNIEKEN

„EIN neuer Spannstich” noemde de firma Beyer no. 149 van haar serie. En ze voegde erbij (ik zal het nu maar in 't Nederlandsch zeggen): „Spaarsteek.” In die bijvoeging zit de waarde van deze techniek. Het lijkt platte steek, wanneer men de afbeeldingen zoo ziet. Doch aan de achterzijde van het werk komen enkel heel kleine stiksteekjes te zien; de patronen zijn zoo ontworpen, dat dit overal mogelijk is, en daardoor spaart men bijkans de helft van de wol, die voor een gewone platte steek noodig is.

Om te laten zien, dat men in deze techniek niet enkel kleedjes, theemutsen en kussens kan maken, doch ook zeer practische kledingstukken, geven we hierbij de afbeelding van een damesvest.

Zooals men weet, is de vestenmode op 't oogenblik zeer geliefd.

Van iets ingewikkelder constructie is het werken met de Aka-naald, een uitvinding van Alice Kelling, Dresden. Deze techniek wordt op filetstof gewerkt; en is gewoon doorstopwerk; een soort platte steek; een lussensteek, die over de stof ligt, en deze geheel bedekt, en een

Smyrnasteek. Het typische is wel, dat met geheele kluitjes wordt gewerkt. Maakt het patroon het niet noodig, dan behoeft men de draad niet af te knippen. De netstof wordt eerst in een passende kleur geverfd, dan op een raam gespannen, en zoo wordt gewerkt. Ook kan men de ondergrond zelf knopen, wat in sommige gevallen het effect verhoogt. Zoo

staat er b.v. in de handleiding een hoed en sjaal, waarvan de stof eerst met de hand uit zandkleurige Shetlandwol is geknoopt, en dan doorgestopt.

Ook in deze techniek kan men vesten en jumpers vervaardigen. De

Aka-naald wordt door de bekende firma Van Wees en Weiss te Zeist in den handel gebracht. Men vrage er in goede handwzaken naar.

De volledige titel van dit werk met de

Aka-naald is Teppich-Knüpfen, Filet-Stopfen, Schlingen-Arbeiten mit der Aka-nadel. Het is no. 123 der serie. Ook beide boven-

genoemde handleidingen zijn tot heden enkel in het Duitsch verkrijgbaar. Om met de Aka-naald te leeren werken, moet men de tekst wel goed kunnen lezen of hulp hebben. J. M. W.-W.



PORTRETJE.

ZE is vijftig jaar, maar de menschen zeggen, dat haar verstand is staan gebleven, toen ze een kind van twaalf jaar was. Waar is, dat ze, als ze dat in stilte kan doen, nog wel graag eens een pop aan- en uitkleedt en haar moeder haalde haar laatst van een schommel.

Natuurlijk heeft ze geen vriendinnen en 't gevolg is, dat ze nog vreemder wordt. Ze neemt de vlucht, als er bezoek komt en, als haar iets gevraagd wordt, lacht ze verlegen en geeft een fluisterend antwoord.

„Ze is gek,” zeggen de menschen.

Maar ze heeft een kinderbijbel en die leest ze trouw. En 's avonds, als ze gaat slapen, spreekt ze eerst met God. Ze zegt misschien wel eens vreemde dingen in een raar taaltje, maar ze is er volkomen van overtuigd, dat God haar hoort. En — wat groote, verstandige menschen niet zoo gemakkelijk doen — zij zegt *alles* aan God, ook haar *kleine* smarten en haar *kleine* vreugden.

Zij verstaat niet veel van de preek 's Zondags in de kerk, maar ze verstaat er toch wel *iets*

van en meezingen kan ze ook. Dan komt er leven in haar doffe oogen.

Het is natuurlijk geen meisje, om mee om te gaan. Je gaat om met meisjes, waar je iets aan *hebt* en zó'n kind laat je maar 't best alleen. Maar God bemoeit zich wél met haar en zeker is er een plaats voor haar in Zijn hemel.

Haar ouders vinden het wel erg verdrietig, dat ze zó is en ze worden ook wel eens ongeduldig, als ze zoo „raar” doet, maar daar staat ook weer tegenover, dat ze gehoorzaam is en niet, als zooveel groote dochters, een beetje minachtend op vader en moeder, die zoo ouderwetsch zijn, neerzien. Ook kan ze werken, al moet je haar ook steeds weer alles aanduiden en uitleggen, terwijl toch eigenlijk een meisje van vijftig jaar zichzelf moet kunnen redden. Ze leeft haar kalm leventje en ze zal op aarde geen groote dingen doen. Als ze eens sterft, zullen er niet veel menschen om haar treuren. En toch... dit leven heeft groote waarde voor de eeuwigheid en voor Gods hemel.

VERZAMELHOEKJE.

Als men verkouden is.

In Londen is een nieuwigheid ingevoerd. Op de ondergrond-stations zijn automaten geplaatst, waaruit men, na inwerping van een sixpence (30 cent) een zakdoek in ontvangst kan nemen.

De moderne Vrouwen van Damascus.

De Mohammedaansche vrouwen te Damascus besloten, den sluier af te leggen. Ze verzochten de Syrische regeering, haar te beschermen tegen de aanvallen van godsdienstige geestdrijvers. Helaas, de regeering verbood aan de vrouwen, zich ongesluiert te vertoonen. En een openbare betooging werd eveneens verboden.

Belangwekkende Statistieken.

Sir Alfred Watson heeft een aantal statistieken opgesteld aangaande de sterfte in Engeland. Hij gaat uit van het resultaat van de volkstelling van 1921 en het gemiddelde sterftecijfer der jaren 1920—'22. Voor de allerjongste leeftijden, waarbij vergelijking mogelijk was, constateerde

hij het laagste sterftecijfer voor ongehuwde vrouwen. Maar daarna kwamen de getrouwde vrouwen in een veel gunstiger positie te staan. Bovendien constateert de rapporteur, dat de sterfte voor ongehuwde vrouwen tusschen 18 en 27 toenemende is. Zoo staat het dus vast: gehuwde vrouwen leven het langst.

De oorzaak? Dr. Ethel Browning zeide dien-aangaande: Waarschijnlijk is de grootere sterfte onder jonge ongetrouwde vrouwen te wijten aan het feit, dat zoovelen van haar hard moeten werken en vaak in kantoren opgesloten zitten. En bovendien besteden zij dan 's avonds haar vrijen tijd aan bioscopen en dans in plaats van hun gezondheid te verzorgen.

In het algemeen zijn volgens den rapporteur de levenskansen vergroot. Een jongen kan nu rekenen 55.62 jaar te leven, een meisje 59.58 jaar, vergeleken met resp. 48.53 en 52.38 in 1906 en 51.50 en 55.35 in 1911.

Kleeren van stroo.

Mag men de berichten gelooven, dan zullen er in de toekomst dameskleeren van stroo vervaardigd worden. We zullen maar afwachten.

DAGBOEK VAN LIEN.

3 October.

Ik houd 't niet uit bij de menschen.
Ze praten en lachen en 'k begrijp niet
waarover.

Ze zeggen me wat, en 'k moet antwoord geven.

Ik kan niet gaan bij al die menschen.

Ik verlang naar het vrije leven.

'k Wil kunnen gaan waar ik wil, alléén.

Alleen onder de lichte sterren, langs de wegen
met donkere boomen.

Alleen 'smorgens naar de groene weilanden,
als de witte nevels nog voor de verten hangen.

Alleen in de bosschen, 'smiddags als 't zon-
licht op de hooge dennetoppen glanst.

En alléén naar de verre heidevelden met de
witte, fijne berken, 'savonds, als de zon onder-
gaat, als de paarse gloed neerschemert en alles
met zachte kleuren dekt.

Ik houd 't niet uit bij de menschen.

8 October.

Arme, afgedwaalde zwerver, ga naar den Heer.

Ik weet niet, met hoéveel nadruk ik 't je
zeggen en nóg eens zeggen zal: ga toch naar
Hem.

En zeg niet dat je te slecht bent, want *juist*
jou wil Hij hebben. *Juist* jou zoekt Hij.

Kèn je dan 't verhaal niet van den Goeden
Herder?

Alle trouwe goede schapen van Zijn kudde
laat Hij in den steek, maar Hij gaat uit, om dat
ééne, afgedwaalde te zoeken, en *juist* dat draagt
Hij zèlf veilig in zijn armen naar huis.....

11 October.

't Is goed, om na 'n dag van rumoer *eindelijk*
in de rust te komen. *Eindelijk* geen bewegen
rond je te zien, te kijken naar dingen, die vast
en zeker stil zijn, als je *zelf* ze niet beweegt.

In een kamer vol menschen is alles onrustig.
Zelfs de platen aan de muur lijken te bewegen.
Nergens is iets, waar je oogen op rusten kunnen.

Ik *zoek* de stilte. De stilte *zegt* me zooveel.
De menschen *praten* maar. Als ze me ook iets
zeggen, zal ik ze zoeken, zooals ik nu de stilte
zoek.

18 October.

Ben je een prinses?

Dan mag je gaan naar 't herfstfeest, waar
alleen prinsen en prinsessen komen mogen.

Prinsen en prinsessen met 't licht van de
morgen in hun oogen en op hun wangen de roode
gloed van den middag.

Ben je een prinses?

Dan mag je gaan naar 't feest van Herfst.

Dan mag je gaan door de gangen van goud.
Voor je voeten spreidt Herfst een kleed van
blaren en boven je hoofd welft de wondere
boomenpoort.

Dan mag je gaan door het heldere licht, tot
je eindelijk komt op het feest. Het feest van
wijde verten, van blauwe luchten, het feest van
koele winden en stralend licht, het feest van de
herfst.

Bén je een prinses?

21 October.

'k Moét naar buiten, 'k moét zwerven. Alles
roept me, trekt me, 'k moét.

'k Loop door de gouden-boomen-weg, en dan
langs 't stille zandpad. 'k Voel al de stilte
komen, alle geluiden versterven, en 'k ga zacht,
'k ga zacht.

Dan, opeens langs 'n stukje bosch heen, ligt
vóór me de hei.

Dicht bij me zijn al de kleuren er, bruin en
groen, en 't wit van 't zand, scherp en hel.

Maar verder, verder.....

Daar staan de bosschen in één nevel-blauwe
rij, en voor de verre hei hangt 'n bleeke sluier.

En boven alles streept in roode vlagen de
lucht.

Hier in deze wijdte, ver van menschen en
dingen, is alles veel makkelijker te dragen. Hier
voel ik de goedheid en de vrede achter alle
schijnbaar wreed gebeuren.

En hier geef ik, vol vertrouwen, mijn leven
in mijn Vaders handen.

31 October. Herfstavond.

De lucht is vol met de reuk van stervende
blaren.

Niets beweegt, alleen mijn voeten maken stil
geluid.

De wolken hoog zijn blauw van overstroomend
maanlicht.

En ervóór steekt een zwarte boom zijn
bladerlooze takken.....

OVER HET „NADOEN” VAN DE KINDEREN.

WAT doen kinderen graag groote menschen na. Dat begint al als ze heel klein zijn. Wanneer we tegen de kinderen lachen, als we ze zoo echt met onze lach willen liefkoozen, knijpen we onwillekeurig de oogen wat dicht. Dit doen we heel onbewust tot het kind zelf er ons opmerkzaam op maakt. Als het kind, een maand of tien oud, in de box ligt, kan het stil op zijn rug naar ons liggen kijken. Het wendt geen oog van ons af, steeds zijn de groote blauwe oogen op ons gericht. Reageeren we hierop, dan begint het te lachen, niet druk met schaterlachen, zooals wanneer we een spelletje met het kind doen, maar zijn heele gezichtje straalt, is één lach en daarbij knijpt het de oogen wat toe.

Dit laatste verwondert ons; het valt ons op, omdat het niet zonder meer bij het kind past. Hoe komt het kind ertoe, de oogen toe te knijpen, net alsof het tegen ons knipoogt. We gaan ons zelf goed na of we het kind dat eerst hebben voorgedaan en betrappen ons erop, dat we bij het lachen de oogen wat dichtmaken. Het kind heeft ons nagedaan.

Als ze ouder worden en kunnen rondloopen is hun liefste bezigheid met een stofdoek of een veger mee te helpen de kamers te doen. „Moeder, ik moet werken; schortje voor.” En dan liggen ze op de knietjes om het zeil te wrijven of stoffen de stoelen, de leuning en heusch alle vier pooten; dan wordt geborsteld en kledjes geklopt, gepoetst en gewreven, dat het een lust is onernaar te kijken. Tot in kleinigheden wordt het werk van de grooten nagedaan.

Ook behoort koopman-spelen tot de geliefkoosde spelletjes.

Afwisselend worden dan verschillende leveranciers, die aan de deur komen, tot voorbeeld genomen of de kooplieden, die op straat loopen te venten.

Is er een kleiner broertje of zusje in huis, dan is de pop ook een belangrijk stuk speelgoed, vooral bij meisjes. De pop wordt gewasschen en aangekleed net zooals Moeder het kindje baadt en aankleedt. Als „pop huilt” wordt even liefderijk, als de moeder het kindje opneemt, de pop gedragen en tegen zich aan gehouden, lieve woordjes er tegen gefluisterd. In houding en stembuiging, tot in de fijnste nuances, zien we het beeld van de Moeder, bezig met het kleine kindje.

Ook worden de gesprekken, die de volwassenen met elkaar voeren, nagebootst. Als de kinderen

nog niet goed heele zinnen kunnen praten, doen ze toch al heele verhalen; er komen dan alleen klanken, maar de toon is precies alsof ze een gesprek voeren met omhoog en omlaag gaan van de stem en met de vragende uitdrukking er soms tusschen door in.

„Het kind doet alles na,” wordt er dan gezegd. In zekeren zin is dat ook zoo, maar dan moeten we onder nadoen wel iets heel anders verstaan dan wat we gewoonlijk daarmee bedoelen. Bij nadoen denken we aan opzettelijk een ander nabootsen. Eerst worden de bewegingen zorgvuldig bestudeerd, op alle kleinigheden wordt gelet en dan trachten we ze zoo natuurgetrouw mogelijk na te doen.

Op deze wijze gaat het bij een kind niet. Daar is geen sprake van opzettelijk bestudeeren. Een dergelijk bewust handelen ligt niet in den aard van het kind. Bovendien zou de nabootsing dan zeer veel verstandelijke ontwikkeling veronderstellen, als ze met die nauwkeurigheid werd doorgevoerd, zooals we die bij het kind waarnemen, wanneer het bezig is.

Als we dit merkwaardige van het kind op deze



Zooals moeder doet.

„grote mensenmanier” wilden opvatten, zouden we het kind te kort doen, het echt mooie, typisch kinderlijke daarin niet onderkennen.

Het is ook wel zóó gezien, dat er geen opzet bij in het spel is, dat het kind niet bewust nadoet, maar dat achtereenvolgens de indrukken die het kind gekregen heeft, zich ook weer omzetten in handeling en zoo als vanzelf het kind de omgeving nadoet. Dit berust op een heel bepaalde opvatting van ons zieleleven, waarin dit eigenlijk zou zijn opgebouwd uit een opeenvolging van reacties van onze psyche op afzonderlijke prikkels van de buitenwereld. Alles wat wij beleven, geeft een afdruk in onze ziel en al deze afdrukken zijn met elkaar verbonden, doordat ze na elkaar gebeurd zijn. De herinnering aan het een roept dat wat vlak erna gebeurd is, weer in ons bewustzijn op. Komen we op een plaats, waar we heel vroeger geweest zijn en van welke tijd we ons bijna niets meer herinnerden, dan komt met de waarneming van die plaats vanzelf weer ons te binnen, wie er bij ons waren, toen we de eerste keer die plaats bezochten, wat we toen dachten en voelden.

Zoo zou een kind nu ook waarnemen, wat een ander in de omgeving doet. Dit zou een indruk bij hem geven, die weer oorzaak zou zijn van een bewegingsvoorstelling bij het kind, waardoor het komt tot diezelfde bewegingen, die het zag doen. Door „associatie” van de verschillende indrukken in het zieleleven zou de nabootsing tot stand komen.

Dit alles doet ons weinig levend, zeer wetmatig aan. Het is alsof het kind dan een automatisch toestel wordt. De waarneming geeft een bepaalde reactie in zijn binnenste, waardoor er contact komt met een ander mechanisme, dat hierdoor in beweging gezet wordt en zoo de handeling tot stand brengt.

Onze eigen praktische levenswijze komt daartegen in opstand. Zoo onpersoonlijk reageert het kind niet, dan zou het nooit dat genoegen toonen op het gezichtje, als het zoo bezig is. Was het gebeuren zoo associatief bepaald, dan zou het omgaan buiten zijn eigenlijke wezen en we zien juist, dat het er heelemaal in verdiept is, dat het een intense behoefte van het kind is om zóó te spelen.

Maar verder, als op deze wijze de waarnemingen van bewegingen omgezet worden in nabootsende bewegingen van het kind, waarom geldt dat dan niet van alle bewegingen? En een kind gaat toch niet een slinger van een klok nadoen of het bewegen van de blaren van de boomen als de wind er doorheen blaast.

Bovendien is de verklaring, dat associatief door de waarneming van een beweging een bewegings-

voorstelling wordt opgewekt wel een mogelijkheid, die zou kunnen bestaan, maar het is niet overtuigend, dat het kind dat nu werkelijk zal doen, dat het de eenige mogelijkheid is.

Het blijft ons vaag en onwerkelijk aandoen.

Daarbij komt, dat het kind veel eerder de omgeving nadoet dan dat het werkelijk associatief een beweging aanleert. Allen spelen we wel eens met kleine kinderen de aardigheid van „hoe groot ben je,” „hoe blij is het kindje,” „hoe lekker smaakt het.” Het is een kostelijk gezicht als de kinderen dan hun kleine dikke armpjes omhoog steken, in de handjes klappen, enz. En we hebben er heel wat geduld mee, dat ze het goed zullen leeren doen. We leeren het kind dus, dat op het hooren van de bewuste woorden een bepaalde beweging moet volgen. In den geest van het kind komt dan een vaste verbinding tusschen deze geluidswaarneming (hoe groot ben je) en de bijpassende bewegings-voorstellingen. We oefenen net zoo lang tot dit zoo'n vaste verbinding geworden is, dat het kind zich niet meer vergist: op het hooren van de woorden volgt de beweging. Maar we weten ook, dat dit vrij veel moeite kost en dat het kind al vrij ver gevorderd moet zijn, zullen we het met succes in oefenen. Iets dergelijks zouden we ons volgens bovenstaande opvattingen nu moeten denken bij het nadoen van de kinderen. Maar dan zou het kind pas veel later leeren zoo de groote menschenbezigheden na te doen, omdat die bewegingen veel ingewikkelder zijn dan in de handen klappen e.d. en er daarbij ook niet stelselmatig geoefend is. Dan zou het ook veel meer aangeleerd, niet zoo spontaan van binnen uit aandoen.

Alles wordt duidelijker, veel minder gewrongen, als we het kind zien in voortdurend contact met de levende omgeving. Dit wordt vaak veel te veel over het hoofd gezien. Het kind wordt dan opgevat als heelemaal apart staande in de omgeving. Het neemt nog weinig waar van wat om hem heen gebeurt, het begrijpt het ook niet, bovendien kan het zich nog maar heel onbeholpen uitdrukken, het is eigenlijk heelemaal geïsoleerd. Zóó zijn de overwegingen dan, maar als we het zoo zien, onderschatten we de binding van mensch tot mensch, doen we tekort aan het onmiddellijk verstaan van den een door den ander.

Omdat de uitdrukkingsmogelijkheden van het kind zeer beperkt zijn, merken we er misschien nog niet veel van, maar al de uitingen van het kind wijzen erop, dat het kind meer nog dan de volwassenen leeft in binding met de omgevende levende wezens, dat dit veel eerder aanwezig is, dan dat het kind ervaringen krijgt,

doordat het vormen, kleuren e.d. waarneemt. Het kind reageert niet eerst op gezichts-, geluidsindrukken, maar op de uitdrukking van de levende mensch.

Het lacht tegen de moeder, het wordt bedroefd of verschrikt bij een ernstig, een boos gezicht.

Het leeft zoo in contact met de omgeving, dat het objectief gezien meer leeft in anderen dan in zichzelf. Daardoor staat het kind zeer open voor suggestieve invloeden; het vindt in zichzelf geen correctie daar tegenover. Als het ziet stoffen, poetsen, leeft het er heelemaal in mee, het is alsof het kind het zelf doet. Het neemt de handeling niet objectief waar; de gedachte, dat het ook anders zou kunnen, komt niet bij hem op. Zonder eenig critisch nadenken, staat het open om de handeling in zich op te nemen.

Daardoor kan de waarneming zoo nauwkeurig worden, dat we als we een kind iets zien nadoen, steeds verwonderd staan te kijken, hoe het al de kleine bijzonderheden ervan heeft opgemerkt, dat het niets overslaat.

Dat het kind de waarneming ook omzet in handeling en werkelijk nadoet, wat het ziet, hangt af van twee momenten. Bij onszelf merken we ook, dat als we iets heel intens opnemen, we het onwillekeurig nadoen. Een moeder, die

haar kindje zoo groot vindt, dat het nu ook zal kunnen drinken uit een bekertje of uit een kopje en geen flesch meer noodig heeft, zal bij zich zelf vaak opmerken, dat ze zóó erin verdiept is, hoe het kind nu werkelijk zal drinken, zóó haar aandacht daarbij bepaalt, dat ze zelf ook bezig is te slikken, samen met het kind. Zoo doen wij grooten al, wanneer we zoo sterk meeleven, als een moeder dat doet bij het eerste drinken van haar kind. En dan geldt voor een kind daarbij nog, dat waarnemen en handelen bij het kind veel dichter bij elkaar liggen dan bij volwassenen. Het voortdurend grijpen van de kinderen naar alles om hen heen is daarom in de meeste gevallen ook geen opzettelijke ongehoorzaamheid; het ligt in hen om wat ze zien ook in beweging om te zetten. Dat gaat zonder eenige overweging bij hen; wat het kind ziet, grijpt het ook, net als wij naar onze hoed grijpen, als we merken, dat hij afwaait.

Zoo moeten we het nadoen van de kinderen dus zien als iets dat van binnen uit komt, dat in hen groeit door hun sterk inleven in de menschen om hen heen en door het sterk uitgesproken verlangen van dat wat ze waarnemen ook zelf te doen.

C. J. VAN DER HORST-OOSTERHUIS.

NEVELEN

De nevels spinnen dicht gewaad
en spanden 't voor de zonne.
De einden zweefden neer op d' aard
en 't zonnetje, dat kon er
doorheen niet zien! . . .

Geen bloemen en geen blijde lach,
neen . . . 't waren trieste zangen,
die bleven heel den langen dag
op tak en twijgen hangen . . .

— — — — —
De nevels zweven over d' aard
en zweven door het leven . . .
De nevel heeft zijn sluier reeds
om meen'ge ziel geweven . . .

— — — — —
Maar vèr daarachter — lacht de zon:
„Ik schijn hier hoog en rein!”

— — — — —
Maar zèlf moet gij mij vinden, ziel
achter het wolfgordijn!” . . .

„LENTEKIND”.

WAT IK DEZE MAAND ZAG.

ALLES wordt tegenwoordig gedaan om 't de huisvrouw maar gemakkelijker te maken en steeds weer brengen vindingrijke menschen wat nieuws op 't gebied van de huishouding.

Ik wil hier in 't kort even enkele praktische voorwerpen voor de keuken noemen, die ik bij de firma Meyes & Höweler in Amsterdam zag.

Om te beginnen het warmwaterbord met deksel.



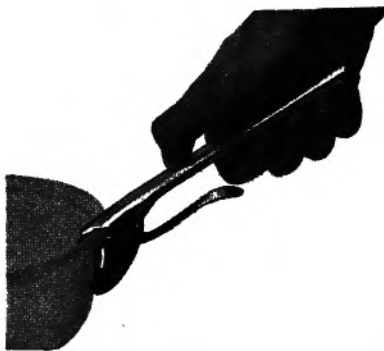
Het bord, dat de afbeelding laat zien, is van porcelein met vernikkeld montuur, en komt, met het deksel er bij, op f 17.75. Een driedeelig bord kost wat minder en een tweedeelg nóg minder.

Heel practisch is het, wanneer je voor iemand eten warm wilt houden, daar je dan niet de respectieve pannetjes weer op het vuur behoeft te zetten óf, wanneer je weinig tijd zou hebben, al het eten bij elkaar in één pan opwarmen.

* *

Een ander practisch instrument is de verstelbare greep, waarmee je vuurvaste schotels en Pyrexschalen uit den oven haalt of pannen van het vuur.

Kun je, ondanks 't gebruik van pannelappen, met 't oppakken van de pannen nog wel eens je handen branden, met de verstelbare



greep is dat uitgesloten. Deze past op iederen schotel of pan en sluit automatisch.

* *

De „Quick“-lepel is onmisbaar bij het koken van gerechten als haver-mout enz., omdat de afgeknotte punt den bodem van de pan, bij het roeren, volkomen bestrijkt, waardoor aanbranden is uitgesloten.

De opstaande kant dient om het aanhangen tegen den binnenwand van de pan, bij het roeren, te voorkomen.

Iets héél anders, waarover ik schrijven wil, zag ik in „De Wolbaal,” ook in Amsterdam:

Een kinderjasje van stramien, opgewerkt met blokjes — in den platten steek — van wol in verschillende lichte tinten.

Het bracht mij op 't idee zóó een pakje zonder mouwen te maken, zooals je die tegenwoordig veel ziet.

Naar eigen idee kies je eenige kleuren wol, in lichter en donkerder tinten, bij voorbeeld van iedere kleur twee, en werk daarmee blokjes van ongeveer anderhalven centimeter. 't Is niet noodig je aan een bepaalde rangschikking van de kleuren te houden.

De randen van het vest maak je niet van blokjes, maar bij voorbeeld van twee rijen platte steken in één kleur óf iedere rij in een andere tint.

Het spreekt vanzelf, dat de wol zóó dik moet zijn, dat je van de stramiendraden niets meer ziet.

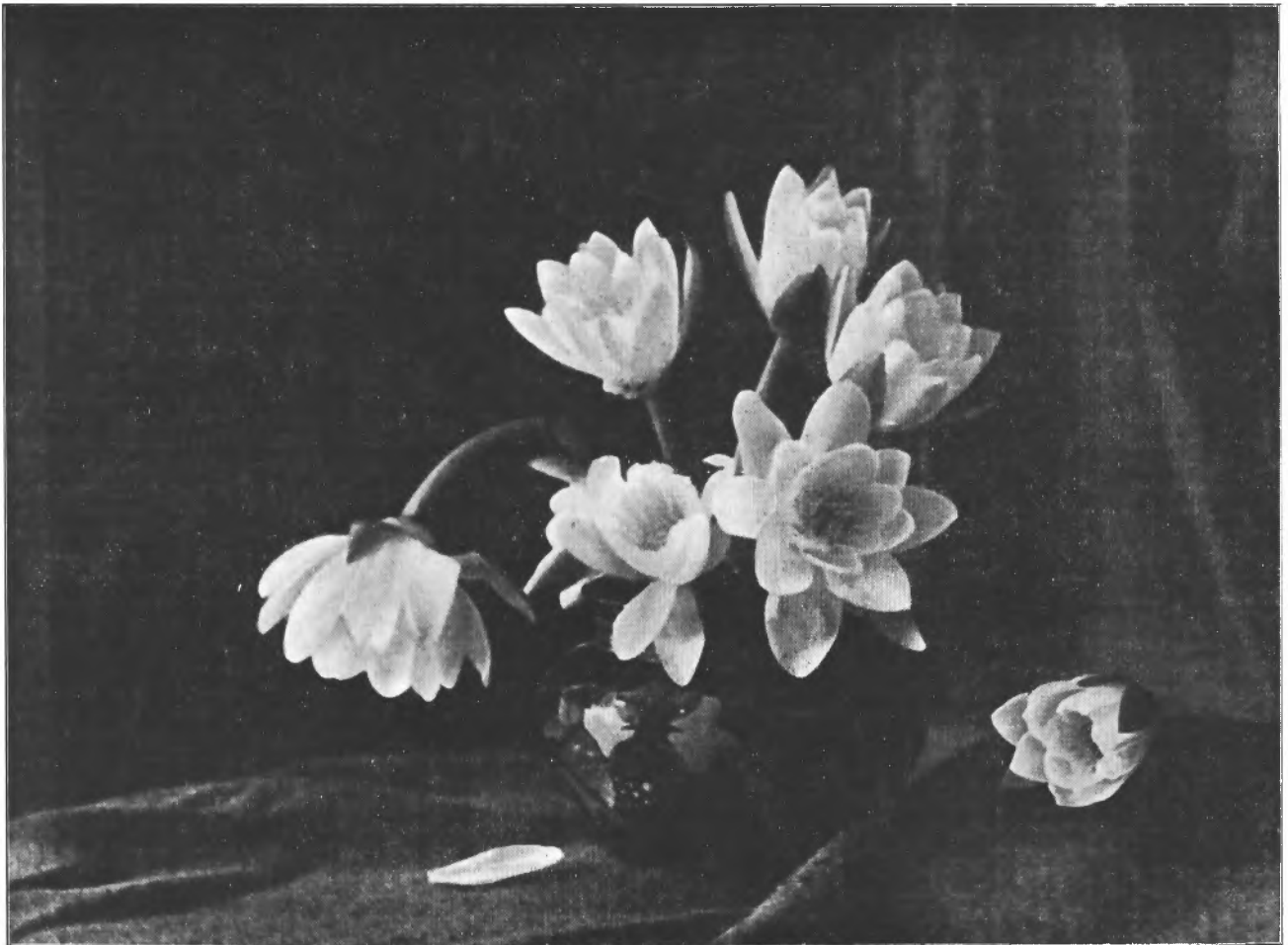
Voor al op een lichtzijden blouse of japon zal zoo'n vest, wanneer frissche kleuren gekozen zijn, héél aardig staan.



't Is maar een ideetje en ik denk, dat er onder de lezeressen wel zullen zijn, die weer andere variaties uitvinden op model en patroon van dit vest.

H. K.

OOSTERBEEK
LOV.
LEVERT
**WOONINRICHTINGEN
AAN PARTICULIEREN**
VRAAGT FOTO'S EN BEGROOTING



Waterlelies.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

LANGS DE WEGEN.

IN het werkelijke leven is alles breekbaar, „zoowel menschen als dingen.”

Dit staat als 'n soort „motto” boven een artikeltje van Truus Eygenhuyzen in „De Telegraaf.” *Kinderspeelgoed* heet 't, en 'k zal nu direct maar de schrijfster zelf aan het woord laten.

„Sinds onze jeugd hadden we elkaar niet gezien. Op een avond ontmoette ik haar in 't kleine Vlaamsche stadje waar mijn vacantie me had heen geleid. De teerheid van de oude stadsgrachtjes en de antieke bruggetjes maakte onze stemming min of meer weemoedig en zoo kwam het, dat we ondanks de oppervlakkige vriendschap van vroeger, blij-ontroerd waren bij dit weerzien.

Ik hoorde dat ze getrouwd was en in het oude, sombere stadje woonde. Ze nam me mee naar haar huis, waar het goed was en behaaglijk en met een zekere nieuwsgierigheid volgde ik de

bewegingen van de vrouw, die ik als kind jaren lang gekend had, met wie ik gespeeld en gekibbeld had en weer vrede gesloten.

Alles aan haar was nieuw voor me, zooals ook heel haar verschijning nieuw voor me was. Uit het iewat slordig uitziende kind was een elegante, zelfbewuste vrouw gegroeid en alleen de herinneringen, die ze uit ons jeugdleven ophaalde, deden me beseffen, dat de vrouw van nu en het kind van toen dezelfde waren. Anders niet. En op oogenblikken dat zij zweeg en ik sprak, flitste het door me heen: Is ze het wel?

Maar opeens maakte iets me duidelijk, dát ze het was. Iets verraadde dat onomstootelijk. 't Was toen ze thee wilde schenken en de kopjes hanteerde. Met een venijnigen tik kwam het eerste kopje op het schoteltje terecht, maar het bleef heel. Het tweede zei „Dats!” en viel in stukken.

„Dat's het vijfde van mijn dozijn,” zei m'n gast-

vrouw, „die ongelukkige dingen kunnen niets hebben!”

Ik zag ons weer als kinderen bijeen, we speelden met háár serviesje, dat van emaille was en met háár poppen, die allen zeemleeren kopjes en ledematen hadden. O wat lachten we, als Ida haar kinderen strafte! Dan schudde ze de geduldige poppenlijfjes heen en weer en als ze heel kwaad was, smet ze kind en al een eind weg en stuurde het met een zwaai het theekannetje of suikerpotje van het emaille servies achterna. Was de booze bui weer gezakt, dan raapte Ida haar bezittingen weer op, ongeschonden. De pop glimlachte haar zoete, lieve lachje en 't kannetje of potje vertoonde zijn gave rondingen.

Ik herinnerde me ook weer de heftige scènes die we elkaar maakten en die altijd gingen over een gebroken kopje van mijn porceleinen serviesje of een gebarsten snoetje van mijn poppenkind, dat niet op kon tegen Ida's hardhandigheid.

„Och,” zei ze dan boos, „die ongeluksdingen van jou kunnen ook niets hebben!”

Onbreekbaar kinderspeelgoed..... Zeker, het heeft zijn voordeel, dit moeten we fabrikanten en verkopers toegeven. De emaille en aluminium serviesjes, de Bep Amesz- en soortgelijke poppen die hoe langer hoe meer aftrek schijnen te vinden, zijn heel wat sterker en duurzamer dan het porceleinen theegerei en de poppen met steenen gezichtjes en houten ledematen. Ze sparen den ouders meestal een tweeden aankoop van die artikelen uit. Maar we moeten niet denken, dat het onbreekbaar speelgoed, omdat het een voordeel is voor onze *beurs*, ook ten voordeele is van het *kind*. Want zijn belang is niet onbreekbaar speelgoed; zijn belang zijn poppen, die een arm verliezen als ze ruw dooreen geschud worden of wier steenen kopjes in gruzelementen vallen, als ze op een hard voorwerp geketsf worden; zijn belang zijn theekopjes van een kinderservies.



Amsterdam - Spui.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.



Zóón pret.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

die breken als er mee gegooid wordt of barsten als ze wild worden omgewasschen. Dit is in het belang van het kind, omdat in het werkelijke leven ook alles breekbaar is, zoowel menschen als dingen, en het kind dat in zijn jeugd speelgoed bezit waarmee het ruw mag en kan omgaan, zal later meestal een mensch blijken te zijn zonder eerbied voor der dingen vergankelijkheid.....

En als dan eens het besef tot haar doordringt, dat 's menschen hand beheerscht en ingetogen moet zijn om iets goeds in het leven te bemachtigen en te behouden, dan zal dit zijn na veel strijd om zelfoverwinning niet alleen, maar wellicht ook na onherstelbaar verlies van veel schoons en goeds.

Dus, zal menigeen concludeeren, moeten we maar altijd klaar staan om den kinderen nieuw speelgoed te geven, als het oude is gebroken.

Neen, dat niet, want dan zouden er dezelfde gevolgen geschapen worden als wanneer we den kinderen onbreekbaar speelgoed gaven. We moeten ze leeren begrijpen, dat ruwheid verlies beteekent en verlies moeilijk, soms in 't geheel niet is te herstellen. Dan leeren ze oppassen en gaandeweg zachtheid en zorgzaamheid, dan

worden ze voorbereid voor het werkelijke leven, waarin alles wat waarde heeft, materiëel en ideëel, broos is."

„De Avondpost" heeft 't óók over kinderspeelgoed, niet over de kwestie „breekbaar of onbreekbaar" maar „goedkoop of duur."

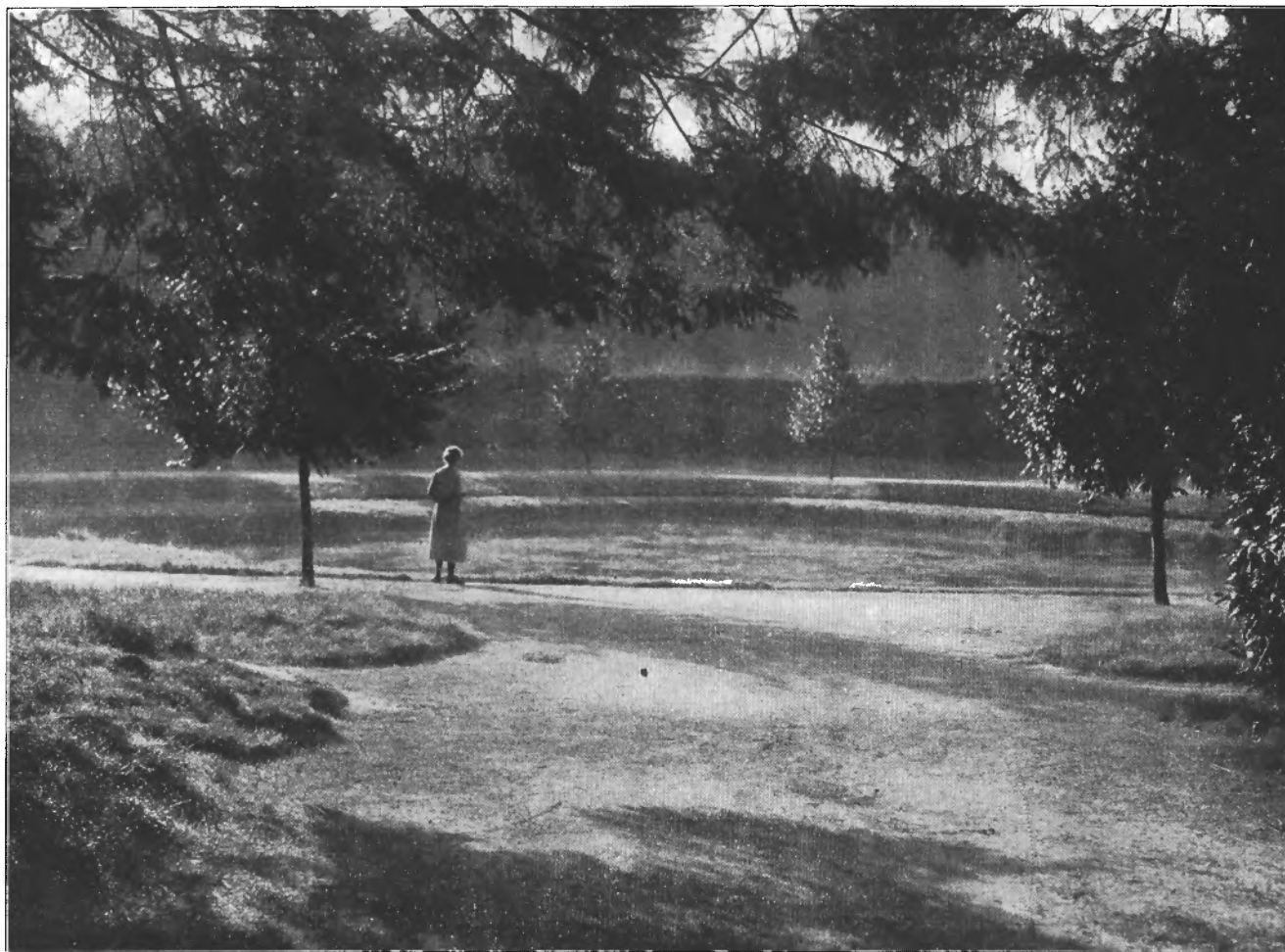
Een kind, zoo wordt gezegd, is in wezen heel eenvoudig, en wordt louter door duur speelgoed van de wijs gebracht.

Dit is daar de oorzaak van: voor het kind is een stuk speelgoed nooit: doel, en altijd: middel. Het middel n.l. om zijn fantasie te bevredigen. Een locomotief, bestaande uit wat blokjes hout en een pijp met 'n vlok watten er uit en met een paar wiel'tjes er onder, vertegenwoordigt voor het kind volkomen zuiver het begrip locomotief. En met dat simpele ding van een paar kwartjes misschien, helpen we de kinderlijke fantasie aan werk. Heel de tevredenheid van een kind met een stuk speelgoed is niet de kwestie van mooi of duur, doch een vraag van voldoening. Geeft het aan het fantasie-rijke kind: bezigheid, dan is het doel bereikt. Het middel was slechts dat primitieve locomotiefje. Geef nu echter datzelfde kind een dure locomotief met radertjes en echte stoom en weet-ik-al-niet wat meer écht, dan doen we twee domme dingen: eerstens overbluffen we het kind met dat ding en tweedens zetten we zijn fantasie stop. Hij hoeft zelf al geen: tuf-tuf-tuf-tuf te zeggen. Dat dooie ding doet het óók al en als er een radertje stuk is en het niet meer werkt, ligt het heele spelletje in duigen, want er mee „spelen" (begrijp dat woord toch goed!) doet het kind niet meer. U moet eens opletten hoe veel langer een oude blikken beschuifbus het als speelgoed uithoudt in de belangstelling van het kind dan een ander gekocht duur ding. Waarom? Omdat het in die beschuifbus-deksel een gaatje hameren en er een draad door steken kan en.... enfin, omdat het kind met die bus allerlei grappigs zelf bedenkt. De denk-actie is zulk een belangrijke opvoedkundige functie bij het spelen van het kind en daarom verdient de keuze van zijn speelgoed zoo uw aandacht.

Het moderne speelgoed heeft nog een andere waarde. Het voedt ook den smaak op. Er zit een zekere artisticeit in het moderne speelgoed: kleur-combinaties, vormverhoudingen en teekening, werken op het kind in.

Een kind, dat gespeeld heeft met een moderne bouwdoos, zal in de nieuwe buitenwijken, de moderne bouwkunst meer intuïtief te waardeeren weten dan wij misschien, die er tegen aankijken onwennig en onwillig, omdat het ons niet eigen is.

En zoo maakt ook het kinderspeelgoed een



Lindekom in het Baarnsche Bosch.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

belangrijk deel uit van den geest des tijds, waaruit de moderne mensch voortkomt." —

Nu nog 'n Amerikaansche vreemdigheid: de rollende kinderkamer. „Alg. Hdbl.” vertelt ervan:

Dat kindertjes lastig kunnen zijn in den trein, vooral als de reis wat lang duurt, dat weten ook Hollandsche moeders vaak uit eigen ervaring. Dat weten ook de medereizigers.

Amerika weet raad.

In verschillende treinen, die de Vereenigde Staten doorvliegen, zijn.... kinderkamers ingericht, „nursery cars,” groote, gezellige wagons met gecapitonneerde wanden.

Er is een schat van speelgoed aanwezig en de spoorwegmaatschappij heeft bezoldigde kinderjuffrouwen aangesteld, die niet alleen proeven van bekwaamheid hebben afgelegd in het bezighouden van het kleine grut, maar die ook volkomen op de hoogte zijn van baby-verzorging, waarvoor alle mogelijke materiaal aanwezig is. Er zijn wiegen en boxes, zuigflesschen en aankleedtafels. En evengoed als de passagiers aan

het begin van de reis hun koffers in den bagagewagen laten bergen om die aan de plaats van bestemming weer in ontvangst te nemen, zoo doen nu sommige moeders met haar baby; zij deponeren het kleine, beweeglijke pakje in den kinderwagon en behoeven er niet meer naar om te kijken, voordat de reis volbracht is. Onbekommerd om het lot van de lievelingen gaan de ouders hun eigen coupé opzoeken.

En baby zelf? Die schikt zich bijna altijd onmiddellijk in de nieuwe omgeving, waar hij naar hartelust mag schreeuwen en spelen, waar hij kan rondloopen of een dutje doen al naar het hem belijft, zonder dat het hem verboden wordt door lastige, vreemde passagiers! En in het zonnigste humeur keert de kleine wereldburger in moeders armen terug.”

Zouden onze Hollandsche moeders er ook voor te vinden zijn, hun kinderen als een stuk bagage aan vreemden af te geven? We denken 't niet. Maar de Amerikaansche mama's schijnen op dat punt erg gemakkelijk te zijn.

ONZE KLEEDING.

MRS. Victoria Booth Demarest, kleindochter van den grooten Generaal Booth van het Leger des Heils heeft in een lezing te Montreal harde woorden gesproken over de moderne meisjeskleeding.

Toen ze, nadat ze haar meisjesjaren in Parijs had doorgebracht, in Amerika kwam, was ze ontsteld over de onbetamelijke kleeding en onbehoorlijke manieren van het Amerikaanse meisje. — Zij durft te zeggen, dat de vrouw des duivels grootste bezit is..... Ik gevoel het, zoo iets zou ik niet dŕven schrijven, maar ik kan aan de klem harer woorden toch niet ontkomen. —

Neen, in onze dorpen zijn de uitspattingen nog niet zoo veel, maar onze groote steden en onze badplaatsen vallen veelszins onder een zeer afkeurend oordeel. We behoeven niet als oude vrouwtjes van voor vijftig jaar gekleed te gaan; we behoeven niet steeds enkele modes achteraan te komen; maar we behoeven, neen we mogen dezer wereld ook niet gelijkvormig zijn. En juist in de kleeding is het gevaar hiervoor tegenwoordig zóó groot, dat een waarschuwing zeker niet overbodig geacht mag worden.

We kunnen zoo uitnemend theologiseeren; laten we nu eens practisch ernst maken met de gelijkenis van den zuurdeesem.

Neen, niet voor een ander; ons oordeel over den naaste is vaak zoo liefdeloos; maar voor ons zelve. Ook met betrekking tot onze kleeding. Waar is hierin de zuurdeesem van Christus? — Deze behoort alles te doortrekken. Gelijk het zwarte ijzer doorgloeid wordt van 't vuur, zoo behoort Christus genade ons geheel te doorlouteren.

* * *

De toebereidselen voor de wintermode zijn thans nog in vollen gang. Enkele modehuizen ten onzent zijn al geheel klaar, en verzonden reeds smaakvol versierde uitnodigingen tot bezoek hunner magazijnen.

Allereerst valt ons op, dat de rok nog steeds kort is. Wel is er een neiging haar bij avond-toiletten iets te verlengen, maar zij blijft kort, spijt de malaise tengevolge hiervan in de textiel-industrie. Althans volgens toonaangevende bladen. Korte en nauwe japonnen vragen zóóveel minder stof, dat door de arbeiders geringer aantal uren gewerkt kan worden en voor de fabrikanten de productie niet meer loonend is. Mogen we de

Textil-Zeitung gelooven, dan bedraagt de schade voor dit bedrijf in Duitschland alleen vele tientallen millioenen guldens per jaar.

Dan treft ons de veel voorkomende kleurencombinatie in één costuum. Voor een ensemble soms wel drie kleuren, en onderscheiden stoffen.

Grijs gecombineerd met alle tinten grijs, geel, beige; grijs-groen met zacht-rose; blauw met zwart en wit, 't zijn alle bijeenvoegingen, die het goed doen.

Ook oud-rose met marineblauw; of een donker roode kleur voor een ensemble afgewerkt met donker of grijs gekleurd bont. Vaak vormt de kleur van het bont met het kleedingstuk, dat er mee afgezet werd, een contrast.

Fluweel en satijn treden dit jaar sterk op den voorgrond. Bont wordt overal gedragen. Ook komt de mof, die haar plaats moest inruimen voor het taschje, meer naar voren.

Gedachtig aan het spreekwoord: „een slechte tijding komt altijd te vroeg,” bewaarden we de mededeeling, dat stoffen over 't algemeen iets hooger in prijs zijn, tot het einde van dit overzicht. — Echte zijde schijnt op de prijsstijging een uitzondering te maken.

B. 56 Mantelcostuum van wollen stof.



Engelsche stof leent zich hier uitstekend voor.

Bij een breedte van 1,30 M. hebben we aan 3,20 M. stof voldoende. We nemen bij deze opgaven een bovenwijdte van 52 cM. en een lengte van 1,20 M. aan. De mantel is dan 80 cM. lang.

De rok wordt aan een voeringlijfje gezet. Hiervoor hebben we 1,15 M. satinet van 70 cM. breedte nodig. Voor 't voeren van den mantel is 2 M. van 1 M. breedte genoeg.

De rok heeft van voren aan weerszijden 4 plooiën.

Op den mantel zitten vier flinke zakken. Door dit te doen combineeren we 't schoone met 't gemak.

Een teekening van de stof, waarop de verschillende deelen zijn te vinden gaat hierbij.



- Fig. 1 is de voorbaan van de rok.
 Fig. 2 de achterbaan.
 Fig. 3 de bovenmouw.
 Fig. 4 de ondermouw.
 Fig. 5 het voorpand van den mantel.
 Fig. 6 de binnenbekleding langs genoemd pand.
 Fig. 7 het rugpand.
 Fig. 8 de groote zak en de klep, die hierop gezet wordt.
 Fig. 9 de kleine zak met de klep.
 Fig. 10 de beide kragen.

Den onderkraag knippen we in schuine richting. Zoo ook het linnen, dat we in den kraag naaien.

Het verdient verder aanbeveling om een reep linnen langs den voorkant in den mantel te zetten.

Bij een mantelcostuum van donkergrijze of, willen we liever blauwgrijze Tweed, kunnen we heel goed een licht grijs vilten hoedje dragen. Een donkere

band zal hierom 't meest voldoen.

Een grijze tricot of crêpe de chine blouse onder den mantel zal ons zeker bevallen.

We willen nog een blouse behandelen; misschien doen we hiermede verschillende onzer lezeressen een genoegen.

B. 57. Zijden blouse.

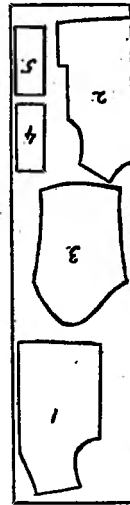
Gerekend op een bovenwijdte van 52 cM. en een lengte van 65 cM., hebben we voor deze blouse 2 M. zijde noodig van 1 M. breedte.

Van het voorpand wordt bij den schouder een klein gedeelte „gedoft.”

Langs de voorzijde, om den hals wordt op de blouse een bies gezet. Een rij kleine knopen dient voor sluiting.

Het rugpand is met een hoek geknipt. Op dit deel worden ook knopen gezet.

Bij deze afbeelding is een teekening geplaatst, waarop is aangegeven, hoe de verschillende deelen op de stof moeten liggen.



- Fig. 1 is het voorpand.
 Fig. 2 het rugpand.
 Fig. 3 de mouw.
 Fig. 4 en fig. 5 de manchetten.

Naast het voorpand blijft een gedeelte stof over.

Hiervan knippen we de biezen om langs de voorzijde te zetten. Deze biezen worden in schuine richting geknipt.

Naast de mouw houden we wel een reep stof over voor de zakken.

De onderkant van de blouse wordt afgewerkt met een zoom. Ook kan er, in plaats hiervan, boorlint tegen gezoomd worden. Een schaduwkant hiervan is, dat, hoe netjes we dit ook doen, er toch altijd iets van de zoomsteken te zien is.

Als we de blouse met tule voeren is de afwerking, zoeven bedoeld, geheel onzichtbaar.

Normaalpatronen van B 57 à f 0,65, en van B 56 (met voeringlijfje bij den rok) f 1,35.

Alles te zamen f 1,85.

Wie rok, voeringtaille met blouse gecombineerd wenscht, zende f 1,25.

Opgave van de gewenschte bovenwijdte, heupwijdte en lengte is steeds noodig!

A. BALDER.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen, enz., richte men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw,” Baarn.

IK WACHT IN DE STILT'

Ik wacht in de stilt' op Uw stemme
 Ik wacht in de stilte op U.
 Mijn handen vol hunkring geheven ...
 Zoo wacht ik U!

'k Weet, dat G' in de stilte zult komen,
 In de stilt' naar m'n ziele heen
 Verlichtend m'n simpele leven,
 Beschijnend m'n schuchtre gebeên.

Ik wacht in de stilt' op Uw stemme
 Ik wacht in de stilte op U.
 M'n handen vol hunkring geheven ...
 Zóó wacht ik U!

„LENTEKIND”.



WAT SAMEN HOORT.

BLOEMEN in een *leelijke* vaas, dat past niet. Dan is de juiste harmonie zoek. Wie een bouquet ontvangt, grijpt naar een vaas en dan wil het nog wel eens gebeuren, dat men een *leelijke* vaas neemt. Die vaas stond zoo voor de hand en.... wat doet het er ook eigenlijk toe? 't Is toch om de bloemen te doen.

Zeker is het om de bloemen te doen, maar die vaas pronkt zoo en praalt zoo, dat het eigenlijk schijnt, alsof het alleen om dat voorwerp te doen was. Het is niet meer noodig, leelijke vazen te hebben. Ze kunnen door vorm en kleur een lust voor het oog zijn. Op bovenstaande foto ziet men voorwerpen van de Nederlandsche industrie.

De tinnen vaas is uit de gieterij van den heer J. A. Kamphof te Zwolle en de kom en vaas van aardewerk zijn uit de Plateelbakkerij Ram te Arnhem. De foto werd gemaakt van voorwerpen, welwillend afgestaan door de Baarnsche Kunsthandel te Baarn.

Wij zijn in onzen tijd wel rijk. Er is een groote verscheidenheid van allerlei kunst- en gebruiksvoorwerpen. Misschien is de keus wel eens te groot. Maar in elk geval behoeft men niet verlegen te staan, als men iets wil hebben, wat werkelijk schoon is. Niemand behoeft genoeg te nemen met prulletjes, die den goeden smaak beledigen en die daarom, hoewel misschien voor een luttel bedrag te krijgen, altijd te duur zijn.

Een mooie vaas kan men óók gebruiken, als men geen bloemen heeft. Ze geeft op zichzelf reeds voldoening, omdat ze schoon is.

Wij behoeven niet véél te hebben, als, wat we hebben, ons schoonheidsgevoel niet beledigt, als we er met vreugde naar kunnen zien.

Wij moeten leeren, voorzichtig te zijn in onze keus en maar niet willen hebben, iets, dat glanst en blinkt, maar leelijk van vorm is. In onzen tijd behoeven we niet meer te doen, alsof we wel zouden willen, maar niet kunnen.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste Crocus.

Ook ik zou eerst wel kunnen vragen, evenals jij, of er nog een plaats is voor een nieuweling. Nog nooit heb ik in O.C. geschreven, maar toen ik jou stukje las, beste Crocus, kon ik het niet laten. 'k Zal 't er dus maar op wagen.

'k Wil trachten je eenigszins op de hoogte te brengen, wel te verstaan; 'k wil je vragen beantwoorden.

Nu, 'k begin hoor!

Je vraagt of er onder de O.C.ers ook Bew. School-onderwijzeressen zijn. Nu, wel meer dan één ook, want een paar collega's van me heb ik als abonnee van „De J.V.” op kunnen geven. De Redactie heeft me daarvoor dan ook rijkelijk beloofd. 'k Merk, dat ik af ga dwalen. 'k Ga verder.

Je hebt nu meteen al begrepen dat 'k zelf ook op een Bew. school ben. In Juni mocht ik mijn acte halen. 'k Heb er drie jaar lang hard voor gewerkt; vooral tegen 't examen, dat begrijp je. In Vlissingen ging ik op een cursus. (Dat is tevens de eenige gelegenheid in Zeeland.) 'k Meen, dat de studietijd in Holland langer duurt, ongeveer 4 of 5 jaar. We hadden 2x per week les en kregen veel huiswerk op. Reuzepret hebben we daar gehad. Natuurlijk zag je ook

wel eens booze of ernstige gezichten; maar die moet je ook eens zien, anders is er geen afwisseling. Je weet misschien wel, dat die op de Bew. school ook moet zijn, dus op de cursus voor Bew. school onderw.essen mag die ook niet ontbreken.

Om examens te doen, moet je voor 1 April 18 jaar en voor 1 Mei 2 jaar werkzaam zijn in de praktijk.

Ziezoo Crocus, 'k geloof, dat 'k me nu wel van mijn taak gekwetend heb. Ben je er mee tevreden? Zouden er nog meer zijn, die je vragen beantwoord hebben. Ik ben erg nieuwsgierig naar 't Nov.-nummer. Jij niet?

Hoor ik nog wat van je? Schrijf je dan ook eens iets over je plannen omtrent de Bew. school? Doe je 't?

Nou, dag hoor!

Vele groeten, ook aan de andere O.C.ers, van een
Zeeuwsche Vriendin.

Beste Allemaal.

Ik lees altijd met belangstelling O.C. Maar nog nooit heb ik zelf iets geschreven. Nu heb ik een vriendelijk verzoek. Ik zou zoo gaarne een betrekking aanvaarden voor de linnenkamer of de huishouding in de één of andere inrichting. Maar nu is het zoo lastig om een dergelijke betrekking te krijgen, ik heb al hier en daar geïnformeerd maar zonder het gewenschte resultaat. Zou een van U mij misschien hierin raad kunnen geven. Ik ben 26 jaar en altijd in de huishouding geweest. Kan goed met kinderen omgaan en goed naaien. Ik groet U allen hartelijk en hoop dat u ook mij aan adressen of met raad kan helpen.
GRETA.

Aan Amsterdamsche Lezeressen.

Zou een van de Amst. lezeressen een adres op kunnen geven van een vereeniging of tehuis voor een meisje van buiten dat pas in Amsterdam in betrekking is in de huishouding? 't Doel is om een vrije avond per week daar door te brengen. Wie iets geschikts weet wordt beleefd verzocht om dit aan mijn adres te willen melden.

Mej. N. v. Driel, p/a. C. A. v. Beveren.
Nieuwe Weg 22b, Loosduinen.

Beste Willy, Liesbertha e.a.

Met groot genoegen las ik jouw verslag van de Luntersche conferentie, Willy! Vooral omdat ik juist eenige dagen tevoren op onze bondsavond (Chr. Jonge Vrouwen Bond) van één van de leden 'n verslag van de 3de conferentie hoorde. Die had er ook van genoten en wekte ons allen op 't volgend jaar ook eens te gaan. Ik heb me nu voor deze winter aangesloten bij 'n Zendingstudiekring en hoop als 't eenigszins mogelijk is volgend jaar ook eens naar Lunteren te gaan.

Wat je schreef over 't vertellen van Dr. de Vey Messdagh intrasseerde me ook erg want je moet weten, dat Dr. de Vey Messdagh verleden jaar in Palestina was met 'n groepje heeren (dominees, advocaten, doktoren, handelsmensen) onder leiding van Dr. Johs. de Groot uit Den Haag en mijn oom Ds. van Paassen uit Zutphen; bij wie ik in huis ben. (omdat m'n ouders in België wonen en 't onderwijs daar heel anders en niet zoo goed is als hier.) Je begrijpt dat onze gesprekken verleden jaar toen ze pas van hun „moderne pelgrimstocht“ terug waren, wekenlang in 't teken „Palestina“ stonden.

Je schreef ook over 't bezoek aan Gethsemané, hè? Vertelde Dr. de Vey Messdagh ook, dat men tegenwoordig 2 Gethsemané's aanwijst? (waarvan men vermoedt dat ze vroeger één waren). 't Eéne behoort aan de Grieksch-Katholieken, 't andere aan de Franciscanermunniken. In



Gij doet het voor Uzelf,

maar ook voor Uw omgeving, als U „4711“ regelmatig gebruikt. De frisheid, die „4711“ om U verspreidt, werkt aangenaam en weldadig op anderen. Gij zelf ervaart den verwikkenden geur als een weldaad voor Uw zenuwen.

Slechts echt met het wettig gedeponeerde
„4711“ (Blauw-Goud-Etiket)

4711. Eau de Cologne

„4711“ Eau de Cologne Zeep — „4711“ Mat-Crème en Cold Cream

't eerste zijn de boomen jonger, dus is dat waarschijnlijk niet 't oorspronkelijke, maar daar werkt aanleg en omgeving er veel meer toe mee de indruk te wekken: „ja, zóó moet 't geweest zijn,” terwijl 't Roomsche door z'n keurig geharkte paadjes en nette bloemperkjes meer doet denken aan 'n goed onderhouden stadstuin dan aan de „olijvenhof” zooals wij die ons denken.

Nu nog even 'n woordje aan Liesbertha. Ik zag verleden week Ben-Hur ook en 'k vond 't prachtig! Wel waren sommige dingen veel beknopter dan in 't boek, zelfs waren er wel stukken weggelaten, maar dat was niet storend voor de gang van 't verhaal. Erger vond ik het dat Esther zoo echt actrice-achtig was, terwijl ze in 't boek juist zoo eenvoudig wordt voorgesteld. Over 't algemeen heb ik er echter van genoten en ik moet je zeggen dat 'k er heusch geen kwaad in zie bij zoo'n gelegenheid eens naar de bioscoop te gaan.

En nu heb ik tenslotte nog 'n vraag aan de onderwijzeressen onder ons: kan één van jullie mij 'n bundel opgeven met kinderversjes, bij voorkeur versjes waarbij de kinderen bewegingen kunnen maken, want daar genieten ze over 't algemeen van! Ik ben namelijk deze zomer voor m'n lagere akte geslaagd en ben nu kweekeling met akte. Op onze school zingen ze weinig zulke versjes en ikzelf ken er ook niet veel. Dat voel ik als 'n groot gemis voor 'n onderwijzeres en daarom zou ik er graag wat leeren. Met verlangen zie ik 'n antwoord tegemoet. Bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Met hartelijke groeten aan alle O.C.-ers

jullie GRIETJE.

Beste Crocus.

Een paar dagen geleden las ik je vraag over de bewaarschool en wil je daar maar eens op antwoorden. Ik ben n.l. aan het leeren voor bewaarschoolonderwijzeres.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van waardeering.

Er was een tijd, dat we wel eens pruilden, wanneer we Christelijke tijdschriften vergeleken met andere. Ik denk, dat het tegenwoordig moeilijk zal zijn, er een te vinden, dat voor de dames, wat inhoud natuurlijk, maar ook wat uiterlijk aangaat, althans „De Jonge Vrouw” overtreft.

Zeeuwsche Kerkbode.

Onze bruidjes.

Na het verschijnen van het October-nummer zijn bonbonmandjes gezonden aan:

G. J. Fraanje, Biezeling; B. B. Rinsma, Hallum; J. J. Wijnmaalen, Scheepmakerij 2, Delft; E. M. Meijer, Ruitersweg 23A, Hilversum; M. E. A. Henssen, Utrechtschew. 48, Zeist; J. Roeda, Rotterd.kade O 246, Middelburg; G. Prins, 205, Andijk-West; A. M. van der Ploeg, Rustenburgerstraat 330II, Amsterdam; J. Bous, Klaas Katerlaan 1, Ede; L. Assink, Haaksbergerstraat 352, Enschedé; G. v. d. Sluijs, Almelo; J. v. d. Brink, Leersum; M. Groothuis, Loppersum.

Mej. J. v. B. te D. Wilt u bedenken, geachte mejuffrouw, dat we voor alle lezeressen zooveel mogelijk iets moeten geven? We ontvingen ook brieven, waarin juist de tegenstelde mening tot uiting kwam. Overigens zijn we dankbaar voor uw schrijven. We letten zeer nauwkeurig op de opmerkingen onzer lezeressen, al is het, helaas, niet steeds mogelijk, aan aller verlangen te voldoen.

Mej. R. G. te R. Voor u geldt ook het bovenstaande antwoord, althans ten deele. Maar aan uw verlangen wordt in zóóver tegemoet gekomen, dat u wel in de afleveringen

Het bevalt me reusachtig. Bij ons is het als volgt geregeld: als je M.U.L.O.-diploma bezit of een paar jaar op een H.B.S. gegaan hebt, moet je de cursus twee jaar volgen. Is dat niet het geval, dan duurt het drie jaar. Je moet 18 jaar zijn en twee jaar in praktijk geweest zijn, als je examen wil doen. Ouder is natuurlijk ook goed. Bij ons zijn zelfs een paar meisjes van in de twintig op les. We hebben overdag praktijk en 's avonds les. Je moet natuurlijk wel van kinderen houden, anders kan je er beter niet mee beginnen. Schrijf je me nog eens of je er ook mee begint?

Joop. Wat vond ik het leuk, dat er weer eens een briefje voor mij was in O.C. Uit het bovenstaande heb je kunnen merken, dat ik niet in een apotheek ben, zooals jij misschien denkt. Juist in die tijd, dat ik niet wist, wat ik worden wilde, las ik iets over die cursus voor fröbel-onderw. en voelde daar opeens meer voor dan voor apoth.-assist.

Vind je die groene omslag van de J. V. ook niet enig? Je vroeg in welke bundel „Chanson à la lune” staat. Dat staat in „Chansons populaires romandes” van Dalcroze. Op. 33. 2^{me} Série. Ik heb de 1^{ere} serie. Die is ook wel leuk.

Wat wordt er druk over de Ben-Hurfilm geschreven, hè? Ik heb de film ook gezien en vond het prachtig. Het boek vond ik zoo mooi, dat ik er maar eens naar toegeestapt ben, toen de film vertoond werd. Ik zag er helemaal geen kwaad in. Wel is het waar, wat Jaantje in het Aug.-nummer schrijft: in een klein stadje of dorp, gaat zoolets niet zoo goed als in een groote stad. Vooral, zooals in dit geval, een Chr. onderw. kan dit moeilijk doen. Het zou anders wel goed zijn, als er meer zulk soort filmen als Ben-Hur kwamen, dan werden meer bioscoopbezoekers, die er uit gewoonte naar toe gaan, met het goede in aandraking gebracht, dan met al die leelijke filmen.

Hoor ik van jou ook nog eens wat?

Alle O.C.-ers gegroet van

IRENE.

aantreft artikelen over het leven van den Heiland. We geven in elken nieuwen jaargang gaarne eens weer iets anders.

Wat de banden betreft, ze zien er zeer goed uit. Het zijn geheel-linnen banden. Daarop vindt u de omslagteekening van elke aflevering. Bij bestelling ontvangt u een losse band met inhoudsopgave. De bedoeling is, dat u dan zelf voor het inbinden zorgt. Kunt u dat in eigen woonplaats laten doen, des te beter.

Mej. R. de V. te L. Over uw copy moet nog beslist worden. Nog even geduld, s.v.p.

Mej. A. V. te C. Aan dat adres kunnen we u niet meer helpen. Die schuilnamen bezorgen ons nog nachtmerrie.

Mej. C. E., Den Haag. De kiekjes ontvangen. We zullen zien, wat we er mee kunnen doen.

Mej. H. B. te D. Wij zullen zien, of we u helpen kunnen, maar beloven doen we nog niets.

Mej. Gr. v. d. S. te Z. Kiekjes ontvangen. Wij zullen zien.

Mej. T. M. te De W. Ja, hooggeachte mejuffrouw, als we over elk schetsje, dat niet dadelijk wordt opgenomen, ook nog correspondeeren moesten, hadden we dagwerk. Te zijner tijd komt uw copy in behandeling. We kunnen op dit oogenblik werkelijk niet zeggen, of we tot opname zullen overgaan. We hopen dat uw hoofd niet gehéél zal breken en dat het niet gehéél midden door zal gaan. Bespaar ons s.v.p. dit leed. Wij hebben al genoeg te dragen op onzen redactioneele rug.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW“, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

KERSTFEEST.

Namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker.
 Lukas 2 : 11a.

Gij zult Kerstfeest vieren.

Zal het feest voor u zijn, dan moet het *heden* ook voor u gelden. Want de geboorte van den Zaligmaker is maar niet een historisch feit, dat wij meer of minder plechtig kunnen herdenken, die geboorte behoudt haar kracht, al de eeuwen door. Die geboorte zit altijd vast aan een *heden*.

Het feit van de geboorte moet steeds *nieuw* voor u zijn, moet u *heden* aangaan.

Zult gij waarlijk Kerstfeest vieren, dan moet u de Zaligmaker geboren zijn. Het baat u niet, of gij al weet, dat Hij eenmaal geboren is in Bethlehem. *U* gaat het aan. En niet eerder wordt het goed, of gij moet kunnen zeggen: *Heden* is Hij voor *mij* geboren.

Dat wil dan zeggen, dat gij ervaren hebt, niets te zijn en niets te kunnen en dat gij aanvaardt Zijn zaligmakend werk.

„Hij heeft *machtigen* van de tronen afgetrokken, en *nederigen* heeft Hij verhoogd.

Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en *rijken* heeft Hij ledig weggezonden.”

Zult gij waarlijk Kerstfeest vieren, dan moet *gij heden* in Hem de Zaligmaker vinden.

Hij kwam; „om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden.”

Gij zult gewillig moeten zijn, om u van uw schuld en zonde te laten verlossen. En gij zult Zijn zaligmakend werk moeten aanvaarden.

De Heiland wil u heden *zalig maken*. En uw zaligheid zal dan tot uiting komen in een blij en gelukkig leven der dankbaarheid.

Zóó zult gij Kerstfeest moeten vieren, zal het goed met u zijn. Want niet eerder is het goed, dan wanneer gij, knielend bij de kribbe van Bethlehem, kunt juichen: *Mij* is *heden* de Zaligmaker geboren.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

TWEE donkere kraaloogjes keken haar aan, een magere hand strekte zich naar de hare uit en er klonk een neusgeluid, dat Annie „snuffelen” noemde.

„Zoo, nicht” — weer het neusgeluid — „bist doar? Goa zitten. Hier is 'n stoul.”

Daar zat ze, tusschen tante en nicht, achter de tafel. En nu kon ze om zich zien, in de ruime kamer, waarin alles blonk en glom, waarin alles, wat maar gewreven en gepoetst kon worden, gewreven en gepoetst was. Er was een groote, mahoniehouten linnenkast, en een orgel en een trapnaaimachine en vensterbanken vol geraniums en andere planten. Er was een groote petroleum-lamp met bonte bloemen op de peer, en er was op tafel een koffieblad met een kraantjes-koffiepot en wat kopjes. En er was een tabakskistje en een geheimzinnig voorwerp, door oom later op den avond kwispeldoor genoemd.

Annie vond haar omgeving wel vreemd en zé maakte zoo voor zichzelf uit, dat tante nog al bij de hand leek, dat oom wel erg goedig was en dat nicht Jantje er een beetje dom uitzag.

„'n Gouje rais had?”

„Ja, tante, 't gaat wel.”

„Muide?”

„'n Beetje.”

„Jantje, geef Annao ais 'n kop vol koffie. En zet 't brood den kloar. Hest zeker honger, Annao?”

„Heel veel trek heb ik niet, tante.”

„Kom, kom, jonge wichter kennen altied eten. En bie ons wordt *goud* eten. Dat binnen wie zoo wend. Zelst 't boereneten wel lussen.”

Er werd een blauw- en witgeruit servet op tafel gelegd; er was boter en kaas en witte- en roggebrood en . . . er was koffie. Een overvloed. Maar Annie deed de maaltijd geen eer aan.

„Da's ja gain eten wicht,” vond tante. „Bist ook ja net zoo blaik. Da's altieden zoo mit dei stadsche luu. Och, hou gait dat? Hier 'n hap van en doar 'n snap van en gain vet ien 't eten.”

„Jao,” vond oom, die aan zijn maaltijden in Amsterdam dacht, „'t is doar roar en 'n mensk wait doar nait altied, wat e et. En ie kriegen doar van alles moar zo'n lutje bietje.”

Annie vond haar familie niet erg beleefd, maar dat liet ze niet merken. Toen de maaltijd gedaan was, nam oom zijn krant, tante en nicht sloegen aan 't breien en Annie vocht tegen haar slaap.

„Kenst speulen?” vroeg Jantje eindelijk.

„Orgelspelen? Ja, maar 'k heb het nou in een tijdje niet gedaan. Je begrijpt . . .”

Toen werd de ontroering haar te machtig en ze schreide.

Oom snoot zijn neus. Tante keek sip.

„Jao, wicht,” merkte ze op, „'t is zooas 't is. Berauw komt altied te loat en dat het dien moeke ook ondervonnen.”

Oom hoestte.

„Nou is ze oet heur lieden,” merkte hij op.

„Zoo is 't,” besloot tante, „en doar mouten wie ons bie neerleggen. Dat is nou ainmoal zoo en doe bist nou hier. 'k Zee eerst tegen boer, dat 't 'n haile zörg was, moar ie kennen joen familie toch ook nait loaten verkommen. Wat zollen mensken wel zeggen. En 'k zee ook weer, as 't wicht wat warken wil, zee 'k, zel ik heur wel gauw leeren, wat ze te doun het, zee 'k en wel wait hou 't den nog gait. As d'r ais 'n fikse vrijer komt . . . Hest toch nog niks an hand, wicht?”

Annie schreide niet meer, maar ze gaf ook geen antwoord.

„Vanzulfs, 't zel nait mitvallen,” overpeinsde tante. „Geld zuikt geld, en woar niks is, ken ook niks biekommen. Moar 'n mensk ken 't nooit waiten. 'n Weduwnoar of zoo, mit 'n poar kien-der, dat zel nog kennen. 'k Zel wel ais veur die oetzain, heur. En den moar fiks en veerdig ien 't wark. Wat west is is west, moar bist nou hier en 't zel hail wel goan. Most altied moar doun, wat ik die zeg, den komt 't wel ien order.”

„Hè, wat snof ie weer mit neus, moeke.”

„Jao, 'k bin 'n bietje verkoldens.”

„Nou, den binnen ie altied verkoldens. 'k Loof d'r niks van.”

Tante keek verontwaardigd, maar ze zei niets. Oom draaide een beetje op zijn stoel heen en weer.

„Wel wassen d'r nog meer ien stadsche woagen?” vroeg hij.

„'k Weet niet, oom. Rare lui. Een koopman, geloof ik en een boer en, o ja, ook een onderwijzer. Terpstra heette hij, geloof ik.”

„Da's 'n socioalist,” bromde oom.

„Ja? Hé, dan zag hij er niet naar uit. Ik had gemeend, dat hij wel onderwijzer aan een christelijke school zou zijn.”

„Jao, dat is ook zoo. Moar 't is toch 'n socioalist. Arbaiders opsteukeln. En ien kiesveraineging boudel ien war sturen.”

Tante snoof.

„'n Kereltje van niks,” besloot ze. „'t Is nog zo'n kwoajong. En altieden tegen boeren. Boer is net as 'n meelzak, elk en ain klopt d'r op. En dei Terpstrao het hier al 'n haile bult kwoad doan. Nee, heur, da's niks weerd.”

„Hai het Annao zien koffer nog droagen,” giechelde Jantje. „En hai zee van juffrau.”

„Koale drokte,” vond tante. „'k Wol, dat vent moar 'n ander ploats kreeg. Moar wel wol hom hebben? Arme kienderkes, dei bie zo'n meester mouten leeren.”

„Tou ik nog noar schoul ging...” en oom begon een lang verhaal over zijn schooltijd, maar Annie luisterde niet. Ze stelde geen belang in de omstandigheid, dat oom dagen en weken had verzuimd, en dat hij, als hij naar school ging, toch de allerbeste was, zoodat de meester hem niets meer kon leeren.

Ze verlangde er nu alleen nog maar naar, in den slaap al haar verdriet te vergeten.

II.

't Ging nog niet met Annie. Ze kon maar niet wennen op de boerderij. Het was er zoo ontzettend stil. Nu ja, overdag had ze haar werk en dan ging het nog, hoewel haar ook dan de stilte plaagde. Maar 's avonds was het niet om uit te houden. Dan zat je samen in de kamer en zoo nu en dan zei er iemand eens wat, maar dan hoorde je ook weer de stilte. Er was nu niets, niets, dat de eentonigheid van het leven hier kon breken.

En dan, als eindelijk de lange avond om was en zij zich met Jantje in 't kleine kamertje terugtrok, moest ze luisteren naar 't onuitstaanbare gebabbel over allerlei onbeteekenende nieuwtjes en over wonderlijke vrijerijtjes. Ze wist nu, wat haar nicht zocht op 't feest van een jongelingsvereniging en dat had haar wel even vermaakt, maar ach, het was alles zoo plat, zoo laag bij den grond. En de menschen, waarover Jantje het had, kende zij toch niet.

Tusschen haar en tante ging het maar zoo zoo. Annie begreep, dat er gewerkt moest worden en dat was ook niets, maar alle minderwaardige karweitjes waren voor háár en dat vond ze minder goed. Eenmaal had ze gewaagd, er iets van te zeggen, maar toen moest ze heel wat hooren over 't brood, dat ze opat en daarom beet ze, als ze wéér de behoefte ging voelen, om de waarheid te zeggen, maar op de lippen en zweeg.

Tante had ook de gewoonte, zoo'n beetje gerschattend over moeder te praten en dat kon Annie heelemaal niet uitstaan. 't Was best te be-

grijpen, dat moeder het op zóó'n negorij niet had kunnen uithouden.

Oom zei niet veel en had thuis eigenlijk niets in te brengen. Tegen zijn knechten durfde hij beter en Annie had hem tot haar groote verbazing tegen de „schoapjong” eens hooren uitvaren op een geweldige manier. Misschien wreekte hij zich zoo over den druk, waaronder hij thuis zuchtte.

Jantje was goedig, maar dom, dus daar had ze niets aan.

Ook had ze hier moeten breken met al haar gewoonten. Zeker, als ze zoo 's avonds samen met tante en nicht in de huiskamer zat, mocht ze een haakwerkje doen, hoewel tante vond, dat je eerst je breiwerk maar eens behoorlijk moest afmaken. Maar een boek lezen, wel nee, dat ging niet. Dat mocht je hoogstens doen op een Zondagavond, als je toch niet breien of haken kon. Maar al dat lezen was niets dan tijdsverspilling.

En dan... tante moest niets hebben van al die „romanske bouken.” Daar kon je veel schade bij lijden. „Riemgedichten” waren ook al niet in de gunst en een dichtbundel, waarin Annie eens een avond las, werd onvoorwaardelijk afgekeurd, omdat er van „vrijerij en zuks wat” in kwam.

Neen, het leven hier was koud en arm. Annie zou zich er nooit in kunnen schikken. Ook vond ze het een affront, dat ze, als er eens een boerenzoon op bezoek kwam, altijd met boodschappen de kamer uitgestuurd werd. Het was, of tante gaarne liet merken, dat nichtje eigenlijk maar heel weinig boven een dienstbare stond. Annie begreep best, waarom dit moest. Alle aandacht van zoo'n jongen boer moest op Jantje vallen en een goede partij moest dadelijk er aan herinnerd worden, dat hij, als hij nog eens aan Annie mocht denken, er van tevoren van overtuigd kon zijn, dat er bij haar geen geld was.

Annie voelde dat als minderwaardig. Het was, of ze „op bekijk” zat. En dan... tante's bezorgdheid was totaal overbodig. Natuurlijk wist elke boerenzoon, mijlen ver in den omtrek, dat zij een arm meisje was. Wie zou er dan om haar komen?

Toch... Klaas Wieringa kwam in den laatsten tijd nog al eens aanloopen en... dat zeker niet om Jantje.

Annie begreep hem niet.

Hij kwam, hij praatte met oom over koeien en paarden en land, maar hij had eigenlijk geen oog van haar af, tot groote ergernis van tante. En toen hij haar op zij van de schuur tegenkwam, in het donker van den avond, stompte hij haar in de zij en grinnikte.

Tante zei, dat ze zich maar niets in 't hoofd moest halen, want dat Klaas Wieringa zeker geen

meisje zonder geld zou nemen. Nu, zich iets in 't hoofd halen zou ze werkelijk niet, maar toch was het haar een voldoening, dat zij boven Jantje den voorrang had, al ging het nu maar om Wieringa, die ze een bruid bleef vinden.

Het was nu winter en Wieringa had al eens gevraagd, of ze meeding op schaatsen, maar de edele kunst van schaatsenrijden had ze nooit beoefend en dus weigerde ze.

Wat hij eigenlijk in haar vond, begreep ze niet. Ze was zoo heel anders dan al de meisjes, met wie hij tot dusver in aanraking was gekomen. Zij kwam uit een andere sfeer, ging anders gekleed, gebruikte een andere taal. Ook hield ze hem op een afstand en, als haar dat zoo uitkwam, snauwde ze hem af. Tante vond dat wel goed, want zóó moest Wieringa gauw genoeg van haar krijgen, maar 't scheen, of hem dat juist prikkelde. En hij bleek een stijfhoofd te zijn. Hij kwam terug, al werd hij afgesnauwd, hij grinnikte maar en scheen alles best te vinden. Annie vergeleek hem vaak met een grooten hond, die 't goedig toelaat, dat je hem aan de ooren trekt.

De menschen zeiden, dat hij meer in de herberg kwam, dan goed voor hem was, maar dat kon ook laster zijn, want lasteren *konden* de lui hier. Niemand, die ongeschonden bleef.

Juist als Wieringa er was, werd tante onverdraaglijk. Dan was het een gekommandeer, om bang voor te worden.

Toen Wieringa op een avond weer met oom in de huiskamer zat te praten en 't druk had over een kuiken met drie pooten, vroeg tante bij haar neus weg aan Annie: „Hest al knollen schoonmoakt, Annao?”

„Nee, tante.”

„Den zol 'k 't nou moar even doun.”

Anna trok de schouders op en bleef zitten. Ze had geen trek. 't Was in elk geval een koud werkje en ze voelde er niets voor, nu nog in een onverwarmd vertrek de dikke koolrapen te gaan behandelen. Kon dat morgen niet?

„Hest nait heurd, Annao?”

„Ja, tante.”

„Jao,” viel Wieringa eensklaps uit, „ze zeggen, dat ie joen nicht hollen, om al 't roege wark te doun.”

„Wat?” riep vrouw van Dijken, „zeggen luu dat? Da's ja altmoal leugens.”

„Heb 'k ook al zegd. Moar luu binnen nait wiezer. Ik zee: 't wicht dut nait meer, as ze wil.”

„Wel het den zoo van ons logen, Kloas.”

„Och, 'k wait nait. Moar gusteravond was 'k nog even bie Bos en dei har 't er ook over.”

„Dei? Da's ja 'n gemaine kerel. Moar den zet ik ook gain vout meer bie hom ien hoes.”

„Dat mout ie waiten,” vond Wieringa, en hij

ging kalm voort met zijn verhaal over het kuiken, maar hij had zijn doel bereikt, want Annie bleef binnen en tante had niet meer den moed, haar aan 't werk te sturen.

„'k Heb 't ol' wief d'r mooi tusken,” dacht Wieringa, „wat het ze 't wicht zoo te ploagen?”

„'n Mooi, nuver wicht was 't, jao zeker. Wel 'n kwoaje, moar dat binnen minsten nait. En as hai loater....”

Maar zoover was het nog niet.

Hij wist nog niet, wat hij doen zou. Vóór hij Annie had gekend, zou hij er nooit over gedacht hebben, een meisje zonder geld te nemen. Dat bestond eenvoudig niet. Dat deed je niet. En per slot van rekening was zoo'n trouwerij ook alleen maar een zaak van 't verstand. Het hart had er niets mee te maken.

En nu? Wel, nu zou hij misschien, maar dan later, tòch wel een rijk meisje trouwen, maar... daar dacht hij maar heel weinig aan.

Hij had Annie ontmoet en hij begreep niet, waarom hij voor háár voelde, wat hij nog nooit voor eenig ander meisje had gevoeld. Toen hij tegenover haar zat in de omnibus was het hem niet de moeite waard geweest, naar haar te kijken. Ze was dat arme nichtje en daarmee uit.

Maar nu hij haar ontmoette, haar zag, haar hoorde praten, nu was het anders geworden. Hij wist heel goed, dat vrouw Van Dijken in stilte Jantje al voor hem bestemd had, maar dat ging hem niet aan. Wat was zij bij Annie? Als hij haar zag in haar eenvoudig japonnetje, als hij haar hoorde lachen, als hij haar fijne vingers bezig zag met een peuterig handwerkje, dan, ja, dan begon daar iets in zijn hart te roeren, dan moest hij eens even den adem inhouden.

En dat ze hem afsnauwde vond hij niet erg. Hij behoorde tot de dikhuidigen en ook haar schampere gezegden konden hem niet wonden.

„Als ik mit die trauwd was,” dacht hij wel eens, „den zol ik die 't wel anders leeren.” En dat was niet, omdat hij zich beleedigd gevoelde, maar alleen, omdat hij instinctief het gevoel had, dat hij zijn krachten eens met de hare moest meten. Dat zou wat zijn, als *die* rakker er eens onder kwam en geen mond meer durfde open doen.

Zijn ouders hadden niet veel met zijn veelvuldige bezoeken bij Van Dijken op. Natuurlijk hoorden ze, hoe de jongelui hem met het nichtje plaagden, maar beangst maakten ze zich dáárover niet. Nu ja, hij mocht eens een „gekheidje” hebben, hij was verstandig genoeg, om het niet te ver te laten komen. Maar ze hadden ook Jantje niet gaarne als schoondochter. Ze was toch werkelijk tē dom en...hun zoon zou toch wel een *tijkere* vrouw kunnen krijgen ook. En

vrouw Van Dijken zou er alles voor over hebben, om hem in haar netten te krijgen.

„Wat hest doar tóch, jong?” zei vrouw Wieringa tegen haar zoon, maar hij bromde maar wat en ging zijn gang. Dat had hij trouwens altijd gedaan. Hij spartelde niet tegen, hij zei niet veel, maar hij deed, wat hij wilde.

Als Annie meende, dat hij was als een groote hond, die 't goedig toeliet, dat hij aan de ooren getrokken werd, dan vergiste ze zich. Hij was zich alleen maar van zijn kracht bewust en daarom liet hij haar doen, wat ze wilde. Als 't ernst werd, kwam dat later best in orde. Als 't ernst werd.

Annie was niet erg tegemoetkomend. Dat moest hij wel erkennen. Al zijn toenaderingspogingen hadden tot heden niet geholpen. Maar juist haar verzet prikkelde hem. Jantje, nu ja, die zou hij *altijd* kunnen krijgen, maar dat liet hem koud. Annie verzette zich en dat was iets, wat hij tot dusver nog nooit had meegemaakt. En dat deed hem juist volhouden en beslist worden. Hij *wilde* overwinnen en dan....heerschen.

Annie had verbaasd opgekeken, toen Wieringa haar zoo te hulp kwam. Hij viel haar mee. Soms leek hij alleen maar ruw en bot en deed hij een beetje onnoozel. Maar nu had hij de situatie toch wel heel juist begrepen en op 't juiste oogenblik was hij haar te hulp gekomen. Zóó afdoend was ook zijn hulp geweest, dat tante totaal verslagen was.

Hij had wel een belooning verdiend en dus keek ze hem eens vriendelijk aan.

Hij groeide. Natuurlijk, hij wist het wel. Ze zou toegeven en dan....

Maar ineens werd het hem duidelijk, dat hij nu veel verder ging, dan hij eigenlijk wel wilde. Want *háár* toegeven en *zijn* heerschen veronderstelde een huwelijk. En dáárvoor was hij toch nog niet klaar. Daar kreeg hij heel wat narigheid van, thuis en zoo, en dan mocht hij zich wel tienmaal bedenken, vóór hij 't zoover liet komen. Want als je trouwde, had je toch graag meteen een niet te klein kapitaal, dat was nu eenmaal niet anders. En als je trouwde, moest je ook een boerin hebben, een vrouw, die verstand had van 't boerenbedrijf. En dat had Annie zeker niet, dat wist hij best. Ze was een juffrouw, heel anders dan alle meisjes die hij kende.

Neen, hij moest voorzichtig zijn.

Maar toen ze hem dienzelfden avond nóg eens een keer vriendelijk aanzag, dacht hij niet meer aan voorzichtigheid. Hij wist alleen nog maar, dat hij haar wilde en niemand anders.

Jantje hield zich boos. Ze was wel dom, maar ze merkte toch heel goed, dat haar kansen hoe langer hoe kleiner werden. Vroeger, toen Annie

er niet was, hield hij er wel van, een beetje gekheid met haar te maken en was hij ook al eens niet na afloop van de paardenmarkt in het naburig stadje met haar meegegaan?

Nu lette hij niet eens meer op haar.

Wieringa schoof op zijn stoel heen en weer. Van Dijken vertelde van een zieke koe, die, wonder boven wonder, 't er nog bovenop had gehaald. Maar wat ging *hem* dat aan? Hij kon er zijn gedachten niet eens bijhouden. Hij kon alleen maar letten op Annie, die nu met tante praatte over de lengte van een breikous. Als ze nu nog maar eens zijn kant uitzag!

Hij kon het niet meer uithouden.

„Woarveur is hier 'n örgel, as wichter d'r nooit op speulen?”

„Ik zel 't wel doun,” zei Jantje haastig en ze stond al op.

„Nee, ol, dien laidjes ken ik al, moar ik wil wel ais heuren, wat ze ien Amsterdam oet 'n örgel kennen hoalen.”

Annie glimlachte. Was het haar niet bekend, dat, toen Wieringa eens een bezoek aflegde bij den dominee, het orgelspel hem zóó verveelde, dat hij had gezegd: „Zellen wie nou eerst ais weer 'n bietje mit elkander proaten?”

En nu wilde hij *háár* hooren spelen. En dat ging hem dan ook enkel om *háár* en haar alleen. Dat streelde haar toch, vooral nu, nu hij had getoond, dat hij haar te hulp wilde komen, als het noodig was. En daarom ging ze ook gewillig naar 't orgel.

„Altieden dat ol' getoeter,” merkte tante op. „En as Annao speelt, heb ik d'r niks an. Da's zoo roar. 'k Loof, dat ze vingers moar zoo wat over 't örgel loat glieden. Ie kennen ja gain wies heuren. Moar den mou je Jantje ais heuren. Als zai „'t Zonnetje gaat van ons scheiden” speelt, heur ik bie darde of vaierde regel al wel, wat veur 'n laid ze bie kop het. Dat is hail wat ans.”

Annie speelde een vlugge wals en Wieringa meende: „Da's 'n mooi stukje, 't liekt wel wat op zo'n Leger-des-Heils-laidje.”

Annie schaterde.

„Is 't den nait zoo?”

„Ja, hoor, 't is goed. Je hebt nog al verstand van muziek, is 't niet?”

„Nou, van koujen en zoo wait ik meer. Moar kenst hail wat doun mit dien vingerkes, heur.”

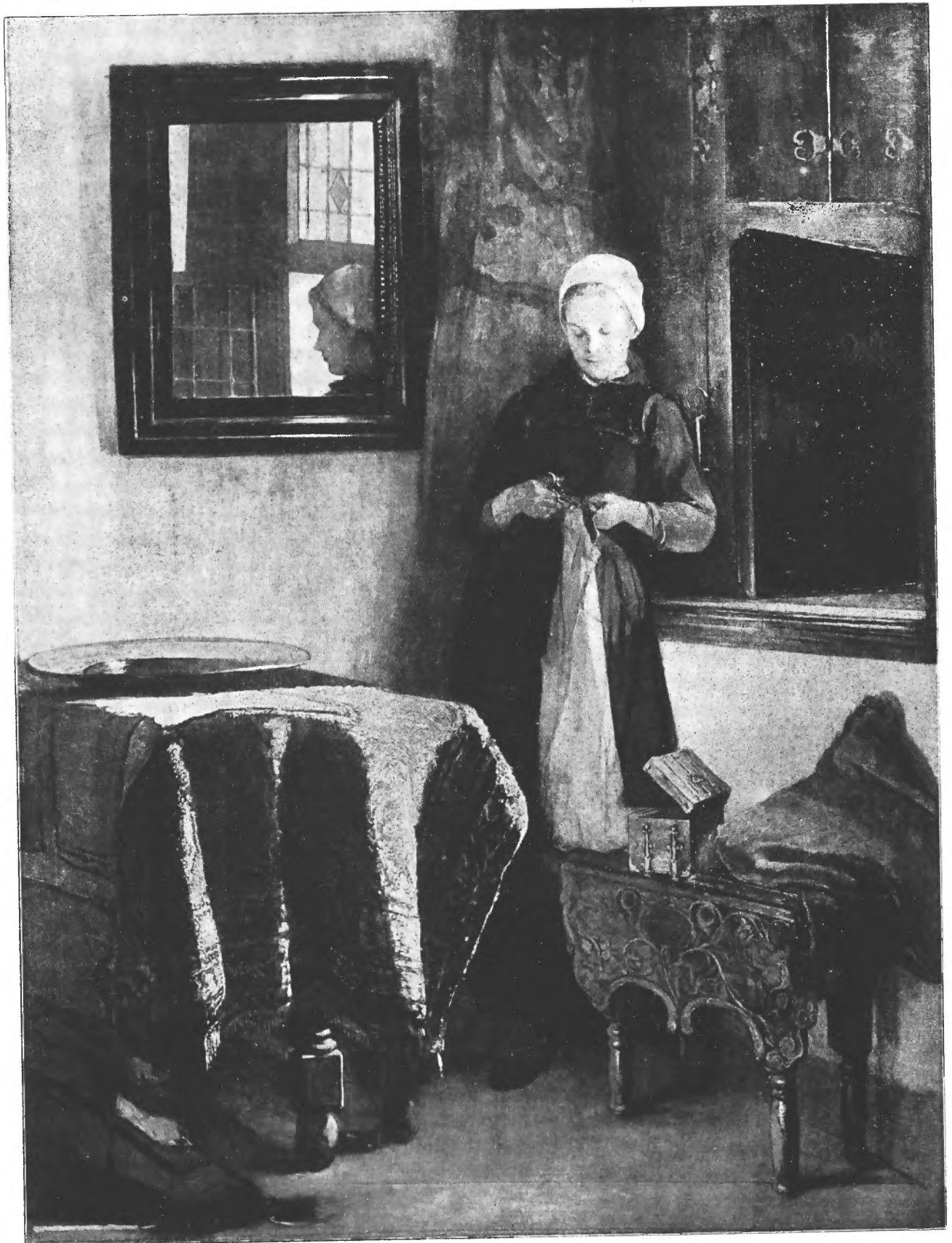
VERKLARING VAN WOORDEN EN UITDRUKKINGEN.

kwispeldoor = beker, dienend voor aschbakje en nog andere doeleinden.

lutje = klein.

riemgedichten = verzen.

zuks wat = zoo iets.



Zonnig plekje.

Bisshop.

JACOB CATS.



Brouwershaven.

JACOB CATS werd geboren den 10den November van het jaar 1577. Dat is dus nu 350 jaar geleden en er is reden, om dezen dichter te herdenken.

We weten, dat Cats zeer lang in eere is geweest en in heel wat huizen lagen zijn boeken naast den Bijbel.

Heel wat spreuken en rijmen van hem werden in den volksmond bewaard.

Een ander geslacht echter heeft anders over hem geoordeeld. Hij was, zoo zei men, een saae langdradige rijmelaar, die heelemaal niet meer te genieten viel.

Er is zeker in deze beoordeeling iets onbillijks geweest, zooals er ook iets onbillijks was in den lof, die, vroeger, hem toegezwaaid werd.

Wanneer we Cats met een Bilderdijk of Vondel vergelijken, dan blijft er niet veel van hem over. Een groot dichter is hij zeker niet geweest. En dat de menschen van onzen tijd zijn verzen niet meer lezen willen, zullen wij hen niet ten kwade houden. Het is onzin, altijd weer te grijpen naar oude boeken, als we zelf betere hebben.

Misschien worden Vondel en Bilderdijk ook niet druk meer gelezen, maar zij, die voelen voor kunst en schoonheid zullen *hun* dichtwerken toch nog wel opslaan, terwijl ze de dikke boeken van Cats gesloten laten.

Omgekeerd is de felle kritiek, waaraan Cats een tijd lang heeft bloot gestaan, ook zeer onbillijk. Die kritiek werd te feller, omdat Cats boog voor zijn God en daarvan in zijn gedichten ook steeds uiting gaf. Er zijn nog altijd men-

schen, die denken, dat je dan maar van de kunst af moet blijven. Wat heeft godsdienst nu met kunst te maken?

Er zijn zelfs menschen, die zich „christenen” noemen en die een christelijke kunst onbestaanbaar vinden.

Welnu, Cats heeft zijn deel gehad van den smaad, die de kinderen Gods hebben te dragen.

Wij moeten hem plaatsen in zijn tijd, anders kunnen we hem en zijn werk niet behoorlijk beoordeelen.

Zeer zeker is het waar, dat hij lang van stof is. Evenzeer is waar, dat hij, op zijn kalme manier, maar voort rijmelt en zijn verzen zijn menigmaal zóó eentonig, dat je er bij in slaap dreigt te vallen.

Plots.... daar is een regel zóó klingelend en klaar, dat je zegt: Hé, kan Cats het ook zóó?

Maar dit is dan ook bijna zijns ondanks.

Ik geloof ook niet, dat Cats zich om de kunst veel bekommerd heeft. Als hij maar verzen kon maken, die liepen, was 't hem goed.

Zijn doel was het, in de eerste plaats, het volk te leeren en te onderwijzen. Vandaar, dat hij zijn best deed, steeds eenvoudig te blijven. De menschen van zijn tijd konden hem begrijpen; zijn verzen gaven hen geen inspanning. Ze konden ze lezen in een verloren uurtje, zoo tusschen twee dutjes in.

Cats is de zedepreeker; wat een schoone gelegenheid voor menschen, die er óók van houden, zedekundige waarheden te zeggen. En de verzen *lagen* zoo gemakkelijk, ze bleven in het geheugen, je had ze, zoo dikwijls je ze maar noodig had.

En dan... Cats was een gevoelig christen. De vromen van zijn tijd werden door hem gesticht in den goeden zin des woords. Hij sprak de taal van hun hart; ze voelden zijn verzen als echt en waar.

Geen wonder, dat Cats zoo vereerd werd, meer dan andere dichters wel, die veel verder van het volk af stonden. Daarom is er nu ook reden, Cats te herdenken.

Hij heeft de kunst verstaan, tot het volk te spreken. En al vragen wij nu ook om *andere* volkspoëzie, er dient toch gezegd, dat Cats in zijn tijd zeer goed wist, wat hij deed. Trouwens, het verzen maken *lag* hem. Toen hij Grieksch leerde, maakte hij zelfs Grieksche verzen.

Zoo zegt hij zelf:

Ick leerde Grieksche tael, en schoon ik maer begon,
Het scheen, dat ick terstond oock versen maken kon.

Welnu, hij heeft een bewonderenswaardig aantal verzen gemaakt, terwijl hij toch een drukken werkkring had, die hem niet al te veel tijd liet.

Met recht kunnen we tegen Cats inbrengen, dat hij heel vaak plat en onbeschaafd is.

Hij zegt dingen, die wij niet gaarne meer zouden zeggen en gebruikt woorden, die wij zorgvuldig vermijden. Maar ook daarin hebben wij Cats te zien als kind van zijn tijd. Men was toen zeker niet preutsch en besprak openlijk, wat men nu in fatsoenlijk gezelschap niet zou durven fluisteren. Maar.... misschien verstaan wij beter de kunst, met een halve aanduiding, een enkel voorzichtig woord, méér te prikkelen dan Cats het deed met zijn openlijke mededeelingen. En wat is nu het beste?

Dan.... Cats wist wat zijn lezers begeerden en dus gaf hij hen dat. We mogen dat in hem afkeuren, hem veroordeelen mogen we hem niet. Onze schunnige romans, onze vuile tooneelstukken hebben we te danken aan het treurige feit, dat een groot deel van het publiek het zoo wil. Cats is Cats geweest en een eend wordt nooit een zwaan. Het taaldamast en het taalkristal van een Vondel en een Bilderdijk heeft nooit op zijn burgertafel bij een lichter geglinsterd, heeft Dr. Kuyper van hem gezegd. En toch, wij spreken gaarne van hem, nu we herdenken, dat hij voor 350 jaren het levenslicht zag. Wij kunnen van hem leeren, dat het óók niet goed is, als een kunst zoo ver van het volk af staat. Het is een kunst, die tot onvruchtbaarheid gedoemd is. Ware kunst geeft steeds uiting aan het volksleven, brengt voor den dag, wat er in een volk leeft. Ware kunst wordt gedragen door het ware, echte leven van het volk.

Dat heeft Cats verstaan, al geven we grif toe, dat hij, om te behagen soms veel meer tot het volk neerdaalde, dan dat hij poogde het op te heffen.

Geven we nu enkele bijzonderheden uit zijn leven. Hij werd te Brouwershaven geboren, liep school te Zierikzee en studeerde te Leiden.

Later ging hij naar Orleans, waar hij bevorderd werd tot doctor in de rechten. Nu keerde hij naar het vaderland terug en vestigde zich in Den Haag, om zich daar in de practijk te oefenen. Vandaar vertrok hij naar Brouwershaven en later naar Zierikzee. Hier vond hij als rechtsgeleerde een goed bestaan. De koorts dreef hem daar vandaan en hij vertrok naar Engeland.

In 't vaderland teruggekeerd, had hij nog al succes. Bij een rechtsgeding wist hij den beschuldigde meesterlijk te verdedigen en....

Dit wierd van stonden aen van yeder een geweten
En door de snelle Faem ten luytsten uytgkretten.

Ick was gelyck het scheen een man van goed beleyt
Die veel op dit geval met oordeel had geseyt.

Dat kan nu alles wel waar zijn, maar Cats had al spoedig zijn welsprekendheid op een heel andere wijze noodig.

Hij kwam in Middelburg in de Fransche kerk en.... daar luisterde hij naar de preek, zou men denken. Mis.

Ick sag een jonge maegt, terwyl ick hoorde preken,
En stracx is in mijn hart een minnebrand ontsteken.
Sy dacht my wonderschoon en uytermaten soet,
Dus voeld' ich als een vier tot in myn innig bloet.

Nu willen we niet zeggen, dat Cats beter naar de preek had moeten luisteren. We vreezen, dat het in onze dagen óók nog wel eens zoo in de kerk gaat. En.... per slot van rekening is het beter, elkaar in de kerk te vinden als in de danszaal.

Cats had het dus erg te pakken. Toen hij thuis kwam schreef hij de juffer een minnebrief en dat werd nog al goed opgenomen. Er hadden ontmoetingen plaats, maar..... toen sloeg de vader van 't meisje bankroet en.... uit was het met de liefde.



Cats eerste Hofmakerij.

Het was zoo goed begonnen. 't Zat hem al in 't bloed en hij had voor de juffer wel in den dood willen gaan. Wie kan er meer begeeren?

Cats zegt het zelf en dus moeten we hem wel gelooven.

Hij maakte er zelfs dichtregels van en nu kunnen we lezen:

Ick had om harent wil, oock zonder grooten noot
My met een bly gemoet gegeven aan de doot.

Dat is nu wel heel mooi van Cats, als het nu ook maar zoo gebleven was. Maar 't wordt anders. Cats heeft eens nagedacht en toen gevonden, dat een vrouw zonder geld, als hij bleef leven, óók niet alles was.

En dus:

Maer ziet, het ongeluck, haar vader overkomen, Heeft van my 't eenemael haer liefde weggenomen. Soo dat ick naderhant, hoewel niet sonder strijt, Socht van de minnebrandt en haer te zyn bevrijdt.

Zoo kwam er dus aan de vrijerij een eind, wat we Cats kwalijk nemen. Hij behoefde daarbij heelemaal niet zulke mooie woorden te gebruiken. Ze doen aan het leelijke feit niet toe of af.

Cats was niet van plan, ongehuwd te blijven. Later zien we hem weer op vrijersvoeten en ditmaal met succes. Hij huwde met een te Antwerpen geboren vrouw en hij prijst haar zeer. Zij is „een vrouw van snêeg vernuft en geestig in manieren, die een huysgezin naer rechten eysch kan bestieren. Zij is bovenal een vrouw, die genegen is, het woord Gods te hooren.

Wij moeten Cats maar niet te hard vallen. Vergeten we niet, dat een bankroet in zijn tijd heel wat meer beteekende dan in de onze. En Cats *blijft* altijd de koele, berekenende Hollandische burgerman. Liefde goed, maar geen bankroet en hij wil dan ook 't liefst een vrouw, die wat in de beurs heeft. Straks een eigen huysgezin, waarin geen buitensporigheden voorkomen, waar alles geregeld is volgens de klok en waarin alles goed en gerieflijk is ingericht. En over liefde en zoo kun je dan wel praten in verzen, die zijn er goed voor.

't Ging goed met Cats.

In het twaalfjarig bestand hield hij zich bezig met het indijken van gronden en met den landbouw. Een rustig leven.

Maar toen het bestand ten einde liep en de regeering bang was voor een vijandelijken inval, werd het raadzaam geacht, de pas ingedijkte gronden weer onder water te zetten. Het persoonlijk eigendom van Cats werd verbeurd verklaard. Cats deed in den Haag zijn beklag, maar de zaak werd jaren lang slepende gehouden en Cats zag zich in dien tijd van de inkomsten van zijn landerijen beroofd.

In deze nare dagen werd hem een hoogleeraarschap aan de Leidsche hoogeschool aangeboden. Later verzocht men hem, pensionaris te Middelburg te worden. Cats voldeed aan dit verzoek en was nog later pensionaris van Dordrecht. Eindelijk maakte men hem Raadspensionaris van Holland. De verplichtingen, aan dit ambt verbonden, hebben Cats terneer gedrukt. Geen wonder ook. Hij was tegen de moeilijkheden zeker niet

opgewassen en voelde zich niet op zijn plaats.

Hij voelde het als een verlichting, toen hij eindelijk op zijn verzoek werd ontslagen.

Toen knielde hij neer in de Statenvergadering, om God te danken, die hem nabij was geweest.

Na nog een paar gewichtige ambten bekleed te hebben, keerde Cats tot het buitenleven terug. Hij vestigde zich op „Sorghvliet.” Daar kon hij weer dichten, daar hield hij zich bezig met het snoeien van boomen.



Cats als boomsnoeier.

Maar daar deed hij ook nog iets anders. Hij bereidde zich er voor voor de lange en laatste reis.

Bij de nadering van den dood dichtte hij:

En als myn moede siel sal uyt haer woonhuys
scheyden,

Soo laet haer uyt dit rif tot Uwen troon geleyden.
Dat is myn hoogste wensch, dat eyscht myn siele
meest:

O Godt, aen Uwen gunst beveel ick mynen geest.

Jacob Cats overleed in den ouderdom van bijna 83 jaar op den 12den September 1660. Zonder pracht en praal is hij, volgens zijn wensch begraven.

Jacob Cats heeft gearbeid met de gaven, die hem geschonken waren en zijn invloed op het volk is groot geweest.

Heeft een later geslacht hem al te scherpe critiek niet gespaard, de historie doet hem toch eindelijk recht. Zij wijst hem zijn eigen plaats aan. Daarom is het goed, hem te zien in den lijst van zijn tijd. Dan is er zeker plaats voor critiek, maar evenzeer voor waardeering.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

Nicodemus.

HET was nacht geworden. Boven den Olijfberg stond de volle maan van de lente en zag neer op de verstilde stad. De menschen sliepen en droomden. Als donkere oogen waren de smalle vensteropeningen, als donkere oogen, die zagen op de verlaten straten en stegen, door het maanlicht beschenen. Slechts in één huis brandde nog een licht. Daar toefde de Heer, die nog met Zijn discipelen was in ernstig gesprek.

Daar dreunde de klopper op de huisdeur.

Een discipel snelde naar beneden, om te openen en leidde dan een vreemde binnen, weggedoken in zijn mantel. Was het tegen de koelte van den nacht? Was het, om voor verspiedersoogen onherkenbaar te zijn?

Maar hij wierp den hem omhullenden mantel af en voor den Heiland en zijn verwonderde discipelen stond Nicodemus, een aanzienlijk Fari-zeër, een Overste van de Joden, lid van den Hoogen Raad, een Wijze, een leeraar en leidsman van zijn volk.

Zijn haren waren vergrijsd van ouderdom, maar onder zijn grauwe wenkbrauwen vonkelden jeugdige, levendige, scherpe oogen en in de diepingesneden plooiën om zijn mond lag op den loer, geslepen, scherpe spot, waarvoor reeds menigmaal een bekwaam tegenstander, als hij die had ervaren, leerde vreezen.

Een lichte verlegenheid gleeed over zijn trekken. Hij, de oude meester, kwam als leerling tot den jongen Meester en Leeraar, die een zoo diepen indruk op hem gemaakt had.

Hij wilde nog meer hooren van het koninkrijk Gods, waarover de Heiland tot het volk gesproken had.

„Rabbi! wij weten, dat Gij zijt een Leeraar van God gekomen; want niemand kan deze teekenen doen, die Gij doet, zoo God met hem niet is.”

Met vriendelijke ernst antwoordde Jezus: „Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien.”

Even, bijna verstolen, plooiden de lippen van Nicodemus tot een stil lachje. Hij had den Heiland zeer juist verstaan. Hij wist, dat Jezus van de geestelijke wedergeboorte sprak, van de wedergeboorte der ziel. Maar stonden dan de ervaringen

van zijn lang leven daar niet tegenover? Zouden hij en zijn medestanders daarvoor niet te oud zijn? En dus werpt hij tegen met fijne ironie: „Hoe kan een mensch geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in de schoot van zijn moeder ingaan en geboren worden? Vernieuwing des levens, omkeering des harten, wedergeboorte, dat kan misschien bij jonge menschen mogelijk zijn, die nog kneedbaar zijn en in staat, een nieuw leven te beginnen, zich in nieuwe verhoudingen te voegen, maar dat kan niet bij oude menschen, zooals ik. Een bejaard mensch is niet meer van week, kneedbaar was, maar is geperst in een bepaalden levensvorm, een onveranderlijke, die werd gemaakt tot wat hij is door al de ervaringen van zijn leven en al de verhoudingen, waarin hij opgroeide en waarmee hij hoe langer hoe meer samengroeide.

Verlangt Gij ook van een oud mensch, dat hij een geheel nieuw leven zal beginnen, een geheel nieuwe levensrichting zal inslaan, geef hem dan eerst zijn verloren jeugd weer en maak hem tot een kind, dat nog gevormd kan worden.”

Een milden glans spreidt zich over het gelaat van den Heiland. Hij ziet de oogen van Nicodemus zoo vorschend, zoo verlangend op Zich gevestigd. Hij ziet het vragen in de oogen van den grijzen geleerde. Ernstig en vermanend en vragend om geloof, klinkt zijn stem door het schemerige vertrek:

„Gij hebt de ervaringen van een lang, in ernstige studie en diepgaand onderzoek doorgebracht leven, Nicodemus. Gij kent de invloeden, de krachten en machten, die het leven maken tot wat het is en het vorm geven. Maar één kracht en één macht kent gij nog niet. Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest; hij kan in het koninkrijk Gods niet ingaan.

Verstaat gij niet den diepen zin van de doop, waarmee Johannes in de vlakten der Jordaan doopt? De doop der bekeering is het. Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen en gij zult gedoopt worden met den Heiligen Geest en met vuur. Hetgeen uit het vleesch geboren is, dat is vleesch; en hetgeen uit den geest geboren is, dat is geest. Aan zijn natuurlijke geboorte heeft de mensch zijn natuurlijk leven te danken. Wat zou het dan den grijsaard baten, weer jong te worden? En als gij den tijd van uw kinderjaren weer zoudt kunnen

terugbrengen, ge zoudt, aan u-zelf overgelaten en weer ingeleefd in de oude verhoudingen, weer juist worden tot dat, wat gij geworden zijt. Gij zoudt slechts het oude leven nog eens doorleven.

Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden. Geheimvol als het waaien van den wind is het waaien en werken van den Heiligen Geest. De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is. Adem is Hij van Hem, die het leven is en het leven brengt.

Leven brengt hij ook den grijze, die aan den drempel der eeuwigheid staat. Leven brengt hij ook u."

Getroffen vraagt Nicodemus: „Hoe kunnen deze dingen geschieden?"

Mild-lakend antwoordt de Heiland: „Zijt gij een leeraar van Israël en weet gij deze dingen niet? Gij zijt een Meester en een oprechte zoon van Israël, die met God en uw ziel geworsteld hebt en weet gij nog niet, wat in de heilige Schriften staat, die u toch als Meester bekend moeten zijn? God is het, die vernieuwing des harten geeft hen, die zich door Hem willen laten leiden. Hij veranderde het hart van een Saul. Hij goot Zijn Geest uit over David. Hij beloofde Zijn volk door Zijn profeten: Want ik zal water gieten op de dorstigen en stroomen op het droge; Ik zal Mijnen Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen. Hij legde den vromen zanger de bede in het hart en op de lippen: Leer mij Uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God! Uw goede Geest geleide mij in een effen land.

Waarom gelooft gij niet? Waarom gelooft gij niet in de heiligende liefde Gods, die zich op aarde openbaart in de krachtige werking des Heiligen Geestes, die dooden roept ten leven en die de bekeering ten leven geeft?

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: wij spreken wat wij weten, en getuigen, wat wij gezien hebben; en gijlieden neemt ons getuigenis niet aan.

Indien Ik ulieden de aardsche dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij gelooven, indien Ik ulieden de hemelsche zou zeggen?

En niemand is opgevaren in den hemel, dan die uit den hemel nedergekomen is, namelijk de Zoon des menschen, die in den hemel is.

En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzoo moet de Zoon des menschen verhoogd worden, aan het vloekhout, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, wedergeboren zal worden ten eeuwigen leven.

Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij

Zijn Eeniggeboren zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

De Heiland heeft gesproken. En in een diepe stilte denkt Nicodemus, denken de jongeren, na over het wonderbare, dat ze gehoord hebben.

Door het venster komt de schemering van den jongen dag. De roode schijn van het aarden lampje verbleekt in het groeiende licht van den aanbreekenden morgen. Daar staat Nicodemus op. Diep blikt hij in de oogen van den Heiland. Als zegenende legt zich de dorre hand van den grijzen meester op de rechterhand van Jezus, die hem niet afwijst. Dan verlaat hij het vertrek.

Buiten ontwaakt het leven. De eerste vogelstemmen worden gehoord. Bloemengeur stijgt op uit den tuin als een welriekend dankgebed der schepping.

Daar staat het weer voor hem, groot en raadselachtig, de diepste diepte van zijn ziel in beroering brengend: het raadsel des levens.

Geheimzinnig is het, als het waaien van den wind. En toch is het daar, machtig, geweldig, en drijft de kiem omhoog naar het licht. En de wortels omvatten de doode aardestof en herscheppen haar in planten-verschijningen, sidderend van leven, omspeeld van zonnegoud, en in bloemen, die tot vruchten rijpen.

En de oogen van den huiswaarts-keerenden grijzen geleerde zien op naar de luchtig-gedragen boome-kronen, die zacht ruischen in den morgenwind, als wilden ze hem iets vertellen van het wondere leven, dat in hen zich beweegt.

Nieuwe gedachten, nooit voorheen gegrepen, zijn in zijn ziel ontwaakt.

Doorleeft ook hij het groote, diepe geheim der wedergeboorte?

Breekt ook voor hem een nieuwe levensmorgen aan?

SIMEONS LOFZANG.

Nu laat Uw dienstknecht gaan in vrede,
O Heer, naar 't woord hem toegezeid!
Getrouwe God, Gij kroont zijn bede:
Zijn oog aanschouwt Uw zaligheid,
Die Gij voor al wat leeft bereidt!

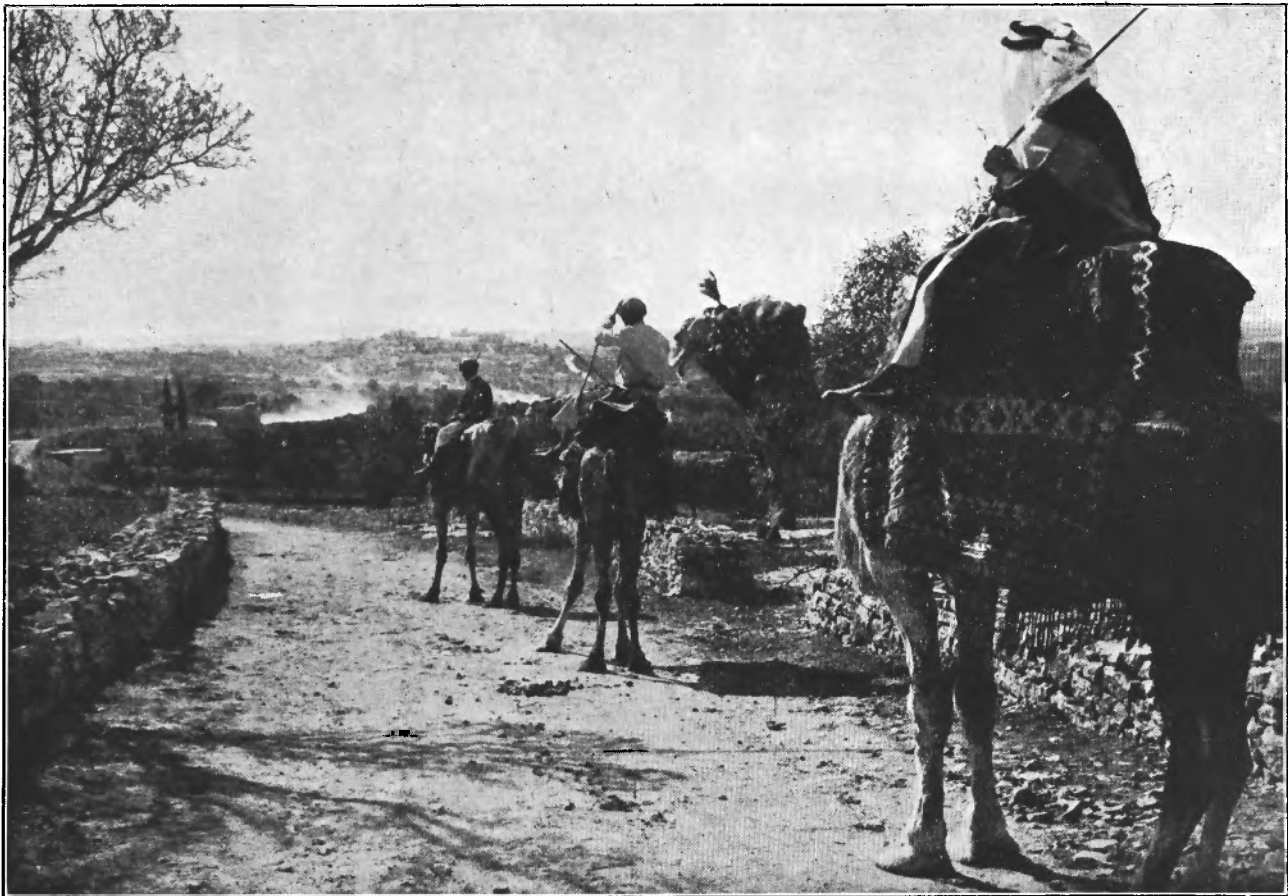
Voor eeuwig zij Uw naam geprezen!
Verdwenen is het nachtgordijn;
Het Licht der wereld is verrezen:
Dit zal der Heidnen zonnenschijn,
De heerlijkheid Uws Israels zijn!

J. J. L. TEN KATE.

BETHLEHEM.



Een straatje in Bethlehem.



Kameelruiters op den ouden weg naar Bethlehem.

TEN Zuiden van Jeruzalem, nog geen twee uren van deze stad verwijderd, ligt Bethlehem, de geboorteplaats van den Heiland. Verlaat men Jeruzalem door de Jaffapoort, om een uitstapje naar Bethlehem te maken, dan komen dadelijk de herinneringen. Men daalt af in het Hinnomsdal en ziet de ruïne van het zoogenaamde huis van Kafafas. Men komt langs den bekenden Judasboom met zijn horizontale takken en al gelooft men ook niet, dat Judas op *deze* plaats zelfmoord pleegde, de naam van den boom wekt toch herinneringen op. En dan gaat men den weg langs, die zich slingert tusschen zorgvuldig onderhouden akkers en langs boomgaarden, waarin de vijgen- en olijvenboomen groeien.

Bethlehem ligt in 't midden van bebouwde velden. Hier heeft Boas Ruth ontmoet en op de heuvelen rond Bethlehem heeft David als herdersjongen gezworven.

Hier ook waren de herders in den nacht, toen de Heiland werd geboren.

Bethlehem heeft een achtergrond van kale heuvels en ligt in een steenachtige streek. De stad zelf ligt op een heuvel van kalksteen. Terrassen, met prachtige olijf- en vijgeboomen

beplant, zijn in dezen heuvel uitgehouwen. In de verte zijn de bergen van Moab zichtbaar.

De bewoners van Bethlehem houden zich bezig met landbouw- en veeteelt. Men vindt hier nog zeer veel herders en de omtrek van de stad ziet in den oogsttijd geel van het rijpende koren. Dan klinken de blijde oogstliederen.

Is het landwerk afgelopen, dan werken de menschen in huis. Ze vervaardigen allerlei voorwerpen uit parlemoer, barnsteen en olijvenhout. De doosjes en kruisjes van Bethlehem worden door de vreemdelingen gaarne gekocht.

Bethlehem herbergt zeer zelfbewuste menschen. Ze zien er krachtig en sterk uit, hebben veel ondernemingsgeest. Lange reizen schrikken hen niet af; mannen van Bethlehem treft men zelfs aan in Oost-Afrika. De vrouwen van Bethlehem zijn ook zeer zelfbewust. Ze zien er nu juist niet uit, alsof ze bijzonder onderdanig zijn.

Men heeft hier eigenlijk te doen met een heel afzonderlijk menschenras. Misschien staat dit nog in verband met de kruisvaarders, die in den ouden tijd Bethlehem bezochten.

Verzamelplaatsen voor de vrouwen zijn wel de bronnen, die men dicht bij de stad vind.

Daar is b.v. de z.g. Magiërbron, waaruit de wijzen uit het Oosten zouden gedronken hebben. Op een onzer illustraties ziet men eenige kameelruiters op den ouden weg naar Bethlehem. Is het niet, of de wijzen uit het Oosten zich nog eens begeven naar den geboren Koning? Er is in de eeuwen, na Zijn geboorte, zoo weinig veranderd. Nog ziet men de mannen op hun kameelen reizen zooals toen.

Een andere verzamelaarsplaats voor de vrouwen is het graf van Rachel, de vrouw, door Jacob zoo zeer bemind. Rachel en Bethlehem hooren samen.

De profeet Jeremia zegt reeds: Rachel beweende hare kinderen en wilde niet vertroost worden, omdat ze niet zijn. De evangelist Mattheüs haalt deze woorden aan bij de geschiedenis van den kindermoord. Het is, als ziet hij het stadje liggen onder de bescherming van Rachels graf. De vrouwen van Bethlehem, de Joodsche, Mohammedaansche en christelijke, gaan gaarne naar dit graf om er te bidden voor den welstand van hun gezin.

Het witte koepelgebouwtje, dat daar ligt in de schaduw van een paar oude, kromme olijfbomen, houdt de herinnering aan Rachel wakker en aan de oneenigheid in het huisgezin van Jacob.

De huizen van Bethlehem zijn van groote natuursteen opgetrokken en de koepeldaken geven aan het stadje een Oostersch karakter. De vrouwen hebben een eigenaardige kleederdracht. Kunnen ze het betalen, dan sieren ze zich met prachtig geborduurde japonnen. Vooral hun hoofddekfels verdienen de opmerkzaamheid. Zoo'n hoofdtooi moet bestaan uit een Turksche fez, die met katoen wordt overtrokken en stijfgemaakt. De voorkant wordt versierd met zilveren kettingen, waaraan zilveren munten hangen. Daarbij wordt dan een groote, wit-katoenen sluier gedragen.

Het voornaamste gebouw in de stad is de Geboortekerk. Ze staat op de plaats, waar men veronderstelt, dat Christus geboren is. Deze kerk is misschien wel de oudste der wereld.

De ingang is zóó klein, dat men bukken moet, om er door te komen. Dat heeft men zoo gedaan, omdat het wel eens gebeurde, dat paarden en kameelen van den rechten weg afweken en naar binnen gingen. Dit was natuurlijk niet wenschelijk en daarom heeft men den ingang verkleind. Aan de mooie pilaren ziet men nog de sporen van de touwen, waaraan de beesten vastgebonden werden.

De kerk heeft een dak van hout. Dat hout is afkomstig van de cederen van den Libanon.

Misschien is de kerk met haar dubbele rijen gele pilaren juist zoo schoon, omdat ze zoo

eenvoudig is. Jammer alleen, dat ze om zich zooveel strijd zag en zooveel onchristelijk getwist.

De zaak is, dat deze plaats in eigendom is van de Latijnen, de Grieken en de Armeniërs. Vooral de Roomsche en de Grieksch-Katholieken hadden het vaak met elkaar te kwaad.

De verschillende partijen hebben ieder een gedeelte der kerk, om voor te zorgen en daardoor ontstonden allerlei twisten, over het recht, om een raam af te zeemen, een bepaalde ketting te gebruiken enz. Zoo kon het gebeuren, dat een raam in 26 jaren niet gereinigd werd, omdat het daartoe door geen der partijen aan de anderen werd gegend.

Voorals toeen de plaats stond onder de heerschappij der Turken was er groote oneenigheid. Sedert de Engelschen hier gekomen zijn, is er veel ten goede veranderd.

Men kan afdalen in de z.g. Melkgrot, die onder den beganen grond is gelegen. De legende wil, dat Maria zich hier, toen ze zich gereed maakte voor de vlucht naar Egypte, eenige oogenblikken heeft opgehouden, om haar kind te voeden. Bij deze gelegenheid zouden een paar druppels melk op den grond gevallen zijn en nu moet de kalkrots, waarin die druppels indrongen, het vermogen hebben, om moeders te helpen bij de voeding van hun zuigelingen. Kleine koekjes, van de kalksteen gemaakt, worden hier door de bijgelovige menschen gretig gekocht.

Natuurlijk is de plaats, die hier het meeste bezoek trekt, die waar de Heiland zou geboren zijn.

Men komt daarheen door een kapel, die aan de Grieksch toebehoort. Hier weerkaatst het licht der hanglampen in de versieringen van goud en zilver. De zoldering is ingelegd met cederhout en de vloer is bedekt met marmer. Gewijde schilderijen trekken de aandacht. Langs twee marmeren trappen, die samen een halve maan vormen, daalt men af naar de spelonk, die zich in de rots bevindt.

Op de plaats, waar de overlevering zegt, dat de Heiland geboren is, is in de vloerbedekking een zilveren ster aangebracht, ingelegd in marmer. Daaromheen zijn de woorden te lezen: Hic de Virgine Maria Jezus Christus natus est.

Hier is de Kapel der geboorte. Hier staat een altaar van de wijzen uit het Oosten. Lampen, toebehoorend aan de verschillende gezindten, brandden hier al de jaren door. De zolder en de wanden zijn gedrapeerd met blauw en zilver, ingelegd in marmer. De priesters doen er dienst in opzichtige, Oostersche kleeding. Ach, dat alles heeft niets te maken met de nederige geboorte van Hem, die kwam om te dienen, die smaadt en schande droeg.



Bij de Geboortekerk in Bethlehem op het Kerstfeest.

Het is maar goed, dat we niet behoeven te zien, wat menschen van deze plaats gemaakt hebben. De eenvoud en de wijding van het evangelieverhaal zijn hier niet meer te vinden.

Natuurlijk verdringen in de Kerstdagen zich hier de duizenden. En plechtstatige diensten worden er door de verschillende gezindten in deze Geboortekerk gehouden. Het is al licht en schittering en praal.

Wij kunnen iets beters doen. Wij kunnen in allen eenvoud ons herinneren, wat eenmaal in Bethlehem is voorgevallen in dien nacht, toen de engelen zongen bij de geboorte van den Heiland.

Wat zou het ons ook baten, naar Bethlehem te gaan, als ons hart Hem niet tot Koning had verkoren? En is Hij *onze* Heiland, onze Heer geworden, dan kunnen wij overal met Hem in contact komen, dan is Hij te vinden voor ons, waar we ook zijn. De ure is gekomen, dat wij, dóór Hem, *overal* den Vader mogen aanbidden, als we het doen in geest en in waarheid.

Al de legenden, die met de geschiedenis van Bethlehem als samengeweven zijn, kunnen we missen. Trouwens van vele legenden is de onjuistheid zonder meer aan te wijzen. Zoo kunnen b.v. de wijzen uit het Oosten nooit Jezus gezien hebben in den stal, waarin Hij geboren is geworden.

Hoe dat echter ook zij, heel de omgeving van Bethlehem spreekt van den Heiland, die hier ter wereld kwam. En daarom is het te begrijpen, dat ook zij, die toch tegenover zooveel legenden ongeloovig staan, het hart voelen kloppen, als ze Bethlehem binnen komen.

Want *hier* kwam toch Gods Zoon op aarde. En hoeveel er nu ook over allerlei moge gefabeld worden, hoeveel bijgeloof zich ook hecht aan de gewijde historie, het blijft toch ontwijfelbaar zeker, dat, naar de oude voorspelling, Jezus in den stal ter wereld kwam.

Het hart van allen, die in Hem gelooven, zegt met groote blijdschap en met innige verrukking: „Hic de Virgine Maria Jezus Christus natus est.” En, aanbeddend, voegen we er bij: Ook voor ons.

Bethlehem!

Het zal spoedig Kerstfeest zijn en in onze gedachten zullen we zijn in de geboorteplaats van den Heiland. En zullen we dan, als de Kerstdagen voorbij zijn gegaan, maar weer, zonder meer, het gewone leven ingaan?

Of zal de Kerstblijdschap ons blijven?

Als we werkelijk Kerstfeest vieren, dan zullen we ons *blijven* verblijden in den geboren Heiland. Want in Hem vinden we al onze zaligheid.

Bij de kribbe van Bethlehem zullen wij het uitjubelen: Mij is heden de Heiland geboren.

HUISELIJK GELUK.

(BIJ DE KUNSTBIJLAGE)

IN de „Nederlandsche Dameskroniek” van 26 November j.l. doet een dame de vraag: Hoe moet mijn man zijn?

Op die vraag geeft ze eigenlijk geen antwoord. We worden in hoofdzaak alleen gewaar, hoe haar man *niet* moet zijn.

Er is een andere vraag, die deze dame niet doet. Ze is: wat moet ik voor mijn man zijn? Wanneer we in egoïsme ons steeds maar afvragen, hoe een ander moet zijn, om aan onze verlangens te voldoen, dan zullen we zeker steeds voor een tekort staan. Volmaakte mannen zijn er niet, evenmin als volmaakte vrouwen.

Het huiselijk geluk lijdt zoo menigmaal, omdat man en vrouw maar steeds blijven *eischen*, zonder te willen *geven*.

Wij kijken nu naar de plaat.

Ach, zóó mogen we het wel. We vinden het vrouwtje, dat haar vuur eens flink wil doen branden, wel aardig. Daar is wel *poëzie* in deze omgeving.

Wilt ge uzelf nu eens in dit interieur denken? *Gij* staat daar en ik denk, dat het met uw vuurtje niet wil. Het hout is niet droog, de schoorsteen trekt niet, er zit geen schot in. En toch moet ge klaar komen.

Misschien is het u de moeite niet waard, om klaar te komen. Wat een omgeving, smaalt ge. Neen, als ik dáár moest zijn....

Gij hebt uw eigen plaats, misschien in een geheel andere omgeving en 't kan zijn, dat nooit van u gevraagd zal worden, te zijn, waar de vrouw op onze plaat is, te doen, wat zij doet.

Maar die vrouw, in háár omgeving, kan gelukkig zijn, zoo goed als gij in de uwe. Zij kan zich ook ongelukkig voelen, zoo zeker als gij in de uwe.

Daar is ze aan 't werk. En 't wil niet, zooals 't wel moet, maar ze doet haar best, want ze wil klaar komen. Straks komen de kinderen uit school en dan, dan komt haar man terug van zijn werk. Dan *moet* ze klaar zijn. Dan moet de wasch aan kant zijn, of 't varkensvoer gekookt wezen en alles moet nog aan kant en 't eten op tafel. En dan, dan zal ze met een glimlach van geluk man en kinderen ontvangen.

Zóó kan het. En zoo kan deze vrouw wel gelukkiger zijn dan gij, hooggeschatte dame, in uw weelderige omgeving, als gij uw werk doet zonder liefde, zonder opoffering. Ja, hoe kunt gij u gelukkig voelen, als alles per slot van rekening om u-zelf gaat? Als ge steeds maar meer wilt, nog meer, terwijl ge nooit te verzadigen zijt?

We keeren terug naar de schrijfster uit de „Nederlandsche Dameskroniek.”

Altijd denken aan man en kinderen? Natuurlijk niet.

Altijd luisteren naar de ideeën en opvattingen van je man? Zeker niet.

't Is veel aangenamer, een aardig boek te lezen of naar de schouwburg te gaan.

Ik wil niet zeggen, dat een man soms niet heel vervelend voor zijn vrouw kan zijn en ik wil ook niet, dat zij maar steeds zal hebben te voldoen aan alle onmogelijke, onredelijke eischen, maar wel meen ik, dat er van beide zijden moet zijn *opoffering*, omdat er *liefde* is.

Dan wordt alles anders in huis, en dan wordt het proza des levens tot poëzie.

Ik denk niet, dat de vrouw op onze plaat dat nu allemaal overdenkt. Het gaat bij haar zoo vanzelf. Het is niet: ja, nu moet ik mij die opoffering dan meer weer getroosten. Er *zijn* menschen, die zóó doen. De reinste opofferingsgezindheid straalt hun van 't gezicht; ze worden er hatelijk van. En 't slachtoffer van hun opofferingszucht zou een lief ding geven, als hij er van verlost was.

Het moet vanzelf gaan, er moet niet bij gedacht worden, het moet zoo, spontaan, van binnen uit naar buiten treden. En dat *doet* het ook, als er liefde is. En dan is er ook geluk.

Wat doet dan de omgeving er toe? Wat hebben de levensomstandigheden er mee te maken?

Natuurlijk, misschien zouden wij in *die* omgeving ons niet thuis voelen. God geeft aan ieder een *eigen* plaats om te leven en te werken. En, als we dan uit onze sfeer gerukt worden, kunnen we ons niet zoo maar bijster gelukkig voelen. Maar in *elke* omgeving kan het geluk opbloeien, als er liefde is.

Daar mankeert nog wel een beetje aan in onzen tijd. Een vlaag van egoïsme gaat over onze gezinnen. Het eischen is aan de orde van den dag. Het hunkeren naar een goede, welverzekerde levenspositie, de behoefte aan pretjes en uitgaan, het willen concurreeren met vrienden en bekenden, ach, dat alles heeft toch met het huiselijk geluk totaal niets te maken.

Nog altijd is er de liefde, die 't huiselijk leven maakt, tot wat het zijn moet, die de leden van 't gezin samenbindt, die alles verrijkt en vermooit.

Zonder die liefde is er geen geluk. Zonder opoffering en zelfverloochening komen we er niet. Zou het niet goed zijn daar eens over te denken?

INTELLECTUEEL? EEN VEREENIGING VOOR ALLEN?

UIT hetgeen ik in mijn eerste artikel schreef over den oorsprong van onze M.V., zooals we die heden ten dage kennen (al moge haar werkwijze plaatselijk ook eenigszins uit elkaar loopen) is veel te verklaren van hetgeen in die vereenigingen reden geeft tot klagen of tot moeilijkheden. Tot klachten en opmerkingen van anderen over die vereenigingen; tot klachten ook van leden van en leidinggevendenden in die meisjesbeweging over anderen.

Eerst dus: klachten van anderen over die vereenigingen. *Niet* over hun leden als personen, maar over de werkwijze. Men noemt die: een nabootsing van wat jonge mannen doen. Niet vrouwelijk dus. Niet tegemoetkomend en aanpassend aan de behoeften en het eigenaardig wezen der vrouw.

Wil men de afkeuring in één woord uitdrukken, dan zegt men: de M.V. zijn te intellectueel.

En men komt met geneesmiddelen voor die kwaal. Als er nu eens een avond in de maand werd gehandwerkt inplaats dat er inleidingen werden gehouden b.v.! Alsof dat het karakter onzer vereenigingen zou veranderen!

Maar is die verandering noodig?

Wanneer ge u even wilt herinneren, wat ik een vorige maal schreef, weet ge, dat het de meisjes, die zich vereenigden, in de eerste en voornaamste plaats te doen was om aanvulling van wat er h.i. aan haar opvoeding ontbrak.

Wat nu de huishoudelijke kant van die opvoeding betref: in de jaren voor den oorlog werd over het geheel hieraan voldoende zorg besteed. En vooral in christelijke kringen, waar men zich niet zoo gauw door allerlei nieuwigheden laat meevoeren, bleef het lang zoo, dat het meisje werd opgevoed in en voor het huisgezin. Ikzelf herinner me nog heel goed hoe men op de school, waar ik als kind ging, geen enkele onderwijzeres had. En toch was dit het beroep, dat men 't allereerst geschikt vond voor *onze* meisjes. Onderwijzeres en verpleegster.

Om zich te bekwamen in de echt-vrouwelijke vakken van naaien, breien en haken behoefde men geen vereeniging op te richten. Dat leerde men thuis, op school, op de les. En men gebruikte die kennis in het toenmalige vereenigingsleven om anderen ermee te helpen.

Doch zij, die een andersoortige vereeniging oprichtten, deden dit, omdat ze het tekort in haar opvoeding en in haar kennis voelden. Wat was nu natuurlijker, dan dat die vereenigingen zich allereerst ten doel stelden, dit tekort te doen

verdwijnen. Dat ze zich dus richtten op studie, zij het ook van zeer eenvoudigen aard?

En wat sprak meer vanzelf, dan dat men het voorbeeld zocht daar, waar men een soortgelijk doel beoogde, in dit geval bij de Jongelingsvereenigingen?

Blijft nu de vraag of, wat verklaarbaar was, ook goed is te noemen?

M.i. ja. Er ontbreekt werkelijk veel aan de vorming van een groot deel onzer meisjes. En de meesten harer vinden geen andere aanvulling daarvan dan op de M.V. Nog steeds ontvangt het overgrootste deel onzer jeugd na het dertiende jaar geen schoolonderwijs. Het catechetisch onderwijs kan onmogelijk het licht der beginselen doen vallen op allerlei levensterrein; het is ook niet daarvoor bestemd. Maar op de vereeniging kan men, tot op zekere hoogte, de zaken inrichten, gelijk men zelf wil; ze dus doen beantwoorden aan eigen behoefte. En ik geloof, dat het zou zijn een miskenning van de behoeften van het overgrootste deel onzer meisjes, wanneer men, om het verwijt van intellectueel te zijn in de werkwijze, te ontgaan, het karakter onzer vereenigingen ging veranderen. Zooals ze zijn, komen ze tegemoet aan wat de leden noodig hebben, al is, natuurlijk, het volmaakte niet bereikt.

Dus: copie van de jongelingsvereeniging? Ach, wie dit verwijt uit, kent onze M.V. en kent onze meisjes niet. Dat men het goede zocht, waar men het kon vinden, is toch zeker geen kwaad? Doch het goede navolgen, is nog geen copieeren. Meisjes zijn geen jongelingen, en daarom werken ze niet als jongelingen, al doen ze hetzelfde.

Doch uit het feit, dat onze M.V., zooals ze zijn, tegemoet komen aan de behoeften van het *overgrootste* deel onzer meisjes, volgt logisch, dat ze voor een kleiner deel niet precies *dat* zijn, wat dit deel van haar vereenigingsleven verlangt.

De eerepresident van den Bond van M.V. op G.G. schreef eenmaal een artikel onder het opschrift: Hun voortreffelijken bogen hun hals niet onder het juk."

Sinds is over die „voortreffelijken" heel wat gezegd. Men vindt ze niet enkel onder de meisjes. Ook op de J.V. klinkt de klacht, dat H.B.S.ers en studenten niet meewerken in de beweging. En men wijt dit alles allereerst aan hoogmoed. Zij, die studeeren, achten zich te hoog voor onze vereenigingen.

Ik ontken niet, dat dit er achter kan schuilen. Ook Prof. Waterink noemde indertijd op het Jeugdcongres dergelijke beweegredenen. Ik meen

te mogen beweren, dat juist om het op den voorgrond treden daarvan zijn rede zooveel kritiek ontmoette.

Die hoogmoed is ook ten zeerste te veroordeelen. Of ze voortkomt uit gevoel van stand, van rijkdom, of van meerdere geleerdheid, doet niets ter zake. Wanneer iemand onze M.V. den rug toekent, omdat ze zich er te „hoog” voor voelt, is dat een on-christelijke levenshouding.

Iets anders is echter, of men zich wel genoegzaam deze vragen stelt: zijn er bij de meisjes, (ik bepaal me nu tot de vrouwelijke jeugd) die studeeren, dezelfde behoeften op te merken als bij haar, die na haar dertiende jaar thuis of in een of andere betrekking werkzaam zijn? Zoeken

die beide groepen in haar vereenigingsleven hetzelfde. Naar ik meen, kan hierop niet anders dan met „neen” geantwoord worden. Maar dan doet men toch verkeerd, met enkel te praten van „hoogmoed,” van „zich-te-hoog-voelen,” en voor dit verschil het oog te sluiten.

Dus: voor die beide groepen, met ongelijksoortige belangen, is één vereeniging niet alleen onmogelijk, doch ook onnoodig? Wilt beide niet hetzelfde wenschen en behoeven?

Op deze vraag is het niet zoo gemakkelijk antwoord te geven. Wellicht is ze niet met enkel „ja” of „neen” te beantwoorden. Doch hierover later.

J. M. W.—W.

VERZAMELHOEKJE.

„The Old Chums.”

„Algemeen Handelsblad” vertelt het volgende: „The Old Chums” zijn vijf vrouwen, die zijn overgebleven van zeven, die den 21en Juni van het jaar 1891 te twaalf uur 's middags als meisjes een schriftelijke overeenkomst hebben geteekend om elkaar in het jaar 1931 te twaalf uur 's middags vóór Westminster Abbey te ontmoeten. Deze meisjes waren werkzaam in een pottenbakkers-fabriek te Londen. De overeenkomst was het gevolg van de zeer menschelijke verzuchting van het vrouwelijk hoofd van de afdeling, waar de meisjes werkzaam waren, n.l.: „Ik ben er benieuwd naar, hoe wij er over veertig jaar wel zullen uitzien. Het zou wel grappig zijn, elkaar dan weer eens terug te zien.” De zeven meisjes die vriendinnen waren, gingen daarop de volgende overeenkomst aan: „Wij zullen, indien wij op 24 Juni 1931 nog in leven zijn, elkaar vóór den hoofdingang van Westminster Abbey ontmoeten.” Sedert zijn twee der meisjes, die de overeenkomst ondertekenden, overleden. De andere meisjes zijn thans allen gehuwde vrouwen. Zij ontmoeten elkaar, ofschoon zij op geheel verschillende punten van Londen wonen, en in zeer verschillende levensomstandigheden verkeerden, nog regelmatig en trachten bij wijze van curiositeit de hand te leggen op soortgelijke overeenkomsten als de bovenstaande. Zij noemen zich „The Old Chums.”

Het bovenstaande is ontleend aan een Engelsch blad, dat toevallig achter het bestaan van deze overeenkomst is gekomen.

Mager maar onversaagd.

Agnes Wayman, leidster van de afd. fysieke opvoeding aan een New Yorksch „college” heeft voor het nationaal congres van Amerikaanse

padvindsters een rede gehouden over het moderne Amerikaanse meisje, waarin zij o.a. zei:

Het leven wordt tegenwoordig al te zeer gekarakteriseerd door den automobiel en het vluchtig plezier. „We zijn snelheidsbezeten,” sprak ze. „De auto en de bioscoop hebben het huisgezin opgebroken. Het moderne meisje is ten prooi gevallen aan de sinistere krachten van dezen tijd; zij gebruikt te veel verfraaiingsmiddelen, vermagert zich opzettelijk, mist vaak maaltijden, rookt veel te veel in haar groeijaren en draagt te weinig kleeren.”

Anderzijds echter moet het Amerikaanse meisje geprezen worden omdat ze meer hersenen bezit en meer vernuft dan de generatie van haar moeder. Zij verdient lof voor haar onbevreesdheid, haar zin voor het leven in wijder beteekenis, en haar gezondere, zij 't ook te karige, kleedij.

Aan de vermageringsrage schrijft miss Wayman het groote aantal sterfgevallen aan hartkwalen en t.b.c. onder de Amerikaanse meisjes tusschen 15 en 19 jaar toe.

WENSCHT U UW HUIS
OF EETKAMER TE LATEN
INDICHTEN? DAN NAAD

DE **LOV** TE

OOSTERBEEK



De Voorstelling in den Tempel.

Hans Memling.



Het oude Damrak.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

PORTRETJE.

EEN echt onberekenbaar ding, waarvan je geen oogenblik zeker kunt zijn. 't Is niet alleen, dat ze voortdurend met de logica op voet van oorlog leeft, dat doen méér vrouwen, maar 't ligt meer *hier* aan, dat ze zichzelf in geen enkel ding ooit vertrouwt. Als de eene vriendin haar *dit* aanprijst en de tweede weer *dat*, kiest ze voor een oogenblik het eerste en dan het andere. 't Is maar de vraag, met wie ze op 't moment in aanraking komt.

Ze is een staalkaart van allerlei smaken. Haar hoed koos ze naar den smaak van haar oudere vriendin, maar haar japon naar den smaak van dat piep-jonge meisje, waar ze pas een blauwe Maandag mee gaat.

Als ze een boek leest, geeft ze nooit haar eigen oordeel, maar ze wacht af, wat een ander er van zegt en daarmee is ze 't eens. Ze is altijd bang, om iets verkeerd te doen, ze leeft in den stagen vrees, dat ze zich in haar keus vergissen zal en als ze straks trouwt zal het zijn met

den man, door een willekeurige vriendin goedgevonden.

Ze is daarbij zoo egoïstisch mogelijk, al zou men dat ook zoo niet zeggen. Dat ze van meening kan veranderen, zooals een kameleon van kleur, komt voort uit het feit, dat haar *ik* haar steeds in den weg staat. O, als zij voor haar eigen dierbaar persoonkje eens verkeerd kiest, of een domheid zegt, of een afwijkende meening heeft. Ze zou uitgelachen worden, men zou haar niet voor vol aanzien, haar minachten. En dat kan ze niet hebben. Dáárvor heeft ze zichzelf veel te lief.

Ze is een schip zonder stuur, „een echt goed schepsel,” zeggen haar vriendinnen, maar je weet nooit, wat je aan haar hebt. De vrees, dat zij als „iemand” fiasco zou slaan, doet haar „niemand” zijn.

Dat is wel heel jammer, want zoo maakt ze niet van haar leven, wat er van gemaakt kan worden. Zoo staat ze straks voor een mislukking. En het kon toch zooveel anders zijn.



Achter de oude schuur.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

LANGS DE WEGEN.

„LES petits cadeaux entretiennent l'amitié” (de kleine geschenken onderhouden de vriendschap).

De Nieuwe Courant past dit bekende Fransche spreekwoord toe op het zich hoe langer hoe meer verbreidende „cadeau-stelsel,” dat, bij de waardeering die het van de zijde van zeer vele huismoeders te beurt valt, van den anderen kant fel bestreden wordt.

„De Nieuwe Courant” is anti-cadeau, op grond van heel deugdelijke argumenten.

Ik laat dit blad aan het woord als het de vraag stelt: „worden die geschenken thans in den winkel aangeboden uit vriendelijkheid of uit beleefdheid, dan wel met een andere bedoeling?”

De vraag stellen is haar beantwoorden. De cadeaux, die men tegenwoordig in winkels van dagelijksche consumptie-artikelen ontvangt, worden niet geschonken omdat men zonder eenige andere bedoeling den koper vriendelijk wil stemmen, maar alleen en uitsluitend om het publiek te trekken en de klanten van hun concurrenten te lokken.

Dergelijke handelwijze bestempelt men met de qualificatie: oneerlijke concurrentie. Het euvel heeft in den laatsten tijd groote afmetingen aangenomen. Wanneer men voor sommige winkels in de volksbuurten staat en men bekijkt de

etalages, dan ziet men vaak, dat die etalages geheel gevuld zijn met z.g. cadeaux en is het soms moeilijk te onderscheiden, wat nu in die winkels eigenlijk te koop is. Men tracht dus het publiek niet te trekken door billijke prijzen of door uitmuntende waar, hetgeen ieders recht is, maar door gewoonlijk nuttelooze dingen welke de oogen van onnadenkende menschen verblinden. Het publiek wordt als een klein kind bedot en bedrogen.

Hier kan niet meer gesproken worden van reëelen handel en wij kunnen het ons begrijpen, dat een groot deel van onzen winkelstand zich met hand en tand tegen die practijken verzet.

Men heeft zich daartegen georganiseerd. Een comité van actie tot bestrijding van verkoop met cadeaux heeft zich gevormd en dat comité heeft met energie de zaak aangepakt. Maar... de strijd, dien het comité heeft gevoerd, is verloren.

Het kwaad schijnt reeds te diep geworteld te zijn. De kanker is reeds te veel ingevreten en met groote teleurstelling heeft het comité moeten verklaren, dat zijn actie is mislukt en dat langs den organisatorischen weg niets is te bereiken.

Wat nu? Over deze vraag zal in een vergadering van belanghebbenden te Utrecht worden beraadslaagd. Stilzitten wenscht men natuurlijk niet, omdat het levensbelang van den gezeten winkel-

stand er mede gemoeid is. Er moet een einde komen aan den ongezonden toestand in het belang van de winkeliers niet alleen, maar ook in dat van het koopend publiek, dat op den duur genoeg krijgt van den rommel der geschenken, en tevens in het belang van de publieke moraliteit, welke door den tegenwoordigen toestand tot een steeds lager peil zal dalen.

Men heeft de oogen gericht naar het buitenland, waar het euvel van den verkoop met cadeaux ook heeft bestaan en waar dezelfde strijd als in ons land heeft gewoed.

En nu is gebleken, dat de eenige manier om het kwaad te onderdrukken is het te rangschikken onder de rubriek: oneerlijke concurrentie, en daarop dus dezelfde wettelijke bepalingen toe te passen, welke gelden voor laatstgenoemde overtreding.

Men heeft bij ons aanvankelijk bezwaar er tegen gehad om op wettelijke maatregelen aan te dringen alvorens een ernstige poging was gedaan om de quaestie langs den weg van het particulier initiatief tot een oplossing te brengen. Maar nu deze poging is mislukt, zijn velen geneigd de hulp van den wetgever in te roepen.

En als men nu verneemt, hoe in Duitschland en in Denemarken met veel succes door de overheid tegen het kwaad is opgetreden, dan begrijpen wij, dat men de verleiding ook hier te lande niet kan weerstaan om, hoe afkeerig ook van het optreden van den wetgever in een zaak, die oogenschijnlijk op particulier terrein moet worden uitgevochten, de machtige hulp van den Staat in te roepen ten einde een misstand uit de wereld te helpen, die materieel en moreel te veroordeelen is."

*
*
*

Een andere kwestie, die ook nog steeds niet opgelost is, is het dienstbodenvraagstuk, of liever: het probleem van de huishoudelijke hulp.

Nu is het waar, dat men langzamerhand aan het gemis van huishoudelijke hulp gewend is geraakt. Het huishouden werd op alle manieren sterk vereenvoudigd, men richtte zich in op het alles-zelf-doen. Maar er zijn tijden, vooral bij ziekte, dat men hulp niet missen kan. En daarvoor is de „wijkhuishoudster" uitgevonden, waarover in „De Vrouw en haar Huis" E. G. F. Meyboom een interessant artikeltje geeft.

„De belangstelling voor het vak is door de voordrachten over dit onderwerp, uitgaande van de Ned. Ver. van Huisvrouwen, gewekt: de behoefte aan die hulp voor enkele uren of tijden van den dag wordt in breeden kring gevoeld. En allereerst is er gedacht aan haar, die van 't werk hielden, en die er zich aan wilden wijden.

Maar zal dit werk levensvatbaarheid behouden, zal het de ernstige en degelijke vrouw op den duur boeien, dan moet het een vak worden, en voor een vak is opleiding noodig. Ik hoorde laatst de opmerking van een moeder, die „veel voor dit soort werk voelde, en er zeker haar dochter warm voor zou maken, want ze was zoo onhandig en zij kon op deze wijze veel handigheid opdoen"! Ik hoop dat de werkgevende huisvrouw voor zulk een werkneemster gespaard moge blijven! Wie zich voor een taak aanmeldt, moet er bekwaam voor *zijn*, en niet er bekwaam voor *worden*. De commissie tot bestudeering van het dienstbodenvraagstuk dringt er op aan dat de opleiding tot wijkhuishoudster in goede banen worde geleid. Een rondschrijven van het Hoofdbestuur der Ned. Ver. van Huisvrouwen aan alle huishoudscholen van ons land vraagt de medewerking van deze. En zoo zal dan binnen kort een nieuwe tak van arbeid in 't leven geroepen zijn.

Hoe ik mij die opleiding voorstel? De opgeleiden aan de huishoudscholen zouden zeker de aangewezenen zijn, wanneer: 1^o de meesten niet te jong en onervaren waren om geheel zelfstandig op te treden, 2^o wanneer niet de ervaring ontbrak, die noodig is om het geleerde eigendom te maken van de juist gediplomeerde, en het aanpassingsvermogen meer te ontwikkelen en soepeler te maken. Blijven dus over, de oud-leerlingen, die levenservaring hebben opgedaan en in de practijk zich zijn blijven oefenen. Voor die allen is thans werk te over.

Maar daarnaast zou ik spoedcursussen willen openen voor oudere leerlingen, die of door aanleg, of door opvoeding in huis, geschikt zijn in korten tijd haar kennis te vermeerderen en het geleerde practisch te verwerken.

Die opleiding zou moeten omvatten de vakken: koken en voedingsleer, huishoudkunde en gezondheidsleer, eenvoudige administratie, kinderverzorging (spelen, uitgaan met kinderen), wasschen, opmaken en strijken van het waschgoed, verstellen, naaien (van oud nieuw maken) en eenige notie van verzorging van zieken in huis. Voor ernstige gevallen wordt natuurlijk de hulp van de wijkverpleegster vereischt.

Uit alle kringen van de maatschappij moeten de leerlingen zich aanmelden en dan denk ik daarbij vooral ook aan de arbeiderskringen, waarin de huismoeder zoo overkropt met werk is, en die ten slotte zoo weinig hulp kan bekomen en bekostigen.

Voor die uitgebreide groep denk ik mij de wijkhuishoudster een uitkomst, en een proef, die ik nam, tijdens mijn directriceschap aan de huishoudschool te Amsterdam, bewees mij, dat ze gewaardeerd wordt, mits de taak met tact en bekwaamheid wordt uitgevoerd.



Baarnsch Bosch.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

De opleiding voor de wijkhuishoudster in het arbeidersgezin denk ik mij als volgt: Dezelfde vakken, maar in beknopter vorm, en daarnaast een oriënteringscursus in maatschappelijk werk, in den geest van dien, welke aan de wijkverpleegsters wordt gegeven door de School voor Maatschappelijk Werk te Amsterdam. De opleiding tot wijkhuishoudster in 't arbeidersgezin behoort m.i. te worden ter hand genomen in samenwerking met de School voor Maatschappelijk Werk, omdat zij, evenals die voor woninginspectrice, tuberculose-bezoekster, e.d. op haar gebied thuis behoort. De vereenigingen van huisverzorging en ziekenzorg, en hoe ze verder heeten mogen, zouden dan door opgeleide krachten aan de behoefte van de aanvragers kunnen voldoen, en deze zullen, naast de huishoudelijke kennis, ook haar nieuwere inzichten omtrent hygiënische verzorging van oud — en vooral jong — in de gezinnen kunnen brengen.

De stad Amsterdam gaf het mooie voorbeeld, en toonde de beteekenis van dit, bij uitstek

sociale, werk in te zien, door aan de twee openbare huishoudscholen met September opleidingscursussen te openen tot wijkhuishoudster en voor min- en onvermogensden de deelname mogelijk te maken door het heffen van zéér lage of geen leergelden.

Mogen de andere gesubsidieerde scholen haar voorbeeld volgen! De bezwaren, die te overwinnen zijn, zijn vele; ik weet het bij ervaring, maar vele zijn in één jaar overwonnen, dit begin van opleiding is hiervan het bewijs. Wat in den aanvang utopie lijkt, blijkt, bij nadere kennismaking, kerngezonde praktijk te kunnen worden.

Mogen zoo ook eens onze overbelaste huismoeders, en vooral die uit de minder- en onbemiddelde klasse, met de groote gezinnen, door onze opgeleide wijkhuishoudsters wat meer rust en levensblijheid krijgen!"

Misschien zullen in de toekomst de wijkhuishoudsters even goed werk doen en zich op hun terrein even onmisbaar weten te maken, als thans de wijkverpleegsters.

DAGBOEK VAN LIEN.

10 November.

Ik ben langzamerhand in 't leven komen staan.
Ik ben er eigenlijk *in* gedrongen.
En 'k heb er 'n eigen plaats gekregen.
Maar 'k *wou*; 'k *wou*, dat 't niet zoo was.
Dat 'k *niet* zoo stevig in 't leven stond.
Want mooier is, om aarzelend op den drempel te staan.

Mooier is, om uit de verte tegen de dingen te lachen.

Ik *wou*, dat de menschen me nog niet 't *leven* ingehaald hadden.

Dat ze me nog 'n poosje aan den kant hadden laten staan.

12 November.

Ik krijg soms heimwee naar 'n ander leven dan 't mijne.

Mijn leven is een kleine kring van plicht en werk en bescheiden genoegen.

En ik ben niet ontevreden met m'n leven, maar daarnaast zie ik de andere mogelijkheid.

Daarnaast zie ik 't leven van kleur en licht en glans, 't vlotte, 't bewegelijke leven.

Ik verlang soms zoo naar de lach, naar de vrolijkheid.

Ik heb soms heimwee, heimwee naar dat andere leven.

17 November.

Er zijn soms van die dagen, waarop je alles van je af zou willen gooien.

Vandaag heb ik zoo'n dag.

Vanmiddag is 't gekomen, toen 'k in m'n werk tegenslag had. 't Kwam niet daardóór, maar naar aanleiding daarvan.

'k Had zóó weg kunnen loopen, ver weg.

Want 'k voel: heel m'n mooie leven gaat onder in zakelijke rompslomp, en wat win ik er mee? Gaat met wat ik doe, de wereld wel iets vooruit? Och kom!

Heel den dag doe 'k allerlei nuttelooze dingen, die van zakelijk standpunt bezien misschien profijtelijk zijn, maar kijk niet verder....

Ja, wát win ik er mee? 'n Stuk leven kun je nooit terugkopen.

Ik kan wel huilen om alles, wat langs me gaat.

Om iedere dag, die *versnipperd* wordt met al die domme dingen.

Ik hóór niet tusschen die vier muren, en buiten is de wijdte, is 't *lèven*.

'Ik hóór niet bij die domme, doode paperassen, bij al die kleine groote-kwesties.

Ik hoor bij de boomen, bij de lucht, bij 't *lèven*. Ik hoor overal waar vreugd en verdriet zijn. Overal, alleen nièt in deze duffe boel.

Bah, vanavond hààt ik dit *kleine* *lèven*, dat me wegtrekt van alles wat ècht is, en dat me niet eens de dróóm laten kan.

24 November.

'k Weet 't zeker.

Als ik een keer de storm hoor opstaan in de boomen, als ik de wilde wind door de lucht weet gaan, dan zal ik dit stille geluk verscheuren.

Als de lucht vol is van 't harde, brullende windgerucht, dan zal ik moèten kiezen voor de *vérré* strijd, voor 't *verre* geluk.

Dan zal ik gaan, wègvliegen, en niet omzien, niet terugverlangen naar dit stille, doffe leven.

En dan, èindelijk, *rècht-op* staan, in den strijd. Gelukkig, krachtig, *prij*.

25 November.

Stil — nu opeens *zie* ik hoe ziek de wereld is en hoe arm ons leven. Hoe afgeleefd en oúd de wereld is, en hoe alles moet worden vastgehouden — anders valt heel 't wrakke bouwsel ineën.

De menschen zijn gebónden, aan werk, aan conventie. Zóó gebonden, dat ze bijna geen mèn-schen meer zijn, maar poppen, machines, marionetten.

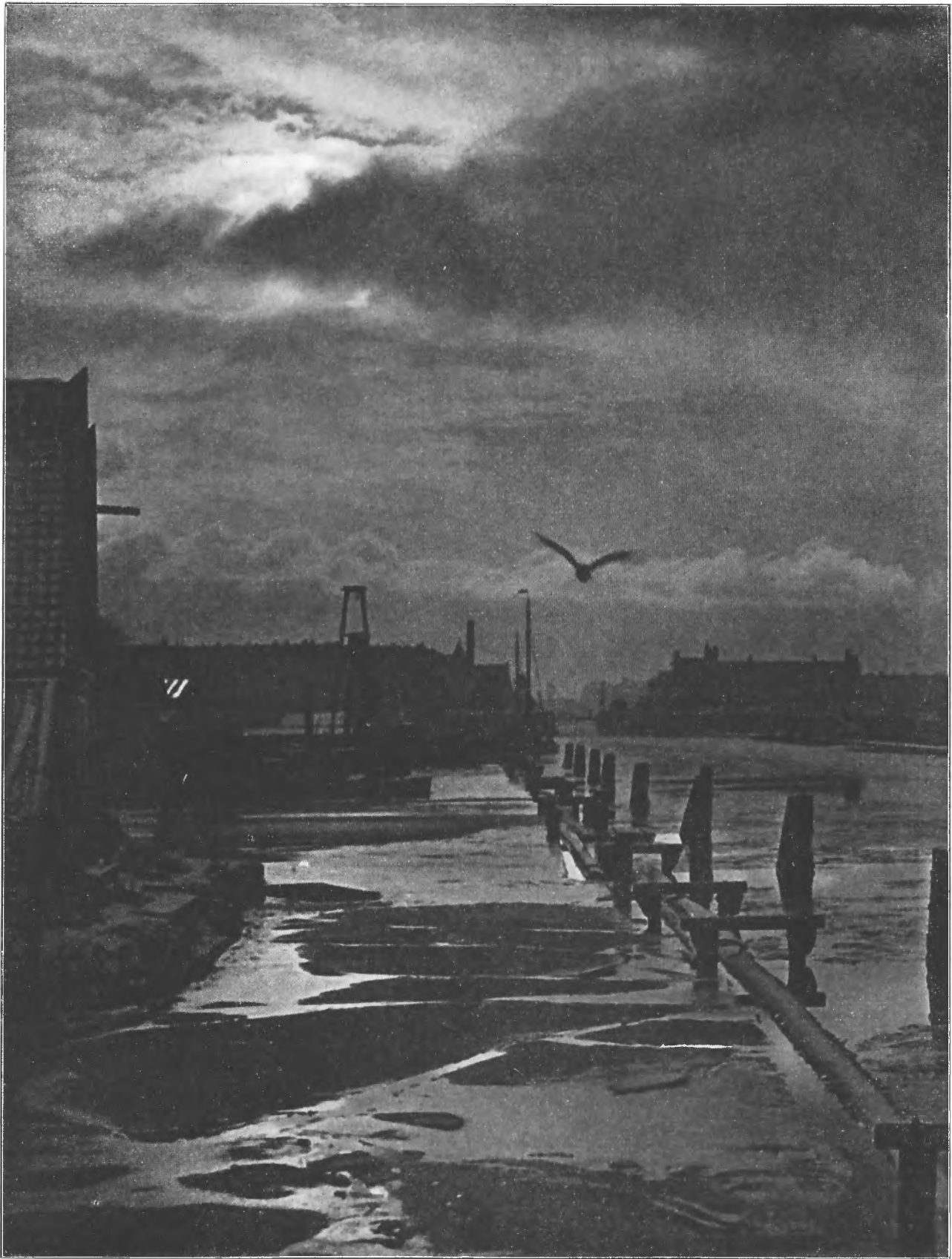
O, als menschen *mènschen* waren.... Dan zou heel de wereld anders zijn. Ze zouden niet meer langs elkaar heenleven, maar eens stil blijven staan, en een ander binnenlaten door de deur van hun hart.

Dan zou niemand zich terugtrekken binnen zoo'n ijskoude muur van conventie, en valsche schaamte. Dan zou iedereen *lèven*.

Zouden er nog menschen zijn?

Echte *menschen*, die gewoon bij een ander binnengaan?

Echte *menschen*, die gewoon voor een ander de deur van hun hart openzetten?



Winterzon.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

KERSTNACHT.

Dit is de nacht, die allen zielen
Des Heeren goedheid op deed gaan.
Het Kind, waarvoor Gods engelen knielen,
Brengt leven voor de dooden aan,
Een levenskracht, een levenslicht,
Waarvoor de glans der starren zwicht.

De schaduw deinst, de nevels slinken;
De lichtstraal uit den donkren stal,
Dien Bethlêm-Efratha doet blinken,
Zal schitteren eens door 't gansch heelal,
En dringen met zijn hemelgloor
De harten in, de graven door!

Gegroet, gij heerlijkheid des Heeren!
Gij dageraad der zaligheid!
Gij licht, dat eeuwig zult regeeren,
Ook als geen licht meer stralen spreidt!
Al gaan de hemelen voorbij,
De ware Hemelzon zijt Gij!

Intusschen, gij, rijst op daar binnen,
Geloof en liefde, en straalt altoos!
Ik moet vertrouwen en beminnen,
Of deze Zon rijst vruchteloos;
Begeer ik dezen Zonneschijn,
Zoo mag ik niet meer donker zijn!

Gij, Zon der Kerstnacht, Zon der aarde,
O Jezus, gloei in mijn gemoed!
Och, of Uw licht mij openbaarde
Waar ik mijn schreden richten moet,
Hoe ik, gedurig meer dan thans,
Zal wandlen in Uw stralenglans.

J. J. L. TEN KATE.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Aan allen.

't Is weer September. In dat ééne woord ligt veel opgesloten.

September — het einde der vacantie.

September — het begin van het werk,

Wat is vacantie hebben toch iets heerlijk, vooral als we dan weer met moed aan 't werk kunnen gaan.

Maar niet alleen kunnen we dat doen. Velen zijn er die pas hersteld zijn van ziekte, of voor wie een poosje rust nog zoo noodig is. Hun zou ik graag eens wat vertellen.

Terwijl ik dit schrijf, geniet ik van een prachtig vergezicht en van de niet minder mooie luchten. Waar ik dan wel ben? In een rusthuis te Soestdijk, waar ik het erg prettig vind.

En, gelijk het spreekwoord zegt, waar het hart vol van is, loopt de mond van over; zoo voel ik ook behoefte, er anderen mee in aanraking te brengen.

Nu zult ge wel zeggen, hè een „Rusthof of Herstelloord,” maar 't is hier rust en vrijheid.

Juist die vrijheid is zoo heerlijk. Er mag gewandeld, gelezen en gespeeld worden, mits we ons maar aan de regelen van 't huis houden en niet te veel vermoeden. En als dan na een wandeling, het eten kostelijk gesmaakt heeft, nooden de ruststoelen ons uit er heerlijk op neer te vallen en van de gezonde buitenlucht te genieten.

Een groote tuin, met mooie boomgroepeerings en makkelijke banken, is voor hen, die niet ver kunnen wandelen, een ideaal.

Verschillende hutjes zijn er, om bij minder gunstig weer in te liggen of te zitten, naar men verkiest.

Ook de kamers zijn heerlijk, ruim en frisch en daar 't gebouw hoog gelegen is, zijn de uitzichten prachtig. Sommige kamers komen uit op een overdekt balkon, zoo dat dag en nacht de deuren open kunnen staan, zonder dat men last heeft van regen en wind.

Heerlijke dagen brengen we hier door, vooral wanneer het zacht weer is en de theetafel buiten op 't grasveld wordt gezet, waarom heen dan de klapstoeltjes en ligstoelen staan.

Is het weer wat minder gunstig, dan wordt er op de waranda theegedronken. Deze waranda ligt op het Zuiden, zoodat men zelfs 's winters, lekker warm ingestopt, buiten kan liggen.

En hoe hebben we genoten van onze autorit. We wilden graag eens met elkander uit en zijn toen op 't idee gekomen een autobus af te huren.

't Moest er één zijn, die makkelijk reed, daar we „Rustbehoevenden” waren. Nu we hebben genoten op onze tocht en toen we toch eenigszins vermoeid terug kwamen, deed de zorg van de Directrice ons zoo weldadig aan.

Zoo wordt dus rust en genoegen met elkander vermengd en vliegen de dagen hier om. Doch 't voornaamste is toch dat we allen versterkt en uitgerust, weer aan de arbeid kunnen gaan.

Zomer en winter is 't huis geopend en de pension prijs is niet hoog. Er is gelegenheid voor een 27 jonge meisjes en vrouwen, dus de inrichting is niet zoo groot, waardoor de huiselijke sfeer bewaard blijft.

„Maar ik schrijf niet alleen aan hen, die nu rust behoeven, maar ook aan alle meisjes die ons blad in handen krijgen. Mocht ge soms volgend jaar uw vacantie rustig willen doorbrengen, onthoud dit dan eens.

Een poosje te genieten van 't buitenleven, in een Christelijke omgeving, in gezelschap van andere meisjes en tevens tot verkwikking van ziel en lichaam, doet ons weer met nieuwe kracht en lust aan de arbeid gaan, die ons wacht.

Wie verder nog iets wenscht te weten, vraagt mij dat maar eens.

Ook de Directrice, Mej. C. W. van Dorp, Gerarda Sybilla Verhoeven-Stichting is gaarne bereid nadere inlichtingen te geven.

Allemaal hartelijk gegroet van

RIEK

Beste A. J. O.

't Zal je misschien zeer verwonderen nu nog iets te hooren op je vraag van enkele weken terug in „De Jonge Vrouw.” Nu moet je weten, dat ik dit blad nooit lees, maar het heel toevallig bij kennissen in handen kreeg. Toen ik dan onder onderlinge correspondentie, je vraag zag, noteerde ik je letters en het briefje ging in mijn tasch en raakte op den achtergrond. Nu zat ik zoo mijn rommeltje eens te doorsnuffelen en kwam het bewuste briefje tegen. 'k Besloot toen deze nacht nog te schrijven.

Misschien heb je wel heel wat brieven ontvangen, en wel van zusjes die veel meer ondervinding nog hebben dan ik, maar toch wil ik probeeren, je ook nog het een en ander van mijn ondervindingen te vertellen.

Ik schrijf maar „je” want dat is veel gezelliger en geeft direct iets vertrouwelijks. Je moet weten dat ik nu vier jaar in de Valeriuskliniek in Amsterdam werk.

Het werk hier is heel moeilijk, omdat je geestelijk en lichamelijk het zwaar hebt te verantwoorden. Nu moet je niet denken, dat ik klaag als ik dit neer schrijf, maar 'k zeg dit alleen, dat je van te voren wel weet wat je doet. Je moet hier niet komen met de gedachte, dat je eens met de menschen moogt spreken en ze eens moogt helpen, maar dat je terdege je handen uit de mouw moet steken en tevens onder al je werk door opgewekt moet blijven, en door je handelingen de patiënten vertrouwen in boezemen.

Je weet misschien dat het hier een zenuwinrichting is. Dat soort patiënten, is dan ook heel vaak erg achterdochtig en je heb heel veel moeite hun vertrouwen te winnen.

Dan raad ik je aan, ga nooit te jong in de verpleging. Je mag heusch wel 21 jaar zijn en weten dat je een verantwoordelijke werkkring hebt. Heel vaak komen hier meisjes, die eigenlijk denken een beetje om haar plezier hier te zijn, die op de klok werken, om maar weer uit te gaan en voor „vieze” werkjes, heel vaak de neus optrekken. Deze vragen in den regel reeds na enkele maanden ontslag om in de buitenwereld een geheel ander beeld op te hangen van wat eigenlijk de verpleging is.

Depôts:

AMSTERDAM:

Haarl. straat 117.
Boeroestraat 13.

ARNHEM:

Kortestraat 5.

AMERSFOORT:

Langestraat 92.

HAARLEM:

Bakkenesserg.

WAGENINGEN:

Hoogstraat 30.

ZWOLLE:

Eiland 11.

ZAANDAM:

Hoogendijk 80.



OOK MET ELECTR. DRIJWERK

5 JAAR GARANTIE

De verpleging is heel mooi, maar je moet je kunnen geven, je moet er roeping voor gevoelen.

Als kind leek mij de verpleging al het ideaal. Mijn ouders waren hier echter tegen, ik zou studeeren om als het moest, mij later te kunnen redden. Verder moest ik dan thuis blijven. Dit strookte echter in 't geheel niet met mijn gedachten. Toen ik klaar was zou ik thuis komen. Ik solliciteerde echter en kwam ergens aan een school, waar ik twee jaar lang met heel veel plezier gewerkt heb. Mijn ouders hadden hierin toegestemd, in de hoop dat de verpleging dan op de achtergrond zou raken.

Hoe langer ik echter werkte, hoe sterker ik gevoelde, in dat werk geen bevrediging te vinden.

Ik kon dan ook niet laten hierover thuis telkens te spreken, maar ze wilden me geen toestemming geven. Toen besloot ik er werk van te gaan maken. Ik probeerde hier en kreeg de benoeming. Wat het toen gekost heeft, de toestemming van huis te krijgen behoef ik niet te zeggen maar tot op heden heb ik nog nooit spijt gehad. Eerst viel het niet mee, want 'k was nooit gewend aan dat huishoudelijke werk, maar wilde ik wat, dan moest ik doorzetten. Daarbij komt dan je vrouwelijke natuur boven en ga je plezier in dat werk vinden.

Je begrijpt dat je niet direct aan de menschen gezet wordt want dan zou je menige domme streek uithalen. Onder je werk door, kun je je oogen goed de kost geven en kom je eenmaal zoover dat je eens mee mag helpen, dan staan je handen niet meer zoo dwars.

Nu is de kliniek weer heel anders dan een gesticht. Je maakt hier van alles mee. Er is een operatiekamer enz., waar je dan ook eens mee heen moogt. Hier komt heel veel ziekenverpleging voor en ben je eenmaal klaar, dan willen ze je graag in één van de Amsterdamsche ziekenhuizen hebben en word je direct in het tweede leerjaar geplaatst. Je werkt hier drie jaar en doet ieder jaar examen. Na het tweede examen krijg je een witte muts, wat altijd

een heele promotie is. Ieder jaar ga je dan ook f 100 vooruit. Je begint met een salaris van f 400, daar gaat echter 8 1/2 % pensioen af + belasting, zoodat je maar op f 300 kunt rekenen. Dit lijkt nogal heel wat, maar er gaat hier altijd veel af, voor iets, waar je niet op rekent.

Ik schrijf dit maar, omdat ieder zich gaarne zelf wil bedruipen.

De studie en het werk vergt heel wat van je en ben je niet sterk, dan moet je nooit in de verpleging gaan.

Je komt in den regel op een kamer van drie of twee personen, die je zelf gezellig moet maken. Iedere kamer leent zich daar niet even goed voor. Hoe langer je in huis bent, hoe mooier kamer je krijgt. Ik heb er nu een alleen, erg gezellig, waar ik een zit-slaapkamer van gemaakt heb. In den regel vertrekt een zuster na vier of vijf jaar. Op je kamer mag je altijd bezoek ontvangen, (behalve heeren.) (Laatst kwam mijn vader en die mocht, toen ik dit gevraagd had, boven komen.)

De omgang onderling, van de zusters, is erg gezellig. Natuurlijk komt er weleens het een en ander voor, maar in den regel is dit weer gauw bijgelegd.

We werken van 's morgens 7 uur tot 's avonds 8 uur. 's Middags heb je anderhalf uur vrij, bovendien een kwartier thee- en koffietijd en tweemaal een half uur tafeltijd. In 't geheel werken we nog tien uur.

Nu zal ik werkelijk eens eindigen. Hoe kan iemand zooveel schrijven aan een onbekend iemand, he! Nu ik hoop dat ik je er een genoeg mee gedaan heb en dat je nog eens besluiten moogt je voor de verpleging te geven.

't Lijkt mij beter eerst hier te werken, voor je in de ziekenverpleging gaat. Dit is ook wel de opinie van ge-
diplomeerde ziekenverpleegsters, die hier het zwarte kruis komen halen.

Met vele hartelijke groeten,

van de onbekende Zuster.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van waardeering.

Het geheel is van uitnemenden inhoud en zal de lezers en lezeressen genotvolle uren bezorgen. De uitvoering laat niets te wenschen over, de illustraties zijn fijn, de druk mooi en de inhoud boven onzen lof.

Patrimonium.

Onze Bruidjes.

Na het verschijnen van het Nov.-nummer verzonden wij nog een bonbonmandje aan:

K. Boonstra-Sprietsma te Leeuwarden; J. v. d. Sleet-v Egmond, Warmond; H. Hoogendoorn, Oegstgeest; H. van de Beld, Hillegom.

Onze Kunstbijlagen.

Wij wijzen onze lezeressen op de in deze aflevering bijgevoegde kunstbijlagen. De eene: „Huiselijk Geluk”, spreekt voor zichzelf.

Wat de plaat „Herfsttinten” betreft, we wijzen er hier op, dat ze op de juiste wijze moet worden gezien. Men moet haar op eenigen afstand van zich houden of tegen den wand bevestigen. Dan komt er diepte in en doen ook de kleuren het. We zijn er van verzekerd, dat onze lezeressen deze kunstbijlagen op prijs zullen stellen.

Banden. Banden voor de vorige jaargangen van „De Jonge Vrouw” zijn bij de uitgevers van dit tijdschrift te verkrijgen tegen den prijs van f 1,25. Wij raden onze lezeressen, die van dit aanbod willen profiteren, aan, vóór het einde van dit jaar hun bestelling te doen.

Spiedige bestelling van banden is trouwens altijd goed.

Wanneer men er mee wacht (en sommige lezeressen wachten er jaren mee en komen dan in eens met hun bestelling voor den dag) is er groote kans, dat deze of die aflevering zoek is geraakt en dat is erg lastig.

Kerstvacantie. Wie tijdens de Kerstdagen op reis gaat, zal wel niet verzuimen, propaganda voor „De Jonge Vrouw” te maken.

Onze uitgevers ontvangen gaarne opgave van nieuwe abonnée's. En voor elke nieuwe abonnée geven ze, zooals bekend is, een mooi boek als premie.

Mej. K. L. te Z. We zouden u graag helpen, maar kunnen in dit geval geen raad geven. Men zou alle omstandigheden moeten kennen, om tot een conclusie te komen. Hebt u op uw woonplaats niet iemand, die door u vertrouwd wordt?

Teruggekeerd.

Een onzer lezeressen schrijft ons: „Verscheidene jaren ben ik abonnée geweest (van den eersten jaargang af) op „De Jonge Vrouw”. Verleden jaar heb ik bedankt, maar daar heb ik veel spijt van gehad en kom u nu vriendelijk vragen, mij weer als abonnée in te schrijven.”

Ons verwondert dit schrijven niet. Dit is niet de eerste lezeres die terugkeert. Natuurlijk doet het ons genoegen, dat ons tijdschrift werkelijk iets voor onze abonnée's is.

Hier mogen we wel eens zeggen, hoe het ons verblijdt, dat zooveel lezeressen ons tijdschrift trouw gebleven zijn van het eerste nummer af. Zij hebben onzen groei gezien en er aan meegewerkt. Hier zeggen wij hun voor hun trouw en hun moeite hartelijk dank.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW“, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

DE ELFDE URE.

En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen? Wat staat gij hier den geheelen dag ledig?

Matth. 20 : 6.

We zijn een nieuw jaar ingegaan.

Is het nu de elfde ure, voor u, voor mij? Wij weten het niet, maar goed is het te leven, alsof het de elfde ure ware.

Niemand waarborgt ons, dat we nog eens een nieuw jaar zullen ingaan; dit is voor zeer velen het laatste jaar hier op aarde, het zou ook voor ons het laatste kunnen zijn.

Misschien is ons nog maar zéér weinig tijd gelaten, om te bidden, te waken, te werken.

Zal nu in dit jaar de Heer ook tot ons moeten komen met de vraag:

Wat staat gij hier den geheelen dag ledig?

O, zeker, we maken het ons wel heel druk, we zullen het ons ook in dit jaar wel druk maken, maar..... doen wij werk voor den Heer? Zoo niet, dan staan wij met al onze drukte toch *ledig*.

Als het nu eens de elfde ure was? Als we nu eens aanstonds, vandaag, morgen, werden opgeroepen? En als we eens opgeroepen werden, terwijl we ledig stonden?

God gaf ons nog een kans. Hij gaf ons dit nieuwe jaar. En ernstig klinkt zijn stem: Sta nu niet meer ledig, maar werk in *Mijn* dienst.

Zijn we daartoe bereid? Zijn we gewillig?

O, als de Heer ons aanziet met Zijn vermanende vraag, dan schamen we ons niet alleen, maar als *Hij* in ons leven komt, ons aanziet, gaat spreken tot u en tot mij, dan komt er ook de wil en de bereidheid om voor Hem te werken.

Denk er om, in dit nieuwe jaar: *Hij* wil komen, om tot u te spreken. *Hij* nadert, om u aan te sporen.

Och, laat het toe, dat Hij u dicht, héél dicht nadert, zoodat ge het fluisteren van Zijn stem kunt hooren. Een ander heeft er niet mee te maken. Het gaat tusschen Hem en u.

„Wat staat gij hier den geheelen dag ledig?“

Grijp de kansen, door God u gegeven. Grijp de kansen in dit jaar, dat nu nog nieuw is.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

JANTJE kreeg een kleur van boosheid. „Vingerkes” had hij gezegd. Voor háár vingers zou hij niet zoo'n verkleinwoord gebruikt hebben. Maar 't ging nu over Annie, die had van die lange, magere vingers, niets aan. Gek, dat mannen met zoo'n dame zooveel op hadden. En die Klaas moest zich schamen. Nu kon hij zoo'n beste vrouw krijgen en..... dat liet hem onverschillig.

Van Dijken had het over de arbeiders, die maar steeds meer wilden verdienen en zóó brutaal werden, dat 't eind er van weg was.

„Ik zeg, Kloas, boer is gain boas meer. Arbaiders zellen 't wel zeggen. Moar.....”

„Nog koffie, Kloas?” viel zijn vrouw er tuschen in.

„Nee, dank joe.”

„Annao, breng boudel den even vot. Wilst ja wel 'n borreltje, Kloas? 'n Citrountje?”

„Nou jao, dan ken 'k wel ais doun.”

„Jantje!”

„Jao, moeke.”

Jantje leefde op. Ze zou hem zijn glaasje vol schenken. Ze wist, hoe hij het graag had.

Van Dijken ging voort: „En dat d'r den nog mensken binnen, dei arbaiders opsteuklen, dat ken 'k nait begriepen. Doar is zo'n Terpstrao nou. Wat het kerel d'r mit te moaken? Moar op Patremonium het hai 't hoogste woord.”

„Ze mossen kerel votjoagen,” vond Wieringa. „'t Is 'n eigenwies jong. Overal het hai 'n groote bek over. Moar op ons haim komt hai nait.”

„Wie niet?” vroeg Annie, die de kamer weer binnen kwam.

„Och, dei rooie köster. Kenst hom ja. wel?”

„Terpstra?”

„Jao, dei. Gain mensk mag meer 'n borrel drinken. Altmoal melk en koffie. Net of wie altmoal lutje potjes binnen. En den arbaiders opsteuklen. Hai het zegd, dat ze altmoal meer mossen verdainen. Den kennen wie, boeren, wel oetschaien.”

„k Dacht, dat jij het nog niet zoo kwaad had,” vond Annie, „en in elk geval, als Terpstra zegt, dat jij het drinken moet laten, heeft hij groot gelijk. Wat ik er hier van gèzien heb, nou, dat is meer dan erg.”

„'t Zol ook wat,” zei haar tante. „Jao, arbaiders kriegen wel ais 'n klokje te veul en knechts ook, moar boeren hollen wel moat, heur.”

„'n Borrel komt 'n mensk tou,” zei Wieringa. „Moar zo'n meester het altied zukke kneepen en kuren. Ze verdainen veuls te veul. En den altied tegen boeren. Woar mouten ze van leven, as d'r gain boeren binnen?”

„Ik dacht, dat de onderwijzers 't maar schraal hadden.”

„Heur aigen schuld. Ze willen altmoal stadsche meneeren wezen en doar hebben ze heur centen veur neudig. En wat doun ze d'r veur? 'n Beetje op kiender passen, nou, dat ken elk en ain wel!”

„k Zou jou wel eens voor de klas willen zien,” lachte Annie.

„Bist nait wies,” snauwde Wieringa boos. Stel je voor! Hij voelde zich beleedigd door 't idee, dat hij onderwijzer zou kunnen zijn.

„Zeg dat maar tegen je gelijken,” zei Annie boos.

„Och, wicht, dat main ik toch nait zoo. Dat valt d'r mie moar zoo oet.”

„Dan zou ik maar een beetje op mijn woorden letten.”

„Annao wordt nooit zoo as wie,” zei haar tante, hoofdschuddend. „Nou, 'n boer krigt ze toch nait. Dat zol veur heur ook ja niks weerd wezen.”

Ziezoo, die zat. Klaas kon nu eens hooren, dat hij, als hij, wat bijna niet te gelooven was, nog eens malligheden in 't hoofd haalde, voorzichtig had te zijn.

Maar Wieringa bromde zoo maar een beetje voor zich heen en scheen zich niets van de waarschuwing aan te trekken.

„Dat malle wief,” dacht hij. „Jao, ze zol mie Jantje wel tou willen moar wat is Jantje nou. Net 'n meelzak. Nee, den Annao. Dat is 'n ander wicht. Moar 't is 'n daier.”

Toen hij dien avond afscheid nam, voelde hij zich verre van gelukkig. En toen hij langs den eenzamen weg naar huis ging, moest hij er aan denken, dat hij zoo langzamerhand toch tot een besluit zou moeten komen. Als hij Annie niet wilde, nu, dan zou hij zijn bezoeken moeten staken. Maar dat wilde hij niet. Hij wist heel goed, dat hij morgen of overmorgen er zóó naar zou verlangen, haar even te zien, dat hij, alle goede voornemens ten spijt, toch weer naar Van Dijken toe zou gaan.

Haar trouwen? Maar dat was toch ook be-
zwaarlijk, héél bezwaarlijk. Hij zou zijn ouders

tegen krijgen, wat hij nu niet zoo erg vond, maar hij zou met Annie ook heel wat te doen hebben. Een boerin werd ze nooit. En..... ze bracht geen geld mee.

„Wat ken mie 't ook schelen?“ dacht hij. 't Zel wel kommen, zooas 't mout. En 'k bin ook nog doadliek nait trauwd, en 'n wicht, woar ie mit vrijen, huift joen *vrouw* doarom nog nait te worren. Moar 't is 'n daier.“

Annie vond, dat tante er niet vriendelijker op werd. Ze had iets gezegd van „wichter, dei zich roar anstellen“ en Jantje had er bijgevoegd: „Hai, wicht, ik hoop nait, dat doe 'n jongesgek biste.“

Allemaal afgunst, dacht Annie. En zij kon het toch niet helpen, dat de rijke boerenzoon haar de voorkeur scheen te geven.

Maar waar moest dat op uitloopen? Ze wist, dat hij haar zou vragen, als ze dat wilde. Ze was te goed van eigen macht over hem overtuigd, dan dat ze dat niet geweten zou hebben. En dan? Dan zou ze moeten beslissen.

Hield ze van hem? Neen, zeker niet. Maar als zijn vrouw zou ze een positie innemen, mee kunnen doen. Ze zou kunnen krijgen, wat ze wilde. En *zij* zou de baas zijn. Ze kon hem naar haar hand zetten en er voor zorgen, dat hij wat minder boer werd. Misschien kon ze hem overhalen, om de boerderij op te geven en naar een stad te gaan wonen.

Ze schrok bijna van zichzelf. Hoe kwam ze zoo? Had ze niet met verachting neergezien op de meisjes, die zich *verkochten*? Had ze niet besloten, dat het met haar *niet* zoo zou zijn?

En nu?

Was ze nu niet bezig, te overdenken, of de prijs hoog genoeg zou zijn?

Maar.... er stond veel op 't spel. En als ze rijk was en onafhankelijk, ja, dan zou ze gemakkelijk aan al haar idealen kunnen vasthouden, maar nu moest ze *practisch* zijn. Als ze Wieringa liet loopen, wie zou er dan om haar komen. En de weduwnaar van tante lokte haar toch óók niet aan.

Den volgenden avond kwam zoowaar meester Terpstra een bezoek brengen. Hij had een zaakje voor de kiesvereniging en *zonder* aanleiding zou hij ook zeker Van Dijken niet opgezocht hebben. Maar nu *was* hij er en dus trachtte hij er zooveel mogelijk van te maken.

Van Dijken had bij zijn komst wel een beetje raar gekeken, maar hij had de onderwijzer toch binnen genoodigd en was, voor zijn doen, zoo tamelijk beleefd. Hij kon, als Terpstra en *niet* was, wel smaden van „schoapjong“ en zoo, maar 't was iets anders, dat tegen den persoon in kwestie zelf te zeggen. Dat deed hij liever niet.

En dan, of hij 't erkennen wilde of niet, hij voelde, dat hij het in een debat toch zou moeten afleggen. Dat kwam *natuurlijk* niet, omdat Terpstra gelijk had, maar „zukke küsters hebben 'n gladde bek en doar ken 'n boer nait tegen op.“

„Heden meester,“ zei vrouw Van Dijken, „ie binnen hier ook nog nait voak binnen deur west. Hebben ie 't zoo drok?“

„Ja, ik heb werk genoeg en dan, u begrijpt, ik bezoek 't eerst de ouders van mijn leerlingen.“

„Jao, an kiender ken ik joe nait helpen,“ zei Van Dijken. „Jantje is al te old, om noar schoul te gaon en Annao zel d'r ook wel gain zin meer an hebben.“

„Dat weet ik nog zoo niet,“ zei Annie. „Ja, op de schoolbanken zitten, dat zal wel niet meer gaan, maar als ik er aan denk, dat ik maar zó'n beetje weet en dat er nog zóóveel te leeren is, dan zou ik toch wel heel graag nog eens weer les gaan nemen.“

„Altmoal gekhaid,“ vond tante. „Wichters waiten gauw genog. As ze hoeshollen kennen doun, den is 't ja goud en den hebben ze 't ook te druk veur al dat gelees. Ik lees ja hoast nooit en Jantje dut d'r ook nait veul an. Al dat lezen ook en den ien dei romanske bouken. Wichter dei dat doun, hoalen zich van alles ien kop en doar hol ik nait van.“

Terpstra glimlachte.

„Waarom zouden de dames niet voor hun ontwikkeling mogen zorgen?“ vroeg hij. „Dat houden we toch niet meer tegen, al zouden we 't willen.“

„Och, dat wait ik nait. 'k Loof nait, dat ons wichter d'r veul an doun. Messchain stadsche wichter, moar dei waiten nait beter.“

„Leest u veel?“ vroeg Terpstra aan Annie, om voor afleiding te zorgen.

„Och, daar komt hier bijna niet van. Vroeger, ja, maar nu kan ik niet meer op de hoogte blijven.“

„Dat is toch jammer.“

„Ja, maar er is niets aan te doen. Je hebt hier geen boeken, er is bijna geen tijd voor.“

„Bouken kennen wie wel oef jongelingsverainiging kriegen,“ vond Van Dijken. „Da's goudkoop en ie binnen eerst nog nait oetlezen.“

Annie glimlachte en ze zag Terpstra aan. Even ontmoetten hun oogen elkaar en ze las in de zijne, dat hij de situatie ook aanvoelde en zich amuseerde, evenals zij.

„Er zijn zeker heel wat boeken,“ vond hij. „Maar u verlangt misschien andere lectuur.“

„Doar begriep 'k niks van,“ zei vrouw Van Dijken. „Ik zol zeggen, doar binnen mooie vertelsels genog. Ze binnen voak 'n bietje al te mooi. Ie goan doar ja wis over, meester? Dat heb 'k teminsten heard.“

„Ze vragen mij wel eens, welke boeken ze zullen koopen en dan geef ik advies. Méér heb ik er niet mee te maken, vrouw Van Dijken.”

„Doar mout ook ja zo'n bouk bie wezen over sociaolisten en zoo?”

„Dat kan wel. Vindt u dat niet goed?”

„Ik zol zeggen, dat was niks veur leden van jongelingsverainiging. Hou minder ze doar mit te moaken hebben, hou beter.”

„Maar ze moeten toch weten, hoe ze de onge-
loofsbegin-selen te bestrijden hebben.”

„Dat kennen ze leeren oet biebel,” vond Van Dijken. „As ze mit zukke socioale bouken begin-
nen, den wait gain mensk, woar 't en is. Nee, meester, dat is nait goud.”

Terpstra glimlachte. Hij wist wel, waar de schoen wrong, maar hij voelde zich niet geroepen, om nu een twistgesprek te beginnen, waar hij te voren wist, dat het toch niet zou baten.

Annie vermaakte zich kostelijk. Het was prachtig, zooals deze menschen elkaar dwars konden zitten, terwijl ze als goede vrienden samen waren. En die onderwijzer scheen heel goed te weten, wat hij te doen had, om een twist te vermijden, zonder dat hij iets van zijn prestige verloor. 't Moest voor hem niet gemakkelijk zijn op een plaats als deze. Natuurlijk botste hij telkens tegen al die wonderlijke redeneeringen aan. Ze zou 't hem eens moeilijk maken.

„Je hoeft nog geen socialist te zijn, om te denken, dat sommige dingen toch wel anders en beter kunnen,” vond ze.

Terpstra keek haar een oogenblik verrast aan. Toen antwoordde hij: „Dat is waar. Waar zonde is, daar zijn ook misbruiken en daar mag je tegen strijden. Als je dan altijd de christenen maar mee had.”

Van Dijken schoof onrustig op zijn stoel heen en weer. 't Gesprek ging een verkeerden kant op. En hij had het liever over koetjes en kalfjes. Dat was gemakkelijker. Maar alles over zijn kant laten gaan, dat kon hij toch ook niet.

„As 't moar nait altieden op ons, boeren, ankwam,” vond hij. „Moar wie hebben 't altied doan, en dat verdrait joe den wel ais.”

„Daar is natuurlijk ook onbillijke kritiek,” zei Terpstra bedachtzaam. „Ook de arbeiders zijn zondige menschen. Maar Van Dijken zal me toestemmen, dat zij, die de grootste ontwikkeling hebben, ook 't best in staat moeten zijn, om aan verkeerdheden in eigen kring een einde te maken. En dan kunnen ze 't vergeven, wanneer menschen, die toch eigenlijk niets weten, wel eens een beetje doorhollen.”

„Jao, dat is zoo,” antwoordde Van Dijken gevlaid. „Als arbeiders 't moar nait te dol moaken. Want boeren mouten toch boas blijven,

dei hebben 't geld ja en as zai handen nait op buus hollen, komt d'r niks van terecht. Arbeiders ien gemainteroad en zoo, dat ken nait, want den zollen ze te zeggen hebben over ander-mans centen en doar smieten ze den mit, dat is ja vanzulfs.”

„Och, als alle menschen doen, wat hun plicht is, dan is er van baas wezen geen sprake. U weet wel, wat er van dat baas-wezen in den bijbel staat.”

„Jao, doar stait zooveul ien. Moar ik lees d'r ook ien, dat arbeiders onderdoanig mouten wezen. En dat heurt ook zoo. Boeren mouten boas wezen.

„En ik zeg moar,” viel vrouw Van Dijken in, „dat 't nait meer zoo is as vrouger. Wichter ook, dei pronken zich op en willen net as boerendochters. Dat ken ja nait goud gaan.”

„U zult hier wel met heel andere toestanden kennis gemaakt hebben als bij u in Amsterdam?” vroeg Terpstra aan Annie.

„Ja, natuurlijk, en er aan gewend ben ik nog niet. 't Is hier zoo héél anders.”

„U kunt de menschen hier nog niet op de rechte manier waardeeren,” trok Terpstra zijn conclusie. „Geen wonder ook. Je moet hier eerst een paar jaren gewoond hebben en dan weet je eerst, wat je aan de menschen hebt. 't Valt hier wel mee, hoor.”

„Da's goud, dat ie dat ais zeggen,” viel Van Dijken in. „Heden meester, denk ie d'r zoo over? Dat har 'k ja nait docht.”

„Dan valt ook dat mee,” glimlachte Terpstra en, zich tot Annie keerende, voegde hij er bij: „Als ik u misschien eens met een paar boeken kan helpen, dan graag.”

„O, ik maak graag van uw aanbod gebruik. Als u eens weer komt en u wilt me dan lectuur meenemen....”

„Ik kan met een van de schoolkinderen wel een paar boeken sturen. Dan hebt u ze morgen al dadelijk.”

„Als 't niet te veel moeite is....”

„Heelemaal niet.”

„Roar, as dei luu mit elkander proaten,” vond vrouw Van Dijken. „Zai heuren nait bie ons. Mit zukke mensken kennen wie nait.”

En Jantje dacht: „Dei zit al weer mit Annao te tjauwelen. Altied mit dat wicht. Wat zain ze d'r toch ien.”

De avond ging voorbij als zooveel andere avonden, maar Annie vond toch, dat ze eindelijk eens weer met iemand kon spreken, die haar begreep. En als die Terpstra eens een keer vaker wilde komen, zij zou er niet rouwig om zijn. En voor de boeken, die hij haar beloofd had, was ze heel dankbaar.

III.

De maanden gingen voorbij.

't Was winter geweest, 't was lente en zomer geworden. Annie voelde, dat ze zoo langzamerhand toch wel een beetje inburgerde, ook al moest ze zeggen, dat ze nooit zou kunnen of willen worden als de menschen om haar heen. Ze wist nu, dat ze in haar kritiek menigmaal te scherp was geweest en dat ze onbillijk had geoordeeld.

Zeker, de menschen, met wie ze moest omgaan, oordeelden ook onbillijk over haar. Ze wilden haar hebben, gelijk zichzelf en alle verschil met hen keurden ze zonder meer af. Maar had ook Annie niet hetzelfde gedaan? Had zij de menschen om haar niet willen meten met háár maatstaf, terwijl ze hen toch op hun eigen plaats had moeten laten?

Nu zag ze dat wel en dat maakte haar milder en vriendelijker. Tegenover tante hielp haar dat niet. Die ging, nog meer als in 't eerst, in haar de mededingster van Jantje zien. Die duldde ook geen wil naast de hare en bij een botsing, dat wist Annie, trok ze toch aan 't langste eind. Annie moest, zoo lang ze bij haar brood en huisvesting vond, de minste zijn.

Dat begreep Annie zelf ook wel en dus vermeef ze, zooveel ze kon, elk conflict. Liever geen conflict, dan telkens het lijden van de nederlaag. Maar soms werd het haar toch te machtig en dan ging ze zich verzetten, zonder er iets bij te winnen. En dan kwam, als zoo vaak, de wensch, uit *dit* leven verlost te worden en zelf eens weer te bepalen, wat ze te doen of te laten had.

Voor wie er tegen kon, was het leventje bij oom en tante al heel gemakkelijk. Je wist precies, wat mocht of niet mocht. 't Daadje, waar langs je had te loopen, lag vóór je en je had maar te zorgen, dat je niet verdwaalde. Dan ging alles goed.

Dit mocht wel en *dat* mocht niet, omdat het altijd zoo geweest was, omdat het tot zede was geworden. Wat voor de een gold, gold ook steeds voor den ander. En zoo had je het al heel gemakkelijk. Er was geen spanning in je leven, niet een steeds weer toetsen van je zelf en een beproeven van eigen hart. Alles stond onverwrikbaar vast.

Dan was het leven ook wel heel eentonig, hoewel ze toch moest toestemmen, dat het *beter* was geworden, sinds ze was belang gaan stellen in de menschen en dingen van haar omgeving.

En dan... zij kreeg hier ook langzaam-aan weer haar eigen geschiedenis. Daar was in de eerste plaats Klaas Wieringa, verliefder dan ooit.

Maar tegenover hem was ze buitengewoon op

haar hoede. Zij wist nog altijd niet, welke plannen hij had en ze wist eigenlijk óók niet, wat haar eigen plannen waren.

Tante scheen het een groot voorrecht te vinden, de vrouw te worden van Klaas Wieringa en van Jantje kreeg ze soms in dagen geen goed woord, Zóó afgunstig was ze, maar daarom was Annie er nog niet mee klaar.

Dan was er Terpstra. Ze kwam nu zoo langzamerhand al een beetje meer met hem in kennis. Och, dat ging op een dorp als dit zoo gemakkelijk. Je ontmoette elkaar telkens weer en dan, ze was al eens een paar keeren in zijn kosthuis op bezoek geweest.

Hij woonde bij een oude vrijster, die een winkeltje hield en, als je daar iets kocht, dan moest je ook binnen komen, dat sprak vanzelf. En dan, dat sprak ook vanzelf, werd Terpstra geroepen voor de koffie.

Annie kon goed met hem overweg. O, hij was een heel gewone jongen, maar hij wist heel goed wat hij wilde en je kon op hem aan. Zooals hij 't zei, zoo meende hij het ook.

Dan... hij gaf haar, wat ze hier zoo had gemist. Ze vond hier gelukkig aansluiting; daar was niemand, die in haar gedachtenwereld in kon komen, maar Terpstra kon het. Hij begreep haar, *trachtte* haar althans te begrijpen. Annie kwam trouwens graag bij Betje, de oude vrijster, die hem moest verzorgen.

Betje wist alles van ieder en maakte van haar wetenschap een goed gebruik. Zij kende het geheim van ieders leven, wist alle eigenaardigheden van haar kennissen, en had oog voor een ongewone situatie, een grappig voorval. Als zij vertelde was het Annie 't meest te doen om haar vertelmanier. Van elke kleinigheid maakte Betje een heele roman en een enkel gezegde was haar genoeg, om een drama te fabriceren.

Van Terpstra hield ze. Ze verzorgde hem als een moeder en had mitsdien het recht, hem ook te bemoederen. Zij wilde eigenlijk beslissen, met wie hij zou omgaan en waar hij niet moest komen. Zeer ongaarne zag ze hem daar, waar jonge meisjes waren, want ze dacht, dat die het allemaal op zijn gemoedsrust gemunt hadden. Toch... ze had bijna iederen avond een paar meisjes op bezoek. Want ze moest menschen hebben, om te kunnen vertellen en dus was ze wel genoodzaakt, „meester” aan gevaar bloof te stellen. Maar dat gevaar achtte ze niet bijzonder groot. Zij was er immers bij, om de wacht te houden.

Annie vond het heerlijk, dat ze, als ze naar Betje ging, Jantje niet bij zich had. Jantje had eens vooral verklaard, dat ze er geen voet meer in huis zette, bang als ze was voor Betjes scherpe tong.



Op den Nieujaarsmorgen.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

ZEGT DIT ONS OOK IETS?

IN „De Tijd” vonden we het volgende.
Het „moderne” jonge meisje van de wereld is ontegenzeggelijk anders dan de jonge meisjes uit vroeger tijd.

Je kan 't al zien als ze gaat zitten, beenen gekruist, vrijmoedig in haar manieren. Zoo nu en dan kammen haar slanke vingers over den kortgeknipten bol. Als ze er lust in heeft praat ze veel en beslist. In een minimum van tijd beoordeelt en veroordeelt zij; en de moeilijkste kwesties zijn in een ommezien door haar opgelost. Ze heeft „kijk” op 't leven en ze weet wat ze weet, en weet ook wat ze wil.

Maar geloof niet, dat je haar aan 't praten krijgt als zij geen lust heeft in conversatie; dan kan ze evengoed 't stommetje spelen als ze anders kan ratelen. Ze is erg „afhankelijk” van stemming, de overigens zoo „onafhankelijke”!

Zij rookt en snoept, houdt veel van cocktail, dancin en bioscoop. Daar zij, zooals we reeds zeiden, erg afhankelijk is van „stemming” is zij begrijpelijkerwijze maar zelden in evenwichtige stemming. Want het kleinste voorvalletje prikkelt haar en brengt haar uit haar humeurkje. Een brief die niet komt, een voorval dat haar hindert, een slechte nachtrust, een japon die niet zit, al die honderd en een kleine dingen maken de „onafhankelijke” afhankelijk van haar roerig gemoedsleven. En probeer dan maar niet om naar weer in „stemming” te krijgen, want 't zal niet lukken. Verwaand als ze is, vreest ze daardoor aan haar „prestige” afbreuk te doen of iets van haar zelfstandigheid in te boeten.

Vriendelijk zijn voor iemand, dien zij niet „leuk” vindt?..... Kun je begrijpen!..... Een kleine oplettendheid of aardige attentie voor een ander? Ho, maar!... Waarom is dat nodig?... Wat doen ze voor mij?... Wat heb ik er aan, me uit te sloven voor een ander?....

Ze houdt veel van geschenken en bloemen, dus... je mag ze haar geven, maar verwacht in geen geval een bedankje, want daar doet ze niet aan.

Uw uitnodiging voor 'n dinéetje? Zeker, die zal ze wel aannemen, maar zorg dan vooral, dat zij 'n „leuken” partner krijgt en dat u „leuke” menschen vraagt, want als dat niet kan, komt ze liever niet of... ze schopt je den heelen boel in de war, want dan is ze niet in de „stemming”. Wat kan 't haar schelen, of ze de gastvrouw den heelen avond bederft, als zij 't niet „leuk” vindt? Waarom zou ze zich voor een ander moeite geven en vriendelijk zijn zonder het te meenen?

Wat kan haar trouwens de heele wereld bommen, zij mag toch zeker wel haar eigen leventje leven, zooals zij dit verkiest?

Zij heeft dan ook gruwelijk het land aan beleefdheidsvormen. Dat is „poppenkasterij”, daar heeft ze „lak” en „maling” aan.

En zoo is 't wereldsche „moderne” meisje de onverschilligheid in het kwadraat, die laat en doet en komt en gaat wat en wanneer ze wil.

Heeft zij zin om uit te gaan, dan zal ze niet thuis blijven om een ander te plezieren en evenmin zal ze mee gaan winkelen als het haar niet lust, want zij is no. 1, no. 2 en no. 3. 't Is ik, ik en nog eens ik.

In deze wereld van ontstellend materialisme en zedenverslapping, waarin het „moderne” meisje zich thuis gevoelt, is er geen plaats meer voor gedachten van opofferende liefde, plichtsbetrachting en zelfverloochening.

Zoo is het „moderne” meisje geworden een koel en zelfzuchtig wezen vol eigenbaat en cynisch egoïsme.

Wel teekenend waren dan ook de uitlatingen van een moeder over haar dochter, nadat deze haar vol gemoed danig had gelucht: Och, als Bettie in de „stemming” is, kan zij zoo lief zijn, dan is zij vol attenties voor mij en haar vader, dan is zij werkelijk een schat van een kind.... maar.... die stemming... die stemming; als die losbreekt, is mijn huishouden een vagevuur.”

Tot zoover „De Tijd.”

Nu gaat dit over meisjes in andere kringen, maar zou het ons ook niet iets te zeggen hebben?

Of kennen wij geen egoïstische meisjes?

Misschien is er ook voor ons aanleiding, om ons in dit opzicht te herzien.

OOSTERBEEK

NAAR DE **LOV** VOOR UW

MEUBELN

30 MODELKAMERS
TER BEZICHTIGING
KEURIG INGERICHT.

„HIJ DIE VAN ZEE KWAM....”

„WAT bezielt jou.... wacht je niet op me?” vroeg van Wijk, de derde stuurman, toen hij van Dongen — den vierden — al keurig gekleed in de gemeenschappelijke hut zag staan.

„Née — 'k wilde 't je juist zeggen, vandaag heb ik geen tijd! 'k Ga in de stad even eten en dan dadelijk op bezoek bij kennissen.... héél gewoon op bezoek, wat zeg je daar wel van!” legde van Dongen uit, zelf wat verbaasd over 't ongewone van 't geval.

„Zal je niet meevallen man....! Wij onder walmenschen.... hoe haal je 't in je hoofd.... je zit er tòch bij als een buitenstaander, vooral na een lange reis zooals wij achter den rug



hebben. Luister naar een goeie raad en ga met mij mee!” probeerde de derde.

„Kan niet.... 't is een afspraak! Een schoolvriend van me.... we waren samen op de H.B.S.... hij is nu al dokter... werkt hier in een ziekenhuis.... studeert nog steeds verder. Ik ontmoette hem in de stad.... fidele vent.... hij vroeg me dadelijk vanavond te komen bij zijn familie die ook in de stad woont.”

„Zóó — nou 't is wel een wonder.... dat ie nog naar je omkeek.... studenten en dat soort zijn gewoonlijk verwaande kerels!” vond van Wijk, nu hij wist dat van Dongen zijn woord gegeven had geen poging meer aanwendende om hem van zijn plan af te brengen.

„Ja, maar *deze* niet..... altijd erg knap geweest op school, maar heelemaal geen opschepper — anders was ik er zeker niet toe gekomen naar hem toe te gaan, dat begrijp je! En nu groet ik je — tot ziens!” eindigde van Dongen en verliet de hut, terwijl van Wijk met aandacht een vrij groote collectie dassen bekeek om uit te zoeken welke wel 't beste bij zijn nieuwe pak zou staan — hij ging straks óók den wal op.

„Moeder, er komt vanavond ook visite voor mij!” vertelde Frank de Laet en keek daarop peinzend naar buiten terwijl hij in de schommelstoel heen en weer wiegde. Hij dacht aan van Dongen.... hoe hun levens uiteen liepen.... hij stéeds meer opgaande in zijn studie en zijn patienten.... en van Dongen.... bijna altijd op zée.....

„Zoo Frank en wie is het.... een collega?” onderbrak mevrouw de Laet zijn gedachtengang.

„Nee moeder, 't is een oud-schoolvriend.... een zeeman, van Dongen heet hij!” verklaarde Frank.

„Een zeeman?” vroeg nu Dolf, de jongere broer van Frank, die student-in-de-rechten was en Frank meende niet alleen verwondering, maar óók iets arrogants te hooren in den toon waarop hij sprak.

Dit irriteerde Frank.... die verwaandheid van Dolf ook altijd.... hij kon 't niet uitstaan!

„Ja zeker, een *zeeman*.... en waf zou dat? Hij is nog dezelfde vroolijke, flinke vent die hij op school al was!” verdedigde Frank dadelijk.

„O ja, dat kan wel.... maar kom — 'k begrijp eigenlijk niet waarom jij je kennissen onder zéelui zoekt!” verwonderde Dolf zich en met een achteloos gebaar nam hij zijn krant weer op ten teeken dat hij 't onderwerp genoeg toegelicht vond.

Maar Frank liet het er niet bij. Wat driftig klonk het: „Je bent een kuiken, Dolf! Om je zoo'n oordeel aan te matigen.... wat weet jij van zeelui af.... je kent er niet één! Ik leerde hem kennen door m'n werk en ik zeg je.... 't is een bewijs dat je gebrek aan menschenkennis hebt, als je zoo spreekt! En dat wil later advocaat zijn....!”

„Man, wind je zoo niet op voor die zeelui.... zóó belangrijk is de zaak niet.... ga voor mijn part om met wie je wilt....! 't Leek me alleen een slechte combinatie toe: jouw zeeman-kennis en van Swinderen — onzen abactis, die komt vanavond juist óók.... misschien word ik wel

lid van de senaat... dóór hem!" eindigde Dolf en een eerezuchtig verlangen sprak uit zijn blik.

"O, is 't 'm dát! Ben je bang dat die zeeman niet pást bij jouw chique van Swinderen.... de student die nooit afgestudeerd komt door zijn „werken" voor het corps! Daar zou ik nu niets aan vinden, om met zoo iemand om te gaan! 't Is een fuifnummer, maar dan heb je ook alles gezegd," redeneerde Frank.

"Doët er niet toe..... hij heeft náám en relatie's!" weerlegde Dolf zakelijk.

"O — ga je dáárom met hem om?" zei Frank zachtjes lachend.

"'t Gaat je niets aan, waarom ik met hem omga, ik wil alleen dat ie een goeie indruk krijgt van m'n milieu.... van onzen kring... dáárom!" zei Dolf verwaand.

"Dus dáárom moest de zeeman liever niet komen.... nu begrijp ik het wel, Mr. de Laet....! Maar mij lijkt het juist uitstekend voor die van Swinderen en voor jou om eens een zeeman te ontmoeten....!" vond Frank.

"Toe jongens, kibbel daar nu niet over.... we zullen ons best doen om 't allebei de vrienden gezellig te maken in den huiselijken kring.... 't Was misschien beter geweest, hen apart op jullie kamer te ontvangen als jullie 't elkaar van te voren hadden gezegd, maar nu ze beiden voor een familie-bezoek gevraagd zijn, moeten we er 't beste van maken en 'k zou ook niet weten, waarom dat niet zou gaan!" kwam mevrouw de Laet tusschen beiden, want ze wist, dat geen van tweeën 't op zou geven. Een diepgaand karakterverschil bracht de broers maar al te vaak in botsing. Frank, de spontane, was een gevoelsmensch in de eerste plaats, terwijl Dolf maar al te vaak berekende... stééds steunend op z'n helder verstand.... Toen ze klein waren was dat alles zooveel minder scherp uitgekomen, toèn was alles nog spel en de karakters ongevormd.... 't was haast onbegrijpelijk, dat ze zóó van elkaar af gegroeid waren, overdacht de moeder.

"Goeien-avond allemaal.... wat gaan we gezellig maken moeder? Ik hoorde u zoiets zeggen, terwijl ik m'n schoenveter voor de deur vastmaakte!" kwam ineens Marietje de Laet — de jongste van de de Laets — de kamer instuiven en nonchalant op de divan neervallende.

"Wel Rie — den avond gaan we gezellig maken.... er komt straks visite! Maar wat zie je er slordig uit.... ga je gauw opknappen kind," zei moeder en keek met een afkeurenden blik naar Marietjes wanordelijk uiterlijk en verwaaide haren.

"O, vervelend — visite! Wie komt er? Jenny en ik zouden samen een jurk-voor-mij in elkaar

flansen.... en nú mogen we natuurlijk geen rommel maken. Wie komt er?" eindigde Marietje nog eens vragend.

"Een kennis van Frank.... een zeeman, en van Swinderen, een studiegenoot van Dolf," antwoordde moeder.

"O, van Swinderen.... die kwast! 'k Heb h'm eens gezien in een rijtuig met lui uit de stad.... ze hadden mutsjes op.... net een aangekleede pieterman die van Swinderen!" ratelde Marietje in één adem door.

"Wil jij je mond wel eens houden.... brutaal kind!" meesterde Dolf verontwaardigd.

"O, die zal ik niet weggeven, Dolf!" lachte Rie en vervolgde: „maar 't is toch wáár dat van Swinderen een kwast is, zeg nou zelf eens —"

"Stil! Geen woord meer over van Swinderen! Wat weet jij daarvan.... je komt pas kijken!" riep Dolf boos.

"Pardon meneertje....! Sinds gisteren heb ik m'n H.B.S.-diploma en daardoor ben ik de gelukkigste mensch van de wereld en dáárom kan je me niet boos maken, wat je ook voor onzin beweert. Maar vertel me eens Frank, wie is die kennis van jou... ik hoop niet zoo'n naar exemplaar als van — o néé ik zal 't niet zeggen, Dolf... ik dacht maar even hardop! Ik bedoel die zeeman van jou, Frank.... wat is dat er voor een?" vroeg Marietje nieuwsgierig.

"O, die zal je wel meevallen Rie! Een salonheld is 't niet.... niet zoo als van Swinderen, maar je moet zèlf eens vergelijken!" antwoordde Frank met een fijn glimlachje.

"O, natuurlijk zijn 't *contrasten!* Dát kan grappig worden!" riep Rie. Voor haar stond het vast dat de man die van zee kwam het tegenbeeld van van Swinderen moest zijn.

"Toe Rie, ga je nu eerst opknappen!" maande moeder aan.

"O ja, dat 's waar ook! Ik ga al moeder, tot straks!" riep Rie opspringend en meteen ging ze de kamer uit.

"'t Is nog altijd een wildzang, die Rie!" zei Frank lachend.

"Ze is zóó blij, nu 't examen goed afgelopen is — en de studie. Want ze is niet te bewegen om door te studeeren. Ze wil gaan verplegen, „ècht werken" noemt ze 't — en dan zal ze ook wel wat rustiger worden!" meende moeder.

"'t Zal tijd worden ook.... ze is nu bijna, achttien en een jongedame is ze nog lang niet!" vond Dolf kritisch.

"Wat zou het! Rie is geen nuf en geraffineerd — als zoovelen op haar leeftijd tegenwoordig zijn — is ze ook niet.... gelukkig!" verdedigde Frank zijn openhartig, levensblij zusje, dat nog niet geleerd had haar meening te verbergen.

„Nou ja, maar ze is nog vaak kinderachtig!” hield Dolf vol.

„Kom, ik ga eens kijken of van Dongen er al aan komt,” zei Frank, en stond op, want het gesprek verveelde hem. Hij ging de kamer uit en even later werd de voordeur hard dichtgetrokken.

’t Was tenslotte nogal meegevallen, vond mevrouw de Laet. Ze was even bevreesd geweest, dat de stemming vanavond wat gedwongen zou zijn, omdat de kennissen van Frank en Dolf nu eenmaal zeer uiteen liepen. Maar gelukkig was Lodewijk van Aalst gekomen en die sprak met allemaal even vrij... wist met iedereen wat te praten.

Hij zat er wel wat raar bij in z’n gewone schildersjasje, maar Lodewijk was artist en dan hinderde zoiets immers niet..... Hij kwam ook altijd uit de lucht vallen, want van vaste afspraken hield hij niet volgens Frank. Zoo nu en dan kwam hij eens aanlopen, maar je wist nooit vooruit wanneer.....

....Ik tref het vanavond, dacht Lodewijk van Aalst, terwijl hij nadenkend den kring rondzag. Zoo’n heteroogene gezelschap.... daar had je die van Swinderen, de man voelde zich geweldig.... ’t stond op z’n gezicht te lezen.... maar wat was ie als de schijn-beschaving er af was..... een klein wetenschap-reservoir misschien..... veel kon ’t niet zijn, want hij bleef maar studeeren.... Nee, dan was Frank wat anders.... een pracht-dokter zou die worden door zijn algemeen-menschelijk voelen.... Dolf zou ’t natuurlijk verder brengen dan Frank, door zijn onbegrensde eerezucht, want Dolf was een succesjager en knap was ie immers ook.... dus zou ie wel bereiken wat ie wilde.... En die zeeman..... bij hem was niets geen mooidoenerij, al schenen de vouwen in z’n broek nog keuriger en heel zijn uiterlijk onberispeliger dan van dien fat-van Swinderen. Als je hem hoorde en zag, dan wist je: ’t is een krachtensch... in *alles*. Een karakter, gevormd door ’t leven op zee..... door strijd met elementen en door tijden van afzondering van de maatschappij... En toch was iets móóis in hem bewaard gebleven, iets wat het leven aan een van Swinderen al lang had ontnomen.... sinds de jongensjaren voorbij waren, was hij immers niet geheel zichzelf meer.... altijd trachtend zijn persoonlijkheid te vergrooten.....

„Meneer van Aalst, waar denkt u over?” kwam ineens Marietje zijn gedachtengang verstoren, want Rie had gezien dat Lodewijk op een bijzondere manier keek naar de mensen om zich heen en ze wilde wel eens weten, wat *hij* van hen dacht op ’t oogenblik.

„Ik dacht over de grootte verscheidenheid van

de soort, Marietje!” antwoordde Lodewijk handig, plotseling opgeschrikt uit zijn onbeleefd gepeins in ’t volle gezelschap.

„De soort — welke soort?” vroeg Rie weer.

„Hollanders, Marietje.”

„O! Is ’t anders niet?” vond Marietje achteloos.

„Belangrijk genoeg; daar zouden we nog wel tot twaalf uur over door kunnen boomen, maar ik moet nu eens opstappen....nog wat werken straks,” zei van Aalst.

„Maar je kunt niet weg, Lodewijk, er zit juist een geweldige onweersbui....’t regent al wat... ’k zou even wachten!” raadde Frank.

„Goed! Dan wacht ik....’k dacht, dat het al over was, zie je....’k heb ’t al zoo lang zien weerlichten,” meende van Aalst.

„Nee, ’t is nog lang niet uit de lucht....U kunt werkelijk beter wachten, anders wordt u drijfnat!” vond van Dongen ook.

„Daar geeft u natuurlijk niets om....om wat regen?” vroeg van Aalst onzeker.

„’k Heb er zóó’n hekel aan....al ben ik gewend aan water....aan den wal wacht ik wel even voor een flinke regenbui!” antwoordde van Dongen openhartig.

„’t Varen op zichzelf lijkt me wel amusant.... maar niet met slecht weer....dan zal ’t u ook wel eens tegenstaan. Maar al die landen en volken die je leert kennen....een interessant vak hebt u gekozen, meneer van Dongen!” meende van Swinderen, zéér geaffecteerd sprekend.

Even was er een spottend licht in van Dongen’s oogen gekomen, maar snel-beheerscht begon hij quasi-ernstig mee te boomen.

„O, een allerinteressantst vak heb ik! Wilt u wel gelooven, dat ik nu al weer verlang om naar zee te gaan? ’k Ben vanaf Zaterdag binnen.... ’t is nu Woensdag en volgende week Maandag varen we weer....gelukkig! ’t Is niets gedaan aan den wal....en trouwens, de zee moet bevaren worden zeg ik altijd!”

„Een echte zeeman is u, meneer van Dongen! Ik dacht, dat men toch ook wel eens graag binnen wilde zijn, als men zoo lang weg geweest is!” twijfelde van Swinderen. Hij was er toch niet heelemaal zeker van, of die man wel meende wat hij zei.

„Wel nee....! Negen dagen.... dat is immers al veel te lang,” kwam van Dongen weer schijnbaar ernstig, maar in den onderton van zijn stem was een vlijm-scherpe ironie — die echter aan van Swinderen ontging.

„Dan moogt u ’t dien korten tijd dat u binnen is wel extra-prettig hebben!” zei Jenny, de oudste van de familie de Laet — en in haar sympathieke stem was meegevoel, terwijl ze nadenkend naar van Dongen keek.

Verrast zag van Dongen op. Zou iemand-aanden-wal zijn leven doorgronden....? Die snaak daarginds had hij eens fijn voor den gek willen houden.... Maar die zuster van de Laet.....? 't Spéét hem al dat hij er zooveel onzin uitgegooid had....maar *zij* zou dat wel begrijpen!

„En *ik* geloof er niets van, meneer van Dongen!” viel Rie ineens uit.

„Wat gelooft u niet?” deed van Dongen verbaasd.

„Wel, van alles wat u beweert.... dat u zóó graag vaart en al véél te lang binnen is.... U maakt mij niet wijs dat u 't prettig vindt altijd op zoo'n ijzeren eiland te zitten!” zei Marietje beslist.

Van Dongen schoot in den lach.

„Maar 't *is* toch zoo.... er is niets mooiers dan een schip en de zee voor een zeeman!” beweerde van Dongen met aplomb — dadelijk weer z'n masker van zelfbespotting aannemend, want „dat meisje met 'r ondeugende oogen” mocht h'm nu niet méér verraden.... 't Ging die anderen ook eigenlijk niets aan wat ie *werkelijk* dacht en voelde.... zóó was ie nu eenmaal als ie wist dat iemand h'm niet begrijpen kon.... en dat konden ze maar zelden aan den wal.... zelfs thuis merkte hij het héél dikwijls....

Nog vóór Marietje weer iets had kunnen zeggen, sloeg plotseling de balcondeur dicht door den hevig opstekenden wind en een harde regen kletterde tegen 't glas.

„Laten we maar even sluiten voor 't inregenen en 't weerlichten wordt ook feller!” vond mevrouw de Laet en 't gaf even een onderbreking van 't gesprek, terwijl de deuren gesloten werden en ieder opmerkzaam werd en zag hoe geweldig hard het wel regende.

„Op mijn kamer staat het raam ook nog open — 'k zal 't even dicht gaan doen!” bedacht Marietje en verliet haastig de kamer.

Alleen Lodewijk van Aalst zag niets van den regen en merkte niets van wat er gebeurde om hem heen....zag slechts den zeeman....varende jaar in jaar uit.... z'n meeste levensdagen afgezonderd van gezins- en maatschappijleven.... Hij begreép de jongensillusie die drééf tot dit alles... tot het varen naar onbekende verten, want wat had er immers grooter bekoring dan het ónbekende als je jong bent en durf hebt....?

De zwerflust zit in ons....maar die verdwijnt in de meeste gevallen en dan....dan stoot de werkelijkheid te erger door *dispere* bewustwording van den persoonlijken aanleg en wenschen.... En in Lodewijk was bewondering voor de mannen van de zee die ten slotte wisten te aanvaarden, óók dit moeilijke... dat soms pas na jaren kwam.... Ook Lodewijk had wel aan de fijnere nuances

van van Dongen's stem gehoord dat hij zijn diepste-zelf verborg achter luchtige scherts.... dat *hij* niet behoorde tot de enkelen, die met hart en ziel zeeman zijn....

En wéér werd Lodewijk opgeschrikt uit zijn gepeins door Marietje, die opgewonden binnen kwam stuiven met heimelijke pret in haar oogen en haastig vertelde ze: „Er is watersnood in de keuken....'t stroomt zoo dadelijk de gang in! Komen jullie eens kijken?”



Verontrúst kwamen mevrouw de Laet en Jenny naar de keuken geloopt.... Ook Frank ging er heen, want toen hij uitroepen van ontsteltenis hoorde, begreep hij dat er wel iets zeer ongewoons aan de hand moest zijn. En toen Frank niet dadelijk terug kwam, stond ook van Dongen op onder den uitroep: „'s Kijken of er ook wat te redden valt daarginds!” en zocht den weg naar de keuken, van waar hij stemmen hoorde. Wat hij daar zag was tragisch-komisch.... Het dienstmeisje stond op een stoof voor de balcondeur en trachtte met een dweil en bezem het in de keuken stroomende water tegen te houden om te verhinderen, dat de ganglooper nat zou worden....

't Was echter een tevergeefsche strijd, want 't water kwam al over den drempel.... En allen begonnen te probeeren het water uit de gang te houden.

Van Dongen overzag dadelijk 't geen gebeurde. 't Water kwam schijnbaar van een plat dat achter de keuken lag.... Dáár was het dus niet in orde

en dat moest zoo gauw mogelijk verholpen worden!



„Geef dien stoel!” commandeerde hij dadelijk en 't meisje, geïmponeerd door zijn krachtige stem, gaf hem onmiddellijk den keukenstoel — niet begrijpend hoe hij dáármee het water wilde tegenhouden, zooals ze meende dat hij van plan was!

Van Dongen zette den stoel midden in den overstromden keukenvloer, sprong er bovenop en wipte toen op de tafel. Greep den stoel weer en plantte h'm een eind verder....en sprong er weer op. Vandaar kon hij 't aanrecht bereiken en zóó de buitendeur die op 't plat uitkwam.

„Pas op, 'k doe die deur open....nu zal 't even harder instroomen!” waarschuwde hij en omkijkend zag hij van Swinderen de vlucht nemen voor 't komende water....

„Hij is bang voor zijn souspieds, zegt ie!” riep Marietje zachtjes lachend en keek vol belangstelling vanaf haar vluchtheuvel — de stoof, die 't meisje verlaten had — naar 't geen van Dongen ging doen.

Vlug besloten rukte van Dongen de deur open en keek snel op 't plat rond waar 't defect te vinden was... De losse balconvloer dreef eenige centimeters op 't water, dat nu nog harder naar binnen kwam.

Direct zag hij waar en wat hij moest verholpen..... Die pijp van de dakgoot, die van 't-huis-er-naast kwam, die deugde niet.... was zeker verstopt door allerlei wat losgeraakt was door de geweldige regenbui....daar kwam het vandaan!....Gauw losmaken bij die verbindings-

buis....dan kon 't water een anderen uitweg vinden....recht naar beneden in den tuin.

Gedachten-snel greep van Dongen den stoel weer, zette dien op 't plat, zóó dat hij er op kon springen. Eenmaal op den stoel kon hij gemakkelijk op de balustrade van 't balcon klimmen... Toen even een flinken ruk...en de pijp was los. 't Water stroomde nu naar omlaag....!

„Ziezo, nu is 't ergste voorbij! Ga maar gauw de zaak opruimen... geef mij den bezem maar even, dan zal ik 't hier wel klaren!” riep van Dongen, blij dat het zoo gauw verholpen was.

„Wacht, ik zal h'm u brengen!” riep Marietje en handig de stoof manoevreerend begon Marietje van de tafel naar 't aanrecht te springen... juist zooals ze 't van Dongen had zien doen. De bezem diende als polsstok....

Op 't aanrecht gekomen kon ze den bezem aanreiken en toen drukte van Dongen den lossen balcon-vloer naar beneden aan den muurkant, zoodat onmiddellijk aan alle kanten het water over de goot er om heen spatte. En al heel gauw kwam nu de vloer weer plat te liggen en kon je er over loopen zonder drijfnat te worden.

Nu kwam van Dongen terug naar de keuken en zei lachend tot Marietje: „Dat hebben we samen gauw opgefikst hé? Nu bezemen jullie de keuken maar leeg....er komt nu geen water meer bij.



Laten we eens kijken wat er in de gang aan de hand is.... die meneer van Swinderen kijkt zoo benauwd....'t water is h'm zeker te nat!”

Op dezelfde manier als hij erin gekomen was, verliet van Dongen de keuken en in de gang werd hij met gejuich ontvangen.

„Je hebt het maar kranig-vlug opgeknappt zeg! Géén van ons had het zoo goed en zoo gauw klaargespeeld!” riep Frank bewonderend.

„Och wat....! 't Is immers niets....!” weerde van Dongen allen lof af. „Kijk die twee eens!” vestigde hij meteen de aandacht op Dolf en van Swinderen, die, óók trachtend te helpen, ieder met een punt van den looper in hun handen stonden.... den looper hoog ophoudende, opdat die tenminste buiten 't bereik van water zou blijven.

Zoo stonden ze al wel vijf minuten.... als standbeelden! 't Was een bespottelijk gezicht, vooral om het onbeholpene dat uit heel hun houding sprak.



„Geef maar hier....of wilde u zoo blijven staan tot het droog is?” vroeg van Dongen en weer kon hij niet nalaten hen voor den gek te houden.

In minder dan geen tijd hadden van Dongen en Jenny en Marietje den gedeeltelijk al natten looper opgenomen en op het balcon over de balustrade gehangen.

Dank zij de activiteit en hulpvaardigheid van van Dongen waren ze 't water nu gauw meester en kon 't dienstmeisje 't verder alleen wel oppredderen.

Dolf en van Swinderen waren zoo gauw mogelijk afgedropen naar de huiskamer, toen ze zagen dat zij toch geen practische hulp konden bieden.

En toen tenslotte van Dongen en Frank ook weer binnen kwamen, zaten zij al weer in druk gesprek. Lodewijk van Aalst was intusschen vertrokken, want het regende al lang niet meer.

Van Dongen werd dadelijk bedankt door mevrouw de Laet: „Als u er juist niet geweest was, was misschien alles ondergelopen, want eer dat de loodgieter er geweest zou zijn....wie weet hoe ver 't water dan wel gekomen was. Ik ben u heel dankbaar!” zei ze en dit klonk niet slechts als een beleefdheids-fraze.

„O mevrouw....'t was immers niets!” weerde hij weer af, en maakte meteen aanstalten om te vertrekken.

Er was toch nog aardig wat water in zijn schoenen gekomen....maar dat behoefde niemand te weten. Daarom vertrok hij nu maar liever.

Terwijl van Dongen afscheid nam, zei Frank:

„Ik breng je even naar de tram!”

„Hé ja, graag!” accepteerde hij blij, want hij wilde nog graag eens even met Frank alléén praten.

„Dus u komt nog eens aan voor uw vertrek?” vroeg mevrouw de Laet hartelijk.

„Als 't even kan, kom ik gráág nog eens een avond,” antwoordde van Dongen.

„Dan zullen we zorgen voor gezelligheid en dan gaan we géén watersnood spelen!” riep Marietje.

„Wat gaan we dan spelen?” vroeg van Dongen quasi-ernstig.

„Dan....dat zeg ik nog niet! Misschien wel wéér iets dat we samen winnen!” verzon ze snel om er zich uit te redden, want ze wist zoo gauw niet wat ze erop zeggen moest.

„Nou — dan kom ik zeker!” antwoordde hij en 't klonk op dat oogenblik eigenlijk wat al te ernstig. Maar niemand merkte 't op — Marietje allerminst.

„Je hebt een prettig thuis, Frank! Zóó is 't bij ons ook....maar jij hebt er heel wat meer aan dan ik, een zeeman is nu eenmaal sporadisch thuis als ie niet in de thuishaven woont!” begon van Dongen, terwijl hij met Frank de Laet naar de tramhalte liep.

„Je komt maar zoo vaak als je wil en kan.... ik wist wel dat je er geen steek van meende, toen je vanavond beweerde dat je 't liefste op zee bent,” zei Frank.

„Heb je h'm gesnapt?” lachte van Dongen, „hij — die rare snijboon is er fijn ingevlogen hé? Wal-menschen kan je meestal alles wijsmaken. Maar zeg, zonder gekheid, ik wil gráág nog eens weerkomen....dat zusje van jou is een aardig meiske!”

„Jenny? Ja, dat is een....”

„O n  e, die bedoel ik niet! Wat al te ernstig voor haar jaren.... of vergis ik me daarin?” viel van Dongen in de rede.

„Ja, dat kan wel.... Jenny piekert te veel! Ze is verloofd, maar hij is al heel lang ziek....! Zij d  nkt er niet over 't op te geven, al wordt daar wel eens op gezinspeld door vriendinnen, z  o is Jenny! Maar al die narigheid is niet goed voor haar, dat kan je wel merken....

Marietje is als een zonnestraal.... zoo vroolijk! Vind je haar zoo leuk? 't Is nog een schoolmeisje hoor! Ze is net geslaagd voor haar eindvif!” lichtte Frank in.

„Doet er niet toe! 'k Zie n  g dat leuk-ondeugende gezichtje!” zei van Dongen vertrouwelijk.

„'t Is bij jou ingeslagen geloof ik!” lachte Frank.

„Dank zij het onweer en wat daarop volgde!” stemde van Dongen toe.

„Daar is m'n tram al.... nou Frank, tot ziens dus! 'k Bel wel even op als ik weer kom! Maar komen doe ik zeker....! Voor ik naar zee ga wil ik dat zusje van jou nog eens zien!” 't Laatste zei hij zachtjes.

„O, dus voor mij kom je eigenlijk niet!” riep Frank spotlachend.

„Kom ouwe jongen, dat weet je wel beter!”

Van Dongen sprong op de tram en ze zwaaiden elkaar nog eens goeiendag, toen hij wegreed.

Van Dongen had zich zéker niet te veel voorgesteld van het bezoek-bij-menschen-aan-den-wal,

maar op den terugrit was er t  ch wat meer echte vroolijkheid en vreugde in hem dan toen hij heenging.... Hij vroeg zichzelf af of het kwam



doordat hij in een huiselijken kring was geweest   f omdat hij Marietje de Laet had leeren kennen.... „Misschien is 't wel door allebei.... Gelukkig dat ik gegaan ben!” dacht hij en begon uit te rekenen, wanneer hij vrij was en het tweede bezoek zou kunnen volgen.

JO BRANS.

PORTRETJE.

ZE mag knorrig wezen of verdrietig, als ze zich in 't publiek verthoont, heeft ze een lachje om den mond en is ze een tikje t   vriendelijk. Dat is zoo een poze bij haar. Heelemaal waar en eerlijk is ze niet. Ze knikt graag toestemmend en verandert honderdmaal van opinie, precies als 't uitkomt. Ze dweept met deze of die, als ze denkt, dat daarmee voordeel te behalen is, als ze daardoor in staat gesteld wordt, zich in een bepaalden kring te bewegen, zich een promotie te verschaffen enz.

De menschen vinden haar over 't algemeen bijzonder aardig. „Wat een lief en zacht meisje,” wordt er gezegd. „Ze is altijd even vriendelijk en opgeruimd. Nooit zegt ze een bitter woord. Nooit kwetst ze iemand.”

Maar als er een, met wie ze dweept, aan lager wal raakt, zijn positie verliest, dan is zij de eerste, om tegen deze of die te fluisteren,

dat het ook geen wonder is, want.... En dan zorgt ze er wel voor, zoo iets te zeggen, als ze weet, dat haar hoorder dat aangenaam zal vinden. Een paar dagen later heeft ze een nieuwe dierbare vriend of vriendin gevonden, o zoo'n hoogstaand man of zoo'n lieve vrouw.

Ze zal haar weg door 't leven wel vinden, maar langzamerhand wordt ze z  o onwaarachtig, dat ze niet meer weet, waar de waarheid ophoudt en de leugen begint. Haar beste vriendinnen zijn zij, die voor haar bidden.

Dat w  et zij niet en daar rekent ze ook niet mee. Ze wil blijven het zachte, lieve meisje, dat door iedereen altijd aardig gevonden wordt.

Daarom geeft ze ook wel cadeautjes en bewijst ze vriendelijkheid, maar 't is haar alleen om eigen dierbaar persoontje te doen, want z  o lief, z  o zacht als zij, is er zeker niet een. En, dat te weten, is een groote voldoening.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

De Samaritaansche Vrouw.

ZENGEND straalt de middagglod neer op de verre korenlanden, die liggen te broeien in de heete zon. Als verloren in droomen heffen zich de bergen Ebal en Gerizim, van schitterend zonnegoud overgoten, naar den diep-blauwen hemel omhoog; twee ernstige wachters aan den drempel van het land der Samaritanen.

Droomen ze van den aartsvader Jakob, die eens zijn tenten aan hun voet had opgeslagen, die onder in het dal de diepe bronput groef, nog naar hem genoemd, en die met zijn zonen menigmaal naar boven steeg, om daar, in de stilte, terwijl de frissche bergwind hem tegenkwam, den God zijner vaderen te offeren en over zijn zoon Jozef, zijn lieveling, te treuren?

Bonte vlinders dansen hun dans boven de zee van bloesems. Eentonig klinkt het bruiloftslied der krekels.

Daar gaat op den stoffigen, eenzamen weg, een vrouw, de waterkruik op haar hoofd dragend.

Nog is haar loop elastisch en haar bloote arm, die gemakkelijk de groote kruik houdt, is vol en rond en op haar gelaat zijn nog de sporen van vroegere schoonheid. Maar een harde trek is in haar gezicht als ingegraven en in haar oogen brandt een vuur, rusteloos. Het zijn oogen, die hebben geblikt, diep, in de ellende van het leven en in de zonde van het leven, tot de zonde door de oogen tot diep in de ziel is gedrongen.

Nu gaat zij in de stilte van den heeten middag naar de Jakobsbron, om water te halen. Daar is zij alleen.

Daar zijn nog niet de andere vrouwen en meisjes uit de stad, de vrouwen en meisjes met hun hoonend lachje. Die gaan eerst tegen den avond naar de bron, als het koel is geworden.

En alleen wil ze zijn. Als ze zich maar eens bevrijden kon van haar gedachten, haar gedachten en haar verleden. Maar het is, of dat verleden vóór haar heen gaat en haar met spottende oogen aanziet, hoonender dan de blikken van haar stadgenooten.

Zij ziet zich weer als jong meisje met haar vriendinnen door de olijven-aanplantingen van het dal dartelen. Schoon was ze, de schoonste onder zóvélen, de schoonste uit heel de wijde omtrek. En zij *wist*, dat ze schoon was en dat menige heete blik uit mannenoogen op haar rustte.

En toen is de zonde gekomen in haar leven. Ze wil er niet aan denken, maar ze *moet*. Ze heeft gespeeld met liefde en onschuld en.... ze heeft haar spel verloren. Ze heeft gespeeld met mannenharten, maar ook met haar eigen, arm, bloedend hart.

En nóg speelt ze met de zonde. Ze wil zich losmaken uit de banden, die haar vasthouden, maar ze kan niet. Ze is te diep weggezonden, ze is te ver weg gedwaald. Misschien is het ook haar trots, die haar terughoudt, als ze zich vrij wil worstelen. Misschien is het de zekerheid, dat haar vriendinnen van vroeger tóch altijd in haar de zondares zullen blijven zien. Misschien is het, omdat geen helpende hand naar de hare wordt uitgestoken, omdat er geen hart is, dat deernis voor haar heeft, geen vertrouwde, bij wie ze haar angst en smart uit kan schreien.

Zij is een eenzame in het leven, zij, die toch nooit eenzaam is en gezelschap noodig heeft en vreugde en bedwelming om voor een oogenblik het verleden te vergeten, om voor een oogenblik niet meer te hooren de stem in haar hart, die roept om bevrijding en reiniging van zonde.

Niet nadenken, niet nadenken. Het brandt in haar hoofd, het brandt in haar hart. Misschien is het nog het beste, een einde te maken aan het leven. Maar ze huivert terug voor den dood en voor wat wellicht na den dood nog komt.

Of er ook voor háár nog verlossing is? Als de groote profet, de Messias komen zal, mag ze dan ook rekenen op een woord van troost en liefde voor haar, of zal hij rechtspreken en verdoemen, zooals al die anderen doen?

Ach, was er maar één, die haar gaf éénmaal onzelfzuchtige, heilige liefde en meedoogend erbarmen, misschien zou ze de kracht hebben, een ander leven te beginnen.

Maar wat zal dat getob, dat nutteloos en doel-loos is als haar gansche leven? Niet nadenken, niet nadenken.

Sneller gaat ze voort, alsof ze haar gedachten ontloopen kon. Haar polsen kloppen, zweeft parelt op haar voorhoofd. Zoo komt ze aan de bron.

Rusten wil zij onder de boomen, die hem over-schaduwden.

Daar ziet ze, dat ze niet alleen is. Een Vreemdeling zit bij den mond van de put en blikte peinzend in de verte over de landen. En nu wendt Hij zich om en ziet haar aan met oogen, zóó

licht en zonnig, zóó ernstig en vragend, zóó vol heilige kracht en sterk heilig leven, als zagen ze tot op den bodem van haar ziel. Verward slaat ze de oogen neer, daalt naar de bron af, vult de kruik en wendt zich om, om heen te gaan.

Daar spreekt de Vreemdeling: „Geef Mij te drinken.”

Verwonderd slaat ze haar oogen op en keurt den Vreemde opmerkzaam, half nieuwsgierig, half beleedigd door Zijn verzoek. Een Jood is Hij, naar zijn kleeding te oordeelen. Een Schriftgeleerde schijnt Hij ook te zijn. Daar vraagt ze: (en haar lach verzacht de spot, die er is in den toon van haar stem) „Hoe begeert Gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaansche vrouw ben?”

En de Vreemdeling antwoordt: „Indien gij de gave Gods kent, en wie Hij is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zoo zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zou u levend water gegeven hebben.”

Wonderbaar noodend dringt de klank van zijn stem, dringen Zijn woorden in haar gewonde, zieke, verlangende ziel. Wie is Hij, die van zichzelf kan zeggen: Indien gij de gave Gods kent, en wie Hij is, die tot u zegt: Geef Mij te drinken en wat meent Hij met dat levend water?

„Heer,” zoo komt het onwillekeurig over haar lippen.

Maar dan werpt zij trotsch het hoofd terug.

Wil de Vreemdeling misschien achtvingen van haar, onwetende vrouw, waarvoor Hij haar houdt?

Maar zij heeft al lang verleerd, mannen te achten.

En spot spat op uit haar woorden:

„Gij hebt niet om mede te putten en de put is diep; vanwaar hebt Gij dan het levende water? Of vindt ge het water van deze bronput niet goed genoeg? Zijt Gij meerder dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft? en hijzelf heeft daaruit gedronken en zijn kinderen en zijn vee?”

Ernstig geeft de Vreemdeling ten antwoord: „Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten, maar zoo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.”

Daar is zij in den ban van Zijn woorden gekomen.

Nog begrijpt ze niet, wat Hij meent. Is het een tooverwater, dat Hij haar geven wil? Of spreekt die zonderlinge Vreemdeling in beelden? Eeuwig niet dorsten? De ziel niet dorsten? En hoe dorst haar ziel!

Een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven? Eeuwig leven ook voor haar, de van de vromen verworpene? Daar is het heimwee, het groote verlangen, weer wakker geworden.

En al was het dan ook water, dat alleen de lichamelijke dorst stilt, zoodat ze niet meer iederen middag in den heeten zonnegloed zou behoeven te gaan naar de Jakobsbron, immer alleen met haar kwellende gedachten!

Daar vraagt ze: „Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier moet komen, om te putten.”

Dadelijk daarop klinkt Zijn antwoord: „Ga heen, roep uw man en kom hier.”

Daar siddert ze als een kranke, daar gaat een schok door haar heen, zooals wanneer een harde hand aan de pijnlijke wonde stoot.

Wat moeten deze woorden?

Weet Hij iets van haar?

Kan Hij iets weten?

Onmogelijk.

Door haar arme hoofd gaat snel de gedachte: Zeg maar ja, en ga dan heen en kom niet weer. Of zeg, dat je man verreisd is, om zijn handel na te gaan en eerst na weken zal terugkomen.

Maar liegen, nu liegen, nu deze oogen zoo vol ontdekkende ernst en toch zoo vol zoekende liefde op haar rusten? Neen, dat kan zij niet.

Daar zegt zij kort en hard: „Ik heb geen man.”

En de Vreemde antwoordt: „Gij hebt wèl gezegd: Ik heb geen man; want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd.”

Daar is het verleden weer wakker geworden en staat voor haar als een onverbiddelijk rechter, en haar ziel kruipt voor dien rechter in het stof. Waar zijn de verontschuldigen nu, waarachter zij zich vroeger verschansde, als haar gedachten haar aanklaagden?

Het smaden en richten en verdoemen van anderen zette zij trots en hoon tegen. Zij konden immers zoo gemakkelijk richten, want het leven had hen al het bittere gespaard, dat het haar had gegeven. Waar zouden zij zijn, die op hun eerbaarheid zoo trotsch waren, indien ze eens hetzelfde hadden beleefd en doorgemaakt? Wellicht zouden ze nog dieper gezonken zijn in het moeras, dat reeds zoovelen, zonder dat ze be-weend werden, had gevangen gehouden, zoovelen, die toch ook eens onschuldige kinderen waren.

Maar deze Vreemdeling had haar toch niet gesmaad en verdoemd. En toch hadden de weinige woorden, door Hem gesproken, haar getroffen tot in het diepst van haar ziel.

Voor de eerste maal ziet ze haar verleden niet enkel in het schemerlicht van een leven,

dat door vreemde schuld geschonden werd, maar ze ziet het verleden in het licht van eigen schuld, eigen groote zonde.

En de krekels zingen hun eentonig lied.

En de vrouw ziet naar de Onbekende, die toch haar gansche leven zoo nauwkeurig kent.

Zwijgend zit Hij daar, de hand licht steunend op den rand van de put, en met oogen, waarin een stil peinzend is; staart Hij in de verte, als zag Hij daar de groote, grenzelooze jammer van een verlorene en naar verlossing schreiende menschheid.

En in háár ziel komt een groote, stille verwondering. Hij kende haar verleden en vroeg haar toch om een dronk. Hij wist, dat zij een verworpen was en toch sprak Hij haar van een fontein, springende tot in het eeuwige leven.

Daar wordt iets wakker in haar ziel, daar komt een ritseling van nieuw leven, zoo nieuw, zoo zeldzaam, zoo vreemd.

„Heere, ik zie, dat Gij een profeet zijt.” Zacht spreekt ze, als van een wonderbaren droom bevangen.

En weer is het stil bij de Jakobsbron, alsof de vrede Gods schrijdt over de velden in de middagstilte.

Eindelijk komt het schuchter over haar lippen: „Onze vaders hebben op dezen berg aanbeden, en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.”

Zij weet zelf niet, hoe ze op deze oude strijd-vraag tusschen Joden en Samaritanen is gekomen. Maar daar achter schuilt een andere vraag weg, die haar ziel schudt en schokt: Kan ook zij nog tot God komen? En waar zal zij Hem dan vinden, boven op de hoogten van Gerizim of in den tempel te Jeruzalem?

En Hij, de groote menschenkenner en zielen-arts, verstaat ook deze vrouw en gaat vriendelijk op haar vragen in. Hij weet, dat men geen wonden kan heelen, zonder ze eerst bloot te leggen. Maar Hij weet ook, dat men geen wonden heelt, als men steeds weer daar met het mes in stoot. Zoo laat Hij het dan toe, dat ze nu, plotseling, van het eene onderwerp van gesprek overgaat tot het ander.

„Vrouw, geloof Mij, de ure komt, wanneer gijlieden noch op dezen berg, noch te Jeruzalem den Vader zult aanbidden. Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet: wij aanbidden, wat wij weten; want de zaligheid is uit de Joden. Maar de ure komt, en is nu, wanneer de ware bidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem alzo aanbidden.

God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.”

Peinzend luistert de vrouw.

Zij voelt zich als een mensch, die in den nacht dwaalde en reeds voor langen tijd het rechte pad verloor. Daar kleurt zich de hemel in het Oosten rood en plotseling vindt hij het weer, het pad, en uit de verte groet hem het vaderhuis.

Is God ook háár Vader?

Kan ook zij Hem aanbidden in geest en waarheid, zij, een zalig, gelukkig kind van God?

In haar ziel rijzen groote vragen op. Uit haar ziel dringt naar boven verlangen, verwachting, hoop.

Daar spreekt zij als tot zichzelf: „Ik weet, dat de Messias komt, die genaamd wordt Christus; wanneer Die zal gekomen zijn, zoo zal Hij ons alle dingen verkondigen.”

En de Vreemdeling antwoordt: „Ik ben het, die met u spreek.”

Zij staart Hem aan, sprakeloos, niet begrijpend.

Daar naderen schreden, daar worden stemmen gehoord. Daar laat zij haar kruik en snelt naar de stad.

Zij kan, wat zij doorleefd heeft, niet in zich verbergen. Zij moet het uitschreeuwen. Zij moet het anderen zeggen. En die anderen zien haar ontroering, zien het wonderbaar lichten in haar oogen.

Dat is niet meer een verlorene, dat is een verlostte, aan wie zich de genade Gods zichtbaar bewezen heeft, niet meer een verworpen, neen, een gezegende, door God zelf rein gesproken en rein gemaakt.

Daar maken ook zij zich op en gaan den weg door den gloed en de stilte van den middag naar de Jakobsbron, den weg naar den Messias, den weg om God te vinden.

IK HEB MIJN HANDEN OPGEHEVEN.

Ik heb mijn handen opgeheven
en 'k heb m'n ziele U gewijd!...
Ik heb m' in alles weggegeven,
ik ben mij gansch nu aan U kwijt!

Ik heb m' in alles weggegeven,
en niets meer zèlf bezit ik nu.
Iedèren dag, dien Gij zult geven
zal zijn een groot geschenk van U!

Ik heb m' in alles weggegeven
en niets bezit ik langer meer
dan U, mijn Heiland en Verlosser,
en met U... alles toch ook weer!...

LENTEKIND.

BOEKENSCHOUW.

Levensspanning. Deel II, door Nelly van Dijk-Has. Uitgeversmij. Holland, Amsterdam.

't WAS met eenige vrees, en eenige schroom, dat ik dit tweede deel van Nelly van Dijks werk ter hand nam. Immers: van het eerste had ik genoten, maar ik had ook gevoeld de zwaarte van de taak, die de schrijfster op zich nam. De moeilijkheid, het probleem, dat ze zich stelde, zóó op te lossen, dat we ons bevredigd voelden, en er niets geforceerds in school. Zou de auteur daarin geslaagd zijn?

Laat me het maar dadelijk zeggen: toen ik deel I en II nu achter elkaar uitgelezen had, wist ik me verrijkt en dankbaar gestemd. M.i. staat het tweede deel op vele blz. nog boven het eerste, al konden enkele gedeeltes, vooral in 't begin, een ietsje minder uitvoerig zijn. Nergens echter zijn dit uitweidingen, die buiten den opzet van het boek uitgaan; alles hoort erin; 't eenige dat we zouden kunnen aanmerken is: de eerste hoofdstukken hadden, zonder merkbare schade, iets beknopter kunnen worden verteld.

Bijzonder mooi is in dit tweede deel geteekend de strijd van Hans Roorda, de man van Ursule. Hij houdt ontzettend veel van zijn vrouw; hij ziet, dat zijn wrok tegenover tante Barbara haar lijden doet, tot ziek-wordens toe; hij zou alles willen doen, om haar gelukkig te maken, maar als hij een stap ter verzoening probeert weet hij, dat het niet het echte is bij hem, en uit de manier, waarop hij Barbara's weigering opneemt, weet Ursule dit ook, zoodat zelfs die goedbedoelde poging oorzaak wordt van nieuw leed, een tijdlang zelfs van verwijdering.

En daartegenover de niet minder heftige kamp van Barbara. En de zoekende liefde van ds. Van Bergum, die, echt menscheijk, onderwijl zijn eigen strijd te strijden heeft, en in Barbara's zieleworsteling iets terug vindt van dat, wat hem zelf lijden doet, zoodat hij zeker wel de beste persoon is om dat vreemde en moeilijke karakter te begrijpen. En dan voor die twee, Hans en Barbara tegelijk, de overwinning, na de ernstige ziekte van de kleine Uli. En de mooie vondst, dat juist deze naam, die Hans gaf, omdat hij nog niet over zijn wrok heen was, de rechte bleek om tante Barbara's hart te treffen.

Dit boek doet ons zien, dat de zonde, en de zondige geaardheid van ons hart, een ontzettende macht is in het leven van den christen. Maar het leert ons meteen, dat een recht kind van God toch nooit vrede kan hebben met zulk een ver-

keerde zielegesteldheid, en dat God-zelf hem helpt, in den strijd te overwinnen.

Ik hoop, dat de lezeressen van ons blad dit boek zullen lezen en herlezen. Het is werkelijk een aanwinst voor onze christelijke litteratuur.

Dezelfde uitgeefster deed het licht zien een tweede druk van Wilma's boek: „Het schoone leven." Het is verblijdend, dat ons christelijk publiek een schrijfster als Wilma weet te waardeeren, ook waar haar werk niet in alles maar zoo meteen klaar en duidelijk is, gelijk in dit boek. Wilma vraagt een overgegevenheid aan haar werk, die veel eischt van haar lezers. Maar in ruil daarvoor geeft ze ook veel litterair schoon en veel rijke levenswijsheid.

Met twee uitgaven vóór ons, als we hier bespreken, is het onmogelijk te loochenen, dat we ook op het terrein der litteratuur, indien we dan al niet rijk nog zijn, toch schatten bezitten, die de vergelijking met wat in andere kringen verschijnt gerust kunnen doorstaan.

J. M. W.—W.

Het is werkelijk een verblijdend verschijnsel, dat in de Chr. Bibliotheek van den heer G. F. Callenbach te Nijkerk twee oorspronkelijke boeken verschenen zijn van christelijke schrijvers, die eerlijk pogen in hun werk iets meer te geven dan een „christelijk verhaaltje," waarin minstens één bekeeringsgeschiedenis voorkomt. Ik bedoel „Martha's bruidsdagen", door Joh. P. Ruys en „Gods offers," door Q. A. de Ridder. Daar beide boeken tevens als heldin hebben een jonge vrouw, vrouw, die op het punt staat te trouwen, is het gegeven inzonderheid voor onze lezeressen interessant.

Ik gebruikte daareven de uitdrukking „eerlijk pogen." En ik zou om wat liefs willen (want de bloei van onze chr. litteratuur gaat mij ter harte) dat ik kon zeggen, zonder voorbehoud: ze zijn geslaagd ook. D.w.z.: ze hebben onze litteratuur verrijkt met een kunstwerk. Naar mijn meening staat het echter zoo, dat beiden zijn gebleven beneden het ideaal, dat ze zich stelden, al is het waar, dat hun boeken zich in veel opzichten gunstig onderscheiden van wat we dikwijls ontvangen.

De gang van „Martha's bruidsdagen" is zeer in het kort aldus: Martha, lang al verloofd, zal eindelijk trouwen. Natuurlijk brengt dat allerlei zorg en drukte mee, even natuurlijk voor een jong meisje is, dat ze tot op zekere hoogte daarin opgaat. Ze blijft echter bijna tot het eind

op 't kantoor, en dat is méér dan haar zwak gestel kan verdragen. In de bruidsdagen wordt ze ziek, en moet naar een soort sanatorium. Als ze hersteld terug komt, is veel anders geworden; ze schrijft zelf kort daarvoor aan haar verloofde: „ik geloof niet, dat ik me weer zoo geheel verliezen zal in het uiterlijke.” Als gevolg van dit opgaan ziet de schrijver ook Martha's ziek worden; Martha's moeder klaagt: „ik ben geen goeie moeder voor je geweest; ik had je moeten leiden, en ik heb met je meegedaan. Ik heb je ertoe aangespoord. We hebben den Heere vergeten, lieve kind.... Hij is een jaloersch God.... „En nu kan ik het niet anders inzien of, wanneer Martha verstandig genoeg was geweest, haar kantoor een paar maanden eerder op te geven, dan zou dit ziek worden niet zijn voorgekomen; dan was dus niet gebleken, dat God een jaloersch God is, dan..... Ja, dan was 't heele boek anders geworden. Meer beperking in 't beschrijven van 't uiterlijk gebeuren, dat nu tot in 't onbelangrijke toe wordt uitgesponnen; scherper karakterteekening van de voornaamste personen (nu vragen we: hoe is Niek eigenlijk, en ook Martha's moeder zien we niet in haar opgaan in wat voor oogen is) het boek zou er door gewonnen hebben. Want door Martha's zorg voor al het bijkomstige is nog geweven haar liefde tot het schoone, waarvan de schrijver ons wil doen gelooven, dat het haar een tijdlang aanzette tot zelfschrijven. En als gevolg hiervan haar verhouding tot Paul. Maar — de Martha, die we leeren kennen is enkel een kunst-gevoelig mensch (wat ook een gave is) en niet een kunstnares. Dan zouden er andere conflicten geweest zijn. En het is niet *Martha's* novelle, die ze voorleest in het sanatorium, maar een schets van Joh. P. Ruys. En daardoor een teveel in de constructie van het boek.

Wanneer ik meende: Joh. P. Ruys beloofde niets voor onze chr. litteratuur, ik had niet zoo uitvoerig geschreven. Maar hij is nog lang niet, waar hij zijn moet, en er zijn altijd menschen, die onze jonge auteurs willen doen gelooven: 't is al in orde. Ik weet dat bij ondervinding en ook, dat niets zoo verderfelijk is.

„Gods offers” geeft het verbreken van een verloving en de gevolgen daarvan, voor het betrokken meisje, voor de jonge vrouw, die in haar plaats komt, voor de ouders van den jongen man, en, willicht het minst, voor hemzelf.

We beginnen de kennismaking met Tony, het versmade meisje, op haar jaardag. Even zien we 't aanbreken van dien dag, haar wakker worden, dan is Tony weg in haar gedachten, weg in 't verleden. Ik citeer een paar zinnen van blz. twee: „Ze denkt aan Karel.... Ze denkt het

weer, gelijk zoovele malen.... Had ze hem misschien moeten schrijven.... had ze beter gedaan.... kón ze dat doen.... enz.” Het staat niet zoo achter elkaar, maar deze uitdrukkingen zijn typeerend voor De Ridders manier van schrijven. Telkens zijn z'n personen weg in 't verleden; telkens piekeren ze over wat ze zelf deden, of wat anderen deden. Tot blz. 10 duren die overdenkingen van Tony. Er zit daarin ongetwijfeld iets goeds, doch de keerzijde is, dat het in sterke mate de levendigheid van het verhaal schaaft. Wanneer we even een tooneeltje zelf bijwonen, moeten we dadelijk weer een eind terug naar wat geweest is, en wat we nu natuurlijk uit de tweede hand krijgen. Deze manier brengt ook mee, dat de auteur wel eens een oplossing geeft, die te gauw komt voor den lezer. Zoo het weer-één worden van mijnheer en mevrouw Moret in hun huwelijksleven. Er is geen enkele grond, waarom dit juist nu, zoo ineens, moest komen, het is eerder onwaarschijnlijk dat iemand als mijnheer Moret, die het immers zoo druk had met zijn zaken, er nu ineens den tijd afneemt om met zichzelf en met zijn vrouw in 't reine te komen. Langzamerhand verwrongen verhoudingen worden niet zoo ineens goed. Als Karel zijn verloving afmaakt, is dat niet terwille van Hermien. Toch verlooft hij zich kort daarop met haar. Waarom niet met Truus? Dat zouden we na die roeipartij eerder gedacht hebben. Mooi vind ik Hermiens strijd geteekend, als ze eenmaal Karels vrouw is en weet: ze heeft haar geluk aan een ander ontroofd. Haar angst, dat God haar kind wegnemen zal. En dan het samenkomen met Tony.

Wanneer De Ridder méér dus beeldend werkte, en wat beperkend optrad bij de innerlijke overpeinzingen van zijn personen, welke overpeinzingen nu nog al eens in herhalingen verlopen, en niet al te onberispelijk van stijl zijn, zijn werk zou er bij winnen aan levendigheid. En het behoefde niet te verliezen aan diepte.

Dan ontvingen we van de Uitgeversmij. Holland te Amsterdam: „De bruid van het Glommental”, door Jacob B. Bull. Vertaling van Wilma. Dit laatste zegt ons al, dat het geen onbeteekenend boek kan zijn. De karakterbeschrijvingen zijn mooi, er zit in 't heele boek sfeer. Toch heb ik Wilma's eigen werk liever. Er zou over de daad van Berit nog wel te praten zijn met onze lezeressen, hoewel onze sympathie onverdeeld aan haar kant is. Het boek is beslist neutraal, wat bij een gebeuren, als hier is beschreven, gevoeld wordt als gemis. Het vijfde gebod is totaal uitgeschakeld.

J. M. W.—W.



In wintertijd.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

LANGS DE WEGEN.

De grond is wit, de nevel wit,
 De wolken, waar, nog sneeuw in zit,
 Zijn wit, dat zacht vergrijzelt,
 Het fijn-getakt geboomte zit
 Met witten rijp be-ijzeld:
 De wind houdt zich behoedzaam stil,
 Dat niet het minste takgetril
 't Kristallen kunstwerk breke.
 De klank zelfs van mijn schreden wil
 Zich in de sneeuw versteken.
 De grond is wit, de nevel wit,
 Wat zwijgend tooverland is dit?
 Wat hemel loop ik onder?
 Ik vouw de handen en aanbid
 Dit grootsche, stille wonder.

MET dit vers van Jacqueline van der Waals begint *de Dameskroniek* onder *Haagsche Polsslag* een artikeltje over „Kerstmis.”
 't Verbaasd me niet, in een blad als *De Da-*

maskroniek een werkelijk ernstig artikeltje over dit onderwerp te vinden.

Immers, er is geen christelijk feest, dat zóó door bijna iedereen „geviert” wordt als 't Kerstfeest. Iedereen „viert” Kerstfeest, maar vraag niet altijd hoé. In verschillende bladen werd een foto opgenomen van de bekende danseres Anna Pawlowna, die in een hotel „Kerstmisvierde” met haar „troep.” Kerstmis, met dans en plezier, met eten en drinken....

Geen wonder, dat ook in niet-kerkelijke kringen hier en daar een stem van protest op gaat tegen dergelijke Kerstmis-festiviteiten, die met het Kerstfeest zelf niets te maken hebben, er mee in scherp contrast zijn.

En dat ook een medewerker aan *De Dameskroniek* dat voelt, kan ik goed begrijpen.

Ik neem nu maar enkele gedeelten uit 't bewuste artikeltje over.

„Op het oogenblik dat ik dit schrijf, is het vól-op winter. De laan, waarin ik woon, ligt

onder de sneeuw, en als ik naar buiten kijk, de hoge boomen staan als witte wonderen onder Gods stralend-blauwen hemel. Ons Bosch, ons prachtig Haagsche Bosch, is als een sprookje, één groot kristallen kunstwerk, een droom van schoonheid midden-in een groote stad. Nu betrap ik mij-zelf al herhaaldelijk op de gedachte, dat het zoo blijven moge tot Kerstmis — dat wij het eeuwen-oude Kerstfeest mogen vieren in deze witte wade, in des Scheppers onvolprezen natuur.

Want, nogmaals, er is geen enkel feest, waarbij wij zooveel stemming — ook uiterlijk — noodig hebben als het Kerstfeest.

Toch:

de viering van dit feest in een groote stad, in een stad met een wereldsch mondain leven als de ónze, schept wel sterke contrasten. Kerstmis is toch een bij uitstek religieus feest, maar de wereldsche geest van de groote steden heeft er zich meester van gemaakt: nu wordt in de

laatste jaren al feller, al scherper, al brutaler, Kerstmis niet alleen gevierd in de kerken en in de gezinnen, maar ook in de restaurants en in de dancings.

Groote advertenties hebben het den Haagschen volke kond gedaan:

Wilt ge verzekerd zijn van een fijn tafeltje voor uw Kerst-diner, een tafeltje met een prachtig en riant uitzicht op de jazz-band en op de charleston-beenen van de in geestdriftige Kerstvreugde deinende schare, een tafeltje dicht bij den dans-vloer — bespreekt dan tijdig. Ze vliegen weg!

Fijne schotels. Nieuwe delicatessen. Balsemen-de wijnen.

En:

nogmaals, de jazz-band. On-overtroffen. Met de nieuwste moppen. Tot in den nacht gelegenheid om te black-bottomen. Bespreekt uwe plaatsen, want anders zijn de Kerst-diners aan de Kerst-tafels uitverkocht.



Vijver bij sneeuw en ijs.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.



Paarcollier met Strasshanger.

Ge kent natuurlijk het prachtige verhaal van Multatuli, met dat refrein: de Bromo rookt.

De Bromo rookt. Of er menschen lijden in stomme smart en menschen vergaan: de Bromo rookt. Wat er ook gebeurt, wat er ook dreigt: hij rookt.

Zoo hier. Op Kerstmis. De jazz-band speelt. Of een groot deel van de wereld met gebogen hoofd in devoten eerbied de geboorte van het Christus-kind herdenkt: de jazz-band speelt. Of in duizenden gezinnen aan deze dagen religieuze wijding wordt gegeven ter eere van Hem, die der wereld Verlosser wilde zijn: de jazz-band

speelt. Of nog altijd, ook op dit Kerstfeest, de wereld kreunt en strijdt, en worstelt tegen duistere machten in, om iets te verwezenlijken van het vredes-ideaal: de jazz-band speelt.

In onze Haagsche kerken zijn deze week dichte scharen kinderen saamgekomen, om het feest te vieren, en laat ons hopen dat zij zullen vormen de vredes-bataljons van de toekomst. En wij ouderen? Voelen velen van ons niet de behoefte aan stille wijding in deze dagen, een stilte en een wijding, waartoe het stadsleven vaak zoo weinig gelegenheid geeft? We zien weer terug in onze kinderjaren; we zingen de oude, lieve liederen weer, we denken aan de vrome verhalen van vroeger, waarnaar we luisterden met de-voet-opgeheven gelaat....."

't Is misschien goed om, nu de heerlijke feestdagen achter ons liggen, ook op *dit* punt eens tot onszelf in te keeren, en ons af te vragen: hebben ook *wij* wel op de juiste wijze Kerstfeest gevierd? —

In *De Nieuwe Courant* geeft Emmy J. B. weer een van haar aardige artikeltjes, ditmaal over „De noodzakelijke weigering” waaruit ik hier en daar een citaat zal doen.

„Vriendelijkheid,” zoo begint zij, „is een eigenschap, waarop wij niet graag zouden afdingen. Het is de hoffelijkheid van het hart, die veel aangenamer aandoet dan de aangeleerde vormen-beleefdheid, waarbij meer gedacht wordt aan den uiterlijken indruk, dien de beleefde mensch zelf wil maken dan aan de tegemoetkoming jegens de medemenschen. De vriendelijkheid moet natuurlijk quaestie van gevoel

blijven. Zoodra de glimlach stereotype wordt en de hulpvaardigheid sleur, verliezen zij iets van de bekoring en de warmte, welke alleen uit het hart komt van haar, die voelt voor haar medemenschen en niets liever verlangt dan hen van dienst te zijn.

En dan, vriendelijkheid mag nooit karakter uitsluiten. Er zijn vrouwen, die nooit iemand iets kunnen weigeren, en belofte op belofte stapelen en tenslotte wel moeten teleurstellen, omdat zij meer hebben beloofd dan zij konden houden, omdat een etmaal maar 24 uur heeft en alle werkkraft, elk fortuin haar grenzen.



Hier is nog rust.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

Dergelijke vriendelijkheid houdt op in te nemen en zij wordt ook oneconomisch, want de vrouw, die haar werkkraft, haar gaven versnipert om het de geheele wereld naar den zin te maken, belet zichzelf daardoor willicht iets te bereiken, dat voor de geheele wereld veel nuttiger zou zijn geweest dan haar gezelschap op elk diner, of haar hulp in gevallen, waar tien andere handen gereed stonden om hetzelfde evengoed of nog beter te doen.

Het „neen” behoeft niet onbeleefd of ruw te klinken, al weten weinige menschen het zoo te zeggen, dat de tegenpartij het afdoende van de weigering voelt en toch niet gekwetst is, haar niet als iets persoonlijks opvat.

Want dat is het moeilijkste, vele menschen zijn geneigd de weigering niet zakelijk op te vatten in verband met het onderwerp waarom het gaat en de redenen van den weigeraar, maar zij denken, dat zij verongelijkt worden, dat als een ander dezelfde vraag zou hebben gesteld, het antwoord anders zou hebben geluid.

En volkomen onjuist is dit evenmin. Het is waar, dat sommige menschen iets kunnen vragen op een toon, dat het bijna niet mogelijk is te weigeren en ook, dat het moeilijk is hen, die men liefheeft, teleur te stellen.

En het merkwaardige is, dat wij menigmaal, wanneer wij het meest moeite hebben de weigering uit te spreken, het kortst en onaangenaamst zijn in den vorm, als om te voorkomen, dat de andere partij, wier invloed wij kennen, ons toch nog zal afbrengen van ons besluit.

En nu moge het waar zijn, dat ons „neen” kort moet klinken, omdat de andere partij toch slechts de weigering hoort, het mag nooit onbeleefd klinken.

Wij in Holland munten gewoonlijk niet uit in de kunst der wellevendheid, wanneer het geldt op behoorlijke wijze verontschuldigen of loftuitingen aan te bieden, van belangstelling of deelneming te getuigen.

Maar het is een kunst, die men zich kan aanwennen.”

ONZE KLEEDING.

B. 58. Japon van tweeërlei stof.

WAT zien we tegenwoordig een combinatie's van effen en geruite stoffen!

Daarom behandelen we dan ook nevensgaande japon.



B 58.

Zooals we op de teekening kunnen zien, is de rok van geruite, 't lijfje van effen stof genomen: kasha lijkt ons hiervoor wel 't allermeest geschikt.

Bij een breedte van 1 M. hebben we 1,35 M. geruite en 2 M. effen stof nodig. We rekenden dus op een bovenwijdte van 50 cM., en veronderstelden een japon-lengte van 1,15 M.

De rok heeft alleen van voren plooiën. Hiervan wordt een gedeelte gestikt. De stiksels eindigen traps-gewijze.

Op het lijfje van effen stof garneeren we een weinig van de ruif. Hiervan maken we de ceintuur. Das en kraag krijgen een geruite bias; zoo ook de onderkant van de mouwen, terwijl we tevens de omgeslagen punt van geruite stof maken.

We willen een beschrijving geven van het naaien van den onderkant der mouw en van het aanzetten der revers met den das.

Allereerst dan betreffende de mouw.

Op het knipoverzicht kunnen we zien, is 't genoemde puntje aan de mouw geknipt. Eerst naaien we de beide mouwnaden dicht. Het gedeelte geruite stof, dat tegen de mouw gezet moet worden (zie fig. 5) wordt eveneens dicht genaaid.

Hierna leggen we dit gedeelte tegen de rechte zijde van de mouw en stikken het rondom aan.

Dan wordt het omgehaald en aan den binnenkant overgezoomd. We zorgen, dat er langs den geheelen mouwrand een smalle bias geruite stof zichtbaar is. Het is nodig deze bias langs den naad door te naaien.

Vervolgens slaan we het puntje om en bevestigen dit op de mouw.

Zooals we op de teekening zien, knippen we de rever met aangeknijpte das van dubbele stof. De vouw komt langs den buitenkant te liggen.

We beginnen met het opstikken van de geruite punten. Daarna naaien we het gedeelte dat *das* wordt, aan den binnenkant dicht en keeren hem dan binnenste buiten. We stikken nu de rever op de rechterzijde van de japon langs de halsuitsnijding aan, om haar daarna aan den binnenkant over te zoomen.

Door middel van een apart reepje stof, maken we den knoop om den das.

Zijn de schouders genaaid, dan zetten we den kraag op de japon.

Deze wordt aan den binnenkant aangestikt, en aan de buitenzijde overgezoomd. Daarna biesen we den kraag met geruite stof om.

Op bijgaand knipoverzicht, vinden we de verschillende deelen als volgt:

Fig. 1. is *de voorbaan*. We zien dat de stof niet in zijn geheel dubbel is gelegd. Het omgevouwen gedeelte is ongeveer 35 cM. breed. Wijl de stof niet breed genoeg is voor de voorbaan, moet er een reep worden aangezet. Door zóó te handelen, zal de naad van het aan te zetten deel achter de laatste plooi vallen. —



Fig. 2. is *de achterbaan*. Het nu nog overgebleven stofgedeelte wordt op de gewone wijze dubbel gelegd.

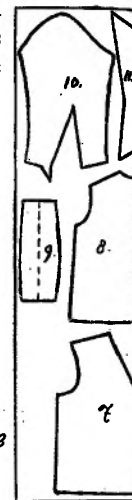


Fig. 3. is *de ceintuur*.

Fig. 4. *de bias voor den kraag*.

Fig. 5. *de mouwbekleding*.

Fig. 6. *de bias voor den das*.



Fig. 7. *het voorpand*.

Fig. 8. *het ruggand*.

Fig. 9. *de kraag*.

Fig. 10. *de mouw*.

Fig. 11. *de rever met de aangeknijpte das*.

Normaalpatroon à f 1.— franco.

Opgave van gewenschte bovenwijdte en lengte is nodig.

B. 59. Japon van fluweel, met „smockwerk” versierd.

Voor deze japon is noodig 3,10 M. fluweel, als de breedte 90 c.M. is. Voor bovenwijdte rekenden we dan 50 c.M. en voor de lente 1,10 M.



Kraag, front, manchetten en jabot maken we van een afstekende kleur zijde.

60 c.M. is voldoende als de breedte 75 c.M. bedraagt.

Met het oog op het smockwerk is 't wel noodig, dat we dunne, soepele fluweel hebben.

Van de voorbaan zijn de zij-kanten gesmockt.

We willen van dit werk een beschrijving, verduidelijkt door afbeeldingen, geven. Maar eerst behandelen we de japon.

Op een roode, groene of blauwe japon kunnen we crème crêpe de chine nemen. Dan naaien we langs den onderkant van de jabot een strook crème kant.

In het front naaien we een open naad.

Het rugpand wordt aan één stuk geknipt. De ceintuur loopt rondom door. Ze wordt op zij en „midden achter” op de japon vastgenaaid.

B 59. De sluiting geschiedt door een gesp. Wie de japon meer eenvoudig wil maken, kan in plaats van den jabot een strik van smal lint nemen.

Het spreekt vanzelf, dat we voor front en kraag ook gewerkte zijde kunnen nemen.

Het lint nemen we in dit geval van dezelfde kleur als de japon.

Hierbij gaat, als gewoonlijk, een knipoverzicht.

Fig. 1 is de ceintuur. Omdat de stof hiervoor geen voldoende breedte heeft, vinden we naast het rugpand een gedeelte om aan te zetten.

Fig. 2 is de voorbaan van den rok. Hieraan wordt eveneens een gedeelte aangezet. Dit vinden we ook naast het rugpand.

Fig. 3 is het voorpand.

Fig. 4 de mouw. De stof, die nu nog over is, wordt zoover dubbel gevouwen, als voor het rugpand noodig is.

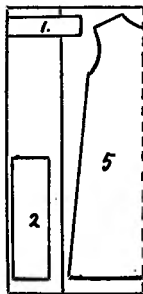


Fig. 5 is het rugpand. De strook, die hiernaast over blijft, wordt gebruikt ter aanvulling van de hierboven genoemde deelen bij fig. 1 en 2.

Nu volgt het knippen van de zijde.

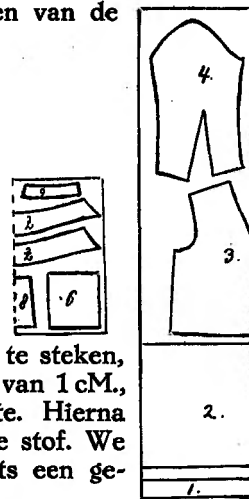
Fig. 6 is de manchet.

Fig. 7 de beide kragen.

Fig. 8 het front.

Fig. 9 de jabot.

Naden en zoomen moeten, als steeds, worden aangeknipt.



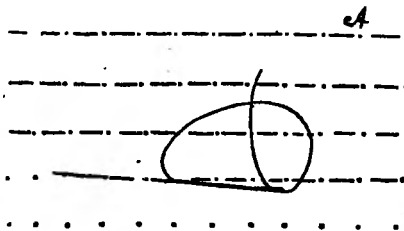
Nu een beschrijving van het „Smockwerk”.

We beginnen met spelden te steken, op een onderlingen afstand van 1 c.M., in het te smocken gedeelte. Hierna rijgen we een draad door de stof. We nemen bij elke speld slechts een gedeelte van de stof op.

Vervolgens trekken we $\frac{3}{4}$ c.M. onder de geregen draad een krijtlijn. Hierlangs wordt weer een draad geregen. We zorgen, dat we de stofgedeelten precies onder de eerste rij opnemen. Zoo rijgen we ongeveer 8 draden door de stof.

Fig. A toont ons een gedeelte van de geregen draden. De stippellijn stelt de krijtlijn voor.

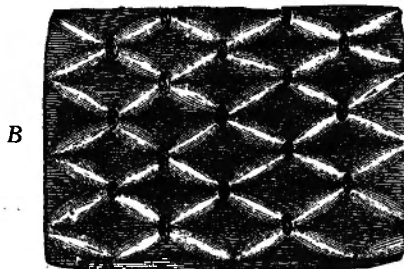
De rijgdraden worden nu aangehaald, en aan 't eind vastgemaakt. Hierdoor ontstaan plooitjes in de stof. Nu kunnen we met „smocken” beginnen, en nemen in de eerste toer 2 plooitjes



op. Hierover werken we een paar steken. We brengen nu de naald in schuine richting achter het werk om, en komen in de volgende toer uit. Hier worden ook 2 plooitjes verbonden, maar nu nemen we niet het 1e en 2e maar het 2e en 3e plooitje op.

Vervolgens steken we weer naar de 1e toer, enz. Er worden dus twee rijen steken samen gewerkt. Op het eind keeren we om en nemen nu toer 3 en 4. Als 't smockwerk voltooid is, dan worden de rijgdraden uitgehaald. Het werk zit nu stevig in elkaar en is toch elastisch. We moeten er

wel aan denken, dat we bij fluweel niet te diep insteken!



Ook moeten we er wel op letten, dat we de afstand smockwerk twee maal moeten berekenen.

Willen we b.v. 20 cM. smocken, dan hebben we hiervoor 40 cM. stof noodig.

Als 't werk geheel voltooid is, worden de rijgdraden er uit gehaald.

Fig. B. laat ons een gesmockt gedeelte zien. Wij zouden bij het smocken willen aanraden zijde te nemen in de kleur der japon.

Normaalpatronen à f1.— franco.

S.v.p. bij bestelling opgeven bovenwijdte, heupwijdte en lengte.

A. BALDER.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen, enz., richtte men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw,” Baarn.

VERZAMELHOEKJE.

Toiletmaken in het openbaar.

Het gebeurt hier gelukkig reeds minder dan eenigen tijd geleden, het toiletmaken in gezelschap, n.l. het werken met kam, spiegeltje, poederdoosje en lippenstift in restaurant en tram, in concertzaal en theater. In Duitschland schijnt het nog heel erg te zijn. Onlangs was te Berlijn in de rechtszaal een dame uit het publiek bezig op deze wijze toilet te maken. De voorzitter gaf haar onmiddellijk last de zaal te verlaten.

Vrouwelijke vliegers.

Louise Maryse was de eerste officieel toegelaten Fransche vliegtuigbestuurster, nadat de internationale commissie vrouwen had toegelaten bij het besturen van verkeersvliegtuigen. Zij heeft een pittig gezicht, waarin de buitengewoon groote donkere oogen evenals de mond van wilskracht spreken. De eerste dame die in Duitschland haar examen als vliegtuigbestuurster met succes aflegde is Marga von Etdorf.

Geen echtscheiding in Chili.

In Chili was een wetsontwerp om echtscheiding mogelijk te maken bij de Kamer ingediend, maar het werd spoedig weer ingetrokken, op grond, dat in het geheele land niet werd verlangd naar zulk een wet.

Arme Mannen.

„Paris—Midi” heeft aan de jonge dames in Frankrijk gevraagd: „Als gij, zooals in de middeleeuwen, uw toekomstigen man drie bewijzen voor zijn liefde zoudt opleggen, welke zouden die bewijzen zijn?”

Een ondeugende jonge dame antwoordde het volgende:

1. Binnen een zeer korten tijd een leegstaande, comfortabele woning te vinden.

2. Reeds tijdens de verloving aan zijn toekomstige schoonmoeder te worden uitgeleverd.

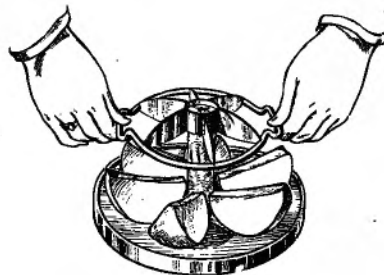
3. Zes maanden lang onder de bruggen der Seine te slapen. (Natuurlijk vóór het huwelijk).

Arme mannen, die zich aan zulk een proef moeten onderwerpen. Maar misschien zouden ook de mannen van *hun* aanstaande drie bewijzen van liefde kunnen vorderen. Welke zouden die dan wel zijn?

EEN HANDIG APPARAAT.

EEN handig apparaat is zeker de „appeldeeler”, door de firma Elesve te Amsterdam (Weesperzijde 15) in den handel gebracht.

't Is een eenvoudig instrumentje, dat in één



beweging een appel in zessen verdeelt en bovendien 't klokhuis uitboort.

Wie er in haar huishouden een goede appelschilmachine bij heeft, zal aan de voorbereiding voor appelmoes-koken niet veel werk hebben. En— hoeft ook niet meer bang te zijn voor de nare vingers, die je van appelschillen en appels doorsnijden anders toch altijd krijgt.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Ochtend aan Zee.

Een onzer lezeressen zond ons de volgende indrukken. We geven ze hier een plaatsje.

Zooeven is, in de volle ontplooiing van haar majesteit, de zon opgestaan....

De ochtendneveln trekken langzaam op....

De hemel wordt van lichtrood donkerder.... en nog wat schuchter schemert het teere blauw er doorheen, wordt sterker, en dan.... na korten tijd is het daar boven mij één groote, zachtblauwe hemelkoepel, die zich weerspiegelt in de zachtgolvende zee die mijn voeten omspoelt.

Alles ademt vrede.

In de verte teekent zich het beeld van een schelpenvisser af, al vroeg aanvangende den langen werkdag.

Regelmatig sleurt hij het net langs het strand en werpt het bij tusschenpoozen omhoog, om het te ledigen in het hooggewielde karretje. Het paard, den kop naar de zee gekeerd, is zorgvuldig toegedekt met een blauw wollen kleedje en staat onbewegelijk.

Vredig tafreeltje!

Ver weg voelt men zich van alle gewoel en gewarrel van menschen.

Geen jachtige haast, geen zenuwverdervende onrust.

Rust — welk een zalige rust, biedt mij dit ochtenduur.

Vóór mij de kalme, lichtblauwe zee....

Achter me een golvende begroeide duinenrij. Daarachter bevindt zich een groote vlakte, waar straks de ijverige visschersvrouwen de netten zullen gaan verstellen.

Altijd weer als er schepen zijn binnengekomen, wordt daar „de vleet” (de netten) uitgespreid. Er is altijd iets aan gescheurd, en vol geduld wordt door de vrouwen en meisjes de schade hersteld, opdat alles in orde zal zijn voor de volgende uitvaart.

Een karig loon is het, wat de boetsters verdienen en het weer werkt dikwijls niet mee, maar ze hebben de voldoening dat ze voor hun bedrijf werkzaam zijn en bijdragen in de nooden van hunne gezinnen. Menige moeder maakt heel vroeg al, heur huisje „aan kant” om mee te kunnen boeten. Ze praten véél samen, al die vrouwen, maar vaak ook zwijgen ze, en denken — en zorgen....

Nijvere, ernstige werkers: dit is de doorsnèe van de visschersbevolking. Ze hebben de zee lief, ondanks de zware offers die ze soms vraagt. Elken dag vinden ze wel een oogenblikje om langs de zee te loopen of om te staan turen in de verte en de scheepjes te tellen die zich afteekenen tegen den horizon.

Trouw zijn ze, de eenvoudige menschen....

Aan al deze dingen denk ik, in dit vroege uur aan zee.

Men zegt: „’t seizoen is voorbij,” d.w.z. het mondaine leven van de talrijke genotzoekers is tijdelijk verplaatst naar de groote steden, en nu begint „het seizoen” voor hen die in de stilte hun kracht zoeken. Altijd behoudt de zee hare opwekkende bekoring....

Ik moet terugkeeren.

Ook mij wenkt de arbeid en gaarne geef ik haar roepstem gehoor.

Is het niet een voorrecht om gezond te zijn en te mogen vervullen onze taak in het leven?

Ik voel me vervuld van goede voornemens en met een dosis levensmoed om, gesterkt door de eeuwig bruisende zee, in Gods kracht, m'n plaatsje zoo goed mogelijk te vervullen.

19 October 1927.

L. de K.

Beste O. C.-ers.

Met belangstelling heb ik de gedachtenwisseling gevolgd over de kwestie: „Mag een Christelijk meisje de bioscoop bezoeken?”

Mijn bescheiden meening is deze: Er zijn betere en slechtere films, zooals er betere en slechtere boeken zijn. Als we willen lezen, nemen we niet het eerste het beste boek ter hand, maar kiezen zorgvuldig uit, wat ons lijkt. Het zou dwaasheid zijn, om te zeggen: Er zijn minderwaardige boeken, die ik niet wil en niet mag lezen, dus lees ik heelemaal niet. Evenzoo is het met de bioscoop. Omdat er films zijn, die niet met onze opvattingen strooken, behoeven we toch niet alle films te veroordeelen? Films als: De Nibelungen, Quo Vadis, Boeddha, Ben-Hur, om maar enkele te noemen, hebben evengoed een heilzame strekking als een goed boek. Ik moet dan ook zeggen, dat de film Ben-Hur veel meer indruk op mij gemaakt heeft dan het boek en dat die indruk mij nog wekenlang bij is gebleven. Het spijt me dan ook erg voor Liesebertha, dat ze de gelegenheid om dit kunstwerk te zien, voorbij heeft laten gaan.

Over boeken gesproken, nu ik toch aan het schrijven ben, wou ik ook nog even mijn meening zeggen over „Boeken” van Rie van R. Ik ben het geheel met Elisabeth en Janny eens. En wat „Pallieter” betreft, ben ik zoo vrij om te vinden, dat Rie een absoluut verkeerden kijk op dit boek heeft. Een meisje van het slag, dat boeken van Zola leest, zal heusch niet naar „Pallieter” vragen. Dit boek is eenvoudig een verheerlijking van de natuur en hier geldt het: „Dem Reinen ist alles rein”. Ik vind het erg jammer, dat Rie ons ook niet een lezeres heeft voorgesteld, die wel een goede keuze had. Blijkbaar ziet zij hier zelf de moeilijkheid van in. Het is zoo jammer, dat er onder de Christelijke boeken zoo weinig zijn met litteraire waarde. Dan beland je vanzelf bij anderen, als: Ina Boudier-Bakker, Henri Borel, Fred. van Eeden, Anna v. Gogh-Kaulbach, Top Naeff, Gustav Frenssen, Marie Diers, Tagore, die niet christelijk zijn, maar die ik met een gerust hart durf aanbevelen.

Hopende, dat anderen ook eens hun meening hierover zullen zeggen, eindig ik met de hartelijke groeten aan allemaal.

BEP V.

Een onzer lezeressen schrijft ons het een en ander over haar bezoek aan een heidewoning. We nemen haar schrijven hieronder over.

Verleden zomer dwaalde ik rond op de heide en kwam daar bij een klein huisje. Klein, maar proper.

Zes kleine kleuters speelden op het erf en keken me verlegen aan. Heerlijke bruine snuitjes, met groote, heldere oogen. Ik maakte een praatje met hen, en even later trad de moeder naar buiten met zes paar witgeschuurde klompjes, die ze één voor één op de punten van het hekje te drogen zette.

Ik zei haar, dat haar kleintjes er zoo gezond uitzagen. Ze keek hen eens vol liefde aan en zei: „Goddank allemaal gezond en ’t kleintje ôk.”

„Hebt U er dan nog een kleiner peuter bij?” informeerde ik verbaasd.

Resoluut knikte ze van „ja”. „Net zeuven weken old.” Ze merkte wel, dat ik dat kleine wonder ook best eens wou zien en ze noodigde me dus uit: „even te kiekeken”. Maar — „de juffer mocht vooral niet te veul naer de rommel zien, want er is heel wat te stellen met zulke zeuven bengels.”

Natuurlijk zag ik niets dan een dot van een boerenbaby,

in een zwart en wit gestreept jurkje, en dat verwonderd lag rond te kijken in een oude sunlightzeep-kist. Want er was maar één slaapkamer en daar sliepen de vader en moeder met alle hun zeven spruiten, waarvan de oudste nauwelijks zeven jaren telt.

Teeder zag het vrouwtje op haar jongste neer en vroeg me, met iets van dreiging in haar stem: „Begriep je noe, juffer, dat er nog menschen bint, die vinden dat kinders maar last geven? Ik heb d'r een koppeltje van zeuven, maer kiek, as ter noe 's een rieke mijnheer kwam die mien 'onderduuzend guldens wou geven voor een d'r van, dan stuurde ik um gauw weerom. Nee hoor, liever 't kommende jaar nog ienen d'r bie!” En zachtens dekde ze met een lappendekentje haar kleintje toe.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van waardeering.

Door de uitstekende verzorging is „De Jonge Vrouw” en wordt zij steeds meer een blad, dat tenvolle de belangstelling van al onze jonge vrouwen verdient.

De Rijnlandsche Courant.

Mej. M. M. M. en anderen. Enkele lezeressen vragen naar het kopje, dat boven „De Parel van het Eiland” staat afgedrukt. Men wil weten, wat die meisjesfiguur beteekent. Zelfs een lezeres vraagt, of dat misschien het portret van de schrijfster is.

Neen, dat meisje in het kopje is „de parel van het eiland”. Het verhaal gaat steeds verder en Mara is straks een volwassen meisje. Welnu, onze illustrator heeft zich van haar een voorstelling gemaakt en het resultaat zien onze lezeressen in elke aflevering. We zijn er benieuwd naar, straks eens te vernemen, of onze lezeressen zich Mara óók zoo gedacht hebben.

Onze Bruidjes.

Aan de volgende bruidjes mochten we weer een bonbonmandje verzenden. Uit alle binnengekomen dankbetuigingen blijkt, dat ons bruidsgeschenk in den smaak valt. Dat doet ons genoegen.

A. S. Boot, „Hoekstein”, Zoeterwoude; P. L. Aandeweg, Mor.weg 95, Nieuw-Helvoet; C. Griffioen, Abstederdijk 219, Utrecht.

Een nieuwe Uitgave.

We geven hier een plaats aan de volgende boekbespreking. Eigenlijk moest deze bespreking een plaatsje hebben gekregen in de rubriek „Boekenschouw”, maar dat gaat ditmaal niet. En toch willen we de volgende aankondiging niet langer laten wachten.

„Alles ten Goede”. Enkele verzen van E. Voorhoeve—Van Oordt.

De schrijfster van deze verzen is een zeer lange tijd ziek geweest, zoodat ze uit haar druk gezin, van haar man en kinderen, weg moest. Iets van wat ze in die jaren van lijden doorleefde en doorvoelde, heeft ze weergegeven in eenvoudige en prententielooze verzen.

De eerste gedachte, die zich bij het lezen opdringt, geldt dan ook niet de vorm dezer verzen, maar de inhoud; ze is deze: wat is het heerlijk, het lijden op deze wijze te mogen dragen! Aan anderen, die op welke wijze dan ook in moeite of verdriet zijn, kunnen deze eenvoudige gedichten ongetwijfeld ten zegen en ter bemoediging zijn. Dit is ook de wensch van haar, die ze neerschreef. Toch zijn sommigen ook mooi van vorm; ik noem b.v.: „O, Jezus — mijn!” dat niet maar enkel een goed bedoeld versje, doch dat werkelijk een gedicht is. Mooi is ook: „Ik dacht.” En in de andere verzen, ook waar ze niet tot de schoonheid van deze twee reiken, is toch nergens het platte het al te versleten of verkeerd gebruikte beeld, dat hindert.

Toen ik weer buiten was, keek ik nog eens naar de zes, de meisjes en de jongens, net om en om. De eersten met stijfgevluchten, door de zon verkleurde vlechtjes en de jongens met hun ondeugende bruine kijkers, en ik kwam tot de slotsom, dat er wát een dapper moedertje zich afsloofde voor dat troepje. Den heelen dag, soms al van vijf uur 's ochtends af, werkt ze hard om haar kinderen „met God en met eere” groot te brengen. Al is ze dan van uiterlijk klein en armoedig, haar komt de hulde toe als aan eene die groot is en rijk. Nadat ik een hartelijk afscheid van hen had genomen, wandelde ik verder, nog lang nagestaard door zes paar bruine en blauwe oogen en zes paar bruine knuistjes hielden stijf de rok van hun Moedertje vast....

LENY.

De uitvoering is zeer te loven. In kunstleder gebonden is de prijs f 1.90. In echt leder f 2.90.

Mej. L. K. te L. Dank voor uw opgave van nieuwe abonnee's. Ja, het gaat uitstekend met „De Jonge Vrouw”. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat we nu maar eens rust kunnen nemen bij de gedachte, dat we er zijn. Redactie en uitgevers van dit tijdschrift zijn niet gauw tevreden. Weet u, wat het is? Er worden plannen gemaakt en plannen gemaakt, maar... wij kunnen niet verder springen, dan onze pols lang is. Wie ons in den loop der jaren gevolgd is, weet, dat wij, met de toename van het abonentenaantal, ook steeds ons tijdschrift beter en mooier hebben gemaakt. We herinneren nu alleen maar aan de acht pagina's meer, die van het begin van dezen jaargang af elke maand gegeven worden.

We zouden nog wel wat meer willen doen, als... er nóg maar meer lezeressen kwamen. Telkens, als we weer een getalletje er bij hebben, zien we weer, wat we verder doen kunnen.

Daarom zeggen we ook steeds: Als gij ons helpt, méér abonnee's te krijgen, werkt ge voor uzelf. Gij vindt uw belooning werkelijk niet alleen in het boek, dat de uitgevers gratis en franco voor het aanbrengen van elke nieuwe abonnee toezenden, maar ge vindt evenzeer uw belooning in de verbetering, die ons tijdschrift steeds vertoont.

Het doet ons genoegen, dat we zooveel waardeering op onze arbeid ontvangen.

Gaat u dus maar gerust met uw werk door en laten ook onze andere lezeressen dat doen. Dan komen we telkens een stapje vooruit.

Mej. T. L. te M. Natuurlijk mag er in dit geval van een verloving geen sprake zijn. Als een meisje niet houdt van hem, die haar vraagt, hoe wil ze zich dan gaan verloven? Dat loopt steeds op ongeluk uit. De zonde wreekt zich altoos. Zonder liefde geen verloving en geen huwelijk. Ons dunkt, dat dit zóó vanzelf spreekt, dat we niet begrijpen, waarom u hierover een vraag eigenlijk nog noodig acht. De kwestie, of een meisje uit medelijden haar jawoord mag geven, is ook gemakkelijk op te lossen. *Natuurlijk* mag ze dat niet. De jonge man zal zeker niet steeds met medelijden alleen tevreden blijven en het meisje zal tot de verzuchting komen: Had ik het maar niet gedaan.

Liefde en liefde alleen maakt het mogelijk, dat een huwelijk gelukkig kan zijn.

Annie. Een lief versje, Annie, maar niet voor ons geschikt. „Hij” zal het wel aardig vinden en och, dat is toch immers in dit geval het voornaamste.

Mej. N. de H. te 's-Gr. We zouden het kind moeten kennen, om in dit geval advies te kunnen geven. Wat zegt de onderwijzer van het jongetje? Misschien kan verandering van omgeving baten, maar zonder meer durven we dit toch niet adviseren.



• ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW“, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

TOCH DOEN.

En zij deden alzoo.

Lukas 9 : 5a.

De discipelen hebben het niet verstaan.

Er waren omtrent vijfduizend mannen en er was geen voedsel.

Toch zegt Jezus: Geeft gij hen te eten.

En daar staan de discipelen. Er zijn vijf brooden en twee vischjes. Nu is de berekening gemakkelijk te maken. De discipelen *kunnen* deze menschen geen eten geven.

Het *kàn* ook niet volgens menschelijke berekening. Alle dingen zijn mogelijk in het geloof, maar het geloof gaat ook juist boven alle menschelijke berekening uit. Het is wel werkelijk en waarachtig, maar het is een *hoogere* werkelijkheid.

Daaraan denken de discipelen niet. *Zij* zeggen: het *kan* niet. Jezus oordeelt anders. Hij weet, wat Hij doen zal, en, alsof er al voedsel ware, geeft Hij Zijn discipelen het bevel: Doet hen nederzitten bij zaten, elk van vijftig.

En zij deden alzoo.

Zij begrijpen er niets van, maar zij *doen* het. Zij komen niet uit boven hun menschelijke berekeningen, maar toch gehoorzamen zij.

Laat ons ook alzoo doen. Ook wij weten dikwijls niet, hoe het komen zal en wat er gebeuren moet. Ook voor ons is het alles soms zoo heel donker. Ook wij willen vaak berekenen en alleen rekening houden met wat onze oogen zien.

Laten wij toch maar doen, wat Jezus ons zegt.

Dat wij niet boven het zicht- en tastbare uitkomen, is zonde en ongeloof. Maar laten we maar doen, wat Jezus zegt. Laat ons daarmee beginnen.

Dan ontvangen we een beschamende les, evenals de discipelen en wij leeren, dat door het geloof de bergen verzet worden.

Dan is de uitkomst zoo, dat we jubelen: Ik vermag alle dingen, door Christus, die mij kracht geeft.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

BETJE ontzag niemand, als het er op aankwam, en Jantje was lang niet tegen haar opgewogen. Dat had ze tot haar schade ondervonden. En om Terpstra behoefde ze niet te gaan. Die kwam heelemaal niet in aanmerking.

Als het op trouwen aankwam, dan was het met een boer of met een dominee, maar zeker niet met een onderwijzer.

Wat Annie vond aan haar bezoeken aan Betje, begreep Jantje niet, of 't moest haar doel zijn, Terpstra het hoofd op hol te brengen. Dat kon je natuurlijk *altijd* doen en 't gaf nog eens een verzetje. Zij, Jantje, behoefde dat zeker niet probeeren. Betje zou dadelijk iets zeggen, dat je de kleur naar de wangen liet stijgen en... Terpstra liet zich het hoofd niet op hol brengen, zooals ook Annie wel gauw gewaar zou worden. 't Was beter, daar maar heelemaal niet mee te beginnen.

Toch vergiste Jantje zich, wat Terpstra betref. Zoo langzamerhand, zonder dat hij het wilde of wist, was daar de liefde voor Annie in zijn hart gekomen.

Eerst was het alleen maar de blijdschap om haar komst bij Betje. Annie was tenminste een meisje, waarmee je praten kon. Zij ging in op je denkbeelden, sprak je tegen, als ze 't noodig vond, wist ook te waardeeren en bleek een goede kameraad te zijn. Zou je dan niet blij wezen, als zoo'n meisje eens een avond kwam, om een beetje kleur en fleur in je leven te brengen? Dáár had toch elk mensch behoefte aan.

Terpstra had een moeilijk leven achter den rug. Hij kwam uit een arbeidersgezin en was de middelste van zeven kinderen. Als hij aan zijn jongensjaren terugdacht, dan dacht hij terug aan een leven van zorg en moeite. Zijn drie groote broers waren, na hun schooljaren, bij den boer gekomen en hij zou zeker hun voorbeeld gevolgd zijn, als hij niet een teer poppetje was geweest. Van de eene kinderziekte was hij in de andere gevallen en zijn naam kwam heel wat malen voor op de absentielijst van zijn onderwijzer. 't Gevolg was, dat hij, zoover als dat in het groote gezin mogelijk was, zich zoo'n beetje had laten verwennen.

Toen zijn schooljaren voorbij waren, kwam de vraag, wat er nu met hem moest gebeuren. Zijn vader, verouderd door zorg en verdriet, had gemeend, dat ook hij, evenals zijn broers, bij den boer een plaatsje moest zoeken.

Zijn moeder oordeelde er anders over. Zij wist, welke gevaren hem bij den boer wachtten; zij had met groot zielsverdriet moeten zien, welk leven zijn broers leidden. Alle drie waren ze te vroeg getrouwd en in hun gezinnen ging het niet, zooals het gaan moest. Haar hart hing aan haar jongen, die zooveel gefobd en gesukkeld had. Voor hem wilde ze iets anders, iets beters.

Zoo kwam ze er toe, eens met den onderwijzer van haar jongen te spreken en toen ze hoorde, dat hij uitstekend leeren kon, kwam zoo langzamerhand de gedachte in haar op, dat hij onderwijzer moest worden.

Ze schrok er eerst zelf van. Dat was immers niet mogelijk. Haar man zou het niet willen hebben, want het beteekende voor heel het gezin nieuwe zorg en nieuwe moeite.

Maar ze zei tegen zichzelf: Het moet. En toen riep ze den onderwijzer te hulp. Ze vroeg hem, eens een avond te komen praten en toen hij er was, kwam ze, heel voorzichtig, met haar plan voor den dag.

Maar gemakkelijk had ze het niet.

„Bist nait wies,” snauwde haar man. „Dat ken ja nooit. Houveul joaren mouten wie den nog veur jong zörngen? En den al dei bouken en klaier. Wel mout dat altmoal betoalen? En woarveur? Ander jongs binnen ook altmoal bie boer, woarom hai den nait?”

Maar moeder hield vol. De andere zoons, ja, maar die waren zoo gezond, zoo sterk. Dat waren kerels. Maar *deze* jongen? Hoe zou hij het bij den boer kunnen volhouden? En dan, hij kon zoo uitstekend leeren. „Is 't den nait waar, meester?”

En toen moest „meester” getuigen. Hij moest vertellen van die som, die *hij* niet zoo gauw had kunnen vinden. Maar die jongen...nee maar, die *had* de oplossing, toen *hij* er nog naar zocht.

„Wel verboasd,” schrok vader. „Dat is toch nait zoo? Jao, jong is kloar genog, moar 't ken ja nait. Veur ons-luu is dat nait. Doar mou je centen veur hebben.”

Meester wist misschien raad. Er was een Normalschool en bij uitzondering zou 't misschien mogelijk blijken, daarop te komen, zonder dat het iets kostte. En als de jongen dan eens boeken van *hem* leende en van een paar andere onderwijzers, misschien gifte het dan. Tja, eten moest

er zijn en kleeren konden ook niet gemist, maar dan moesten de ouders er ook maar iets voor over hebben. En, als de jongen later verdiende, kon hij ook afbetalen.

Eindelijk gaf vader toe, toch wel een beetje trotsch ook, dat een van zijn zoons zóó'n heer zou worden.

En toen kwam het moeilijke leven. Elke cent moest uitgezuinigd. En, och, er viel eigenlijk niets te bezuinigen. 't Heele gezin leed er eigenlijk onder. En wel vaak pruttelde vader: „Waarom binnen wie mit dei malle kuren begund?”

Maar moeder hield vol. Zij bad en zij werkte.

Ze spande zich in, boven vermogen, om nog maar een kleinigheid er bij te verdienen. Ze deed wonderen, als 't er op aankwam, haar jongen een nieuw stuk kleeren te bezorgen.

Terpstra dacht er nog vaak met schaamte aan, hoe ondankbaar hij soms geweest was, als zijn jasje wat sjofel werd en hij met al zijn bedelen toch geen nieuw kon bemachtigen. En wat had hij soms niet gezanikt om een paar zakcenten. Dan had moeder gezegd: „'t Ken nait.” Maar als hij dan aan zijn medeleerlingen dacht, die zooveel konden en zooveel mochten, dan was het toch wel heel hard geweest.

Eindelijk waren de moeilijke jaren voorbij. Hij was schitterend geslaagd en kon gaan verdienen. Toen triumfeerde het heele gezin. Vader pochte op zijn zoon, den onderwijzer. Moeder zweeg stil, dankbaar als ze was, dat God haar door alles heen had geholpen.

En toen kwam de kwestie van afbetalen. Natuurlijk werd er gedacht, dat er haast geen eind te zien was aan 't salaris, en natuurlijk kwam ook toen de teleurstelling.

Er moest zooveel af, er bleef bijna niets over.

Terpstra spaarde elke cent, die hij met mogelijkheid sparen kon.

Eens had zijn hoofd hem een opmerking gemaakt over zijn sjofele kleeding. Maar hoe zou hij behoorlijk gekleed gaan, als hij zijn ouders wilde vergoeden de zorg en de moeite, die ze voor hem op zich hadden genomen?

't Was waar, de kinderen waren nu allen uit huis, maar vader en moeder werden oud en hadden ondersteuning dringend nodig en broers en zusters dachten, dat *hij* dan 't allereerst moest geven; hij verdiende immers zooveel. Dus gaf hij en deed daarom afstand van alles, wat zijn leven een beetje mooier en zonniger had kunnen maken.

Hij deed zijn schoolwerk, deed zijn plicht op enkele vereenigingen, en gebruikte overigens al zijn tijd voor zijn studie. Om gezond te blijven, ging hij elken dag een uur wandelen, en, als 't niet anders kon, legde hij ook wel een bezoek

af, maar dan was hij ook weer te vinden op zijn kamertje en deed zijn best.

Zoo was zijn leven tot dusver een plichtleven geweest, zonder meer. Hij had werkelijk geen tijd gevonden, om aan een meisje te denken. Trouwens, hij voelde er ook geen behoefte aan. De meisjes, die hij zoo eens ontmoette, vond hij vervelend oppervlakkig en je kon nooit eens met een van hen praten, of ze dacht er dadelijk iets achter.

Maar nu was Annie in zijn leven gekomen. Eerst voelde hij een vage blijdschap, als hij, terwijl hij op zijn kamertje was, in het winkeltje haar stem hoorde. Dan wist hij, dat het een gezellig koffieuurtje gaf.

Als Annie eens, voor haar doen, lang uitbleef, dan betrapte Terpstra er zich op, dat hij dit vervelend vond. Geen wonder ook, vond hij. Hij had hier eigenlijk niets en *als* je er dan eens behoefte aan had, met iemand te spreken en die iemand kwam niet, dan had je daar toch 't land aan.

't Koffieuurtje met Betje alleen viel ook niet mee. Hij hield van haar en waardeerde haar zorg, maar al haar geschiedenissen kende hij al en zij bewoog zich altijd in haar kleine, enge kringetje. Daar werd je wel eens moe van en het drukte je neer. Natuurlijk kon je dat Betje niet zeggen; zij zou het ook niet eens begrepen hebben, maar het feit lag er toe en dan is het een heel ding, als je, zoo nu en dan eens, een *ander* gesprek kon houden over onderwerpen, die een beetje boven het alledaagsche uitgingen. Dat Annie nu juist een meisje was, nu ja, wat deed er dat toe. Hij beschouwde haar eenvoudig als een kameraad. 't Zou hem 't zelfde zijn, als hij met een jonge man een goed gesprek kon houden.

't Was natuurlijk erg lastig, dat de menschen zich zoo gauw met zijn vriendschap met Annie bemoeiden. De menschen, tja, die zochten overal iets achter en lieten je nooit met rust. In dit opzicht was het gemakke*lijk*, dat Betje er was. Zij kwam voor haar „meester” op, zooveel ze maar kon.

„Vrijerij? Niks van woar. Doar *denkt* meester nait an. Ze proaten mit elkander over bouken en zoo en dat is toch gain vrijerij? Van zo'n vrijerij heb ik tenminsten nooit heard.”

Betje begreep niet, dat het soms voor jonge menschen heel gevaarlijk is, over boeken te spreken. Dan gaat het ook over onderwerpen, die de harten in beweging brengen en dan kan er gemakke*lijk* iets wakker gemaakt worden, dat nog sluimert.

Terpstra begreep dit ook niet en misschien wilde hij het ook niet begrijpen. Hij wilde zijn

omgang met Annie zoo houden, er moest niets anders van komen.

En toch, zoo kon het niet blijven, daar zorgden de menschen wel voor. Het was alleen maar noodig, dat Elske Pan, een vriendin van Betje, een koffiebezoek bracht.

Elske was met Betje, vóór „meester” kwam koffiedrinken, alle vriendinnen en bekenden al bij langs geweest, en toen Terpstra kwam, moest hij, dat kon niet anders, de mooiste verhaaltjes mee genieten.

Maar toen kwam Elske met haar aanval.

„Heden, meester, 'k heb heurd, dat 't kloar wark was tussken joe en Annao. Nou, 't is 'n mooi wicht en 'n goud wicht ook, doar nait van. Moar 'k heb toch zegd, dat ik d'r niks van loofde.”

„Al dei tjauwelders mouten zich schoamen,” vond Betje. „D'r is ja niks van woar. 'k Bin d'r ja altied bie en den mos ik d'r toch ook wat van waiten.”

„'k Heb ook al zegd, Betje, dat d'r niks van woar was. En zelst mörge of zoo ook wel wat ans heuren. 'k Wait ja, dat Kloas Wieringao achter 't wicht an is. En dei neemt ze ja vanzuls. Wel zol dat nait doun. Kerel het ja centen. Moar meester mout toch ook 'n wicht zuiken. Da's ja goud veur 'n jongmensk. Mien laive tied, tou ik zustien joar was, was ik al an 't vrijen. Jao, meester, doar lachen ie nou om, moar 'k was 'n mooi wicht en jonges mochten mie geern lieden.”

„As Klaos Wieringao Annao vraagt, den neemt ze hom vanzuls,” vond ook Betje. „Dat ken nait ans.”

„Nou, en hai is gek op 't wicht. Altieden achter heur an. Hai ken heur ja nait mit vree loaten.”

Terpstra zei niet veel, maar hij maakte, dat hij weer naar zijn kamer kwam.

Dat was nu het einde, zei hij bitter. Ook dit werd hem weer afgenomen. Want als Annie dat deed, als ze zich . . . verkocht, dan, ja, dan kwam er een einde aan hun vriendschap.

Ach, dat zou hij toch nooit van haar gedacht hebben. Hij had juist gemeend, dat zij anders was dan die andere meisjes. En . . . nu zou hij haar niet eens meer kunnen achten.

Hij voelde, dat zijn hart hem pijn deed. Het was hem, of hij een groot verlies had geleden, of hem iets ontnomen was, dat hij toch niet missen kon of wilde.

Het was ellendig. En 't was óók ellendig, dat hij zich er zooveel van aantrok. Hoe kon dat toch wezen? Nu ja, hij had het prettig gevonden, met Annie te praten, maar dat was toch niet zóó gewichtig. Hij kon toch niet verwachten, dat zij

tot in lengte van dagen koffiebezoek aan Betje zou blijven brengen. En hoe zeker was Betje met haar vriendin geweest omtrent het besluit van Annie. 't Stond voor hen vast, dat zij het bezoek niet af zou slaan.

Terpstra kon het zich niet begrijpen. Hoe kon een meisje zich zoo verkoopen. Want wat was Wieringa. Hij was een bruuft, een lomp brok, een drinker op den koop toe. Dat was toch bekend.

In hem was geen gedachte aan iets hoogers. Hij had alleen zijn boer-zijn, zijn uitgangetjes naar de kroegen. En dan . . . Annie.

't Was toch niet te denken, dat zoo'n meisje zich aan zoo'n bruuft zou kunnen geven.

Maar ach, als het maar om het geld ging.

Terpstra had in zijn jeugd droeve ervaringen opgedaan. Wat hadden vader en moeder zich niet moeten laten welgevallen. Vader, een verstandig man toch, had zich óók voor het geld gebogen. Moeder verzette zich wel, tot ze per slot van rekening ook toegaf, omdat het moest.

Als je geld had, dan kon je alles en mocht je alles. Dan kon je krijgen, wat je hebben wilde. Maar zonder geld . . .

Terpstra zuchtte. Hij leed, ook nu nog, een leven van armoede en ach, wat baatte het hem? Zou het altijd zoo moeten voortgaan?

't Beste was maar, om aan zijn verhouding met Annie dadelijk een eind te maken. Als ze weer een bezoek bracht, zou hij uitgaan, of zeggen, dat hij het te druk had, om koffie te komen drinken.

Hij wilde haar maar liever niet weer ontmoeten. Achtung kon hij voor haar toch niet meer hebben. Hij moest vergeten, zoo gauw mogelijk.

En als zij dan straks met Klaas Wieringa verloofd zou zijn . . .

Maar hij kon zich dat niet indenken. Het kon niet en mocht niet.

Kon het niet en mocht het niet? Wat had hij daar mee te maken? Zou Annie hem er over raadplegen? Wat niet kon en niet mocht, zou toch gebeuren.

Ach, maar hoe zou hij het dan kunnen uithouden?

Hij leek nu wel gek, dat hij zich er zooveel van aantrok. Het kon hem toch onverschillig laten?

De volgende dagen hadden zijn leerlingen met recht over hem te klagen. Hij was prikkelbaar, strafte veel, en deed de dingen in school verkeerd. Terwijl hij bezig was voor 't bord, om een som uit te leggen, kon hij ineens ophouden en stond in gedachten en merkte niet eens, dat er achter zijn rug gefluisterd werd.

's Avonds, als 't donker was, deed hij lange wandelingen en, 't was wonderlijk, dat hij steeds denzelfden weg nam. Hij moest even het dak

kunnen zien van de woning, waarin zij verblijf hield, hij moest even kijken naar het lichtschijnsel, dat uit de ramen van de woonkamer ver over 't land tot hem kwam. Zij zou daar zitten met een handwerkje.

Als hij Klaas Wieringa tegen kwam, kon hij zich haast niet goed houden. Die vent keek zoo trotsch, of hij al zeker was van de overwinning.

Betje verwonderde zich over het gebrek aan eeflust van haar „meester” en ze vond, dat hij er slecht uitzag, waarom ze hem uit alle macht ging verwennen en hem van zijn boeken afhaalde, zoo gauw ze er maar kans toe zag.

„Al dat studairen is niks weerd en wel dat oetvonden het, mos ien 't gekkenhoes. En den zoo aimand as meester, die al zo'n bult ien kop het. D'r ken ja niks meer bie.”

Terpstra werd wel vaak ongeduldig onder haar goede zorgen, maar hij durfde zich er ook niet al te veel tegen verzetten. Betje had al eens aanmerking gemaakt op zijn wandelingen in den avond en al eens had ze gevraagd, of d'r ook 'n wicht ien 't spul was.

Ellendig dat geklets op zoo'n klein dorp.

Maar Terpstra begreep, dat het zoo niet ging. Er moest een eind aan komen. Hij moest niet meer aan Annie denken. Hoe meer hij aan haar dacht, hoe grooter zijn strijd werd en straks werd die zóó zwaar, dat hij er onmogelijk door zou kunnen komen.

Neen, hij moest niet meer aan haar denken.

Om zich in dat voornemen te sterken, nam hij het cahier, waarin hij een paar verzen had neergeschreven. Hij had niet geweten, dat hij dichtersgaven had, maar, zoowaar, op een avond waren hem „maar zóó” een paar dichtregels uit de pen gevloeid en later had hij gemeend, dat hij 't er nog al aardig had afgebracht.

Om nu op behoorlijke wijze van zijn hopen en verlangen afscheid te nemen, ging hij zijn verzen herlezen, met het gevolg, dat hij verliefder werd dan ooit en dat de strijd in zijn hart opnieuw begon.

Natuurlijk kwam eindelijk de gedachte in zijn hart: „Als ik haar alles eens zeide.”

Maar...als het toch nutteloos zou blijken? Was het dan niet beter, in stilte te lijden en te dulden?

Hij was nog niet tot een besluit gekomen, toen hij, op een avond, het winkelbelletje hoorde en even later Annie's heldere stem. Wel greep hij een studieboek, om zich tegen de verleiding te wapenen, maar hij zag de letters niet eens. Maar hij zou straks, als hij voor de koffie geroepen werd, zeggen, dat hij geen tijd had en dat Betje hem maar op zijn kamer moest bedienen. Hij zou.....

Betje had Annie ontvangen.

„Heden wicht, 'k har die vanoavend hailndal nait verwacht. Nou, kom d'r ien. Jao, 'k heb wel allernoarste kopzeerte, moar dat kenst doe ook nait helpen. Kenst ja mooi 'n kop koffie mit drinken.”

Annie spartelde tegen. Als Betje zoo'n hoofdpijn had, wilde ze niet storen. Dan kwam ze wel eens weer. Maar ze bracht een boek terug aan Terpstra en dan...hij had haar nog een ander boek beloofd. Dat wilde ze graag mee hebben. Zou Betje....

Maar Betje liet zich verleiden tot een onvoorzichtigheid.

„Jao, wicht,” zei ze, „k wil nou ook juist nait zeggen, dat proaterij van oavend goud veur mie zol wezen. Den is 't beste, dat wie dat loater moar ais hervatten. Moar van dei ol' bouken wait ik niks van. Goa den moar even noar meester zien koamer. Hai is ja thoes en den kenst zulf zeggen, wat d'r te zeggen is.”

Annie wilde tegenspartelen. Ze voelde, dat ze een kleur kreeg. *Natuurlijk* kon ze niet doen, wat Betje van haar wilde. Wat zou Terpstra zeggen?

En dan...ze had in de laatste weken veel moeten nadenken. Wieringa liet haar werkelijk niet meer met rust en 't kon nooit meer zoo heel lang duren, of hij zou haar de vraag doen, waarop ze een antwoord zou *moeten* geven.

Ze kende hem nu.

Als hij haar vroeg, dan deed hij het, omdat hij het eenvoudig niet laten kon. Hij deed het dan eigenlijk tegen zijn wil.

Haar in 't donker opwachten voor een vrijerijtje, dat was iets anders, maar daar wilde zij niet van weten. En dus moest hij haar wel officieel vragen. Hij begreep zichzelf niet en hij wist ook, dat hij er later spijt van zou hebben, maar hij *moest*.

En Annie zei, als zoovaak, tegen zichzelf, dat het toch heerlijk moest zijn, geld te hebben en weelde.

Wat zou haar dan verhinderen, zijn aanzoek aan te nemen?

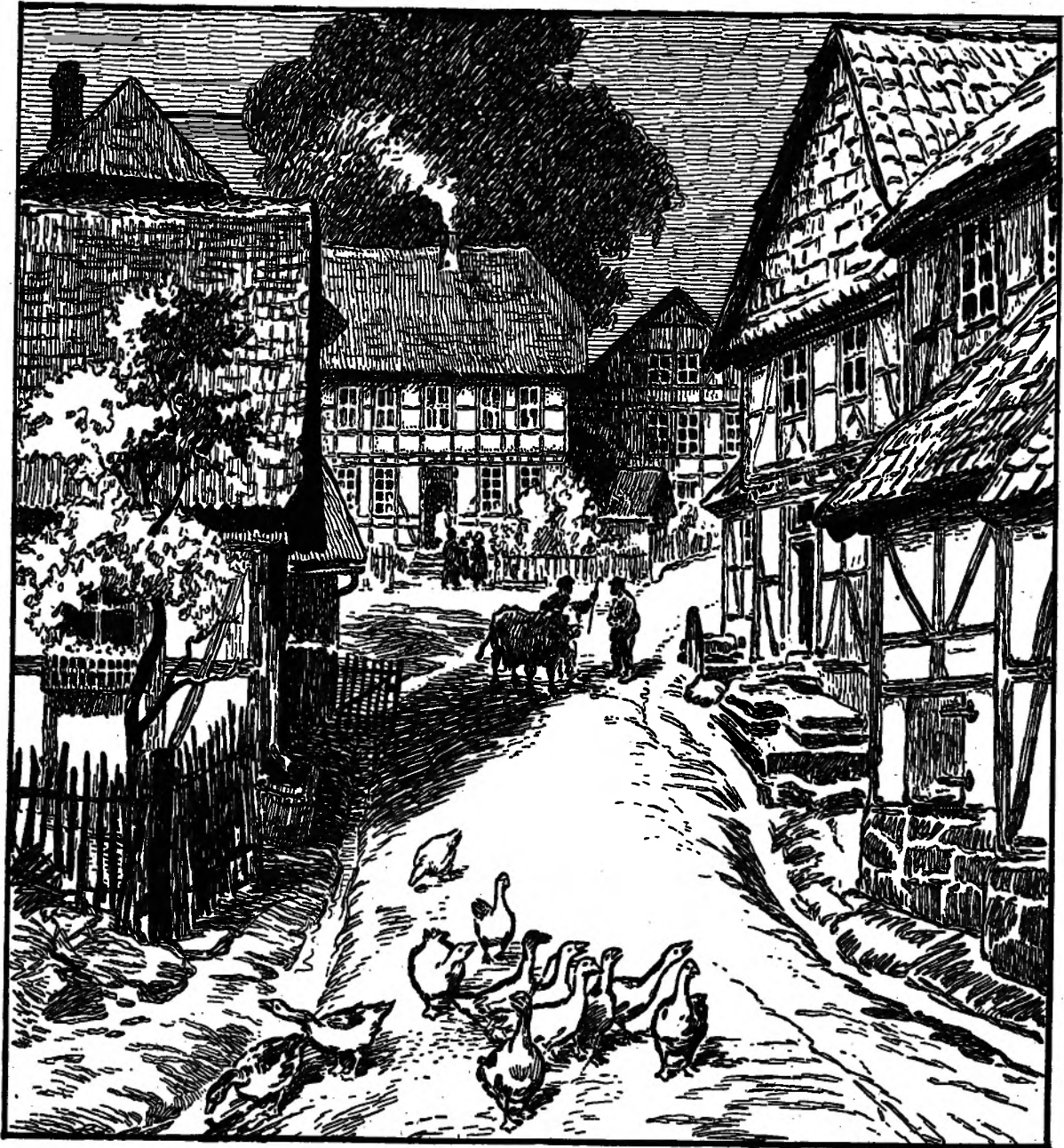
Misschien zou ze ook wel voor de verzoeking bezweken zijn, als.....ze Terpstra niet ontmoet had.

Maar dat was het nu juist.

Sedert ze *hem* ontmoet had, wist ze, dat het haar toch niet zoo gemakkelijk zou vallen, tegen de stem van haar hart in, enkel en alleen rekening te houden met geld en voordeel.

't Was wel heel lastig, vond ze, een hart te hebben, dat om iets *anders* vroeg, een geweten te bezitten, dat zoo ernstig waarschuwde.

(Wordt vervolgd).



In de Dorpsstraat.

Wilhelm Thiele.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

Een Avond aan het Meer van Genesareth.

HET was een Sabbat geweest, zooals de inwoners van Kapernaüm nog niet hadden beleefd.

In den morgen waren ze gegaan in de nieuwgebouwde synagoge. Daar had Hij tot hen gesproken, deze Jezus van Nazareth, die, nog maar kort geleden, naar Kapernaüm was gekomen.

En *hoe* had Hij tot hen gesproken! Als een, die in de heilige Schrifturen leeft en met hen vertrouwd is; als een, die boven de profeten en de wet van Mozes staat en God van aangezicht tot aangezicht gezien heeft. En Hij had gesproken van het rijk Gods, dat Zijn deuren wijd heeft opengedaan en van de eeuwige beloften Gods, die zich vervullen zullen aan allen, die met een boetvaardig hart God zoeken.

Nu bleven ze, naar de zede der vaders, het verdere deel van den Sabbat stil tehuis tot in den avond de zon zou ondergaan, maar hun harten beefden nog onder het geweld van 's Heilands woorden en zij dachten aan de teekenen en wonderen, die Zijn woorden begeleid hadden. Daar was immers de knecht van den hoofdman, die door een woord uit Zijn mond genezen werd, zoo goed als de bezetene, die in den morgen in de synagoge gedrongen was en, tegen hen schreeuwend, met schuimenden mond en sidderende leden op den vloer gezonken was. Had Jezus zich niet over hem gebogen en hem in de oogen geblikt en was niet de bezetene, van waanzin bevrijd, opgestaan?

En reeds weer liep snel een nieuw gerucht door de stad. Jezus was in het huis van den visscher Simon gegaan en Hij had Zijn hand gelegd op Simon's schoonmoeder, die met zware koorts neerlag. Hij had haar bij de hand gevat en toen was de koorts van haar geweken.

In vuur, gloed en glans was de zon ter ruste gegaan. Zachtkens begon de schemering haar sluiers te weven en de groote, bruin-gele vleermuizen gleden vluchtig en spookachtig door het groeiende donker. Een koele wind, die de zwoelte van den zon-doorgloeiden dag verzachtte, ruischte door de kronen der statige notenboomen aan het meer. Eentonig murmelend sloegen de golven tegen den kiezelhoudenden oever.

En immer meer breidde de schemering zich uit en werd dieper. Immer meer sterren voegden zich bij de vonkelende avondster, die hun nachtelijke reidans leidde.

Daar gleed een lichtglans langs den hemel, En van achter de bergen, die het meer omzoomden, steeg de zilveren schijf van de maan omhoog, en haar licht teekende een lichtend pad over den glinsterenden vloed, teekende grillig duistere schaduwen en helle lichten op de pleinen en in de kromme, hoekige straatjes van Kapernaüm.

En hier en daar openden zich de deuren en immer meer menschen haastten zich naar buiten in den avondvrede.

Vrouwen en meisjes liepen, met elkaar prattend, licht en gemakkelijk samen voort. Mannen gingen in ernstig peinzend. Grijsaards, gebukt over hun stok, liepen begeleid van bloeiende kinderen en kleinkinderen.

Daar strompelt een zieke, moeizaam op zijn krukken leunend, voort. Daar dragen familieleden een anderen zieke, ziek en bleek liggend op zijn bed. En immer meer zieken en verminkten bewogen zich door de nauwe straten, een lange optocht van ontroerende ellende. En allen hadden ze hetzelfde doel. Dat was het eenzame huis aan het meer, waar de Heiland vertoefde.

Daar, vóór het huis, klompte de menigte samen en de oogen van allen zagen, vol verwachting, op naar de holle vensteropeningen, die verlicht werden door lampeschijnsel. En daarbinnen lag de Heiland, biddend, op de knieën en niemand was bij Hem dan zijn Vader in den hemel.

En nu opende zich de deur en de Heiland kwam naar buiten, de hooge gestalte met het edele voorhoofd overgoten door het zilveren licht van de maan en uit Zijn oogen lichtte de hemelsche glans uit de eeuwigheid.

Ja, Zijn oogen, Zijn lichtende oogen! —

Immer weer, moesten de menschen Hem aanzien. Immer weer moesten ze hun oogen voor de Zijne neerslaan.

Ze kenden de oogen van den Heiland. Ze hadden ze zien opvlammen in hoogen, heiligen toorn, toen Hij op het Paaschfeest de geesel ophief tegen de schenners van den tempel. Ze zagen ze lichten en blinken als de sterren in koude nachten, toen misprijzend onverstand en kleinereende nijd van Hem bewijzen vorderde voor het recht van Zijn optreden.

Zij hadden die oogen lief en vreesden ze. Lief hadden zij de oogen van den Heiland, omdat ze met zulk een diepen, vredigen glans zagen op

wat arm en zwak en veracht was, als kwam uit hen lichten de glans van Gods liefde en de Goddelijke belofte van leven en vrede. Maar de menschen vreesden die oogen ook, omdat alles in het hart naakt en openbaar voor hen was, omdat ze drongen in de diepste, verborgenste kameren van hun ziel, die kameren, die zij voor zichzelf zoo angstig gesloten hielden.

Er waren er, die geleerd hadden, deze oogen te haten met een wilden, heeten haat, omdat ze er hun oordeel in lazen.

Stil gaat de Heiland van de eene zieke naar de andere en legt op hen Zijn zegenende handen en maakt hen gezond.

De menigte, stil van bewondering eerst, ziet toe. Maar immer sterker wordt het fluisteren, het samenspreken. Immer machtiger pakt deze menschen de ontroering. En plotseling bruijst het op door den stillen maan-nacht, een licht, juichend jubelen. En uit den lichten jubel wordt jubelend lofgezag geboren en zoekt naar woor-

den, om uitdrukking te geven aan wat de harten zoo ontroert.

En op eenmaal zijn de woorden gevonden in de diepzinnige, wonderbare voorspelling uit het boek van den profeet Jesaja:

Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen.

Zoo juicht het door den lichten maan-nacht, zoo schalt het over de verre watervlakte van het meer. Zoo klinkt het door de nauwe straten, als de menschen weerkeeren naar hun huizen.

En niemand vermoedt, dat eens dit profetenwoord in nog anderen, nog dieperen zin vervuld zal worden.

Niemand ziet de donkere schaduw, die reeds neerviel in dit uur van blijden dank en zalige verwachting. Niemand ziet, met de oogen des geestes, het duistere kruis, dat eenmaal dragen zal het lichaam van Hem, die zóó zegende.

Niemand... ja, toch, Eén ziet het en weet het. Dat is de Heiland.

BOEKENSCHOUW.

In de Provincie, door Ignatia Lubeley.
Uitgave G. F. Callenbach, Nijkerk.

DEZE schrijfster en haar zuster L. E., nemen een zeer eigen plaats in in onze letterkunde. Reeds voor we een boek van haar beginnen te lezen weten we met famelijke zekerheid, welke soort menschen we erin ontmoeten zullen. Meest vrouwen schildert ze ons, met fijne, rake trekjes. Vrouwen als wij zelf, en toch weer niet als wij zelf, omdat wij leven in zulk een geheel anderen tijd. De eerste novelle, „Claartje,” heeft hetzelfde thema, dat we in zoo menige moderne roman aantreffen: de verschijning van den derde, waardoor het huwelijksgeluk gevaar loopt. Maar (en hier schuilt het verschil) hoe spoedig beschuldigt Claartje zichzelf! Van een daad, van een gesproken woord, is geen sprake nog; nauwelijks van een gedachte. Het eenig aanwijsbare is, dat ze door te genieten van de gesprekken met neef Ferdinand, zich stelde buiten de gedachtensfeer van haar man. En dat weinige reeds brengt haar tot de overpeinzing, dat het gemakkelijk genoeg voor de vrouw is, de roos van het huwelijksgeluk te plukken, maar dat het bewaren van die roos de toewijding van heel een vrouwenziel vraagt.

„De Erfenis” (1862) en „Sans Souci” (1864) behooren bij elkaar. Deze novellen doen ons zien, hoe de mismakete, doch verstandelijk goed

ontwikkelde, tevens zeer duldzame, zachte en geloovig-vertrouwende Ursule de erfenis krijgt van haar gierige oom; wat ze daarmee doet; en hoe ze, tot aller verbazing, maar bovenal tot die van haar veel mooiere zusters, trouwt met haar neef, Jan Banneman.

Ook hier, evenals in het eerste verhaal, gaat het niet allereerst om wat er gebeurt, maar om de beschrijving van de gevoelens der menschen, terwijl de geheele achtergrond zoo fijn gepenseeld wordt, dat we ons als 't ware in dien tijd verplaatst gevoelen. Dat is wel de voorname verdienste van deze schrijfster.

Wat daarenboven haar boeken maakt tot zulk een geschikte lectuur, ook voor de jongeren, is de nobelheid der verschillende hoofdpersonen, in wier gezelschap het goed is te vertoeven. Die nobele geste vinden we ook in de laatste novelle: „Inkeer,” als juffrouw Petronella Mane, na een kortstondige herleving van haar jeugd-droom, besluit de niet gemakkelijke Anne du Boi als huisgenootte op te nemen, ondanks de opofferingen, die dit van haar vragen zal.

Ik hoop, dat de lezeressen een boek als dit, dat niet doorgevlogen, maar langzaam genoten wil worden, zullen weten te waardeeren.

Wanneer we het „Kerstboek” van Callenbach ter bespreking ontvangen is het steeds te laat om er in ons Decemберnummer nog op te wijzen. Heel erg is dit niet, daar slechts enkele der

schetsen iets met Kerstfeest uitstaande hebben. Ik voor mij vind dit heel goed, al doet de naam „Kerstboek” anders verwachten.

De auteurs loopen nu niet het gevaar, dat ze allerlei gebeurtenissen precies met Kerstfeest laten voorvallen, om den schijn te wekken als gaven ze werkelijk een kerstverhaal. Het is ondoenlijk, al de schetsen hier te bespreken, dus volsta ik met de mededeeling, dat ook ditmaal deze uitgave de prijs ten volle waard is.

Ten slotte nog iets voor onze nijvere handwerksters.

Bij de uitgeverij „Elsevier” te Amsterdam verscheen „Kruissteekpatronen” door D. van Gelder. Niet zoo maar een werkje met kruissteekrandjes of figuren, maar werkelijk iets bijzonders.

Een landschap, een pauw (voor een theemuts b.v.) arenden, kalkoenen, Sinterklaas met zwarte Piet op de daken, maar ook eenvoudiger dingen als hond, poes, koeien enz. Wie eens iets anders wil dan het gewone schaffe dit boekje aan.

In Beyers Extra serie verscheen als H. 312 „Kelimwerk.”

Voorbeelden voor wandkleeden, groote tafelkleeden, kussens enz. in de bekende techniek, die een nabootsing is van een Oostersche wijze van weven. Kelimwerk komt nog al duur aan wol, maar de arbeid is ook bijzonder duurzaam.

Dit deeltje is in Nederlandsche vertaling verkrijgbaar zoowel in handwerk winkels als in de boekhandel.

Dan zijn er nog eenige nieuwe Beyer's uitgaven, die tot heden in het Duitsch verschenen. Omdat ze zoo heel aardig zijn, vestig ik er toch even de aandacht op. „Handarbeiten für Kinderhände” geeft heel eenvoudige werkjes, die door kinderen kunnen worden gemaakt. Kralenrijgen, priken doornaiwerk, een heel eenvoudig kleedje en taschje met kruissteek versierd, een iets moeilijker kleed en kussen, omgehaakte zakdoekjes en voorwerpen, vervaardigd van het zoogenaamde klosjesbreiwerk. Ten slotte eierwarmers, die gebreid zijn als de teen van een kous, en omgehaakte kleerhangers. Onderwijzeressen, die wel eens verlegen zijn om een tusschenwerkje voor vlugge kinderen, vinden hier zeker iets, dat geschikt is. Maar ook oudere zusters, die in de war zitten om een cadeautje te verzinnen, dat kleine zus zelf kan maken.

Allerliefst om kinderen bezig te houden is „Spasz und Ernst zum Zeitvertreib.” Knippen, raffiawerk, bouwen met lucifersdoosjes, een heele familie maken van kurk, dieren fabriceren uit eikels en kastanjes, er is genoeg om een troepje kinderen een heele winter bezigheid te verschaffen.

Ten slotte nog iets voor haar die kleine

broertjes, zusjes of neefjes en nichtjes wil verrassen met eigengemaakt speelgoed. „Wollenes Spielzeug,” Puppen und Tiere. Er zijn knippatronen en uitvoerige beschrijvingen bij; 't is wel wenschelijk, dat men het Duitsch machtig is, wil men de moeilijker diersoorten goed namaken. Zoowel de dieren als de poppen kunnen staan en bewegen; ze zijn daarbij onbreekbaar, en de kleine pukken zullen er zich niet mee bezeeren. Altemaal voordeelen. Daarbij is er aan eigengemaakt speelgoed iets, wat het gekochte mist: er is liefde en zorg in verwerkt.

J. M. W.—W.

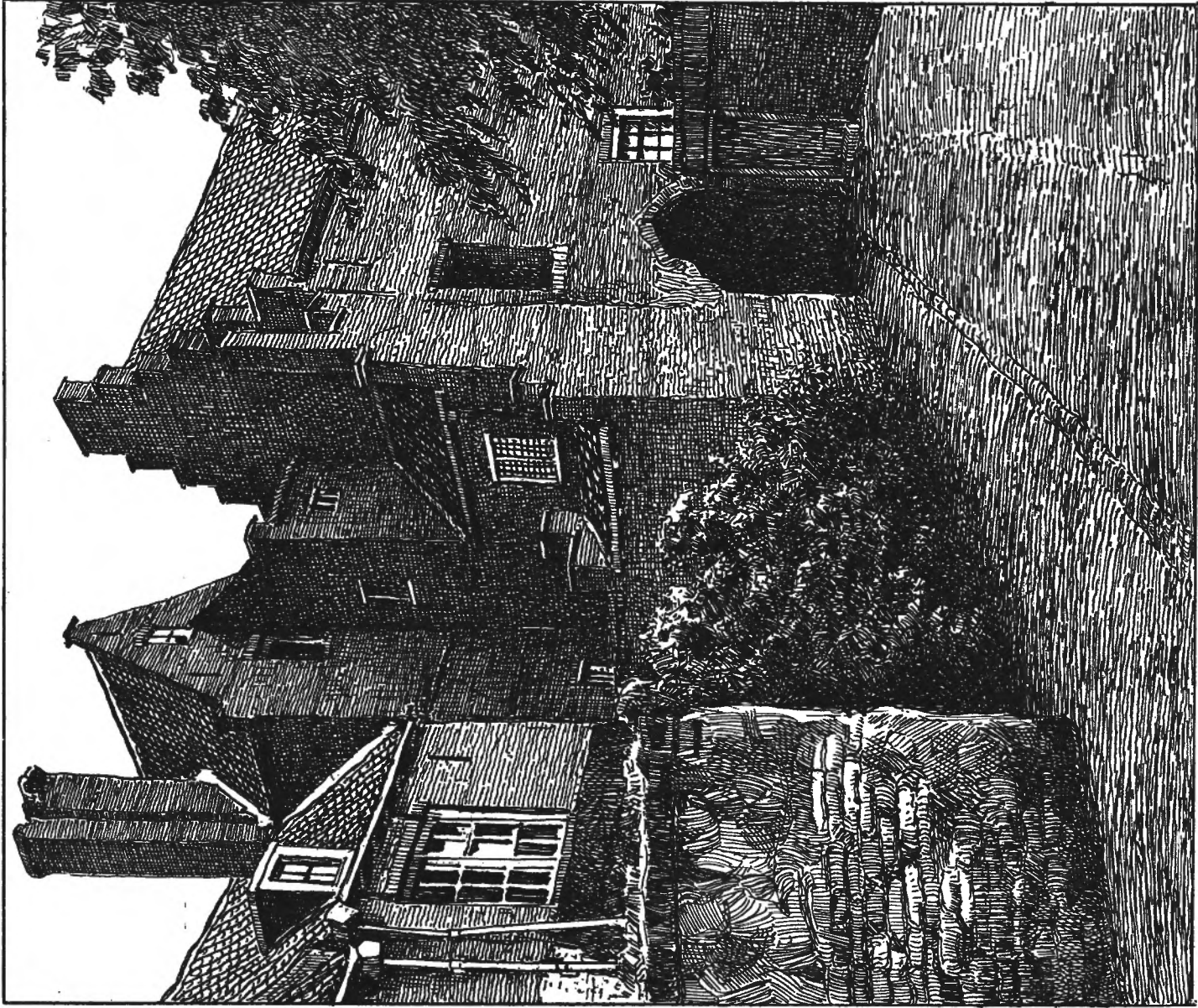
TREURWILGEN

Zacht rimplend
rolt het water
en kust bijwjl
hun twijgen,
wjl ze zóó dicht
naar d'aard
hun hoofden nijgen.

Ze wiegen zacht
op lichte maat
van tēere windezangen,
die luchtig spelen
door hun kruin
en droom'rig
blijven hangen
in 't bladrenhuis.

De windezangen
zwygen
Naar d'aarde dichter
nijgen
ze hun moede hoofden heen.
Ze luistren
naar 't wreede spel
van levenswee,
naar 't rusteloos
verlangen,
dat met een troostloos
triest gewaad
de aarde heeft omhangen
.
en treuren mee

„LENTEKIND.”



Paul Bodifé

Middelburg.

Kuiperspoort.

EEN ROMANNETJE.

HET staat onder deze illustratie zoo nuchter: Middelburg, Kuiperspoort.

Ik zou eigenlijk willen, dat die namen er *niet* onder waren gedrukt.

Ik wil niet weten, waar dit romantisch hoekje te vinden is.

En dan zie ik maar naar dat geheimzinnige deurtje, bij de poort.

Dat deurtje is juist zoo geheimzinnig, omdat het toegang geeft tot de dingen, die daar achter de muur wegschuilen en die ik niet weet.

Ik verwacht, dat dat deurtje straks open zal gaan en dat ik, even maar, een blik mag werpen, dóór de deuropening, op wat ik nu slechts kan vermoeden.

En ook, als ik door de deuropening zal zien, kan mijn nieuwsgierigheid nog niet bevredigd zijn. Dan zie ik maar iets, even, en, wat ik zie, doet mij verlangen naar meer. En toch zal ik blij zijn, dat ik niet méér te zien kreeg, omdat ik nu kan *blijven* vermoeden en raden en droomen en fantaseeren.

Ach, die letters onder de illustratie hinderen mij: Middelburg, Kuiperspoort.

En toch....wat moet de teekenaar door dit romantisch hoekje bekoord zijn geweest, dat hij de eigen sfeer zóó heeft aangevoeld en kunnen weergeven.

Hij wist, wat hij op het papier bracht, maar het verhinderde hem niet, de sfeer in zijn werk gaaf te bewaren en vast te houden.

En dus mogen namen mij eigenlijk ook niet hinderen. Ik moet en ik mag mij er in verheugen, dat ik *zien* mag en genieten en ik kan mijn romannetje tòch wel klaar krijgen ook. Wat is er gebeurd? Och, dat doet er zoo weinig toe. Het is toch alleen maar te doen om de *sfeer*.

Ja, en nu moet ik prozaïsch worden.

Dit is een illustratie uit het boek: *Holland, zooals wij het zagen*, teekeningen van Paul Bodifée, met beschrijvende tekst van D. Huygen. Het geheel is een reclame-uitgave van de Wascholinefabriek, Amersfoort. De verschillende illustraties worden op de artikelen, die deze fabriek op de markt brengt, toegegeven en kunnen in bovengenoemd boek ingeplakt. Dan krijgt men een fraai geheel.

Prozaïsch?

Och, dat weet ik zoo niet.

Ik vind het artikel *zeep* heelemaal niet prozaïsch. En ik weet zeker, dat gij de voorkeur zult geven aan de een of andere toiletzeep, naarmate uw aanleg en karakter is. Dat is toch

niet prozaïsch. Zoo'n stuk toiletzeep kan een heele geschiedenis vertellen.

Afgezien daarvan, als een firma reclame gaat maken, laat ze het dan doen op de manier als *deze* firma.

Het boek, dat zij uitgaf, is gaaf en af. En de illustraties zijn over 't algemeen uitstekend geslaagd.

Dus verblijd ik mij in dit boek en wensch de Wascholinefabriek te Amersfoort veel succes toe.

Overigens — de beschrijvende tekst is belangwekkend, hoewel ik vind, dat de schrijver in een tekort bestek teveel bijzonderheden opeenhoopt. Dat vermoeit en het kan de belangstelling niet vasthouden. Maar ik zie naar de illustraties en, ik moet eerlijk zeggen, dat ik de beschrijvende tekst niet steeds er bij neem. De illustraties zeggen mij alleen al genoeg.

Ziehier een heel romannetje over een prettig boek. En dan zegt men nog, dat het leven zoo prozaïsch is. Ik geloof er niets van.

Ik denk nu weer aan de firma, die dit boek gaf.

Nu ja, die firma wenschte reclame te maken en dat wel zóó goed en zóó afdoend, dat het geld, voor het reclame-materiaal beschikbaar gesteld, niet weggegooid bleek.

Alweer: heel prozaïsch.

Je gaat op een middag zitten in je kantoor en je denkt aan zeep en zeeprijzen en zeepomzet en daarmee uit. Je zegt tot jezelf, dat je goede product toch nog wel méér aftrek kon vinden en dat je maar eens wat moet doen.

Alles best. Maar wat dan? Dan kun je reclame gaan maken op een oude, afgezaagde manier.

Maar met *deze* reclame is het toch iets anders.

En nu hebben we dit mooie boek.

Plus mijn romannetje.

K.

OOSTERBEEK
LOV.
LEVERT
**WOONINRICHTINGEN
AAN PARTICULIEREN**
VRAAGT FOTO'S EN BEGROOTING

DAGBOEK VAN LIEN.

16 December.

Sneeuw!

Wat lijkt nu de wereld anders.

Zoo jong, zoo fleurig, zoo zuiver en nieuw.

Net, of 't onze oude, moede wereld niet meer is.

Als een zacht wit vachtje ligt de sneeuw over alles heengespreid, over de weiden, over de wegen en over de huizen.

Als een kleed, dat alles bedekt.

Zoo zou je kunnen gelooven, dat heel 't leven goed en mooi was, en dat de wereld onder dat dunne witte laagje geen leelijke plekken meer had.....

Oudejaarsavond.

Vader in den Hemel, vergeef me m'n lichtzinnigheid. Vergeef me, dat 'k dit mooie leven, dat 'k van *U* kreeg, niet weer heel en gaaf in uw handen zal kunnen teruggeven. Vergeef me, dat ik 't verknoeid heb en versnipperd, en leer *U* me, hoe ik *leven* moet.

7 Januari.

'k Kan vandaag niet rustig zijn, en vertrouwen.

Kón ik 't maar. Maar 'k kán niet, want alles hamert en klopt in m'n hoofd en onrust woont in m'n hart.

O, 'k zou er wel *uit* willen. Ik zou wel weken ziek willen zijn, zoo heel stil aan ziek, tusschen de zachte kussens, en *niets* hoeven denken, *niets* hoeven doen.

's Nachts zou laag 't lichtje branden, en overdag zouden de gordijnen half dicht zijn, en alleen wat schemer doorlaten.

Alles zou dan zacht en kalm worden. Al wat nu vierkant en scherp is, werd dan rond en week, alles wat nu angstig en onrustig is, werd dan stil en gerust.

10 Januari.

'k Heb 't gevraagd aan de zwarte boomen, en aan de effen, bruine hei.

'k Heb 't gevraagd aan de wegen en aan 't late, kille zonlicht.

Ik vroeg: Wat is er achter alles? Natuur, wat is er achter uw strijd en achter uw leed? Wat is er achter uw pijn, en achter uw wreede schoonheid?

— De verten waren stil en achter grijze nevels gesloten. De lucht was diep.

En toen langzaam heb ik 't begrepen, dat dit alles 't laatste niet kón zijn. Dat achter wat wij zien Gods eeuwige vrede wonen *moet*.

13 Januari.

Dit is goed, deze woeste, waaierende storm.

Eindelijk is de natuur uitgebroken uit haar gemakkelijke, kalme rust, en heeft gekozen voor de ongetemde strijd.

— Waa! dan, wilde stormende wind! Striem door de boomen en buig hun hooge toppen.

Vecht, natuur, vecht, voor het verre geluk; voor de verre rust, die is achter de strijd.

Ga voorbij de kleine vrede, die dichtbij is, en die maar op vrede *gelijkt*.

Grijp naar het gróóte geluk.

Strijd, héél deze donkere winter door, tot de lichte lentedagen komen. Tot het verre geluk daar is, dat nú onbereikbaar schijnt, maar eens zeker komen zal. Want 't *is* er, nú al, — maar achter de moeilijke strijd.

— Strijd dan m'n hart, vecht dan, en heb kracht, om het gemakkelijk geluk voorbij te gaan voor wat ver en licht en groot is. Want weet, dat èchte vrede alleen te krijgen is ná de donkere moeite, ná de zwarte eenzaamheid.

27 Januari.

Ik heb vandaag heel niet van den mooien dag kunnen genieten.

Nu pas, nu 't al bijna donker is, er staan hier en daar al sterren aan den hemel, kan ik naar buiten gaan. Maar 'k heb vandaag toch wel *gezien*, hoe vroolijk en zonnig 't buiten was, en nu in den schemer kan ik me precies voorstellen, hoe 't licht op alle dingen gelegen heeft, hoe 't spel van zon en wolken schaduw over de weilanden heeft gegleden.

Nu, nu 't hoe langer hoe donkerder wordt, is er 't vreemde, stille van nèt 'n voorjaarsavond.

Langzaam, langzaam door zoo'n avond loopen, dat is genieten, dat is gelukkig zijn.

En opeens flitst een lach door m'n hoofd: ik ben misschien wel de gelukkigste mensch van de wereld!

Dat komt juist vandaag, nu er allerlei moeilijkheden geweest zijn. Allerlei dingen, waar je haast niet tegenop kunt, waar je bijna den moed bij zou laten zakken.

Maar, zoo buiten, weg uit 't benauwende van vier muren, komt de ruimte: heerlijk, dat ál die moeilijke, zware dingen ten slotte Góds werk zijn, dat *Hij* terecht zal brengen.

Misschien ben ik op 't oogenblik wel de gelukkigste mensch van de wereld!

MAGISTER ADEST ET VOCATE TE.....

Joh. 11 : 28b.

Hoort gij die stemme?

VOOR mij ligt een kiekje uit *Weltevreden*. Zeven kleine meiskes, zoo tusschen de zeven en twaalf jaar, knus op den grond gezeten met naaidoos of mandje vóór zich, druk aan 't werk maar nu even opkijkend met guiftige snoeten van „wat zeggen jullie van ons?”

Achter 't zevental, gehurkt, een dame en in een raam van 't huis, waarvoor ons groepje zit nóg een juffrouw. Een paar van de meisjes hebben Indo-gezichtjes maar de meeste niet en de beide verzorgsters zijn ook Europeesch. Het is een aardig kiekje en 't huis op den achtergrond is ook mooi.

Behalve dat huis heeft ons clubje nóg een achtergrond en als jullie die weet zal je ons groepje niet alleen met sympathie maar ook met deernis aanzien en zou 't je niet verwonderen als daar uit die voorgalerij nog een troepje kinders kwam, meisjes en jongens, want er wonen er veel meer in dat mooie huis dan die zeven.....

Wie ze dan zijn? Dat vertellen die lieve, guiftige gezichtjes jullie gelukkig niet, dat ééne, donkere typetje op den hoek, doet 't je misschien vermoeden, want zij kijkt zoo ernstig, te ernstig voor zoo'n kleine meid. Maar als zij zou zeggen wie ze is dan wist je 't toch niet want haar geschiedenis is de geschiedenis van al die kin-



Het zevental.

deren en de kleine meisjes weten 't wel maar vertellen zullen ze 't je niet, nu nog niet, mogelijk eenmaal, later als ze groot geworden zijn. Dan zullen zij het begrijpen: „mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten” en God geve dat zij er dan aan toe mogen voegen: „maar de Heere heeft mij aangenomen,” want „Geen vader sloeg met grooter mededoogen op teeder kroost ooit zijn ontfermende oogen dan Israels Heer”. —

Laat mij jullie nu maar vertellen wat de meisjes je nog niet zeggen kunnen. Dit kiekje behoort bij het jaarverslag van de Vereeniging *Dorcas te Weltevreden*.

Deze vereeniging in 1889 opgericht arbeidt onder verwaarloosde en ouderlooze kinderen van Europeesche en Indo-Europeesche gezinnen en is onder Gods zegen reeds zoover gevorderd dat zij een eigen gebouw bezit, dat plaats biedt voor pl.m. 50 kinderen. Aan het hoofd staat een Directrice bijgestaan door een hulp in de huis-houding en eenige inlandsche bedienden.

Mejuffrouw Derks en Mej. Kwak verrichten met groote toewijding haar vaak zoo moeilijk werk. Haar gezin bestaat nu uit veertig kinderen. Ons groepje geeft dus niet eens het vierde deel ervan te zien. En 't is heerlijk dat zij zoo opgewekt kijken want bitter eenzaam en triest is vaak het leven van deze kleinen geweest, menig-een kende nooit de natuurlijke ouderliefde. De levensloop van heel wat van deze kleintjes is al een ware lijdensgeschiedenis. Deze kinderen weer liefde te geven en hun vertrouwen te winnen, ze op te voeden en allerlei te leeren is de mooie, maar zware en zeker zelfopoffering-eisende taak van deze beide dames. De meisjes op 't kiekje zijn bezig onder leiding van Mej. Derks. De kleintjes krijgen handwerkjes van Mej. Kwak en die kleine peuter van zeven jaar is er wat trotsch op als ze zelf haar kousen mag merken! In ons verslag staat dat juffrouw Kwak ze ook aller-aardigste zangnummertjes leerde, vaak meerstemmige.

Ook staat er iets in over een meisje van het huis, dat in Holland verblijft. Zij behoort tot die ongelukkige kinderen, die door doofheid nooit hebben kunnen leeren spreken en wordt hier in een doofstommen-inrichting verpleegd. Arme kleine Erna, die toch, zoo je best doet, dat we in ons ver-

slag over je lezen: „ze is vlug in 't leeren, 't gehoor gaat vooruit: een electrisch belletje kan ze hooren, ook komt het spreken door doelmatige oefeningen bij. De verpleging kost ons jaarlijks f 300.—; toch zijn we dankbaar deze opleiding te kunnen geven, waardoor ze — naar we hopen — en naar de directeur ons verzekert — later haar brood waard mag zijn.” —

Dat *Dorcas* in *Weltevreden* is een mooie instelling en ik kan me best begrijpen dat er in ons land dames zijn die zich sterk voor dezen arbeid interesseeren, want zoo'n huishouding moet behoorlijke inkomsten hebben.

Het Bestuur in Indië bestaat uit: Mw. Jansen-Müller, pres.; Mw. Rullmann-Pelle, secr.; Mw. Idenburg-van de Poll, penn.; Mw. Colijn-Noé; Mw. Broekhof; Mw. Sprey; Mw. Lever; Mw. Hartingveldt. *Goed verzorgd.*

Er zijn thans 43 kinderen in het huis, die geregeld naar school gaan, de kleintjes op de Fröbelschool. Van de oudere meisjes zijn er twee in 't huishouden behulpzaam, een ander meisje is helpster op de Fröbelschool en twee die op de lagere school bollebozen waren mogen doorleeren voor onderwijzers.

In eigen omgeving ondervindt *Dorcas* veel steun maar die houdt dikwijls op door 't vertrek van den contribuant naar Holland. Zoo verloor de vereeniging in 1925 iemand die zijn bijdrage tot f 10 *per maand* had opgevoerd uit sympathie met 't geen hij van *Dorcas* zag. Geregeld komen nog contributies binnen uit *Bandoeng*, *Bui enzorg*, *Djocja*, *Solo* en *Balik Papan* en giften uit andere plaatsen in Indië, maar het *Nederlandsch Comité voor Dorcas*, gevormd op verzoek van Mevrouw Middelberg-Idenburg (dochter van den oud-minister en gouv.-gen. Excellentie A. W. F. Idenburg) rekent toch gaarne óók op de medewerking van u, lezeressen van „*De Jonge Vrouw*.”

De directrice wordt in Indië nog al eens verblijd met giften in natura b.v. suiker, want daarvan zijn voor die veertig kinderen heel wat katies noodig, een pikol suiker wordt dus met vreugde begroet. Ook ontvangt het bestuur in Indië wel gebruikte kleeren en speelgoed. Zoo werd met St. Nicolaas 1925 een prachtig poppenhuis binnengebracht, gemeubeld en wel. Ook kregen ze een croquet spel, ringen en een schommel. Het comité in Nederland werkt echter in de richting van vaste contributies en giften b.v. van een kwartje in de maand. Het bestaat momenteel uit een kern van Amsterdamsche dames en verschillende, over heel het land verspreide,



correspondenten. Het comité bestaat uit Mw. Lindeboom-Harrenstein; Mw. Spier-Ingwersen; Mw. Gezelle Meerburg-Haan; Mw. Bakhuizen-van Loon; Mw. Heidema-van Briel Sassa; Mw. van der Maas-Krans en *Mw. B. Götzen-Rootlieb, Alg. Penn. Post Giro 125370, Koninginneweg 179, A'dam.* (Al is dit niet direct een „bedelbrief” toch vermeld ik dit adres even). Adviseur van het comité is Dr. W. G. Harrenstein.

Behalve het aardige kiekje en het bewuste Jaarverslag liggen op mijn tafel ook twee brieven. De eene is gedateerd: *Elspeet, 21 November 1925* en geteekend: *H. van Limburg Stirum-van Sminia*. Het schrijven luidt: „Het comité dat zich in Nederland gevormd heeft om de belangen der Vereeniging *Dorcas* te *Weltevreden* te behartigen, vraagt om steun in het bijzonder voor het Kinderhuis. De arbeid door *Dorcas* verricht ten behoeve van verlaten vrouwen en kinderen is mij van nabij bekend, het is een voortreffelijk werk, door hoogstaande personen geleid, dat niet gestaakt mag worden. Een groot aantal ongelukken vinden voortdurend haar toevlucht onder de vleugels van *Dorcas* en met aandrang beveel ik deze vereeniging aan voor den geldelijken steun die haar in staat moet stellen haar zegenrijken, onmisbaren arbeid voort te zetten en — als het kan — uit te breiden.”

Het andere schrijven is van Mevrouw *Idenburg-Duetz*: „Ondergeteekende beveelt den arbeid van *Dorcas* te *Weltevreden*, haar uit haar verblijf in Indië persoonlijk bekend, van ganscher harte aan voor geldelijken steun uit Nederland.”

Is het dus niet een arbeid, die speciaal de belangstelling van ons, vrouwen en meisjes mag

vragen? In verschillende plaatsen zijn correspondenten voor het Ned. Comité werkzaam. De namen volgen hieronder. Willen jullie eens zien of je woonplaats er bij is? Is dat *niet* zoo, toe, stel je dan even in verbinding met *Mw. Götzen* bovengenoemd en geef je op als correspondent voor je woonplaats. Is er al iemand bezig, wil haar dan wat helpen in het vinden der contribuanten, want er is *dringend* uitbreiding van 't werk te Weltevreden noodig. Correspondenten voor *het Ned. Dorcas Comité* zijn:

Haarlem, de Heer W. Venema; Amstelveen, Mej. Colijn; Alphen a. d. Rijn, Mej. A. de Grauw; Beetgum, Mej. G. J. Dijkstra; Bussum, Mevrouw G. Hein-van Rennes; Baarn, Mevrouw E. Vros-Vonkenberg; Bloemendaal, Mevr. A. de Jong-v. d. Boom; Deventer, Mej. B. A. Naber; Hilversum, Mevrouw J. Dane-Vis; Hengelo, Mej. Kuipers; Den Haag, nog niet definitief; Rotterdam, Mej. T. Vijgenboom; Utrecht, ook niet definitief; Zeist, Mevrouw Gillebaard-Betsema.

Aangezien *Dorcas* ook onder de vrouwen in de Kampong arbeidt, is voor *dit* speciale werk een wijkzuster noodig, die steun en raad biedt aan de Inlandsche Indo-Europeesche vrouwen, die in een omgeving van geestelijke en stoffelijke ellende verkeerden en daarin zoo dikwijls ten onder-

gaan. Bovendien is er naast dezen arbeid groote behoefte aan een *Jongenshuis*. De kleine jongens moeten als zij 10 of 12 jaar oud zijn het Kinderhuis verlaten en worden hier en daar uitbested, maar dat heeft in de praktijk groote bezwaren. Zou het nu niet op jullie weg liggen te zorgen dat er een flink *Jongenshuis* geopend wordt, waar de zegenrijke arbeid van het Kinderhuis in de opvoeding kan worden voltooid? Je zorgt misschien graag voor een jonger broertje en die kleine Indo-jongens of verwaarloosde Europeaantjes zijn 't ook niet jullie broertjes, om Christus' wil?

„Doe, wat Hij begeert, blijmoedig,
Dat Zijn werk uw vreugde zij;
Laat Hem blijde uw antwoord hooren:
Heer, hier ben ik, zend ook mij.” —

De Meester zendt ons dikwijls niet ver, soms maar naar onze buurvrouw. Het feit echter dat Hij ons kent en ons roept en door onzen dienst anderen, is dat niet een zeer bijzonder voorrecht, een reden van groote blijdschap? Dan kunnen wij zeer veel doen want de blijdschap des Heeren, die zal onze sterkte, zal ook jullie sterkte zijn.

Leest het voorstukje uit het *November-nummer* nog maar eens na: „*Ga heen en deel aan anderen mede van de schatten, die Jezus u gaf.*”

PRACTISCHE DINGEN.

Een gehaakt kleedje.

HAKEN. Wel een van de meest bekende en tegengwoordig naast breien een van de veel beoefende handwerken.

Ons kleedje op de foto bestaat uit een rand gehaakt van ecruleurig DMC-garen, die om een lapje shantung van dezelfde kleur is gezet.

We gebruiken garen no. 50 en haken met een haaknaald no. 12.

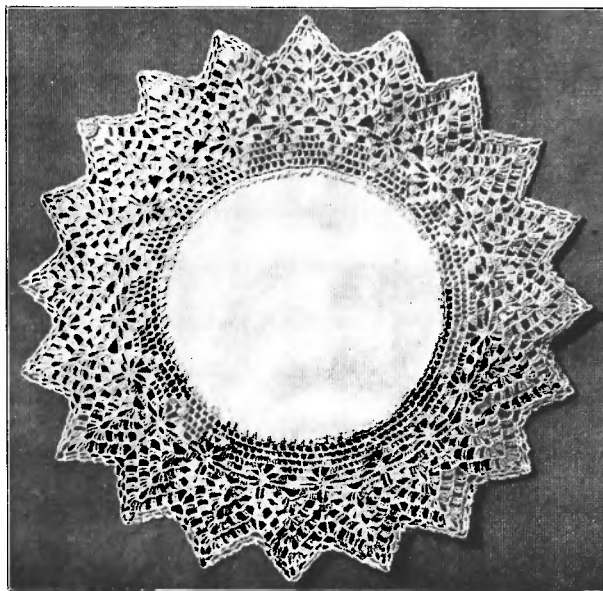
We beginnen met op het lapje zijde, dat we misschien nog wel overgehouden hebben van een shantung jurk, een cirkel te teekenen, met een middellijn van 13 cM. Dan knippen we de cirkel uit, en rijgen naar de binnenkant een inslag van ongeveer $\frac{1}{2}$ cM. breed.

Nu beginnen we te haken: 1 vaste steek, 2 kettingsteken. Hierbij moeten we zorgen dat de heele omtrek 120 vaste steken krijgt.

Om dit gemakkelijk te kunnen berekenen vouwen we het lapje in 4 gelijke deelen, elk vierde deel wordt dus met 30 vaste steken omgehaakt.

Voor de 2e toer haken we beurtelings 1 stokje, 2 kettingsteken. Het stokje wordt gewerkt om de kettingsteken van de vorige toer.

De geoefende haakster zal het patroon verder wel van de foto af kunnen zien.



Om de scherpe punten te krijgen wordt het kleedje als 't af is nat gespannen, op een getrokken cirkel met een middellijn van 24 cM. In elke punt wordt een speld gestoken. We halen de spelden er pas uit, als 't kleedje goed droog is.

A. BALDER.

PSYCHOTECHNIEK.

WAAR tegenwoordig zoo velen met de psychotechniek te maken hebben, althans van nabij van haar hooren, blijkt toch telkens weer, dat er weinig begrip is van haar doel en haar middelen. Door dat gebrek aan begrip werken de proefpersonen vaak meer tegen dan mee en het „publiek” debiteert soms erg dwaze dingen. Als bij een psychotechnisch onderzoek van recruten de jonge mannen er plezier in hebben om de opgaven verkeerd te maken, blijkt daar toch niet alleen kinderachtigheid uit, maar ook, zij het dan door de schuld van den proef-leider, een volkomen gemis aan inzicht in wat het testonderzoek wil en misschien ook kan bereiken.

Maar in deze paar regels staan al verscheiden woorden die voor den leek toelichting behoeven. Laat ons dus eerst zeggen dat men onder psychotechniek verstaat de toepassing der psychologie in de praktijk. De psychologie houdt zich bezig met de bewustzijnsverschijnselen, met den omvang van het bewustzijn, het nawerken van bewustzijns-inhouden, vatbaarheid voor aandoeningen, geheugen, enz. enz. Deze wetenschap is zuiver theoretisch, zooals b.v. ook de natuurkunde. Die bestudeert warmte, electriciteit, maar laat er zich niet over uit, hoe men de electriciteit in het dagelijksch leven, in mijnen en fabrieken kan gebruiken. Evenmin is het het werk van den psycholoog om aan te wijzen, op welke wijze men iemands geschiktheid kan bepalen voor het beroep van trambestuurder of telefoniste. De psycholoog stelt b.v. vast dat, hoe intenser men zijn aandacht richt op één bepaald onderwerp (een boeiend boek) zooveel te meer elke andere inhoud uit het bewustzijn verdwijnt (men hoort niet wat anderen tot elkaar zeggen, soms zelfs niet, dat men zelf wordt aangesproken). De psycholoog vergelijkt b.v. de vatbaarheid voor aandoeningen bij man en vrouw en onderzoekt daarvoor een groot aantal proefpersonen, maar de vraag waarvoor zijn resultaten praktisch bruikbaar zouden kunnen zijn, ligt buiten zijn bestek. De gegevens nu van de psychologie te gebruiken in de praktijk is het werk der psychotechniek, zooals de ingenieurs-wetenschappen de gegevens der natuurkunde toepassen.

Zoowel waar de psychologie zich bezighoudt met algemeene verschijnselen, die bij alle menschen op overeenkomstige wijze verlopen (dat men b.v. „van het eene op het andere komt” doordat beide voorstellingen al eens tegelijk in het bewustzijn geweest zijn, of doordat ze op

elkaar lijken), als waar ze de verschillen bestudeert tusschen de menschen onderling, heeft ze steeds meer gebruik leeren maken van het *experiment*, de proef. Men bedoelt daarmee dat men van de omstandigheden, waaronder een waarneming wordt gedaan, alle op één na willekeurig vaststelt en die ééne laat veranderen. Men neemt dus niet zoo maar wat zich aan ons voordoet, maar stelt als 't ware een vraag. Men wil b.v. weten of een kind van eenige maanden op een stuk speelgoed gesteld is. Dan zorgt men zooveel mogelijk dat het zich geen pijn kan doen, dat het niets onaangenaams ondervindt en neemt dan het speelgoed weg. Gaat het huilen, dan is de kans groot, dat het om het speelgoed is. Van betrekkelijke zekerheid kan men natuurlijk pas spreken als men het herhaalde malen geprobeerd heeft. Nu is het experiment alleen nog niets waard, omdat wij er nooit meer uit leeren dan hoe iemand zich uit. Door dat echter te vergelijken met zijn eigen uitingen kan de waarnemer vermoeden, welke gewaarwording aan eens anders uitingen ten grondslag ligt. De hiervoor noodige zelfwaarneming moet ernstig en gestadig beoefend worden. Zelfkennis is altijd moeilijk en alleen wie trouw en eerlijk zichzelf heeft waargenomen, kan in een ander „inkomen.” Men spreekt hier wel van „invoelen” omdat er natuurlijk niet een redeneering gehouden wordt, maar de gevolgtrekkingen onbewust worden gemaakt. (Men beweert wel eens, dat vrouwen deze kunst moeilijk leeren, dat ze te weinig zelfkritiek hebben en te weinig van zich zelf af kunnen zien. Indien niet reeds de generaliseering ons op de gedachte bracht, dat dit oordeel wel fout zal zijn, dan kon men nog wijzen op de speciaal vrouwelijke gäve van met lastige menschen om te gaan, waar toch ook heel wat „invoelen” aan te pas komt). — De psychologie heeft ook nog andere middelen en haar doel is vast te stellen, hoe de psychische eigenschappen onderling en met landaard, sexe, leeftijd samenhangen. En deze gegevens vormen dan het materiaal van den psychotechnicus.

Zijn wetenschap is nog niet oud; het eerste belangrijke boek erover (Hebünsterberg, *Grundzüge der Psychotechnik*) is van 1914.

Het doel der psychotechniek is driedelig:

- 1e. voorlichting bij beroepskeuze;
- 2e. verbetering van de onderwijsresultaten;
- 3e. economischer bedrijfsleiding.

Toen de eerste studies hierover werden gemaakt was niet te voorzien dat de psychotech-

niek zoo snel een hooge vlucht zou nemen. Dat is te danken aan het succes dat men bereikt heeft bij de indeeling en oefening van het Amerikaansche expeditiecorps, dat in den grooten oorlog heeft meegestreden. Men stond daar in 1917 voor de taak om, in een minimum van tijd, uit een groote massa recruten uit te zoeken wie voor kaderopleiding of voor een bepaald dienstvak in aanmerking kwamen en aan den anderen kant, wie alleen maar goed genoeg waren voor corveédiensten of door een langere opleiding nog bruikbaar gemaakt konden worden. In de oudere legers was dat mettertijd vanzelf wel gebleken, in Amerika kon men daarop evenwel niet wachten. Een duizendtal goed geschoolde Amerikaansche psychologen hebben toen proeven samengesteld, zg. tests om te meten verstandelijke vermogens, zintuigelijke ontwikkeling, speciale soldateneigenschappen (geschiktheid om te verkennen, bv.), enz. en met behulp daarvan zijn de recruten uitgezocht. De praktijk moest leeren, of de keus juist was geweest, en zoo niet, of de proeven zooveel verbeterd konden worden, dat ze wel een goed resultaat geven. Men probeerde elke „test” op een aantal personen, die men kende, maar die ijk is nog niet feilloos. Men stelde aan elke test den eisch, dat ieder er iets van terecht moest kunnen brengen en dat niemand het zonder fouten moest kunnen doen, omdat men anders niet vergelijken kon. Voorbeelden van die legertests zijn bv.: binnen 5 sec. een wijziging in een tekening aanbrengen, uit verschillende antwoorden op een vraag het juiste antwoord uitzoeken, woordparen als synoniem of tegengesteld beoordeelen. De minsten werden ontslagen of voor corvée gebruikt, de iets minder slechten en de laag gemiddelden gelijkmatig over alle troependeelen verdeeld om geen zwakke plekken te krijgen. De afdelingen, waar het extra op aan kwam: mitrailleurafdeelingen, veld-artillerie, genie, kregen van deze minder goede manschappen betrekkelijk weinig. En het resultaat in de praktijk van den oorlog? Het aantal vergissingen was gering, vergeleken met het aantal mislukkingen die anders tijd en geld zouden hebben gekost, en de psychotechniek had veel vertrouwen gewonnen. Misschien te veel, want ongetwijfeld is in de laatste tien jaren het belang der psychotechniek door velen overschat.

Die overschatting betreft vooral de psychotechniek der beroepskeuze. De psychotechnici betoogen, dat men bij de keuze van een beroep vóór alles moet rekenen met de geschiktheid, die men er voor heeft, en geen enkel ander motief even zwaar mag laten wegen. Nu klinkt dat al dadelijk vrij revolutionnair. Ik laat daar

dat in sommige families een bepaalde studie door vader, grootvader enz. gemaakt is en de zoon dus ook als hij er eenige gaven voor schijnt te bezitten, geleid wordt in die richting, bv. van juridische of theologische studie. In 't algemeen laat ik liever de zgn. gestudeerde beroepen terzijde, omdat die door niet veel meer dan 1% van elk geslacht worden vervuld. De andere beroepscandidaten, die met 14 jaar een vak of beroep kiezen, waardoor worden die geleid of beperkt, als ze dienstmeisje of winkeljuffrouw, smidsknechtje, piccolo of krantenverkoopertje worden? Door de eischen van 't gezin, waar ze moeten inbrengen, door protectie van den een of ander, waardoor ze gemakkelijk een plaatsje krijgen in een beroep, waarover ze misschien van te voren nooit hadden gedacht, door de beperkte mogelijkheden van hun woonplaats, door de grenzen die hun schoolopleiding, hun stelt, enz. Zeer zeker komen velen in een beroep dat hun niet past en het zou schoon zijn als dat te veranderen was. Ook de werkgever zou daar wel bij varen. Die weet nu ook niet zoo zeker dat hij uit vele sollicitanten den juiststen kiest. Een indruk kan verkeerd blijken te zijn, een schoolrapport zegt over wat 't meeste van belang is in 't leven: werklust, trouw, oefenbaarheid, soms heel weinig. De psychotechniek stelt zich nu het volgende voor. Alle beroepen moeten worden onderzocht en geanalyseerd. Elke beroepscandidaat evenzoo. Vergelijkt men beide dan kan men zeggen of de candidaat voor het beroep zeer geschikt, matig geschikt of ongeschikt zal blijken. Men heeft dit alles wel eens willen teekenen in cirkels. Op de stralen werden afgezet de meerdere of mindere mate van alle psychische en physische eigenschappen, die het beroep eischte, resp. de candidaat had. Men hoefde de teekeningen dan maar te vergelijken. Verscheiden beroepen zijn in Nederland al geanalyseerd. Toch hebben zeer velen wantrouwen in de betrouwbaarheid van deze methode. M.i. terecht. De vraag is n.l. of men alle eigenschappen waar het op aankomt onderzoeken kan op een wijze, die zich meten laat. Hoe meet men trouw? Geschiktheid om door langdurige oefening iets uitstekend te leeren? We kennen toch allen de zgn. routinemenschen, die misschien aan geen enkele verlanglijst voor een beroep zouden voldoen, maar met de jaren toch zooveel hebben geleerd, dat hun patroon ze niet graag missen zou. Men kan meten: intelligentie, opmerkzaamheid, geheugen, scherpte van gezicht en gehoor, enz., maar geen wilskracht, geen verantwoordelijkheidsgevoel, geen standvastigheid, geen belangstelling, enz.

De psychotechnici verwachten niettemin nog veel van de toekomst, als de tests beter zullen zijn, de proeven nog nauwkeuriger zullen worden gedaan, enz. Over één ding hoort men ze zelden spreken, dat er in de praktijk eigenlijk zoo weinig uit te zoeken valt. Zooveel werkzoekenden zijn er niet, dat de werkgever maar de besten uit kan zoeken. Wel distribueert b.v. bij Philips de psychotechnicus de werklieden over de takken van het bedrijf. Maar bedrijven van zoo grooten omvang hebben we ook al niet veel.

Straks hebben we naast de psychotechniek der beroepskeuze genoemd het streven naar betere onderwijsresultaten. In Duitschland is dat al begonnen voor den oorlog en ook in Frankrijk is men al een twintig jaar bezig tests op te stellen teneinde achterlijke, normale, voorlijke kinderen te schiften, ook met het oog op de school. Men stelde dan bepaalde proeven op die een normaal kind op een bepaalden leeftijd goed moest kunnen uitvoeren. Wie daaraan niet voldeed, hoorde niet op de gewone school; wie ver vooruit was, kwam in aanmerking voor de begaafdenschool. Om een voorbeeld te noemen uit de Fransche tests: een zevenjarige moet lacunes in een teekening opmerken, rechts en links onderscheiden, een ruif nateekenen, 5 cijfers nazeggen, de munten tot 1 franc kennen. Voor de Berlijnsche begaafdenscholen werd bv. gemeten opmerkzaamheid, concentratie, geheugen, begripsvermogen, combinatie, oordeel, voorstelingsvermogen, observatievermogen. Op dit gebied der psychotechniek zijn zeer goede resultaten te vermelden d.w.z. dat er bij deze proeven zeer weinig vergissingen en mislukkingen voorkomen, (2% bv.). Men zoekt op dit terrein ook naar de beste methode om een leerstof in te prenten, maar daarvan is nog niet veel te zeggen.

Wat tenslotte het derde punt betreft, de psychotechniek in dienst van een economischer bedrijfsleiding, daar moeten we in zekeren zin naar Taylor terug, al heeft die van de vele problemen, die hij zag, er maar enkele opgelost. De naam van Taylor is verbonden aan het stelsel, dat door betere werkmethode, vooral door geschikte rustpoozen en verder door arbeidsverdeling, de productie wil opvoeren. Zijn gedachten zijn door de nieuwere psychotechnici verder uitgewerkt en daarnaast hebben zij zich bezig gehouden met de vragen van verkoop en reclame. Op het voetspoor van Taylor is men er op uit onnoodige of onjuiste bewegingen te vermijden, hulpmiddelen en materiaal practisch te plaatsen, de zitplaats juist te construeeren (tram), onder de stoelpooten in fabrieken met dreunende vloeren en voor naaimachinepersoneel veeren aan te brengen, blinkende machineonderdeelen, die

de oogen vermoeden dof te maken, voor matige temperatuur en veel daglicht te zorgen (bij kunstlicht zijn de bedrijfsongevallen veel talrijker), de arbeiders weliswaar niet vlak bijeen, maar toch ook niet afzonderlijk te plaatsen, enz. Zooveel mogelijk tracht men oververmoeidheid te vermijden, ook al omdat er dan veel meer ongelukken gebeuren en men tracht daartoe de vermoeidheid te meten, bv. door middel van rekenommen.

Geen betoog behoeft, dat op dit terrein ook de keuze van het personeel van gewicht is, omdat een groot arbeidersverloop steeds schadelijk werkt, maar dat zou ons weer naar punt 1 voeren.

Over dit onderdeel der psychotechniek wordt men licht uitvoerig, omdat er zoo talloze kleinigheden bij te pas komen. Van hoeveel belang is bv. niet het jarenlang werken aan dezelfde machine.

De dure reclame moet uit den aard der zaak ook zooveel mogelijk succes hebben. Daarom onderzoekt men, welke reclames het best de aandacht trekken en vasthouden en in 't geheugen blijven, op welke plek van een pagina een advertentie 't best opvalt, hoe groot de letters moeten zijn, of ze gekleurd moeten zijn, of een komisch element erin de aandacht vasthoudt!

De tekst moet in elk geval onmiddellijk begrepen worden en speculeeren op de zwakheden van 't publiek: „Iedere heer kleedt zich bij...” Niet direct op een zwakheid speculeert: „De beste, in 't gebruik de voordeeligste.” „Koopt Nederlandsch Fabrikaat.”

De commandovorm schijnt het te doen: „Koopt heden Blue Band, versch gekarnd,” vooral als ze eindeloos herhaald wordt. Gebleken is dat een annonce in enkel hoofdletters minder makkelijk leesbaar is, dat m, n, c en s minder snel worden waargenomen dan andere letters. Voor hooggeplaatste reclames moet men wel enkel hoofdletters nemen. Ook de verhouding van zwart en wit in een advertentie is van belang. De psychotechnici gaan nauwkeurig na of een dure advertentie van een heele krantenpagina haar geld waard is en het blijkt van wel. Men wil ook weten, welke plaats in de etalage de beste is. Niet zonder reden prijzen Vroom & Dreesman hun waren en doet bv. Pander het niet. Tenslotte komt bij den verkoop een goede dosis psychologie te pas. De voorbeelden daarvan kan ieder bijbrengen, hetzij men denkt aan een winkel, waar men prettig geholpen wordt; aan een, waar men komt, omdat men nu eenmaal het gewenschte elders niet krijgen kan of aan een, waar de verkoopster ons een „winkeldochter” heeft weten aan te smeren. Waar de ver-

koopsters tegenwoordig voor hun vak kunnen worden opgeleid op een school, kunnen zij zich ook rekenschap leeren geven van alweer veel kleinigheden.

Om nu samen te vatten, wat ons oordeel is over de psychotechniek: haar beteekenis wordt ongetwijfeld overschat en de kennis van psychotechnische vraagstukken is toch bij velen nog gering. Het minst, lijkt me, dat van de psychotechniek te verwachten is voor de beroepskeuze. Vele beroepen zijn niet psychologisch te ontleden, op een wijze dat men de verschillende vereischte eigenschappen zou kunnen meten.

Waar blijft men met: initiatief, speurzin, organisatorisch talent, gezag, die toch in leidende posities onmisbaar zijn? Men bedenke, dat alleen tests bruikbaar zijn, die op een voldoende aantal personen die den te onderzoeken arbeid verrichten, zijn geijkt: aan de bedrijfsleiding kan de psychotechniek nog zeer belangrijke diensten bewijzen, en voor de paedagogiek kan ze nog veel meer beteekenen dan tot dusver. Ongetwijfeld is dus dit betrekkelijk jonge vak van wetenschap waard, dat men serieus kennis neemt van bedoelingen, middelen en resultaten.
A'dam. Dec. '27. L. G.

HET RIJK VAN VREDE.

EENMAAL!

En naar dat „eenmaal” ziet de mensch uit.

O, er is een droom, dat het eenmaal vrede zijn zal, over heel de aarde. Neen, het is geen droom, het is het zeker verwachten van het rijk van eeuwigen vrede, dat komende is.

In „De Proletarische Vrouw” van 28 Januari j.l. vonden we het volgende vers.

Er zullen eenmaal vrouwen zijn
— spelen zij nu als kleenen op de straat? —
die blinkt de onwil uit gelaat en daad
om voor kanonnen bloedende te baren:
ik zie ze schrijden in golvende lijn,
ik hoor de grootsche echo van haar scharen.

Sneeuw witte wolken gaan aan blauwe lucht,
de aard is als thans, een lauwe wind schiet uit
en drijft der kelen stijgende geluid
de groene bergen over en de meren.....
en steden jubelen en elk gehucht,
de levensstem gaat doodsgereutel keeren!

Er zullen eenmaal vrouwe' en mannen zijn,
wier vredevaan onwrikbaar staat:
een vreugdelach op rood-en-blank gelaat,
vatten ze vol mekare bij de handen,
gedenken ons, die lang reeds henen zijn...
ik hoor hun zege zingen langs de landen.

MARIE ROETMAN.

Wat hebben onze christen-vrouwen hierop te zeggen?

Hebben zij slechts een geringschattend schouderophalen?

Zullen ze antwoorden: Dat rijk van vrede komt op aarde nooit?

En is dat dan het *eenige* antwoord?

Hebben ze niets méér?

Ja, ze *hebben* meer.

Ze hebben hun „eenmaal”!

Eens, ja, zal het vrede zijn, een vrede, die nooit meer gestoord zal worden.

Op de nieuwe aarde zal *vrede* zijn.

Maar hebben wij niet méér?

Onze toekomstverwachting is zeker. De vrede zal komen, o, heel zeker, éénmaal.

Maar nu?

Werken we er voor? Bidden we er om? Zien we hier een taak, ons door God gegeven?

Vrede!

O, zeker, er zal nog wel eens oorlog zijn en het rijk van eeuwigen vrede is er nog niet.

Maar het is komend.

Omdat het komend is, hebben we hier een taak, hebben ook onze vrouwen hier een taak.

Elke oorlog, elke strijd is diep-beschamend voor ons christen-zijn. Elke oorlog en elke strijd zegt ons, dat wij niet zijn, die we zijn moeten.

Als onze vrouwen voor den vrede willen werken, dat hebben ze te bedenken, dat de vrede er niet zal zijn, vóór de mensch weer staat in de rechte verhouding tot God.

Wie dat ziet, vraagt zich zelf het allereerst af, hoe *hij* tegenover God staat.

Als wij weer geworden zijn kinderen van den Vader in den hemel, als wij vrede met Hem hebben door Jezus Christus onzen Heiland en Heer, dan komt in ons hart het verlangen, vrede te hebben met alle menschen. Dan worden we in onze omgeving discipelinnen van den vrede.

Wat spreekt er uit dat vers een verlangen naar den dag van den eeuwigen vrede.

Er gaan vrouwen door dit leven, die zingen van het „eenmaal,” die getuigen van den vrede, die komend is.

Hooren de christenvrouwen daar óók bij?

Wie werkelijk de onvrede kent in eigen hart, en, vluchtend tot den Heiland, vrede met God heeft gevonden, zal en moet het heimwee kennen naar den dag, die toch komend is, naar den dag, waarop er *vrede* zal zijn.

K.



Winter in 't Bosch.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

LANGS DE WEGEN.

„WIJ, vrouwen, hebben 't geheim van 't „scheppen van de sfeer in huis.” Deze woorden van Mevrouw Patijn bij de opening van de tentoonstelling „Het Moderne Huishouden” gaf de Haagsche Vrouwenkroniek aanleiding tot 'n artikeltje over „sfeer.”

„Sfeer is iets, dat je eigenlijk niet kunt omschrijven, maar je ziet het en voelt het in iedere woning.

Het is niet altijd de kwaliteit of de schikking der meubelen, het is niet altijd de orde, de netheid, die de sfeer bepalen, maar het is alles bij elkaar.

Treed ergens binnen en je voelt dadelijk of je bent in het pietluttig milieu met de beperkte gezichtskring van een paar samenwonende oude jongejuvrouwen (die zijn er heusch nog) of dat je staat in de practisch en toch gezellig ingerichte werkkamer van twee arbeidende vrouwen; bij de eerste zie je geen stofje en het is er op elk uur van den dag wanhopend opgeruimd; je ziet er geen krant en geen boek slingeren, en als je vroeg komt, liggen de hoezen nog over de stoelen in de ontvangkamer en de kleedjes en antimakassers liggen nog in de la van de antieke commode. (Ik ken er zoo!). Maar er zijn ook huizen, waar alles alléén op de praktijk is

ingericht, waar geen glansje je treft van een koperen voorwerp, want dat moet maar gepoetst; waar geen kleedjes liggen, want die moeten maar gewasschen; waar 's morgens aan 't ontbijt een wit zeildoek over de eettafel ligt in plaats van een servet (dat heb je zóó maar af te sponzen) en waar in de keuken het hoognoodige vaatwerk is van doodsch, grijs email, voor 't gemak. Koekjes worden bij de middagthee gepresenteerd uit een blikken trommeltje, want anders worden ze slap, en zoo is 't heele huishouden uitsluitend ingericht op de nuchtere praktijk.

Dan vind je in een ander huishouden slingerend speelgoed, van een gordijn is een stuk franje afgetornd, aan een theetafelkleedje ontbreekt een kwast. Een troep uitgelezen kranten op een stoel, een ongedekte kan met wat melk er in op de schoorsteen, vlak bij de stoffige kachel. Een kleedje, midden op de tafel onder een kleine jardinière met wat verlepte bloemen, was eenmaal wit; en zoo zijn overal van die kleine en toch zoo sterk sprekende slordigheden, die de sfeer bepalen van dit huishouden.

Je treedt ergens anders binnen, in een huis, waar de huisvrouw een druk leven leidt met haar drie kinderen, waarvan er pas twee naar school

gaan, en als je de huiskamer binnentreedt, wordt het je warm om 't hart. De breede divan ziet er zoo noodend uit met die heerlijke kussens, waarvan de blijde, frissche kleuren je tegenlachen. Over de tafel ligt een looper in prachtig richelieu-werk; op 't buffet een blinkend tinnen fruitschaal met blozende appeltjes; voor de ramen een paar bloeiende geraniums, en als je door de tusschendeur kijkt in het kabinetje, zie je den benjamin, die zoet zit te spelen en met z'n heele kinderziel in 't spel is. Straks krijg ik een heerlijk, geurig kopje thee, en de eenvoudige Maria-biscuits, die me daarbij worden aangeboden, liggen op een glazen schaalje, waarover een kleedje met een doodgewoon gehaakt randje, en 't vrouwtje zelf in haar simpel huisjaponnetje, dat ze zeker niet voor 't eerste jaar draagt, is de grootste bloem in dit warme, gezellige huis.

Zie je — dat is sfeer scheppen; niet peuterig-netjes zijn en ook niet gemakzuchtig-slordig; geen weelde, waarbij alle eenvoud zoek is en niet 't huis alléén op praktisch is ingericht, waar geen plaats is voor iets moois; warme kleuren, die je oog boeien en een paar knusse, gemakkelijke stoelen, waarin je kunt neervallen en een bloem hier of daar...."

Juist dat is, wat we in 't zenuwachtige, gejaagde leven van tegenwoordig zoo hard noodig hebben: een huis met een rustige, kalme sfeer. Zoo'n klein hoekje op de wereld, waar we onze beste kant naar buiten kunnen keeren, 'n klein hoekje, waar we op adem kunnen komen.

En tóch — in zoo veel woningen wordt juist die rustige sfeer vergeefs gezocht. Daar is geloop en gedraaf, om voorál het huishouden „geregeld” en „aan kant” te houden, daar wordt gemopperd om 'n vuile voetstap, om 'n beetje gemorste asch, 'n scheefgetrokken kleedje.

Niet „peuterig-netjes” zijn en ook niet „gemakzuchtig-slordig.” Daartusschen ligt de

juiste middenweg, die de gezellige, rustige sfeer in huis geven kan.

Maar hoe moeilijk is 't, om dat goede midden te vinden.

Voor al voor echte „Hollandsche” huisvrouwen. „De Nieuwe Courant” doet daar een boekje over open.....

„Veel Hollandsche vrouwen”, zegt dit blad, „hebben nog de gewoonte, haar woning te doen gelijken op een min of meer geslaagde modelinrichting van een meubelzaak.

Een strakke onbewogenheid vertoonen de kamers van netjes gepolitoerde meubelen en symmetrisch gerangschikte stoelen.

Het lijkt wel of elke indruk van bewoond en



Meisje van een koffieplantage in Guatemala.



Vrouw van Hawaïi.

gebruikt te zijn uit deze woning moest worden weggewischt. Geen kranten of boeken, geen sporen van de een of andere liefhebberij van den bewoner, geen pijp of speelgoed.

De vrouw, die alles weert uit haar huis, wat op gemoedelijke bewoning lijkt, vergeet geheel en al dat de woning er is ten dienste van den bewoner en niet omgekeerd.

Zij wordt de slavine van het huis: als een waaksche hond bij het minste ongewone gerucht, is zij dadelijk geënerveerd als er „rommel” is. De Hollandsche netheid kan men ook te hoog aanslaan: zij ontaardt dan in een sport, die voor niemand plezier oplevert. Deze huisvrouw ver-

geet, dat het huis er is voor *alle* huisgenooten; dat zij allen gelijk recht hebben op een tehuis, waar zij zich volkomen vrij gevoelen; waar hun persoonlijkheid zich kan uitleven, hun liefhebberijen kunnen worden beoefend, zonder het gevaar te loopen te worden bevit en nagereden.... een gevaar, dat dikwijls tot resultaat heeft, dat de geplaagde buitenshuis den vrede zoekt.

Als de ál te keurige huisvrouw wist, hoeveel energie er nutteloos is vergleden in de ruimte, hoeveel werklust er is opgelost in het niet, omdat men veiliger zich buitenshuis voelde en de lust tot studie of liefhebberij maar onderdrukte.

De starheid van de woning, waarin geen anti-makasser een millimeter uit de lijn mag liggen, waarin stoelen, bankjes, bibélots en poppetjes hun onaantastbare plaats hebben, waar op de tafel niets mag liggen dan het smetteloos blanke kleedje, die woning kan worden gemeden door den actieven geest en.... wordt het ook meestal — indien men tenminste, wat nog erger is, niet toegeven gaat aan een stompzinnigen ledig-gang als men thuis is.”

Er is bijzonder veel waars in dit stukje. Hoeveel jongens zijn niet 't verkeerde pad opgegaan, enkel omdat hun moeders het wel rustig vonden, als de kinderen maar 't huis uit waren, op straat hun plezier zochten. Al die „herrie” en al die „rommel” in huis!

En bovendien: hoeveel levensgenot ontnemt een huisvrouw op die manier zichzelf. Hoeveel rust en gezelligheid moet ze missen, als ze maar nergens anders aan denkt dan aan haar huis. Als ze klaar zit, om elke met Argusoogen bespeurde vuile voetstap op te gaan vegen, als elk vlokje sigarenasch haar een bron van ergernis is!

Laten we toch nooit van ons huis, van ons werk een afgod maken, die we met ál onze kracht dienen moeten. Wat ook niet zeggen wil, dat we ons huis, ons werk veronachtzamen mogen. Maar er zijn dingen, die gróóter waarde hebben.

Nu we tòch op „huishoudelijk terrein” zijn, wil ik tot slot nog even een stukje aanhalen uit een artikeltje in „De Avondpost,” waarin het voor en tegen van het bijhouden van een „huishoudboekje” behandeld worden.

Het huishoudboekje, zoo begint genoemd artikeltje, „dat is: de roman van het gezin, in cijfers. Er is maar een heel kleine variatie op een bekend spreekwoord noodig om dien roman leesbaar te maken: „Laat mij uw huishoudboekje zien, en ik zal u zeggen, hoe het bij u thuis toegaat.” Dat is een risico, dat we wel aandurven, want huishoudboekjes spreken soms vreeselijk duidelijke taal.



Oud hoekje in Amersfoort.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

Daar is b.v. dat boekje, waarin alles tot op een cent nauwkeurig te vinden is: voor een bedelaar 2 cent. Complimenten van mij: tien tegen één, dat dit nauwkeurige huishoudboekje 's avonds nooit klopt met den reëlen inhoud van de portemonnaie. Ik ken een huisvrouw-eerste-klas, die op haar manier dubbel boek houdt: eerst op een leitje en 's avonds overschrijven in een dik boek. Als dat gebeurd is wordt de beurs omgekeerd en de inhoud nageteld.

Er is altijd: tekort. En het geheugen van 't geheele gezin komt in werking om de ontbrekende paar kwartjes theoretisch aan te zuiveren. De enkele maal, dat er geld te veel in kas is, wordt daar door den 15-jarigen zoon beslag op gelegd.

Het tweede tafreeltje uit onzen gezinsroman teekent den huisvader. De man, die boekhouder is en zijn huwelijksliefde uitspeelt in een kas-contrôle:

Hij telt 's avonds het huishoudboekje na en

hij constateert de ernstige gebreken in de rekenkunde van zijn vrouw. Deze man waardeert nog niet de vrouw, die ondanks alle huishoudboekjes van één dubbeltje twee maken kan. De vrouwen, die dat geheim kennen, houden er gemiddeld geen kasboekjes op na.

Maar daarmee wil ik niet zeggen, dat huishoudboekjes uit den booze zijn. Er zit in het huishoudboekje van de huisvrouw een ander geheim; n.l. haar zelf-contrôle. Want de stelling gaat niet op, dat het onzin is om op te schrijven, wat je uitgeeft, omdat je het er toch niet mee terugkrijgt. Het zou juist wel eens kunnen zijn, dat een geregeld kashouden op den duur: de tering naar de nering leerde zetten...."

Niet alleen voor huisvrouwen, ook voor onderwijzeressen, kantoor-meisjes, enfin voor iedereen die er van een bepaald bedrag „komen moet” kan het bijhouden van een kasboekje nuttig zijn. 't Kan 'n uitstekend middel zijn, om allerlei noodige uitgaven te leeren vermijden.

WERK, DAT WIJ VROEGER DEDEN.



MAAR — ditmaal met toen nog onbekend materiaal. Want de nu zoo geliefde en veelgebruikte raffia was toen nog enkel bekend als bind-materiaal voor bloemen en voor andijvie. Terwijl de gekleurde draden tegenwoordig op allerlei manier velerlei gebruiksvoorwerpen versieren.

Het werk, dat ik bedoel, is macraméwerk. We voerden het toen ter tijd uit met macramé-touw. Het schijnt weer in de mode te komen; pas zag ik in een handwerkwinkel een doos met benooidigheden, speciaal ingericht voor kinderen.

Men gebruikt voor het knopen van macraméwerk een kussen of een plank. Voor de hier afgebeelde tasch is een plank het gemakkelijkst.

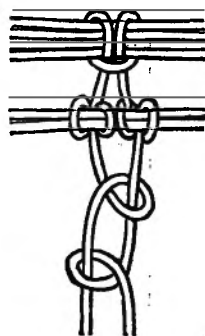


Fig. 1.

Men begint met volgens de afbeelding boven aan de plank twee draden te spannen, in de lengterichting van de plank. Men kan ze aan spijkertjes bevestigen, of om de plank heen binden. In ieder geval moeten ze goed strak zitten.

Dan neemt men een aantal flink lange draden, die men, door ze in een natte doek te rollen, vooraf soepel heeft gemaakt. Men vouwt die draden

dubbel, en bevestigt ze aan de gespannen draden op de manier, die figuur 2 aangeeft. Zoo

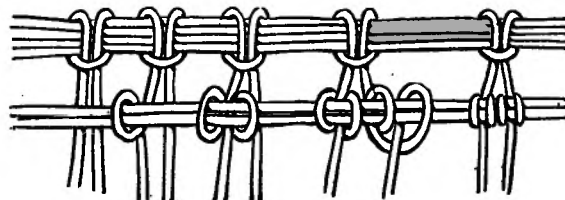


Fig. 2.

als men daar ziet, is onder de eerste twee draden een tweede gespannen, waar de draden weer omgeknoopt worden, nu ieder eind afzonderlijk. Voor wie geen macraméwerk kent, volgt hier een beschrijving, waarvan ik hoop, dat ze duidelijk genoeg zal zijn.

Ieder patroon bestaat uit 14 draden; er zijn op de afb. 5 patroons in één rij. Men knoopt de eerste en tweede draad samen op deze manier: houd de tweede draad strak in de rechterhand; maak met de linkerhand een festonneersteek over de tweede draad met de eerste. Houd nu de eerste draad strak en maak een festonneersteek daarover met de tweede. Doe precies zoo met de 2e en 3e draad, de 3e en 4e tot aan de 6e en 7e. Iedere nieuwe knoop moet schuin onder de vorige komen, zie afb. 1 en afb. 3.

Begin opnieuw, en knoop op dezelfde manier de 13e en 14e draad, dan de 12e en de 13e, tot de 8e en 9e. Knoop dan de 7e en 8e samen, en als ge 't werk goed hebt gedaan, hebt ge de eerste punt. Werk de rij zoo verder af. De tweede rij begint met een half patroon. Neem de eerste vier draden in de linkerhand en knoop de vijfde er als volgt om: maak een festonneersteek, haal de draad *onder* de vier draden door naar links, dan er over naar rechts, en naar beneden door de lus van de festonneersteek. Dit is een halve Salomo's-knoop. Sla 2 draden over. Neem de acht middelste draden van de volgende veertien in de linkerhand.

Neem de 3e draad in de

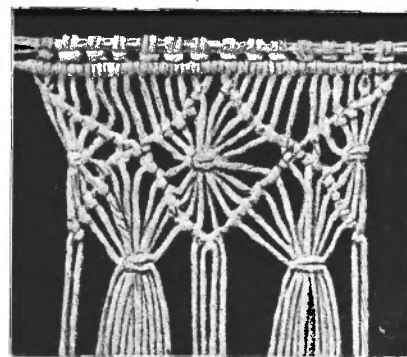


Fig. 3.

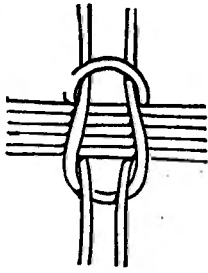


Fig. 4.

naar boven door de opening aan de linkerhand, over de twee draden van de derde draad, onder de middendraden door en naar boven door de

rechter en leg ze over de acht draden naar rechts, buig ze om en voer ze weer naar links; leg er de duim van de linkerhand op om de knoop vast te houden. Neem de twaalfde draad van het patroon in de rechterhand, steek ze door de lus, gemaakt door de buiging in de derde draad. Haal de zelfde 12e draad achter en

lus aan de rechterkant. Trek beide einden aan, en ge hebt een heele Salomo's-knoop. Aan 't eind van de rij komt weer een halve knoop. De derde rij is als de eerste, maar tegenovergesteld. Het werken der Salomo's knopen ziet men op afb. 4; men moet zich echter voorstellen, dat het bundeltje draden naar beneden hangt, dus het blad dwars nemen.

Aan 't eind van 't werk doet men precies als aan het begin, doch nu eerst festonneeren met één draad, en dan met twee. Voor het hengsel kan men een rij Salomo's-knopen maken over een dik bundeltje draden. Natuurlijk moet de tasch gevoerd worden. J. M. W.—W.

VOOR HANDIGE VINGERS.

IK had ook kunnen zeggen: „dingen, die je weggooit.” Want dat doen we immers met de zaden van de meloenen, de komkommers, de appels en de peren, die we eten? Dat doen we ook meestal met de leege sigarenkistjes van onze verloofden of broers. En met allerhande leege doosjes, waarvan we de inhoud zelf hebben opgebruikt.

Toch zijn het deze artikelen, die we noodig hebben voor het hier afgebeelde werk. Benevens, dit vooral niet te vergeten, een fleschje of tube *zeer goede* lijm. En dan wat vernis, of verf, of goud- of zilverbrons.

We beginnen met een zakje mosterdzaad te koopen. Een kleine uitgaaf. Dan smeren we het doosje of kistje, dat we wenschen te bewerken, flink *dik* in met lijm en strooien hierop zoo regelmatig mogelijk het mosterdzaad, tot de gehele oppervlakte bedekt is. Laten staan, minstens vier en twintig uur, tot het geheel *goed* droog is.

Dan vernissen of lakken, heel voorzichtig, en weer laten drogen. Nu van andere, grootere



pitten de bloemen schikken, volgens de afbeelding. Weer niet te zuinig zijn met lijm, en op-

nieuw geduld hebben tot alles droog is. Dan de bloemen afwerken met een fijn penseel, naar



verkiezing in goud- of zilverbrons of in een afstekende kleur.

Ook de binnenzijde van de doos wordt gelakt, en alles is klaar.

Zoals men op de afbeelding ziet, kan men op deze manier ook portretlijstjes maken.

Het gemakkelijkst is, wanneer men de mosterdzaadjes in een jampotje of glas doet, en ze daaruit voorzichtig op de gelijkde oppervlakte strooit. J. M. W.—W.

ONZE KLEEDING.

LANGEN tijd waren de dameslingeries standaardartikelen: zij ondergingen hoegenaamd geen verandering.

In de laatste jaren kwam hierin een kentering en thans is de onderkleeding ter dege aan mode onderworpen.

Groote Parijsche modehuizen hebben hier thans een specia:le afdeeling voor ingesteld. Onze groote steden bleven niet achter; ook zij braken met den ouden sleur.

Als ge u in een onzer groote modehuizen een japonnetje aanschaft, dan kunt ge u meteen voorzien van een bijpassende volledige onderkleeding-garnituur.

We weten, dat het hoofdmotief van den snit onzer bovenkleeding is, dat we een slanke silhouette zullen hebben; met of zonder heupen, in 't bezit van of bij gemis aan buste, gezet of mager, we willen, en zullen en moeten slank zijn; dat behoort zoo!

Hieraan moet de onderkleeding meehelpen. Ze moet zich volkomen aanpassen aan het rechte japonnetje, dat nauw onze leden omsluit.

Daarom wordt de lingerie gemaakt van dunne en soepe:le stoffen. Zwitsersche, Fransche en Egyptische batist, crêpe de chine of toile de soie leenen zich hier uitnemend voor. Alle onnoodige plooiën en vouwen worden geweerd: zij zouden tegen 't hoofdmotief in gaan.

Onze japonnen zijn vaak wat klokkend, onze onderkleeding volgt dit voorbeeld. Liever klokken, dan plooiën hierin, zegt de mode.

Gelukkig heeft dit een practisch voordeel: plooiën zijn moeilijker te wasschen dan klokken.

— Dezer dagen las ik, dat de kousenfabrikanten beste zaken maken.

Met dit bericht ging ik dadelijk accoord.

Want kousen dat er gedragen worden, kousen!

En duur dat ze zijn! Voor een stelletje durft men best 9 à f10 te noteeren! Voorwaar geen kleinigheid! En dat nog in dezen tijd van malaise! Ge raakt met de namen haast in de war; ik noem er maar een paar: skisokken, sportkousen, slobkousen; en er zijn er veel meer. Mijn moeder kende alleen maar Zondagsche en daagsche! En of 't nu mooi is? Een stukje zich dagelijks herhalende historie!

Er liep een meisje voor me uit, van om en bij zestien jaar. Een paar flamingobeenen staken onder de korte rokken, die amper tot de knieën reikten, uit.

Ze droeg een paar nieuwmodische kousen. Foei, wat een akelig gezicht!

De onderkousen, vleeschkleurig, kwamen voor den dag; 't was of 't kind met bloote knieën liep en haar kousen, zelfs tot op een handbreedte daarbeneden, waren afgezakt.

Ik had moeite de neiging te onderdrukken, om 't kind op zij te loopen en tot haar te zeggen: „Hoor eens, je kousen zakken, ik zal vóór je gaan staan; haal ze dan gauw even op.”

Een meisje, dat naast me liep, zei: „dat zijn nu sportkousen, Juffrouw!”

Ik zei niets, maar dacht: „spotkousen.”

B 60. Japon van wollen stof.

Veronderstellen we een halve bovenwijdte van 50 cM., een lengte van 1,15 M., een stofbreedte van 1,30 M., dan hebben we voor deze japon 2,70 M. stof nodig. Voor kraag en das nemen we zijde; hiervan is 20 cM. voldoende.

Het lijfje heeft, alleen van voren, den boleroform.

Vest en lijfje zijn van dezelfde stof gemaakt.

Wij kunnen echter voor het vest ook zijde kiezen.

Naar smaak nemen we hiervoor effen of gewerkte; dan nemen we ook gelijke zijde voor den kraag. In dit geval hebben we 65 cM. nodig.

Op een gebloemd vest kunnen we een das van effen lint naaien; we kiezen het in de kleur van de japon of in een der kleuren van de zijde.

Langs den voorkant van het lijfje wordt galon gezet. Op de mouwvolants vinden we gelijke versiering.

In plaats van galon kunnen we een rand borduren. Dit is verreweg 't mooist. Maar 't vraagt tijd en bekwaamheid!

Hierbij komt nog, dat er tallooze variatie's in galon zijn; en we dus overvloedig keus hebben.

Op 't knipoverzicht vinden we de deelen als volgt aangegeven:



- Fig. 1 is de *geplooidde zijbaan*,
 Fig. 2 de *achterbaan*,
 Fig. 3 de *mouw*,
 Fig. 4 en 5 de *beide voorpanden*,
 Fig. 6 de *voorbaan*,
 Fig. 7 het *ruggand*,
 Fig. 8 de *mouwvolant*,
 Fig. 9 de *kraag*.

Voor we de laatste vier deelen knippen, wordt de stof van weerszijden af dubbel gelegd. De deelen genoemd 6, 7 en 9 kunnen nu allen met het midden langs de vouw der stof geknipt worden.

Normaalpatronen à f1.— franco per post. — Gaarne ontvangen we, bij bestelling, opgave van bovenwijdte, heupwijdte, lengte en mouwlengte.

Bovenwijdte is omtrek van borst en rug, gemeten onder de armen over de buste.

Heupwijdte wordt gemeten 20 cM. onder de taille.

Lengte is de afstand van 't hoogste schouderpunt bij den hals tot den onderkant der japon. *De mouw* meten we vanaf den schouder over den elleboog tot den pols.

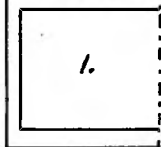
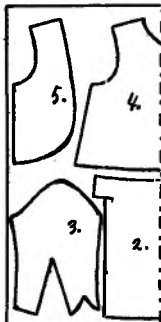
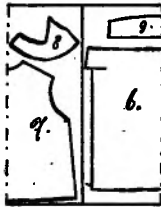
Wie bij deze japon liever een ander model mouw wenscht te ontvangen, schrijve dit even, of geve een model van een vorig nummer op.

B 61. Mantelcostuum van Engelsche stof.

Stellen we de halve bovenwijdte op 52 cM.; de lengte op 1,16 M., dan hebben we 3 M. stof van 1,30 M. breedte nodig. Voor de lengte van den mantel namen we 80 cM.

Dit mooie costuum is afgezet met bont. Dit staat heel fijn! Maar — 't gaat ook best zonder deze dure garnering!

Willen we 't in 't voorjaar dragen, dan laten we 't bont weg, en zetten er een anderen kraag op. De mantel heeft rechts een sjaalkraag, links een gewone rechte kraag, die dubbel geslagen en geheel dicht gedragen kan worden. Rechts loopt het bont door tot het knoopsgat en dient meteen zoover voor binnenkleeding. Hier is dus maar een klein gedeelte stof



noodig. Links zetten we een reep stof voor binnenbekleeding langs de geheele lengte van het pand.

Verder hebben we een onderkraag van stof nodig. Hiervan is de eene helft geheel recht; de andere helft is afgerond.

We dienen met het opzetten van den kraag er wel op te letten, dat we den laatstgenoemden kant op de rechterhelft van den mantel zetten.

Het voorpand heeft van af het midden van den schouder een naad. Deze krijgt onderaan een schuinen hoek. Hierboven zien we een kleinen zak. Langs den naad zetten we drie knopen.

De rok is eenvoudig van model, zonder plooiën; zij wordt aan een voeringlijfje gezet. Hiervoor is 1,05 M. voering nodig.

We moeten 't beslist aanraden den mantel te voeren. Hiervoor nemen we 1,85 M. bij een breedte van 1 M.

De verklaring van het knipoverzicht moge hier volgen:

- Fig. 1 is de *achterbaan*,
 Fig. 2 de *voorbaan van den rok*,
 Fig. 3 en 4 de *beide voorpanden*,
 Fig. 5 het *ruggand*,
 Fig. 6 de *bovenmouw*,
 Fig. 7 de *ondermouw*,
 Fig. 8 de *kraag*,
 Fig. 9 de *binnenbekleeding*.

Dit laatste gedeelte kan aangevuld worden met resterende stof. Bij een mantel zonder bont blijft voldoende stof over voor een tweeden kraag en een rechterbinnenbekleeding.

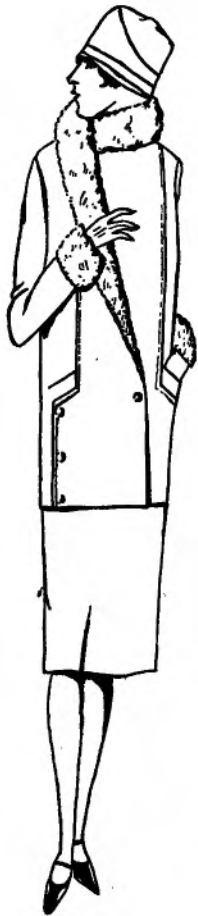
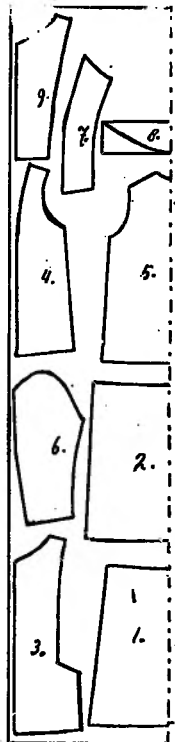
Het is ons niet mogelijk te zeggen, hoeveel bont voor dezen mantel, zoo hij met bont versierd wordt, nodig is: de grootte der vellen beslist hier.

Bij onze patronen gaat een model van den kraag met rever. Hierop kunnen we gemakkelijk nameten hoeveel bont we ons hebben aan te schaffen.

Laten we er nog op wijzen, dat *bont niet geknipt* moet worden: 't gevoeglijkst kunnen we op den binnenkant van de huid een krijtlijn trekken en dan hierlangs met een heel scherp mes 't bont afsnijden.

Normaalpatronen à f1.50. Gelieve de maten op te geven, onder de vorige beschrijving vermeld.
 A. BALDER.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen, enz., richt men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw,” Baarn.



ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste O. C.-ers.

Met veel belangstelling volg ik altijd O. C.

En daar er altijd zoo velen om raad vragen, vraag ik het ook maar eens.

Mijn ideaal is om verpleegster te worden, ik heb ook alleen maar L. O. gehad.

Nu zag ik in het Februari-nummer dat Tine aan de Zeeuwsche abonnee ook als adres opgaf: Homoeopatisch Ziekenhuis te Utrecht.

Zou misschien een van de lezeressen of een verpleegster uit ons midden, mij niet wat nader kunnen inlichten over die inrichting en ook het adres volledig op kunnen geven? Andere adressen zijn ook welkom.

Bij voorbaat m'n dank.

Een Brabantsche abonnee.

Beste allemaal.

Wat is er al veel geschreven over het al of niet gaan naar de bioscoop, de een is er voor en de ander weer niet. Weet u, ik geloof, dat het beter is grenzen te trekken.

'k Geloof dat wij er ook rekening mee moeten houden, dat er menschen kunnen zijn in de wereld die op ons letten, of dat er zwakke broeders en zusters kunnen zijn die ons tot een voorbeeld nemen, wanneer wij dan misschien naar een stuk zullen gaan als „De Nibelungen”, „Ben-Hur” enz., waar wij iets moois en goeds uit kunnen leeren voor ons eigen leven, wie weet hoeveel vertrouwen we dan schokken in hen die naar ons zien en die misschien door ons gaan naar zulke plaatsen, ook zullen gaan, maar niet alleen naar goede maar ook naar minder goede stukken, omdat zij vaak geen verschil zien.

En dan: wat denkt gij dat Jezus zou doen, wanneer Hij nu op aarde was? Ik geloof niet dat Jezus naar een bioscoop zou gaan, ik kan mij die Heilige, reine gestalte niet voorstellen in een bioscoop of schouwburg.

Laten wij in alles trachten meer de geest van Jezus te bezitten en Zijn beelddraagsters en dragers te zijn.

Met vriendelijke groeten,

MIEP HAAIJER.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van Waardeering.

De redactie weet precies, wat onze vrouwelijke jeugd interesseert. Van dit tijdschrift gaat opvoedende kracht uit. Er wordt gedurig gewaarschuwd tegen de allures van het moderne jonge meisje in de wereld, maar vervalt daarbij niet in het „prekerige”. *De Reformatie.*

Mej. W. te N. „'t Is 'n daier,” wil zeggen: 't Is een dier. 't Is altijd heel lastig, precies te weten, welke woorden en uitdrukkingen verklaring behoeven. Gewoonlijk vergeet je er een paar en 't kan ook zijn, dat je verklaringen geeft, die juist niet noodig zijn. Mocht er echter nog eens iemand zijn, die verklaringen noodig heeft, dan schrijft die dat wel. Uw kiekjes ontvangen. We zullen zien.

Mevr. P. M. de W. te V. Kiekjes ontvangen. Geduld s.v.p.

Mej. I. v. d. W. te H. Zendt u ons de kiekjes maar eens toe, dan kunnen we oordeelen. Geen negatieven zenden.

Mej. N. S. te O. a. d. IJ. Wij zullen zien, een antwoord op uw vraag te vinden. Even geduld s.v.p.

Mej. M. H. te D. Als u iets te vragen hebt, of iets mee te deelen, kunt u dat doen in de rubriek „Onderlinge Correspondentie”. Uit de boekenlijst kunnen lezeressen, die een nieuwe abonnee aanbrengen, een boek kiezen. Het wordt hen dan gratis en franco toegezonden.

Lastige Lezeressen.

Wij hebben wel eens een enkele maal een bedankje te boeken. Zoo b.v. bij het einde van een jaargang. Maar dan komt het voor, dat we eerst, als er twee, drie nummers van den nieuwen jaargang verschenen zijn, ineens een briefkaart krijgen met het bericht: Toezending staken. Dat wil dan zeggen, dat we twee, drie nummers gratis hebben moeten verzenden.

Dat gaat natuurlijk niet. Dat brengt kosten en moeite met zich mee.

Er zijn ook lezeressen, (al zijn 't er niet veel) die allerlei ongeoorloofde middelen gebruiken, om in 't bezit te komen van een gratis boek. Gewoonlijk doorzien de uitgevers het kunstje, maar hier is toch iets, dat niet door den beugel kan.

Verder zijn er lezeressen, die bij verhuizing hun nieuw adres eenige maanden te laat opgeven en dan heel kalm vragen, waar hun nummers toch blijven. Ook dat brengt moeite en kosten met zich.

Er zijn er ook, die zich wel abonneren op ons tijdschrift, maar die de aangeboden kwitantie niet voldoen.

In den loop der jaren hebben wij over al dergelijke gevallen nog nooit geschreven, maar misschien is het toch goed, hier eens op te wijzen.

Als gezegd: talrijk zijn deze gevallen niet, maar ze mogen onder ons eigenlijk nooit voorkomen.

Een vergissing is altijd mogelijk; met den besten wil kunnen we ze van onze zijde ook niet steeds voorkomen, maar opzettelijke benadeeling is iets, wat niet door den beugel kan.

Als we allen ons best doen, om zoo iets te voorkomen, werken we ook in 't belang van ons tijdschrift.

Depôts:

AMSTERDAM:
Haarl. straat 117.
Boeroestraat 13.

ARNHEM:
Kortestraat 5.

AMERSFOORT:
Langestraat 92.

HAARLEM:
Bakkenessergr.

WAGENINGEN:
Hoogstraat 50.

ZWOLLE:
Eiland 11.

ZAANDAM:
Hoogendijk 80.



OOK MET RIJCTE. DRUIVERK

5 JAAR GARANTIE



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHEELEN JAARGANG

OPOFFERING.

Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over in het land van de bezitting des Heeren.

Jozua 22 : 19b.

De stam van Ruben, met die van Gad en de halve stam van Manasse had van Jozua verlof gekregen, om over den Jordaan te trekken naar eigen bezitting. Zóó had Mozes het reeds bepaald.

Daar trekken ze heen met den buit, die gemaakt is. Nu, nu het volk Israëel is gekomen in het beloofde land, mogen zij ook gaan naar eigen huis.

En nu bouwen ze een altaar.

Dat hoorden de kinderen Israëls en ze zonden Pinehas den priester met tien vorsten, om een onderzoek in te stellen. De afgevaardigden zeggen tegen hun broeders, die aan de overzijde van den Jordaan woning hebben gekozen: Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over in het land van de bezitting des Heeren.

Dat wil zeggen: Wij willen u wel in ons midden zien, wij willen ons opofferingen getroosten, wij willen u een deel van ons land afstaan, als het gevolg daarvan is, dat gij van uw verkeerden weg terugkomt.

Nu blijkt, dat zij, die aan de overzijde van den Jordaan woonden, het altaar hadden gebouwd met goede bedoeling. Dit neemt echter niet weg, dat hier in 't volle licht wordt gesteld, hoe er opofferingsgezindheid is, waar het er om gaat, een deel van het volk terug te brengen van een vermeende zonde.

Denk daar eens over na. Wat moeten die menschen veel over gehad hebben voor den dienst des Heeren.

Is dit ook zoo met ons? Wij willen misschien nog wel eens waarschuwen, als het ons niets kost. Maar willen we ook, als het opofferingen van ons vraagt?

De dienst des Heeren moet ons het hoogste zijn. Dáárvóór moeten we ten slotte alles over hebben.

't Volk van Israëel mag ons ten voorbeeld strekken. Hier is echte liefde, die zich uit in de bereidheid tot offeren.

Zou dit ons niet kunnen beschamen?

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

MISSCHIEN zou het haar gelukt zijn, haar geweten tot zwijgen te brengen, als ze Terpstra niet ontmoet had. Dan had ze, nu ja, wel geweten, dat ze eigenlijk er niet goed aan deed, te trouwen met iemand, dien ze niet liefhad, maar dan zou toch de rijkdom misschien al te veel gelokt hebben.

Nu had ze Terpstra leeren kennen en hij had iets wakker geroepen in haar hart. Ze wist zelf niet, of ze er blij om moest zijn of bedroefd.

Hoe 't zoo gekomen was, wist ze niet, maar zeer duidelijk had ze gezien, dat ze iets voor hem was geworden. En, ja, dat had haar zeer zeker blij gemaakt, voor een oogenblik. Toen was de gedachte gekomen: Maar wat moet dat worden?

Ze had tegen zichzelf gezegd, dat ze nu een eind moest maken aan een omgang, die, zeker, wel heel prettig was, maar die haar toch zou verhinderen, te doen, wat ze toch eigenlijk het beste vond. Als ze Wieringa nam, dan moest ze toch niet doen, alsof ze Terpstra ook maar op de een of andere wijze aanmoedigde. Dan was het zaak, hem zoo spoedig mogelijk te laten merken, dat hij niet behoefde te hopen. Dat was toch alleen maar een kwestie van eerlijkheid.

Maar een einde maken aan den omgang met Terpstra kón ze niet. Ze zocht tóch Betje weer op. Al gelukte het haar soms ook, een poosje weg te blijven, dan toch kwam er een oogenblik, dat ze, tegen haar verstand in, weer toegaf aan de verleiding.

Och, het was toch ook wel heel goed, bemind te worden. Haar hart *hunkerde* naar liefde. Het was in 't huis van haar oom en tante alles zoo koud, zoo koud. Het was er zoo zakelijk-nuchter. En sedert Wieringa duidelijk blijken gaf van zijn voorliefde voor haar, was haar verhouding met tante en nicht er ook niet beter op geworden. En dan ging haar hart uit naar warmte, vroeg het om teerheid, om een weinig begrijpen.

Het was ook heerlijk, te weten, welk een *macht* je had. Ze wist, dat ze Terpstra blij kon maken met een glimlach en dat ze hem pijn deed, als ze zich koel hield. De verleiding was wel heel groot, zoo nu en dan te probeeren, hoe ver haar invloed op hem wel reikte.

Maar ze wist, dat ze er slecht aan deed, zich te houden, of ze niets begreep. Hij zou immers gaan hopen op iets, dat toch nooit zijn

kon. En dan, als hij eindelijk sprak, zou ze hem leed moeten doen. Dat had hij niet aan haar verdiend.

Er moest dan maar een eind aan komen. Ze moest hem laten merken, dat ze op de vraag, die hij toch zeker eenmaal doen zou, geen toestemmend antwoord kon geven.

Ach, als ze maar gekund had.

Ze had gezien, dat Terpstra in den laatsten tijd zijn opgeruimdheid had verloren. Hij zag er zoo bleek, zoo betrokken uit. En wel had ze dat eerst toegeschreven aan het een of ander verdriet, waar *zij* buiten stond, maar als zij hem zag, 's Zondags in de kerk, als hij naar haar zag, wanneer hij vermoedde, dat zij niet op hem lette, was er zóóveel smartelijke verbazing in zijn blik, dat ze begreep, *zij* moest op de een of andere wijze oorzaak zijn van zijn verdriet.

Ze was weer een heel poosje van Betje weggebleven, misschien was het dat. Hij had er waarschijnlijk de conclusie uitgetrokken, dat hij niet meer mocht hopen. Hij zou denken aan de wijze, waarop ze hem vroeger tegemoet gekomen was en hij zou zeker denken, dat hij met een verbazend luchthartig, veranderlijk wezen te doen had. Misschien was het wel goed zoo.

Maar haar hart deed toch pijn, om hem. Met verwondering merkte ze nu, dat zij, die toch wel, heel egoïstisch, bijna alleen met zichzelf gerekend had, met eigen geluk en eigen belang, nu zooveel moest denken aan 't geluk en aan het leed van een ander. Wat ging haar dat alles aan? Zóó was het goed.

Zij trachtte, niet meer aan hem te denken. Wat geweest was, zou nu voorgoed voorbij zijn. En ach, eigenlijk wás er niets geweest. Ze hadden samen geen woord over liefde gesproken, misschien vergiste ze zich ook wel en dacht hij niet eens aan haar.

Waarom dacht zij dan zooveel aan hem?

Wat ze wilde doen, was toch eigenlijk slecht. Ze trachtte wel, zichzelf wijs te maken, dat het heel normaal was en dat ze rekening moest houden met de toekomst, zij, arm meisje zonder vooruitzicht, maar dat gelukte haar niet. Ze moest komen tot de erkenning, dat de liefde gekomen was in haar leven en dat de liefde het haar onmogelijk maakte, zichzelf te verkoopen voor geld en goed.

Want daar kwam het toch eigenlijk op neer en het was afschuwelijk. Nooit had ze geweten, dat het zóó afschuwelijk was.

Ze zei tegen zichzelf: Nu kan ik het niet meer. En dan schold ze zichzelf, omdat ze zoo „sentimenteel” was en omdat ze haar onrustig hart niet tot rust kon brengen. Wat ging haar die vreemde jongen aan? Hij was immers niets voor haar?

Maar 's avonds, als ze het in huis niet langer kon uithouden, en zich klaarmaakte, om een korte wandeling te doen, verlangde ze er naar, hem tegen te komen, even zijn stem te hooren. En als ze dan weer thuis kwam en hem *niet* gezien had, voelde ze zich teleurgesteld.

„Wat Terpstra oanklaert, ik wai't nait,” had Jantje eens gezegd. „k Was gusteravond bie Bos en doar was hai ook. 't Is altieden 'n roar jong, zoo trótsch en zoo, moar 't was nou haifindal mis. Bos kon d'r ook hoast gain woord oetkriegen. En ienains stond jong op en ging vot. Ik worde d'r kil van.”

Annie had niet geantwoord, maar ze had geweten: Dat was om háár. En ze kón hem blij en gelukkig maken, dat wist ze ook. En.... zijn geluk zou het hare zijn, dat kon ze niet meer ontkennen.

Ach, zoo langzamerhand dacht ze heel weinig meer aan Wieringa en, als hij kwam, was ze verbazend koel tegen hem. Hij merkte dat wel, maar dat bracht in hem geen verandering. Hij dacht aan meisjeskuren en als hij maar eens met zijn aanzoek voor den dag zou komen, dan kwam alles vanzelf in orde. En hij *zou* ook wel met zijn aanzoek komen. Er was niets anders aan te doen, dat begreep hij wel, en dus *moest* het maar. Zijn ouders, nu ja, die zouden er zich bij moeten neerleggen, en, al trouwde hij dan ook geen geld, waarheid was, dat hij 't ook eigenlijk niet noodig had.

Annie begreep, dat alleen een volstreckte afwijzing hem genezen zou. Welnu, die zou hij hebben.

Hij werd ook te lastig. Ze kon niet in 't dorp komen, of hij was er ook en zij had groote moeite, om hem telkens te ontsnappen.

Na de mededeeling van Jantje had ze zich beraden op wat haar te doen stond. De stem in haar hart zei: Je kunt naar Betje gaan en misschien komt dan alles vanzelf in orde. En haar verstand zei: Maar als hij van mij houdt, moet hij *mij* opzoeken.

Ze dacht ernstig na.

Misschien had Terpstra praatjes gehoord over Wieringa en haar en dacht hij nu, dat zijn liefde hopeloos was. Op een klein dorp als dit werd er toch zooveel gepraat en elk vrijerijtje werd

uitvoerig behandeld. 't *Moest* de menschen ook wel opvallen, dat Wieringa telkens haar gezelschap zocht.

En dan.... ze voelde zichzelf schuldig ook. Zij moest het erkennen, dat zij Wieringa niet behandeld had, zooals ze behoorde te doen. O, zeker, als hij een ander was geweest, dan zou hij geweten hebben, dat ze hem niet eens achtte, maar dat begreep hij niet en ze had hem toch al te veel in den waan gelaten, dat ze misschien, nog wel van toegeven zou weten. Ze voelde dat nu met pijnlijke schaamte. Ze voelde het als een schande, dat ze ook maar één oogenblik het mogelijk had geacht, haar ja-woord te geven zonder liefde, ze verachtte er zich zelf om.

Dat maakte haar ook onzeker tegenover Terpstra. Als hij alles wist.....

En wat moest ze doen? En als ze zich ten opzichte van hem eens vergiste en hij dacht niet eens aan haar?

Het was na veel besluiteloze dagen, dat ze besloot, hem een boek terug te brengen. Ze was ook zeker niet van plan, hem een ander te leen te vragen. Ze zou naar Betje gaan en 't verdere, nu ja, dat zou ze dan zien.

Ze was wel heel streng met zich zelf in 't gericht gegaan. 't Was niet alleen maar geweest een schamen voor zichzelf, al haar overleggingen waren haar tot zonde geworden. Hoe kon ze, wat God zoo mooi en goed had gemaakt, beschouwen als koopwaar? En dan, hoe had ze zichzelf willen redden, zichzelf willen handhaven, zonder dat ze ooit had gevraagd naar den weg, dien de Heere wilde, dat ze gaan zou?

Ach, ze was zoo biddeloos geweest. Diep in haar hart had ze wel altijd geweten, dat ze verkeerd deed en dus had ze niet kunnen bidden.

Nu was dat anders.

Het was niet meer háár geluk, háár voorspoed, waaraan ze dacht, het was het geluk van den ander, dat ze bedoelde. En nu kon ze vragen, of de Heere alles ten goede wilde besturen voor hem en voor haar.

Dat bracht haar toch wel tot kalmte ook en deed haar zien, wat ze moest doen. Als ze door eigen besluiteloosheid Terpstra in den waan had gebracht, dat zijn liefde hopeloos was, dan was het nu ook haar plicht, door haar komst hem te laten zien, dat ze een andere was geworden.

Zoo was ze dien avond naar Betje gegaan. Maar toen ze nu de uitnoodiging kreeg, om hem een bezoek te brengen in zijn kamer, aarzelde ze toch. Was dat niet te veel van het goede? En wat zou *hij* zeggen?

„Zou ik dat wel doen, Betje? Ik wil niet graag storen.”

„Och wat! Ie altieden mit al dei vieven en zussen. Meester warkt ja bie kroag om of en 't is goud veur hom, dat hai ais 'n proatje ken moaken. Hai is zoo blaik en stil, 'k wait ja hailndal nait, wat ik d'r van mout zeggen. Hai zegt, dat d'r niks an mankaiert, moar 'k wait wel beter. Ik denk dat 't zenen op moag binnen en 'k heb al 'n pakje Wortelboers kruuden hoald, moar hai wil d'r niks van waiten. Nee, gao moar driest noar hom tou. Wacht moar eefkes, 'k zel hom wel even zeggen, dat ie d'r binnen.”

Betje vond het niet noodig, aan te kloppen, want ze was in haar eigen huis. Vóór Annie 't goed begreep, had Betje de kamerdeur al geopend en riep ze naar binnen: „Meester, doar is Annao, mit 'n bouk.”

Terpstra sprong op. Nu kon hij niet meer aan 'een gesprek ontkomen en hij was er blij om.

Daar stond Annie al, nu blozend en verlegen, in zijn kamer, en Betje deed de deur achter haar dicht.

Terpstra wilde zich dwingen, om gewoon te zijn.

„Gaaf u zitten,” verzocht hij, maar zijn stem beefde en Annie zette zich met de gedachte, dat deze avond beslissen zou over haar leven.

Ze spraken niet veel. Wat ze zeggen konden en wilden was gauw gezegd en over het andere, waaraan ze dachten, kon eigenlijk niet gesproken worden.

Ze hoorden Betje stommelen in den winkel en even later bracht ze toch nog koffie.

„Want zelst nait zeggen, wicht, dat Betje die op 'n dreugke het loaten zitten.”

„Jij bent de allerbeste,” vond Annie, maar Betje had nog wat op 't hart en dat moest er af, niettegenstaande haar hoofdpijn.

„En heuren wie nou gauw wat?” vroeg ze en ze deed haar best, om erg listig te kijken.

„Je hoort elken dag wel veel,” vond Annie, „maar of 't altijd veel bijzonders is, weet ik niet.”

„Nee, mensken tjauwelen zooveel, moar 'k heb nou 'n hail mooi proatje heard. Nou, wicht, geluk d'r mit, heur. Bist, as 't zoover is, toch nait te trötsch, om 'n proatje te kommen hol-len? Jao, Wieringao zel wel nait mit kommen, want jong mag mie nait lieden. 'k Heb hom waarhaid wel ais verteld en dat ken t'ol' nait hebben. Moar ie binnen hier nou al zoo voak west, 't zol nait mooi wezen, nou zoo moar vot te blieden.”

„'k Begrijp je niet, Betje. 'k Ben heelemaal niet van plan, om weg te blieden, maar wat Klaas Wieringa daar mee te maken moet hebben, weet ik niet. Ik ben niet van plan, hem te vragen, wat ik doen of laten moet.”

„Nou, 't zeggen is tóch, dat 't kloar wark is tusschen joe. Is dat den nait zoo?”

„'t Is hier een klets gat,” zei Annie verontwaardigd en ze vergat, dat ze zelf toch niet heelemaal vrij uit ging. „Maar je behoef het praetje niet verder vertellen, Betje. Er is niets van aan.”

„Heden nee, wicht? Hou kommen mensken d'r den bie.”

„Dat moeten ze zelf maar weten,” zei Annie, en, terwijl ze naar Terpstra keek, kreeg ze een hoogroode kleur. „Maar 't is niet waar en 't zal nooit waar wezen. Hoor je goed, Betje? Er is niets van aan.”

„Ze hebben 't mie toch veur waarhaid verteld,” vond Betje. „Ie waiten 't ja wel, meester. Ie wassen d'r ja zulfs bie.”

Annie keek Terpstra aan. Daar was het, wat ze vermoed had. En hij had er onder geleden. Ze zag nu immers wel aan hem, hoe hij er onder geleden had. En dat was háár schuld. Ze voelde, dat haar hart haar pijn deed. Ach, ze had zooveel kunnen voorkomen, zooveel noodeloos leed van hem, dien ze liefhad, kunnen wegnemen, als ze dat had gewild. Wat had ze nu veel goed te maken.

„Nou, wicht,” zei Betje, „'k wait nait. 't Is mie te roar. En 'k wait ja wel, hou Kloas Wieringao om 'n wicht tou ken draaien. Dat gaait moar toesjoer an. Nou, en hai het centen, dat is ja nait ans.”

„'t Kan best wezen,” antwoordde Annie onverschillig. Wat ging haar nu zijn geld aan? O, zeker, vroeger had ze er wel anders over gedacht, maar nu ze liefhad, nu was daar in haar leven de groote verandering gekomen. Nu kon het haar koud laten, dat ze niet rijk zou worden.

„Jonge wichter binnen a'tmoal geliek,” vond Betje. „Ze doun net, of heur alles niks ken schelen, moar ik wait ja wel beter. Moar 't is den zoo as 't is. En as Kloas Wieringao nog ais veur mie komt, zel ik 't wel waiten, heur. Nou, en nou gao ik vot. Meester zal die wel even te deur oet loaten, wicht, heur. Is 't nait, meester?”

Terpstra knikte.

Nu was plotseling de blijdschap tot hem gekomen. Het was niet waar. Hij had zich in Annie niet vergist. Maar.... al was het dan ook niet waar, op die andere, groote vraag had hij nog geen antwoord. Had ze hem lief?

Och, dat kon niet, beredeneerde hij, terwijl hij opstond, om naar zijn boekenkast te gaan. Waarom zou ze hem liefhebben? Wie was hij, dat ze belang in hem zou stellen?

Zijn onzekerheid temperde zijn blijdschap wel, maar nam ze toch niet weg.

„Ik heb mij niet in haar vergist,” jubelde het in zijn hart.

„Hebt u nog een ander boek voor mij?” vroeg Annie bedeesd.

„Het is niet waar,” dacht Terpstra en, zonder dat hij 't wist, reikte hij haar een deel „Winterbloemen” toe.

Annie schoot in een lach.

„Erg dankbaar voor deze herinnering aan mijn kinderjaren,” vond ze, „maar ik heb *nu* toch liever andere lectuur.

Ze zag hem plagend aan, nu ze, bij zijn vergissing, haar zekerheid terug kreeg.

„Zoo verstrooid?”

„'t Lijkt wel zoo.”

„Nog met 't hoofd bij de studie? Dat kan ik begrijpen. Dan zal ik maar gaan.”

Ze wist, toen ze opstond, dat hij haar niet gaan zou laten. Ze wist, dat heel zijn hart verlangde, haar die ééne vraag te doen, die toch komen moest.

„Nee,” zei hij verward. „Blijf nog zitten. We hebben in zoo lang niet met elkaar gepraat.”

„Waarover zullen we dan praten?” vroeg ze, en haar oogen lachten.

Toen verloor hij zijn laatste zelfbeheersching.

„O, Annie, Annie, over jou. O, ik ben zoo ongelukkig geweest. Ik dacht....”

„Stil maar,” zei ze, „'t komt er nu niet meer op aan, wat we dachten. Laten we dáár niet over praten. We zullen nog tijd genoeg hebben, om elkaar dat te vertellen.”

„Nee, laat me uitpraten. Ik heb zoo slecht van je gedacht. Maar ze zeiden alles ook zóó stellig, dat ik het wel gelooven moest. Ik wilde 't niet, ik kon het niet begrijpen, maar ik *moest*. O, Annie, ik heb er zoo'n verdriet van gehad. En nu heb ik er verdriet van, dat ik zoo leelijk van je gedacht hebt. Kun je 't mij vergeven?”

„Ik heb schuld,” zei ze zacht. „Maar je weef ook niet, hoe akelig het is, altijd in armoede te zitten.”

„k Weet er alles van,” glimlachte hij. „Ik heb het van mijn kinderjaren af geweten.”

„Nou ja, maar dat is voor jou nog wat anders. Je kunt je zelf een toekomst scheppen. Ik niet. Ik moet maar afwachten. En als je dan in eens de kans krijgt, om uit je benauwde leven uit te komen, om je in weelde te baden, dan is dat wel een groote verzoeking. Ik heb nooit geweten, dat geld zoo'n macht was. En.... ik heb niet altijd de kracht gehad, om de verzoeking te overwinnen. Ik heb geaarzeld en getwijfeld. En, misschien, misschien zou ik wel toegegeven hebben, maar ik *kon* niet.”

„Kon je niet? Waarom niet, Annie?”

„Je weet het immers wel,” antwoordde ze, terwijl ze hem met vochtige oogen aanzag.”

„Is 't dan waar, Annie?” jubelde hij. „Je houdt van me? Je hebt mij lief?”

Ze knikte hem toe en glimlachte door haar tranen heen.

En, hoe 't zoo kwam, ze wisten het geen van beide, maar 't volgende oogenblik had hij haar in zijn armen gesloten.

„Annie, Annie, weet je wat je doet? Ik heb je maar weinig aan te bieden. En rijkdom....”

„Stil,” fluisterde zij. „Praat zoo niet. Wij willen vergeten wat achter is en samen zullen we hard werken voor onze toekomst. Dat is rijkdom.”

Betje deed de deur open. De gelukkige menschen merkten het niet.

„Nee moar,” deed Betje verwonderd. „Doar wol ik nog net even vroagen, Annao, of Van Dieken nog aier het. Nou, da's ook wat. Ie kennen ook gauw, heur. Hai, meester, dat har ik van joe toch nooit docht. En van die ook nait, Annao. Hai foui wicht, wat is 't 'n boudel.”

„Ik heb geen kruiden van Wortelboer meer noodig, Betje,” zei Terpstra glimlachend. „En stel je voor 't overige maar gerust. Jij bent de eerste, die ons kunt feliciteeren. Dat is toch ook wat waard.”

„Nou, 't is 'n boudel. En ik heb zo'n kopzeerte. Moar nou helpt d'r niks an. Nou zel ik nog gauw neie koffie zetten en den mout ie mie ais vertellen, hou dat zoo gauw kommen is. 'k Begriep d'r niks van. Nou, nou, den is 't toch zoo. Jao, den is d'r ook niks meer an te doun en ik filseteer joe, heur.”

„Dank je wel, Betje,” zei Annie. „Ben je er niet blij om? Nu kom ik nog wel eens vaker koffiedrinken.”

„Jao wicht, da's goud. Moar dat zooaits zoo gauw ken en dat ik d'r niks van waiten heb, dat ken 'k nog nait opkriegen.”

Betje haastte zich naar haar keukentje.

Annie fluisterde: „Als 't hart spreekt, ja, dan wordt alles goed.”

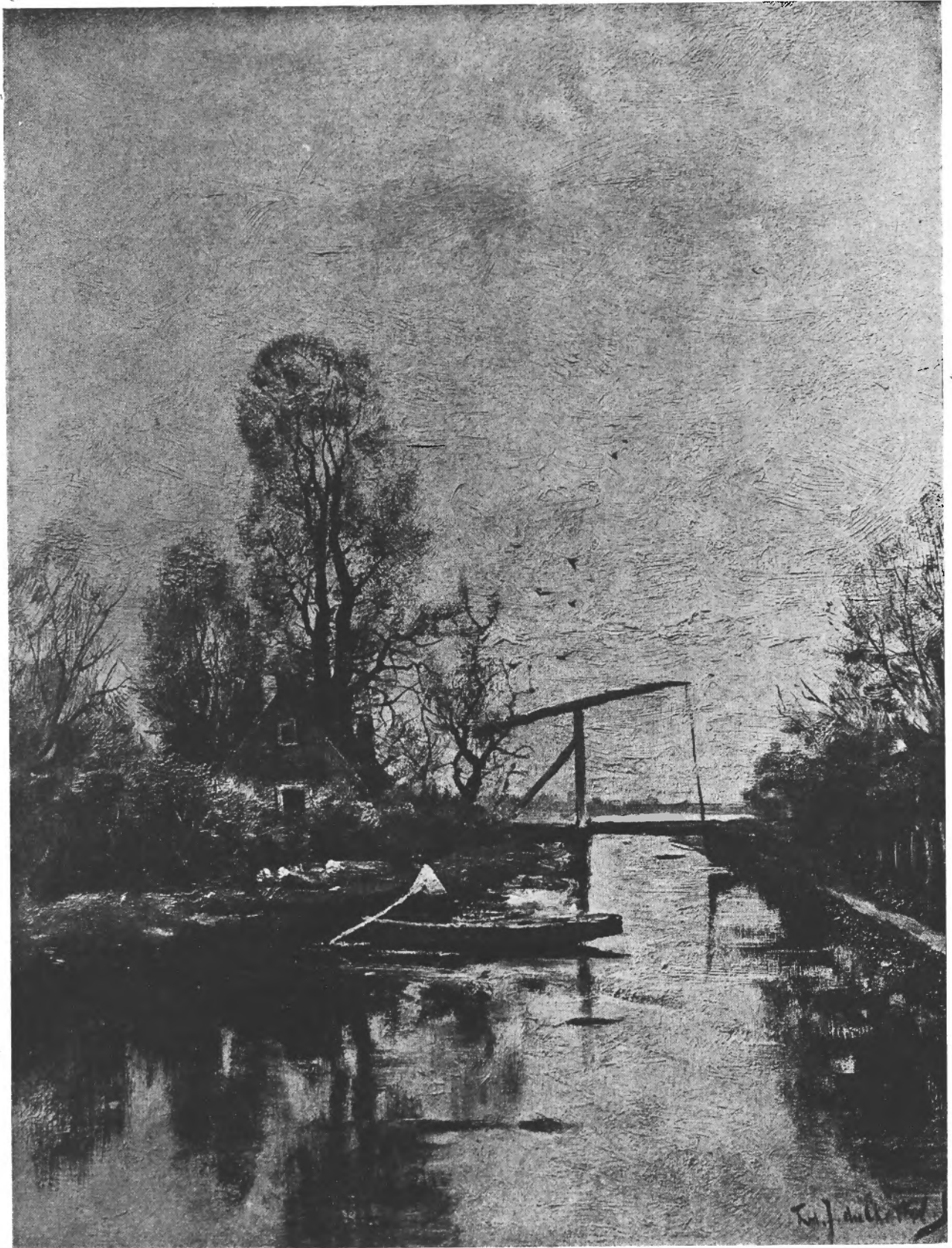
En toen werd er gesproken over de toekomst. Ze zouden dit doen en ze zouden dat doen. En *hij* had dit gedacht en *zij* dat gezegd en ze konden er zich niet genoeg over verwonderen, dat nu, opeens, alles in orde was gekomen. Ze moesten het elkaar telkens zeggen, hoe gelukkig ze zich wel voelden.

De menschen? Alsof ze zich daar iets van aantrokken. Ze hadden den moed, om heel de wereld te trotseeren.

Ze zaten samen in de sober-gemeubileerde kamer, maar het was al glans om hen heen, want ze hadden lief en waren gelukkig.

Betje riep, dat de koffie klaar was en dus gingen ze, maar aarzelend, omdat ze aan hun samen-zijn bijna geen eind konden krijgen.

Maar bij Betje was 't ook goed en eigenlijk was alles goed, nu 't hart had gesproken en ze aan de stem van hun hart gehoor hadden gegeven.



De Ophaalbrug.

F. J. van Rossum du Chattel.



Een stelletje kleinen.

Bewaarschool te Peniwen.

WARTA SARI.

DE zending en de zendingsgedachte! Ach, *bemoeien* we ons wel eens met de zending? O, zeker, we bidden er wel eens voor, we lezen er wel eens iets over misschien, we *geven* er ook nog wel iets aan, maar..... is er belangstelling? En *leven* we uit de zendingsgedachte? Het is het bevel van den Verlosser, dat het evangelie zal gebracht worden allen creaturen en als het ons werkelijk om den Heiland te doen is, zullen we 't allereerst en allermeeft uitgaan en uit doen gaan, in onze omgeving en in de verre heidenlanden.

De zendingsfilm „Warta Sari” brengt ons de zending iets nader.

Wij begrijpen eigenlijk niet, welke moeilijkheden en welke mogelijkheden in het zendingswerk gelegen zijn.

Het Westen moet komen tot het Oosten, het Westen begrijpt het Oosten niet, zoo min als het Oosten het Westen. Het evangelie te brengen aan menschen die zóó ver van ons staan, die in een andere denkwereld leven, anders voelen,

alles anders zien, dat is heel moeilijk, ja, dat zou onmogelijk zijn, als de Heiland der wereld niet een boodschap had te brengen, die ook door de heidenen kan worden verstaan, een boodschap, die voor *hen* is, die speciaal hen bedoelt, die bestemd is voor *hun* ooren en die daarom ook door hen in het geloof kan worden aanvaard.

De zending predikt geen Westersche beschaving, wil niet het Oosten door het Westen doen verdringen, de zending heeft alleen te brengen Jezus Christus. En alleen dan, als het de Zending alleen om Hem te doen is, alleen dan wordt de boodschap verstaan en aangenomen.

Dan komt er ontwaking.

En dan blijkt het ook naar buiten, wat de boodschap vermag, die in Jezus' naam wordt gebracht.

Op onze eerste illustratie ziet men de kleintjes van de bewaarschool te Peniwen. Wat zien ze er uitstekend verzorgd uit. Eigenlijk moesten we hier, als tegenhanger een groep kleintjes afbeel-



Naaischool te Peniwen.

den in hun natuurstaat. Dan zou het werd der zending nog beter naar voren komen.

Op onze tweede illustratie is afgebeeld de naaischool te Peniwen.

Wij weten, hoe bang het lot is van de vrouw in de heidenlanden. Zij wordt gehouden in een toestand van voortdurende dienstbaarheid. De losse huwelijksband kan eenzijdig door den man verbroken worden. Maar wat een ommekeer komt er in het leven van de vrouw, wanneer het christelijk huwelijk zijn intrede doet in de heidenlanden. De vrouw wordt vrijgemaakt door den Zoon des menschen.

Wie hier de meisjes bezig ziet in de naaischool, komt toch onder den indruk van het werk, door de zending verricht.

Ook dat is prediking van het evangelie, niet slechts middel, om tot evangelieprediking te komen, maar evangelieprediking zelf. Zoo wordt immers zichtbaar de kracht van het evangelie, het werk van de genade Gods. Ook in het heidenland is noodig een prediking door *dadens*.

We zien links op onze foto Mevrouw De Vries, die de leiding van deze naaischool heeft.

De zendingsfilm Warta Sari kan goed werk

doen. Hier zien wij nu de film in dienst van het Koninkrijk Gods.

Ach, wij hebben zooveel verzuimd. De mogelijkheden, ons geschonken door uitvinding en cultuur, lieten wij ongebruikt. Wij stonden ze zonder meer af aan de wereld. We hielden ons er ver van.

Deze film demonstreert, dat wij *alle* mogelijkheden moeten opeischen voor onzen Koning. Het ware te wenschen, dat velen er door mochten leeren, dat afzijdig staan geen baat kan brengen, maar dat alleen het gebruiken van wat God geeft tot Zijn eer ons helpen kan, om de wereld te winnen voor den Heiland.

Er zijn zooveel dingen, die we alleen op verkeerde wijze gebruikt zien. En dan zeggen wij: We doen niet mee. En we prediken onthouding.

Tot de natuur de leer te boven gaat en wij de film in dienst stellen van het zendingswerk. Nu zegt niemand van ons: Ga die film niet zien, want het is een film. Zoo is het ook goed. Misschien zal *deze* film er ons toe brengen, ons eens af te vragen, of we niet nog op andere wijze van de hulpmiddelen der techniek gebruik kunnen maken ten dienste van het Koninkrijk Gods.

GLAS.

OOK in de oudheid heeft men glas gekend. Er is glaswerk gevonden, dat reeds 3000 jaar voor Christus vervaardigd is. Die oude voorwerpen komen uit Egypte. Vooral werden glazen kralen gevonden en daaruit blijkt, dat men het glaswerk toen gebruikte als versieringsmiddel. Wat dat betreft is de wereld en zijn de menschen dus precies gelijk gebleven. Ook Alexandrië is beroemd geweest door een bloeiende glasindustrie. En in Rome heeft men evenzeer deze industrie beoefend en gewaardeerd.

Omstreeks het eind der 13e eeuw ontstond de Venetiaansche school. De staat bemoeide zich er mee en beschermde de glasindustrie, maar het fabrieksgeheim werd evenzeer door den staat beschermd en wee den verrader daarvan. Zware straffen werden op hem toegepast.

Meesterwerken in glas zijn uit de Venetiaansche school afkomstig.

Na den val van het Romeinsche rijk kwam de Boheemsche glaskunst op. Engeland en Frankrijk volgden. Een Fransman vond het spiegelglas uit.

Nu, in de 20ste eeuw, staat de Amerikaansche glasindustrie zeer hoog.

Natuurlijk hebben we nu het meest te doen met fabriekswerk. De voortbrengselen worden daardoor goedkoper en komen dus zoo meer in ieders bereik. Maar het *handwerk* zal toch ook wel steeds in eere blijven. Want de fabriek kan nooit een product geven, dat het handwerk in alles evenaart.

Ook het Venetiaansche glas blijft nog steeds zeer gezocht. Het munt uit door prachtige lijnen en kleurschakeeringen. Het licht kan er zoo geheimzinnig in spiegelen. In *gewoon* glas is in onzen tijd reeds iets zeer fraais te krijgen, maar wie een ruime beurs heeft, koopt gaarne *kristal*. Dat is eigenlijk ook glas, maar in de samenstelling van de grondstoffen is verschil, de loodverbindingen geven aan het kristal zijn eigenaardig karakter en zijn diepe, mooie klank.

Wat wordt er in onzen tijd al niet van glas gemaakt. Serviezen, vazen, kandelaars, schalen, lampen en heel gewone gebruiksvoorwerpen.

Wat dat betreft, leven we in een goeden tijd. Een glas, dat men tegenwoordig voor een kleinigheid koopt, kan mooi van vorm zijn en een lust voor het oog. Men behoeft werkelijk niet steeds veel geld uit te geven, om iets moois te hebben.

Onze afbeeldingen spreken voor zichzelf. Hoe edel zijn de vormen van de verschillende voorwerpen.

Het is verheugend, dat ook ons land zooveel



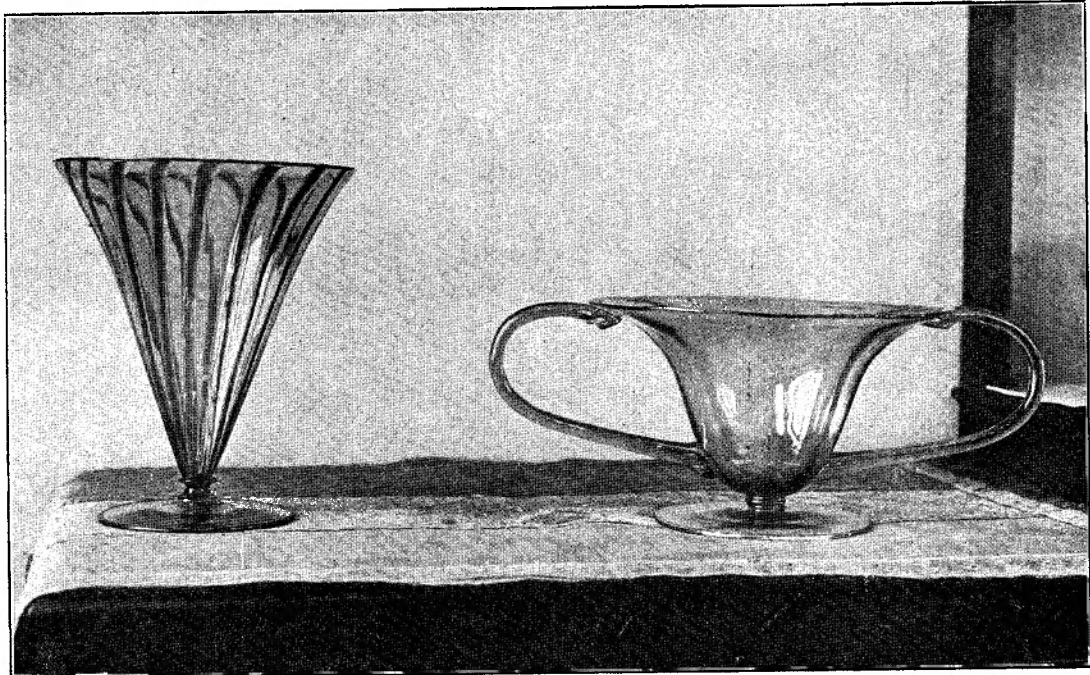
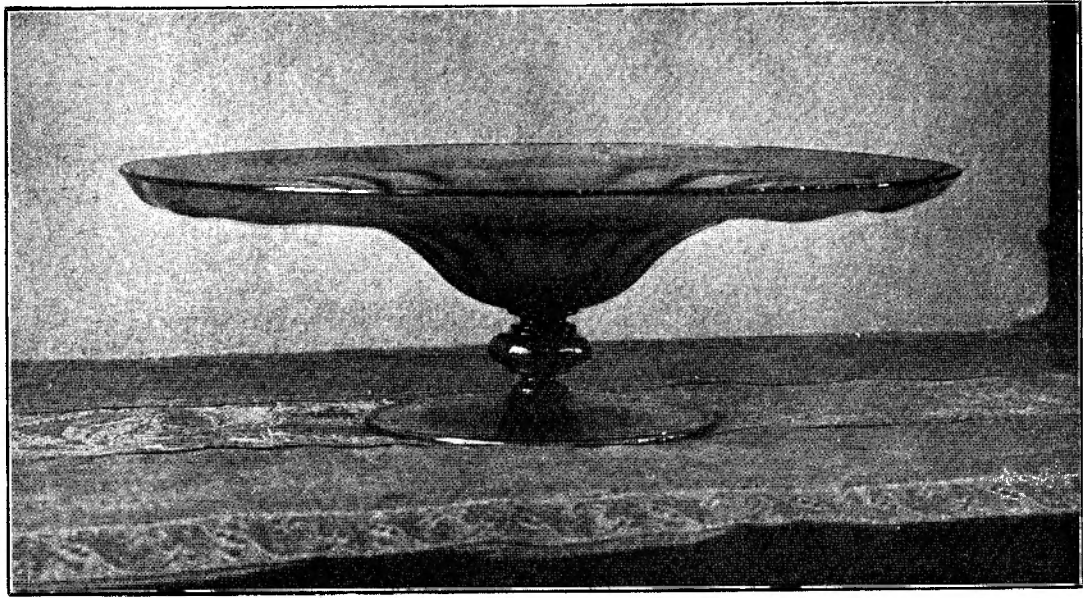
Lamp van Venetiaansch glas.

moois brengt en dat onze menschen dit weten te waardeeren. Men kan eigenlijk er nooit genoeg op letten, als men iets koopt, zij het ook een eenvoudig gebruiksvoorwerp, dat men mooie vormen krijgt.

Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat een *pronkerig* ding mooi is. Men heeft dat vroeger wel gedacht en bracht dan de wonderlijkste en leelijkste ornamenten aan. Het moest iets *lijken*. En onder al die niets-zeggende ornamenten tooverde men de mooiste en edelste vormen weg.

In onzen tijd is men daarvan geheel teruggekomen. Het is de vorm zelf van het voorwerp, die het doen moet. Is de vorm leelijk, dan helpt een aangebrachte versiering niet, hoe overvloedig men daarmee ook is.

Kunstenaar en vakman werken in onzen tijd samen en ze geven een product, dat ons blijdschap geeft door schoonheid.



Venetiaansch glas.



Haarlemsch Hofje.

HET HOFJE.

HET hofje, dat is de afgeslotenheid van het leven. Dat is ook de veiligheid en de rust. Het leven is druk en woelig, maar wie de poort van het hofje is binnen gegaan, is ook binnengegaan in de rust.

Daar zijn de stille dingen, de oude, vertrouwde dingen. Elken dag zijn er weer dezelfde stille bezigheden, dezelfde stille gesprekken.

Ja, dat is wel heel veilig en rustig. Er is geen gevaar, er is geen zenuwachtig gejaag. Het is er, zooals het wezen moet.

Wie in het hofje komt, voelt de rust en de stilte daarbinnen aan en hij komt ineens tot de ontdekking, dat hij *moe* is en dat het leven te *druk* is.

Hij neemt zich misschien voor in 't vervolg meer aandacht te wijden aan de stille dingen, ook meer zijn vrijen tijd te gebruiken, om rustig te worden en stil.

Tot het drukke leven hem weer in zich opneemt en hij het hofje vergeten is.

Wij kunnen ook niet allemaal in een hofje gaan. Want het moge daar rustig zijn en stil, het

grootte leven bruist er aan voorbij en dáárin is onze plaats.

We kunnen ons niet afzonderen. Zeker, dat mogen die zieken en zwakken doen en de ouden van dagen. *Zij* hebben er recht op. Maar wij, die nog staan in ongebroken kracht, wij mogen ons niet egoïstisch terugtrekken in de rust en in de stilte. Onze plaats is in het volle drukke leven, waarin we getuigen hebben te zijn van Jezus Christus, die ons een boodschap opdroeg aan onze medemenschen.

O, zeker, als wij, aangeraakt door Gods hand, gedwongen worden, ons in de rust en stilte terug te trekken, dan heeft God ook dáár en ook zóó een werk voor ons te doen. En dan zullen wij dat werk in het geloof hebben te aanvaarden.

Maar zoolang we hebben onze ongebroken kracht, wil God, dat we Hem zullen dienen in het volle leven, dat om ons heen bruist en waardoor de boodschap Gods moet klinken.

Straks komt de tijd, dat we niet meer werken *kunnen*.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

De Weg tot Geluk.

STRALEND steeg den volgenden morgen de zon op aan den wolkenloozen hemel en goot een volheid van licht en glans uit over de landen, die daar lagen in de koelte van den nieuwen dag.

Diep-blauw blonk het meer, omgeven door den kleurigen krans der bergen. In den stillen, klaren vloed spiegelden zich de steden en dorpen aan den oever, spiegelden zich de witte woningen en vriendelijke landhuizen, de fier zich verheffende synagogen en stoute paleizen, de trotsche torens en donkere muren van zwart albast.

Reeds vroeg was Kapernaum ontwaakt. En een vragen ging door de menigte: „Waar is de Heer?” En uit de naburige plaatsen kwamen ze aan, door nieuwsgierigheid en verlangen gedreven.

In het huis aan het meer vonden ze Hem niet. Daar haastten ze zich naar het strand. Ja, daar vonden ze Hem, met Zijn discipelen onder het loverdak van een broodboom in ernstig gesprek.

Vol van eerbiedig ontzag scharen ze zich om Hem en de Heer stijgt op een heuvel en zet zich op een rotsblok en Zijn discipelen komen tot Hem en vol verwachting zet zich het volk.

En de Heer ziet naar de schare. Open liggen voor Zijn blik de harten van al die duizenden, die nu wachten op Zijn woord, jonge knapen en meisjes, mannen in de kracht van hun leven, moeders met hun zuigelingen aan de borst, mannen en vrouwen met vergrijsde haren en ernstige oogen, moede grijzen op den drempel der eeuwigheid.

Daar staat in zijn kostbare kleeding een man, licht leunend op zijn staf. Het kloeke voorhoofd, de koene, scherpe trekken en verstandige oogen verraden den vastberaden, bereidsden handelaar, die, door de jaren heen, een open blik heeft bewaard voor de dingen der wereld en nauwkeurig kan berekenen de waarde van wat deze aarde hem bood. Eens is hij het leven ingegaan, het hart vervuld met vragen, de borst vol hoge idealen, het hoofd vol van groote, edele gedachten. Veel vreemde volken en landen heeft hij gezien. Zijn reizen brachten hem zelfs tot de zuil van Hercules in het verre Westen en tot de sprookjesachtige wonderlanden van Indië. Van hoeveel groots en schoons heeft hij niet genoten. Rijk is hij geworden aan aardse schatten en rijk aan kennis en wetenschap en levens-

ervaring. En toch — dat voelde hij immer meer en immer dieper — hij is arm gebleven, hij bezit niet het hoogste en schoonste, hij is arm van geest en hem ontbreekt het ééne, dat hij in verterend verlangen heeft gezocht. Dat doet zijn ziel ineenkrimpen van onzegbaar leed.

Nevens hem staat een oude met lange, grijze baard. Heet stroomde hem het bloed door de aderen. Warm heeft zijn hart geslagen voor het goede en ware, dat hij wilde brengen aan zijn volk. Nog gloeit in zijn oogen het jeugdig vuur, als hij daaraan denkt. Daar heeft hij den kamp aanvaard met de macht van den booze.... en daar vond hij het booze in zijn eigen hart: heeft begeeren, onbeteugelde drift, verzengende hartstocht. Een harden kamp heeft hij gevoerd en beloftevol was wel het begin maar zwaar de nederlaag; dapper was de aanval maar bitter de teleurstelling vele, vele jaren lang. Nu is hij een stil mensch geworden.

En daar is de jonge geleerde met de diepe oogen, waarin een heilig verlangen brandt en gloeit. Hij heeft gezeten aan de voeten van de groote meesters. Hij heeft de heilige Schriften van zijn volk doorzocht en hij heeft getracht, zijn leven er naar in te richten. Hij is een ijveraar geworden voor de wet.

Toen is hij naar Johannes den Dooper bij den Jordaan gegaan en hij heeft zich laten doopen met den doop der bekeering en in zijn ziel is de goddelijke vonk gevallen, die hem bracht tot de smartelijke, beangstigende erkenning, dat hij nog niets was met al zijn ijver, dat al zijn wettisch drijven en heel zijn gerechtigheid geen waarde had voor God. In hem is gekomen een hongeren en dorsten, dat hij zelf niet verstaat.

Of de Heiland, wiens oogen nu zoo vol liefde en om liefde vragend naar de schare zien, zijn honger en dorst zou kunnen stillen?

Of Hij de Belofde zou zijn, op Wien Johannes wees, Hij, die zou doopen met vuur en met den Heiligen Geest?

Daar is, bescheiden zich achteraf houdend, de stille vrouw met het fijne, edele gelaat. Haar hart verstaat niet het pralerig doen van weldaden om van de menschen gezien te worden. Maar de armen zegenen haar in stilte om haar barmhartigheid.

Aan haar zijde staat een lief meisje, half kind nog en half jonkvrouw. Met groote, vragende

oogen ziet ze het leven in, dat zijn poorten voor haar heeft opengedaan. En uit het zalige geloof van haar kinderdagen spruit een ander, een nieuw, onbegrijpelijk, en doet haar hart van vreugde sidderen en doet haar toch heimelijk beven voor wat komen gaat. Haar ziel zoekt God, opdat ze Zijn wil moge doen in allen nood en allen strijd, in alle verwarring, in alle gevaar, als donkere raadselen komen en levensgeheimen, die ze voorvoelt in een lichte siddering.

En de blik van den Heer, daar boven op den heuvel, omvat allen, die nu aan zijn voeten gezeten zijn, en rust met een liefdevol begripen op al de vermoeiden en beladenen, die door het leven gaan in den slavendienst van steeds eender dagwerk en die zijn onder den druk der dagelijksche zorgen, nu en steeds.

Zij waren jong en zij worden oud. Zij stonden alleen, en minden, en stichtten een gezin en de kinderen groeiden op en gingen heen, in de wereld, en leven ook het grauwe dage-leven, tot zij zelf oud en grijs zullen zijn.

Hij ziet het leed nevens hen gaan en de grauwe zorg, en het graf wacht hen allen.

Zijn oogen blikken in de verte, in de verste toekomst van het menschengeslacht. Andere tijden, andere volken, andere talen, zeden en gewoonten. Maar één verlangen, één heimwee leeft in hen allen, één vraag sluimert in de diepte van het hart en er zijn velen, velen, die dit niet eens weten. Het is het verlangen, het heimwee naar het geluk. Het is de vraag: Hoe word ik gelukkig?

Zoekers naar het geluk zijn ze allen en toch strompelen ze in het donker als blinden en bouwen zich glanzende luchtkasteelen en zoeken een geluk, waarvan de heerlijkheid vergaat als een bloem van het veld, als een korte, schoone droom van den nacht.

Ze leven onder de wolk, de zwarc, van grauwe gewoonheid, donkere zorg en zwaar lijden, onder de wolk van overgeërfde dwalingen en vooroordeelen, van overgeërfde zonde en schuld.

Ze zien de stralende zon niet, die boven de donkere wolk licht en glanst, hun oogen zijn te zwak, om de zonneglans te zien. Hun handen zijn te zwak om te grijpen de sterke hand, die zich, tot hulp bereid, naar hen uitstrekt.

Daar beeft Zijn hart in heet, heilig medelijden. Hij kent het ware geluk, de zaligheid van het kindschap Gods. Hij wil hun dit geluk laten zien, Hij wil hen den weg wijzen, om zalig te worden.

„Zalig,” zoo klinkt het van zijn lippen. O, hoe lokkend klinkt het, hoe manend, nu Hij spreekt in heilig erbarmen?

„Zalig zijt gij.”

En zij allen heffen verrast het hoofd op, ook zij, die reeds lang het hopen verleerd hadden. Eenmaal hebben ook zij hun geluksdroom gedroomd. Het is den luisterenden, of in koude, droevige winterdagen plotseling de grauwe regenwolken uiteenscheuren en lichte, warme zonnestralen de bevroren aarde kussen, een belofte van lente en licht, van warmte en leven.

Waar is het geluk?

De oude vraag wordt weer wakker in het hart.

Is het een droom, een herinnering aan de vreugdige, zorgeloze dagen van hun kind-zijn?

Zij kennen het woord van den Griekschen wijsgeer, dat ze houden voor het einde van alle tegenspreking: Niemand is vóór den dood gelukkig te prijzen. Zij kennen allen de bekentenis uit de heilige schriften, hen door hun vaders nagelaten: Toen wendde ik mij tot al mijne werken, die mijne handen gemaakt hadden, en tot den arbeid, dien ik werkende gearbeid had; ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes; en daarin was geen voordeel onder de zon.

Zij kennen allen de aangrijpende klacht uit het boek Job: Waarom heeft Hij den ellendige het licht, en het leven den bitterlijk bedroefde van gemoed?

En nu klinkt het van den heuvel: Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.

Wel fronsen de Farizeën onder de schare de wenkbrauwen en ze zien elkaar aan met spot in hun oogen. Zij zijn de verzadigden, die wanen, dat zij niets meer noodig hebben, die roemen in eigen deugd en te koop loopen met hun gerechtigheid, terwijl ze den brandenden nood van hun tijd niet verstaan en het volk steenen geven voor brood.

Maar de anderen?

Zalig zijn de armen van geest, zoo klinkt het in hun harten na. Zijn ze arm? Ja, arm zijn ze, omdat ze missen alles, waarop ze hun levensgeluk kunnen bouwen. Is dit een aanmaning tot stille, hopeloze ontzegging en toewijding?

Neen, de hoop doet hen het hoofd opheffen en het verlangen ontwaakt in hun hart. Maar dat verlangen slaat een anderen weg in en streeft naar een ander doel, dan het deed bij die velen, die sedert duizenden jaren het geluk gezocht en niet gevonden hebben, of het gevondene, omdat het bleek, dat het van geen waarde was, spoedig weer wegwerpen.

De armen van geest!

Zij zoeken het geluk niet daar, waar het niet is. Zij gaan niet meer het pad van de rijken en verzadigden. Zij mijden den weg, waarop de groote menigte zich voortbeweegt. Zij tasten niet in snellen greep naar den glanzenden schijn. Zij

beelden zich zelf niet in, dat ze iets bezitten. Zij pralen niet met hun werk, hun verdienste. Zij willen niets door zich zelf, maar alles door God.

Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.

Wel gaat de weg naar het geluk door diepten van lijden. En Hij, die hen naar het geluk roepen en voeren wil, kent ook het lijden. Er is zon in Zijn oogen, en toch hebben ze het lijden reeds gezien en ze zullen nog staren in zijn diepste diepten. Ze zien reeds de donkere schaduw, die hooger en hooger stijgt, de donkere schaduw van het Kruis van Golgotha.

Hij kan ook het lijden niet verre houden van de Zijnen. En bij het duizendvoudig lijden, dat hen op aarde wacht, moet hij hen nog een nieuw, nog een zwaarder brengen.

Arm van geest! Is het niet bitter als gal? Hoeveel uren van lijden zijn er noodig en welk een zwaren kamp moet er gestreden worden, vóór een mensch het zal willen toestemmen, dat hij arm van geest is?

Zalig zijn die treuren.

Een vragen en fluisteren gaat van mond tot mond. Is de weg naar het geluk een weg door het lijden?

Maar de man met het denkersvoorhoofd en de koene, scherpe trekken buigt in innig begrijpen het hoofd. En naast hem denkt de grijze aan zijn eigen strijden en worstelen. En in de oogen van den jongen geleerde komt het groote, stille lichten. Mannen, in den storm van het leven sterk geworden en peinzende vrouwen en moeders voelen iets van de verborgen, heilige be teekenis van Zijn woorden.

Waar de erkenenis van eigen zonde en onmacht doet heengaan door diepten van lijden, wordt de weg gevonden, die voert naar het toestemmen en het aanvaarden van de woorden des levens, door den Heiland gesproken.

Door lijden tot heerlijkheid.

Niet in hoog-opbruisende, afwerende trots moet men zich aan de bittere erkenenis van zonde en onmacht willen onttrekken.

Zalig zijn zij, die willen erkennen, wie ze zijn, en door die erkenenis hun opstandig hart tot zwijgen brengen. Zalig de zachtmoedigen, op wier hoofd de gloriekroon zal schitteren en die het aardrijk beërven zullen.

Vlamt er geen heilige toorn op in de oogen des Heeren als het lichten van den bliksem?

O, die zachtmoedigen, die zich voorover buigen en bukken, die nooit een eigen meening durven uiten, die nooit een open, koen woord durven spreken, uit angst misverstaan te worden en aanstoof te geven, die nooit een groote daad

des geloofs doen uit vrees, al die kleine, vitende menschen zich tot vijanden te maken. Zij maken de lafheid tot deugd en denken, zóó Gods gebod te vervullen.

De zachtmoedigen en *sterken* zijn het, die zich armen van geest weten, maar die evenzeer weten, dat de rijkdom en de kracht van hun leven in God wortelt en rust. In hen is de kracht, die hen maakt tot helden en ze blusschen uit den laaienden gloed der onreine harts-tochten, waarin de wereld dreigt onder te gaan, maar hoogop doen ze vlammen het louterende vuur, door Gods Geest ontstoken.

Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven.

En zie! Een gloeiend verlangen ontspringt in hun hart, als een levende, opklaterende bron, die onweerstaanbaar uit de donkere diepten der aarde breekt. Een gloeiend verlangen wordt wakker, een hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, dat welbehaaglijk is bij God, een hongeren en dorsten, dat de harde, nijpende nood niet loochent maar erkent, dat de laaiende gloed van onreinheid zou willen blusschen en het hart openen en mild maken voor den nood der broederen.

Dan rijpt de vrucht der barmhartigheid.

Dan is het hart open voor de hoogste en reinste liefde. Dan in de hoogte beklommen, vanwaar men God kan zien. Zalig, die zulk een hart bezitten. Vrede brengen zij aan de wereld, vrede Gods voor naar geluk verlangende harten.

Zalig zijn de vreedzamen want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.

Met milden ernst rust de blik des Heeren op Zijn discipelen, op den vurigen Petrus, op den in jeugdigen ijver opbruisender Johannes, op den mijmerenden Thomas en op al die anderen, die zijn boodschappers zullen worden, boodschappers van Zijn evangelie, Zijn heil en vrede, aan de wereld. Maar de wereld wil niet Zijn vrede, die rust op gerechtigheid, door God geëischt. De wereld zal hen met haar vijandschap en arglistigheid, haar haat en haar leugen vervolgen.

Hij ziet den strijd ontbranden, den strijd van de duisternis tegen het licht, den ouden strijd, waarin reeds in vroeger tijden Zijn getuigen en boodschappers als offers gevallen zijn.

Ook zij zullen vallen, Zijn discipelen, vervolgd om der gerechtigheid wil, een gerechtigheid, overvloediger dan die der Schriftgeleerden en Farizeërs, de gerechtigheid, die zij de wereld brengen zullen als het zout der aarde en het licht der wereld.

Ja, zij zullen vallen en toch overwinnaars zijn.

Het woord van den Heiland klinkt met macht.

Door zijn rede vlammen de bliksemstralen en rollen de donderslagen van den Sinai.

Gij zult en gij zult niet.

Zoo heeft eenmaal God geboden, God, de Heilige in Israël. Klaar, kort en scherp heeft Hij Zijn wil geopenbaard. IJzeren woorden op steenen tafelen.

Maar inzettingen van menschen en drogredenen van Farizeërs hebben ze uit de reine hoogste neergeworpen in het stof en uit de heilige geboden Gods hebben ze gemaakt artikelen van een wetboek van strafrecht.

Gij hebt gehoord, dat tot de Ouden gezegd is...

Doch Ik zeg u.....

Als ratelende donderslagen dreunen Zijn woorden door het geweten. Immer dieper leidt Hij de Zijnen in in de erkenning van de wil Gods. Immer hooger doel wijst Hij aan.

Tot het hoogste punt bereikt is.

Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, die in de hemelen is, volmaakt is.

In ademlooze stilte heeft de schare geluisterd. Daar is nieuw licht in de oogen gekomen, als het negenvoudige „zalig” uit Zijn mond klonk.

Daar zijn voorhoofden bleek geworden en daar zijn wangen met de schaamteblos gekleurd, toen de Heer sprak over de wil van God.

Volmaakt zijn gelijk God. Als een zware last legt het zich op de zielen, die beven in de siddering van het gericht.

Wie kan dat houden?

Wie kan dat bereiken?

Daar omstraalt hen een verblindend licht, dat hen verschrikt de oogen doet sluiten en dat hen toch met zijn klaarheid doordringt, hen roepend tot daden en wekkend ten leven, blij lenteleven in verstorven harten, leven vol bloei, en rijpend tot kostelijke vrucht, gezegende oogst.

Als in steen gehouwen staat het daar, groot en geweldig:

God uw Vader!

Een woord, tot heden ongehoord en ongedacht.

God, een Vader, Mijn en uw Vader!

Een schokkende beweging gaat door de menigte. De Farizeërs steken de hoofden te zamen en mompelen, en de menschen zien elkaar verrast aan, als vertrouwen zij hun ooren niet, als mochten ze aan hun buurman vragen, of hij het ook zoo verstaan heeft. Durven zij gelooven in dit nieuwe, nog nooit vernomene, dat hen met een zalig beven vervult, dat groot geheim, waarachter zich het groote geheim „God” verbergt, het geheim, dat de Heiland, daarboven op den heuvel, toch verkondigde, als was het Hem reeds zoo lang bekend, als was Hij er geheel zeker van?

De Heiland ziet naar de menschen en in Zijn oog is een vragen.

Zullen zij verstaan deze nieuwe openbaring, deze onbegrijpelijke Vaderliefde van God?

Zal het hen in 't hart grijpen, hun wezen vermurwen, een omkeer brengen in heel hun leven, hun in de rechte verhouding tot God brengen, de verhouding van kind tot Vader?

Of zal Zijn woord worden gemaakt tot een zinledige formule, waarover menschen strijden en die ze nastamelen, zonder den diepen zin te verstaan?

Zal dit woord, dit machtig woord, dat nu de menschenzielen doet sidderen en dat, wanneer het ook wordt uitgesproken, opnieuw een menschenziel tot in het diepste diep moet schokken, een pasmunt worden, een simpele spreekwijze, die men zoo maar eens gebruikt, zonder er iets bij te denken?

Hij ziet in den geest het kruis opgericht, Hij ziet zich zelf ondergaan in lijden en dood om den wille van *dit* woord. Hij proeft reeds in wrang voorgevoelen den stroom van smaad, schande en vloek, wijl *zij* godslastering noemen, wat is de hoogste openbaring van Gods liefde.

God uw Vader! Daarom laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet. Geef den in nood verkeerenden broeder om den wille van uw Vader.

God uw Vader! Daarom ga in uw binnenkamer, en, uw deur gesloten hebbende, bidt uwen Vader, die in het verborgen is; en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden.

En wanneer gij vast, toont geen droevig gezicht, gelijk de geveinsden; want zij mismaken hunne aangezichten, opdat zij van de menschen mogen gezien worden, als zij vasten.

Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen. Maar vergadert u schatten in den hemel, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen. Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

En fluistert de zorg u in, dat gij den moed maar moet opgeven en dat gij uw handen inplaats van ze blij het werk te doen aanvatten, maar stil in den schoot moet leggen.... aanziet de vogelen des hemels. Aanmerkt de leliën des velds. Gaat gij ze niet zeer veel te boven?

Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegevoerd worden.

Gij zult alles hebben, wat noodig is.

Immer dichter doet de prediking van den Heiland de menschen naderen tot het land van geluk, tot het hart van den Vader.

Verlies het doel niet uit de oogen, terwijl gij

op de anderen ziet en uw lot met dat van anderen vergelijkt.

En dreigt de kracht u te begeven en de moed u te verlaten: Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengegaan worden.

Eng is de poort en nauw de weg, die tot het leven leidt. Valsche profeten wijzen u effener wegen; zij komen in schaapskleederen en zijn grijpende wolven.

Aan hunne vruchten zult gij ze kennen. Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, die in de hemelen is.

Een iegelijk dan, die deze Mijne woorden hoort, en ze doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft.

En er is slagregen nedergevallen, en de waterstroomen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen dat huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.

En een iegelijk, die deze Mijne woorden hoort, en ze niet doet, die zal bij eenen dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft.

En de slagregen is nedergevallen, en de waterstroomen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen dat huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.

De Heiland heeft gesproken.

Een diep, heilig zwijgen rust op de schare.

Slechts de Farizeën fluisteren giftig: Hoe kent deze de Schrift en durft zóó spreken? Wie geeft Hem het recht er toe, daar Hij nooit aan de voeten zat van onze groote schriftgeleerden?

VERZAMELHOEKJE.

Verkwisting.

Door langdurig en zorgvuldig onderzoek van den afval, die regelmatig op de gemeentelijke vuilnisbelt terecht komt, is het bestuur der stad Plymouth tot de conclusie gekomen, dat per jaar 420.000 kilo brood, d.w.z. genoeg om elk der 250.000 inwoners een week lang dagelijks $\frac{1}{8}$ pond brood te verstrekken, ofwel om de 6000 werklozen der stad drie maanden lang dagelijks met twee rantsoenen brood, elk van een kilo, te verblijden, in het vuilnisvat wordt gedeponereerd.

Het rapport van de speciale commissie, die met dit onderzoek belast was, verzekert ten overvloede dat dit weggegooid brood van uitstekende kwaliteit was.

Een nieuw Beroep.

Het nieuwste beroep door een vrouw uitgeoefend was tot nu toe het beroep van reisgezelschapsaanvoerster. Deze idee om reisgroepen door dames te laten leiden is van Amerikaansche herkomst. Maar de vooruitgang, zegt Karl Krausz, gaat zoo snel, dat hij zichzelf op den staart trapt.

Nu is er al het allernieuwste beroep voor vrouwen en ook dit stamt uit de U.S.A. Het is het beroep van — namengeefster. Laura Lee Rogers uit Chicago vindt dat de meeste menschen verkeerde voornamen dragen, namen, die heelemaal niet passen bij hun persoon, dat villa's, hotels en dergelijke inrichtingen meestal onmogelijke namen dragen, dat velen boeken een titel-

waar-pit-in-zit ontbreekt; dat geliefde huisdieren, zooals Angorakatten, raspaarden en schoothondjes door lieve naampjes ontsierd worden; een kip mag niet Peperi heeten en een kanarievogel niet Don Caesar. Boeken, hotels, herbergen, cinema's, danszalen moeten knallende namen dragen, om in te slaan. Er worden immers prijsvragen uitgeschreven voor treffende benamingen van sigaretten, parfums, enz. Snel besloten plaatste miss Rogers advertenties in enkele tijdschriften, waarmede zij haar onbedriegelijk instinct voor het vinden van gegarandeerd doeltreffende namen aanbeval. Het succes was verbluffend. Uit alle deelen van Noord- en Zuid-Amerika, ja zelfs uit Europa kwamen orders. Miss Roger stuurt eenige proefnamen ter keuze. Namen welke niet voldoen neemt zij zonder verplichtingen op te leggen, terug.

OOSTERBEEK

NAAR DE **LOV** VOOR UW

MEUBELN

30 MODELKAMERS
TER BEZICHTIGING
KEURIG INGERICHT.



Vrije toegang.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

LANGS DE WEGEN.

ALS 't zoo tegen 't voorjaar loopt....
Als buiten de zon alles lichter en vroolijker tinten geeft.....

Als boven 't gras sneeuwkllokjes hun fijn wit, en crocusjes en narcussen hun heldere kleuren komen uitsteken....

Is 't wonder, dat de huisvrouw dan — over de schoonmaak gaat denken?

Zeg nu niet, dat 'k opeens zoo èrg nuchter en prozaïsch word. Want ik vind een hoop poëzie in de schoonmaak, werkelijk en in ernst.

Ik vind 't logisch, dat, als buiten alles, al is 't nog in de verte, verwachting wekken gaat van frisschen bloei en jong leven, de huisvrouw eens bijzonder de aandacht schenken gaat aan haar huis.

Net als buiten wil zij ook binnen alles frisch hebben en nieuw. Ze wil wat van de fleurigheid van buiten naar binnen halen. Ze wil net als buiten ook binnen wat vroolijker kleuren zien, en denkt over 'n nieuw behangetje, 'n nieuw, fleurig kleed, 'n verfje hier, 'n kleurtje daar.

Over *De invloed van kleuren* geeft „De Nieuwe Courant” een aardig stukje, waarvan 'k hier 'n klein gedeelte overneem. 't Is zeker ook geïnspireerd door 't voorjaar en — door de schoonmaak!

„Natuurlijk zijn er nog veel vrouwen, die vinden dat gordijnen en stoelovertrekken alleen bronsgroen of donkerrood mogen zijn en dat alles „stemmig” moet blijven, zoo begint het blad.

Maar in het algemeen heeft de heldere kleur in ons modern interieur al lang burgerrecht verkregen.

Als de ouderen eens aan den schooltijd terugdenken, is deze indruk in de eerste plaats grauw en eentonig. Geen enkele kleur verbindt zich met de herinnering aan die schooljaren, dan het vuile geel der schoolbanken en de grauw geworden gekalkte muren.

Veel zijn we vergeten uit dien tijd, veel van hetgeen naar de onderwijzers dachten we altijd zouden onthouden, slechts de stemming, de valse kleur is het eerste, waaraan de meesten onzer terugdenken.

In de moderne scholen heeft men de kleuren toegepast; eigenlijk nog maar intuïtief, want welke eigenlijk de positieve invloed is van elke kleur speciaal op het gemoed van het opgroeiende kind, heeft het moderne experimentele onderzoek — hoe is het mogelijk, zou men zoo zeggen! — nog niet in 't algemeen uitgemaakt. Maar *dat* er een invloed ten goede uitgaat van zekere kleuren, althans vroolijk geschilderde lokalen en gangen een opwekkende stimulans kunnen zijn voor het brein, en de algemeene ontvankelijkheid van het kind kunnen verhoogen, mag men veilig aannemen. In onze nieuwe stadswijken zijn met dit eenvoudig middel verrassende effecten verkregen.

Het is dunkt me niet minder dan waarschijnlijk, dat zulk een omgeving van de meest weldadige werking is voor het kind.

Want is blijmoedigheid niet een eerste vereischte om een taak zóó te vervullen, dat mensch en taak er beiden even goed afkomen. En zou dit voor het kind ook niet gelden?

Wat kon het ons vroeger schelen of onze sommen goed of fout waren, of we mooi of leelijk schreven en goed of slecht lazen, — als we tenminste niet eerezuchtig waren of bang voor straf?

De hoofdzaak was, dat we uit die beklemmende schoolsfeer kwamen, onze gedachten waren elders, in den zonneschijn en de blijheid. Nu kunnen de gedachten van het kind verwijlen bij de taak van het oogenblik, want overal waar

zijn even dwalende blik rust, neemt hij blijde kleur op.

Zoo is het ook in onze woning. Nu moet het me van het hart, hoe dikwijls men m.i. ook hier weer zijn doel voorbij streeft.

Hoe dikwijls ziet men niet toegepast in het moderne interieur de primaire kleuren, geel, rood, blauw, in al haar felheid?

Men moet in de eerste plaats hier matiging betrachten, want anders bereikt men negatieve resultaten. Wat de woning in de eerste plaats moet suggereeren is rust, harmonie. En de soms brutale combinaties van geel en paars of rood en blauw, b.v. zijn in pijnlijk contrast met onze behoefte aan rustige kleuren.

Verskillende pasteltinten — niet de al te fade z.g. liberty tinten, die meer voor kleding dan huisinrichting geëigend zijn, — kunnen harmonieus in het interieur worden toegepast. Men ga hierin gerust te rade naar eigen smaak en fantasie; de practijk heeft geleerd, dat de gemiddelde mensch nog zoo'n slechten smaak niet heeft, ook al willen zoo veel moderne „sierkunstenaars” of „binnenhuis-architecten” — of hoe ze allen meer heeten mogen, die in den ouden tijd schrijnwerker zich noemden en heel wat mooier en doelmatiger werk soms leverden! — ons dit wel eens al te nadrukkelijk.... wijs maken.

Men moet er bij het toepassen van kleuren in de woning evenwel aan denken, dat men afgezien van de omstandigheid, dat men van primaire kleuren houdt, deze evenwel *niet* toepast in de woning, tenminste niet in groote vakken. Ieder gezin heeft wel in onzen snel varende tijd een of meer zenuwachtige leden en al te felle kleuren werken noodlottig op een zwak zenuwgestel. Het best nemen — en dit geldt niet alleen voor kleuren — *de natuur zelve* ten voorbeeld, die nooit dissonanten vertoont, tenzij noodig in een hoogere harmonie.” —

Met het voorjaar begint ook in de verschillende modezaken nieuw leven te komen. Voorjaarsstoffen, voorjaarsmantels, en -hoeden worden geëtaled. En met de uitverkoop begint 't op een einde te raken. Hoewel in sommige



Grootvader.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

zaken nog wel restanten tegen sterk verlaagde prijzen aangeboden worden.

„De Haagsche Post” geeft in de Vrouwenrubriek nog een artikelje met als titel „De Demon van den Uitverkoop.” Inderdaad be- toont de uitverkoop zich in zijn uitwerking op som- mige menschen soms als een echten „demon,” die zijn prooi niet loslaat tot ze — ’t zijn altijd ze’s, op wie de uitverkoop ’t meeste vat heeft — er in geloo- pen is.

„De Haagsche Post” be- handelt ’t geval van den luimigen kant, en begint dan:

„Onze groot- en over- grootmama’s waren er in enkele opzichten toch mis- schien beter aan toe dan wij. Althans wisselde in haar tijd de mode niet ongeveer vier malen ’s jaars van kleur of lijn. Een „mooie japon” ging diverse seizoenen mee, een nieuwe mantel heette een heel jaar lang „de nieuwe mantel” en werd met respect be- handeld. Kom daar nu eens om! Een „jurk” (schoone moderne benaming!) die den eerbied- waardigen leeftijd van drie maanden bereikt heeft, is, in het vocabulair van miss 1928, „een oud lor”; is ze — de jurk — een half jaar, dan geldt ze voor „antiek”! Geen wonder, dat onder deze omstandigheden modehuizen zich beijve- ren om alle seizoenen mode-artikelen zeer spoed- igit op te ruimen en uit te verkoopen. Nooit bloeide het instituut van den uitverkoop wel- ger dan in onze dagen. Economische zielen met veel aanpassingsvermogen hebben reeds ge- leerd om hierop te rekenen: mevrouw Spaar- zaam koopt haar nieuwe voorjaarsjas in den winteruitverkoop, juffrouw Zuinig zoekt in de zomeropruiming naar winterjaponnen, mevrouw Handig slaat op alle uitverkoopen coupon- tjes stof of kant in en beschikt zodoende steeds over een voorraad „lappen” ter aanvulling van de garderobe van haar en haar gezin. On- getwijfeld treedt voor dit drietal de uitver- koop niet op in de verderfelijke gedaante van een demon..... Maar zij mogen dan ook gelden voor de meest evenwichtige leden der zwakke sekse; dames, die weten wat ze doen, beter nog: wat ze laten moeten. Maar helaas vormen zij een besliste minderheid in de wereld



Raadhuisstraat, Naarden.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

der vrouw. De overgrootte meerderheid stort zich in het algemeen met jubelkreten in het avon- tuur van den uitverkoop en wordt er het slacht- offer van.

Daar hebt ge dat aardige jonge huisvrouw- tje Ans, dat met een gewichtig snoetje en een groote tasch naar de uitverkoopen tijgt om „iets voor- deeligs” te snappen, ofschoon ze niets bepaald noodig heeft. Tien tegen een, dat ze zal thuis- komen met overhemden voor haar echtvriend, die hem te nauw of te wijd zijn, met dassen, welker dessin hij verfoeit; met een coupon stof, te klein voor een jurk, te groot voor een jumper....

Het is ook zoo moeilijk. In de gezellig-roezige sfeer der drukke helverlichte winkels doen de koopjes zoo gansch anders aan, dan op de tafel in onze koele, nuchtere huiskamer. De teer- groene crêpe de chine met de goudbroderie, welke ons onder de electriche lampen van het magazijn zoo wonderfijn en glanzig leek, blijkt bij het daglicht in onze eigen vertrekken vaal of flets te zijn.....

Maar dit alles wil volstrekt niet zeggen, dat de voorzichtige koopster op de opruimingen niet uitnemend terecht zou kunnen. Dit is inderdaad het geval. Doch dan wapene men zich bij voorbaat met een ferme dosis weerstandsvermogen tegen al hetgeen aanlokkelijk lijkt, en met een lijst van hetgeen men werkelijk noodig heeft, neme zich ook steeds voor om een bepaalde som en niet meer uit te geven, als men ten uitverkoop tijgt. Houdt, al koopende, nauwlettend aanteekening

van hetgeen ge koopt en hebt besteed. Laat u nooit verleiden tot het koopen van op het eerste oog aantrekkelijke buitenissigheden, die in het gebruik vrijwel steeds tegenvallen.”

* * *

In ons December-nummer namen we uit „De Vrouw en haar Huis” een stukje over, dat over *wijkhuishoudsters* handelde. De wijkhuishoudster zou voorzien in de behoefte aan hulp voor enkele uren, of tijden van den dag. Gewezen werd op de noodzakelijkheid van een goede opleiding voor dit nieuwe beroep.

Thans lezen we in „Alg. Handelsblad”:

„Zoals onlangs werd bericht heeft de Amsterdamsche Gemeentelijke Arbeidsbeurs besloten de plaatsing van wijkhuishoudsters afzonderlijk en stelselmatig ter hand te nemen. Te voren was daartoe overleg gepleegd met de Vakcommissie, die toezicht houdt op de afdeling voor „Huiselijke Diensten” en die bestaat uit vertegenwoordigsters van een groot aantal vrou-

wenverenigingen, zoowel van werkgeefsters-huisvrouwen als van werkneemsters.

In de dezer dagen gehouden maandelijksche vergadering dezer Vakcommissie van Toezicht bracht de daarvoor ingestelde speciale subcommissie haar eerste rapport uit betreffende de resultaten der bemiddeling van wijkhuishoudsters. In de afgelopen periode (ongeveer anderhalve maand) boden zich 64 vrouwen en meisjes aan als wijkhuishoudsters; er kwamen 26 aanvragen in van gezinnen om zulk een kracht en de Arbeidsbeurs bracht veertien ma' en een plaatsing tot stand. Zoowel onder het aanbod als onder de vraag was een zeker deel, waaraan redelijkerwijze niet voldaan kon worden, door allerlei bijzondere omstandigheden. In aanmerking genomen den korten duur, werden deze resultaten zeker bevredigend bevonden, al achtte men de tijd nog niet gekomen om reeds een definitieve conclusie omtrent de al of niet levensvatbaarheid van het nieuwe instituut uit te spreken.”



Aan de wasch.

Foto van A. G. van Agtmaal, Baarn.



De wasch moet drogen.

Foto van A. G. v. Agtmaal, Baarn.

VOLENDAM.

MEN kan Volendam *dood* noemen, als men wil. Niet langer is er het bedrijvige leven van eertijds.

Maar echt *levend* is Volendam toch eigenlijk wel, al schijnt het, dat de tijd aan dit plaatsje is voorbijgegaan. 't Is alleen maar jammer, dat de stroom van vreemdelingen, die ook dit plaatsje bezoekt, niet zonder invloed op Volendam is gebleven.

Marjorie Bowen zegt er van, dat Volendam proper en schilderachtig is, maar te veel gelijkt op het houten speelgoed, dat er naar vervaardigd is.

Ons lijkt dit niet juist en Marjorie Bowen kan alleen tot dit oordeel gekomen zijn, doordat ze niet *echt* met Volendam kennis maakte. Want dan gaat het niet alleen om een proper huisje en een schilderachtig plekje, dan gaat het in de eerste plaats om de *menschen*, en die dan in hun omgeving.

Natuurlijk is het niet gemakkelijk, om Volendam te leeren kennen. Ze zien daar de vreem-

delingen komen en weten precies, wat die vreemdelingen willen zien. Zóó komt het, dat Marjorie Bowen een te groote gelijkenis heeft opgemerkt met het speelgoed, dat er naar vervaardigd is. Volendam heeft zich zoo aan haar voorgedaan, omdat het zich zoo aan vreemdelingen voordoen *moet*.

Maar overigens....het leven is er verstild. Dat wil niet zeggen, dat de bewoners ietwat onwezenlijk zijn geworden. Zij zijn *echt*, zooals ook de menschen van vroeger echt en gaaf waren. Wij hebben moeite, om de menschen van vorige eeuwen, waarvan we nu nog in de boeken lezen, gaaf en goed vóór ons te stellen. Ze zijn anders dan wij, zeker, en ze geven ons moeite, maar onwezenlijk zijn ze niet.

Onze fotograaf geeft ons Volendam.

Het heeft hem moeite gekost, ons Volendam zóó te geven. Want de mannen en vrouwen daar weten, wat een fototoestel is, en ze zijn er voor op hun hoede. Men moet zeker eerst hun vertrouwen gewonnen hebben, vóór men er hen

toe kan brengen, voor de lens te komen. Onze fotograaf heeft maar niet gezocht naar het een of ander mooie plekje, het was hem om de menschen te doen, om de menschen in hun omgeving, en, hij heeft ons die menschen kunnen geven, gaaf en goed.

Dat is daar een heele bedrijvigheid aan de haven.

De wasch moet aan kant gemaakt en daarvoor kan het water in de haven toch immers uitstekend dienen. Zie het Volendammer meisje eens druk bezig zijn.

De Volendammer op het trapje geloof het wel. Hij maakt het zich niet druk. Het is nu zijn tijd niet en hij neemt nu ook niet de allures aan, of hij ik weet niet wat te doen heeft. Als hij rust, rust hij en daarmee is 't uit. Hij is niet bang, dat men hem voor lui zal verslijten. Ieder weet immers, dat hij de handen uit de mouwen weet te steken, en als hij dat doet, doet hij het goed. Ook het rusten doet hij intensief.

Dat blijkt trouwens ook wel uit de volgende illustratie: De wasch moet drogen.

Het meisje is druk aan 't werk. De mannen hebben al den tijd.

Eigenaardig is het, dat het waschgoed aan spijkers aan de lage dakgoot wordt opgehangen. Maar 's lands wijs, 's lands eer.

De derde illustratie is ontroerend. Zoo maar op straat staan de Volendammers stil, om het Angelus te bidden.

We denken aan de woorden van Victor de la Montagne:

Het Angelus klept in de verte,
In tonen zilverhel.

Hier is het niet een oud grootje, dat in haar huizeke aan den oproep van het kleppende klokje gehoor geeft, hier zijn het stoere mannen, die zich niet schamen, de pet onder den arm, de gebedshouding aan te nemen.

Onwezenlijk?

Maar laat het dan maar zoo onwezenlijk in Volendam blijven. Er zijn heel wat hoog-be-



Het Angelus.

Foto van A. G. v. Agtmaal, Baarn.



Een Buurpraatje.

Foto van A. G. v. Agtmaal, Baarn.

schaafde menschen, die zich *schamen*, om te bidden, als ze zijn in een restauratie, in een hotel. Deze Volendammers schamen zich niet.

Ach, misschien zegt iemand smalend, dat ze toch niet met hun tijd meekunnen, maar het is niet altijd verkeerd, te doen wat ook vader en grootvader deden. Gelukkig Volendam, waar men het bidden nog niet verloorde.

Wij, Protestanten, kijken misschien wel ietwat vreemd op, als we het Angelus zien bidden, maar we weten toch te waardeeren, dat men zich niet schaamt, door zijn houding te erkennen, dat men buigt voor God.

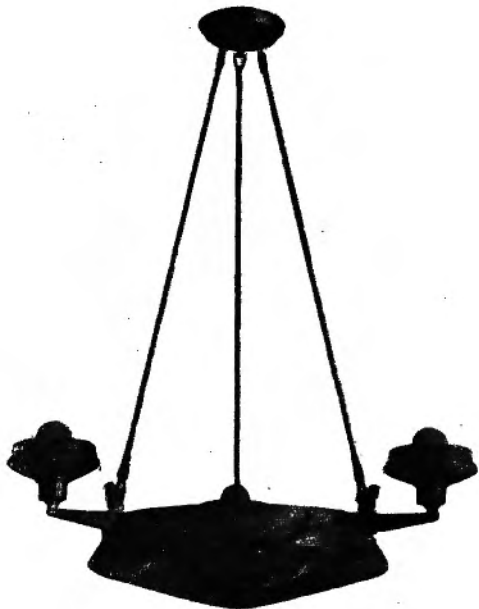
De vierde illustratie is bijzonder aardig. Wat hebben deze oude menschen elkaar te vertellen? Moedertje is mooi; ze heeft haar Zondagsche muts op. En de oude baas mag er ook nog zijn.

Wie Volendam wil leeren kennen, moet niet als een vreemdeling knusse huisjes en poppetjes van menschen willen zien. Hij moet gaan naar het volle leven, dat *hem* wel vreemd is, dat misschien niet is van onzen tijd, maar dat toch *wezenlijk* is en... van een eigenaardige be-
koring.

K.

VERLICHTINGSORNAMENTEN.

WIJ schreven reeds eerder over de verlichting van onze woningen. Het aantal mogelijkheden, die zich in onzen tijd, waarin we de zegeningen van het electrisch licht genieten, voordoen, is bijna onbeperkt.



We kennen lampen, die niet meer op lampen lijken en verlichtingsornamenten, die op zichzelf reeds een weelde zijn voor 't oog.

Reeds gaven we eenige afbeeldingen.

Hier zijn er nog een paar.

Deze verlichtingsornamenten zijn vervaardigd naar ontwerpen van J. C. Stoffels en worden door J. W. Stokvis' Koninklijke Fabriek van Metaalwerken te Arnhem in den handel gebracht.

De eerste afbeelding laat een 6-lichts lamp zien van mat vernikkeld koper met zwart ge-

aderde albastschaal en dito schaaltes voor de zijlichten. Deze lamp kost f205 en is dus niet voor iedere beurs, maar men heeft bij aankoop ook een zeer waardevol stuk. Natuurlijk kunnen we het ook met goedkoopere verlichtingsornamenten doen.

Goedkoopere is al de lamp op de tweede afbeelding. Dit is een staande, 1 lichts-lamp in wisabrons. Zonder kap maar met snoer en steker komt de lamp op f17.50. De kap is van geplisseerd linnen met bandfluweel en zijden koor-
den met kwast en komt op f13.



Natuurlijk levert Stokvis' Koninklijke Fabriek van Metaalwerken nog veel meer verlichtingsornamenten in alle prijzen. Wij weten, dat onze lezeressen er prijs op zullen stellen, ook iets van de moderne verlichtingsornamenten te zien. Vandaar dat we bovenstaande afbeeldingen hier gaven.



Schaapskooi in de sneeuw.

HANDWERKEN.

Gebreide theemuts.



OP verzoek van Mej. S. te G. behandelen we deze theemuts. Ze is gebreid in 3 kleuren, 2 kleuren wol en 1 kleur kunstzijde.

Op de foto zien we, dat de muts in ruitjes en strepen gebreid is.

De omranding van de ruitjes is paars, de ruitjes zelf zijn van oranje kunstzijde en lichtgrijze wol gebreid.

Dunne wol is 't mooist; de wol die hiervoor gebruikt is, is iets dunner dan de zijden draad.

We nemen twee lange aluminium breinaalden no. 2, met een knopje aan 't eind. Dit om te voorkomen, dat de steken van de naald zouden glijden.

Er worden zooveel steken opgezet als noodig is voor de geheele wijdte van de theemuts. Hierop breien we eerst den rand, die rondom langs den onderkant doorloopt, en 4 ruitjes hoog is. Daarna wordt de band, die langs den bovenkant doorloopt, gebreid en ten slotte vullen we den voor- en achterkant in met ruitjes en strepen.

Met de paarse wol zetten we 266 steken op.

We breien *steeds* in *heen- en teruggaande toeren*.

Op de 266 steken breien we 1 naald averecht, 1 naald recht, 1 naald averecht, 1 naald recht.

De volgende naald wordt ook nog met de paarse wol gebreid, maar nu beginnen we met de ruitjes. We breien eerst de kantsteek recht; daarna halen we 2 steken averecht af, breien 6 steken recht, halen 2 steken averecht af, enz. Na de laatste 6 rechte steken rest nog 1 steek, de kantsteek. Deze wordt bij elke toer aan het

eind der naald steeds averecht afgehaald en aan het begin der volgende naald recht gebreid.

Nu beginnen we te breien met de oranje kunstzijde. De 6 rechte steken worden averecht gebreid, de 2 averecht afgehaalde steken worden weer averecht afgehaald.

De volgende toer wordt ook met de oranje kleur gewerkt. De 6 steken breien we nu recht.

Dan volgen 4 toeren met de grijze wol, de 1e en de 3e toer worden gebreid als de 1ste toer oranje, de 2e en de 4e toer als de 2e toer oranje.

Vervolgens breien we op dezelfde wijze 2 toeren oranje, ten slotte nog 1 toer met de paarse wol als de 1e toer oranje.

In al deze toeren worden *steeds dezelfde steken afgehaald*.

Daarna volgen weer de eerst beschreven paarse toeren, n.l. 1 naald av. 1 naald r. 1 naald av. 1 naald r. In deze 4 toeren worden *steeds alle steken gebreid*.

Zoo gaan we door, tot we 4 ruitjes klaar hebben.

We breien nu den band, die langs de bovenzijde van de theewarmer doorloopt. 4 ruitjes is deze band breed.

Hiervoor hebben we 36 steken noodig; eerst de kantsteek, dan 4 maal de 2 afgehaalde en de 6 rechte steken, ten slotte nog 2 afgehaalde steken en 1 kantsteek.

De overige steken rijgen we op een draad. Op de 36 steken breien we 30 ruitjes. Het einde van deze band wordt aan de eerstgebreide rand gemaasd, zóó, dat we aan iedere zijde tusschen de band 12 ruitjes hebben.

We beginnen met de steken van deze ruitjes op een naald te brengen.

Hierop breien we op de reeds beschreven wijze in het midden een rij van 10 ruitjes.

Aan weerszijden blijven er dus 6 steken over. Deze worden in de 1e toer beurtelings 1 av. afhalen, 1 av. breien gewerkt. Bij de terugtoer breien we deze steken alle averecht. Er ontstaan door het breien met de verschillende kleuren strepen. De averecht afgehaalde en de averecht gebreide steken laten we met elke volgende toer verspringen, de afgehaalde steken komen dus boven de gebreide en omgekeerd.

Dan volgen een rij van 8 ruitjes, daarna van 6, vervolgens van 4 en ten slotte van 2 ruitjes.

Om de muts rond te krijgen worden langs den buitenkant steken geminderd.

Hiermee beginnen we in de streep waarin de twee laatste ruitjes zijn gebreid.

Op de averechte zijde breien we aan het begin en aan het einde van de naald naast de kantsteken 2 steken samen. Dit geschiedt in de 1e oranje-toer, de 2 grijze toeren en de laatste oranje-toer.

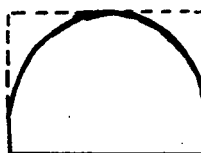
Niet direct minderen we in alle averechte toeren, dit begint pas nadat we nog 2 paarse strepen *zonder* minderen gebreid hebben. Aan het einde worden de overgebleven steken afgekant.

De tweede helft breien we op gelijke wijze.

Daarna zoomen we de band met paarse wol op de ronding, tegelijk hiermee wordt het begin en het einde van den rand aan elkaar genaaid.

Boven op de muts zetten we een met paarse wol omgehaakte ring.

De gebreide overtrek wordt op een theemuts van satinet of satijn genaaid.



27.



54.

We knippen naar bijgaand patroon de zijde en de watten, de eerste met, de tweede zonder naden.

De ronding hebben we vier maal, de band twee maal noodig.

We stikken de deelen eerst in elkaar. Op de eene muts hechten we de watten, de andere wordt er over heen gehaald en langs den onderkant tegengezoomd. Daarna halen we het gebreide overtrek er over en naaien dit langs den onderkant stevig vast.

A. BALDER.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste Crocus en Grietje.

Even wilde ik jullie op de vragen antwoorden. Eerst maar Crocus, want haar vraag is al uit 't Oct.-nummer en ook het belangrijkste. Zeg Crocus, je wilde zoo graag eenige inlichtingen over het Bewaarschoolleven. Nu, ik kan 't je ten sterkste aanraden hoor. 't Is o zoo prettig op de Bewaarschool. Sinds ruim twee jaar ben ik nu onderwijzeres. Natuurlijk ben 'k eerst kweekelinge geweest. Dat was 'n leuke tijd. Ja, ook wel druk, want wij waren overdag op school en hadden 's avonds les op de Vormschool. Zie je, ik woon in R'dam en wij hebben hier en theoretisch en praktisch een heel goede opleiding. Van je 13de of 14de jaar tot je 18de studeer je voor de Hulpacte en daarna als je wil nog twee jaar voor de Hoofdacte. De meesten doen het hier ook voor de Hoofdaete, omdat het in zoo'n groote stad heel gemakkelijk gaat. Jij woont misschien in een kleine plaats, waar het leeren er voor veel lastiger is. De studie er voor is niet zoo moeilijk, maar kost, vooral voor practijk, heel veel tijd. Maar 't werk is heerlijk! Vooral als je onderwijzeres ben en eenmaal een eigen klas hebt. De kinderen tusschen 3 en 6 jaar zijn zoo lief. Ja, jonger en ouder natuurlijk ook, maar op dien leeftijd vooral. Je houdt zooveel van ze, van allemaal, ook al is er een lastige bij, want och, elk kind, hoe ondeugend soms, heeft toch ook wel iets goeds en liefs in zich. En 't is heerlijk, als je merkt dat de kinderen ook van je houden en je hun vertrouwen schenken. 't Eischt wel heel veel geduld en kalmte en 't is ook wel vaak moeilijk, maar met liefde en bovenal met Gods hulp, kunnen wij die moeilijkheden overwinnen. Ook 't werk is heel prettig en afwisselend.

En nu Grietje jou eens geholpen, voor zoover ik in staat ben tenminste. Je vroeg boekjes voor versjes met manieren er bij. Ja, die zijn er weinig. Meestal zijn het groote spelletjes, zooals wij ze spelen. En veel versjes om als verhaal leuk op te zeggen kennen wij van overlevering en niet uit boeken.

Maar wel aardig is: „Kinderversjes van vroeger en nu”, door S. Abramsz. De manieren moet je er zelf maar bij fantaseeren. Ook: „Mijn eigen tuintje,” door Rie Cramer. En zoo zijn er van deze beide schrijfsters nog meer. Ook van Sijtje Aafjes enz.

Nu, 'k hoop dat 'k jullie wat heb kunnen helpen.

Aan alle O.C.-ers hart. groeten van

JANNY.

Beste „Lien”

Sinds 2 September volg ik Uw dagboek. Na het laatst verschenen nummer kan ik mij niet langer stilhouden en veroorloof me enkele opmerkingen, overtuigd zijnde, dat ik met mijn meening niet alleen sta.

Van de letterkundige waarde van Uw dagboek wil ik niets zeggen, want daartoe ben ik niet bevoegd. Heel mooi kunt U weergeven de stemming in de natuur en daarbij Uw eigen stemming. Maar is deze stemming, waarin U verkeert, wel altijd opbouwend voor de jonge vrouw?

Is ons blad niet bestemd „Voor de vrouwelijke jeugd ter voorbereiding van de taak der vrouw in huis en maatschappij”?

En hoe rijmt U dit dan met Uw beslist zondige stemming van 7 Jan., om nog niet eens te spreken van Uw begrafenisstemming van 8 Sept.!

U brengt ons hier in een ongezonde, sentimentele sfeer. „Ik zou wel weken ziek willen zijn.”

Denkt U, dat U zoo spreekt naar het hart van de jonge vrouw? Dan vergist U zich gelukkig. Ze gaat liever naar buiten in de voorjaarsstorm, trotseerend regen en wind. —

Het zou mij en velen met mij genoegen doen inplaats van deze vaagheid en slapheid, meer frissche geest en wils' racht te hooren.

Met vriendelijke groeten

A. V. te Gr.

Naschrift van Lien.

't Is erg prettig voor u, dat u zoo leven kunt bij de frissche voorjaarsstorm, bij de regen en de wind. 't Is erg prettig voor u, dat u altijd moedig en met 't hoofd omhoog door de moeilijkheden van 't leven hèn kunt gaan.

Maar ik heb, helaas, na langen tijd van tegenslag, soms een kort moment van geestelijke afmatting, en dan komt er wel eens iets als: „ik zou wel weken ziek willen zijn.”

Natuurlijk zou ik dergelijke dingen uit m'n dagboek weg kunnen laten. Maar dat vind ik niet eerlijk. 't Leven is niet enkel door de frissche voorjaarswind loopen. 't Leven is vallen en opstaan, en ik wil, dat dit leven ook spreekt uit wat ik schrijf.

Gelukkig heb ik ook andere tijden, en 'k geloof, dat dit uit m'n „dagboek” ook wel gebleken is.

Aan een Brabantsche abonnee.

Pas heeft 'r een oproep in de courant gestaan: 't Valeriusgesticht te Amsterdam vroeg leerlingverpl., intern (d.i. met kost en inwoning), beginsalaris f 400,— 's jaars. (Lees O.C. van het Decembaer nummer!) Het is een inrichting voor zwakzinnigen. Mijn nichtje bevalt het er buitengewoon goed. Vraag haar zelf om inlichtingen. Adres: Zuster Hemmekam, Valeriusplein 9, A'dam. Als u haar een postzegel voor antwoord insluit, zal zij u op uw vragen uitvoerig antwoord geven en nog veel meer vertellen.

Een Zuid-Hollandsche abonnee.

Beste allemaal.

Jullie zult wel denken: al weer een nieuwelings, en dat is waar. 'k Heb n.l. iets op m'n hart, waarom ik nu de toevlucht tot O. C. eens neem. Het is wel dit: 'k Ben

op een huishoudcursus en hoop Juli m'n diploma te halen. Nu zou ik graag voor leerares op gaan, maar waar? Weten jullie ook een Christelijke inrichting om daarvoor opgeleid te worden en anders, welke neutrale inrichting zouden jullie prefereren?

'k Zit hier in 't hooge Noorden. Nu is in Groningen gelegenheid om door te gaan voor leerares in koken, maar ik wilde liever voor huish. werk, wasch enz. Om intern te zijn aan een neutrale inrichting is niet prettig, vinden jullie wel, anders ben je al haast op een kosthuis aangewezen.

Antwoord een van allen eens gauw? En is er iemand, die reeds zoo'n school bezoekt, zou die me dan eens persoonlijk willen schrijven? Wil je dan m'n adres even opvragen a. d. Redactie.

Nu gegroet hoor, het allerbeste van

„DIKKERTJE”.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van Waardeering.

Een christenvrouw bekoort om haar verschijning en haar innerlijke waardij. Dit is nu vooral de betekenis van deze schoone en degelijke periodiek.

Zeeuwsche Kerkbode.

Abonnementsgeld tweede halfjaar.

Er zijn vele abonnee's die onze administratie het genoeg doen door ieder halfjaar het abonnementsgeld vooraf in te zenden. Mogen wij er op wijzen dat tot 26 Maart a.s. daartoe weer gelegenheid bestaat. Men storte het bedrag (f 2,25) op onze giro-rekening, no. 20246. Dat is de voordeeligste en de gemakkelijkste weg. Girobiljetten zijn op elk postkantoor à 1 cent verkrijgbaar en de verzending kost dan slechts vijf cent. Door het abonnementsgeld in te zenden bezorgt men ons een genoegen en zichzelf een voordeel, want de dispositiekosten bedragen anders 15 cents.

Na 26 Maart vooral niet meer inzenden. Dat zou moeite aan onze administratie bezorgen.

Mej. A. G. S. te M. Een aardige gedachte, maar niet geschikt.

Mej. J. de V. te P. Zendt u ons het overtrek eens toe, dan kunnen we oordeelen en u ontvangt bericht. Maar beloven doen we niets. Misschien is het iets voor ons, maar we kunnen dit niet met zekerheid zeggen, vóór we het desbetreffend voorwerp gezien hebben.

Mevr. M. v. d. M. te E. Niets erg, dat u gewacht hebt met schrijven. Natuurlijk had u 't in de bruidsdagen zóó druk, dat u niet aan ons hebt kunnen denken. We zijn er dankbaar voor, dat ons cadeau zoo in uw smaak viel. Dankbaarder zijn we er voor, dat uw zuster zoo heeft genoten van „De Jonge Vrouw”. Dat is ons 't allermeeste waard, dat we iets voor onze lezeressen zijn. Overigens... we hopen dat u nog eens weer zult schrijven.

Mej. I. de W. te H. Ja, u kunt wel eens inzenden. Alleen afdrucken. Vinden we ze geschikt, dan worden ze opgenomen.

Mej. J. V. te Th. e. a. Zoudt u niet beter doen, eerst eens af te wachten? Natuurlijk is het niet mogelijk, in één keer naar alle zijden het licht te laten vallen. Maar dat

zal nog wel komen. En overigens... die vijftig of honderd jaar is wel een héél lang tijdperk. Vermoedelijk zullen daar wel een paar jaartjes af moeten vallen. Wanneer het werk van den schrijver voltooid is, zult u wel beter kunnen oordeelen. Nu is u een beetje heel voorbarig en dat deugt niet.

Mej. L. S. te S. Meent u uw vraag ernstig? We gelooven het niet. In uw hart weet u heel goed, wat uw plicht is, maar u doet alle moeite, om daaraan te ontkomen. Dat is toch niet de weg. Op die manier komt u nooit uit uw moeilijkheden. We zouden u aanraden, om den goeden weg te gaan. Dan komt het ook altijd goed.

Lieske. Een heel aardig versje voor zeker iemand, die er wel blij mee zal geweest zijn, maar niet voor ons. Dat is wel heel erg, is 't niet, Lieske? Maar toch niet zoo erg, als 't wel lijkt. Niets verhindert u, nog ettelijke versjes voor hem te maken.

Lastige lezeressen. Wij ontvingen een brief van een lezeres, die zich een beetje schuldig voelde tegen ons, hoewel wij háár met ons vorig schrijven zeker niet bedoeld hadden. 't Doet ons toch genoegen, dat ze de zaak met ons in orde heeft gebracht, omdat het steeds een prettige ervaring is, menschen te ontmoeten waar je op aan kunt. Och, als we soms maar eens even zeggen, waar het op aankomt, dan is er meteen weer iets in orde. Er zijn menschen, die minder correct handelen uit onnadenkendheid en zij hebben maar een kleine waarschuwing nodig.

Een lastige redactie. Mag de redactie (ze is wel een beetje lastig) er nog eens op aandringen, dat onze lezeressen zich zooveel mogelijk inspannen voor het werven van nieuwe abonnee's? Wij weten bij ervaring, dat, als het aantal abonnee's stijgend is, de uitgevers weer het een en ander voor ons tijdschrift willen doen.

Er zijn er velen, die hun best voor ons doen, zeer velen. Maar als allen het eens deden?

Mevr. M. v. H.—B. te S. Dank voor uw gezellig schrijven. Wij hopen met u, dat het werk van uw man en u rijk gezegend moge worden. Natuurlijk komen er moeilijkheden, ook voor u, maar ze zijn te overwinnen. Hopelijk zult u voor ons tijdschrift blijven werken. We houden ons aanbevolen.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

DE LEVENDE.

Wat zoekt gij den Levende bij de dooden?

Lukas 24 : 5b.

Ik ben de eerste en de laatste; en die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid.”

Zóó spreekt Jezus.

Hij is de Levende en dáárom kon Hij in den dood ingaan, opdat Hij den dood zou overwinnen.

Wie op den Paaschmorgen gaat naar het geopende graf, mag niet genoeg hebben aan een historisch feit, aan wat eenmaal gebeurd is in het verre verleden. Wie Paaschfeest wil vieren, moet den *levenden* Heiland ontmoeten.

Zie, Hij leeft en Hij is dood geweest. Het feit van Zijn opstanding houdt Zijn betekenis voor altijd, juist omdat Hij leeft en de dood Hem niet houden kon.

Alleen dan heeft het lijden en sterven en de opstanding van den Heiland voor ons waarde, wanneer wij met den *levenden* Heiland in contact komen.

Eerst moet Hij Maria Magdalena ontmoeten, zal ze juichen in Zijn opstanding, zal ze roemen in Zijn verlossingswerk.

De Heiland wil ons allen op het Paaschfeest ontmoeten. En dan eerst wordt het *feest* voor ons. Dan eerst valt de vrees voor den dood van ons af.

„Vreest gijlieden niet, want ik weet, dat gij zoekt Jezus.”

Wie naar Jezus zoekt, mag Hem op den Paaschmorgen ontmoeten en zich verblijden in den *levenden* Heiland.

Hij mag ook de heerlijkheid van het Paaschfeest aan hart en leven ervaren.

Hij gaat heen van het geopende graf, om het te verkondigen, dat Jezus leeft en dat Jezus de Zijnen het leven geeft.

Wie waarlijk Paaschfeest viert, kan er niet over zwijgen. Hij zegt het aan hen, die hij ontmoet: Jezus, die dood geweest is, leeft, en Hij is bereid, om zondaren en zondaresen te ontmoeten.

Welk een zaligheid is het dan, Paaschfeest te vieren.

Want het is zalig, den *levenden* Heiland te ontmoeten.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

Het Offer.

I.

„KNELSKE blijft lang vot,” dacht Belkinga. Hij zat bij de kachel, zijn voeten op de oude, trouwe plaatstoof en hij had juist de lectuur van zijn kerkbode beëindigd. Die kerkbode las hij op Zaterdagavond van het begin tot het einde.

Buiten loeide de wind, maar Belkinga kon rustig in zijn kamer blijven.

Op zijn kleine boerderij was alles in orde, de beesten waren verzorgd, alle deuren had hij gesloten.

Zijn arbeider was al lang naar huis en alles zou volmaakt in orde geweest zijn, als hij zijn dochter maar bij zich had gehad.

Maar 't was Zaterdagavond en dan ging ze gewoonlijk naar 't dorp, om boodschappen te doen. Op een anderen avond kwam daar in den regel niet van. Ze had het druk met de huishouding. Moeder was al ruim tien jaar dood en zij had, als twintigjarig meisje, het huiselijk bestuur in handen moeten nemen. Natuurlijk had ze het druk, vooral, daar ze ook zoo vaak vader moest helpen.

Tja, dat ging zoo. Als er geen kapitaal was, moest je wel zooveel mogelijk op zoo'n klein plaatsje alles zelf doen, en vooral, als de oogst een paar jaren achtereen niet meeviel, kon je maar niet doen, of je met geld kon smijten.

Knelske was echter op haar dertigste jaar gezond en sterk en ze kon heel wat uit den weg ruimen, maar dan bleef er ook niet veel tijd over, om hier of daar heen te gaan.

Vroeger had ze zich nog al druk gemaakt met de meisjesvereniging, maar toen ze het thuis al drukker kreeg en zoo vaak moest verzuimen, had ze maar voor haar lidmaatschap bedankt. En, och, er werden ook zooveel *jonge* meisjes lid, kinderen nog bijna, dat ze zich niet meer op de vereniging thuis voelde. Ze bleef dan ook maar liever bij vader, vooral, omdat hij haar zoo slecht kon missen. Hij zei er wel niets van, als ze hem eens alleen liet, maar ze wist toch heel goed, dat hij dan eigenlijk geen rust had, vóór ze weer goed en wel thuis was.

Ze werd zoo langzamerhand in al haar doen een beetje ouwelijk. Vader zei, dat ze zooveel op moeder ging lijken.

Moeder, ja, toen *die* nog leefde, was alles anders geweest. Toen was er vroolijkheid in huis. Toen was alles licht en zonnig. Nu was er gedruktheid en somberheid. Vader deed wel zijn best, om opgeruimd te zijn, maar het ging hem niet heel goed af. Knelske begreep heel goed, dat hij het om háár deed en dan kon ze niet met hem mee doen en op zijn scherts ingaan. Dan werd zij juist stil en dat maakte hem dan weer bedroefd en neerslachtig. Maar dat gaf dan ook al weer aanleiding, dat ze hem niet graag alleen liet. Zoo was het gekomen, dat ze zich langzamerhand van alles terug had getrokken en dat was weer de oorzaak, dat de vriendinnen, die ze nog had, zich van haar terugtrokken. Ze konden wel een bezoek brengen, maar ze ontvingen geen bezoek terug en dat gaat op den duur niet.

Natuurlijk voelde Knelske zich wel eens eenzaam en verlaten. Per slot van rekening was ze nog niet oud en 't gezelschap van haar zestigjarigen vader was haar niet steeds voldoende. Maar ze had haar werk, van den morgen tot den avond, en dan was het ook wel weer heerlijk, stil en rustig in de kamer te kunnen zitten tegenover vader, die zijn pijpje rookte en zijn krant las.

Trouwen? Wie sprak er van trouwen?

O, heel in stilte, toen moeder nog leefde en ook wel ná haar dood, had Knelske in haar hart teedere gedachten gekoesterd. Ze zag er lang niet kwaad uit, ze was „'n nuver wicht,” zooals de menschen zeiden en...er waren toch wel jongens, die naar haar keken, op straat en in de kerk en zoo.

Er was er ook één, die 't goed met haar meende, dat wist Knelske wel. 't Was nog een kameraad uit haar schooljaren. In de hoogste klas had hij op de bank achter haar gezeten, Jan Berghuis, en hij had zijn appels met haar gedeeld en haar aan haar sommen geholpen. Na de schooljaren had ze hem nog wel eens ontmoet, als ze op een boodschap was en eens, op een feest van de jongelingsvereniging, had ze stellig gemeend, dat hij haar vragen zou. Dat was toen een teleurstelling geworden. Hij had wel vaak haar kant uitgekeken en haar vriendinnen plaagden haar zelfs met hem, maar neen, hoor, ze was alleen naar huis gegaan.

Eigenlijk verwonderde het haar niet, dat Jan Berghuis niet om haar kwam. O, zeker, hij hield

van haar, dat wist ze wel, maar . . . zij mocht dan niet mee kunnen doen met de *rijke* boerendochters en zij mocht maar thuis hooren op een klein gedoetje, een boerendochter voelde ze zich toch wel en Jan diende als knecht bij Wieringa. De afstand tusschen hen was dus wel heel groot en Jan zou zich wel tien keer beraden, vóór hij 't zou wagen, haar te vragen. Misschien was het ook wel goed zoo. Want moeder vooral zou zich zeker tegen een huwelijk met Jan verzetten. Moeder droeg 't hart nog al hoog, wilde meedoen en kon zich eenvoudig niet voorstellen, dat Knelske zou gaan trouwen met iemand, die als *knecht* diende.

't Was Knelske misschien wel zoo nu en dan moeilijk gevallen, haar hoop op te geven, maar na den dood van haar moeder wist ze, dat vader haar noodig had en dus sprak het vanzelf, dat ze niet trouwde. En Jan had toch maar gelijk gehad, dat hij haar nooit van liefde sprak.

Jan! Ze dacht soms nog wel eens aan hem. Hij trouwde niet, hij bleef maar bij Wieringa. Zou hij nog aan haar denken? Zou er nog eens een tijd komen, waarin zij, met hem, zou mogen denken aan een eigen geluk? Maar dan wierp ze die gedachten weer van zich. Zij werd ouder en ouder, Jan ook, en och, de droomen van den kindertijd moesten voorbij zijn.

Vader merkte het niet, dat zijn dochter toch bij hem wel iets miste. Hij verstond het niet, jong met haar te zijn, hij wilde liever, dat zij met hem oud zou zijn.

Zij had immers alles wat zij noodig had; naar zijn doen was hij, als 't er om ging, iets nieuws aan te schaffen, mild, en haar wenschen, die trouwens niet buitensporig waren, werden door hem gaarne vervuld.

Wanneer zij, druk bezig met naai- of breiwerk, 's avonds in de huiskamer tegenover hem zat, was hij tevreden en dus dacht hij ook haar tevreden.

En och, ontevreden was ze ook niet. De dagen gingen, allen eender, zoo kalm heen. Er was alleen de wisseling der seizoenen en dus ook de wisseling in de werkzaamheden, maar overigens bleef alles gelijk. Knelske had een leven zonder groot verdriet, maar ook zonder een groote vreugd, een blij geluk, dat was om stilletjes te koesteren.

Wel dacht ze soms aan den tijd, waarin vader er niet meer zijn zou en zij eenzaam zou achterblijven. Dacht vader daar óók aan? Ze wist het niet; hij sprak er nooit over. En de gedachten daaraan zette zij ook telkens weer van zich af. Vader, nu al een zestiger, werd wel grijs en zijn hoofd begon naar de aarde te neigen, maar hij was nog flink en krachtig en beschaamde in het werk vaak den arbeider.

Knelske vond, dat ze het toch wel goed had, zoo zonder zorg, en ze was dan ook oprecht dankbaar, als ze haar avondgebed deed.

Misschien stond ze op een mooien lenteavond langer voor 't venster van haar kamertje, dan wel strikt noodig was en misschien zuchtte ze ook wel eens heel eventjes, als ze in den spiegel zag, dat er rimpels trokken in haar voorhoofd. Maar daar dacht ze dan ook niet verder over na. Dat was nu eenmaal het lot van een mensch. En als het huwelijk nu niet voor haar bestemd was, dan moest ze daar niet onder zuchten. God bestuurde immers alles; ook haar leven. En ze had het goed, ja, ze *had* het goed.

Belkinga vond het ook. Ze konden het immers zoo best samen vinden en hij las haar ook vaak voor uit zijn kerkbode. Dat was toch aardig, dat Knelske ook van al die dingen op de hoogte bleef en er met hem over kon praten. Op de catechisatie was ze vroeger ook al zoo knap geweest. Dominee had het zelf gezegd. Als hij maar half een ketterij noemde, wist zij dadelijk, onder welke naam de door hem bedoelde kettters te vangen waren en van de dooperschen wist ze nu letterlijk alles.

Later, ja, toen ze niet meer naar de catechisatie ging, was het met die geleerdigheid wel een beetje uit geweest. Misschien las ze ook wel te veel in dat boekje, „De navolging van Christus,” en dat was toch eigenlijk door zoo'n Roomsche geschreven, maar kwaad scheen het haar niet te doen en er stonden ook wel heel goede dingen in, zooals Belkinga zelf moest toestemmen, toen hij ook zoo eens even een paar bladzijden in 't boekje gelezen had. Hij voor zich hield meer van gedegen kost.

Overigens . . . ze hadden samen de kerkbode en wat was 't heerlijk, als alles op de boerderij verzorgd was, zoo samen te zitten tot het tijd werd, om naar bed te gaan.

Op Zaterdagavond was het anders. Dan ging Knelske naar 't dorp om haar boodschappen en dan bleef Belkinga met zijn kerkbode alleen.

Och, als ze maar niet te lang uitbleef, dan ging het wel.

Maar nu: „Knelske blijft lang vot.”

Belkinga voelde zich niet rustig. Knelske moest tegenover hem zitten, anders was het niet goed.

„Woar blijft 't wicht toch? Ze mos noar Bos en vrouw Hoazenbarg en noar Betje messchain, moar dat huift toch nait zoo lank te duren? As 't wicht moar gain ongeluk het kregen. 't Is biester weer.”

Belkinga stond op en liep onrustig heen en weer. Och, een ongeluk! Hij maakte zich zoo gauw bezorgd. Hoe vaak, als Knelske eens een beetje langer uitbleef dan hij had gedacht, had hij zich al over een ongeluk bezorgd gemaakt.

Maar je kon nooit weten. Voor een jaar of vijf was er ook nog een meisje op den weg aangerand.

Hij moest er niet aan denken. Maar, och, misschien kon Knelske niet van Betje vandaan komen. „Dat is zo'n teut. En ze het vanzelfs koffie kloar en 't wicht het ze op stoul vraagd en den gait tied zoo veurbie. Ze zel wel kommen. 'k Mos nog moar 'n kool ien ploatstoof doun; 't wicht zel wel kold wezen.”

En Belkinga wachtte.

Maar Knelske was maar even bij Betje geweest. Ze had haast, om thuis te komen, omdat ze voor den Zondag nog het een en ander in orde moest maken. En daarom had ze alle verleidelijke aanbiedingen van Betje afgeslagen en was ze maar gauw weer de deur uitgegaan. Zij was van plan, er eens flink de pas in te zetten.

Maar... kon zij het helpen, dat dicht bij Wieringa's boerderij ineens Jan Berghuis haar op zij kwam? Ze schrok ervan, toe ze zijn „goun-oavend” hoorde.

Hai, 't was ook zoo duuster. En mit dei wiend kon je ook niks uren ankommen.”

Maar ze zag toch heel best, dat ze met goed volk te doen had.

„Bist doe 't, Jan?”

„Jao, Knelske. Gaist op hoes an?”

„Jao, heur.”

„Nou, den loop 'k 'n endje mit.”

Knelske schrok opnieuw. Wat was dat? Dat deed Jan Berghuis maar zóó niet, dat begreep ze heel goed. Daar had hij zijn doel mee. En als een jongen zoo een meisje opwachtte.... Nou, Jan was geen jongen meer, maar toch, 't kón wezen, dat hij nu de vraag zou doen, die ze voor jaren verwacht had.

Och, ze leek wel dwaas. Aan die gekheid dacht hij niet meer en zij moest er ook niet aan denken. Ze moest nu ook niet zoo stil naast hem lopen. Ze moest praten.

„Waar gait dat hin, Jan?”

„Jao, Knelske, ik docht wel, dat ik die hier zol tegenkommen. Gaist ja altied op Zoaterdagoavend noar 't loug. En zai, tou heb 'k docht, dat wie ais mit elkander mossen proaten.”

Knelske's hart klopte.

Er was tòch wat. En misschien, misschien.... Maar ze wist niet, of ze er blij om moest zijn of bedroefd. Maar ze moest niets laten merken en gewoon doorpraten, heel gewoon.

„Nou, den loop ik nait allinnig dizze keer. 't Is ook zoo duuster en wiend baldert zoo.”

„Bist bang ien 't duuster?”

„Nee, heur, moar 'k wait nait, 'k bin den toch laiver thoes.”

„Knelske.”

„Jao, Jan?”

„Jao, 'k wait ja hail nait, hou 'k begunnen zel, moar begripest 't wel. 'k Har al lank ais mit die willen proaten. Moar 't valt nait mit. Moar waist ja wel, Knelske, dat wie altieden goud mit elkander kend hebben. En nou docht ik, dat wie mit elkander mossen trauwen. Doe wordst oller en ik word oller. En den is 't nait goud, om allinnig te blieven. En ik ken warken, doar most Wieringao moar ais noar vragen.”

„Dat wait ik ja wel, Jan. Moar....”

„Jao, Knelske, 'k bin moar 'n arbaidersjong en doe bist 'n boerendochter. Dat wait ik ja wel. Ans har 'k ja al veur joaren mit die proat. Moar ik heb ja wel dozendmoal tegen miezulfs zegd: 't Ken ja nait. Moar as wie elkander nou lieden maggen, Knelske, waarom zol 't den nait maggen? As ik die nait te min bin.”

„Dat bist nait, Jan, dat waist ja wel. Moar voader. Voader is old, Jan, en ik ken nait van hom vot. Dat begripest ja wel?”

„En as dat wel kon, Knelske?”

„Den.... jao.... den was 't wat ans. Den...”

„Magst mie den ook lieden, Knelske?”

„Jao. Dat waist ja wel.”

Even ging er een geluugsgolf over haar heen. Nu was het er tòch. Nu kon ze toegrijpen. Nu.... Maar dadelijk daarop zei ze tegen zichzelf, dat er immers toch niets van kon komen. Want vader zou nooit zijn toestemming geven en, zelfs al deed hij dat, dan nog kon er niets van komen. Vader kon niet alleen blieven.

„Nou, Knelske, den is ja alles goud.”

„Och, Jan, 't ken ja nait. Voader....”

„Doar heb 'k an docht, Knelske. Kenst ja nait bie hom vot. Moar hou zol 't wezen, as wie den, ais bie hom ientrauwden. Hai wordt ja toch ook oller en hai ken 't warken ja hoast nait meer volhollen. En ik wil toch ook nait altieden mien bainen onder andermans toafel steken.”

„Och, jong.”

„Nou? Zol dat nait kennen.”

„Och, dat wil voader toch nait.”

„Waarom den nait, Knelske?”

Knelske durfde niet zeggen, dat vader er bezwaar tegen zou maken, iemand, die tot dusver toch maar simpel boerenknecht geweest was, als schoonzoon te aanvaarden.

Och, er was immers ook een andere reden. Vader zou er niet aan denken, het roer uit handen te geven. En dat was toch eigenlijk wel in het voorstel van Jan Berghuis begrepen. Natuurlijk, Jan zou er eerst wel genoeg mee nemen, onder haar vader te werken, maar op den duur, als vader al ouder werd, zou hij toch, langzaam aan, het bestuur uit handen moeten geven. En dat zou hij nooit willen.

Maar als vader dan straks niet meer werken

kòn? Dan zou hij toch wel *moeten*. En — als vader er eens niet meer zou zijn?

„k Wait nait, Jan. Moar as voader boer-of mout worden.....”

„Moar dat huift ja nait.”

„Nee, nou messchain nog nait, moar as voader nait meer ken.....”

„Jao, as ol' nait meer ken, den is 't ja ook vanzulfs. Den *mout* hai ja wel. En den zol 't toch mooi wezen, as hai ain har, dei boudel bie 'n ander hil. Hou mout 't ans?”

„Jao, 'k wait nait.”

„Komt te onverwacht, wicht? Jao, dat loof 'k wel, heur. Mosse d'r moar ais over denken.”

Knelske gaf een zucht van verlichting. Ze behoefde tenminste vanavond geen uitsluitel te geven. Ze kon nog enkele dagen haar geluksdroom droomen. Ze kon nog doen, alsof. Och, en dat wilde ze zoo gaarne. Als ze hem *nu* afwees, nu, vanavond, dan zou ze naar huis gaan met de wetenschap, dat 't geluk bij haar had aangeklopt en dat ze niet had open gedaan. Dan zou het wezen: onherroepelijk voorbij.

En Jan? Och, hij praatte er zoo kalm over. Precies, of 't een zaakje voor hem was en meer niet. Was het misschien.....

Er kwam een leelijke verdenking in haar hart op. Misschien was het hem niet eens om haar te doen, maar om 't plaatsje, en wilde hij haar dan wel op den koop toenemen. Och, eigenlijk had zij zich alles zoo anders voorgesteld. Zij had gedroomd van liefde, maar eigenlijk had hij nog geen woord van liefde gesproken.

Stil liep ze naast hem, worstelend tegen den wind.

Hij merkte wel, dat het voortgaan haar moeilijk viel.

„Kom, wicht.”

Ze liet hem haar arm nemen. Voor éénmaal, voor éénmaal. 't Zou zijn, alsof ze bij elkaar hoorden.

„Holst van mie, Knelske?”

„Jao, jong!”

„Och, 'k heb die zoo laif.”

Haar hart klopte zoo luid. Dáár was het, waar ze op gehoopt had. Ze moest het één keer van hem hooren; ze zou er aan blijven denken haar leven lang.

„k Har die al zoo lank willen vroagen, moar 'k duurfde nait.”

De arme. Zoo had hij naar haar verlangd, en hij had moeten ontberen, jaren en jaren. Hij was haar trouw gebleven, hoewel hij natuurlijk honderdmaal in de gelegenheid was geweest om te trouwen.

„Hest hail wat geduld had, Jan.”

„Bist doar kwoad om? 'k Duurfde ja nait.”

„Nee, 'k wait 't wel. 'k Heb 't wel docht.”

„Hest ook lank wacht, wicht. Jao, 't was wel ais hail bot stoer, heur. Moar nou is 't goud.”

Hij bleef staan en trok haar naar zich toe en ze liet hem begaan. O, ze deed er verkeerd aan, zeker, maar ze wilde toch zoo heel graag voor één enkel uur gelukkig zijn. Ze liet zich kussen en ze merkte niet meer, dat de wind om haar heen bulderde en de boodschappenmand glead uit haar hand weg.

„Mien boschoppen.”

Maar Jan Berghuis had de mand al gevat.

„k Mout noar hoes, Jan. Voader wacht op mie.”

„Kom den, Knelske.”

Ach, de weg was zoo kort en 't afscheid kwam zoo gauw. Daar zag ze 't licht al schijnen uit 't huiskamervenster. Ze was thuis.”

„Wanneer heur ik wat, Knelske?”

Even dacht ze na. Natuurlijk kon hij niet naar haar toe komen, dat mocht niet.

„Wacht ankom Zoaterdag weer op mie, as ik van 't loug kom. Moar, o, Jan, 't ken ja nait.”

„Moar 't zel,” zei Jan Berghuis beslist. „Nou 't tusken ons kloar wark is, nou mout d'r hail wat gebeuren, veur ik d'r ofzai. Al zol wereld ook op kop stoan.”

„Jao, moar o, Jan....”

„Moud hollen, wicht. Ik bin 'n stiefkop, as 't mout. Den komst ankom Zoaterdag?”

„Jao, steevast. Moar nou mout ik vot, heur.”

„Nou, den mout dat. Leg kopke den nog even tegen mie an.”

Hoe kon ze het weigeren? Dat was immers het geluk. En er mocht komen, wat komen mocht, dat liet ze zich niet ontnemen.”

Maar 't werd later en later en nog stonden ze samen.

„k Mout vot, Jan.”

„Jao, Knelske.”

Daar flitste ineens 't licht van een electrische zaklantaarn.

„Goun oavend, luu.”

Knelske was, in één oogenblik, een heel eind van Jan Berghuis verwijderd. Maar 't was te laat.

„Wel verboazend, staist doe doar te vrijen, Jan?”

't Was Klaas Wieringa en hij schreeuwde tegen het bulderen van den wind in.

Hij bleef zijn lantaarn voor zich uithouden en zag 't vluchtende meisje achterna.

VERKLARINGEN VAN WOORDEN EN UITDRUKKINGEN.

biester = onstuimig.

teut = babbelaarster.

't loug = het dorp.

hail bot stoer = heel erg moeilijk.



Lenteboden.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

GESTALTEN.

I.

DIE VERRE VREUGDE ZOCHT.

Zij gaarde gretig ied're bloem van vreugd
In hunk'rend hijgen naar elk vreemd gewas
Dat sieren kon der dorre dagen reeks —
En was het moe, nog eer hef welkte in 't glas.

Maar in den eigen hof lag 't bloembed braak,
Haar al te onrust'ge handen spilden 't zaad
Dat leven haar betrouwde, als ieder mensch —
Verzuimde plicht brengt bitt're scha voor baat;

Want toen de dag kwam, dat te moe haar voet
Werd, om te garen bloeme in 't verre land
Der vreemde vreugd, omving te laat berouw
Haar ziel, om wat niet tijdig was geplant
In d' eigen hof, die nu geen schaduw bood;
Waar woek'rend onkruid gulzig d' aarde ontstal
Het voedend vocht, bestemd voor eed'ler bloei;
En distels groeiden, velen in getal.

II.

DE DEERNISVOLLE.

Haar slanke handen lagen werk'loos nooit,
Zij vond wel altijd iets, wat moest behoed,
Beschermd, gestreeld: een kind, een dier, een
[bloem,
Van zorg om and'ren proefde ze al het zoet.

Geen dag, die haar niet vreugde uit liefde bood
Om zorg voor kleine dingen, dicht bij d' aard.
Want wie uit deernis weeft het levenskleed
Is 't kleine minder niet dan 't groote waard.

Alleen: ze hief ze nimmer in Gods licht,
Waarvan de gloed doorloutert en versmelt
Al' aardsche liefde en ieder menschenwerk,
Tot enkel blijft, wat voor Gods aanzicht telt.

En waar zij over 't kleine stond gebukt
Hief nimmer zij het oog naar 't welvend blauw
Dat, grensloos, van wat eind'loos is getuigt. —
Zoo was in 't einde nog haar leven grauw.

III.

DE STERKE.

Haar sterke handen strekte zij bereid
Tot ied're nieuwe taak, en liet niet af
Eer 't was volbracht; ook scheen het haar gelijk
Of men tot loon haar dank dan ondank gaf.

Alleen: zij bood haar kracht en niet zichzelf,
Haar ziel woonde ongeschokt, zichzelf genoeg
In 't veilig huis van eigen hooge waan,
En leed niet mee het lijden van wie vroeg
Haar hulp, wjl leven bood te zwaar een last. —
Haar goede daden tastte ze op elkaar
Als steenen, tot een nis voor eigen beeld,
En zelve wierp ze wierook op 't altaar
Dat hoog en breed uitwolkte eigen lof. —
Was iemand ooit, als zij, een steun geweest
Voor velen? — Haar voorbij ging 's Heilands

[woord
Dat zalig spreekt wie arm wil zijn van geest.

IV.

DE SCHUCHTERE.

Zij was soms voor het volle leven bang,
En school veel liever in de stille woon
Die was de hare, dan dat zij zich gaf
In 's werelds bont en woelig marktvertoon.

Toch riep dit haar. Ze wist: ze mocht niet zijn
Als een die, gierig, in steeds nieuw geneucht
Aanschouwt de glanzing van heur eigen schat,
En weert, wat storen zou die stille vreugd.

Die vriend en vreemde laat in armoe gaan,
Wjl 't droef geklaag om onverwonnen leed
Verstoort in stille kluis screene vreugd,
Waarmee ze zich omspon als met een kleed.

Doch zoo ze waagde zich in 't druk gewoel,
Van 't eigene bezit bood, waar ze vond
Behoeftte, en schuchter sprak haar woord van
[troost,
Daar was het, wjl ze wist, dat God haar zond.

J. M. W.—W.



Biddende Vrouw.

Baronesse J. v. Lijnden—de Clercq.

BIDDENDE VROUW.

ONDER alles, wat zich in onzen tijd als kunst aanmeldt is veel, dat we onmogelijk kunnen waardeeren. Het schijnt, dat onze schilders aangetast zijn door de rusteloosheid van het leven; in grillige lijnen en in een hevige uitbarsting van kleuren trachten ze de ontroering vast te leggen, die ze ondergaan, zonder ze te begrijpen, zonder onder die ontroering de rust te vinden, die toch te vinden is voor ieder, die er met al zijn krachten naar zoekt.

Het doet goed, bij al de onrust, die toch ook op ons haar invloed gelden doet, eens lang en aandachtig te kijken naar de biddende vrouw van Baronesse J. van Lijnden—de Clercq. Hier is rust; hier komt het gejaagde leven eens even tot stilstand; hier worden we gedwongen (en hoe gaarne laten we ons dwingen) ons in stilte te bezinnen op *ons* leven, op *onzen* snellen gang, die ons geen tijd meer laat, klaar te komen met onszelf.

Ja, hier is de rust.

Niet dat het leven deze vrouw niet fel heeft aangegrepen. Zij weet, wat lijden is. Zij weet, hoe moeilijk het is, te *leven*. Zij heeft tranen gekend en zuchten, zij heeft ook haar slapeloze nachten gehad.

En nóg is er het lijden, nóg is er in haar ziel de smart, die nederbuigt, die bijna niet te dragen is.

Deze vrouw heeft geworsteld en ze doet het nog. Ze heeft maar niet zoo willoos het lijden over zich heen laten gaan; ze heeft er mee *gevochten*, ze wilde er mee klaar komen, ze wilde de *rust*, die óók onder het lijden kan wegschuilen.

Zij weet, wat *bidden* is.

Bidden is voor haar een *worsteling*. En bidden is voor haar ook een *wachten*.

Ze ziet uit naar hulp en ze weet, dat die hulp haar toch niet steeds *dadelijk* zal geschonken worden. Ze vraagt om verlossing van lijden, maar dat lijden is nu nog een werkelijkheid en *blijft* haar drukken en pijnen.

Zij *aanvaardt* het lijden. Zij doet niet, of het er niet is, ze leeft er niet overheen, zooals zoolven, die de onrust van het leven te baat nemen, om daarmee al hun zorg en hun verdriet voor zichzelf te verbergen.

Zij *aanvaardt* het lijden, omdat het er is en ze wil er mee klaar komen. Zij *aanvaardt* het lijden als noodzakelijk, maar heel haar hart hunkert naar verlossing. En dus bidt ze. Dus heeft ze smeekende handen en smeekende oogen, oogen, die de smart van het lijden uitstralen, maar ook oogen, die ons zeggen, dat ze wéét, waar hulp en troost is te vinden.

Zoo is daar rust in de pijn van het leven.

Het ware te wenschen, dat wij allen die rust kenden. Het leven wordt juist zoo onrustig, omdat het lijden ons geen rust laat. We voelen ons in onze smart eenzaam en verlaten. We zoeken naar een trooster, naar een, die de storm kan doen bedaren, naar een, die het lijden kan wegnemen, naar een, die het zware kruis ons kan helpen dragen.

En wanneer we dien trooster niet gevonden hebben, is daar geen rust. Dan moeten we rusteloos voort, dan is er wel de smart, maar niet het stille vertrouwen.

Als we dien trooster gevonden hebben, dan wordt alles anders. Dan is het lijden er wel, maar *Hij* is er ook, die de zwaarte en den duur van het lijden heeft vastgesteld en die het ons oplegde, omdat Hij het voor ons noodig oordeelde.

Dan is er ook het stille vertrouwen, dat Hij van ons lijden wéét, het ons helpt dragen en dat Hij onze klachten hoort, onze tranen ziet, onze smeekende handen opmerkt.

Dan komt er de rust in ons leven. Dan vinden we den moed, om staan te blijven en laten we ons niet rusteloos voortjagen, als een verdord blad door den herfstwind.

Het is daarom goed, naar deze biddende vrouw te zien. Worden we niet afgunstig op haar, die tóch de rust kent in het lijden, op haar, die tóch in stil geloofsvertrouwen omhoog kan blikken?

Daar hapert bij ons gewoonlijk zooveel aan. Wij hebben God niet. Wij spreken wel over Hem en hooren wel over Hem, maar Hemzelf missen wij. Wij hebben geen contact met Hem, staan niet met Hem in levensgemeenschap. En daarom bidden we ook niet, al nemen we ook de gebedshouding aan.

Rust onder alle onrust, vastheid bij alles wat wankelt, sterkte in lijden, vinden we eerst dan, als we waarlijk *Hem* hebben gevonden, als we vast en zeker van Hem zijn, als wij Hem hebben tot ons eeuwig goed.

Wij kunnen niet rusten en we mogen niet rusten, voor onze ziel rust heeft gevonden in Hem. Dan zijn er de biddende handen, dan is er geloofsvertrouwen, dan komen we met het lijden klaar.

En dan zijn we ook eigenlijk eerst met de *kunst* klaar gekomen. We weten er weer raad mee en laten ons niet lokken op allerlei vreemde wegen. Wij voelen de rust onder het snelle be- weeg van het tegenwoordige leven en we vragen om stilstand bij het voortijlen. K.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

Aan het Gastmaal.

IN de nieuwe synagoge van Kapernaüm waren 1700 bijeen, de leidlieden van het volk, de handhavers van de inzettingen der ouden, van de oude vormen en wetsartikelen en overleveringen. Ze waren samengeroepen om zich te beraden over het optreden van den Rabbi uit Nazareth.

Daar zaten zij bijeen, de veelwetende letterknechten, die zich opwonden over de mug, die in den wijn of in de spijze gevallen was. Stond er niet geschreven in de wet van Mozes: Al wat op zijnen buik gaat, en al wat gaat op zijne vier voeten, of al wat vele voeten heeft, onder alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, die zult gij niet eten; want ze zijn een verfoeisel.

Daar zaten de vermagerde asceten, mager door hun vasten en kastijden. Zoo droevig trachtten ze er uit te zien. Heel de wereld moest het weten, hoeveel moeite ze wel deden, om God te behagen.

Daar zaten de strenge ijveraars voor de wet, die de zelfgenoegzaamheid uit alle poriën drong, die in elke trek van hun gelaat, in elk gebaar, uiting gaven aan de gedachte van hun hart: Ik dank U, o God, dat ik niet ben gelijk de andere menschen.

Daar zaten de welgedane menschen met hun glimmend, gezalfd gelaat en het hoogmoedig lachje om de vochtige, wellustige lippen. Daar zaten ze in 't gevoel van hun waarde, de schriftgeleerden, die pluisten en plukten aan Gods woord, om daardoor hun eigen bedenksels kracht te geven, de kenners van de wet, die het geweten knechtten onder zware, ondraaglijke lasten.

Elke frissche ritseling van leven werd door hen verdacht gemaakt. Elke nieuwe lente des geestes haften en vreesden ze.

Ze waren allen daar, de vertegenwoordigers van de verschillende scholen. Vaak hadden ze elkaar om een enkel woord van Mozes grimmig bevochten. Maar ditmaal voelden ze zich een, een tegen den jongen Rabbi uit Nazareth. De nijd had hen vereenigd en de bleeke vrees.

Immer machtiger greep om zich de beweging, die Hij onder het volk had wakker geroepen. Zoo mocht het niet verder gaan. Waar bleef dan hun zeggenschap over de menigte?

In wilde opgewondenheid schreeuwden ze door elkaar heen. Zij allen klaagden Hem aan. En de aanklachten tegen Hem vormden een lange rij.

Hoe hadden zij niet hun best gedaan voor de

heiliging van den Sabbat. Meer dan Mozes ooit vroeg hadden zij geëischt. Tot op de kleinste kleinigheid hadden zij nagespeurd, wat men op den Sabbat doen mocht en wat niet.

En nu kwam deze mensch, die den Sabbat ontheiligde, en Hij wierp al hun inzettingen onderstboven.

Aren hadden Zijn jongeren geplukt op den sabbat en de korenkorrels hadden ze gegeten.

En Hij had het toegestaan, ja, Hij had Zijn discipelen zelfs verdedigd. Hij had gesproken van de heilige toonbrooden in het huis Gods, de toonbrooden die David gegeten had en die met hem waren, en evenzoo had Hij gesproken van de priesters, die in den tempel den sabbat braken en nochtans onschuldig waren.

Belachelijk was dat! Neen, niet alleen belachelijk, hier was Godslastering!

En Hij, wat deed Hij zelf?

Zieken maakte Hij op den sabbat gezond en Hij had gezegd: De Zoon des menschen is een Heer ook van den sabbat. Werken van liefde en barmhartigheid zijn ook op den sabbat welgevallig in het oog van God.

Waarheen zou men komen, als men brak met de oude, vrome zede, die al deze werken verbood?

Wild bruijste het oproer op in de groote, met zuilen versierde ruimte.

En dan het vasten! Vastte Hij met Zijn discipelen? Wat had Hij hun toch geantwoord, toen zij aanmerking maakten op Zijn verzuim? Een minderwaardig verhaal had Hij hen verteld, van den nieuwen lap op het oude kleed, van den nieuwen wijn in oude zakken.

En dan die aanstootelijke omgang met allerlei menschen, die omgang, zoo ver beneden hun gevoel van zedelijkheid en gepastheid.

Met vraten en wijnzuipers liet Hij zich in. Met tollenen en zondaren lag Hij aan tafel. En wat had Hij hen geantwoord, toen zij Hem spraken over hun verwondering en afkeuring?

„Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekeering.”

En hoe had Hij hen daarbij aangezien!

Als schoolknapen hadden ze voor Hem gestaan. Alsof Hij hun Meester, hun Rechter was.

Deze timmermanszoon, die zichzelf maar als leeraar heeft opgeworpen, zonder dat Hij een schriftgeleerden-school bezocht heeft.

En dan het woord, waarmee Hij hen heengezonden had: Doch gaat heen en leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande.

Onbeschaamdheid was dat.

Brutaliteit zonder wederga!

Reeds lang waren ze van hun zetels opgerezen. Hun gezichten vlamden. De handen sloegen ze in onrust en toorn ineen.

En dan Zijn leer, die Hij het volk verkondigde! De grootste ketterij hield Hij er op na.

Hij lasterde God.

God zou de Vader zijn van elken bedelaar, wie weet, van waar gekomen, van elke verloren deerne, die zich tot God bekeerde?

Zouden ze dat nog langer dulden?

Zouden ze het rustig aanzien, dat Hij hen de scepter uit de handen wong?

Reeds roemde de menigte Zijn aangrijpende prediking. Reeds noemde zij Hem de groote profeet en jubelde ze, dat God Zijn volk bezocht had.

Daar vlamde de haat en de ijverzucht in hun hart op.

Wij moeten Zijn invloed breken!

Wij moeten Hem doen vallen!

Gebruik geweld!

Neem Hem gevangen!

Werp Hem in den kerker!

Sleep Hem voor den Hoogen Raad!

Nog hebben wij de macht in handen!

Wild schreeuwden de stemmen door elkaar.

Hebben wij werkelijk nog de macht in handen?

Wie heeft deze vraag onder al de kreten uitgeschreeuwd?

Hebben zij werkelijk nog de macht in handen?

Verslagen zien ze elkander aan.

Zal het volk Zijn gevangenneming dulden?

Zal het Hem niet beschermen, Hem bevrijden?

En wat dan?

Daar slaat een plotselinge schrik hun in haar ban.

Voorzichtig! Voorzichtig!

Geen overijling!

Die kan alles verderven, ook ons!

Wij moeten Hem in 't gevele komen.

Onze vriendelijkheid moet Hem in slaap wiegen.

Wellicht kunnen wij Hem voor ons winnen, Hem tot ons standpunt overhalen.

Dwaasheid! Hem winnen we nooit.

En als wij Hem niet voor ons winnen, des te erger voor ons.

Wij moeten wachten op een gelegenheid.

Wij moeten het zóó aanleggen, dat Hij zich bloot geeft voor heel het volk.

Wij moeten Hem brandmerken als een tuchtelooos verachter van alle vrome, geheiligde zeden.

Hij geeft ons immers elken dag wel gelegenheid daartoe.

Waarom maken wij niet veel meer gebruik van Zijn schenden van den Sabbat, om het volk tegen Hem op te stoken?

Maar dat helpt niet meer. Daar zijn de menschen reeds aan gewend geraakt.

Maar als Hij den Sabbat eens schond tijdens het heilig Sabbatmaal ter eere van Jehovah?

Dat waagt Hij niet! Dat is ongehoord!

Hij waagt het wel. Geloof dat maar zeker.

En als Hij het niet waagt, hebben wij het tòch gewonnen. Als Hij bang wordt, behoeven wij niet meer voor Hem bang te zijn.

Noodig Hem uit.

Hij moet in den val loopen.

Misschien ontsnapt Hem bij den wijn een onvoorzichtig woord.

Dan kunnen wij Hem aanklagen bij den Hoogen Raad.

Of bij Pilatus, die van God vervloekte.

Daar heft zich een hunner van zijn zetel op en vraagt om stilte.

„Genoeg, mijn vrienden, wij zijn het eens. Ik zal Hem uitnoodigen tot het Sabbatmaal op den komenden Sabbat — Hem en u.”

* * *

Door de straten van Kapernaüm en door de vlekken aan het meer ijlen de dienaars van den Farizeër om tot het Sabbatmaal uit te noodigen. Een dienaar komt ook tot den Heer.

Wel doorziet Hij de bedoeling der Farizeërs, maar vrees kent Hij niet. Zijn Vader is met Hem en het is de wil Zijn Vaders, dat Hij gaat.

Dan neemt Hij de uitnoodiging aan....

De Sabbat is gekomen in het schemerlicht van den dalenden dag.

In Sabbatsvrede rust de aarde. Daar spoeden zich de genoodigden naar het huis van hun gastheer.

Wijd-open staan de poorten, wijd-open de deuren van de eetzaal.

Het is immers een Sabbatmaal ter eere van Jehovah. En voor de open deuren verdringt zich de menigte van de straat. Nieuwsgierigheid heeft de menschen hierheen gelokt, nieuwsgierigheid en begeerigheid.

Zij zullen tenminste hun oogen den kost geven, om óók iets mee te krijgen van de tafelvreugde. En ze ademen in de geuren van het gebrad, de geuren, die uit de ruime keukens komen en hun oogen zien begeerig naar de keur van uitgezochte wijnen, die heidensche knechten bedrijvig aandragen. Voor heidenen is er immers geen Sabbatsrust en geen Sabbatsgebod.

Dicht bij de deur en leunend op zijn krukken, staat een waterzuchtig mensch. Een van de meest-

vertrouwde dienaren van den Farizeër heeft hem ingefluisterd, dat ook Jezus aan den maaltijd zal deelnemen. Dat de dienaar hem deze boodschap moet doen in opdracht van den Farizeër zelf, kan deze waterzuchtige niet vermoeden. Met moeite heeft hij zich hierheen gesleept. Nu staat hij maar onder de toeschouwers en hij ziet naar de rijk-versierde tafel, naar de voorname gasten in hun pronkgewaden. Zijn oogen zoeken Hem, van Wien hij hulp verwacht en verlossing uit zijn zwaar lijden.

De Heiland vangt Zijn blik, zoo vol heimwee, zoo ernstig vragend, op. Maar Hij ziet ook de loerende opmerkzaamheid in de gelaatstrekken van hen, die met Hem aan de tafel aanliggen.

Daar vraagt Hij hen: Wat is meer, een mensch, of een os en een ezel?

Gevangen in hun overleggingen zien zij Hem aan en de Heiland vraagt verder: Wiens ezel of os van ulieden zal in eenen put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats? Uw vee helpt ge op den sabbat, als het in nood is, want uw vee kost u geld. Hebt gij dan voor een lijdenden broeder niets over, niet eenmaal een penning van het gewone menschelijke medelijden?

Dat hebben ze niet verwacht, de geveinsden, die alles zoo prachtig hadden uitgedacht. Vol grimmigheid zwijgen ze stil.

En de Heiland gaat naar den zieken man, legt Zijn hand op hem en maakt hem gezond. En een fluisteren en vragen gaat door het volk voor de poort. Ternauwernood houdt de eerbied voor den rijken gastheer en zijn voorname gasten den blijden jubel der menschen in bedwang.

De laatste gasten zijn aangekomen. Nu legt men zich aan tafel.

De gasten dringen vooruit naar de eereplaatsen. Met bestraffenden ernst ziet de Heiland het aan.

Een Sabbatmaal willen ze vieren, om God te eeren en zelfs nu kunnen ze hun ijdelheid en hun hoogmoed niet verloochenen.

Daar spreekt Hij tot Zijn dischgenooten: Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zoo zet u niet in de eerste zitplaats, opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij; en hij, komende, die u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef dezen plaats; en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.

Maar wanneer gij genood zult zijn, ga heen en zet u in de laatste plaats, opdat, wanneer hij komt, die u genood heeft, hij tot u zegge: Vriend, ga hooger op! Alsdan zal het u eere zijn voor degenen, die met u aanzitten; want een iegelijk, die zichzelf verhoogt, zal vernederd

worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

Met donkere blikken zien de gasten vóór zich.

De eerste spijzen worden opgedragen, uitgelezen en kostbaar, zoo, dat men kan zien: het geldt hier een Sabbatmaal. En ook zijn de spijzen overeenkomstig den rang en stand van den gastheer en hun kostbaarheid legt getuigenis af van zijn vroomheid. De gasten roemen hem met volen mond en voelen zich recht vroom en deugzaam. Zij geven zelf immers ook zulke gastmalen.

De Heiland zwijgt. Zijn peinzend oog zoekt het volk aan de poort. Wat moeten de menschen wel denken van een vroomheid, waarbij zij alleen maar kunnen toezien?

Dan zegt Zijn gastheer tot Hem met uitgelezen spot: Is mijn gastmaal niet naar Uw genoegen? Verlangt Gij kostbaarder spijs en grooter eer?

Maar vol heiligen ernst antwoordt de Heer: Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zoo roep niet uw vrienden, noch uw broeders, noch uw magen, noch uw rijke geburen; opdat ook deze u niet te eeniger tijd wedernooden, en u vergelding geschiede.

Maar wanneer gij een maaltijd zult houden, zoo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden, en gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen.

Een ondraaglijk zwijgen legt zich op de gasten. Waarom hebben zij Hem uitgenoodigd?

Eindelijk zegt een der gasten, terwijl hij vroom zijn oogen opslaat en al zijn best doet, om zijn woorden zalvingsvol uit te spreken: Wij zijn hier niet, om het gehemelte te streelen, maar om onze zielen te verkwikken met vrome, sterkende gesprekken. Hoe wordt niet de Sabbat geheiligd, als men zoo in vrome overdenking onder vertrouwelijke gesprekken zijn brood eet. Hoe zal het ons wezen, wanneer wij tot de eeuwige Sabbatsvreugde zijn ingegaan en wij met de groote profeten, met de mannen Gods uit de vorige tijden, en met de vrome zangers onzer heerlijke psalmen en de geloofshelden van ons volk zullen aanzitten. Ja, zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk Gods.

De vrome fraze is ten einde gebracht. En de schijnheilige fraze-helden zijn mild met hun bijvalsbetuigingen.

Maar in de oogen des Heeren vlamt het op. Machtig klinkt Zijn stem door de feestzaal:

Een zeker mensch bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen.

En hij zond zijnen dienstknecht uit ter ure des avondmaals, om den genooden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn gereed.

En zij begonnen allen zich eendrachtiglijk te verontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb eenen akker gekocht, en het is noodig, dat ik uitga, en hem bezie: ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.

En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.

En een ander zeide: Ik heb eene vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen.

En dezelve dienstknecht wedergekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijnen heer. Toen werd de heer des huizes toornig en zeide tot zijnen dienstknecht: Ga haastiglijk uit in de straten

en wijken der stad, en breng de armen en verminkten, en kreupelen en blinden hierin.

En de dienstknecht zeide: Heere! het is geschied; gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.

En de heer zeide tot de dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen, en dwing ze in te komen, opdat mijn huis vol worde. Want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.

Daar staan ze op met vlamme gezichten, heet van wijn, verontrusting en woede.

Maar de Heer staat ook op en gaat naar buiten.

En jubelend volgt Hem de menigte voor de poort.

WINST OF VERLIES?

EN van de meest brandende kwesties, waarmede onze jongeren zich bezig houden, is zeker wel de vraag naar de verhouding tusschen christendom en kunst. O zeker, ik weet wel, dat er genoeg jeugdigen zijn die, zoo ze al meer of minder vaak een boek ter hand nemen, daarbij aan de kunst niet denken. Hetzelfde geldt van het spelen van een muziekstukje, het „doen” van een voordracht enz. Toch helpen ook zij, onwillens en onwetens mee, om de kwestie urgent te houden. En tegenover hen staan de heel velen, die, het is niet teveel gezegd, kunst-genot ervaren als iets, dat hoort bij de ontwikkeling van hun persoonlijkheid. Als iets, waar ze niet buiten kunnen.

Zooals men bij het woord „kunst” kan denken aan schilderkunst, beeldhouwkunst enz., zoo is ook het groote gebied der litteraire kunst onderverdeeld in verschillende kleinere terreinen, die elkaar wel af en toe raken, maar toch allen iets eigens hebben. Het is door een paar uitingen in verschillende periodieken, dat ik mij gedrongen voelde, iets te zeggen over één van die terreinen, n.l. over de kunst van reciteeren, voordragen. In „Uitbouw,” maandblad voor jong Ger. Hilversum wordt de naam van ons blad genoemd naar aanleiding van de vraag, wat al of niet toegelaten is op de jeugdverenigingen en de jaarfeesten daarvan. Terwijl ds. D. van Dijk in de „Groninger Kerkbode” het heeft over wedstrijden, mede over reciteerwedstrijden, en daarbij deze merkwaardige uiting neerschrijft:

„Is het voordragen van veel stukken eigenlijk wel iets anders, dan toneelspel. In een toneelstuk zijn ook „monologen,” d. w. z. „alleen-spraken.”

Welnu, wat zijn veel declamatie's anders dan het geven van zulk een monoloog.

Bekend is het stuk van Geerten Gossaart, „De Verloren Zoon.”

Daarin hoort ge den Verloren zoon, bij zijn terugkeer in het ouderlijk huis, zelf spreken.

„Vaarwel gij wandelstaf, gij gordel, zijt ontbonden” enz.

Wie dus dat stuk voordraagt en dat stuk goed voordraagt, och, die doet feitelijk hetzelfde als een tooneelspeler, die zich inleeft in zijn rol.”

Hier wordt dus het bezwaar, dat onder ons vaak genoemd wordt als het overwegende tegen het toneel, toegepast ook op gedichten, waar niet de dichter eigen stemming vertolkt, doch die van een ander. Maar wanneer dit bezwaar geldend is, en dus christenen met recht komt vermanen tot onthouding, dan moet de lijn worden doorgetrokken. Dan begeeft niet slechts hij, die dit gedicht *voordraagt*, zich op gevaarlijk terrein, maar dan verkeerde ook reeds de dichter daar, en vooral niet in mindere mate. Want om weer te kunnen geven, wat de Verloren Zoon, van wien het gedicht spreekt, gevoelde, moet de dichter zich eerst hebben verplaatst in die gevoelens, zich hebben ingeleefd, niet in een rol, maar in de zieletoestand van een bepaald persoon. Dan zouden voortaan onze christendichters zich streng moeten bepalen tot het zuiver-lyrische vers, of tot natuurpoëzie, want wanneer in het verhalende vers personen worden geteekend, wanneer een Mérode verzen geeft als: „Extatische nonnen” en als zijn „Marialiederen,” evengoed als wanneer hij in „De Boer” den landman sprekende invoert, moet hij zich inleven in de zielegesteldheid van die anderen.

Dan behoort voortaan ook het gansche gebied der romankunst tot het verbodene. De christelijke roman evengoed als de niet-christelijke; „Moeder Stieneke” zoowel als „Jenny Heysten”; ja ook het verhaal, dat „op waarheid gegrond is,” want, zooals Van Hulzen zegt in zijn Radio-lezing, „een auteur kan het werkelijk leven teekenen en toch aan de waarheid te kort doen.”

Omdat hij alleen geeft de buitenkant, en niet het innerlijk leven zijner personen, de drijfveer tot hun daden. Alweer dus: de auteur, ook van den roman, moet niet alleen leven met zijn personen, hij moet zich in hun karakter inleven.

Wanneer nu de zaken zoo staan, rijst als vanzelf de vraag: is dan dit zich kunnen inleven in wat anderen gevoelen en denken, op zulk een wijze, dat men het der waarheid getrouw weet weer te geven, hetzij met het geschreven, hetzij met het gesproken woord, hetzelfde als wat genoemd wordt: „het kruipen in eens anders huid”, het verlies dus van eigen persoonlijkheid? En dan zeg ik met heel veel nadruk „neen!” Het zich in kunnen leven in wat een ander denkt en voelt, mits goed opgevat, beteekent 1e. verrijking van eigen leven en 2e. vergemakkelijkt voor anderen het omgaan met ons.

Verrijking van eigen leven. Er zijn menschen, heel veel menschen, die hun leven lang blijven in de kring, waarin ze geboren worden. Het zijn een eender soort menschen als zijzelve, waarmee ze voornamelijk in aanraking komen; dezelfde denkbeelden, die hun opvoeding bepaalden, hoorden ze aan bij 't grooter-worden en maakten ze tot de hunne, in één woord: hun leven is besloten tusschen tamelijk nauwe grenzen. Men moet niet meenen, dat ik hier alleen armeren op het oog heb; 'k heb vaak genoeg de ervaring opgedaan, dat rijken even erg en even dikwijls bekrompen kunnen zijn. Alleen: de rijken, wanneer ze hun gemis voelen, kunnen zich gemakkelijker verplaatsen buiten de hen gestelde grenzen. Voor de armeren is het voornaamste middel hiertoe: hun lectuur. Boeken kan men tegenwoordig bijna op iedere plaats tegen een zeer kleine vergoeding te lezen krijgen. Nu is het echter maar de vraag: wát en hoe men leest. Gaat het enkel om 't verhaal, om de intrigue, om „hoe het afloopt”; kiest men bij voorkeur boeken, die verhalen van weelderige milieus, of van verwijderde landen, om den druk van eigen omgeving te ontkomen, doch die dan ook niet veel meer geven dan een schildering van die milieus, dan is de winst gering, indien niet de schade grooter is dan de winst. Doch gaat het om de menschen in de boeken, om de denkbeelden, daarin vervat, dan bewerkt de lectuur wat bij anderen door het gedurig contact met menschen uit andere levenskring bereikt wordt: men wordt ruimer van blik, van opvatting; ziet niet meer eigen wereld als *de* wereld, ontvangt ter anderer zijde een nauwkeuriger denkbeeld omtrent het belang juist van eigen kring ten opzichte van het geheel, en zoo groeit men geestelijk. Maar dan moet men ook het boek, het gedicht tot zich laten spreken; men moet er

zich onbevangen tegenover stellen; men moet zich kunnen indenken, waarom de personen in een bepaald boek spreken en handelen, gelijk ze doen. Als vanzelf zal dat invloed hebben op de weergave van een boek of vers, wanneer men dit hardop voorleest. Pas wanneer men de karakters doorgrondt, kan men de personen met de juiste intonatie laten praten. Maar verliest men daarmee eigen persoonlijkheid? Immers neen. Dit is pas het geval, wanneer men niet anders meer kan dan weergeven wat anderen zijn; wanneer men leeft van stemmingen en het weergeven daarvan. En er zijn menschen, die nooit aan tooneelspel doen, en toch het karakter van een tooneelspeler hebben; die zich de eene dag voelen een grootmoedige, de andere een verongelijkte, de derde een uitnemend-vrome, die daarnaar spreken en handelen, en op dat oogeblik meenen, wat ze zeggen en doen, en die toch in werkelijkheid alle eigen karakter missen.

Uit wat ik hierboven schreef is nu ook gemakkelijk op te maken, waarom ik dit zich in kunnen leven in de gevoelens van anderen noemde een vergemakkelijking van den omgang met anderen. Immers, een heel groot deel van de moeilijkheden tusschen menschen en menschen komt voor uit verkeerd begrijpen. Men kan meening tegenover meening stellen, tot in den diepsten grond verschillen, en toch elkaar blijven waardeeren en eeren. Maar wanneer men begint elkaars woorden te verdraaien, elkaars oogmerken te verdenken, dan is achting en waardeering onmogelijk geworden. Toch komt de scheiding zelfs van wie elkaar eerst nastonden, meest daardoor. En niet, omdat men met opzet een verkeerde voorstelling geeft van elkaars woorden en gedachten. Doch enkel, omdat men de gedachten van den ander niet nadenken kan; niet begrijpen, hoe hij in volkomen eerlijkheid komt tot een inzicht, verschillend van, misschien tegenovergesteld aan het onze. Wie dit wel kan, met die is het gemakkelijk discussieeren. Dit wel-kennen houdt niet in, gelijk sommigen meenen, een mindere beginselvastheid. Ook wie volkomen overtuigd is van de waarde van eigen beginselen, en volkomen bereid die te verdedigen, kan toch aan den anderen kant, gedreven door een goed inzicht, een ruime mate van begrijpen, den tegenstander recht doen.

Ik meen dan ook niet teveel te zeggen wanneer ik volhoud, dat men er niet is met te beweren: het recht genot van de kunst (want hierop komt het neer) vraagt een zich inleven in de gevoelens van anderen, en is *dus* gevaarlijk, ja te veroordeelen.

Wel degelijk moet de vraag naar winst of verlies onder de oogen worden gezien. J. M. W.—W.



Op de Hollander • Hellendoorn

WIJ GAAN KAMPEEREN.

NEEN, nog niet in een eigen kampeergebouw. Zóóver zijn we nog niet, al hopen we ook zoover te komen.

We hadden ook niet gedacht, dat we ons doel zoo gauw zouden bereiken. Er hoort heel wat toe, voor het laatste steentje is aangebracht.

Als onze lezeressen, als al onze lezeressen hun best blijven doen, ja, dan zullen we zeker komen, waar we wezen moeten.

Nu de tijd gekomen is, dat we zoo langzamerhand aan kampeeren gaan denken, moeten we ons ook eens weer bezig houden met ons eigen kampeergebouw en er weer voor gaan werken.

Maar ondertusschen staat nu al vast, dat we gaan kampeeren. Dezen zomer gaan we naar Hellendoorn. Ge moet de kaart van Overijssel maar eens opzoeken, dan zult ge Hellendoorn wel vinden.

Dicht bij Hellendoorn staan kampeergebouwen en daarvan hebben we er een afgehuurd. Daar hopen we onze abonné's te ontvangen.

Natuurlijk moet er nog heel wat voorbereidend werk gedaan worden, vóór we kunnen genieten, maar dat hebben we er allen gaarne voor over.

We zullen dezen zomer twee kampweken hebben, het eerste kamp is van 9—14 Juli en het tweede van 20—25 Augustus. Onze abonné's hebben dus keuze. Wie in de eerste week niet kan, kan wellicht in de tweede week en omgekeerd.

We deelen nog wel nader mede, wat zooal

moet worden meegenomen, wat de beste reisgelegenheid is, enz. *Voorloopig* het volgende.

Wie een kampweek wenscht mee te maken, geve zich zoo spoedig mogelijk op. Men kan zich *voorloopig* opgeven en ook definitief. Wie zich nu al voor vast kan opgeven, doe dit. Dit maakt ons het werk veel gemakkelijker en..... wie zich voor vast opgeeft, heeft de meeste kans, van de partij te zijn. Want de deelname is beperkt. We willen dit jaar eens een proef nemen en zullen daaruit zien, wat we een volgend jaar kunnen doen.

Voor elke kampweek hebben we 35 deelnemers noodig. Wanneer er voor elke kampweek 35 abonné's zijn, die zich voor vast hebben aangemeld, moeten we de anderen, die dan nog komen, teleurstellen. Daar is nu eenmaal niets aan te doen. Wie kan, melde zich dus dadelijk voor vast aan. Maar wie nog niet kan beslissen, en toch gaarne mee zou willen doen, melde zich *voorloopig* aan.

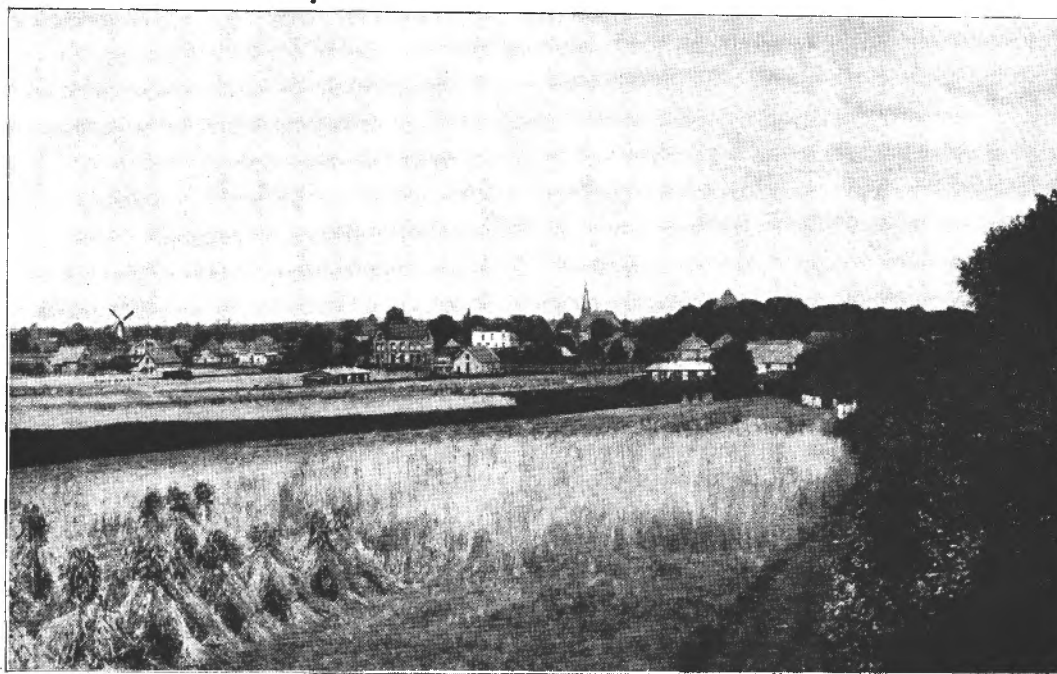
Noodig is, dat iedere deelnemer ons haar *volledige* adres opgeeft en haar *ouderdom*. *Vergeet dit vooral niet.*

Natuurlijk zullen er velen zijn, die zeggen: dat is iets voor mij. Ik weet vooruit, dat ik in een vertrouwde omgeving kom en bij gelijkgezinden. Maar.....de kosten.

Welnu, elke abonné van „De Jonge Vrouw,” die zich als deelnemer opgeeft, moet daar-



De Regge bij Hellendoorn.



Gezicht op Hellendoorn.

voor betalen de som van f 13.50. Natuurlijk moet ze ook zelf zorgen voor haar reispeld.

Overigens.... voor haar maaltijden en huisvesting zorgen wij.

Het is niet noodig, bij aanmelding voor vaste deelname dadelijk deze som aan ons op te zenden. Maar wel is noodig, bij opgave voor vaste deelname dadelijk de som van f 2.50 te zenden. Dit is ter bestrijding van onze voorloopige kosten. *Later*, als we daarvoor den tijd gekomen achten, zendt men ons dan nog f 11.—. In totaal dus f 13.50.

Mede-lezeressen, zusters, vriendinnen van abonné's kunnen zich ook aanmelden. Zij zenden bij aanmelding voor vaste deelname dadelijk f 2.50 en later f 14.—, dat is dus in totaal f 16.50.

Wij kunnen aan deze prijzen niets veranderen. Wil men het onder elkaar schikken, zoodat bij deelname van een abonné en haar vriendin ieder in totaal f 15.— betaalt, dan moet men dit zelf weten, maar wij blijven daar buiten.

Bij *voorloopige* aanmelding zende men geen geld, maar men sluite postzegel voor antwoord in.

Wie zich dus *voorloopig* aanmeldt, verplicht zich tot niets. Natuurlijk moet men het niet lichtvaardig doen, als men zoo goed als zeker weet, dat men toch niet mee kan doen, maar omgekeerd moet men ook niet denken: Ik kan het altijd nog doen. Wie 't eerst komt, heeft in elk geval de grootste kans, om mee te kunnen kampeeren.

Ieder die zich aanmeldt, deele ons mede, of de keuze van de kampweek aan ons kan overgelaten worden, of dat men voor de een of andere week voorkeur heeft.

Men melde kort:

Van 9—14 Juli of

van 20—25 Augustus of
onverschillig welke week.

De prijzen voor de kampementen zijn zeer zuinig berekend. Mocht onze rekening echter sluiten met een batig saldo, dan zullen wij dit ten goede doen komen aan ons eigen kampeergebouw.

Het ligt dus volstrekt niet in onze bedoeling, winst te maken. Het is er ons alleen om te doen, onze abonné's aangenaam te zijn en de band tuschen de lezeressen van „De Jonge Vrouw” te versterken.

Men moet er op bedacht zijn, dat men in een *kamp* komt en dat men zich dus niet de weelde en gemakken van thuis zal kunnen verschaffen.

De voeding zal goed en degelijk zijn, maar eenvoudig. Wat de ligging betreft, die is voldoende, maar men slaapt op stroo. Daarom moeten dan ook dekens enz. worden meegenomen, maar daarover schrijven we later nog wel.

Een kampweek is ideaal voor *gezonde* meisjes, die niet tegen een beetje moeite opzien en die een poosje willen genieten van het zijn in de vrije natuur. Daarvoor is in het kamp te Helledoorn volop gelegenheid. Men kan wandelen en fietsen naar hartelust. Voor de zwemsters is er gelegenheid in de Regge, om hun gezonde sport te beoefenen. Natuurlijk zullen er allerlei tochtjes worden georganiseerd.

Voor *bevoegde* leiding wordt gezorgd en wij stellen ons voor, dat de deelneemsters niet alleen een gezellige en prettige kampweek zullen hebben, maar dat zij ook, als het 's avonds rustig wordt, zich zullen scharen om hun leidster, om samen te spreken over het ééne noodige. De kampweek moet, zal het goed zijn, in dit opzicht blijvende indrukken achterlaten.

Men rekene er op, dat men zelf de handen uit de mouwen zal moeten steken. Er is in een kamp het een en ander te doen en de deelneemsters zullen allen zooveel mogelijk moeten meewerken.

Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat er voor sport en spel en zang en samenspreking geen tijd zal overblijven. Dat komt wel in orde. 't Wil echter wel zeggen, dat men in het kamp moet komen met de gedachte, elkaar het leven zoo aangenaam mogelijk te zullen maken. Als allen even aanpakken, valt het met het werk ook zeker mee, vooral waar het lezeressen van „De Jonge Vrouw” betreft. Die willen immers gaarne iets voor anderen doen.

Zelfs als het weer eens een dag niet mee mocht vallen, kan het in een kamp nog echt-gezellig zijn, als het zonnetje van binnen er maar is.

Men heeft nu wel alles goed begrepen? Laten we hier in 't kort herhalen.

Men geve zich zoo spoedig mogelijk op en melde er bij: *voorloopig* of *definitief*. In 't laatste geval zende men meteen een bedrag van f 2.50 in.

Men geve eveneens *volledig* adres en ouderdom op.

Men schrijve, of men al dan niet aan een van beide kampweken de voorkeur geeft.

Een abonné van „De Jonge Vrouw” betaalt in totaal f 13.50 en niet-abonné's — ook medelezeressen, — betalen f 16.50.

En nu wachten we af. Wanneer we 2 × 35 deelneemsters hebben, komt er onherroepelijk een eind aan. Wie dan nog komt, kan niet meer geplaatst worden. Natuurlijk zijn we bereid, alle mogelijke inlichtingen te geven, maar men vrage niet te spoedig, als het niet dadelijk noodig is. Wie mee doet, ontvangt ook zonder vragen alle inlichtingen, die ze hebben moet.

Alle correspondentie over de kampweken richtte men aan de Redactie van „De Jonge Vrouw” te Baarn.

GOEDE VRIJDAG.

O dag des doods, o dag des levens,
Gevreesd en toch begeerd!
Ge ontzet en gij vertroost mij tevens,
Zoo vaak gij wederkeert.
Gij zaagt Gods eigen Zoon gebonden,
Bezwijken in Zijn bloed;
Maar ook, het handschrift mijner zonden
Vernietigd aan Zijn voet.

Zijt *Gij*, o Heer, aan 't kruis geslagen
Om 't geen *ik* overtrad?
Hebt Ge, eer mijn oogen 't daglicht zagen,
Mij alzo lief gehad?
Ontneem dan, daar ik voor U kniele,
Mij dit zelfzuchtig *Ik*,
En word de liefde mijner ziele,
Tot aan mijn jongsten snik!

Dan licht steeds in den dag van heden
Me een *Goeden Vrijdag* aan,
Die mij met psalmen en gebeden
Ten kruisberg op doet gaan!
Die mij ziet lijden aan Uw wonden,
En sterven aan Uw dood,
Mijn ouden mensch met al mijn zonden
Begravende in Zijn schoot.

J. J. L. TEN KATE.



De Afname van het Kruis

Caspar de Crayer.



Gezicht op de magere brug, Amsterdam.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

LANGS DE WEGEN.

GEKLAAGD wordt er allerwegen. En over allerlei. De een klaagt over z'n werk, de ander over wat anders, maar aan het algemeene klagen doet bijna iedereen mee.

't Hardste wordt er geklaagd over den tegenwoordigen tijd, over de tegenwoordige jeugd en — over de tegenwoordige dienstboden.

En ja, als er geklaagd wordt, moet er ook wel reden voor zijn. En we *weten* allemaal wel, dat er veel hapert. Maar helpt al dat klagen wel? Wordt er niet wat te veel gekermd, en te weinig *gedaan* tot verbetering?

Wie over zijn dienstbode klaagt, kan heel goed groot gelijk hebben, maar is 't niet evengoed mogelijk, dat voor een deel de schuld bij mevrouw ligt, al is 't ook misschien voor een klein deel? Zij heeft misschien wèl gevergd, dat haar dienstbode 't hâar naar den zin zou maken, maar heeft zij van haar kant ook een beetje haar best voor

haar dienstbode gedaan? Heeft zij haar wat huiselijkheid willen geven? Heeft ze er om gedacht haar als mènsch te behandelen, en niet als een soort huishoud- en werk-machine? *Praat* zij wel eens met haar meisje? Kènt zij haar eigenlijk wel?

Ik ben 't op dat punt wel een beetje eens met „Eva” uit de *Vrouwenpost* (de vrouwenrubriek van de *Haagsche Post*). Die vertelt deze week op de haar eigen luchtige manier van hâar dienstbode, en 'k vind het stukje tē aardig, om het niet in z'n geheel mijn lezeressen voor te zetten.

„De opvoeding der Dienstbode” noemt zij haar schetsje, en dan begint ze:

„Dit wordt een loflied op de dienstbode, regelrecht uit mijn hart. Het moet maar eens uit zijn met die klachten. Waar ik kom, werpt men zich met blijkbaar genoeg op het dienstboden-vraagstuk, en van hoe weinige meisjes hoor ik goeds! Zijn ze niet snoepzuchtig, dan jongleeren ze met

de cijfers van het huishoudboekje tot de uitkomst klopt. Zijn ze bij toeval eerlijk, dan houden ze lange conversaties aan de deur met den slagersknecht, tot ze hem afschepen met een: „ga weg, engerd!”

Sinds de Hollandsche gulden niet veel meer dan anderhalve mark vertegenwoordigt, is er in den koers der Gretchens, met wie men zich zoo heerlijk kon wagen in het labyrinth der Duitsche grammaire, ook al de klad gekomen. Zij zijn grootendeels naar haar Heimat teruggekeerd, en over de weinigen, die gebleven zijn, verneem ik ook al klachten.

Toch: een lofzang op de — neen, om te beginnen op *een* dienstmeisje, mijn vijftienjarige, een moedertje in den dop, zoo vol toewijding, zoo immer waakzaam, dat ik vaak moeite heb haar niet eens te knuffelen.

Stilletjes gaat ze haar gang; niets ontsnapt haar. „Hep u nog wat geld voor me, want me thee is op, en suiker mag u ook wel hebben. Dan neem ik gelijk uw schoenen mee, want u hep weer leelijk de hakken afgeloopen.” De onverhoedsche vraag: „Waarom was de groentenman zoo duur, gisteren?” brengt haar niet in verwarring; laconiek antwoordt ze: „Dat vond ik ook, en ik heb al aan mijn moeder gevraagd, hoeveel die voor de spruitjes betaalde, en ze zei, dat ik me in mijn nek had laten zien. Maar hij komt straks en dan hoort u het wel.”

Eerlijk gezegd, zit ik een beetje bij haar onder de plak. Maar het is genoeglijk, mij door haar te laten bedillen. „Ik ga nu om boodschappen; doet u effe open als er gebeld wordt, en als het de bakker is, neem u dan twee broodjes en een roggetje. Het geld ligt al in het mandje.”

Zaterdagmiddags de vertooring, die mij telkens opnieuw bekoort. Het hoofd aandachtig gebogen, de haren als manen over haar gezicht, telt ze haar cijfers op, waaronder ik soms aantref: voor 10 cents naalden voor een arme vrouw (mondelinge toelichting: „die komen altijd te pas”), en ze gaat niet

naar huis, eer haar saldo klopt met den inhoud van het cigarettendoosje, haar kas.

Neen, van mij zult ge geen klachten hooren. Misschien zult ge zeggen, dat ik het bijzonder goed getroffen heb. Maar dan vraag ik u: hebt ge wel eens getracht uw dienstbode *op te voeden*? Dan moet ge haar jong in betrekking nemen, als zij nog plooibaar is. Begin met haar te vertrouwen en als volwaardig te behandelen. Leer haar, tusschen het werk door, dat het prettig en voordeelig is, ordelijk, spaarzaam en ingetogen te zijn. Bemoei u veel met haar, als was zij uw eigen kind; bind haar aan u door goedheid en rechtvaardigheid; breng haar stilletjes wat kennis, smaak en manieren bij. Wees ook eens vroolijk met haar, zonder veel vrees voor uw prestige. Prijs haar, als ze dat verdient. Kweek haar op tot een huisgenoot. Bedenk, dat niemand zoo



Baby.

Baronesse J. v. Lijnden—de Clercq.

goed gediend wordt als wie *gaarne* wordt gediend. En wanneer u deze proef, met tact en geduld, genomen hebt, vertelt u mij den uitslag eens. Ik wed, dat u dan met mij instemt in mijn loflied op de dienstbode."

Ik vind dit stukje aardig. 't Heeft wel iets te zeggen ook.

't Dienstbodenvraagstuk zou misschien zoo'n gróót vraagstuk nooit geworden zijn, als van de kant van de „mevrouwen" in dit opzicht alles in orde was geweest.

Wie klaagt heeft vaak gelijk, maar tòch ook heel vaak juist de schuld.

Heel jammer is, dat 't voor een deel ook aan de niet-goede verhouding tusschen mevrouw en haar huishoudelijk personeel te wijten is, dat zooveel meisjes aan dit werk den rug toekeerden, en haar heil gingen zoeken op fabrieken en kantoren, waar ze misschien over 't geheel als arbeidskracht wel voldoen, maar waar velen toch zeker *niet* op haar plaats zijn.

Over vrouwelijk werk gesproken, in het Maartnummer van „De Vrouw en haar Huis" vertelt Mevrouw J. Stam—Dresselhuys van haar bezoek bij een vrouwelijke tuinarchitect.

Of dit een specifiek *vrouwelijk* beroep is? Laten we de schrijfster aan het woord laten.

„Nee, natuurlijk niet," zegt ze.

„Wel een beroep, dat zoowel aan man als vrouw zeer speciale eischen stelt. Zonder een groote liefde tot de natuur en een zekere mate van artisticeit valt nooit iets te bereiken, zelfs niet door veel studie. Wat niet wegneemt, dat iemand, die met bovengenoemde talenten is gezegend, wel terdege een ernstigen en langen studietijd moet doormaken om de noodige praktische en theoretische kennis te verkrijgen.

Misschien is er één zijde aan dezen werkkring, die juist de vrouwelijke tuinarchitecte moet aantrekken: de kleine tuin, de verschoppeling tusschen de hooge stadshuizen of tusschen stoffige straat en woning.

Veel kleine tuinen liet de tuinarchitecte mij dan ook als haar werk zien. Maar ook grootere, alle van verschillenden vorm, en verschillende ligging. Hier een eenvoudige tuin met een groot grasveld; een enkele boom; wat bloeiende struiken. Daar een tuintje waar letterlijk ieder plaatsje benut was; waar het gras was vervangen door een bloemenveld en een mooie verzameling rotsplanten bloeide in het muurtje dat het terras afsloot.

„De bewoners van dien eersten tuin," legde de architecte mij uit, „wilden een eenvoudig, gemakkelijk te onderhouden plan. In dit huis woont een echte plantenliefhebster, die in haar tuintje

zooveel mogelijk bloemen kweekt. Ik geef hier ook nog geregeld advies."

Ik dacht hoe prettig het moest zijn voor de eigenares van dezen tuin om bij haar kweken en zorgen altijd raad te kunnen vragen aan iemand met verstand van zaken, iemand, die het er nu eens niet op had voorzien een zoo groot mogelijk aantal „geraniums" of „Afrikaantjes" af te leveren. En hoe een voldoening het voor de aanlegster moet zijn om een waakzaam oog te mogen blijven houden over haar schepping. Want juist het goede onderhoud van een tuin werkt er zoo toe mee om den aanleg tot zijn recht te laten komen. Het toezicht op verschillende tuinen vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het werk van de tuinarchitecte.

„Heb je ook wel eens moeilijke cliënten?" wilde ik vragen. Maar ineens zag ik in gedachten een tooneel dat zich afspeelde in 't voorjaar toen ik — liefhebster zonder titel van tuinarchitect maar ook zonder rekeningen of nota's — voor een kennis een tuintje veranderde. Ik zag me zelf staan met een zak crocusbollen en het vriendelijk verzoek:

„Wil je deze bollen dan in den grond laten zetten, vóór de struiken?"

Zij van den tuin: „Ja, goed."

Ik: „Maar niet in 't gras."

Zij: „Ja, ja."

Ik: „Ook niet stijf op een rijtje, hoor, maar zoo in groepjes van vier of vijf."

Zij: „Ja hoor," binnensmonds „wat zeur je over die paar bollen."

Ik: „Heb je de muurbloemen al besteld om tegen het huis te zetten?"

Zij: „Hm, hm..."

Ik, achterdochtig: „Wat zeg je? Je hebt er toch al niet iets anders gezet?"

Zij: „Ja, zie je, we hebben een paar planten van de burens gekregen, nu bestel ik maar geen muurbloemen meer."

Ik: „Laat eens kijken wat voor planten. Maar die vaste margrietten staan hier heelemaal niet goed. Ik had toch gezegd muurbloemen, roode, hooge muurbloemen!"

Zij: „Nu ja, maar als de burens nu zoo vriendelijk zijn. Trouwens, is 't jouw tuin of mijn tuin?"

Nee, ik hoefde niets te vragen. Er zouden overal wel menschen zijn die af en toe den dooddoener: „Is 't jouw of is het mijn tuin?" gebruiken. En ik kreeg al een antwoord op mijn onuitgesproken vraag, toen we den volgenden tuin binnengingen en er aan mijn oor werd gefluisterd: „Die stamrozen daar, wou ik er niet in hebben, hoor!"

Hoe moeilijk moet het ook dikwijls zijn om de menschen te overtuigen, dat ze onmogelijk alle



Avond bij Naarden.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

planten in hun tuin kunnen bezitten. Ondankbare menschen, die juist blij moesten zijn dat er betrouwbare tuinarchitecten bestaan, die geen voordeel bij een groote levering van planten hebben. Ach, het is immers ons aller fout, dat we bij iedere mooie nieuwe plant of struik die ons treft onmiddellijk denken: „Heb ik daarvoor nog niet een plaatsje in mijn tuin?” Terwijl de goede manier zou zijn, eerst zijn tuin rustig na te gaan en dan te vragen: „Ontbreken hier soms nog planten en, zoo ja, welke soorten passen dan het best in het karakter van mijn tuin?” Want iedere streek, iedere grondsoort verlangt haar eigen boomen en plantengroepen. En iedere boom en plant, op de goede wijze aangebracht, is in zijn soort mooi. We voelen heel goed dat we geen iepen moeten planten op een heideheuvel, noch heideplanten in onze polderlanden. Maar toch — om een paar duidelijke voorbeelden te noemen — hoeveel blauwsparren komen we nog tegen in tuintjes met zwaren kleigrond temidden van een weidelandschap? Hoe dikwijls wekken de moeizaam begoten grasveldjes in de badplaat-

sen van onze Noordzeekust ons medelijden op? Het advies van een tuinarchitect zou deze vergissingen hebben voorkomen.”

* * *

Tot zoover „De Vrouw en haar Huis.”

En neen, een *speciaal* vrouwelijk beroep vind ik dat van tuinarchitect zeker niet. Maar *onvrouwelijk* toch óók niet. Mij dunkt, dat een vrouw, die meestal wel liefde heeft voor bloemen en planten, in dit soort werk haar eigenlijke aard veel beter zal kunnen ontplooiën dan b.v. in het zakenleven. Maar dit vak is niet voor ieder weggelegd. Er zullen altijd meer huishoudsters en meer kantoor meisjes noodig zijn, dan vrouwelijke tuinarchitecten. Men zal dan ook wel bijzondere aanleg en bijzondere energie en bijzondere liefde voor dit werk moeten hebben, om hierin iets te bereiken.

In ieder geval kunnen we, nu de mooie tijd er voor komt, als we zelf een tuin of tuintje hebben, daar eens aan 't verbeteren en verfraaien gaan. Daar hoeft je geen tuinarchitect voor te zijn!

PASCHEN.

Jezus is verrezen!
Aarde en heemlen, hoort het aan!
't Moet uw wachtwoord wezen:
„Hij is opgestaan.”
Al de zarken, al de zoden,
Schudden op 't geluid:
't Is een stem tot alle dooden:
„Lazarus, kom uit!”

Gaat nu, Vreugdeboden!
Met de last die Hij u geeft;
Roept tot alle dooden,
Want de Redder leeft!
Duizenden, reeds half versteven
In den nacht des doods,
Zullen door en voor Hem leven,
Eeuwig en altoos.

Wij ook, Man van smarten,
Die ons vrijkocht met Uw bloed!
Leggen onze harten
Neder aan uw voet.
Wij ook, Koning onzer Vrede!
Bidden om Uw geest:
Deel ons al Uw schatten mede,
Maar Uw liefde 't meest!

't Doet ons hart geen schade,
Schoon ook de Aarde in gruzlen sloeg:
Aan Uw heilgenade
Hebben wij genoeg.
En, of 't lijkkleed ons omwikkel,
Straks verbreekt de cel,
Bij ons: „Dood! waar bleef uw prikkel!
Waar uw zege, o Hel?”

J. J. L. TEN KATE.

ONZE KLEEDING.

AAN een vrouwelijk professor van de Columbia-University te New-York werd onlangs gevraagd: „Hoeveel geld mag een jonge vrouw per jaar besteden aan haar kleeding?”

Het antwoord was: „Tweehonderd pond Sterling.”

Sommige harer studenten, en wij verstaan dit, vonden dit „heel veel.” Doch andere vrouwelijke studenten achtten het genoemde bedrag „veel te gering.” 't Moest minstens zeshonderd pond Sterling zijn. Wie welgekleed wil gaan behoort toch steeds 7 paar schoenen, 24 paar kousen, 6 gewone japonnen, 2 avondjaponnen en 4 uitgaansjaponnen te hebben. Hoeden en versieringen moeten bijpassend zijn. En de heele garderobe moet eenige keeren per jaar vernieuwd worden.

Gelukkig, dat wij met minder tevreden kunnen zijn.

Wat is het in-droevig, dat zoovelen mooie kleeding het begeerlijkste goed achten: 't beïduidt de grootste oppervlakkigheid.

„Ziet, de mensch!”

Christus droeg het spotkleed, opdat wij uit 's Vaders hand kleeding zouden ontvangen, om ons te dekken. Ook door 't Hem smadelijk om de schouders geworpen purperen kleed vereenigde Hij: rechtvaardige barmhartigheid en genadevol Recht. Hij verdiende door Zijn lijden de kleeding voor ons!

Hoe zouden wij dan door dwazen opschik Hem onteeren: „Ik deed dat kleed Hem dragen!”

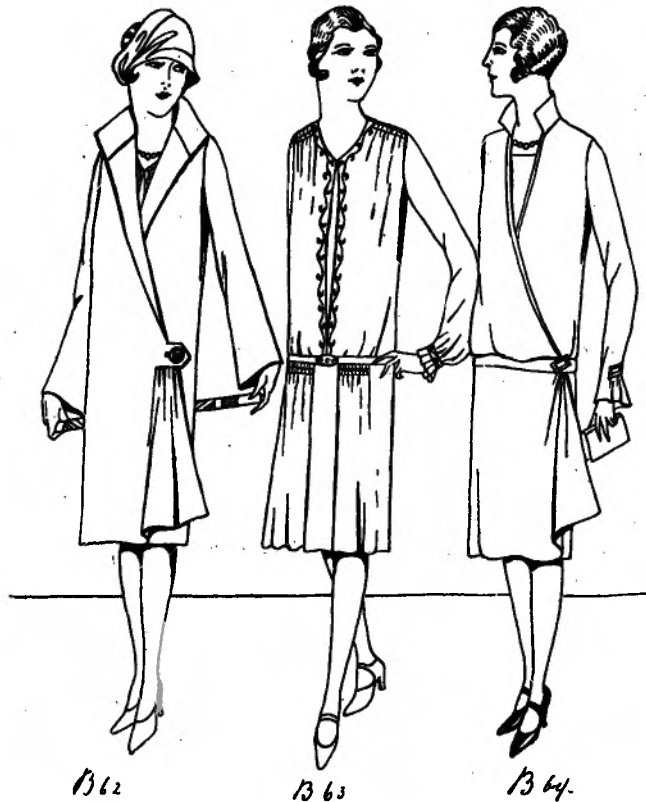
Wij zien al te veel voorbij het voorrecht ons gegeven. Dit komt, omdat wij ons op de aarde zoo „echt thuis” gevoelen, en zeer welbehagelijk in een zondig milieu kunnen leven.

Hierdoor grijpt ook het verslappend kosmopolitisme met gretige handen om zich heen; we kijken met begeerigen blik naar Oost en West, alsof 't daar te vinden is. Inzonderheid naar Parijs. Als de stof, de snit, de kleur maar à la Paris is!

Wat de Vlaamsche letterkunstenaar Timmermans zijn landgenooten toeriep, is ook voor ons van groote waardij: „De kunst van het land, van het ras, in al zijn diepe algemeene menschelijkheid is de kunst, die het leven veramandelt. Dit is de eenige redding uit het gedool.”

We moeten ook in onze kleeding weer onszelf durven zijn; niet angstvallig bevreesd, of alles wel naar de Mode is....

We hebben het dit voorjaar niet erg moeilijk, om de Mode te voldoen; als onze japon van ver-



leden jaar nog, wat de stof betreft, zeer wel toonbaar is, kan ze dit jaar ook nog best mee: veel grondige wijzigingen brengt Parijs dit jaar niet aan.

Laat me iets van de voorjaarsstoffen vertellen. De Mode is heel rijk. Haar vindingrijkheid wel zeer groot. Eere, wie eere toekomt!

Zijden, linnen en katoenen stoffen in groote verscheidenheid; wollen stoffen, 't zij zuiver wol of gemengd met zijde en metaal, in menigvuldige variatien!

De stoffenvoorraad is deels een uitbreiding van die van 't vorig jaar, deels een nieuwe vinding. Bij dit laatste denk ik aan de collectie's, welke voorzien zijn van een ingeweven rand, soms héél mooi!

De modekleur is beige, in allerhande tinten beige: geel-beige, groen-beige, caramel, biscuutkleur en champagne. Bovendien veel blauw: marineblauw, kobaltblauw, aquamarine en hemelsblauw. Ook nog weer zwart, zwart met wit en allerhande tint van grijs, vaak in combinatie met blauw, rood, geel en groen. En rood, zowel het donkere als het lichte rood. Verder nog groen: appelgroen en olijfgroen.

Bij deze opsomming laat ik het; ik ben nog wel bij lange na niet volledig, maar ik heb toch wel bewezen, dat de stoffen- en kleurenrijkdom groot is.

Als onze winkeljuffrouw nu maar voldoende geduld en tact bezit, en wij weten, wat wij willen, zullen we onze keuze uit den overstelpenden voorraad wel kunnen doen.

Ik las ergens: „een der kenmerkende verschijnselen van de nieuwe modellen is een geleidelijke evolutie. De „Haute Couture” heeft ten doel ons over te halen tot een meer echt vrouwelijke mode, die weer variatie in stoffen en lijn brengt.”

Vandaar dan ook, dat bij verschillende costuums de natuurlijke taille geaccentueerd wordt door breede en smalle ceintuurs.

De taillelijn is gestegen; het rokje wordt hierdoor schijnbaar iets langer. En in werkelijkheid is het ook iets verlengd; deze maatregel vindt bij ons allen instemming.

Opvallend zijn de volants, geplisseerde strooken en draperie's.

Ook zien we weer blouses, die in den rok gedragen worden; echt Hollandsch! In een enkele Show werden ze reeds getoond!

We willen dan nu drie costuums behandelen; twee japonnen en één mantel.

De eene japon is van wollen stof gemaakt; de andere van zijde. Voor den mantel kunnen we charmelaine, traver of anders veloutine nemen. Voor de eene japon willen we deze nieuwe stof beslist aanbevelen.

Bij de stofopgaven van al deze afbeeldingen rekenden we op een halve bovenwijdte van 50 cM. en een lengte van 1.18 M.

Allereerst dan *de mantel*, onder B 62.

Hiervoor is nodig 2.80 M. stof van 1.30 M. breedte.

't Model is zeer eenvoudig; de eenige versiering bestaat in het gedrapeerde voorpand; dit is op modegebied thans „weer” nieuw. „Weer” schrijven we met opzet: 't is nog niet zoo héél lang geleden, dat we een draperie op onze costuums hadden.

Het linkervoorpand, dit spreekt wel vanzelf, is smaller dan het rechter.

Voor we beginnen met knippen, leggen we de stof geheel open neer, met de rechte zijde naar boven.

Hierop komen *de beide voorpanden* naast elkander te liggen. Deze zien we op het „knip-overzicht” aangeduid onder *fig. 1 en 2*. Nu vouwen we de stof zoover dubbel als nodig is voor den rug.

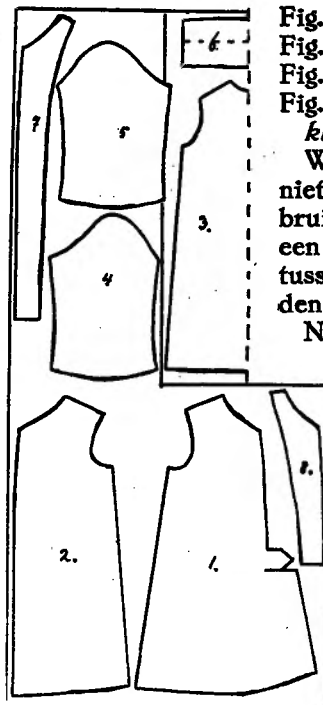


Fig. 3 is *het rugpand*;
Fig. 4 en 5 *de mouwen*;
Fig. 6 *de kraag*;
Fig. 7 en 8 *de binnenbe-
kleeding*.

Wij laatstgenoemd deel niet lang genoeg is, gebruiken we tot aanvulling een reep stof, die we wel tusschen de beide voorpanden hebben overgehouden.

Normaalpatronen à f 1.- franco per post. Heel gaarne ontvangen we, bij bestelling, opgave van gewenschte bovenwijdte, heupwijdte, lengte en mouwlengte.

B 63. *Japon van zijde.*

Bij een stofbreedte van 1 M. hebben we 2.70 M. nodig.

De japon is op den schouder gedoft; zoo ook een gedeelte van de voorbaan van den rok.

Aan de achterzijde worden rok en lijfje beide een weinig ingehaald.

Een front van crème of zacht roze crêpe de chine op een zwart zijden japon verhoogt het aspect. Gebruiken we een dezer stoffen hiervoor, dan voeren we daar ook den onderkant der mouwen mee.

Een geborduurde rand van zijde of kralen langs den hals en het front en op de mouwen is een zeer aan te bevelen garnering.

De verklaring van het „knip-overzicht” moge hier volgen:

Fig. 1 en 2 vormen samen *den rok*;

Fig. 3 en 4 zijn *de beide voorpanden*;

Fig. 5 is *het rugpand*;

Fig. 6 is *de mouw*;

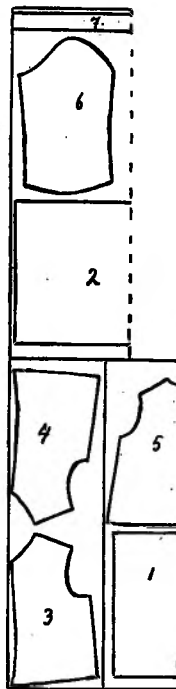
en Fig. 7 *de ceintuur*.

Zooals we op de teekening zien, wordt de stof eerst zóóver dubbel gelegd, als nodig is voor het rugpand.

Op dit dubbelgelegde gedeelte komen *de rokbaan* en *het rugpand* te liggen.

De beide voorpanden zien we op enkele stof.

Het overgebleven gedeelte wordt



op de gewone wijze dubbel gevouwen. Hierop knippen we de andere deelen.

De *ceintuur* zal niet lang genoeg zijn. Ter aanvulling hiervan houden we naast de voorpanden wel een gedeelte stof over.

Het naaien levert wel geen moeilijkheden op.



Op de patroon geven we duidelijk aan op hoeveel centimeter de verschillende deelen ingehaald moeten worden.

Normaalpatronen à f1.— franco p. p. Heel gaarne maatopgaven als bij B 62.

B 64. Nu rest ons nog de behandeling van de *japon van wollen stof*.

We hebben aan 3.30 M. stof genoeg, indien de breedte hiervan 90 cM. à 1 M. is.

Voor het front en de binnenzijde van het gedrapeerde rokdeel, den onderkant van de mouwen en den kraag nemen we zijde. Hiervoor is 65 cM. genoeg.

De insnijding in de mouwen wordt bedekt door een gesp.

Evenals bij den mantel hebben we hier bij den rok een groote en een kleine voorbaan.

't Gemakkelijkst is de stof weer geheel open neer te leggen.

Fig 1 wijst ons de *rechtersvoorbaan*;

Fig. 2 is de *linkervoorbaan*;

Fig. 3 het *rechtersvoorpand*;

Fig. 4 het *linkervoorpand*.

Voor den rug (fig. 5) leggen we de stof naast het linkervoorpand dubbel. De nog resteerende stof wordt op de gewone wijze dubbel gevouwen.

Nu knippen we Fig. 6 de *achterbaan*;

Fig. 7 den *mouw*,

Fig. 8 de *ceintuur*;

Fig. 9 den *kraag*.

Onder dit deel houden we nog stof over. Hiermede kan de ceintuurlengte worden gesuppleerd.

Het is zeer wel mogelijk, dat het naaien van de rok eenige moeilijkheden kan opleveren. Daarom het volgende: We stikken de zijde, die tegen den rok gezet moet worden aan, halen deze om, en zoomen ze dan, zoo onzichtbaar mogelijk, aan de binnenzijde over.

Nu leggen we de plooiën er in en rijgen de linker- en rechter-voorbaan op elkaar.

Daarna hechten we achter de plooi de beide banen op elkaar.

Met de mouwen doen we goed als volgt te handelen: Eerst knippen we de binnenbekleding langs den onderkant naar het model van den mouw na.

Deze strook zijde stikken we dicht. Ook naaien we de binnennaad van den mouw dicht.

We leggen de zijde op den mouw, stikken dit samen en halen het daarna om.

Langs de insnijding worden nu stof en zijde samen gerimpeld.

De buitennaad van den mouw wordt ook genaaid. Nu verbinden we de gerimpelde strook met den mouw. Op deze naad bevestigen we, we vermeldden dit reeds, een gesp.

Aan den onderkant van den mouw hebben we een soortgelijken naad.

Normaalpatronen à f1.— fr. p. p.

Gaarne ook hierbij de maatopgaven als bij B 62.

We herhalen nog eens, dat we onder *bovenwijdte* verstaan de omtrek van borst en rug, gemeten onder de armen over de buste.

De *heupwijdte* wordt gemeten 20 cM. onder de taille.

De *lengte* is de afstand van 't hoogste schouderpunt bij den hals tot den onderkant der japon.

De *mouw* meten we vanaf den schouder over den elleboog tot den pols.

A. BALDER.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen enz., richt men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw,” Baarn.

WENSCHT U UW HUIS
OF EETKAMER TE LATEN
INDICHTEN? DAN NAAD
LOV
DE **LOV** TE
OOSTERBEEK

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste A. V. te Gr.

Met groot genoegen lees ik altijd de O.C., en meer dan eens heb ik al gedacht, zou ik ook niet eens een stukje over het één of ander schrijven. Iederen keer is het echter in de slof gebleven, maar nu moest het, omdat ik het heelemaal niet met je eens ben.

Vanaf het begin heb ik het dagboek van Lien gevolgd en ik moet eerlijk bekennen met heel veel belangstelling, vaak heb ik zelfs mijn eigen stemming en gedachten er in weer gevonden.

Nu moet je niet denken, dat ik sentimenteel ben, hoor, net zoo min als Lien, en ook ik ga heel graag naar buiten in de voorjaarsstorm, trotseerend regen en wind.

Maar zoo ben je toch altijd niet. Je moet niet vergeten, dat het een dagboek is, wat je eigenlijk schrijft voor je zelf, waar je dan ook alles wat je meemaakt, wat je hoort, denkt enz. in schrijft.

Daarom vind ik het juist zoo mooi, omdat Lien zoo heel-heel eerlijk is tegenover zich zelf en anderen.

Graag zou ik hierop nog wat door willen gaan, maar ik durf niet goed, want ik heb maar een klein plaatsje gevraagd.

Misschien hooren we nog de meening van andere O.C.-ers 'k ben erg benieuwd.

Hartelijke groeten aan allen van RIE.

Naschrift van de Redactie.

Wij denken niet, dat onze lezeressen het over één rubriek in ons tijdschrift eens zullen zijn. Wij trachten steeds aan allen iets te geven en tot dusver zijn we daarin, gezien de gemaakte opmerkingen, niet ongelukkig.

Wat nu het dagboek van Lien betreft, we zouden onze lezeressen willen aanraden, zelf eens een paar dagboekbladen te schrijven, maar dan heel eerlijk. Wie dan die eigen dagboekbladen eens een tijdje wegsluit, om ze na een maand of drie eens over te lezen, zal misschien tot vreemde conclusies komen. Wie doet het eens? En hooren we er dan nog eens iets van? Voor 't zenden van zulke dagboekbladen houden we ons aanbevolen.

Hallo O. C.-ers!

Mag ik, al ben ik nog een vreemde eend in de O. C. bijt, even jullie aandacht vragen?

Depôts:

AMSTERDAM:
Haarl. straat 117.
Boeroestraat 13.

ARNHEM:
Kortestraat 5.

AMERSFOORT:
Langestraat 92.

HAARLEM:
Bakkenesergr.

WAGENINGEN:
Hoogstraat 30.

ZWOLLE:
Eiland 11.

ZAANDAM:
Hoogendijk 80.



OOK MET ELECTR. DRIJWERK

5 JAAR GARANTIE

Sedert de nieuwe jaargang, stuur ik „De Jonge Vrouw”, na ze zelf gelezen te hebben, naar een zendelingsvrouw in Indië.

Hier kwam ik aan, doordat ik een verslag las van het „comité voor lectuurverspreiding aan zendelingen”, met de oproep, ook mede te werken en adressen aan te vragen aan de secretaresse van het comité. Onder het verslag stond een lijstje van de verschillende week- en maand-tijdschriften, die gevraagd werden en daar stond ook onze „Jonge Vrouw” bij.

'k Had er dadelijk idée in, vroeg een adres aan en kreeg dat van Mevr. Jansz in Tajoe op Java, met de vriendelijke raad, er de eerste keer een briefje bij te schrijven, dan zou ik wel te weten komen of de zending welkom was.

Nu, de zending was welkom, dat bleek uit het briefje dat ik van Mevr. Jansz ontving, waar in ze schreef, dat „De Jonge Vrouw” daar een ronde maakt bij haar zusters en kennissen en waarin ze meteen nog 5 adressen op Java opgeeft, waar zij ook zoo héél graag ons blad zouden ontvangen.

Mevrouw heeft dus bepaald verkeerd begrepen, dat ik alleen mijn eigen abonnement opstuur en onmogelijk voor nog 5 abonnementen kan zorgen.

Maar zouden er nu onder al die O. C. ers niet een stuk of vijf zijn, die hun „Jonge Vrouw” hiervoor willen afstaan?

Dan krijg ik wel even een krabbeltje van je, hè, en dan stuur ik je dadelijk antwoord met zoo'n Indisch adres. Wil je maar schrijven aan: D. Roffel, Singel 280 i A'dam C. ? In afwachting van veel krabbeltjes (want het mogen ook meer dan 5 zijn)

Allen gegroet van

DICKY

Aan A. V. te Gr.

Met genoegen las ik Uw briefje in O.C. naar aanleiding van het Dagboek van Lien.

Met wat U daarin schrijft, over een ongezone sentimentele sfeer, ben ik het volkomen eens.

Maar toch schrijft U: „Heel mooi kunt U weergeven de stemming in de natuur en daarbij Uw eigen stemming.”

Nu voel ik me toch even schuldig, want ik snoode, heb oneerbiedig gelachen om het herfstfeest van 18 October. 'k Dacht daarbij aan de verzuchting van de Genestet: „Geef ons natuur en waarheid weer.”

Moet je dan zooiets bijzonders zijn om te genieten van Gods schoone aarde?

Er zijn toch wel heel eenvoudige menschen, die een diep gevoel voor natuurschoon bezitten, al gebruiken ze om uit te drukken, niet zooveel gekunstelde woorden als Lien.

Neen, dan de brieven van Oom Rondman aan z'n Toosje. Daar zat pit in. Ik denk er nog altijd aan terug als aan iets goeds en prettigs.

Met vriendelijke groeten

L. H. te Z.

Naschrift van de Redactie.

Lien zegt toch nergens, is 't wel, dat een eenvoudig mensch niet van de natuur kan genieten. Maar zij geniet er op haar wijze van, zooals u op de uwe. En als ze nu een mooie natuurbeschrijving geeft, wil dat niet zeggen, dat ze zichzelf zooiets bijzonders vindt. Moet ze dan zeggen: „Wat is 't mooi buiten?” Dat kunt u toch niet verlangen.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOJRUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

PINKSTEREN.

En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest.

Hand. 2 : 4a.

De Heilige Geest daalt neer in de Kerk des Heeren.

De Trooster is gekomen.

Het is de Geest der waarheid, die van den Vader is uitgegaan en van den Zoon getuigt.

Zij werden allen vervuld van den Heiligen Geest, die hen nu zal troosten, leiden en leeren.

Daar is nu de Kerk des Heeren, de woonstede van Gods Geest.

De Heilige Geest verbindt de Kerk aan Christus, haar Hoofd. De Heilige Geest verheerlijkt Christus en verkondigt Christus. De Heilige Geest leidt in alle waarheid en leidt alzoo tot Christus, die de Waarheid is.

Zal de Kerk des Heeren Kerk zijn, dan moet ze zijn en blijven een woonstede van Gods Geest.

Dan moet ook van de geloovigen in onze dagen kunnen geschreven worden: Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest.

Ach, wanneer het weer Pinksterfeest is, mag wel de vraag gedaan worden: Is dat zoo? Is dat *nog* zoo? En, zoo niet, hoe kan het dan weer zoo worden?

Wachten we de komst van den Geest nog zoo? Bidden we er nog om?

Bij al onze gebrokenheid en verdeeldheid kunnen we nog roepen: Kom, Geest des Heeren.

Wanneer we weer zoo roepen, is ook de eenheid er weer. Wanneer wij samen bidden om de komst van den Geest, vinden we daarin onze eenheid.

Zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest.

Stellen wij onze harten open voor de komst van Gods Geest. Doen wij dit niet, laat ons dan ook niet den schijn aannemen, alsof wij Pinksterfeest vierden. Wie waarlijk feest wil vieren op den Pinksterdag, bidt vurig om de komst van Gods Geest, opdat heel het leven geheiligd worde en de zonde uitgebannen.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

„DOE en Knelske. Nou, da's ook wat. Doe dreuge! Wel har dat docht. Nou, 'k loof nait dat ol' Belkingao d'r blied om zel wezen, as hai d'r wat van heurt. Kenst nou wel mit mie mitloopen, ik gao ook noar ploats. Of wolst nog even noar Knelske tou?”

De stem van Jan Berghuis trilde, toen hij antwoordde: „Doar wil 'k niks van heuren, Wieringao. Dat gait mie allinnig an.”

„Nou, 't is mie goud, heur. Hest 't lank nait zoo verkeerd veur. Loerst op 't ploatske, ol', Nou, moar hest 't nog nait, heur. Jao, ol' Belkingao zel zich veur die oetklaiden, dat kenst begriepen. Nee, heur.”

„Vraag ik dat den?” zei Jan Berghuis verontwaardigd. Maar heel zijn blijdschap was weg. Alles wat zoo mooi geweest was, werd neergehaald en bezoedeld. Slaan kon hij den rekel, die met zijn ruwe woorden durfde schenden, wat hem heilig was.

„Nou, 'k zol mien vrijerij moar stilhollen. D'r komt toch niks van.”

„Ken joe dat wat schelen?”

„Mic, nee heur. Om mie vrijst mit zus tougelieks.”

Jan Berghuis antwoordde niet meer. Hij liep door de duisternis naast Wieringa naar huis en op zich voelde hij drukken het harde lot van dienstbaarheid. Maar daar dacht de jonge boer niet aan. Hij had een ontdekkings gemaakt en die zou hij zeker niet voor zichzelf houden. Zeker niet.

II.

't Was Knelske, of ze droomde.

Ze deed wel haar werk in de dagen, die volgden, maar haar gedachten waren er niet bij.

Och, dat Wieringa haar met Jan gezien had, 't was ellendig en er zouden stellig praatjes van komen, maar daar moest ze maar overheen. Dat was 't ergste niet. 't Ergste was, dat ze den volgende Zaterdag een antwoord zou moeten geven.

Ach, ze wist niet, wat ze doen moest. Ze zou zoo heel graag 't geluk willen vasthouden en dat durfde ze toch niet. Als vader er achter kwam, was het meteen uit.

En dan Jan!

Ze had, toen hij haar vroeg, 't allereerst aan

haar geluk gedacht, maar in de volgende dagen dacht ze toch 't meest aan hem. Arme jongen. Zóó lang had hij op haar gewacht en naar haar verlangd, en nu zou zij hem alle hoop moeten ontnemen. Ze kòn het niet. Maar als ze 't niet deed en hem 't jawoord gaf, werd de teleurstelling straks voor hem te grooter. En dan zou zijn verdriet ook zwaarder te dragen zijn.

Moest ze er dan een eind aan maken?

Zou dat Gods wil kunnen zijn?

Eert uw vader en uw moeder, stond er geschreven, maar er stond toch ook: Het is niet goed, dat de mensch alleen zij.

Zoo tobde Knelske en ze kwam niet verder.

Vader en moeder waren in hun tijd toch ook getrouwd. Waarom zij dan niet?

Er trouwden zooveel menschen en een meisje kan niet altijd thuis blijven. Vader kon ook een huishoudster nemen, als hij dat wilde.

Vader en een huishoudster? Knelske zag al een andere vrouw op moeders plaats.

Vader zou het niet kunnen dulden, nooit. En, al besloot hij er ook toe, dan nog was er niets gewonnen. Want vader zou gaan kwijnen en dat wilde ze zeker niet op haar geweten nemen.

Jan bij hen introuwen? Dat zou wel het beste zijn en, zeker, zooals hij het voorstelde, was er alles voor te zeggen. Maar vader zou het niet willen. Het boer-zijn zat hem in 't bloed. En moeder had zich aan dit boer-zijn zóó vastgeklampt, dat vader, alleen al om haar nagedachtenis te eeren, nooit zou toestaan, dat een ander bij zijn leven zijn plaats zou innemen.

Eigenlijk was het dwaas. Want als vader straks eens niet meer kon, wat dan? Jan had wel gelijk. Dan zou het wat waard zijn, als er iemand was, aan wien hij zijn werk kon toevertrouwen.

Ach, zij dacht en dacht en hield zich bezig met een droom, die ze toch niet zou kunnen vasthouden.

Alles was mooi en best, maar zij had niet te beslissen. Dat deed vader. Zij zou zich moeten onderwerpen, al ging het moeilijk. Tegen vader ingaan, dat kon en mocht niet. De eerste plicht van een kind was, te gehoorzamen. De dochter van Jefftha had het ook niet gemakkelijk, maar in den bijbel stond duidelijk, dat zij het offer bracht.

Knelske begreep, dat zij het ook zou moeten doen.

Kon ze dat? Wilde ze het? Ze streed en ze verzette zich, ze greep naar haar geluk, en ze liet het weer los. Ze wilde en ze durfde niet en 's nachts lag ze slapeloos op haar bed en ze schreide.

Waarom niet, waarom niet?

Ach, het leven was zoo moeilijk, zoo hard. En ach, als ze maar had kunnen voortgaan zooals vroeger, toen Jan nog niet gesproken had. Haar hart was al zoo kalm, zoo stil geworden. Maar nu was het oude verlangen ontwaakt, het dwong en het eischte.

En dan, als zij zich het geluk ontzegde, moest ze ook meteen het besluit nemen, Jan alle hoop te ontnemen. Mocht ze dat doen? Had hij geen recht op haar liefde?

De dagen gingen heen en Knelske moest tot een besluit komen. Maar toen ze op den Zaterdagavond zich klaar maakte, om naar 't dorp te gaan, wist ze nog niet, wat ze doen zou. Ze verlangde naar een nieuwe ontmoeting met Jan en ze zag er tegen op.

Ze haastte zich in 't dorp zooveel mogelijk. Ze werd ongeduldig toen Betje haar een lang verhaal wilde doen, ze dacht, dat het al vreeselijk laat werd, maar toen ze op den terugweg 't dorp achter zich liet, hoorde ze de torenklok acht uur slaan. Als ze nu maar niet te vroeg was.

Gelukkig, Jan Berghuis was óók vroeg. Ook hem ging de tijd al te langzaam voorbij. Knelske hield van hem, dat wist hij nu, maar hij begreep ook, dat daarmee nog lang niet alles gewonnen was. En 't gesprek met Wieringa had er nu ook niet aan meegewerkt, om hem veel moed te geven.

Hij had, omdat hij zoo vroeg was, gedacht, dat hij nog wel een poosje op Knelske zou moeten wachten en 't was een heele verrassing voor hem, toen hij haar zag. 't Was donker en ze was al heel dicht bij hem, toen hij haar gewaar werd.

„Knelske!”

„Jao, Jan, ik bin 't.”

Stil gingen ze naast elkaar en Jan Berghuis had bijna geen moed, om de vraag te doen, die toch gedaan moest worden. Maar hij verweet zich zelf, dat hij een lafaard was. Zóó ging het niet. Wat? Zou hij bang zijn, om de waarheid te hooren? Nooit van zijn leven. En al zou het antwoord van Knelske duizendmaal neen zijn, dan zou hij duizendmaal zijn ja er tegenover plaatsen.

„Nou, Knelske?”

„Jao, Jan, 't is zoo stoer.”

„Dat is 't, wicht. Moar as wie toch *willen*.”

„Jao, Jan, moar voader wil nait.”

„Het hai dat zegd?”

„Nee, moar dat wait ik wel. En hou mout 't den? Toch deurgoan?”

„Wis en zeker. Wat wolst den?”

„Jao, Jan, moar dat ken toch nooit, as voader 't nait wil. Den duurf ik toch nait. Den mag ik toch nait.”

„Nee, wicht, dat zel ik ook nait zeggen. Moar voader *mout* willen. As wie moar volhollen, den mout 't goud kommen. Ik geef die nait weer op, al zol 't joaren duren.”

't Deed Knelske goed, te kunnen steunen op zijn kracht. 't Deed haar méér goed, te kunnen gelooven in zijn liefde. Als *hij* het wilde..... En ook zij wilde zoo gaarne.

„Jao, Jan,” verzette zij zich nog, „moar wie worden oller en oller. Kenst ja wel 'n ander vrouw kriegén en ik wil die nait ophollen.”

„Moar 'k wil die hebben en ans gain.”

„Jao, Jan, moar....”

„Nee, Knelske, wachten wil 'k wel op die, moar die opgeven nait.”

Toen gaf ze toe en in elk geval wist ze, dat ze nu vanavond nog niet behoefde te beslissen. Ze had nog uitstel, uitstel zooveel als ze wilde. Maar ook dadelijk kwamen er al weer bezwaren.

„Zelst nou mit voader proaten, Knelske?”

„Mit voader proaten?”

„Jao, dat begripest toch wel? Hai mout d'r toch van waiten. Ans worden wie toch nait gewoar, hou hai d'r over denkt?”

„Jao, moar 'k duurf nait, Jan.”

„Duurfst nait? 't Gait om ons toukomst, wicht.”

„Jao, Jan.”

Maar Knelske *wist*, dat ze niet zou durven. *Als* ze sprak en vader verdriet deed..... Want verdriet zou ze hem doen. Hij hield van haar, zij was op deze wereld zijn alles. En als zij nu vroeg en hij moest weigeren.....

„Geef mie tied, Jan. 't Is mie altmoal nog zoo vrimd. En 't steekt ja ook nait op 'n dag.”

„Nee, dat dut 't ook nait. Most moar zain en 'n goud oogenblik ofwachten.”

De tijd ging zoo snel. Er moest afscheid genomen.

„Wanneer zai ik die weer, Knels?”

„'k Wait nait, Jan.”

„Ankom Zoaterdag?”

„Och, Jan, 'k wait nait. 'k Wil ja wel, moar as voader 't heurt en hai wait nog niks van mie zulfs, wat den? Dat wol 'k nait geern.”

„Maggen wie den nait mit elkander goan?”

„Most mie tied geven, Jan.”

„Moar wat wie afroaat hebben, blift toch zoo, Knelske?”

„Jao, moar as voader nait wil, Jan, den ken ik nait. 'k Zel nooit mit 'n ander trauwen, doar huift nait bang veur te wezen. Moar tegen voaders zin ken 'k 't nait doun.”

„Als wie moar willen, Knelske, den ken gain mensk d'r wat an doun.”

Daar was weer zijn onwrikbaar vertrouwen in de toekomst, een vertrouwen, dat Knelske zoo heel graag zou willen deelen, als ze maar durfde.

Zij nam haastig afscheid. Het was haar, of er iets gekomen was tusschen Jan en haar, iets, dat er niet wezen mocht. Ze dachten niet gelijk. *Hij* wilde zeker geen offer brengen, *zij* had het reeds aanvaard. *Hij* wilde strijden tot het bittere einde, *zij* zag er ternauwernood kans toe, de strijd te beginnen.

Maar daar kon ze nu niet over spreken. Zij zou het alleen moeten uitvechten. Zij kon hem niet laten beslissen, ze moest het zelf doen. Nu had ze uitstel, ja, maar tot hoelang? Het kon toch zoo geen jaren doorgaan.

„Zain wie elkander den vot nait weer, Knelske?”

„k Duurf nait, Jan. Moar 'k zel an die denken, heur. En den.... wie kennen ja ook beden.”

„Jao, Knelske, moar den mouten wie ook ons best doun, om alles veur elkander te kriegen.”

„Jao, Jan, moar nou mout ik vot.”

Knelske ging en Jan begreep, dat hij geduld zou moeten hebben, heel veel geduld. Nu, hij kon wachten, dat had hij getoond.

Belkinga vond, dat Knelske dien avond al weer lang uitbleef en, terwijl hij op haar wachtte, dacht hij: „Wichter blieden altied wichter en as ze d'r ainmoal oetbinnen kennen ze 't nust hoast nait weer vienden.”

III.

Wat was Knelske stil. Het viel zelfs Belkinga op, hoewel hij toch niet gewoon was, dat zijn dochter veel drukte maakte.

„Zol 't wicht nait goud wezen?” had hij al eens gedacht, maar ze klaagde niet en dus vond hij het ook niet noodig, haar er naar te vragen.

„As wichter nait kloagen, mou' j'er ook nait an 't kloagen brengen. En vrouwluu blieden roare daiers, ie mouten heur moar stil heur aigen padje loaten gaan, den komt 't wel ien orde.”

Zoo gemakkelijk ging het deze keer echter niet. Knelske bleef stil. Haar geheim drukte haar zwaar. Ze zou vader toch wel moeten vertellen, hoe ze met Jan stond en dat durfde ze niet. Dan was ook meteen alles uit. Nu kon ze nog een onbestemde hoop koesteren, dat alles op de een of andere manier in orde zou komen, dan niet meer. En vader zou er, hoe 't ook liep, veel verdriet van hebben.

Belkinga wist niet hoe hij 't had. 't Beviel hem niet, als hij 's avonds in de huiskamer was, dat Knelske zoo héél stil was. Ze behoefde niet

veel te zeggen, dat was hij niet van haar gewoon, maar zoo nu en dan een woordje over de dingen van den dag wilde hij toch wel. Ze scheen in den laatsten tijd ook niet veel belang te stellen in de kerkbode en dat vond hij geen gunstig teeken. Misschien was er wel een geestelijke doodigheid. 't Was misschien wel eens goed, dat er huisbezoek gedaan werd. Dat gaf nog eens weer een opwekking.

„'t Wicht het alles wat ze moar wil en ze zit moar zoo wat hin en zegt niks.”

Dat was op den duur toch niet meer uit te houden.

Belkinga nam zich voor, eens op den man af te vragen, wat er aan haperde.

Maar daar was Knelske bang voor. Ze zag wel, dat haar vader soms met meer dan gewone belangstelling naar haar keek.

O, als hij eens trachtte, achter haar geheim te komen. Wat zou ze zeggen?

Maar 't ging heel anders, dan ze zich had voorgesteld.

Er was een houtverkoop in 't dorp en Belkinga vond, dat hij van de partij moest zijn. Hij had een paar planken noodig.

Zoo'n houtverkoop was, vooral voor de jonge boeren, een heel pretje en Belkinga had, in vroeger jaren, ook best mee kunnen doen, maar na den dood van zijn vrouw kwam hij er alleen, als 't hoog noodig was en hij ging dan zoo gauw mogelijk weer naar huis. Hij had er geen smaak meer in.

Soms echter moest hij wel, als hij tenminste van een voordeelig koopje wilde profiteeren.

Hij had tegen Knelske gezegd, dat hij gauw weer thuis zou zijn en zij had het goed gevonden. Ze was, vooral in den laatsten tijd, graag alleen.

Belkinga ontmoette op den verkoop al zijn oude kennissen, maar hij kon niet goed meer mee doen en hield zich zoo'n beetje achteraf, tot het zou gaan over het partijtje hout, dat hij had uitgezocht.

Daar kwam Klaas Wieringa.

„Zoo, Belkingao, ie ook hier? Holt neudig?”

„Jao, ik kom moar ais kiiken.”

„'t Is dizze keer nait veul. Ik ken 'n poar dampoalen bruuken, moar ik loof nait, dat d'r wat veur mie bie is.”

„Nee, 't is wel ais beter west.”

„Hou gait 't thoes?”

„Goud heur, dank joe. Bie joe ook? Hou is 't mit ol' luu?”

„Goud heur. Ie kunnen ook ja wel ais ankommen?”

„Jao, dat is ook zoo. Moar ik kom d'r nait veul oet, zai. 'k Blief maisttieden moar bie Knelske thoes.”

„Nou, dat mout ie waiten. Moar as Knelske 't hoes ais oet is.....”

Belkinga glimlachte even. „Dat het tied nog wel.”

„Dat mout ie nait zeggen. As wichter ainmoal an 't vrijen binnen, den duurt 't voak nait lank.”

Belkinga stond met zijn mond open van verbazing.

„Wat zeg ie?”

„Dat ie Knelske toch gauw kwiet worren. Tenminsten, dat heb ik zoo heurd.”

„Och, gekhaid.”

„Nou, wat is dat nou? Doar zollen ie niks van waiten?”

„Moar mit wel den?”

„Och, kom nou, Belkingao. 'k Huif joe man en peerd toch nait te nuimen.”

Belkinga keerde zich af.

„'k Bin nait wies,” dacht hij, „dat ik noar zo'n oap van 'n jong luuster. D'r is ja niks van woar. Jong holt mie veur gek.”

„Nou, Belkingao, moar ik ken 't toch nait helpen. Zoo mout ie nou nait wezen. 'k Heb ja zulfs ook genog zain.”

„Wat heb ie zain?”

Belkinga vroeg het ruw. 't Moest nu maar eens uit wezen. Hij zou die kwast eens beschaamd doen staan.

„Wat ik zain heb? Nou, dat Knelske op weg an 't vrijen was mit ons vent.”

„Mit wel?”

„Nou, mit Jan Barghoes. Wat zol dat? Mag dat den nait? Hai is fiks en veerdig, heur en hai ken 't ook nait helpen, dat hai moar vent is.”

Er glom boosaardige spot in de oogen van Klaas Wieringa en Belkinga zag het.

„Bist 'n halfmal,” smaalde hij.

„Nou, 't is eerlieks woar. 'k Heb 't ja zulfs zain.”

„Dan harst zeker te daip ien 't glaske keken,” zei Belkinga scherp.

Klaas Wieringa kreeg een kleur als vuur, want die zet was raak. Maar hij wilde zich dat zoo maar niet laten zeggen.

„Ken ik den helpen, dat dien dochter zich zulf votsmied? Dat mout ie moar mit Knelske oetmoaken.”

Belkinga gaf geen antwoord meer en ging.

Zoo'n bengel. Die durfde hem, oude man, beleedigen. Je zou hem.... Maar gek was hij ook nog, gek, dat hij zich er iets van aantrok. Klaas zou er nu pret van hebben, hoewel, hij had de waarheid moeten hooren. En dat had hij ook meer dan verdiend. Zoo te lasteren van Knelske. Jawel, een dochter van hem zou zich zóó weggoien. Kun je begriipen. Dat kón eenvoudig niet.

Was hij hier maar niet op de verkooping ge-

komen. Kon hij maar gaan. Maar dan zouden de menschen niet weten, wat ze aan hem hadden. Hij moest blijven, tot hij tenminste op het een of ander perceeltje eens geboden had.

Maar hoe zoo'n Wieringa er bij kwam. Zelf gezien, zei hij. Brutaal toch, om zoo te liegen. 't Was bijna niet om te gelooven, dat er zulke brutale menschen waren.

Zelf gezien. En dat van Knelske. Ze moest eens weten, hoe er van haar gesproken werd. In den laatsten tijd was ze toch al zoo stil. Tja, 't zou natuurlijk *kunnen*, dat er vrijerij achter zat, hoewel, Knelske had, zoover *hij* wist, nooit naar jongens gekeken, en naar zoo'n jongen als Jan Berghuis keek ze natuurlijk heelemaal niet. Onmogelijk.

Je hoorde toch de gekste dingen tegenwoordig. Laatst was er, niet zoo heel ver weg, ook zoo'n geval geweest. 't Waren rare tijden.

Nu ja, maar met Knelske was het toch wat anders. Daar behoefde hij zich niet ongerust over maken.

Belkinga lachte spottend. Knelske! Kan je begriipen. Als 't nou nog een ander was.....

Hoe kwam zoo'n Klaas Wieringa er wel bij, om hem te plagen. Hoe dacht hij alles bij elkaar. Misschien had hij een praatje gehoord over een ander meisje, toen hij eens een beetje te veel had en nu had hij het in zijn hoofd gehaald, dat het ging over een Knelske. Ja, zóó zou 't zijn, 't ging natuurlijk over een *andere* Knelske en Wieringa praatte maar, naar dat hij wijs was.

Jan Berghuis!

Nu, kwaad was van den jongen niet te zeggen. Neen, hoor. 't Was een finke knecht; hij kon heel wat werk verzetten. En als diezelfde Jan Berghuis nu maar een boerenzoon was geweest, ja, dan zou 't wat kunnen worden tusschen Knelske en hem.

Ach, wat dacht hij toch! Er was niets van aan immers.

Klaas Wieringa zei, dat hij ze samen had gezien. Zeker, toen hij eens half dronken naar huis ging.

Maar dat zoo'n jongen zoo brutaal was. Och, hij voelde zich natuurlijk de rijke boerenzoon, die op zoo'n boertje als Belkinga neerzag. De jongen was niet wijzer.

Knelske! Och, Knelske ging niet trouwen. Ze kwam al wat heen.

Stel je toch ook eens voor, dat Knelske trouwen ging, om hem alleen te laten. Hij was er wel eens bang voor geweest, vroeger, maar in de laatste jaren had hij er niet veel meer aan gedacht. Knelske had haar plaats bij *hem*, dáár hoorde ze.



Binnenhuis.

Pieter De Hooch.

DE JAPANSCH E VROUW.

DE Japansche vrouw is moeilijk te leeren kennen. Wie in Japan komt, zelfs zeer voldoende van brieven van aanbeveling voorzien, kan er nog niet op rekenen, dat hij als welkome gast de huisgezinnen zal worden binnengeleid. Zijn gastheer zal hem misschien uitnoodigen op zijn club, of hem een diner aanbieden, een echt Japansch diner. Zeker, op zulk een diner zal de vreemdeling in kennis komen met de Japansche geisha's, de gezelschapsdames, die van hun jeugd af zich geoefend hebben in muziek, dans, zang, vertelkunst, conversatie en dichtkunst. Een diner zonder geisha's is wel ondenkbaar.

Misschien ook zal uw gastheer u eens uitnoodigen, zijn huis te bezien en zelfs kunt gij voorgesteld worden aan zijn vrouw en dochters, maar daarmee is het dan ook uit. Gij ontvangt geen uitnoodiging, om, gedurende een paar dagen, eens het huiselijk leven mee te maken.

In de tweede plaats is het moeilijk, de Japansche vrouw te leeren kennen, omdat zij zich er van haar jeugd in geoefend heeft, haar gevoelens te verbergen. Evenals haar man schuilt de Japansche vrouw weg achter haar lach.

In het boek van den heer J. Verbruggen „Het land van den lotus,” wordt er het volgende van verhaald.

„Ik was getuige van meer dan één treffend tooneel, tijdens den oorlog met Rusland. Ik zag soldaten hun laatste afscheid nemen van hun vrouwen en moeders, alvorens zich naar het slagveld in te schepen; maar tranen bemerkte ik haast niet. Dikwijls zag men ze lachen; want de lach is in Japan soms een masker, dat de beklemming van het hart verbergt.

De vrouwen toonden zich aan den vertrekkenden man met een vastberaden en onbevreesd gelaat, dat eigenlijk onmogelijk verwacht kon worden bij zulke kleine, teere schepseltjes. Geen enkele liefkoozing zag men bij het afscheid, doch steeds maar opnieuw buigen en groeten en zachtjes, dikwijls herhaald, „sayonara!” En toen de scheiding eindelijk een voltrokken feit was, keerden de kleine vrouwen en moeders terug naar de echtelijke woning. Indien iemand er geen vermoeden van had, welke smart in hun harten verborgen lag, dan zou men zeker ook die pijn niet ontdekt hebben op haar gelaat en in haar houding. Want evenals dat van haar man, die voortdurend lachte, was haar gelaat vandaag een masker: de gewoonte de inwendige gevoelens te verbergen zit den Japanners in het bloed.”

Deze gewoonte is onder het Japansche volk aangekweekt door eeuwenlange oefening en het is dus geen wonder, dat een vreemdeling zich vergist.

De Japansche vrouwen worden meestal in 't buitenland aangezien voor „aardige vlinders,” maar zij hebben recht op meer waardeering. Vooral in den laatsten tijd treden ze zeer op den voorgrond; evenals in andere landen vindt men de Japansche vrouwen in winkels en kantoren, als telefoniste of als vrouwelijke winkelbediende.

Maar ook vroeger nam de Japansche vrouw haar plaats met eere in. Als vrouw en moeder werd en wordt ze hoogelijk geacht, vooral als grootmoeder, en de mannen spreken over haar met eerbied.

Generaal Kuroki zeide eens: „Als wij spreken over de overwinningen van den Japanschen soldaat, dan mogen wij niet vergeten, dat niet alleen de Japansche mannen de eer dragen van wat is verricht. Als onze vrouwen niet door onze moeders waren opgevoed in de wijsheid van Bushido — dat alles opgeofferd moet worden op het altaar van plicht en eer — dan zouden zij nooit hebben kunnen doen, wat zij nu gedaan hebben. Onze Japansche vrouwen zijn inderdaad lief en bescheiden, zij trekken weinig de aandacht — en wij hopen dat zij zoo altijd zullen blijven. — Maar toch zijn zij dapper; de dapperheid onzer soldaten is grootendeels toe te schrijven aan de opvoeding, die zij van hun moeders gehad hebben. De vrouwen van een land hebben een groot aandeel in zijn geschiedenis. En geen land zal ooit groot worden, tenzij zijn vrouwen voor alles dapper, edel en bescheiden zijn.”¹⁾

Natuurlijk is de Japansche vrouw heerscheres in haar huis.

De grootte van de kamers meet men af naar het aantal matten, dat men er leggen kan. Die matten zijn alle even groot, ongeveer 90×180 centimeter. Zoo'n mat of „tatami” wordt voor heel wat doeleinden gebruikt. De Japanner brengt er een groot deel van zijn leven op door. De tatami is vloer, tafel, stoel en bed. Op onze eerste foto zijn de tatami's duidelijk te zien. Een kamer, waarin tien tatami's kunnen liggen, wordt een tienmattenkamer genoemd enz. Er zijn natuurlijk ook veel kleinere kamertjes, zelfs voor drie of twee matten.

De tatami, 5 cM. dik, is gemaakt van rijststroo en overtrokken met een zeer dicht geweven

1) Het land van den lotus.



Nieuwjaarsdecoratie in de eetkamer.

vlechtwerk van biezen. De kleur van een nieuwe mat is wit met een groenig tintje. Gekleurde matten worden niet gebruikt. De lange zijden zijn omhoog met zwart, soms met wit band. Zoo wordt een rand van ongeveer twee centimeter breedte gevormd. Een andere schikking van de tatami's geeft, juist omdat nu door de randen andere vlakken worden gevormd, een kamer een ander aanzien.

Menschen, die 't betalen kunnen, laten de matten elk jaar opnieuw overtrekken; armere families kunnen zich deze weelde niet veroorloven.

Een Japanner komt nooit met schoenen aan in huis. Hij draagt binnenshuis pantoffels, om de tatami's zoo zindelijk en schoon mogelijk te houden.

De schuifdeuren, die de verschillende vertrekken scheiden, zijn gemakkelijk te verwijderen, zoodat van twee kamers in een minimum één vertrek gemaakt kan worden. Voorts zijn de woningen zóó gehoorig, dat men er geen geheimen kan vertellen, zonder dat ze door buitenstaanders gehoord worden.

De Japansche vrouw gebruikt als hoofdkussen een kleine, gepolijsten standaard, met een zacht kussentje bekleed. Op dat kussentje rust de nek. Het hoofd komt nergens met het kussen in aanraking, want het ingewikkelde kapsel moet ontzien worden. Het opmaken van het haar van een vrouw duurt een of twee uren en kan slechts verricht worden door een beroepschapster. Het is dus te begrijpen, dat men het kunstwerk zoo lang mogelijk goed wil houden.

Op onze eerste fo'ó ziet men Japansche meisjes druk aan 't werk aan de Nieuwjaarsdecoratie in de eetkamer. Er wordt vooral naar gestreefd, dat het oog te gast kan gaan. De rijstkoeken, de kreeft, alles heeft heel wat zorg noodig.

Onze tweede foto toont ons de meisjes bij het spel. Zij gebruiken daarbij groote, houten racets, waarmee ze een vruchtje, waarin veertjes in cirkelvorm geplant worden, heen en weer doen vliegen.

Natuurlijk is er veel in het leven van de Japansche vrouw, dat ons vreemd voorkomt, maar we moeten niet vergeten, dat onze Japansche zusters ook in het leven van onze vrouwen op haar beurt veel vreemds zullen ontdekken.

Wij moeten beginnen, met haar te waardeeren. De Japansche vrouw streeft naar vrijmaking en haar streven zal ook wel met een goeden uitslag bekroond worden. Eerst dan echter zal ze gelukkig kunnen worden, indien zij leert kennen Hem, die het vrouwenleven heeft geheiligd en die de vrouw waarlijk vrijmaakt.

Hij wacht ook op de Japansche vrouw.

Er is nog veel in het vrouwenleven in Japan, dat anders zou kunnen, maar hoe zal de vrouw in de duisternis haar weg vinden? Eerst wanneer het licht van boven gaat schijnen op haar pad, zal ze met vaste schreden den weg kunnen gaan, die haar voert naar het geluk.

Het is goed, iets van onze Japansche zusters te hooren. Misschien herinneren we ons dan eens, dat we ook jegens haar een taak te vervullen hebben.

LENTE'S KOMST.

Ik heb zóó stil geluisterd en gewacht,
en 'k heb haar toch niet hooren komen!
Wellicht heel zachtekens, bij scheemring of bij nacht,
hebben de englen heur gebracht
en is zij naar de aard gekomen

Wellicht héél zachtekens héél zacht
Want, toen ik niet meer kòn verlangen,
Toen 't duister op m'n denken viel,
toèn zong de lent' heur wòndre zangen

— — — — —
toen werd het lente in m'n ziel!

LENTEKIND.



Zij spelen hun spel

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

De overspelige Vrouw.

IN de prilheid van den morgen was de Heiland naar den Olijfberg gegaan. Daar wist Hij, tegenover den tempel, een schoone plaats om te rusten. Zoo vaak had Hij daar reeds vertoefd en Zijn oogen hadden peinzend op de pracht van den tempel gerust en op de stad Jeruzalem, de woning van den vrede, op de stad, die toch zoo weinig van vrede wist en den Koning van den vrede verwierp.

Ook heden was Hij met Zijn jongeren hier weer heen gegaan. Hij zette zich en sprak met de schare, die Hem zocht, over den tempel, niet met handen gemaakt, over het rijk van God en over den weg, waarlangs men dit rijk kan binnengaan.

't Was nog vroeg in den morgen, toen de Heiland met Zijn discipelen zich naar den tempel begaf, gevolgd door het volk, dat van Hem niet wilde scheiden.

En daar op eenmaal.... een wild geschreeuw. Een groote menigte dringt naar voren, waar de Heiland is. Ruwe mannen hebben een vrouw in het midden genomen en sleepen haar voort. In flarden is haar kostbaar gewaad gescheurd, het dekt haar ternauwernood meer. Haar weelderig, zwart haar hangt verward over haar naakte schouders. In haar oogen leeft een huiveringwekkend ontzetten, een wilde, vreeselijke doodsangst.

Met ruwe vuisten trekken en stooten ze de vrouw naar voren. En met ruwe vuisten rapen en grissen ze spitse steenen van den grond en bewegen ze dreigend voor haar oogen. En altijd weer krijschen ze in dolle woede: Steenig haar, steenig haar. Zoo dreigt een koppel wolven met open muilen en bloed-beloopen oogen om het ter dood gewijde offer, dat, maar vergeefs, de roofdieren wil ontvluchten.

En in de harten van hen, die de vrouw voortstooten, groeit altijd meer de bloeddorst aan, als ze haar zien in haar naaktheid en zich voorstellen, hoe haar blanke vleesch onder hun steenworpen zal bloeden en sidderen.

Zoo dringt de menigte haar voort en het volk om Jezus wijkt angstig opzij. Zoo stooten ze de sidderende vrouw tot waar Jezus zit. Daar breekt ze, jammerend, voor Zijn voeten samen, daar slaat ze de samengekrampte handen in waanzinnige angst voor haar oogen.

Een woesteling dringt zich voor den Heiland en schreeuwt: „Meester, deze vrouw is op de daad zelve begrepen, overspel begaande. En Mozes heeft ons in de wet geboden, dat de zulken gesteenigd zullen worden. Gij dan, wat zegt Gij?”

En in koor brult de menigte: „Steenig haar, steenig haar!”

Waarom nu, eensklaps, de felle verontwaardiging over een echtbreuk? Waarom nu, plotseling, de haat tegen deze overspelige vrouw? Is overspel in Jeruzalem zóó zeldzaam? Waren er vroeger en nu niet andere vrouwen genoeg, die óók ter verantwoording konden geroepen worden? Waarom nu deze?

De Farizeën en Schriftgeleerden hoonlachen. Laat deze Rabbi van Nazareth maar met deze vrouw klaar komen; zij kunnen het niet.

Ach, zij vinden dit geval niet zoo ernstig, maar het brengt hen in moeilijkheden. Als zij het vonnis moeten spreken, dan, ja dan....

Nog heeft de Joodsche Raad macht over het volk en er mag niet aan gedacht worden, deze macht op het spel te zetten.

O, zij weten het allen, de Farizeën en Schriftgeleerden, dat de wet van Mozes in dit geval de steeniging vordert. Mozes wilde het heiligdom van den echt zeker stellen. Heilig en onaantastbaar zou het zijn onder het volk. Daarom, wee hem of haar, die den echt breekt.

Maar de tijd heeft verandering gebracht. Te midden van het Joodsche volk leven de heidenen en dagelijks wordt gezien, hoe die heidenen lichtvaardig een huwelijk aangaan en even lichtvaardig den echt breken. Er zijn vrouwen genoeg, die zich laten scheiden, eer de kransen verwelkt zijn, die op den bruiloftsdag de deur van hun huis sieren. Er zijn vrouwen, die de mannen, die ze gehad hebben, naar hun jaren tellen.

Het voorbeeld der goddeloozen heeft een slechten invloed gehad op het uitverkoren volk en de oude, reine zede vergiftigd. Een echtscheiding is immers zoo gemakkelijk. In de eigen scholen wordt geleerd, dat aangebrand of door te veel zout ongenietbaar eten een grond is voor echtscheiding.

Hoe kan dan de Joodsche Raad richten naar de wet van Mozes? Heeft ze niet zelf sedert lang de wet prijsgegeven? Het is lang geleden sedert voor 't laatst een overspelige vrouw tot de steeniging is veroordeeld. En zulke vrouwen zijn er toch wel heel veel geweest.

Zal nu de Joodsche Raad eensklaps in alle strengheid optreden? Zal het volk dat begrijpen? Zal het gelooven, dat de Joodsche Raad nu een ernstige poging wil doen, om het heiligdom van den echt weer te herstellen? Zal het niet heeten, dat de vrouw aan de wraak van haar man en zijn familie is opgeofferd? Zeker, eigenlijk moet de echtbreekster gestraft, maar als over haar het doodvonnis uitgesproken wordt, verkeert het recht in onrecht. Want anderen, misschien méér schuldig, zullen ongestraft blijven en alleen deze vrouw treft dan de vreeselijke strengheid van de wet.

En dan is er nog meer.

Er is nog iets anders, dat het doodvonnis verhindert. In de wet van Mozes staat: Een man ook, die met iemands huisvrouw overspel zal gedaan hebben, dewijl hij met zijns naasten vrouw overspel gedaan heeft, zal zekerlijk gedood worden, de overspeler en de overspeelster.

Zal nu de vrouw gedood worden en de man, die toch even schuldig is, niet? Maar zal ook de man voor het gericht getrokken worden en gestraft, dan staat te vreezen, dat het volk in beroering komt. En dat moet voorkomen. Het is toch al zoo onrustig in den laatsten tijd. De Rabbi van Nazareth heeft te grooten aanhang. Het respect voor den Joodschen Raad heeft geleden. Het volk is niet zoo onderdanig meer. Het zou kunnen zijn, dat een te hardhandig optreden kwade gevolgen had. En dat mag in geen geval.

Maar wat dan?

De vrouw is nu eenmaal aangeklaagd en het gaat toch ook niet aan, haar vrij te spreken. Want niet alleen zal dan zonneklaar blijken, dat echtbreuk ongestraft blijft, maar dan kan ook het gevolg zijn, dat het volk, juist dan, in verontwaardiging eischt, dat er gestraft zal worden.

Wie zal het zeggen?

Laat dan de Rabbi van Nazareth uitspraak doen. Misschien zal Zijn uitspraak zóó zijn, dat het volk zich van Hem afkeert.

Hij heeft zulke schoone woorden over den echt gesproken, en streng is Hij opgetreden tegen echtscheiding en echtbreuk. Moet Hij dan nu niet de overspeelster veroordeelen? En als haar dan de kleeren van 't lichaam gescheurd worden en haar schoonheid aan de oogen der menigte wordt prijsgegeven.....

Schoonheid wekt misschien het medelijden.

En als zij dan, smeekend om genade, onder de zware steenen bezwijkt, de roode bloedstroom vloeit en haar geschonden, naakt lichaam zich kromt van pijn in het stof, en het een vormlooze massa wordt, zal het volk zich dan niet

keeren tegen Hem, die het vonnis wees? Zal het Hem niet vloeken, omdat Hij veroordeelde? En waagt Hij het niet, haar te vonnissen, dan heeft Hij Zijn eigen oordeel geveld en Zichzelf tot een leugenaar gemaakt.

Dan draagt Hij de schuld, dat wetteloosheid en overspel hand over hand toenemen. Dan is Hij een verachter van de wet, die Mozes gegeven heeft, om de heiligheid van het huwelijk onder het volk te bewaren.

De Farizeën en Schriftgeleerden vinden gemakkelijk genoeg gewillige helpers.

Daar wordt de vrouw tot Jezus gebracht.

* * *

„Meester!”

En de Heer buigt Zich neder en schrijft met den vinger in de aarde, lijnen en figuren en cirkels, zooals een mensch wel doet, die, alles om zich vergeten, in diepe gedachten verzonken is. Het is, als gaat Hem het geschreeuw en gedrang der schare niet aan.

Immer wilder wordt het geschreeuw. En de Heiland zit gebukt en schrijft in de aarde. En de menschen zien het aan en verwonderen zich en er komt medelijden in hun oogen. Die vrouw is zoo wanhopig en ze staat nu zoo stil daar in 't midden. En Jezus zwijgt.

Maar daar dringt zich iemand naar voren. „Hooft Gij niet, wat wij van U willen? Hebben wij geen recht op Uw uitspraak? Is niet heilig het gebod, ons door Mozes gegeven en is het niet goed van ons, dat wij overspel willen gestraft zien met den dood der steeniging?”

Daar richt de Heiland Zich op. Er blinkt heilige toorn in Zijn oogen. Langzaam spreekt Hij en Zijn stem wordt door allen verstaan: „Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar.”

En wederom nederbukkende schrijft Hij in de aarde.

Het rumoer verstomt. Verbluft ziet de een op den ander. „Wat heeft Hij gezegd? Wie zonder zonde is?”

Er zijn er nog wel, die de zware steen in hun vuist omhoog heffen. Maar als de Heiland hen aanziet gaan de vuisten naar beneden. En dan gaat er een siddering door velen, die reeds lang het sidderen verleerden.

Wie zonder zonde is!

Daar vallen de steenen in het zand.

En dan zien ze naar de vrouw.

Wie zonder zonde is!

En weer vallen er steenen in het zand en de een na den ander sluift weg.

Alle aanklagers zijn overtuigd geworden van zonde.

O, ze hebben de vrouw gegrepen en al hun verachting hebben ze haar in 't gezicht geschreeuwd. Maar zichzelf?

Hoeveel onreine gedachten rezen op in *hun* hart? Weten zij het niet, als de Heiland spreekt, dat ook zij ter verantwoording kunnen geroepen worden? En al weet niemand er ook van, en al kwamen ze niet tot de booze *daad*, als de Heiland hen aanziet, schamen ze zich, omdat ze zich schuldig voelen.

Ze kunnen het niet meer bij Hem uithouden, want ze *willen* niet overtuigd zijn. Ze *willen* hun zonde niet bekennen en.... ze moeten. Zijn blik dringt door in hun hart en stelt in het licht, wat verborgen was.

Daarom moeten ze weg van Hem. Zij *kunnen* hun beschuldiging niet herhalen, ze *durven* niet meer om een doodvonnis vragen.

En ze willen ook niet, aan de voeten van Hem, die toch kwam, om de straf op de zonde te dragen, smeeken om vergeving.

Zij haten Hem te meer, omdat Hij *wéét* van hun zonde. En toch durft niemand de hand tegen Hem opheffen. Zijn ure is nog niet gekomen.

Daar gaan ze, en Jezus blijft alleen met de vrouw, staande in het midden.

* * *

Daar staat de overspeelster.

Een stroom van verwijten, van aanklachten, van schimp en smaad, is over haar heengegaan.

O, ze weet, wat ze gedaan heeft, beter dan de velen, die haar beschuldigen. Ze weet, hoe ze kwam tot haar booze daad. De verzoeking was zoo zwaar, de strijd zoo lang en zoo bitter en ze viel.

En toen zijn ze gekomen, de wreedaards, en hebben haar meegesleurd. Verzet heeft ze zich en ze heeft zich willen losrukken en vluchten, maar ze kon niet.

Toen heeft ze hen laten begaan.

Haar kleeding hebben ze gescheurd, ze heeft daar gestaan als een schaamteloze en zoo staat ze daar nóg.

Maar haat is daar gekomen in haar hart.

Zeker, ze weet, wat ze gedaan heeft, maar waar is hij, die toch óók zondigde, zoo goed als zij?

Waarom laat men *hem* met rust? Is dat billijk? Is dat rechtvaardig?

Is het rechtvaardig, dat men haar behandelt als een dier?

Zeker, ze heeft gezondigd en als er iemand was, die zacht en goed met haar sprak, die haar *liefhad*, misschien zou ze terug kunnen gebracht worden van het verkeerde pad.

Maar niet zóó!

Ze ziet de oogen, die zoo wreed in de hare blikken, ze hoort de ruwe spotwoorden, de wilde kreten om genoegdoening.

Daar staat ze, de schaamteloze.

Daar staat ze in haar zonde, waarvan gansch de stad weet, met haar geschiedenis, die door al die menschen wordt uiteengerafeld, met haar schaamte, waaraan niemand gelooft.

Weg zou ze willen kruipen, weg in het duister, als een gewond dier, en ze moet staan in het felle zonlicht. Niets is er, waar achter ze zich verbergen kan. Ze heeft alleen nog haar handen, die ze kan slaan voor haar gelaat, om haar oogen te verbergen in het duister.

Zoo staat ze daar, de zondares, zij alleen tusschen al die onschuldige menschen, die zich van geen kwaad bewust zijn, zij alleen tegen die allen; zij, vrouw alleen, tegen al die mannen, die haar houden in hun ruw geweld, moedig, omdat zij te doen hebben met een machteloze.

En dan huivert de doodsangst door haar heen. Ze ziet de opgeheven vuisten, ze ziet de zware steenen, die haar zoo aanstonds zullen treffen, ze hoort de kreten, die haar steeniging vragen.

Ach, ze is schuldig, maar *die* dood is zoo wreed en *die* pijn zoo ontzettend.

En er is nergens redding, niemand heeft medelijden.

Waarom moet *zij*, zij alleen daar nu staan, en waarom ook niet de velen, die ze kent en die deden als zij?

Waarom nu zoo streng, zoo ontzettend hard? Zij staat daar en ze wacht op haar vonnis.

* * *

Dan, ineens, stilte.

En dan die ernstige stem, die zegt: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar.

De vrouw luistert.

Wat zegt deze Rabbi? Heeft ze *goed* verstaan? Wat *zegt* Hij?

Alles wordt opeens anders. Hij plaatst al die menschen niet *tegenover* haar, om haar met spot en smaad te wonden, Hij plaatst ze *naast* haar, schuldig als zij.

Maar weer hoort ze hen schreeuwen: Steenig haar, steenig haar!

Dan nog een oogenblik..... en het wordt weer stil.

En dan houdt die stilte aan, dan hoort ze, hoe menschen zich verwijderen; er gaan er al meer, al meer.

En als ze dan eindelijk waagt, haar handen voor het gelaat weg te nemen om te zien, dan

zijn al haar beschuldigers verdwenen, dan staat zij daar alleen..... met Jezus.

En dan is er in het eerste oogenblik de blijdschap om zóó wonderbare redding, de verlichting, omdat zij allen verdwenen.

Maar dan ziet zij in de oogen van Jezus en moet ze de hare neerslaan.

Wat al die menschen met hun ruwe, wreede beschuldigingen, met hun dreigementen van steening, niet hebben kunnen doen, dat doet de blik van Jezus.

Zij buigt zich onder haar zonde en schuld.

Haat heeft haar vervuld, toen de menigte haar meesleurde, haar de kleeren van 't lichaam trok, haat, toen haar zonde werd uitgeschreeuwd en zij daar stond in haar smaad, zij alleen onder de zoovelen. Maar nu brandt de haat niet meer in haar hart; nu is daar alleen nog het leed om haar zonde.

Jezus ziet haar aan en nu wordt ze wakker uit haar bedwelming. Nu ziet ze zich, zooals ze is. Nu is daar niet meer de wrevel om zóóveel ruwheid en hardheid, nu is daar de verslagenheid om zóóveel verkeerdheid en slechtheid.

In Jezus' oogen leest ze haar veroordeeling.

Maar ook leest ze in Jezus' oogen medelijden met haar, de zondares, leed, omdat zij zich binden liet in de banden der zonde.

Het wordt haar zoo wonderlijk te moede.

Ze moet haar oogen neerslaan, nu ze wéét, zeker wéét, dat Hij leest in haar hart, Hij, die beter dan al haar beschuldigers de grootte van haar zonde kent en de zwaarte van haar schuld weegt. En toch moet ze ook haar oogen weer

opslaan om Zijn medelijden te zien, Zijn liefde voor haar, de neergebogene.

Want dat medelijden troost en die liefde geneest.

Daar klinkt het door de stilte: „Vrouw, waar zijn deze uwe beschuldigers? Heeft niemand u veroordeeld?”

Zij zegt: „Niemand, Heere!”

En ze weet, dat ze haar vrijspraak alleen aan Hem te danken heeft. Zij weet, dat zij haar leven terug heeft ontvangen uit Zijn hand.

Zij mag heen gaan, want Hij zegt het: „Zoo veroordeel Ik u ook niet; ga heen, en zondig niet meer.”

Ze geeft geen antwoord.

Ze gaat. Maar terwijl ze gaat, voelt ze, dat Hij, haar zonde veroordeelend, haar, de zondares, vrijsprak. Ze weet, dat ze heel haar leven zal blijven denken aan Hem, in Wiens oogen ze liefde las. Ze weet, dat ze heel haar leven, van Hem terug ontvangen, Hem zal moeten wijden. Ze weet, dat ze Hem lief heeft en dat ze Hem zal blijven liefhebben. Ze weet, dat er van Hem, toen Hij haar aanzag, kracht uitging, een kracht, die haar in den strijd tegen de zonde zal sterken en haar de overwinning zal doen behalen.

Ze heft haar hoofd omhoog. Nu weet ze, nu voor 't eerst, wat het is, *genade* te ontvangen. In haar oogen komt weer licht. Er is redding voor haar. De haat in haar hart is versmolten in het vuur van Zijn liefde en ze zegent de ruwe handen, die haar sleurden naar den tempel, voor de voeten van Jezus. Zij weet, dat het dáár, aan Zijn voeten, voor een zondares *goed* is.

PORTRETJE.

EEN vrouw, die niet meer kan schreien, omdat ze geen tranen meer heeft. Ze is een geslagene door het leven en heeft niet meer den moed, om verder te gaan. Ze *laat* zich maar leven.

Toch was ze eens een blij kind, heeft ze een vader en een moeder gehad, die haar met zorg en teerheid bewaakten. Haar ouders zijn lang dood. Gelukkig maar, denkt ze. Zij weten nu tenminste niet meer van haar lijden.

Ze deed een „goed” huwelijk, en hoopte en vertrouwde, maar werd bedrogen.

Nu is ze verlaten en met haar kinderen in armoede. Haar oudste zoon gaat den slechten weg van den vader, haar dochter verliet in toorn het huis.

Waarom dit alles?

Ze heeft het gevraagd, honderdmaal, maar een antwoord ontving ze niet.

Van God wil ze niet meer hooren. Zij kent

Hem ook niet. Ze heeft Hem willen gebruiken, in haar nood, maar Hij is nooit iets voor haar geweest.

Nu wacht ze maar, ze weet eigenlijk niet waarop, misschien wacht ze op den dood.

Er zou iemand moeten komen, om haar naar Jezus te leiden, maar zoo iemand is er niet. De menschen gaan naar de kerk, en praten samen over haar ongelukkig leven, ze helpen zoo nu en dan, maar er is niemand, die haar naar den Heiland brengt.

En toch — *Hij* boog zich neer tot de armen, de lijdenden.

Als ze *Hem* ontmoet, ja, dan zal er weer licht komen in haar oogen en hoop in haar hart. Dan zal ze uit den dood opstaan ten leven.

Maar nu....ze heeft geen tranen meer en, als ze ergens nog op wacht, dan is het op den dood.

ALBERT SCHWEITZER.

MEN moet Albert Schweitzer niet bij een partij willen indeelen: hij laat zich niet indeelen.

En ook al zegt men, dat men het niet met hem eens is, dat men zich met name in zijn schriftbeschouwing niet kan vinden, dan nog is men niet klaar met hem. Hij is er, hij staat vóór u, gij kunt niet doen, alsof hij er *niet* is, gij kunt hem niet wegstrijken.

Albert Schweitzer groeide op in Günsbach, een klein plaatsje in den Elzas, waar zijn vader gedurende 50 jaren predikant was.

Daar reeds heeft hij zijn strijd gestreden. Hij wilde geen voorrechten boven de dorpsjongens, hij wilde, tot zelfs in zijn kleeding, zijn als zij. Toen de kleermaker hem voor 't eerst een overjas kwam aanpassen en zei: „nou lijkt je al een heele meneer,” sprongen hem de tranen in de oogen, want de dorpsjongens droegen geen van allen zoo'n jas.

Als jongen vecht hij eens met een schoolkameraad en hij wint het. Maar dan zegt de verslagene: „Ja, als ik ook elke week tweemaal fijne soep te eten kreeg, net als jij, zou ik ook wel zoo sterk zijn.” En dan voelt Albert Schweitzer weer, dat er iets niet in orde is. Hij is niet beter dan zijn kameraden, hij wil het niet beter hebben.

„Het werd mij al duidelijker,” zegt hij, „dat ik uit mijzelf niet het recht heb, mijn gelukkige jeugd, mijn gezondheid en mijn werkkraft, mij eenvoudig als vanzelfsprekend toe te eigenen. Uit het besef, een groot geluk te bezitten, ontwikkelde zich in mij de juiste beteekenis van Jezus' woord, dat wij ons leven niet behouden mogen voor onszelf. Wie iets kostbaars in zijn leven ontvangen heeft, moet dienovereenkomstig daarvoor veel weggeven. Wie voor leed in eigen leven gespaard is, moet zich geroepen weten om te helpen het leed van anderen te verzachten. Allen moeten we den last van lijden, welke op de wereld ligt, mee helpen dragen.”

Hier zien we het leven van Albert Schweitzer staan in het teeken van het offer.

Hij werd, jong nog, professor te Straatsburg. Hij schreef studiewerken over Jezus en Paulus. Hij gaf als musicus orgelconcerten en bemoeide zich met de moderne orgelbouw-techniek.

En toen ging hij in de medicijnen studeeren. Hij zag zijn levenstaak klaar voor zich. In drie faculteiten gepromoveerd, vertrok hij met zijn vrouw naar Afrika, om daar zijn wetenschap in dienst te stellen van de lijdende menschheid.

Hij heeft alleen, op zijn eigen verantwoording, daar gewerkt. In zijn boeken: „Aan den Zoom van het Oerwoud” en „Opnieuw naar Lambarene” vindt men een onopgesmukt verhaal van zijn lotgevallen.

Hij bezocht nu opnieuw ons land en heeft ook nu weer over zijn levenswerk gesproken.

Wij nemen hier gedeeltelijk over het verslag, dat de „Deventer Kerkbode” van zijn lezing gaf.

Wat wij bezitten, zoo begon hij ongeveer, mogen we niet voor ons zelf houden, maar wij hebben de plicht het uit te dragen in de wereld. Toen ik van het groote lijden der zwarten hoorde, dacht ik aan de gelijkenis van den rijken en den armen man (Lazarus) en zoo besloot ik een klein hospitaal in het oerwoud te stichten. Zoo maakte ik mij de noodige medische kennis eigen en ging.... Om tweeërlei redenen spreek ik tot u over mijn werk, om artsen aan te sporen zich aan dit noodzakelijk werk te geven, medische hulp te gaan bieden aan menschen, die tot heden buiten het bereik zijn van onze wetenschap, en om belangstelling te wekken voor de medische zending, die zulk een belang ook heeft voor uwe koloniën.

Hierna begon hij, naar aanleiding van het eerste lichtbeeld, een oriënteringskaart van de ligging van Lambarene, te spreken over zijn reis daarheen, de eigenaardige moeilijkheden van dien tocht met 54 kisten bagage, moeilijkheden met de tol, het nazien der goederen, een boot, die om de 3 weken vaart en je liever niet meeneemt met veel bagage. Op de vraag: Hebt u veel bagage, moet men dan maar zeggen: „Zoo tamelijk. Voor onze omstandigheden niet veel.”

Dan die tocht 300 K.M. stroomopwaarts de rivier de Ogowe op naar Lambarene, een plaats in den Franschen Congo, vlak bij den Aequator, aan de samenvloeiing van een paar rivieren. Want het water is de eenige verkeersweg daar in Afrika, de kano het vervoermiddel. (Voor den bouw van het nieuwe ziekenhuis had hij een kruiwagen laten komen, maar de negers droegen hem op den rug).

In welk een vervallen toestand vond hij bij dezen tocht (Febr.—Maart '24) de gebouwen en barakken weer terug, die hij in den herfst van 1917 verlaten had! Alles verwaarloosd. Hij moest alles herstellen, opnieuw bouwen. Hij moest hout hebben, raffia, geplette palmbladen voor dakbedekking. Hij zond negers uit met voedsel voor 5 dagen, maar na 3 dagen kwamen ze terug zonder iets, al het voedsel op.

Dan moest hij zelf maar mee en we zien hem in zijn kano met zijn zwarten op een zijstroom van de Ogowe in het hartje van het oerwoud op zoek naar materiaal voor zijn gebouwen, naar bamboe en raffia. Hij betaalt niet, zooals de negers het liefst willen, in drank en tabak, maar met zakmessen, hier een minder juist woord, want ze dragen ze om hun hals. Onderwijl komen de zieken van alle kant, 's morgens is hij dokter, 's middags architect en met voldoening ziet hij zijn barakken verrijzen.

Helaas zijn vroegere, trouwe helper Jozef heeft hij niet meer. Die is getrouwd, seine Frau liebt seidene S.rümpfe (kousen) zooals hij elders zeide, ze houdt van Europeesche kleeren uit Parijsche mode-magazijnen en om die te kunnen betalen, moet Jozef in den houandel, waar hij meer verdient dan de dokter kan geven.

Dan wordt een dag in het hospitaal beschreven. Men ziet de zieken in rijen zitten voor de kamer van den dokter, geduldig ja, omdat ze gefografeerd worden, anders duwen en dringen ze om de eerste te zijn en steken den arm door de geopende deur. Men ziet de zwarte Heilgehilfen (helpers) bezig met verbinden, één was er, die er bijzonder slag van had, een ander had een bijzondere gave om ernstige stoornissen waar te nemen en redde daardoor menig leven. Men zag het inwendige van een ziekenbarak, de patienten op hun bedden van bamboe met groote muskietennetten overdekt, andere daartusschen, gezonden, die als begeleiders waren meegekomen van kranke familieleden en die heel moeilijk tot arbeid te krijgen zijn. Het gebeurde wel, dat herstelde zieken ineens verdwenen, niet overdag den dokter de hand drukkende tot een dankbaar afscheid, maar

's nachts, om als een aandenken aan den dokter het kostbare muskietennet mee te nemen. Zoo'n schurk! zou een ander gezegd hebben, maar Schweitzer vertelde het met een kostelijken humor, die den lach door de zaal deed gaan en liet er dan dadelijk met een trilling in zijn stem op volgen, dat de ziel van den zwarte evengoed voor dankbaarheid vatbaar is als die van den blanke, maar dat hij dien dank vaak niet toont maar in stilte met zich meedraagt.

Hij sprak over de voeding van het hospitaal voornamelijk bestaande uit bananen, of gedroog-



Albert Schweitzer.

Foto van J. W. Bellevede, Deventer.

de visch, waar de negers bijzonder van houden, stokvisch, rijst, waarvan men steeds veel in voorraad houden moet met het oog op het voortdurend gevaar voor hongersnood.

Voorts werden de voornaamste van de daar voorkomende ziekten besproken en ziektebeelden getoond, phagaedenische zweren, vreeselijk te zien, een vrouwengezicht door lepra droef geschonden, dysenterie, waaraan velen heengaan, framboesia, breuken, malaria en dan slaapziekte. Om de bestrijding van deze laatste, die ontzaglijk veel offers eischte, is Prof. Schweitzer vooral naar Afrika gegaan. Hij vertelde van de veraderlijke tsetsevlieg, iets grooter dan de gewone, die geruischloos komt aanvliegen en de kiemen der slaapziekte brengt in het bloed, over de moeilijkheid om de juiste dosis tegengif in te spuiten, als de dosis iets te groot is, worden de gezichtszenuwen aangetast en dreigt het gevaar, dat de lijder blind wordt. Als hij afwezig was, moest men hem telkens berichten over hun toestand. Bij zulke mededeelingen voelde men de diepe bewogenheid van dezen mensch over het lijden der zwarten. Wat doet het er toe, of ze dankbaar zijn of hun dankbaarheid toonen, als hij ze maar helpen kan en aan hen het werk doen waartoe zijn God hem dreef en zóó iets inlossen van de groote schuld, die op beschaafd Europa tegenover de negers rust.

Vooraf ook met de geesteskranken is hij diep begaan. Hun lot is zoo vreeselijk. Als ze lastig worden, worden ze in hun dorp verbrand, vergiftigd, in het water geworpen om van hen af te zijn. Een plaatje toonde een krankzinnige of geesteszieke, die in een kano met een ketting om zijn hals naar Schweitzer werd gebracht. Hij kon er in zijn oude hospitaal maar weinige bergen. Vreeselijk om ze terug te sturen naar hun dorp. Wat waren ze blij, toen ze hoorden, dat ze in het nieuwe hospitaal vloeren zouden hebben van planken in plaats van leem en hoe smeekten ze hem, toen hij naar Europa ging, dat hij zou verbieden ze terug te sturen naar hun dorp!

Tot zoover het verslag.

Albert Schweitzer had in zijn land een schitterende positie kunnen hebben; hij gaf echter alles op, om zijn lijdende broeders en zusters te helpen. Hij bracht het offer.

Daarom echter treedt hij nu niet voor ons met een gelaat, waarop te lezen staat: ziet gij nu wel, wat ik allemaal heb willen doen?

Albert Schweitzer is een eenvoudig mensch.

„Het liefst ben ik in Günsbach,” zegt hij, „daar zegt ieder „jij” tegen me en daar geeft men voor mijn geleerdheid niets. En — onder de — negers. Die bekommeren zich niets om mijn titels of om mijn muziek.”

Wie, zooals Schweitzer, gegrepen is door de gedachte, dat wij allen deel moeten hebben aan het lijden der menschheid en dat wij dat lijden mee moeten dragen, *blijft* eenvoudig. Het offer van je leven kun je niet brengen, als je hoog staat en je zelf bewondert. Dan offer je niet, dan neem je. Dan is het beste nog niet goed genoeg voor je.

Je kunt alleen je zelf maar offeren, als er een *ander* in je leven gekomen is, die je liefhebt boven alles en voor wie je alles wilt doen.

Albert Schweitzer gaf ons het voorbeeld. Als hij optreedt voor groote scharen, als hij zijn beroemde orgelconcerten geeft, is het te vreezen, dat menigeen bewonderend tegen hem gaat opzien om zijn groote kunde en geleerdheid.

Laten wij hem hooren en ons schamen.

Zijn persoonlijkheid, zijn leven, brengt de vraag tot ons: Kent gij het offer?

Die vraag zullen we moeten beantwoorden, in ons leven en op onze wijze.

Wij spreken zooveel en we *doen* zoo weinig. Wij zeggen, dat de liefde van Christus ons dringt, maar we huiveren terug voor het offer. Wij moeten weer weten, dat we *zonder* het offer het evangelie van Christus niet brengen kunnen. Want dan luisteren de menschen niet naar ons en ze geven niets om onze boodschap.

Zij moeten Christus zien in ons leven, in ons leven van elken dag. Alleen als ze Christus zien, zullen ze willen luisteren naar het woord, dat Hij wil spreken tot vermoedigen en beladenen. Dit moet Albert Schweitzer ons leeren. Als wij dit niet willen leeren, heeft hij geen beteekenis voor ons. Hij vraagt u niet, of gij het eens zijt met zijn theologie, hij vraagt u eigenlijk *niets*, maar heel zijn leven is één groote vraag: Zijt gij gewillig het offer te brengen, dat Christus van u vraagt?

Hoe zal uw antwoord zijn?

K.

OOSTERBEEK
LOV.
LEVERT
**WOONINRICHTINGEN
AAN PARTICULIEREN**
VRAAGT FOTO'S EN BEGROOTING

PINKSTERFEEST.

Ja, de Trooster is gekomen;
Jezus ging van d' aarde heen.
Jezus, van u opgenomen,
Liet, o Kerk! u niet alleen.
De Beloofde werd gezonden
En de kracht uit God kwam neer.
't Past ons, juichend, keer op keer,
Zijn verschijning te verkonden,
Heden is het Pinksterfeest!
Looft en dankt den Heil'gen Geest!

Looft den Geest! Hij zal niet wijken
Van de Kerk, met bloed gekocht.
Zijn nabijheid zal steeds blijken,
Hoe de vijand woeden mocht!
Vreest niet, o gezochte schapen,
Vrees niet, weergevonden ziel,
Zoo de nacht u overviel!
Zou de Geest des Heeren slapen?
Waakt Hij, schoon geen oog Hem ziet,
Voor de kleine kudde niet?

Trooster! Zalver! Gij zult komen
Op 't gebed, door U verwekt.
Van Uw regens, van Uw stroomen
Wordt eens d' aarde gansch bedekt.
Liefd' en ijver zullen blaken,
Waar reeds alles scheen verkwijnd,
Als de Pinksterzon verschijnt.
Noordenwind! o wil ontwaken!
Zuidenwind! doorwaai den hof,
Heil'ge Geest! U zij de lof!

EENHEID BIJ VERSCHIEDENHEID.

DA COSTA sprak niet anders dan de waarheid, toen hij zei, dat op de bodem aller vragen ligt des werelds zondeschild.

Ook op de bodem van veel vragen en moeilijkheden, ons vereenigingsleven betreffende, ligt niet slechts 's werelds zondeschild, doch onze eigene.

Hoe innig bad onze Heiland, vóór Zijn sterven, om eenheid voor Zijn discipelen. En hoe weinig slagen wij er in, — neen — hoe weinig trachten wij er zelfs naar, iets van die eenheid te openbaren aan een wereld, die op onze daden, meer dan op onze woorden wacht.

Leefde dit eenheidsgevoel onder ons, we zouden ons niet behoeven te bedroeven over verkeerd standsgoed, over intellectueele hoogmoed, over valsche nederigheid ook, die verhinderen, dat jonge vrouwen van één belijden, beziel met eenzelfde verlangen: voorbereid te worden voor haar taak in het volle leven, met elkaar samenkomen, om te zoeken die voorbereiding.

Maar ook dan zou er kunnen zijn een rustig aanvaarden van de verscheidenheid, die maakt, dat niet allen hetzelfde verlangen, hetzelfde noodig hebben. Wanneer dan de ééne groep zich ontwikkelde méér in de eene — een andere groep meer in de tegenovergestelde richting, zou men daarin niet zien een minachten van elkaar, doch een natuurlijke consequentie, voortvloeiend uit verscheiden aanleg, ontwikkeling en behoefte.

Dus: bij een vasthouden aan het eenheidsideaal toch een practisch uit elkaar gaan?

Slechts ten deele.

En allereerst een verantwoording, waarom ik vasthoud aan het eenheidsideaal, ook in de praktijk. Want dit laatste heeft niet te volgen uit Jezus' bede. We kunnen zeer goed practisch in verschillende groepen onzen weg gaan, en toch méér wezenlijk één zijn, dan wanneer we vereenigd in één kring, ons daar afscheiden in groepjes en het verschil, 't zij in stand, 't zij in ontwikkeling, laten spreken.

En toch éénheid in vereeniging, voor zoover mogelijk?

Ja, en wel allereerst, omdat m.i. niets zoo noodig is in onze wereld, dan dat christenen van allerlei rang en ontwikkeling met elkaar in aanraking komen, en elkaar werkelijk leeren kennen.

Er is ook onder ons zooveel langs elkaar

heenleven. We doen zoo weinig moeite, elkaar te begrijpen. Wanneer een meisje zich anders uit dan wij dit gewoon zijn; met andere dingen dweept, dan noemen wij dit „gek.” En misschien bestaat er geen absoluut veroordeeling dan dit „gek” uit meisjesmond.

En toch hebben we elkaar altijd weer noodig. Een heel groot deel van de moeilijkheden tusschen huisvrouwen en ondergeschikten, tusschen moeders en dochters vloeit, behalve uit onze zondige natuur, hieruit voort: dat we niet geleerd hebben, ons in de behoeften en de begrippen van anderen in te denken. En wanneer we dit inzien, zouden we dan niet dankbaar zijn voor een vereenigingsleven, dat ons allen tot elkaar tracht te brengen en ons allen met elkaar wil doen streven naar één ideaal?

Want dit is het, dat dit samengaan van allerlei verschillend aangelegden onder christenen mogelijk maakt, of althans mogelijk moet maken: we hebben één ideaal. Het gaat ons in laatste instantie niet om meer ontwikkeling, méér kennis; dat zijn slechts de middelen. Het doel is: de verheerlijking Gods door ons leven. En dat doel is voor ieder gelijk.

Wanneer we dit toegeven, en we denken dan nog eens aan de „intellectueelen,” van wie men zegt, dat ze moeilijk op een gewone M. V. zijn te krijgen, dan meen ik: er zijn onder de behandelde vakken enkele, waar hun meerderheid aan kennis niet absoluut zeker is. En dit zijn juist de hoofdvakken. Want immers, zonder iemand te willen kwetsen, kunnen we rustig constateeren, dat op inrichtingen voor Middelbaar onderwijs, ook al zijn ze christelijk, niet zooveel tijd aan godsdienstonderwijs wordt besteed, dat hierdoor de M. V. voor de vrouwelijke leerlingen overbodig zou worden. En het is ook niet zoo, dat onder haar, die niet meer dan gewoon lager onderwijs volgden, geen enkele zou schuilen, die b.v. op catechisatie uitblinkt. De praktijk leert heel anders.

Dus mogen we veilig aannemen, dat er is één ideaal, dat *allen* vereent, en dat er op de M. V. vakken behandeld worden, die *aller* belangstelling waard zijn, en waar allen van elkaar kunnen leeren. Wanneer er dus is een eerlijk willen beleven van de eenheid aller geloovigen in Christus, heeft verscheidenheid van aanleg en milieu niet storend op het verwezenlijken van die eenheid in te werken.

J. M. W.—W.



Oud-Amersfoort.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

LANGS DE WEGEN.

MEI!
En lente.

Een stralende zon, een groene wereld!

Een tijd om alles te vergeten, behalve dat je leeft, en jóng bent, en genieten kunt van al dat mooi.

Ja, als 't praktische leven er niet was! Als dat maar niet altijd z'n gewonen gang ging, als dat maar niet met duizend grijparmen je terug trok uit je droomen, om je iederen dag je deeltje voor te zetten van den grooten algemeenen plicht: werken.

't Lijkt soms zoo wreed. Afstand te moeten doen van zoo'n mooien dag, voor werk, waar je lang niet *altijd* plezier in hebt. Maar 't is toch wel goed zoo. Want als je maar precies kon genieten wanneer en zoo lang je wilde, och, dan zou je op 't laatst niet meer echt *genieten*. *Schaarsche* oogenblikken worden in den regel 't best benut.

Geregeld je werk doen, óók als buiten de vogels roepen, óók als buiten de lente lokt, en geduldig 't uur van verdiende vrijheid, 't uur van genieten áfwachten, ja, dat vraagt wel eens véél zelfbeheersching.

Wie zei dat ook weer, dat de menschen van nu niet meer *wachten* konden? O ja, 't was „Alpha” in de „Dameskroniek.”

Ik neem een paar zinnen over:

„Geloof gij, dat in onzen tijd de menschen nog zooveel geduld hebben? Het leven is zoo druk, zoo gejaagd, zelfs voor hen, die eigenlijk niets uitvoeren. En door al dat geroezemoes, door al die „bezigheden” zijn ook de menschen gehaast en zenuwachtig geworden. Iedereen heeft haast, de moderne mensch komt elken dag tijd te kort. De mannen hebben hun werk, hun zaken; zij moeten geld verdienen, altijd meer, omdat het leven zoo duur is geworden en zooveel eischen stelt. En in hun

nerveuze jachten naar winst vergeten zij, dat zijzelf steeds hogere eischen stellen, dat zij haken naar altijd meer luxe, op elk gebied. Daarom hebben de mannen geen tijd om te wachten, op wie dan ook.

En de vrouw? Ook haar uren zijn bezet, stuk voor stuk, elken dag opnieuw. Zóó druk bezet, dat er vaak geen tijd meer overschiet voor man en kinderen, dat het huishouden aan vreemde zorgen moet worden toevertrouwd. Wát al haar tijd, al haar energie in beslag neemt? Vraag het tien, twintig moderne meisjes en vrouwen; ik geloof niet, dat één van haar u zal kunnen inlichten. Zij hebben het druk, meer dan druk! En wachten, rustig en geduldig wachten kunnen ook zij niet.

Het werkwoord „wachten” is geschraapt uit het woordenboek der moderne menschen.”

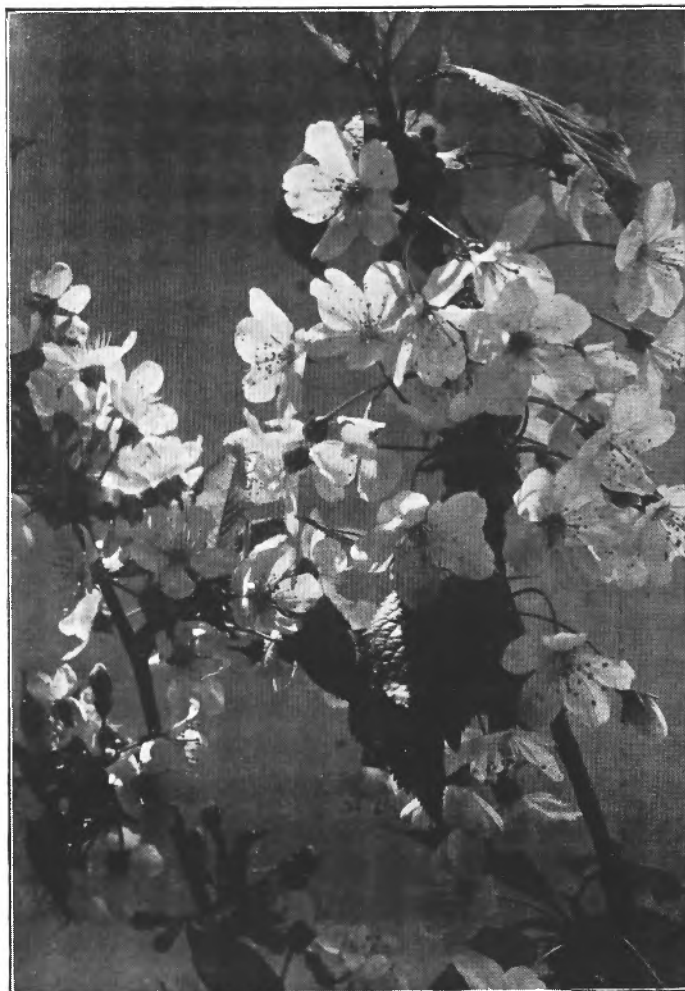
Ja, 't schijnt wel waar te zijn, wat „Alpha” hier zegt. 't Is een ziekte, dat ongeduld, die voortspruit uit heel de inrichting van de huidige maatschappij, die al meer snelheid vraagt, meer snelheid in de productie, meer snelheid in 't verkeer. Alles rent, en vliegt, en niemand hoeft te vragen, waar al die zenuwachtige menschen vandaan komen. Ze komen van de groote kantoren, van de fabrieken, van de zaken. De menschen scheppen zichzelf al meer behoeften, en om die te voldoen moeten ze zelf weer harder mee in den kringloop. En wachten, och, dat wordt niet meer geleerd omdat 't niet nóódig is, — en niet practisch!

Waar is óók, dat de tegenwoordige jeugd al evengoed door deze kwaal geïnfecteerd is. Hoe kon 't ook anders? Zoo is 't thans een algemeen verschijnsel, dat kinderen, die nog *kinderen* moesten zijn, de allures aannemen van *jongelui*, en dat jonge menschen, die nog *jonge* menschen zijn moesten, spelen, dat ze volwassen en zelfstandig zijn. Ook weer: niet kunnen wachten. Maar — daar zou nog heel wat over te zeggen zijn.

Ik neem nu een boutade van „Eva” over uit „De Haagsche Post.” Ze moppert een beetje op den „Vrijdag” maar stelt onder de hand het naar haar idee onpractische van veler manier van „huishouden-doen” aan 't licht. „Verdrietige Vrijdag” noemt ze haar stukje, en begint dan:

„Ik ben in een verdrietige stemming en het is Vrijdag. Ik woon in een stil straatje, en hoe rustig het daar op andere dagen is, wordt me des Vrijdags door het tegendeel gedemonstreerd. Dan staan alle vrouwtjes buiten en kloppen kleeden, loopers, matjes. Ik kan mijn gedachten niet bij mijn werk

houden, door al het geklop. Wat een tijd en een kracht verkwisten die vrouwtjes! Een paar uur lang slaan zij er op los, en terwijl ik het opgeef om tien woorden tot een zin aan elkaar te rijgen, denk ik vaag: Waarom koopen zij niet voor gezamenlijke rekening een stofzuiger? Hoe onvoordeelig en onpractisch is al dat geransel! Hoeveel zuiniger en zindelijker zou het gaan met zoo een machine! En — wat een tijd zouden zij beschikbaar krijgen om in wat anders en beters belangstelling te vinden! Klop, klop... De wolken stof stuiven langs het straatje. Vanavond spellen de klopsters haar krantjes en knikken verontwaardigd als ze lezen van de mogelijkheid, dat de menschen elkaar in een volgenden oorlog met bacteriën zullen bestoken. Intusschen hebben zij vanmorgen, onder het waakzaam oog der politie, elkander de eene golf bacteriën na de andere in de longen geklopt. Ik



Bloeiende Kersentak.

moet mijn vensters dichthouden, zoo hoog wolkt het stof op. Aan de tuinzijde kan ik me niet redden, want ook daar klopt het. Een buurvrouw, die al aan den schoonmaak is, heeft alle beddegoed in den tuin gesleept, en nu ploft ze er hevig op los. Een grauwe nevel zweeft omhoog, valt neer op de juist schoongeslagen matrassen en kussens, sluipt als een mist het keukenraam binnen, bezinkt in den emmer met keurig uitgezochte spinazie.

Ik kan het niet helpen, maar ik vind het een dom en belachelijk bedrijf. Maar de vrouwen vinden het blijkbaar een schoon levensdoel, en als ze dit straks bereikt hebben, weten ze er nog een, dat ze even ernstig en maniak gaan nastreven: dan poetsen ze de koperen belknoppen, de koperen naamplaten, de koperen brievenbuskleppen, — en als er dan een regenbui komt, zijn die over een uur wéér zwart-en-groen.

Het geklop en gepoets luwt. Het wordt wat stiller. Maar ik kan nog niet tot werken komen. Uit alle vensters worden stofdoekjes gewuifd, en ik weet dat de Vrijdag nu binnenshuis voortwoedt. Daar worden de uitgeklopte loopers weer gelegd en de gepoetste koperen roeden in de gepoetste koperen oogjes geschoven. Daar wordt gewreyen, geboend, gezeepsopt, geschuurd, geraagd, gebezemd, gepotlood, geschuurpapierd, gebrusselsaard en gevimd, — en dan wordt alles weer vuil en dof en aangeslagen en roestig en vet en stoffig, — en opnieuw begint de verkwisting van tijd en kracht, dom, belachelijk, ernstig

en maniak. Ik kan niet werken; ik moet er voortdurend aan denken.

Zóó brengt een groot deel van de vrouwen in dit straatje een stuk van haar leven door. Ik ril, als ik mij de honderduizenden straatjes voorstel die er in de wereld zijn. En dat gaat zoo voort, jaar in, jaar uit, en geen verzet zich. Hoe dood moeten zij zijn, als mijn geestelijk leven al sterft bij de gedachte daaraan....

Het is een verdrietige Vrijdag."

Inderdaad is er op huishoudelijk gebied nog veel te vereenvoudigen. Er wordt nergens meer overtollig werk gedaan, dan in een huishouden, en dat in dezen practischen tijd, waarin allerlei electriche apparaten de huisvrouw tot hulp worden geboden. Van 't meeste belang is wel de stofzuiger, die niet alleen 't werk vergemakkelijkt en vereenvoudigt, maar ook in 't gebruik veel hygiënischer is dan de stoffer of de matenklopper. Ik las pas nog, dat er zelfs al een keuken-motor is, die verschillende machinetjes in beweging kan zetten. Men kan er mee messen slijpen en polijsten, koffiemalen, aardappelen schillen, kool schaven, citroenen uitpersen, eieren kloppen. Maar — lang niet iedereen kan zich de aanschaffing van al deze tamelijk kostbare hulpmiddelen permitteeren.

In een van de April-nummers van „*Voeding en Hygiëne*,” wordt een artikeltje gewijd aan wat de gemeente 's Gravenhage deed op 't punt van woningvoorziening ten behoeve van hen, die uit eigen inkomsten geen voldoende huisvesting kunnen betalen. Het is prachtig werk, dat hier gedaan wordt en daarom neem ik een kort stukje hieruit voor m'n lezeressen over.

„In 's Gravenhage heeft men aan, wat toen nog de buitenkant der stad was, in 1922, op een terrein, onmiddellijk grenzende aan het Laakhavenkwartier, onder leiding van den dienst der Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, een complex contrólewoningen gesticht.

De bedoeling ligt m.i. in het woord vast. De menschen, die het aan maatschappelijke, economische en hygiënische scholing geheel ontbreekt, en van welke nochtans, waar zij



De Waag - Amsterdam

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.



Eendengezelschap.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

dikwijls hoofden van een gezin zijn, geëischt moet worden, dat ze een goede woning ook behoorlijk gebruiken en onderhouden. Zij moeten een poos „onder contrôle”. Zij moeten daarbij blijk geven te willen en te kunnen leeren en in de toepassing van het aangeleerde te willen volharden. Het gemeentebestuur van Den Haag heeft verder ingezien, dat, als een of ander gezin 'n tijdlang onder toezicht — „onder contrôle” — zich behoorlijk heeft gedragen, dit gezin ook nog moet bewijzen, dat het min of meer aan eigen verantwoordelijkheid overgelaten, den goeden weg blijft gaan. Dit kon niet blijken, als zulk een gezin na een proeftijd onder direct toezicht, zonder tusschenstation, onmiddellijk in een of andere normale woning elders of in de stad zelf, werd overgebracht, en daarom zijn in het complex 56 woningen 3e klas, 14 woningen 2e klas, en 38 woningen 1e klas begrepen.

De situatie der 3e en 2e klas is zóó geprojecteerd, dat de toegangen alle op betrekkelijk smalle straatjes uitkomen, die 5 in getal, in hun

geheel overzichtelijk zijn van een in 't centrum, pl.m. 1 M, boven 't straatoppervlak gelegen vertrek voor de inspectrice. Alle beweeg van groot en klein wordt van dit centrum uit door het waakzame oog der inspectrice gezien.

Staat nu de eerste afd., die der derde klasse, geheel onder contrôle, de tweede klasse heeft steeds eenige bewegingsvrijheid, doordat de ingang dezer woningen aan het voorplein gelegen en dus aan het voortdurende toezicht reeds gedeeltelijk onttrokken is. Hebben de gezinnen op deze wijze zich 'geoefend in de bewoning, het zich met andere bewoners verdragen, het zindelijk en ordelijk houden van huis en kleeding en lichaam, dan worden zij in een woning der 1e klasse toegelaten.

Het is opmerkelijk, dat volgens 't getuigenis van den tegenwoordigen ambitieuzen directeur, den heer Gestenbach, er géén besmettelijke ziekten voorkomen. Want er zijn steeds pl.m. 90 gezinnen woonachtig en er zijn gemiddeld 7 kinderen per gezin.”

Voorwaar een schitterend resultaat!

DE HERDER.

MISSCHIEN, neen, zeker, stellen wij ons een herder anders voor. Een herder, dat is voor ons iemand, die goed en zacht is, die zorgt en zich opoffert.

De herder van Bonnet is anders.

Toch, deze schilder heeft hem gegeven, zooals hij is.

In de ruwe en woeste natuur van de Sabijnsche bergen moet hij zóó zijn en niet anders.

Er is *rust* in deze figuur. Deze herder weet van stil-zijn, van een zich wegdroomen. Zijn schapen, maar even door den schilder aangeduid, grazen rustig; hij houdt de wacht.

Zoo is hij toch wel het beeld van trouw. Om zijn mond is een trekje, dat toch ook wel van zachtheid en mildheid getuigt. Hij zal niet noodeloos een schaap leed doen.

Hij verstaat het, stil te zijn in de stilte; hij weet wat het is, den blik naar binnen te richten. Maar in zijn oogen kan toch ook het vuur gloeien. Zijn droomen zijn zeker niet zacht en mild. Hij is als zijn bergen, ruw en hoekig, en, als het moet, worstelt hij tegen een veel sterkeren vijand. Hij geeft zich niet gewonnen.

Dit is geen blijde herder, die, met een mild trekje op het gelaat, in den avond met zijn kudde huiswaarts keert. Hij kent het leven tusschen zijn bergen als ruw en moeilijk. De bergen achter hem, die aan het werk van Toorop herinneren, zijn symbolen. Ze staan daar, onverwrikbaar. Ze zijn er nu eenmaal en ze blijven er. Ze gaan niet uit den weg. Ze geven niet mee. Ze maken ook somber. Ze doen iemand tot zichzelf inkeeren. Deze herder is daarom in deze omgeving niet anders te denken.

Hij kent de rust, zooals de onverwrikbare bergen de rust kennen, maar hij kent ook de onverzettelijkheid in den strijd. Er is maar weinig noodig, hem uit zijn rust te doen ontwaken.

Binnen in hem brandt het en gloeit het. Binnen in hem worstelt en woelt het.

Eigenlijk is hij een sombere figuur. Hij heeft het niet gemakkelijk. Hij worstelt met het grootte levensprobleem, zonder er ooit mee klaar te komen. En dan *geeft* hij zich weer. Dan aanvaardt hij het leven weer, zooals het is. Hij trekt er met zijn schapen op uit, is de zorgzame herder en schouwt in de verte.

Tot hij toch weer begint te peinzen over wat hem geen rust laat. Tot daar binnen in hem alles weer in beroering komt. Tot het harde leven hem weer bindt en hij vruchteloos peinst over het waarom.

Bonnet is thuis in de Sabijnsche bergen. Hij vond er de rust en den strijd. Hij vond er het zich geven in wat toch niet anders is en het voortdurend innerlijk verzet. Hij teekent de menschen, zooals ze zijn; het is hem tenslotte te doen om hun *ziel*.

Vandaar dat zijn kunst eerlijk en sterk is, al zouden we zijn achtergrond toch wel ietwat zwak willen noemen.

Hij heeft zelf den invloed van de Sabijnsche natuur ondergaan. Hij gaat niet voor wat hoekig is uit den weg. Hij verzacht niet, hij maakt niet mooi, hij aanvaardt de menschen, zooals ze zijn. Maar hij *worstelt* ook met zijn ruw menschenmateriaal en hij rust niet, hij geeft het niet op. Daar moet toch nog iets anders zijn, denkt hij, iets, wat diep-innerlijk leeft onder de uiterlijke rust. Dat *iets* zoekt hij, hij wil het grijpen, hij wil het schilderen.

En dan komt hij tot zijn resultaat, dat gaaf en goed is, dat de *mensch* geeft, zooals hij is, uiterlijk en innerlijk.

Daarom is de kunst van een Bonnet ons lief. En daarom is ook zijn herder ons lief. Tenslotte komen we er toe, den man zoo te aanvaarden en te begrijpen.

Zeker, hij heeft zijn eigen strijd in zijn eigen omgeving, en zijn *sterke* hartstochten zijn ons misschien vreemd, maar treft u toch niet in deze herdersfiguur het algemeen-menschelijke? Ach, overal, in de Sabijnsche bergen en hier is toch het menschenhart hetzelfde. Het klopt in u, zooals het daar klopt in dien herder.

Kracht, ja, is er in deze figuur, een kracht, die wij misschien niet bezitten, maar *overwinning* is er nog niet in. Er is, voor een tijd althans, het berusten, maar nog niet het stille begrijpen, dat zacht doet glimlachen over het leven, dat het leed doet ervaren als goed en noodzakelijk.

Er is *vuur* in dezen herder, maar het is het vuur, dat kan uitlaaien in een verterenden brand, het is nog niet het heldere, lichte vuur, dat door warmte en glans weldadig aandoet.

Nu begrijpen wij dezen herder, als wij onszelf kennen. En wij, wanneer we overwonnen hebben en klaar kwamen met het leven, zouden naar hem toe willen gaan, om hem te spreken van de kracht, die zegeviert over lijden en dood, van een begrijpen, dat klaar komt met de raadselen van het leven, van een stille blijdschap, die de laaiende hartstocht kan uitblusschen.

K.

ASSIONE DEL MONTE

7 DONNE



Herder uit de Sabijnsche bergen.

R. Bonnet.

BOEKENSCHOUW.

Selecta. Deel I. Uit de Nederlandsche letteren. Uitgave D. A. Daamen, Den Haag.

DIT is een bloemlezing. Maar de ondertitel: „Bloemlezing naar eigen keus” zegt reeds, dat we te doen hebben met iets, dat anders is dan we gewoon zijn. De verzamelaars hebben gedacht aan het voortgezet onderwijs. Voor onze lezeressen wil ik echter deze verzameling allereerst beschouwen uit vereenigingsoogpunt. Zeg: er zal een inleiding worden gehouden b.v. over „Orpheus in de Dessa.” Men mag aannemen, dat het grootste gedeelte der leden dan ook dit boek gelezen heeft. Is het nu echter niet aangenaam, wanneer men iets meer weet van de schrijfster? Een gewone bloemlezing geeft wel iets van haar werk. Doch — dan moet men een dik boek kopen, en dat is meestal te duur.

Wat echter *Selecta* aangaat: men kan een vel van deze bloemlezing afzonderlijk krijgen, enkel handelend over Augusta de Wit. Voor 15 cent, of, wanneer er 20—24 blz. zijn, voor 20 cent is men klaar. Komt er later eens een dichter of dichteres van dezen tijd aan de beurt, dan doet men precies eender. Wil iemand iets meer weten over de Middeleeuwsche poëzie, over Vondel, over Hooft, — men kan zelf kiezen en behoeft niets meer te nemen dan men wil. Bij 6 nummers krijgt men een verzamelomslag toe. Ik vind deze manier om een bloemlezing samen te stellen niet enkel voor het onderwijs, doch ook voor onze vereenigingen je ware. De uitgever zendt gaarne een lijst van de verschenen nummers, waaruit men een keuze kan doen.

* * *

Schemering door D. van den Spiegel. G. F. Callenbach, Nijkerk.

Ik herinner me niet, de naam van dezen auteur eerder gehoord te hebben. Trouwens, het boek zelf doet aan beginwerk denken. Er zijn wat de compositie betreft, nog al wat zwakke kantjes aan. Dat een eigenlijk hoofdpersoon ontbreekt, behoeft niet juist een fout te zijn. Wanneer, er maar een idee is, die 't geheel draagt. En dan vinden we deze hoofdgedachte, dat de personen allen min of meer leven in schemering. Tot een doortrekken van het volle licht komt het bij niet een. Of, op z'n hoogst, bij Emmy.

Toch blijft juist haar karakter voor ons schemerig. Bezag Benno haar tijdens zijn verloving

verkeerd? Kwam de ommekeer tijdens haar ziekte in Davos? Omdat we haar eigenlijk enkel zien door Benno's oogen, blijft haar zieleleven ons vreemd.

Mevrouw Verhoeven is echt het type van een zwak, weifelmoedig karakter. Zeer zeker zijn er van deze menschen. En ongetwijfeld heeft dit op hun christen-zijn invloed. Toch had ik gaarne in een christelijke roman ook een vertegenwoordiger van echt, levend christendom gezien.

Zonder het laatste hoofdstuk en de smart van mevrouw Verhoeven om Karels Rooms worden zouden we, wat het godsdienstig element betreft, meenen te doen te hebben met een Katholieke tendenz-roman, die het Protestantisme in zijn zwakste uitingen teekent.

Bovenstaande wil niet zeggen, dat er niets goeds is in dit boek. Wanneer het werkelijk een eersteling is, zie ik er eerder een belofte in. Er zijn goede bladzijden. Er is een poging, om zich in de verschillende karakters in te denken. Bovenal: er is een eerlijk worstelen met levensproblemen. Vooral om dat laatste stel ik „Schemering” 'boven boeken, die bij de zorgen en moeilijkheden, of de vreugden van een enkel individu blijven staan, en er niet in slagen die te verheffen tot het peil van het algemeen-menschelijke.

Wanneer de auteur nu maar niet meent, gelijk velen: „schrijven, daar is geen studie voor noodig. Dat kan je of dat kan je niet,” dan hoop ik later nog wel eens rijper werk van hem, of haar, onder de oogen te krijgen.

Ten slotte nog even een woord van protest tegen de uitroep van mevrouw Verhoeven, als ze weet, dat Karel Roomsch is geworden: „'t is om mijn zonden dat mijn kind verloren gaat.” Acht de auteur Roomsch bijgeloof erger dan ongelooft? Want vóór dien had Karel geen geloof.

* * *

Ten slotte nog de aankondiging van een geheel ander soort werkje: 50 handwerken van Wol. Beyers extra serie. Uitgave van Wees en Weis, Zeist. Voor de boekhandel Allert de Lange, Amsterdam. Alweer een boek vol leuke kussens, theemutsen, eierwarmers enz. Ook een pagina aardige poppenkleertjes, waardoor het een mooi cadeautje wordt voor een jonger zusje, dat al haken kan. Als al de Beyers uitgaven van harte aanbevolen.

J. M. W.—W.



HET NESTJE VAN DEN KOLIBRIE.

EEN kunstwerk!

En 't wordt gemaakt door de kleinste van alle vogels, de Kolibrie. Het is prachtig met stukjes mos versierd en de Kolibrie legt er nooit meer dan twee spierwitte eitjes in.

De nestjes zijn bekervormig en als de jongen groeien, worden de wanden van het nestje wel eens verhoogd, tot ze tweemaal de oorspronkelijke hoogte bereikt hebben. De jongen kunnen er dan niet uitvallen. Sommige Kolibriesoorten — er zijn er meer dan 400 — hangen hun nestje aan den stengel of den rank van een klimplant. Men heeft ook wel eens het nestje aan een hangend touw bevestigd gezien. Ook wordt door het vogeltje wel eens een steentje of een kluitje aarde in het nestje geworpen, om het in evenwicht te houden. Andere soorten weven hun nestje om den rand van een hangend

palmsblad heen. Met bewondering ziet men, welk een kunstwerk zulk een klein vogeltje kan maken.

Bovenstaande foto is een schilderijtje op zichzelf; men kijkt er naar met stille ontroering. En in het nestje sluimert het jonge leven, dat straks tot ontwaking zal komen.

Wat is de natuur rijk.

Wij loopen vaak langs zooveel, zonderdat wij er met opmerkzaamheid naar kijken, maar *als* we het eens weer doen, staan we stil van bewondering en prijzen we Hem, die alle dingen zoo schoon gemaakt heeft en geen vogeltje vergeet.

Voor den christen is de natuur een opengeslagen boek, waarin hij Gods majesteit en grootheid klaarljk leest. We moeten weer dicht bij de natuur willen leven. Er zijn zooveel wonderen rondom ons en we zien ze niet.

Waarom zijn we toch zoo blind?

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van Waardeering.

Wie eenmaal dit tijdschrift kent, zal er elken keer reeds naar verlangen dat het komt. *Maas- en Scheldeboode.*

Mej. E. J. B. te A. Niet geschikt. Als u zelf uw vers nog eens overleest, zult u dat ook wel begrijpen. Natuurlijk was de bedoeling goed, maar met een goede bedoeling alleen komt men er niet.

Wij gaan kampeeren.

De kampeersters komen zich aanmelden en, tot ons genoegen, geven de meeste zich al voor vast op. Daar is dus op te rekenen.

We hopen op gezellige kampeerdagen en het mooie weer zal wel uitlokken tot deelname ook. Het is lente geworden en we hebben zulke prachtige dagen.

Natuurlijk zijn we met het een en ander een beetje vroeg. Voor het kamp kan betrokken worden, is er nog heel wat te doen en, als alles tot het laatste oogenblik wordt uitgesteld, komt er verwarring.

Voor beide kampen kunnen zich nog deelnemers aanmelden. We herhalen hier, wat we in 't vorig nummer reeds schreven:

We zullen dezen zomer twee kampweken hebben, het eerste kamp is van 9—14 Juli en het tweede van 20—25 Augustus. Onze abonné's hebben dus keuze. Wie in de eerste week niet kan, kan wellicht in de tweede week en omgekeerd.

We deelen nog wel nader mede, wat zooal moet worden meegenomen, wat de beste reisgelegenheid is, enz. *Voorloopig* het volgende.

Wie een kampweek wenscht mee te maken, geve zich zoo spoedig mogelijk op. Men kan zich *voorloopig* opgeven en ook definitief. Wie zich nu al voor vast kan opgeven, doe dit. Dit maakt ons het werk veel gemakkelijker en... wie zich voor vast opgeeft, heeft de meeste kans, van de partij te zijn. Want de deelname is beperkt. We willen dit jaar eens een proef nemen en zullen daaruit zien, wat we een volgend jaar kunnen doen.

Voor elke kampweek hebben we 35 deelnemers noodig. Wanneer er voor elke kampweek 35 abonné's zijn, die zich voor vast hebben aangemeld, moeten we de anderen, die dan nog komen, teleurstellen. Daar is nu eenmaal niets aan te doen. Wie kan, melde zich dus dadelijk voor vast aan. Maar wie nog niet kan beslissen, en toch gaarne mee zou willen doen, melde zich *voorloopig* aan.

Op een redactie-bureau wordt gevraagd

een redactrice

van positief christelijke beginselen. Vereischen: algemeene ontwikkeling, litteraire en journalistieke aanleg, bekendheid met de vragen en behoeften der jongeren. Aangename werkring.

Brieven met volledige inlichtingen over ouderdom, opleiding, tegenwoordige werkring, en zoo mogelijk met proeve van eigen litterair werk, worden zoo spoedig mogelijk ingewacht onder No. 703, Adm. „De Jonge Vrouw”, Baarn.

Men geve zich zoo spoedig mogelijk op en melde er bij: *voorloopig* of *definitief*. In 't laatste geval zende men meteen een bedrag van f 2.50 in.

Men geve eveneens *volledig* adres en ouderdom op. Men schrijve, of men al dan niet aan een van beide kampweken de voorkeur geeft.

Een abonné van „De Jonge Vrouw” betaalt in totaal f 13.50 en niet-abonné's — ook medelezeressen — betalen f 16.50.

We dringen er vooral op aan, dat men, als men besloten heeft, te gaan kampeeren, ons dit zoo *spoedig* mogelijk laat weten. Dat vergemakkelijkt ons werk.

Zij, die zich reeds opgaven, wachten maar rustig. Alles wat zij weten moeten, worden ze tijdig gewaar. Wij zijn gaarne bereid, op alle mogelijke vragen omtrent het kampeerplan te antwoorden.

Mej. A. v. T. te A. Wij begrijpen, dat U uw kleine novelle mooi vindt. Toch kunnen we ze niet plaatsen. Dat is geen rijp werk en, behalve dat, hebben we paedagogische bezwaren. Frans zal zich nog eens moeten bedenken, daar is niets aan te doen. Wij kunnen ons best zoo'n meisje voorstellen en wij kunnen ook de geteekende situatie als juist zien. Maar, goedkeuren wat Frans doet, zouden we eerst kunnen, als we meer van haar wisten. Wij vinden het beter, met alle waardeering voor uw werk, toch uw novelle niet op te nemen.

Mej. T. K. te U. Natuurlijk. Uw verzen zullen we gaarne ontvangen. Maar we beloven niet, ze op te nemen. Dat hangt er van af.

Tini. Waarom zoo beschroomd, Tini? U kunt ons uw pennevrucht gerust toevertrouwen. Is het iets voor ons, dan volgt opname.

Mej. L. E. te W. U klaagt er over, dat uw ouders u niet begrijpen. Dat is mogelijk. Het opgroeiend geslacht gaat zóó hard, dat de ouderen het bijna niet meer kunnen bijhouden. Maar, het kan ook zijn, dat u zelf een beetje onbegrijpelijk is en uw schrijven geeft ons aanleiding, om dat te veronderstellen. U schrijft heel mooi over „roeping” voor het verpleegsterswerk, maar uw ouders hebben maar één dochter, u is thuis heel goed te gebruiken, uw moeder zou, als u het huis verliet, vreemde hulp moeten nemen.

Nu geven we geen oordeel, wij kennen de omstandigheden niet voldoende. We vragen maar: Zou het ook mogelijk zijn, *thuis* een roeping te hebben? Zou het ook mogelijk zijn, dat de roeping thuis het zwaarste moet wegen?

U moet ons goed begrijpen. Wij geven geen antwoord op deze vragen, maar u zult het moeten doen, vóór u een besluit neemt. En uit uw brief blijkt wel, dat u *deze* kant van de zaak nog niet hebt gezien. U kunt toch eens rustig met uw ouders praten en dan moet het mogelijk zijn, elkaar te begrijpen.

Mej. K. P. te P. Het moet o.i. blijven bij een kleine vriendelijkheid. U kunt b.v. bloemen geven. Een kostbaar geschenk is hier, vinden we, niet zoo geëigend. Maar een kleine vriendelijkheid zal gewaardeerd worden.

Annie. Neen, dat vinden we zeker niet goed. Dat heerschappij schijnt erg vrijpostig te zijn en daar zult u een eind aan moeten maken. Het is met die menschen zoo, dat ze steeds vrijpostiger worden, als men ze niet tegenkomt. En, behalve dat, een meisje, dat zoo iets toestaat, beleedigt zichzelf. Niet doen, Annie.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHEELEN JAARGANG

MIDDEN IN 'T LEVEN.

En David maakte zich huizen in zijne stad; en hij bereidde den arke Gods eene plaats, en spande eene tent voor haar.
 1 Kron. 15 : 1.

God woonde in den tabernakel tusschen de Cherubim. Wie naderde tot den tabernakel, stelde zich voor Gods aangezicht.

David wist dat en beleefde dat.

Vandaar, dat hij de ark brengt te Jeruzalem, uit het huis van Abinadab.

„En David maakte zich op, en ging heen met al het volk, dat bij hem was, van Baälim-Juda, om van daar op te brengen de arke Gods, bij dewelke de Naam wordt aangeroepen, de Naam van den Heere der heirscharen, Die daarop woont tusschen de Cherubim.

Midden in 't leven plaatst David de ark. Niet in een uithoek mag die ark zich bevinden, maar in de hoofdstad, in 't centrum, waar David huizen gebouwd heeft, daar, waar de polsslag van het leven het krachtigst klopt.

Hoe goed heeft David het verstaan.

Als wij God willen dienen, dan moet het zijn in 't volle leven. Dan moet Hij wonen in het centrum, in ons hart, want alleen zoo beheerscht Hij het leven, onze gedachten en onze daden.

In 't centrum moet de ark zijn, want alleen zoo wordt heel het leven door de tegenwoordigheid Gods geheiligd en gelouterd.

Verstaan wij dit nog?

Is het niet zoo, dat wij God nog wel eens willen dienen op een Zondag, afzijdig van het leven, in het stille kerkgebouw, en denken wij dan niet, dat wij het al heel ver gebracht hebben?

Maar zoo mag het niet. Wie den Naam des Heeren aanroept, sta af van ongerechtigheid. Hij late toe, dat heel zijn leven worde gesteld onder de tucht des Heeren. Hij late toe, dat God heel zijn leven verandere en vernieuwe. Hij schame zich er niet voor, er voor uit te komen, dat hij God wil dienen en liefhebben.

Om God moet het ons te doen zijn. De verheerlijking van Zijn Naam, ziedaar, waar toe ons leven moet dienen.

Het raakt maar niet een klein deeltje van ons bestaan, maar het gaat om het centrum. Bij het bouwen van huizen, het woelen en werken, eerst een plaats voor de arke. K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

KNELSKE en trouwen! En hij dan? Hij kon toch niet alleen rondscharrelen? Dan zou hij een vreemde in huis moeten nemen. Neen, hoor!

Of Knelske moest bij hem introuwen. Maar hij gaf zijn boerderij niet uit handen. Nooit.

Knelske en trouwen! Wonderlijk, dat hij zijn gedachten nu niet bij iets anders kon bepalen. Eigenlijk was het toch de bestemming van een meisje, om te trouwen. Als hij straks eens stierf en Knelske stond alleen.....

't Zou wel ellendig zijn, als ze ging trouwen en hem alleen liet, maar hij zou zich er toch niet tegen verzetten, als hij wist, dat ze gelukkig werd. Neen, hoor, dan zou hij zich niet *durven* verzetten. Zeker niet. Het is niet goed, dat de mensch alleen zij.

Maar dan moest Knelske ook een *goed* huwelijk kunnen doen met iemand uit haar stand. Jan Berghuis.....

Een boerenzoon! Misschien..... een Klaas Wieringa?

Belkinga schrok.

Nooit! Maar zóó had hij het ook niet bedoeld. 't Moest natuurlijk een jongen zijn, waarop niets te zeggen viel. En ja, dan, dan zou hij geen bezwaren hebben, als Knelske ging trouwen.

Hij moest nu oppassen. De afslager was al bij perceel 13 en het vijftiende perceeltje wilde hij zich niet graag laten ontglippen. Maar zijn gedachten had hij er toch niet goed bij en Klaas Wieringa haalde hem het hout juist voor den neus weg. Een wraakneming natuurlijk. Dat kon je van zoo iemand verwachten.

Hij moest nu toch maar naar huis gaan; de aardigheid was er al lang voor hem af. Knelske zou ook wel blij zijn, dat hij zoo gauw terug kwam. Vooral nu, nu ze in den laatsten tijd zoo tobde.

Wat zou het kind toch hebben? Had ze in 't dorp misschien ook iets over die praatjes gehoord? Ja, dáár zou ze zich dan wel heel wat van aantrekken; meisjes zijn zoo gevoelig.

Ellendig, die praatjes!

Daar moest een meisje als Knelske dan maar onder lijden.

Och, ze konden zoo best met elkaar, Knelske en hij. Ze hadden het zoo rustig en zoo goed. Nooit was er eenig verschil. En wanneer ze 's avonds bij elkaar zaten, zij met haar naai- of breiwerk en hij met de krant, dan voelde hij

zich zoo heel behaaglijk. En Knelske vond het dan ook best, dat wist hij wel.

Of ze genoeg had aan zijn gezelschap? Zij was toch nog jong. Maar eigenlijk was ze anders, dan andere jonge meisjes. Ze paste zoo goed bij hem, den ouden man. Zij *dacht* niet aan trouwen en zoo. Knelske en trouwen! Knelske en afspraakjes maken! Het was te gek, om over te denken.

Belkinga zag niet eens de menschen, die hij op zijn weg naar huis tegen kwam, zóó was hij in gedachten verdiept. En toen hij goed en wel in de huiskamer in zijn leuningstoel zat, voelde hij zich moe en treurig. Die Wieringa had hem heelemaal van streek gemaakt. Neen, met Knelske was er niets, maar hij moest er nu toch wel aan denken, hoe het zijn zou, als zij eens alleen achter bleef. Ook vroeger had hij daar veel aan gedacht, maar dan had hij den tijd van zijn heengaan maar heel ver in de toekomst gesteld en.... komt tijd, komt raad. Nu moest hij toch wel tot zich zelf zeggen, dat hij oud werd en dat Knelske, als hij er niet meer zou zijn, zich toch wel heel eenzaam en verlaten zou voelen. En dan..... hoe moest het met zijn plaatsje? Zou dat in vreemde handen moeten komen? Daar moest hij niet aan denken.

Als Knelske ging trouwen... hij zou er niets tegen hebben. Zeker, ze moest dan bij hem in trouwen en, natuurlijk, in haar stand.

Maar Knelske en trouwen! Neen, er zou niets van komen. Wat zat ze nu weer stil tegenover hem. Er was toch iets met haar. Ze had verdriet. Zeker van al die praatjes.

Als hij haar maar helpen kon! Maar dit was niet iets, om met haar over te spreken. Dat deed je niet. Daar geneerde je je dan toch voor.

Knelske voelde zich in de stille kamer verre van behaaglijk.

Wat zou er met vader zijn? Hij tuurde maar in zijn krant en hij zei geen woord. Zou hij iets gehoord hebben op de verkoopning? Dat zou toch niet onmogelijk zijn. En als hij er nu haar straks eens naar vroeg? Wat moest ze zeggen?

Daar legde hij zijn krant neer. Gelukkig. Knelske kon het zoo ook bijna niet meer uithouden.

„Nog koffie, voader?”

„Jao, tou moar.”

Maar dan was er ook weer het zwijgen. En wat

keek hij haar soms vreemd en onderzoekend aan. *Zeker* had hij iets gehoord.

Knelske zat te beven op haar stoel. O, als vader er straks eens over begon! En dan..... dan dacht ze ook weer: „Begunde voader d'r moar ais over. Den *mos* ik wat zeggen. Den was 't er ook oet.”

Maar Belkinga zei niets. Hij zat maar stil tegenover haar. Hij greep weer naar de krant. Hij stopte zijn pijpje. En dan zat hij maar weer, verdiept in zijn gedachten.

Knelske schoof op haar stoel heen en weer. Vader *moest* wat zeggen. Die stilte werd onverdraaglijk.

„Was d'r vanmiddag veul volk, voader?”

„Hè! Watte?”

„Of d'r veul volk was.”

„Gaif nog al. Moar 't holt was veul te duur. 'k Heb ook niks kofft.”

„Je wassen d'r ook gauw weer.”

„Jao, 'k har gain zin, om d'r zoo lank te blieven. 'k Loof, dat ik hou langer hou minder van 't haim of ken. 'k Wor old.”

Hij zei het zoo moedeloos, zoo treurig. Knelske wist eigenlijk niet, wat ze hoorde. Zoo had ze vader nog nooit hooren spreken.

„Hai, nee, ie binnen ja nog fiks en veerdig; Nee, heur, old binnen ie nog lank nait.”

Nu glimlachte Belkinga toch even.

„Jao, wicht, wie willen d'r nait an, moar doar is niks an te doen. Of wie willen of nait, 't wordt al minder mit ons, tot 't endje d'r is. Dat dut ook ja niks, as wie moar waiten, dat 't goud mit ons is. Moar 'k mout d'r toch wel ais an denken. As ik d'r nait meer bin, hou mout 't den mit ploats en mit die?”

Nu was het er uit. En nu wist Knelske ook, waarom vader zoo stil was geweest. Arme stumperd! Nu maakte hij zich bezorgd om haar.

„Doar willen wie hailndal nait an denken. Zoo ver is 't ja nog nait. En den.... den zel 't ook wel weer goud kommen.”

„Jao, wicht, dat zel wel. Moar 'n voader wil toch, as hai votnomen wordt, geern waiten, hou 't mit zien kiend zel gaan. Harst mouten trouwen, Knelske.”

„Och, voader.”

Knelske schrok. Als vader toch maar niets gehoord had. Maar neen, dan had hij niet zóó over trouwen gesproken. Even kwam de hoop in haar hart. Vader wilde haar graag getrouwd zien. Als ze hem nu eens vertelde.... Wat keek hij haar aan. Zou hij zien, dat ze zoo'n kleur kreeg?

„'k Heb d'r vandoag ais over docht, Knelske, moar den was 't beter west. Den was d'r ook ain, die veur ploats kon zörgen. Woarveur wark

ik nou ainlieks? As ik d'r nait meer bin, mout alles toch vot.”

„Hai, voader, ie moaken mie ja kil. Zoo as 't komt, zel 't wel goud wezen.”

„Jao, dat zel 't wel. Moar.....”

En Belkinga verzonk weer in gepeins.

Die Wieringa had alles wakker in hem gemaakt. En nu zat hij er mee. Nu kon hij het niet meer uit zijn gedachten weg krijgen.

„Hest hier ook nait veul, wicht. Altied mit zo'n old man.”

„Hai, voader.”

„Jao, 'k wait wel, dat die 't zoo noar 't zin is. Moar 't is toch nait goud. Jonk heurt bie jonk. 'k Heb d'r nog nooit zoo an docht, as nou, moar d'r is hier nooit jonk leven ien hoes en doe wordst old mit mie. 'k Wol wel, dat 't ans was.”

Nu... zou er *nú* geen gelegenheid zijn, om met vader te spreken over Jan Berghuis? Hij was nu zoo goed en zoo mild. En één keer moet het toch. Zoo kon *het* niet blijven. Die onzekerheid *mocht* niet voortduren.

Maar 't was zoo moeilijk, om er over te beginnen. En als vader nu eens boos werd? Als in eens alles uit moest zijn? Als ze al haar hoop zou moeten opgeven?

„Wat zitst doar te bedenken, Knelske?”

Vader zei het glimlachend. En hij keek haar weer zoo vreemd aan.

„Hest wat, wicht? Bist al 'n hail tied zoo stil.”

„Och, voader.”

„Kenst 't dien voader nait zeggen? Hebben mensken die wat doan?”

„Hai, nee, voader. Hoe kommen ie d'r bie.”

„Nou, 't kon toch wezen. Mensken proaten zooveul.”

Zou vader iets gehoord hebben? 't *Moest* haast wel. Hij zei het zoo vreemd, zoo met nadruk.

„Wat zollen ze proaten, voader?”

„Och, zoo moar wat. Ze hebben altied: proatjes van jonge wichter en zoo. Da is ja vanzuls.”

„Heb ie... heb ie den wat heurd?”

Knelske hield den adem in. Haar hart klopte zoo. Ze vreesde voor een antwoord en ze wachtte er op.

„Och, wat zel 'k zeggen. 't Beduudt niks, heur. Moar 't kon wezen, dat doe ook wat heurd harst en doe bist nog al antrekliik.”

„N.... ee, voader.”

„Nou, den is 't goud.”

Dacht hij het niet? Ze wist nergens van. Och, hij was er wel zeker van geweest, maar.... de gekste dingen gebeurden soms.

En *heelemaal* gerust was hij toch niet geweest.

„Moar wat heb ie den heurd, voader.”

„Och, malligheid. Wieringao har zo'n roar proatje, moar 'k heb jong ais goud de woarheid zegd.”

Daar had je het al. Knelske kleurde tot over haar ooren. Klaas Wieringa had gebabbeld. En vader was er stil en somber van geworden. En meteen had hij aan haar moeten denken en aan later.

Moest ze nu spreken? Ja, dat moest ze. Als ze deze kans verzuimde, ja, dan was ook alles uit. Ze zou later, dat wist ze, nooit meer den moed grijpen, om er over te beginnen. Ze moest nu maar vragen en vragen, tot ze er alles uit had. En dan werd het *haar* beurt.

Er was een stil gebed in haar hart. O, ze had de laatste dagen toch al zooveel gebeden, ook voor eigen geluk, zeker, maar veel meer voor 't geluk van hem, dien ze liefhad en... voor haar vader. Ze had gebeden, of de Heer haar zou willen zeggen, wat ze te doen had. En was dit nu geen gebedsverhooring? Werd de weg nu niet voor haar gebaad? Ze had nu maar te vragen, te vragen, dan kwam ze vanzelf, waar ze wezen moest.

„Wat het Wieringao den zegd, voader?”

„Och, dat dut d'r niks tou. Ongezolten proatjes. Jong mout zich oogen oet kop schoamen. Moar hai het 'n bred veur kop.”

„Har hai.... 't over mie?”

„J...ao, ook al. Kenst hom ja wel? 'n Flauwe vent is 't.”

„Moar wat *zee* hai den?”

Belkinga glimlachte even. „Wolst 't wel waiten, nè? Bist neisgierig as alle wichter. Moar as ik die 't vertel, hest d'r verdrait van en 't is mie ook te min. 't Is ook ja altmoal leugens.”

„Moar wat den, voader.”

„Holst nait op? Nou, van vrijerij en zoo.”

Die ellendige kleur. Vader *moest* nu toch wel iets merken. En ze kon bijna niets uit hem krijgen. Ze moest 't er uit *trekken*.

„Van mie?”

„Jao, van die. Nou, bist nou tevreden?”

„Moar mit wel den?”

Nu kwam het, nu kwam het. Nu zou er een naam genoemd worden. En dan... Dan zou ze voor de waarheid moeten uitkomen. Ach, en ze durfde niet. 't Ging nooit goed, 't ging nooit goed.

„'t Dut d'r niks tou. Most nait zoo vroagen, ol.”

„'k Wol 't toch geern waiten, voader.”

„Bist 'n slaif heur, 'n groote slaif. Nou den, Kloas Wieringao har 't over heur knecht. Over Jan Barghoes. Hai, wicht, graimst je.”

Om zich een houding te geven had Knelske zich met de koffiepof bemoeid. Nu stroomde het blad onder. Dommerd, die ze was.

„'k Zel 't wel gauw even opnemen. Moar.... voader... as... as 't den ais woar was.”

Nu sloeg ze de handen voor 't gezicht en schreide. Belkinga, zijn pijp half gestopt, zat als een standbeeld. Hij keek haar aan.... hij keek.... Maar hij zei niets.

„O, voader....”

„Heb ik die goud verstoan, Knelske? Doe gaist mit Jan Barghoes? En dat achter mien rug? Voader bedraigen? Schoamst die nait?”

„Nee, voader, nee. 'k Heb Jan zegd, dat d'r niks van kon kommen, as ie 't nait lieden wollen. En 'k zai hom ja ook nait meer. 'k Heb 't ja nait wild.”

Belkinga bedaarde.

Zóó erg, als *hij* het zich had voorgesteld, was het dan niet. Knelske was *eerlijk* tegen hem. Knelske ging den goeden weg.

Maar erg genoeg was het. Jan Berghuis, een knecht! Was het maar een boerenzoon geweest. Nu kon het niet, nu mocht het niet.

Belkinga zuchtte. En hij had Wieringa zulke scherpe dingen gezegd en nu was het tóch waar. Nee, niet zoo als Wieringa hem verteld had, maar er was toch iets van aan.

Hij werd oud, dat hij niets gemerkt had. Maar hoe *zou* hij iets merken? En Knelske was altijd zoo bedwaard geweest, zoo, alsof ze nooit aan vrijen en trouwen dacht.

En als zijn vrouw nog leefde... Hij wist wat *zij* er van zou gezegd hebben. Nooit, nooit had ze het toegestaan.

Zijn vrouw had een trotsch hart gehad. Hij wist het wel. En menigmaal had hij er zelf onder geleden. Maar nu *was* ze er niet meer. En om nu te doen, wat *zij* niet zou goedkeuren, dat viel zwaar.

En dan hij zelf. Hij was toch *boer*. En zijn dochter zou nu trouwen met den zoon van een arbeider, een knecht van Wieringa? Dat kon toch niet? Wat zouden de menschen er wel van zeggen.

Dat Knelske niet wijzer was geweest. 't Viel hem toch niet mee van haar. Zij had zich beter moeten bedenken. Maar hij behoefde zijn toestemming niet te geven. Zeker niet. En dan zou Knelske zijn zin doen. Dan zou ze zeker niet trouwen. Ze had het toch zelf gezegd: niet zonder vader. Een goed kind was ze toch, zeker.

„Knelske.”

Ze keek hem nu aan door haar tranen heen.

„Bist toch lichtveerdig west, wicht.”

„Nee, dat bin 'k nait voader.”

„Jao, Knelske, al. As 't nou 'n boerenzeun was. Moar zoo.”

„Moar dat ken hai toch nait helpen, voader.”

„Nee, dat ken hai nait helpen. Moar geliek

mout bie geliek. En wat zellen mensken zeggen."

„Moar ie hebben mie altieden leerd, dat wie ons nait an mensken mouten steuren."

„Jao, as wat wie doun, goud is. Moar is 't goud?"

„Is 't verkeerd, voader?"

„Verkeerd, verkeerd! Dat wait ik nait. Moar moeke zol 't ook nooit goudkeurd hebben."

„Nee, voader."

„Waist dat wel, wicht?"

„Jao, voader, moar moeke har ook nait altied geliek. En as nou Kloas Wierengao om mie kommen was, den har moeke 't wel goudkeurd, nou, en den was 't toch nait goud west, voader."

„N...ee, dat is zoo. Moar as 't gain Jan Barghoes is, den huift 't ook nog nait doodliek 'n Kloas Wierengao te wezen."

„Nee, den is d'r gainent."

Belkinga zweeg weer. Want nu moest hij Knelske gelijk geven. Er kwam immers niemand om haar. Een rijke boerenzoon zou haar niet willen hebben en wat was er overigens nog? Misschien eens een weduwnaar, maar daar achtte hij zijn dochter toch ook te goed voor.

Als Jan Berghuis maar niet uit een arbeidersgezin kwam. Hij was een fiksche kerel, daar ging niets van af. En hij kon werken, dat was vast en zeker. Maar nu!

„k Wait niet, Knelske. 'k Loof nait, dat 't goud is."

„Den ken 't nait, voader?"

Belkinga keek naar zijn dochter. Moest hij nu in eens er een eind aan maken? En hoe diep zat het bij haar?

„Hou komt dat zoo ien ains, Knelske. 'k Heb d'r ja nooit wat van markt."

„Jan duurfd nait, voader."

„Zoo. Nou, dat is goud van jong. Woarom neemt hai gain ander? D'r binnen ja wichter genug."

„Jao, moar hai wil gain ander hebben, voader."

„En doe, Knelske."

„k Wil ook gain ander hebben."

Ze zei het zacht en met neergeslagen oogen, maar ze zei het beslist. Belkinga hoorde het met groote verwondering. Dat had hij niet achter zijn dochter gezocht. Wat wist je toch eigenlijk weinig van zoo'n meisje.

„k Wil ook gain ander hebben."

Zoo had hij ook gezegd, toen hij op trouwen stond. Hij herinnerde het zich nog zoo goed. Hij was wel gewaarschuwd geworden. Dat was geen meisje voor hem, had men gezegd. Ze was veel te hoogmoedig. Maar hij er tegen in. Hij wilde geen ander hebben. Nu ja, trotsch was ze geweest, zeker, maar hij voelde zich toch met haar gelukkig en daar kwam het eigenlijk op aan.

„Zoo, Knelske, zit 't zoo daip? En as ik nou ais nee zeg?"

„Jao, voader, den.... Moar mout 't den nee wezen?"

„En wat was 't plan den, wicht? Wolst bie mie vot?"

„Dat ken ja hailndal nait, voader. Nee, den mout Jan hier bie ons ienkommen."

„Jao, en boas speulen, nè?"

Belkinga zei het bitter. Daar ging 't al heen. Hij zou straks niets meer te zeggen hebben.

„Nee, voader, nee. Dat wil Jan hailndal nait. Ie binnen boas. Moar ie harren 't er ja zulf al over, hou 't goan mout, as ie old worren. Mouten wie den 'n vrimde ien hoes hoalen? Den komt d'r ja niks van terecht."

„Hest d'r al mit hom over proat?"

„Jao, voader, 'k heb zegd, dat ik nait bie joe weg wol."

„Da's goud, wicht, da's goud."

„Hou mout 't den, voader?"

„Dat wait ik nait, wicht. Doar mout ik mie op besloopen. Hest d'r zulfs ook al genug over noadocht? Bist kloar mit diezulfs? Hailndal?"

„Jao, voader."

„En... hest d'r ook om beden, Knelske?"

„Jao, voader."

„Nou, den wil ik d'r over denken. Moar 'k beloof die niks. As ik zeg, dat 't oet mout wezen, den mout 't oet wezen."

„Jao, voader."

„En den mossen wie nou moar goan sloopen, wicht. Hai, wat is 't 'n boudel."

„k Wil joe ja gain verdrait doun, voader."

„Dat wait ik wel, wicht. Dat wait ik wel. Moar ik har d'r nooit om docht en nou... Moar 't is goud, heur. Voader zel d'r wel ais over denken. 't Huift toch mörge an dag ook gain jao of nee wezen. 't Het tied wel."

„Jao, voader."

Ja, 't had de tijd wel, dacht Belkinga, toen hij zich neerlegde. Maar meteen wist hij toch ook, dat dit hem heel weinig hielp. Hij zou toch een beslissing moeten nemen en dat viel hem zoo moeilijk. Hij voelde zich zoo moe en verdrietig. 't Leven was zoo zoetjes doorgedaan en de dagen gleden zoo stil voorbij, maar nu, ineens, was alles anders geworden.

Diep in zijn hart voelde hij ook, dat hij Knelske niet missen wilde en dat ze zich, nu al, van hem losmaakte. Er was een ander gekomen, een vreemde, die nu de eerste plaats in haar hart innam. Dat vond hij wreed. Knelske en hij, zóó hoorde het en daar mocht geen vreemde tusschen komen.

Maar.... zoo mocht hij niet denken, dat wist hij wel. En hij zuchtte.



Meisjeskopje.

Louis Mettling.

VOOR DE POORT.

EEN meisjesportret!

Wij kennen ze allen, de „mooie” portretten, waarvoor men eens recht goed is gaan zitten. „Glimlach toch eens even,” zegt de fotograaf en het slachtoffer gehoorzaamt. Wat minder mooi is wordt nog uit het portret verwijderd en, als het klaar is, dan *is* het klaar. Het kan niet beter. Alles is even mooi en glad. Maar het leven is er uit weg en de glimlach is niet waar.

Hoeveel beter heeft de schilder van *dit* meisjesportret het verstaan.

Hij geeft het *leven*. Als wij naar dit meisjesgezicht zien, *weten* we iets. Hier is een *karakter* geschilderd.

Dit meisje staat voor de poort en blikte er door heen in het leven. En dat stemt haar toch ernstig. Ze *wéét* er al iets van. Ze *begrijpt*, dat ze niet ziet in een schoon park, overstraald van zonneschijn. Er zal *geworste!d* moeten worden. Er zijn moeilijkheden te overwinnen.

Ze weet opperbest, dat ze zoo gemakkelijk niet met het leven klaar komt. Ze ziet de moeilijkheden niet te klein. Er is heel wat toe nodig, om vast te blijven en sterk.

Als men jong is, is er ook heel wat toe nodig, om het leven zóó te zien. We willen er eigenlijk niet aan. We willen liever alle moeilijkheden plaatsen in het heden, om dan te kunnen genieten van een blik in de zorgeloze toekomst. We willen lachend en vroolijk gaan door de poort.

Ach, we zullen spoedig ondervinden, dat we ons vergisten. We worden wakker uit onzen droom. Het leven is niet zoo, als wij het dachten. En er is niet altijd zon. We moeten heen door veel verdriet en veel lijden.

Is dat eigenlijk wel iets voor jonge mensen? Is het dan maar niet veel beter, de oogen te sluiten voor wat komt en te genieten, zoolang men genieten mag?

O, zeker, jonge mensen behoeven niet somber en zwaarmoedig zijn. Er zijn er, al zóó ter neergeslagen, dat er geen lachje meer af kan. Er zijn er, die er al *onder* zitten en denken, dat ze er nooit meer bovenop zullen komen.

Maar de schilder heeft het in *dit* meisje anders gezien. Zeker. Ze ziet heel goed, door de poort, dat ze straks zal moeten worstelen en dat ze soms *bijna* niet meer verder zal kunnen. Maar tegelijkertijd rijpt het voornemen in haar hart, om het nooit op te geven. Ze *wil* worstelen naar de overwinning.

Daar is beslistheid in dit gelaat. Daar is in dit hart een besluit gerijpt. Ze zal gaan, door de

poort, en ze zal klaar komen met het leven.

Is dat mogelijk? Kunnen zij, die nog staan vóór de poort, met dit mooie vertrouwen verder gaan?

Ja, het is mogelijk, als ze de sterke hand kennen van Hem, die hun zwakke hand met kracht omvat houdt.

Dan ontvangen ze het idealisme des geloofs. En dan gaan ze niet met sombere gezichten door de poort heen, ze gaan er door, stralend van vreugde, omdat ze *weten*.

Ze weten, dat er veel gestreden moet worden en dat het lijden komt. Maar ze weten ook, dat de overwinning zeker is voor allen, die gelooven. Ze gaan met vasten tred langs het pad, door God hen gewezen. Ze gaan met ernst, ja, maar ook met blijden moed en ze wanhopen niet.

Het is heerlijk, zóó te staan voor de poort.

Maar dan moet ook het leven gesteld worden in Gods handen. Dan moet er ook zijn het ernstig voornemen, om Gods wil te doen. Dan moet er zijn *bekering*.

Is dat ook voor jonge mensen?

Ja, dat is ook voor jonge mensen. Wij moeten afrekenen met de gedachte, alsof jonge mensen nog niet tot beslistheid zouden kunnen komen en dat dit voor hen alleen is weggelegd in *latere* jaren, na lange ervaring.

Neen, God wil, dat we, als we nu, staan voor de poort, reeds weten, *W*ien wij toebehooren en dat we ook het vaste besluit genomen hebben, alleen met Hem te gaan.

Dan gaat het jonge leven opbloeien en dan draagt ons gaan langs den weg naar het doel door God gesteld, rijke vrucht.

Is dat niet heerlijk?

Men kan, als men staat voor de poort, het leven ingaan met de gedachte, dat men nu eens recht zal gaan genieten en dat nu eerst de gouden dagen zullen komen.

Maar de grauwe teleurstelling heeft ons dan al spoedig in haar macht.

Men kan ook staan voor de poort met de overtuiging, dat de weg moeilijk zal zijn, maar dat het eindpunt zeker bereikt zal worden en dat na den strijd de overwinning komen *moet*.

Dan gaat men, machteloos in zichzelf, maar in Gods kracht blijmoedig door de poort en wankelt niet.

Zóó moet het met onze jonge mensen zijn. Er moet zijn een voortgaan van kracht tot kracht, opdat God verheerlijkt worde en Hij ontfange de vrucht van ons leven, ons door Hem geschonken.

ONDER DE KANNIBALEN.

WAT kan nu een zwakke vrouw doen? Zeker, ze kan een zegen zijn in haar huis, in de opvoeding van haar kinderen, maar overigens.

Een vrouw kan *alles*, als zij den roep van den Meester gehoord heeft.

Mejuffrouw Johanna Veenstra is een Amerikaansche zendeling van Hollandsche afkomst, zooals reeds blijkt uit haar naam. Zij is naar Soedan gegaan en daar, in donker Afrika, onder de Kannibalen, heeft zij het evangelie van Christus verkondigd, omdat zij niet anders *kon*. Nu heeft ze over haar ervaringen een boek geschreven. Het werd vertaald door Ds. D. K. Wielenga, den bekenden zendeling van Soemba en uitgegeven door J. H. Kok te Kampen. We kunnen nu lezen, wat deze zendeling zooal ondervonden heeft. Is ze trotsch er op, dat ze zooveel gevaren doorstond en met zooveel moeilijkheden had te worstelen? Ganschelijk niet. Zeker, ze spreekt over zich zelf, maar alleen in betrekking tot haar werk. Haar werk is haar alles, omdat het is het werk van Hem, die in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken.

Het boek van Mejuffrouw Veenstra is zeer merkwaardig. Het leest gemakkelijk, nu ja, dat doen andere boeken soms ook wel. Het is boeiend, nu ja, dat is met meer boeken het geval. Maar hier is een *vrouw* die over de zending schrijft, over haar *eigen* zendingsarbeid en zij verteld, omdat ze vrouw is, weer andere dingen, als een man zou vertellen. Zoo worden we veel gewaar, waar we anders naar raden moeten. Kleinigheden, die toch van zulk een groot belang zijn, worden ons medegedeeld, aardige tooneeltjes ook en dat op een wijze, als alleen een vrouw dat kan doen.

Men moet dit boek zelf lezen. In dit artikel kan ik het alleen maar bij u inleiden in de hoop, dat gij het u zelf aan zult schaffen.

Gij kunt er in lezen, hoe deze zendeling zich haar roeping bewust werd en ging. Gij kunt lezen van de moeilijkheden van haar reis, ook van haar angst en haar onrust.

Het is niet zoo, dat een zendeling maar te gaan heeft en dat dan alles in orde is. Van stap tot stap moet ze zich een weg banen tot de harten der menschen, zooals een weg gebaad moet worden door de dichte oerwouden. Ze heeft gekozen een leven van enkel opoffering. Ze komt met toestanden in aanraking zóó vreeslijk, dat je hart van ontzetting snel begint te kloppen. Ze heeft te strijden met zonden, zóó

groot en zóó hardnekkig, dat ze je allen moed zouden ontnemen.

Deze zendeling (en het is geen wonder) vertelt ons veel van het lot van de vrouw. Ze doet het zonder eenige terughouding, natuurlijk niet, om prikkellectuur te geven, maar omdat we goed zouden weten, welk een ontzettende macht het heidendom is.

Meisjes van tien jaar zijn vrouw en moeder en ze worden gewoonweg verkocht. En zelfs dan, als ze getrouwd zijn, dreigen haar van alle kanten nog gevaren.

Het is dus wel zeer noodig, dat de stem van den Heiland daar in het heidenland gehoord wordt.

Kan een vrouw zendeling zijn? Mejuffrouw Veenstra toont door haar leven, dat het kan. Als we nu alleen maar uit haar boek leeren, hoeveel een vrouw kan doen voor het koninkrijk Gods, dan zal het rijke vrucht dragen.

Enkele dingen nemen we hier uit dit boek over.

Eerst iets over een bekeerlinge.

„Haar naam is Pa'ana en zij is ruim vijftig jaar oud. Zij woont te Takum en behoort tot de Jukun-stam. Ik geloof, dat de banden van slavernij haar deel zijn geweest vele jaren lang. Nu is zij weduwe en werkt voor haar dagelijks onderhoud door het bereiden van inlandsche spijzen, welke zij op de markt verkooft. Zij hoorde voor het eerst van den Heere Jezus vertellen door een „onderzoeker“, die zich gedwongen gevoelde, haar getuigenis van de waarheid te geven. Onbevreesd kwam zij in de kerk en het duurde niet lang, of de Heere kwam binnen door de geopende deur van haar hart. Zij smeekte gedoopt te mogen worden, maar de zendingen oordeelden, dat het beter was, nog te wachten. Pa'ana kon niet lezen, was arm en had bijna al haar tijd noodig, om den kost te verdienen. Zij vroeg één of twee van de vrouwen haar te helpen, maar deze verloren al spoedig het geduld met haar, daar haar arme hersenen de letters van het alfabet niet konden opnemen. Ook haar gezicht was niet al te best meer, maar zij was altijd tegenwoordig bij iedere godsdienst-oefening, bij iederen bidstond en bij alle onder-richt, dat gegeven werd.

Er was niet de minste reden, om aan haar ernst te twifelen. En steeds weer vroeg zij om den doop, zoo dat wij haar dien niet langer konden weigeren. Het scheen niet recht en niet billijk haar den weg nog te beletten tot de gemeenschap van den binnensten kring van

geloovigen. Zoo werd zij dan gedoopt. Wat een gelukkige dag was dat voor haar! In eerbiedige aanbidding neemt zij deel aan het Heilig Avondmaal. Met tranen in de oogen bidt zij op de bidstonden, pleitend voor zondaren en voor „onderzoekers,” die onverschillig schijnen te worden of in zonde zijn gevallen. Zij heeft veel te lijden gehad van bittere spot op de markt, van de eene plaats werd zij geduwd naar de andere, terwijl men haar verbodt daar te gaan zitten, waar zij haar koopwaar wilde verkopen. Op zekeren dag ondervroeg ik haar eens zeer nauwkeurig om te zien of zij werkelijk de wegen des Heeren verstond. En ik was verbaasd. Ofschoon zij niet had kunnen leeren lezen, de Heilige Geest had haar onderwezen in de dingen van Christus. Grondig verstond zij alles omtrent de geboorte, het leven, den dood, de opstanding en de hemelvaart van onzen Zaligmaker en ook omtrent het toekomstige leven. In stralende hoop was zij zeker van een plaats in de Gouden Stad, wanneer Christus komt om Zijn juweelen te zetten in zijn Krcon. Zij is getrouwd in het offer van haar tienden aan den Heere en nooit zal haar enveloppe ontbreken. Eens bracht zij op Kerstmis een schaap als bijzonder dankoffer. Vele Christenen brachten allerlei inlandsche spijzen, welke zij uitdeelden onder de blinden, melaatschen, ouden van dagen en de armen van Takum. De tranen kwamen mij in de oogen, toen iemand dat schaap, aan een touw gebonden,



Johanna Veenstra

kwam brengen op de plaats waar wij stonden. Hoe lang moet Pa'ana wel gespaard hebben, eer zij in staat was een schaap te koopen! Maar zij was zich bewust, dat de rijkdom van alle eeuwigheid voor haar was weggelegd, nu het

Kindeke van Bethlehem haar persoonlijke Zaligmaker was.

Zij is een vrouw van veel gebed en zij schijnt altijd overluïd te bidden. De andere Christenen hooren haar dikwijls hardop bidden in haar hut, daarom hebben zij haar den bijnaam gegeven van „De dochter des gebeds.” Pa'ana heeft geen Bijbelschen naam gekozen, toe zij gedoopt werd. Maar zij kon geen schooner naam hebben dan deze, waarmede zij steeds wordt genoemd, een naam niet van eigen keuze, maar door de geloovigen haar gegeven: Dochter des Gebeds.

Even voordat mijn medewerkster en ik het distrikt zouden verlaten, kwam zij bij mij om een Nieuw Testament te koopen. Ik zeide tot haar: „maar Pa'ana, wat voor nut zult gij van dat boek hebben, daar gij het toch niet kunt lezen?” Zij antwoordde: „Ik weet, dat ik niet lezen kan. Niet in deze wereld. Maar u en de andere dame gaan nu heen en wij zullen ons eenzaam gevoelen. Ik zou gaarne willen, dat ik

een Nieuw Testament heb. Ik zal het bewaren in mijn hut en er telkens naar zien. Ik zal het houden in mijn hand en het iederen Zondag meebrengen naar de kerk.” Zij overhandigde mij f 1.20 voor het Nieuwe Testament.”

Ik schrijf nog een bladzijde over.

„Ik ging eens met vacantie een tweetal Zendingsposten bezoeken, waar ik nog niet geweest was. Ik nam een van de huisjongens mede, om mij op reis te helpen. Op den eersten Zendingspost werd ik ziek, influenza en koorts. Des avonds kwam hij in mijn hut om mij te begroeten en te vragen, of hij iets doen kon. Toen begon hij te huilen. Ik vroeg hem, waarom hij huilde, of hij soms heimwee had of honger, of wat er aan scheelde.

Neen, hij had geen heimwee en ook geen honger. Toen kwam de gedachte in mij op, dat hij mij nog nooit ziek had gezien en dat het dus medelijden met mij was.

Ik zeide: „Huilt gij omdat ik niet al te wel ben?” „Ja,” snikte hij. Ik zeide hem, dat het zeer vriendelijk van hem was zoo bezorgd te zijn over mijn gezondheid, maar dat hij daarom niet behoefde te weenen. Wij zouden bidden en den Heere vragen mij spoedig beter te maken. Hij ging heen, en naar ik dacht, trok hij zich terug om te gaan slapen. Een groote dosis kinine en asperine maakte mij rusteloos en hield mij wakker. Ik was alleen in de hut, waarvan de deuropening door een mat van breede grasbladeren was afgesloten. Ik hield het licht den ganschen nacht brandende en het scheen door de deur naar buiten. Om één uur hoorde ik een stem aan de deur. „Gegroet, mijn moeder, hoe gevoelt gij u in uw lichaam?” Ik riep de jongen binnen en vroeg hem mij wat water te geven. Het zou hem bemoedigen, wanneer hij iets voor mij doen kon. Toen zeide ik: „Hebt gij al dien tijd daar buiten voor mijn hut gezeten?” „Ja, maar dat beteekent niets. Ik geef er niet om en ik ben niet bevreesd,” antwoordde hij. „Luis-ter,” zei ik, „ga nu regelrecht naar je hut om te slapen. Ik heb nu alles en zal ook trachten te slapen. Het is niet noodig, dat gij daar buiten blijft zitten in het middernachtelijk uur.” Hij verliet mij en ik trachtte te slapen. Was hij naar zijn hut gegaan? Bij het aanbreken van den dag werd hij door een der Zendingen gezien, nog steeds zittende vóór mijn hut en gewikkeld in zijn slaapdeken. Hij was daar den ganschen nacht gebleven. Hij dacht, dat ik hem soms noodig mocht hebben en dus wilde hij daar zijn, waar hij mijn roep zeker kon hooren. Dat is meer dan *trouwe dienst*. Dat is *liefde* en *waardering*.

* * *

Het leven is voor deze Zendinge niet gemakkelijk. Maar zij is gegaan op de *Pa'ana, de dochter des gebeds*.

roepstem van haar Heer en Hij is haar nabij.

Waarom zou ze dan vreezen?

Wat zegt haar leven u en mij? En wat zegt het ons, dat een vrouw, die niet kan lezen zelfs, door al haar doen en laten blijk geeft van haar liefde tot Christus? Wat zegt het ons, dat een eenvoudige jongen zóó trouw is in zijn dienst?

Laten wij dit boek lezen. Het heet: „Een blanke Vrouw onder de Kannibalen.” Het heeft om iets te zeggen. Misschien zullen wij na lezing weer ernstiger gaan bidden: Maak mij bereid, om alles voor U te doen.

Wij willen menigmaal wel *iets* doen. Wij hebben ons afgepasst werk. Zóóveel en dan niet meer. Alles is geregeld. Het is perfect in orde. Het is alles *gewoon*.

Ik geloof, dat de Heer iets anders van ons eischt. Menigmaal komt Hij, om ons het een of ander werk op te dragen en wij zien het niet eens. Wij hebben alleen oog voor de dingen van elken dag. En dan nemen wij de taak, ons door den Meester gegeven, niet op ons.

De *spanning* is zoo menigmaal weg uit ons leven. En ons geloof is ook al weer zoo'n echt *gewoon* geloof. Iets van: „Natuurlijk, het kan niet anders. Het is van zelf zoo.”

Maar als de Geest Gods weer komt werken, dan wordt het anders. Dan komt er ook het uitzien naar de taak, die ons misschien door den Meester zou kunnen opgedragen worden. Dan is er een bereidheid om te gaan.

Zie, dat mogen wij uit dit boek leeren. Het is Gods bedoeling zeker niet, dat wij allen naar de Kannibalen gaan, om dáár voor Hem te werken, maar Hij wijst ons toch allen een plaats aan en Hij heeft voor een ieder een bepaald werk in Zijn Koninkrijk.

K.



DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

De Blindgeborene.

OOK dit blinde kind had de liefde van zijn ouders.

Er was vreugde in het huis, toen het kind zijn intrede deed. Jehova was genadig geweest. Jehova had gehoord en geholpen. En vader en moeder koesterden hun toekomstverwachtingen, tot.....

Hoe vreeselijk was de ontgoocheling geweest, toen de ouders dag op dag met klimmende angst in de levenloze oogen van hun kind zagen, tot zij niet meer konden loochenen en hun bevende lippen voor den eersten keer het vreeselijke woord vormden: Blind.

Maar wat wist het kind daarvan?

Ach, het merkte wel bij het grooter worden, dat er iets bijzonders aan hem was, iets, dat anders moest zijn.

Hij merkte het, als teer medelijden hem lieve woordjes schonk, hij merkte het aan de schuwheid, waarmee andere kinderen hem uit den weg gingen, hij merkte het het smartelijkst aan de beschuldigingen, die tegen hem en zijn ouders werden uitgesproken. Er moest een groote zonde zijn immers, dat zóó smartelijk lot het deel van dit kind kon worden.

Blindgeboren was hij, geteekend door God, gestraft door den heiligen, alwetenden Rechter voor zonde en schuld. Was het zijn eigen zonde, in de donkere diepte van zijn hart reeds in kiem aanwezig en dringend naar het licht? Was hij blind voor het goede en blind voor de liefde Gods? Of waren het de geheime zonden van zijn ouders, die in hem straks tot openbaring zouden komen?

Hij leerde, dat hij een verwerpene was.

Wat hem mankeerde, wist hij niet. Het zonlicht kende hij niet.

De nacht, die hem omgaf, maakte zich niet voelbaar aan hem. De wereld van kleuren en vormen bleef voor hem gesloten. Maar dat het iets kostbaars was, dat hem ontbrak en dat dit ontbreken vreeselijk was, leerde hij wel. Hij leerde het ook daaruit, dat zijn moeder hem niet meer zoo vaak liefkoosde en dat vader niet zoo dikwijls meer met hem speelde. Het oude vooroordeel, dat het blindgeboren-worden, in elk geval aan de een of andere zonde was toe te schrijven, maakte, dat ook het hart van vader en moeder langzamerhand zich voor hem toesloot.

Hij groeide op. En hij merkte, dat hij niet met de andere kinderen in hun spel mee kon doen. Hij voelde zich buitengesloten. En, als hij nog eens mee wilde doen, dan werd hij afgevozen. Hij kon immers toch niets. Wat de kinderen thuis fluisteren hoorden, zeiden ze hem in hun wreedheid, waarvan ze zelf de grootte niet wisten, ronduit: Hij *mocht* niet meedoen. Hij was het niet waard, hij, immers een blindgeborene, een door God gestrafte.

Zoo leerde hij de eenzaamheid zoeken, vluchtte hij weg in het donker, dat hem omgaf. Zoo leerde hij zijn ziel sluiten voor het licht van liefde en leven, het licht van God, dat kan dringen ook door de duisternis der blindheid.

Zoo gingen de jaren voorbij. Veel menschen gingen elken dag weer langs hem heen, om in den tempel te bidden. Hij ving menig woord van hen op, woorden, die hem hun verborgenste gedachten verrieden. Voor een blinde behoeft men immers niet bang te zijn; in zijn aanwezigheid kan men zeggen, wat men wil. Hij leerde het *luisteren*. Hij leerde acht geven op de fijnste nuances in de klank der stemmen; hij leerde de karakters onderscheiden naar den spraak. Dat scherpte zijn vermogen en hielp hem, als tijdverdrijf, heen door de lange uren, als hij aan den weg zat en bedelde. En in 't geheim maakte hij zich lustig over hen, die niet vermoedden, dat de blinde hen doorzag. En menigeen nad ervaren, plotseling, hoe scherp zijn spot kon zijn en hoe scherp zijn opmerkingen, als men hem naderde met taktlooze vragen en quasi-vrome gezegden.

Daar had hij in de laatste weken een naam hooren noemen, een naam, uitgesproken in geduldig verlangen en in vroolijke verwachting, of uitgesproken met giftige nijd en spottende haat. Het was de naam van Jezus van Nazareth.

Sabbat was het. Middaghitte lag op de straten. Daar kwamen schreden nader. Menschen, veel menschen, gingen hem voorbij. En weer hoorde hij de oude vraag, zoo vaak door hem vernomen: „Wie heeft er gezondigd, deze of zijn ouders, dat hij blind zou geboren worden?”

Spottend krulden zich zijn lippen. Hij wist immers, wat nu komen zou. Hij had het immers zoo menigmaal gehoord van hen, die zich schriftgeleerden en priesters van God noemden.

't Was iets van de zonde der ouders, die bezocht werd aan de kinderen of er kwamen een

paar armelijke uitdrukkingen, die moesten verklaren het raadsel des levens, dat alleen door God verklaard kan worden.

Daar.... bedriegt hem zijn oor? Er is een stem, die een antwoord geeft, zoo zeker als klaar.

En dan het antwoord zelf! „Noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders, maar dit is geschied, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.”

Hij buigt zich voorover, om toch maar goed te kunnen hooren, wat er gezegd wordt en hij kan niet begrijpen, wat hij hoort.

Daar voelt hij zich bij de hand gegrepen en opgericht en een ernstige stem zegt: „Jezus, de Meester, roept u.”

En dan voelt hij, hoe een vinger iets op zijn oogen strijkt en weer hoort hij een stem: „Ga heen, wasch u in het badwater Siloam.”

De menschen gaan verder. De blinde staat alleen, leunend op zijn stok. „Ga heen, wasch u in het badwater Siloam,” heeft die stem hem geboden. Hij kent den weg. Hij is hem zoo vaak reeds gegaan. Hij tast met zijn stok vooruit en hij nadert, hij nadert. Langzaam maar zeker.

Er was iets in de stem, hij weet niet wat, maar hij weet, dat hij gehoorzamen moet. Er was iets in die stem, dat hem dringt, zoo snel mogelijk, naar het murmelend water.

Heeft hij ook de menschen niet hooren spreken van wonderbare genezingen, door den Rabbi van Nazareth verricht? Daar is een innerlijke zekerheid, dat ook hij genezen zal worden. Daar is een *weten*, dat hij, de blinde, straks zal kunnen zien. Daar is een onverwrikbaar geloof, dat het nu de groote dag in zijn leven zal zijn.

En daar is hij bij het water. Hij buigt zich neer, hij strekt zijn hand uit; hij wascht zich de arme, blinde oogen. En als hij dan zijn oogleden opslaat.... Met een gillende schreeuw valt hij op zijn knieën. Wat is het, het nieuwe, het wonderlijke, dat op hem indrong, dat door zijn oogen drong in zijn ziel?

Ontzet sluit hij weer zijn oogen. Nu heeft hij het veilige donker verlaten en dat maakt hem angstig. Maar toch, dat nieuwe, dat wonderbare, het is zóó heerlijk, dat hij opnieuw de duisternis moet uittreden, om te genieten, om in te drinken het licht, dat wonder van Gods genade. Hij voelt zich geschokt tot in het diepste diep van zijn ziel. Daar is het weer, het nieuwe, het wonderlijke, het vreeselijke, overweldigende, dat hem uitstoot uit zijn vroeger denken en verstaan, uit de wereld, die hem vertrouwd was geworden, daar is het nieuwe, dat hem brengt in een nieuwe wereld, die al zijn zinnen plots in beslag neemt; nu hij kan zien is het hem, of hij ook anders hoort en ruikt en

voelt. Het is hem, of hij een ander, een nieuw mensch is geworden.

En met innige zielsverrukking glijdt het zware pak, dat menschen op hem hebben geladen, van hem af.

„Noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders” heeft Jezus gezegd. Hij voelt zich, nu voor 't eerst, een vrij man. Hij voelt, dat de minderwaardigheid, waaronder hij heel zijn leven heeft gezocht, van hem is genomen.

Niet alleen is hij genezen van zijn blindheid, maar niemand zal nu meer in hooghartige minachting, in eigengerechte zelfgenoegzaamheid op hem neer kunnen zien.

Nu begint hij te verstaan, waartoe hem het lijden van zijn blindheid moest dienen, al kan hij dat ook nog niet ten volle begrijpen. Lijden dient, opdat God tot ons zal komen. Lijden dient, om Gods macht en heerlijkheid te doen blijken. De heerlijkheid, nu den blinde ten deel gevallen, doet schitteren en blinken de heerlijkheid Gods.

* * *

De genezene richt zich op, terwijl zijn knieën sidderen: „Naar huis, nu naar huis,” denkt hij. Hij wil het uitroepen, zoodat allen het zullen hooren: „Ik zie, ja, ik zie.” Dan zullen ook allen het weten, dat de schimp en smaad, waarmee hij overladen is geworden, nu terugkeert op het hoofd van hen, die, zonder medelijden en in 't zondig gevoel van eigen braafheid, niet geschroomd hebben, een arme blinde te wonden tot in 't diepst van zijn ziel.

En hij ontmoet die menschen. En nu wil hij hen uit den weg gaan, maar hij kan niet. Al zijn haat en bitterheid versmelt, nu hij het wonder van Gods genade heeft ervaren; wat zal hij nu met verwijten overladen hen, die zulk een heerlijk wonder niet kennen? Het maakt hem verlegen, dat de menschen hem zoo aanzien. Hij moet nog wennen aan al die oogen, die hij in zijn donker niet heeft geweten. Alleen wil hij zijn, alleen met de zijnen, maar de menschen zijn er en ze laten zich niet verjagen.

Zij zien hem, als hij, nog onzeker, zijn weg zoekt door de straten, zij zien dat hij zien kan met klare, heldere oogen, hij, die ze toch kennen als blind en bedelend.

Daar zegt iemand: „Is deze niet, die zat en bedelde?”

„Hij is 't,” zegt een ander. „Nee, hij is 't niet, hij kan 't niet zijn,” meent een derde. „Die was blind en deze kan zien, deze *lijkt* op den blinde.”

Daar is strijd onder de menschen, want zij zien het wonder niet. Zij willen eerder alles ge-

looven, dan dit eene, dat een blindgeborene zien kan. Zij zien het wonder niet, want het wordt alleen gezien door hen, die door Jezus ziende gemaakt zijn. Alleen zij kunnen het wonder zien, de heerlijkheid Gods.

De menschen kijken den genezene aan. En op eenmaal is het, zooals een machtige watervloed een dam doorbreekt. Honderden vragers dringen op hem in. Honderden roepen hem opgewonden toe: „Hoe is het mogelijk? Hoe is dat gebeurd? Gij waart toch blind en nu ziet ge. Hoe werden uw oogen geopend?”

Immer hooger bruisen de golven der verwondering op in de immer nog groeiende menigte.

„Jezus was het,” zoo gaat het van mond tot mond, „dezelfde Jezus, die onze oversten met den ban bedreigd hebben, dezelfde Jezus, waarvan het gebod geldt, dat zij, die Hem beleden de Christus te zijn, uit de synagoge zouden geworpen worden.

En, eensklaps, daar is het verlossende woord en het plant zich voort, het gaat door de menigte: „Naar de Farizeëen met den genezene.”

En voorwaarts dringen zich de massa's naar het paleis, waarin de Hooge Raad zijn zittingen pleegt te houden. Al is er nu ook geen officiële zitting, toch zijn er verschillende leden van den Raad samen, om samen over gewichtige onderwerpen te beraden.

Daar staan zij, de leiders van het volk, voor de eerste maal radeloos. Met donkere blikken zien ze neer op de opgewonden menigte en hooren ze naar het roepen en vragen.

Een blindgeborene, die nu zou kunnen zien? Zoiets is tot heden nog nooit vertoond. Zullen ze dit wonder aanvaarden?

Met donkere blikken zien ze ook naar den genezene, die zoo bescheiden voor hen staat, verward door het oproer, dat hij ontketend heeft.

Daar komt nieuwe hoop in de harten der leiders. Zij zullen hem wel spoedig in verwarring brengen.

„Hoe zijt gij ziende geworden?” vragen zij barsch.

Bescheiden geeft hij hun antwoord: „De mensch, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijne oogen, en zeide tot mij: Ga heen naar het badwater Siloam en wasch u. En ik ging heen en wiesch mij, en ik werd ziende.”

Dan vragen ze verder, wanneer dit gebeurd is.

En nu hebben ze het zoo zeer begeerde voorwendsel, om niet aan een wonder te behoeven gelooven.

Het was Sabbat, als Jezus de blinde genas. Daar is hun oordeel gereed.

„Deze mensch is van God niet, want Hij houdt den sabbat niet.”

Maar deze maal hebben ze geen geluk, zelfs niet bij hun aanhangers en vrienden. Opgewonden menschen roepen hen tegen: „Hoe kan een mensch, die een zondaar is, zulke teekenen doen?”

Daar keeren ze zich weer tot den genezene zelf.

„Gij, wat zegt gij van Hem, dewijl Hij uwe oogen geopend heeft?”

Hopen zij, dat hij, daartoe gedwongen door hun dreigende blikken, zijn redder zal verloochenen, of dat hij, in elk geval, een ontwijkend antwoord zal geven?

Vast en zonder aarzelen antwoordt hij, terwijl zijn stem beeft van innerlijke beweging: „Hij is een profeet.”

Van terzijde zien ze den vermete aan. Dan roepen zij hoonend tot de schare: „Daar ziet ge het, dat alles bedriegerij is, een listige afspraak, een complot, om dezen Jezus met den roem van een wonderdoener te bekleeden. De man is immers nooit blind geweest.”

Zoo denken ze zich te redden. Erkennen ze de liefde van den Heiland, die zich ook tot dezen blindgeborene boog, dan komen ze met hun eigen leeringen in strijd. Dan eeren ze iemand, die ze moeten en willen houden voor een schender van den sabbat. En waar blijven ze dan met hun bonte bewering, dat een blindgeborene de zonde draagt van zijn ouders, die zondigden met hun lichaam, of dat zijn ongeluk te wijten zou zijn aan hem zelf, daar de zonde, ook voor hij het zich bewust was, reeds zijn ziel zou zijn binnengedrongen en... door God gestraft met blindheid?

Nu hebben ze het redmiddel gevonden. Jezus kan den blinde niet genezen hebben, want God hoort en helpt niet iemand, die den Sabbat breekt. Diensvolgens is deze man, die nu voor hen staat, nooit blind geweest. Hij is een bedrieger.

En zoo worden zij, die willens blind zijn, steeds méér blind. Maar zoo komt ook de genezene er toe, steeds vaster en duidelijker Jezus te erkennen, voor wat Hij is. Daar is eerst nog wel aarzeling bij hem, maar de blindheid van hen, die zich leiders des volks noemen, drijft hem steeds meer naar het licht toe.

„Hij is nooit blind geweest.”

Een oogenblik staat de menigte verslagen. Maar dan komt het verzet. Zij kennen hem toch reeds sedert jaren. Hij zat toch aan den weg als een blinde bedelaar, reeds toen, toen nog niemand van Jezus wist.

„Waar zijn zijn ouders? Ze moeten hier komen. Zij moeten het toch het beste weten.”

Immer woeliger wordt het in de schare. Er

zijn er, die weghollen, om de ouders te halen. Boos en ongeduldig zien de Farizeën hen na.

Spoedig zijn de ouders gevonden en voor den Hoogen Raad gebracht.

Het verhoor kan weer beginnen.

„Is deze uw zoon, welken gij zegt, dat blindgeboren is? Hoe ziet hij dan nu?”

Hard en brutaal stellen zij deze vragen aan de eenvoudige menschen, die zich reeds ongemakkelijk voelen als middelpunt der algemeene opmerkzaamheid. Zij kennen ook het strenge verbod der Farizeën even zoo goed als ieder ander in Jeruzalem. En ze willen het klaarhouden met de leiders van het volk. Ze willen tusschen de klippen doorzeilen. Hun zoon verloochenen kunnen ze niet, al zouden ze 't willen, maar overigens moeten de leiders het zelf maar weten, wat ze van dit geval moeten denken. Zij willen geen partij kiezen. En, als 't er op aankomt, dan mag hun zoon voor zichzelf antwoorden. Wat heeft hij het hen moeilijk te maken? Eén ding weten ze: ze willen niet uit de synagoge geworpen worden. Ze willen niet gebannen uit de Joodsche gemeenschap. Dat hebben ze voor hun zoon niet over en dat hebben ze ook voor Jezus niet over.

Daar antwoorden zij, voorzichtig ieder woord wegend: „Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is, maar hoe hij nu ziet, weten wij niet, of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft zijne ouderdom, vraagt hemzelven; hij zal van zichzelf spreken.”

De rumoerigheid in de menigte wordt grooter. Reeds gaat het van mond tot mond: „De ouders hebben het zelf gezegd. Hij is blindgeboren. En deze Jezus heeft hem de oogen geopend.”

Maar zoo mag het niet. Nog één oogenblik, en deze dolle massa is in staat, den Rabbi van Nazareth tot koning uit te roepen. Daar roepen ze den genezene voor de tweede maal tot zich.

„Geef Gode de eer, wij weten, dat deze mensch een zondaar is.”

De genezene staat star. Hij kent deze gewijde toon. Als blinde heeft hij haar vaak gehoord.

Kort aangebonden antwoordt hij: „Of Hij een zondaar is, weet ik niet; één ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.”

Begrijpt hij dan niet, wat ze van hem willen? Heeft misschien zijn blindheid hem zóó afgestompt, dat hij hun aanduidingen niet begrijpt?

Vriendelijk en vleidend vragen ze hem opnieuw: „Wat heeft Hij u gedaan? Hoe heeft Hij uwe oogen geopend?”

Nu zal hij hen toch verstaan. Nu zal hij begrijpen, dat hij de eere der genezing aan God moet geven, aan God alleen, en Jezus verloochenen.

Hij verstaat hen ook wel. Hij verstaat hen heel goed. Niet voor niets is zijn gehoor verscherpt geworden in de schaduw van het lijden. Hij proeft de valsheid, die schuil gaat achter hun woorden. Hij vermoedt hun listig, valsch plan.

Ja, hij doorziet hen en de spotlust wordt wakker in hem.

„Ik heb het u alreeds gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom hooren? Wilt gijlieden ook Zijne discipelen worden?”

Toornig vallen ze tegen hem uit: „Gij zijt Zijne discipel, maar wij zijn discipelen van Mozes. Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft, maar dezen weten wij niet, van waar Hij is.”

Rustig geeft de genezene ten antwoord: „Hierin is immers wat wonders, dat gij niet weet, van waar Hij is, en nochtans heeft Hij mijne oogen geopend. En wij weten, dat God de zondaars niet hoort: maar zoo iemand godvruchtig is, en Zijnen wil doet, dien hoort Hij. Van alle eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen oogen geopend heeft. Indien deze van God niet ware, Hij zou niets kunnen doen.”

Ja, de blinde wordt ziende, nu hij ziet in zóó veel duister. Hij ziet, dat de leiders van het volk geen raad meer weten. Hij ziet, dat ze willen loochenen, wat niet te loochenen is. Hij ziet, dat ze in hun haat en toornigheid al hun waardigheid te grabbel gooien. Hij ziet, dat ze moeten komen met de erkenning van hun onkunde. En daartegenover ziet hij Jezus, die niet schold, maar zegende, die hem, den blinde, het licht schonk, die in Gods licht moet wandelen, als hij den blinde het licht kan doen opgaan in de duisternis.

De blinde wordt ziende.

Maar de leiders des volks worden steeds meer verblind.

Reeds hooren ze de kreten van bijval, die opstijgen uit de menigte.

Het volk vermaakt zich koninklijk, nu deze eenvoudige zoon van het volk zich opgewassen toont tegen de listigheid en spitsvondigheid der geleerden. En reeds hooren de Farizeën het hatefulijke lachen, dat hun nederlaag des te bitterder maakt. Daar verliezen ze de laatste rest van hun zelfbeheersching. Met van woede vertrokken gezichten varen ze tegen den genezene uit. „Gij zijt geheel in zonden geboren en leert gij ons?”

En zij stooten Hem uit. Hij is niet meer waard, te leven in de joodsche gemeenschap. Een blindegeborene! Een door God gestrafte. Een mensch, die hen wil leeren en voor Jezus partij trekt. Weg met hem!

En de genezene gaat. Een hard lot heeft hem getroffen. Hij ontveinst het zich geen oogenblik, het leven zal voor hem moeilijk zijn. Hij heeft niets goeds te wachten.

Maar Jezus zoekt hem. Jezus heeft gehoord, dat hij uitgeworpen is en is volkomen bereid, hem aan te nemen. Heeft hij geweigerd, Jezus te verloochenen, Jezus zal ook hem niet verloochenen. Wie Hem belijden zal voor de menschen, zal door Hem beleden worden voor den Vader, die in de hemelen is.

Daar vraagt de Heiland: „Geloofst gij in den Zoon van God?”

Eerst nu vraagt Jezus het hem. Deze blinde worstelt heen naar het licht. Een flauwe schemer van Jezus' heerlijkheid heeft hij bespeurd, toen de Farizeën zijn Weldoener hoonden; hij is nu zoover, dat hij *begeerig* is, te blikken in het volle licht. En nu juist komt de Heiland, die altijd het juiste oogenblik weet te kiezen, met zijn vraag.

„Geloofst gij in den Zoon van God?”

De genezene ziet Hem aan. Welk een mildheid in Zijn stem. Welk een liefde in Zijn oogen. Die stem herinnert hem aan de stem van dien Jezus van Nazareth, die hem zeide, zich heen te spoeden naar het badwater. En die menschen, heengeschaard om Hem, die vraagt, kunnen dat niet de discipelen zijn van den Rabbi van Nazareth?

Hij wil zekerheid. En hij antwoordt met een wedervraag: „Wie is Hij, Heere! opdat ik in Hem moge gelooven.”

Hij raadt het antwoord, dat komen zal. Hij leest het af van Jezus' lippen: „en gij hebt Hem gezien, en die met u spreekt, die is het.”

Daar is het volle licht. Daar opent zich, nu voor goed en nu geheel, het zielsoog van den

genezene. Hij moet door God gezonden zijn, anders kan Hij zulke teekenen niet doen.

Maar alle verstandelijke overwegingen zwijgen, nu hij gevonden heeft.

Hij *ziet*. Hij weet het nu met ontwijfelbare zekerheid. Er gaat kracht uit van Jezus. Hier is het bevel van Jezus: Ik wil, wordt ziende. En de blinde ziet.

Daar stamelt hij: „Ik geloof, Heere.”

En hij aanbidt Hem.

De verstootene heeft Hem, die door de leidslieden van het volk verstooten wordt, gevonden. De uitgeworpene wordt aangenomen.

En de Heiland spreekt: „Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.”

Zóó is het de wet in het Koninkrijk Gods. Die meent te zien, geen Heiland noodig heeft, opdat zijn blinde oogen zouden geopend worden, wordt steeds meer blind. Maar die roept: „Heere, dat ik ziende mag worden,” *wordt* ziende op Hem.

Er staan Farizeën, die Jezus' laatste woorden opvangen. In hun blinden eigenwaan vragen ze: „Zijn wij dan ook blind?”

Jezus antwoordt: „Indien gij blind waart, zoo zoudt gij geene zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zoo blijft dan uwe zonde.”

De Farizeën, de blinden, keeren zich af. Maar de door den Heiland genezen blinde knielt neer aan Zijn voeten. De werken Gods zijn in hem openbaar geworden. Nu zegent hij zijn blindheid, die hem bracht tot den Heiland. Nu weet hij, dat er een geestelijke blindheid is, veel schrikwekkender dan de lichamelijke. Hij heeft die geestelijke blindheid gezien in de leiders van het volk. En hij, die nu ziet, huivert terug, als hij denkt aan de dagen, toen hij blind was voor Jezus, den Zoon van God, die gekomen is, om blinden het gezicht te geven.

ZONNEDROOM.

De zonne heeft haar gouden licht gesprenkeld
op al de boomen van het woud.

Ze dragen

hun gouden oogst van zonnegegen.
den hemel tegen!

Ze druipen van het zonnegoud!

En 'k sta beneê het gouden licht te vangen!

Ik ben een koningskind
met goudgewaad omhangen.

LENTEKIND.



Een Buurpraatje.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

LANGS DE WEGEN.

„WAT moeten onze meisjes worden?” In dezen tijd van arbeidsschaarschte op velerlei gebied zeker een dringende vraag.

Het Maandbulletin van het „Nationaal Bureau voor Vrouwenarbeid” geeft nu een kort overzicht van verschillende beroepen met de arbeidsmogelijkheid daarin.

Dat er een tekort aan dienstboden bestaat, aldus lezen wij in het bulletin, mag als een feit van algemeene bekendheid worden verondersteld.

Oók, dat wij te weinig vrouwelijke werkrachten hebben in de pettenmakerijen; de fabrieken van boorden, overhemden en manchetten; de passementfabrieken; de tricofabrieken en breierijen; de vlasspinnerij? Dat de wáschindustrie geen strijksters genoeg heeft? Dat de lingeriefabrieken bekwame knipsters en naaisters te kort komen?

Ook de costumatielers in maat- en confectiezaken krijgen een veel te gering aanbod, mis-

schien niet van arbeidsters, maar wèl van bekwame krachten.

Van goed opgeleide bakkers; van deugdelijk gevormde kraamverzorgsters is het aantal te klein. Van vroedvrouwen daarentegen, voortreffelijk opgeleid alle in Nederland, te groot.

Onze inrichtingen voor zielszieken kampen voortdurend met een tekort aan verpleegsters; terwijl beschaafde, ontwikkelde vrouwen, die zich aan dat mooie beroep wijden, nog slechts uitzonderingen vormen.

Leeraren in Latijn en Grieksch heeft ons land; leeraren in Duitsch hebben, behalve het moederland, ook Oost- en West-Indië te weinig.

Van leeraren in Engelsch, in wiskunde daarentegen bestaat er een overcomplete.

Eveneens van bezitsters der lagere acte alléén, óf van de lagere acte met lagere bij- (in hoofdzaak taal-)acten, óf van middelbare acten A.

Doch veel méér dan tot dusver moest, náást de lagere, de hoofdacte worden behaald; com-

binatie, welke — vooral wanneer bovendien eenige lagere bij-acten of een of meer middelbare taalacten A verworven zijn — goede plaatsingskansen biedt aan (m.) u. l. o. school, aan meisjesvakschool voor de vakken van algemeen vormend onderwijs, tevens in Oost- en West-Indië.

Ook met het Montessori-diploma wordt de lagere acte nog te zelden aangevuld.

Bezitters van enkel het Montessoridiploma zijn er tegenwoordig evenwel te veel.

Ook de Fröbelacten worden te veelvuldig verworven, behalve indien opleiding te Leiden, aan de Kweekschool voor Bewaarschoolhouderessen, wordt gezocht; óf indien — te Amsterdam of Rotterdam — de opeenvolgende Fröbel-Montessori-opleiding gevolgd wordt.

Van middelmatige huishoudsters en hulpen in de huishouding is de markt schromelijk overvoerd; uitstekende hebben wij te weinig.

Hetzelfde geldt voor de kantoorkrachten, althans voor zoover het steno-typisten en correspondenten betreft; een voortreffelijke zelfstandige correspondentente in de moderne talen is moeilijk vindbaar; krukken op dat gebied loopen er bij honderden rond.

Meesters in de rechten; — in den laatsten tijd ook candidaat-notarissen; — assistenten aan openbare leeszaalen en bibliotheken, zelfs met het directeursdiploma; — apothekers-assistenten; — analisten hebben wij te veel; apothekers krijgen wij te veel.....

En hóe is de toestand in de talrijke overige, niet genoemde beroepen? Tellen wij dáárin noch te weinig, noch te veel, maar precies voldoende beoefenaarsters? Wij zouden het allerminst durven beweren wat den oogenblikkelijken toestand, evenmin wat de toekomst betreft.

Voor alleenstaande werkende vrouwen en meisjes is er de vorige maand in Den Haag een vriendelijk Tehuis geopend, *Tehuis Zonnehoeke*.

Het Vaderland gaf een kort verslag van de feestelijke opening, dat ik voor 't grootste deel hietonder overneem.

„Nadat het bestuur van den Ned. Bond tot verhooging van het zedelijk Bewustzijn en dat van de Scheveningsche afdeeling der Vereeniging tot behartiging van de belangen van Jongemeisjes de genoodigden had welkom geheeten bij monde van de presidente van eerstgenoemden Bond, mevrouw Van Heemskerck van Beest—Van Rede tot ter Aa, was het woord aan mevrouw Patijn, die een kort openingswoord sprak. Zij wenschte de beide vereenigingen geluk met het mooie resultaat

harer vruchtbare samenwerking. In dit Tehuis, waaraan in onze badplaats zeker behoefte bestaat, zullen naar zij hoopte vele alleenstaande — hetgeen helaas niet hetzelfde is als zelfs'andige — vrouwen en meisjes, dierend of tijdelijk vinden de zonnige, echt huiselijke sfeer, die zij elders dikwijls zoo noode missen. Want het alleen zijn verdraagt zich niet met de vrouwelijke natuur, die pas volkomen zichzelf kan zijn in harmonieus samenzijn met anderen.

Nadat mevrouw Patijn een hartelijken wensch voor het welslagen van het mooie werk had uitgesproken en door mevr. Van Heemskerck dank was gebracht, sprak ds. Tichelman na het voorlezen van een toepasselijken Bijbeltekst een korte rede uit; hij wilde in dit Tehuis zoo gaarne zien een symbool van het Christelijk Geloof zelf, dat zonnenschijn brengen wil in zoekende zielen en sombere harten met een innig gemeend welkom, en hij sprak de hoop uit, dat inderdaad in dezen



Bij Moeder.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

„Zonnehoek,” de sfeer van wederzijdsch begripen en dienende liefde in Christelijken zin zal worden geschapen; van de directrice mevr. De Vet—Durand had men hieromtrent de beste verwachtingen.

De voorzitter van de „Union”, mevrouw van Romondt Vis, gaf daarop namens haar vereeniging uiting aan haar blijdschap over het openen van dit eerste huis aan den Zeekant, dat naar zij hoopte menigeen zou helpen den goeden koers te houden op de levenszee.

Hierop werd een rondgang gemaakt door het Tehuis, dat door de goede zorgen der samenwerkende vereenigingen en de hulp van den architect, den heer Zwolsman, er uitlokkend en vriendelijk uitziet, al is natuurlijk eenvoudig be-tracht en zijn praktische opvattingen gehuldigd. Alle groote of kleine kamers, welke men alleen of gezamenlijk kan huren, zijn van vaste wasch-tafels voorzien. Er is een gezellige, lichte huis- en eetkamer en een modern ingericht badvertrek.

Hoewel in het Tehuis elken dag een kleine „aandacht” wordt gehouden, is het voor de inwonenden in het geheel geen plicht deze bij te wonen. Men wil trachten niet door indirecten

dwang, maar door blijmoedig voorbeeld, Christelijken gemeenschap aan te wakkeren.”

Over „*Efficiency in de Huishouding*” hield mevrouw A. H. Loeff-Bokma in Den Haag een lezing voor de Vereeniging van Huisvrouwen. Uit het verslag, dat daarna in het maandblad van deze vereeniging verscheen, nemen wij het voornaamste over.

„Efficiency. Het woord is bezig burgerrecht te verkrijgen in ons land, omdat er blijkbaar geen goed Nederlandsch woord voor te vinden is en omdat het beginsel meer en meer in het zakenleven doordringt. Het is een logisch product van onzen tijd, die door een snel levens- en werktempo wel in de eerste plaats gekenmerkt wordt. Efficiency wil: vlug werken, een vlot, snel tempo, echter niet verkregen door jachten, maar door het bestudeeren van elk onderdeel van iedere werktaak en als gevolg daarvan het onverbidde schrapen van iedere handeling of beweging, die niet beslist noodig is en het zóó rangschikken van de onmisbare verrichtingen dat er nooit en nergens oponthoud ontstaat.

Efficiency is als werkmethode in de huishouding nog weinig bekend en toch zijn er vele oververmoeide huisvrouwen, wier leven door efficiency zou kunnen worden verlicht, wier verdrongen persoonlijkheid door haar meer tot bewustzijn zou kunnen komen. Aan den eenen kant heeft de techniek de werkzaamheden der huisvrouw veel lichter en eenvoudiger gemaakt: aan den anderen kant echter komt het drukke leven met zoo velerlei eischen beslag op naar leggen en zooveel meer van haar vragen dan alleen maar huisvrouw te zijn, dat menige vrouw niet weet hoe zij zoozeer uiteenlopende plichten zal combineeren.

Het leven der moderne huisvrouw is zoo gecompliceerd geworden en al voelt zij de verzorging van haar home als iets dat voorwaarde is voor gezinsgeluk, huishouden is voor haar niet meer doel in zichzelf, zooals het dit vroeger was, maar slechts een onderdeel, hoe belangrijk ook, van haar rijke taak als echtgenote, moeder, huisvrouw en levend mensch in het volle maatschappelijk leven. Daarom is 't voor haar en haar gezin van zooveel belang om de manieren te vinden waarop zij haar huishoudwerk even goed, wellicht beter verrichten kan in veel minder tijd. En dan zal zij, evenals in het bedrijfsleven, moeten beginnen met haar werk te ontleden, 't critisch te bekijken en zich steeds en bij alles af te vragen, welke de eenvoudigste en meest doeltreffende werkwijze is voor ieder klein onderdeel van haar taak. De nieuwe methode zal meer bestaan uit niet doen, dan uit



Daar kom ik aan.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

doen en er zal veel geschrapt moeten worden en veel rustig denken zal er bij te pas komen, vooruitdenken en combineeren. Zij zal trachten in het bezit te komen van die elektrische hulpmiddelen, die voor háár inderdaad besparing van tijd of krachten, mogelijk beide, beteekenen. Zij kan door vaste regelmaat stoornissen voorkomen, het gebel tot een minimum beperken, de vaste leveranciers vlot afhelfen, haar keuken zoo practisch mogelijk inrichten, er een geysier of warm water van gemeentewege in laten aanbrengen, haar gereedschap doordacht groepeeren en plaatsen, voor meerdere dagen tegelijk een menu opmaken, bij 't koken gebruik maken van kranten, hooikist of stoomkoker. Zij kan koperen kranen vervangen door nikkelen of ze een be-

werking doen ondergaan met email lak. Zij kan gebruik maken van betaling door postgiro of per centrale incasso en in verband daarmee haar boekhouding zoo beknopt mogelijk maken. Zij kan door een kaartregister voor de huishouding bij te houden veel gezoek voorkomen.

Zij moet van efficiency in de toekomst inderdaad in de eerste plaats haar hulp verwachten."

Er wordt over het geheel veel geschreven en gesproken over vereenvoudiging en „efficiency" in de huishouding. En dat is goed ook. Wie werkelijk goed uitkijkt, zijn werk op de voordeeligste manier indeelt, doet zonder jachten soms op een ochtend meer, dan een ander met sloven en draven in een heelen dag!

VERZAMELHOEKJE.

Vrouwelijke studenten.

De Senaat der Londensche Universiteit heeft een comité benoemd, dat zal onderzoeken of het wenschelijk is dat voortaan minder vrouwelijke studenten in de medicijnen tot de hospitalen zullen worden toegelaten.

Engelsche bladen, die het bovenstaande melden, voegen hieraan toe, dat studenten in de medicijnen verklaard hebben, dat het ongewenscht was, dat studenten van beide sexen te zamen studeeren, dat vrouwen mannen van de studie afleiden enz.

Geen korte rokken op school.

Op de R. K. scholen te Maastricht is het aan de teeken-onderwijzeressen verboden, in de school te verschijnen met sokjes of sportkousen, met rokken boven de knie, mouwen boven de elleboog en bloote halzen. De openbare scholen zullen het verbod overnemen.

Wat is de huiselijke haard?

Voor den vader de haven der ruste.

Voor de moeder de wereld.

Voor den zoon het plechtanker.

Voor de dochter de oefenschool.

De plaats, waar men allen, die in het drama des levens een rol spelen, zonder blanketsel en klatergoud ziet.

De toetssteen van het karakter.

Iets waar de jeugd op hoopt, waar de mannelijke leeftijd voor zorgt en waar de ouderdom dankbaar voor is.

Een schip op de levenszee, waar de kapitein door een bekwamen eersten stuurman wordt ter zijde ges'aan.

Een groote spiegel, waarin wij van beide zijden gezien worden.

Een plaats, die gemakkelijk verlaten, maar niet zoo gemakkelijk vergeten wordt.

De plaats, waar de grooten soms klein en de kleinen soms groot zijn.

De school voor het menschdom, waar man en vrouw, ouders en kinderen elkaar wederkeerig opvoeden.

Het rijk der liefde waar de moeder koningin is.

De beste plaats voor een getrouwd man als zijn zaken zijn afgeloopen.

De plaats waar een man het best behandeld wordt en waar hij het meest bromt.

De plaats waar alle getrouwde mannen 's avonds behooren te zijn. — En de vrouwen tevens.

OOSTERBEEK

NAAR DE **LOV** VOOR UW

MEUBELN

30 MODELKAMERS
TER BEZICHTIGING
KEURIG INGERICHT.

ONZE KLEEDING.

DE korte rok vierde dezer dagen haar vierde lustrum. Mede hierdoor wordt dit kleedingstuk in den laatsten tijd nog al druk besproken.

Voor ruim twintig jaar gold het voor gedistingeerd een sleepronk te dragen.

Enkelen onzer herinneren 't zich nog wel, dat wij hoog opzagen tegen een dame, die een sleepronk droeg. Een lange sleep sfond „voornaam”; 't was vaak zóó: hoe langer sleep, hoe meer deftigheid.

'k Heb in mijn kinderjaren die distinctie ge-
haat. 'k Wenschte alle sleepronken weg, omdat onze onderwijzer ons er mee plaagde in een dictee: „de slepen der japonnen van die deftige dames slepen over de straat.”

De slepen zijn verdwenen, en daarmede ook die grammaticale kinderplagerij. Daar hebben we allen vrede mee.

Er is wat te doen geweest om de lange sleep weg te krijgen!

Om hygiënische redenen werd er ernstig tegen gewaarschuwd! In ieder geval, wat werd er een onreinheid door in huis gebracht! Om van te griezelen!

De protesten werkten niets uit; zeker wel omdat het Fransche spreekwoord veel waarheid bevat: „les fous inventent les modes, et les sages les suivent” of: de gekken vinden de mode uit, doch de wijzen volgen ze op.

Er is wat te doen geweest om de wijzen te bewegen met de zotte mode te breken.

Prinses Louise van Beieren besloot haar langen rok enkele centimeters in te korten. Veel hofdames, later ook onderscheiden andere aanzienlijken te München, volgden dit voorbeeld.

Een storm van verontwaardiging stak op. Neen zóó iets te durven doen, was zoo al niet onzedelijk, dan toch wel canailleus.

Amerika, toen ook reeds radicaal, kortte den rok een dubbel aantal centimeters in.

Londensche dames, niet meer vrouwelijk van aard, droegen weldra japonnen, die twee en dertig centimeter boven den grond bleven.

Dit prikkelde de Parisienne tot nog meer „durf”: zij verscheen al spoedig met rokken, die nog niet tot de knie raakten.

Het is ontegenzeggelijk, dat achter deze beweging een leidend beginsel zich krachtig openbaarde: „de zoogenaamde vrijmaking der vrouw.”

De Oostersche vrouw had den sluier opgeborgen, de Westersche vrouw zou dragen den voetvrijen rok, als symbool van vrijheidszin.

Weldra volgden allerlei mannelijke gebruiken: rooken, wandelen met een rotting, tuffen, vliegen. Ze lief haar haar kort knippen, ze ontblootte zich, vooral in den dans, ja ze vertoonde zich soms in mannengewaad.

De moderne vrouw studeert, promoveert, medicineert, doceert; ze preekt; ze pleit voor de balie; ze nam een plaas in in 't Parlement; ze werd wethoudster; kortom in verschillende landen kon ze dingen naar elke openbare betrekking.

Het knierokje is een veelbeteekenend symptoom van onzen zich emancipeerenden tijd.

Van uit economisch standpunt bezien is het ook een probleem.

De Amerikaansche textielfabrikanten hebben de mode der korte rokken scherp afgekeurd.

Uit principe?

Neen, uit louter eigenbelang: voor een korte rok is heel wat minder stof noodig dan voor een sleepronk.

Maar Mr. Coolidge, de President der Vereenigde Staten, nam het voor den korten rok op.

Hoor maar: „het knierokje behoort bij den modernen tijd, waarin zoo druk de sport beoefend wordt.”

Bovendien stelt hij de textielfabrikanten gerust: „de vrouw van thans heeft niet meer drie of vier japonnetjes, maar zeker minstens een dozijn; hieruit volgt, dat er veel stoffen geweven moeten worden.”

Een Fransch tijdschrift heeft de knierok van uit aesthetisch oogpunt willen bezien.

Vershillende modekunstenaars werden geïnterviewd. 't Oordeel van enkelen willen we vernemen.

Poiret, een dameskleedermaker van groote bekwaamheid, oordeelt: „met de afschaffing van den langen rok, heeft men de poëtische liefvalligheid van 't vrouwelijk kleed vernietigd.” We voelen het: hier schuilt veel waarheid in.

Madame Jenny, die de verfijnde kleermakerskunst beoefent, zegt: „Wat voor de eene vrouw lang schijnt, is voor de andere kort. De lengte van den rok moet aanpassen aan iedere figuur.”

Laten we met dezen practischen wenk bij 't maken van een toilet rekening houden. Wie eenigermaate klein is en een weinig gezet, laat ik me toch vooral voorzichtig uitdrukken, moet vooral geen rok dragen, die nauwelijks tot aan de knie reikt. Dit staat abominabel.

Madame Jenny oreert verder: „vroeger steeg

men met een sleepjapon in een ruime karos, nu met een toiletje, waarvoor weinig stof is gebruikt, in een kleine auto of in een vliegtuig.

Het oude rijtuigpaard heeft afgedaan, zoo ook de lange jurk!

Madame Forain bewondert het knierokje niet; ze vindt de onberokte beenen niet mooi.

Hoor maar eens: „de dames kennen over 't algemeen haar gezichten niet, want deze schuilen ze weg onder haar hoeden. Maar — kennen ze haar beenen wel? Als ge dames, zonder hoed, ziet zitten zegt ge: „mooie gezichtjes,” maar als ge ze ontmoet op uw wandeling, dan zijt ge bitter teleurgesteld! „Ja maar”, roept iemand nerveus: „de lange japon is niet hygiënisch.” Daar hebben we 't niet over: we hebben 't over de aesthetica.”

Een scherp woord, maar is 't niet waar? 'k Wed, dat we nu allen onze beenen gaan inspecteeren. — Belachelijk toch!

Ten slotte laat ik een zeer bezadigd man spreken; 't is de aartsbisschop van Parijs, kardinaal Dubois: „ik oordeel dat de vrouwenkleeding

altijd, onder alle omstandigheden, behoorlijk moet zijn.” —

B. 65. Japon van dunne wollen stof.

Gerekend op een halve bovenwijdte van 50 cM. en een lengte van 1,16 M. hebben we 3,20 M. stof noodig van 1 M. breedte.

Het lijfje is met een punt op den rok gezet. Langs den verbindingsnaad zetten we een bies van een afstekende kleur. Hierboven naaien we op het lijfje een smallere bies. De mouwen zijn op gelijke wijze gegarneerd.

De rok is alleen aan de voorzijde geplooid.

Op bijgaand knipoverzicht vinden we de verschillende deelen als volgt aangegeven:

Fig. 1 is *de voorbaan* van den rok; deze bestaat uit twee deelen; de naden vallen achter de laatste plooi.

Fig. 2 is *het voorpand*. Omdat het rechtersvoorpand naar links overslaat, kan het linkersvoorpand kleiner geknipt worden.

We handelen nu op deze wijze:

De beide voorpanden worden op de dubbele stof geknipt; alleen de voorzijde, die langs den vouw der stof ligt, wordt niet doorgeknipt.

We geven op beide panden aan, wat „middenvoor” is, en leggen ze dan open neer. Het linkersvoorpand wordt nu 2 cM. voorbij „middenvoor” afgeknipt. De overige stof blijft aan het rechtersvoorpand.

Dit wordt, als de knoopsgaten er ingenaaid zijn, naar den binnenkant omgelegd, en zoo onzichtbaar mogelijk overgezoomd.

Fig. 3 is *het rugpand*.

Fig. 4 is *de mouw*.

Fig. 5 *de achterbaan*.

Fig. 6 *de ceintuur*.

Naast de achterbaan houden we een gedeelte over om de ceintuur aan te vullen; immers de stofbreedte van 1 M. is niet voldoende voor de lengte van de ceintuur.

Wie de garnering op de mouwen liever weglaat kan dit heel wel overbrengen langs den hals.

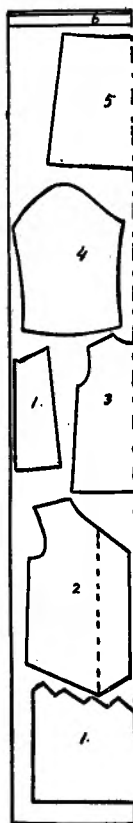
Op een groene japon garneert beige heel mooi; beige met groen kunnen we ook nemen. Dan zijn we met de kleuren al zeer up to date!

Andere combinaties zijn ook zeer wel mogelijk; b.v. effen met gewerkt of omgekeerd.

Knoopen nemen we in de kleur der stof of de garnering. Parelmoeren knopen voldoen vaak ook heel goed.

Normaalpatronen à f 1.— franco.

Opgave van bovenwijdte, heupwijdte, mouwlengte en lengte is noodig.

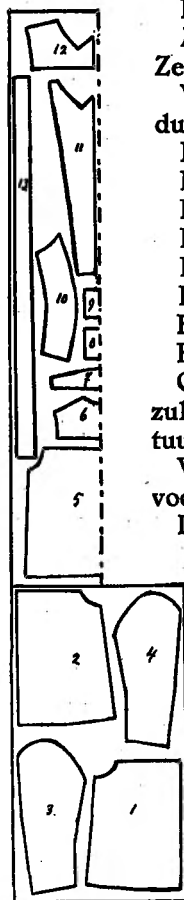


Behoud bij B. 65.

B. 66. Mantel van geribd fluweel.



B. 66.



Behoort bij B. 66.

Hiervoor is 3,50 M. manchester nodig van 70 cM. breedte.

We baseerden deze stofopgave op een halve bovenwijdte van 48 cM. en een lengte van 72 cM.

Voor jonge meisjes staan korte fluweelen mantels al heel mooi.

De plooi aan de voorzijde wordt afzonderlijk gemaakt en er naderhand opgenaaid.

We nemen hiervoor een dubbele bies, stikken deze dicht en halen haar dan om. Langs beide zijden wordt ze op den mantel gehecht.

Het rugpand krijgt, evenals het voorpand, een opgezet stuk. „Midden-achter” heeft de mantel twee naar elkaar toeliggende plooiën. Deze worden er tot even onder de ceintuur ingestikt, en springen dan verder uit.

Op de zakken naaien we eveneens een losse plooi. De klep van den zak naaien we achter den ceintuur vast.

Op ons knipoverzicht vinden we de deelen als volgt aangewezen:

Fig. 1 en 2 zijn de beide voorpanden.

Fig. 3 en 4 de beide bovenmouwen.

Al deze deelen leggen we op de enkele stof. Ze worden in tegenovergestelde richting geknipt.

Voor we verder gaan, vouwen we de stof dubbel. Hierop vinden we:

Fig. 5 het rugpand;

Fig. 6 het stuk voor de achterzijde.

Fig. 7 de kraag.

Fig. 8 en 9 de zakken.

Fig. 10 de ondermouw.

Fig. 11 de binnenbekleding.

Fig. 12 het stuk voor den voorkant.

Fig. 13 de ceintuur.

Omdat de stof dubbel is, hebben we twee zulke reepen; de eene is voldoende voor de ceintuur; de andere benutten we voor de losse plooiën.

Van de halsuitknipsels kunnen we de kleppen voor de zakken knippen.

Daar geribd fluweel nog al zwaar is, maken we den onderkraag van voering.

Misschien geeft iemand aan Engelsche stof de voorkeur boven geribd fluweel. Dit model leent zich voor die stof ook uitnemend.

Wijl deze stof veel breeder is, hebben we minder ellenmaat nodig. Ook worden de deelen dan anders neergelegd.

We willen pogen dit te omschrijven. 't Is allicht voor deze of gene van nut.

Op de dubbel gevouwen stof komen langs den vouw der stof te liggen, het voorpand, het rugpand, het voorstuk, de onderkraag in schuine richting, het rugstuk en de

bovenkraag.

Naast het voorpand knippen we van de bovenste strook de losse plooiën, en van de onderste de zakken.

Dan volgt de bovenmouw, die voor 't grootste gedeelte naast het rugpand ligt.

Den ondermouw knippen we naast de kleine genoemde deelen. Naast den ondermouw blijft een reep stof over voor de binnenbekleding.

Ten slotte volgt de ceintuur over de geheele stofbreedte. In 't hier beschreven geval hebben we 2 M. stof van 1,30 M. breedte nodig.

We nemen voor dezen mantel 1,90 M. voering van 1 M. breedte. Voorpand en stuk kunnen aaneen geknipt worden; rugpand en stuk evenwel niet; we dienen aan den achterkant ook de plooiën in de voering te maken.

Normaalpatronen à f0,75 franco. Opgave van halve bovenwijdte en lengte is nodig.

A. BALDER.

Op een desbetreffende vraag, om een borduurpatroon, behoorende bij B. 63, antwoord ik gaarne, dat deze tegen f0.60 beschikbaar worden gesteld.



Zondagmorgen.

H. J. Scholten.

OP ZONDAGMORGEN.

MOEDER is ziek geweest en nog heel zwak. Maar nu is het Zondagmorgen en ze heeft, gelukkig, kunnen opstaan.

De kerkklokken luiden en ze luistert, luistert, zooals ze vroeger geluisterd heeft als kind, naar den ouden, vertrouwden klank.

De kerkklokken *roepen*: Kom.

Maar zij *kan* niet komen. Ze zou gaarne willen, o zoo gaarne, maar het gaat niet.

De kerkklokken hebben wel eens geroepen, zonder dat ze antwoordde, door te *gaan*. Het is wel geweest, dat ze geen lust had.

Maar nu, ze is zoo ziek geweest en, toen ze niet kon, is het verlangen gekomen. Ze heeft geleerd, welk een voorrecht het is, aan de noodiging van de kerkklokken gehoor te kunnen geven. Nu ze niet kan, gaat al haar verlangen uit naar Gods huis.

Maar, ze weet ook, dat daar waar er slechts twee vergaderd zijn, Christus in hun midden wil komen.

Nu zit ze stil te luisteren, als haar dochter het boek der boeken opent en leest van den Heiland, die spreekt tot zieken en vermoeiden.

Het is zoo stil hier binnen. De kerkklokken zwijgen, maar de zachte meisjesstem spreekt van vrede en troost.

* * *

Verstaat de lezeres, wat ze leest? Heeft God ook tot haar gesproken door ziekte en nood?

Zij is rijk, ja, ze is gewoon aan weelde en luxe. Ze kan alles krijgen, wat haar hart begeert. Maar weet ze ook van den schat, die alles te boven gaat, van de parel van grootte waarde, die niet voor geld te koop is?

Het is Zondagmorgen.

En door de stilte klinkt de stem van den Heiland.

Misschien hebben wij het wel eens te druk, om te luisteren. Maar het is goed, stil te zijn, om te hooren, wat Jezus tot ons zeggen wil.

IN DE DUISTERNIS.

HET zwarte werelddeel!
Wat een geschiedenis van ellende moeten we doorworstelen, als het gaat over het zwarte werelddeel: Afrika.

De zwarten, de negers, zij hebben zich gebogen onder het juk der slavernij, ze hebben gesidderd van vrees voor de geesten, de ziekten, de afgoden. Ze hebben zich begeven van de eene plaats naar de andere en geen rust gekend. Onderlinge oorlogen hebben hen geteisterd; geheele stammen zijn uitgeroeid of in andere, machtiger stammen opgegaan.

Toch — ze zijn ook wel machtig geweest, de negers. O, zeker, in de groote wereldsteden worden ze niet gerekend, behooren ze in het oog van velen tot de minderwaardigen, maar in het zwarte werelddeel, daar was het eens toch anders. Machtige koningen hebben over hen geregeerd, zelfs tegen de blanken hebben ze het durven opnemen.

Het treft ons, dat vooral de vrouwen zooveel hebben moeten lijden. Ze zijn steeds beschouwd geworden als koopwaar. In de meeste gevallen heeft het afgehangen van de grootte van hun bruidschat, of ze een man zouden krijgen; in sommige gevallen werden ze zóó op prijs gesteld, dat de mannen zich hun vrouwen *kochten*, door zoo- en zooveel runderen af te staan. Maar, hoe ook, ze kwamen steeds in de macht van den man en werden mishandeld. Op hen rustte de zorg van het werk. De man was de heerscher, de krijgsman, die uittrok ten strijde en dan vroolijk met zijn buit terugkeerde. Maar de vrouw zwoegde op den akker en... kon wéér verkocht worden en nog eens verkocht.

En als dan een vijandelijke stam een inval deed, werden de mannen gedood en de vrouwen bleven in het leven, maar ze werden tot slavinnen gemaakt.

Hun zonen werden samen gedreven als vee, om tot soldaat opgeleid te worden. Ontzettend streng werden ze behandeld. Ze moesten immers gehard worden en moesten daarom koude en hitte trotseeren. En wanneer er dan waren, die niet meer konden, dan mochten ze gaan liggen, om te sterven, of om door de wilde dieren te worden ver-

slonden. Wie gaf iets om hen? Er bleven er immers nog genoeg over en zij waren de sterks-ten; zij werden de soldaten van den koning.

De vrouwen waren altijd overgeleverd aan geweldenaars. Zij hadden geen zeggenschap over hun kinderen; ze zagen hun dochters opgroeien, om hun lot te deelen; ze moesten hun zonen afstaan voor den bloedigen krijg.

Niemand weet, hoeveel leed geleden werd en wordt in het donkere werelddeel.

En toen de blanken gekomen zijn, zijn ze niet gekomen als broeders; zij hebben de negers teruggedrongen, hun land hebben ze geroofd en de bevolking hebben ze heel vaak gebracht in een toestand van dienstbaarheid. Geen wonder, dat de zwarte bevolking beproefd heeft, wraak te nemen. Geen wonder, dat zooveel blanken het leven gelaten hebben. Geen wonder, dat ook onschuldigen hebben moeten boeten voor de euvel daden van hun stamgenooten.

De negers hebben het verloren. De blanken hebben hen door hun geweren en kanonnen in bedwang weten te houden. Maar niemand kan zeggen, of dat altijd zoo zal blijven. Er kan een tijd komen, waarin de negers zullen opstaan om het juk van hun schouders te werpen.

In Amerika zijn de negers veracht. Zij mogen niet komen dáár, waar de blanken hun genoegens vinden. In de steden zijn ze in afzonderlijke wijken samen gebracht. Altijd door hebben ze te lijden onder het onrecht, dat hen wordt aangedaan. Wat ze ook doen voor hun ontwikkeling, niets baat hen. Ze studeeren, worden predikant of dokter, maar blijven *negers*, d.i. paria's.



Sualili-echtpaar.



Op school.



In 't mooie pakje.



Marktdag.

En toch, diezelfde blanken komen in verrukking bij negermuziek en ze juichen een zwarte danseres luidruchtig toe.

Wonderlijke tegenstelling.

Maar in 't zwarte werelddeel, en vooral vroeger, waren ze in hun fierheid. Daar voelden ze zich. Daar wisten ze zich door hun kracht en slimheid langen tijd te handhaven.

Negers, dat zijn vaak voor ons stumperige wezens, die niets kunnen en eigenlijk tot niets nut zijn. Maar het blijkt toch wel, dat een negervolk in vrijheid nog tot groote dingen in staat is en, als eens de ontwaking komt, dan zullen eerst de krachten, die nu nog in het negervolk sluimeren, zich vrijmaken en dan zal gezien worden, wat er in hen schuilt.

De Sualili-negers zijn de bewoners van de sahel of kust. Men treft ze hoofdzakelijk aan op de kuststreek van Oost-Afrika. Maar ze zijn, bij vroeger vergeleken, heel wat veranderd. Ze zijn in hun doen en laten Arabieren geworden en, in naam althans, Mohammedanen. Ze vinden zich zelf ook veel voornameer dan de bewoners van het binnenland.

Men kan op onze illustraties duidelijk zien, dat ze, op hun manier, zoo tamelijk beschaafd zijn. Ze dragen immers kleeding, zenden hun kinderen naar de school.

Nu moet men zich ook geen overdreven voorstellingen maken. Het is waar, ze zien er wel aardig uit in hun „mooie pakje,” maar nu zijn ze dan ook op hun best. En de hut, waarvoor het Sualili-echtpaar staat, is nu juist geen paleis.

Toch, op de markt valt wel weer te zien, dat ze zich bij hun tijd en omgeving hebben aangepast. En de school mag wel heel primitief zijn, het is toch een school. De negerjongens leeren hier enkele woordjes en een klein beetje reke-

nen, maar dat is dan ook zoo wat alles. Veel is het dus niet.

De Sualili-negers hebben begrepen, dat ze moeten werken, willen ze leven. Hun voorouders hebben er anders over gedacht. Zij voelden zich vrij. Maar de tegenwoordige Sualili-negers zijn dragers bij de handelskaravanen. Ook drijven ze zelf handel en ter wille van hun negotie begeben ze zich zelfs diep in het achterland. Hun taal is dan ook een soort van handelstaal geworden en de reizigers en ambtenaren moeten die taal kennen, willen ze hun werk kunnen doen. Het spreekt vanzelf, dat de Mohammedaansche godsdienst en de omgang met de Arabieren beschavend hebben gewerkt. Maar te betreuren is het, dat wij, die toch den eenen, waren God kennen, zoo lang nalatig zijn geweest in het brengen van de blijde boodschap ook aan dat volk. Wat hebben wij ons toch te schamen.

De Sualili-negers wagen zich ook op 't water. In hun kleine bootjes steken ze de zee over naar Zanzibar. De zijborden, aan de bootjes bevestigd, dienen, om het omslaan te voorkomen.

Wij hechten groote waarde aan de fo'o's, die we bij dit artikel geven. Zij zijn ons toegezonden door een onzer lezers, die ze in 't verre land zelf genomen heeft. Wij brengen hem onze vriendelijke groeten en, als hij dit leest, moge hij weten, dat wij hier aan hem denken. Hij beloofde ons, dat hij zelf nog het een en ander over de toestanden daar zou schrijven. We hopen, dat deze belofte vervuld moge worden. Het is goed, niet steeds te blijven in de naaste omgeving, maar in plaats daarvan ook kennis te nemen van de toestanden in verre landen. Steeds komen we dan weer onder den indruk van de taak, die door ons te verrichten is. Die is wel heel zwaar en we zijn soms geneigd te zeggen:

Hoe zullen we dat kunnen? En dan ontvangen we het antwoord: Bij God zijn alle dingen mogelijk.

Met dat antwoord gaan we dan weer aan het werk, door God ons opgedragen. En wij bidden: Uw Koninkrijk kome. Eerst als wij zendingsmenschen geworden zijn, is het goed. Het deugt niet, als we maar steeds kunnen blijven zwijgen. Wie zelf uit zulk een grooten nood gered is, moet daarvan spreken. „Ik zal vertellen wat Hij aan mijne ziel gedaan heeft.”

Het is onze roeping en ons voorrecht, het evangelie van Gods genade te brengen aan al de volkeren, hetzij ze verre zijn of nabij.

Verstaan we dat?



Zij, die de zee bevaren.



In de vacantie.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste O. C.-ers.

Naar aanleiding over het schrijven aangaande het „Dagboek van Lien“, wil ik m'n mondje ook wel eens opendoen, of liever, wil ik m'n pen wel eens laten vloeien. Daar werd geschreven (‘k meende wel van A. V. te Gr.) over een „ongezonde sentimentaliteit“ in Lien's dagboek. Nu dat durf ik zoo nog maar niet te zeggen. Ik stel me Lien voor als een meisje dat gevoel heeft, als een meisje, dat diep meeleeft. ‘k Heb zelf al jaren een dagboek geschreven, en dikwijls vergelijk ik het met dat van Lien, en o, hoe vaak zijn het dezelfde gedachten, dezelfde gevoelsuitdrukkingen. Dus beoordeel Lien niet verkeerd. O! ‘k was zoo teleurgesteld, dat het niet in het laatste nummer stond. ‘k Hoop dat de Redactie het er weer spoedig in zal plaatsen. Jullie toch ook?

Met vriendelijke groeten

TEWA.

Geachte Redactie.

Naar aanleiding van al de aanvallen op het Dagboek van Lien, voel ik me gedrongen toch even haar partij op te nemen. Of ik misschien ook sentimenteel ben, weet ik niet, maar ik heb wel eens het gevoel gehad, dat ik wel zóó van den aardbodem zou hebben willen verdwijnen om nergens meer last van te hebben en nergens meer mee te maken te hebben. Dat bedoelt Lien toch ook als

ze zegt: Ik zou wel weken ziek willen zijn. En dan haar opmerking verderop, om te strijden voor het groote geluk en de kleine vrede, die maar op vrede gelijkt, voorbij te gaan, dat getuigt toch weer van moed, de slapheid is dan weer voorbij. En dan dat vertrouwen weer, dat „al die moeilijke, zware dingen tenslotte Gods werk zijn, dat Hij terecht zal brengen,“ ik heb dat alles heel mooi gevonden. Tot nu toe heb ik haar Dagboek met graagte gelezen.

Een Lezeres.

Geachte Redactie.

Misschien kunnen mijn medelezeressen mij helpen.

Ik ben een eenvoudig meisje, 18 jaar oud, en ik ben bij mijn ouders thuis. Ik heb een heel kalm leventje, 's daags doe ik de huishouding met mijn moeder mee en 's avonds ga ik wel eens naar een vriendin of ik ga naar de meisjesvereniging.

Maar dat leven voldoet mij toch niet. Ik weet, dat ik thuis moet blijven, want moeder kan niet zonder mijn hulp. Maar ik zou toch graag voor anderen nuttig willen zijn. Ik kan 's avonds nog wel iets doen, als ik maar wist wat. En dat is nu de moeite.

Ik woon op een eenvoudig dorp en ik kan niets bedenken. Kan misschien een van de lezeressen mij raad geven? Het is niet de bedoeling, om iets te verdienen,

Depôts:

AMSTERDAM:
Haarl. straat 117.
Boeroestraat 13.

ARNHEM:
Kortestraat 5.

AMERSFOORT:
Langestraat 92.

HAARLEM:
Bakkenessergr.

WAGENINGEN:
Hoogstraat 30.

ZWOLLE:
Eiland 11.

ZAANDAM:
Hoogendijk 80.



OOK MET ELECTR. DRIJWERK

5 JAAR GARANTIE

maar ik wil de een of andere taak, waardoor ik iets voor anderen kan zijn. Ik hoop, dat ik wat zal krijgen. LINE.

Geachte Heeren

Als lezeres van De Jonge Vrouw, mag ik toch wel zoo vrij zijn de volgende vraag tot U te richten.

Als iemand, in betrekking zijnde gesolliciteerd heeft, en bericht ontvangt, om zich op een bepaalden dag als sollicitant aan te melden, heeft de directie dan het recht hem dien dag te weigeren? Mej. L. v. d. V.

Naschrift van de Redactie.

Het is de vraag, of op dien bepaalden dag de werkzaamheden toelaten, dat iemand op reis gaat. Wij kunnen ons voorstellen, dat dit door de een of andere omstandigheid onmogelijk wordt gemaakt. En dan is een weigering zeer stellig noodig. Overigens kunnen wij ons niet voorstellen, dat een directie met opzet en om de betrokken dame onaangenaam te zijn, verlof zou weigeren.

Beste Rozeknopje.

Waar zit je toch? Waarom laat Rozeknopje niets van zich hooren? Het is al een heelen tijd geleden dat ik een artikeltje aan jou schreef over de meisjesvereniging. Jij schreef dat er in jullie dorp geen z.g. studiever. is, ook omdat jullie predikant daar niet veel voor gevoelde. Ik heb daar toen op teruggeschreven, maar kreeg nooit antwoord. Gaarne zou ik hierover nog eens iets vernemen.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van waardeering.

Onze dames-lezeressen moeten het (De Jonge Vrouw) aanschaffen. De inhoud van het blad verrijkt uw leven en vormt u mede voor uw toekomstige taak, in huis en maatschappij. Geen pitlooze praatjes maar degelijke onderwerpen met de noodige ontspanning. *De Vaandrager.*

Kampeeren. Er is nog plaats in beide kampen. De beste kans heeft men nog, als men zich opgeeft voor de club van Juli. Maar ook in 't kamp van Augustus zijn nog een paar plaatsen. Men geven zich nu echter *zoo spoedig mogelijk op*, wil men niet teleurgesteld worden. De deelnemers ontvangen nu spoedig bericht. Zij zullen dan precies weten, wat ze te doen hebben.

Mej. L. S. te V. Neen, u moogt niet zoo boos wezen. Dat is niet onze schuld. Als U uw adres niet juist opgeeft, kunnen wij niet helpen, dat de afleveringen u niet bereiken, u hebt het geheel aan uzelf te wijten.

Mies. Je hebt gelijk Mies. Dat is geen vriendschap. Dat is alles vragen voor zichzelf, zonder dat men iets wil zijn

Hoeveel Geref. meisjes zijn daar? Er zou toch best zoo'n vereniging opgericht kunnen worden. Het is niet alleen nuttig, maar werkelijk noodzakelijk, volgens mijn meening tenminste. We moeten als Geref. meisjes, Gods woord onderzoeken en onze kennis vermeerderen. En dat gebeurt er op de studievereniging. En daarom wou ik als ik in jullie plaats was, ook niet achterblijven, maar mij aanpassen bij de zoovele honderden meisjes, die reeds lid zijn van een dergelijke vereniging en bij de Geref. meisjesbond zijn aangesloten.

Nu Rozeknop, ik wacht op spoedig antwoord hoor en stel mij niet weer teleur.

Met vriendelijke groeten,

LINA.

Geachte Redactie.

In het April nummer van ons tijdschrift „De Jonge Vrouw”, werd o.a. in de O.C. gesproken over het dagboek van Lien. Sommigen waren er niet zoo erg mee ingenomen, anderen daarentegen gevoelden er hun eigen stemming als 't ware in weergegeven. Dit gaf U aanleiding om nu van anderen ook eens een dagboekblad te vragen. Toen ik dat las heb ik mijn dagboek, dat nu ruim 4 jaar oud is, eens weer ingezien. Ik doe dat trouwens wel vaker. 'k Vind het juist zoo fijn een dagboek te hebben, en het dan later eens weer over te lezen en te vergelijken, het verleden en het heden.

Wanneer U vraagt, wie zendt ons eens zulke dagboekbladen, dan zou ik niet weten welke in aanmerking zouden komen voor ons Tijdschrift. Ze zijn alle strikt persoonlijk en behandelen geheel de toestand thuis, al naar daar voorvalt. Niemand zou er iets aan hebben, omdat ze niet weten over wie het gaat, en hoe de dingen in hun verband behooren. Is het nu de bedoeling om een paar dagboekbladzijden te schrijven, maar dan in je eigen stijl, over eigen uitgedachte fantasieën, dan zou ik dat wel eens willen probeeren. Mijn eigen levensbeschrijving zoo maar openlijk aan alle lezeressen toe vertrouwen, zal wel heel moeilijk gaan; daar is het m.i. én te persoonlijk voor, én te teer.

Mag ik hierover uw meening nog eens vernemen in ons O.C. hoekje?

Bij voorbaat U vriendelijk dankend,

ULRICA.

Naschrift van de Redactie.

U moet dat doen naar believen. Hebt U dagboekbladen die voor publicatie geschikt zijn, dan zendt U die. Hebt U ze niet, dan kunt U er ook een paar schrijven.

voor een ander. Ik zou dat mijn „vriendin” eens kalm aan 't verstand brengen. Maar dat wil niet zeggen, dat je met *verwijten* moet komen. Je doel moet zijn, een verandering ten goede aan te brengen.

Anne. We denken, dat je een gewaagd spel speelt. Zeker kan je *vriendschap* voelen voor een jongen en van zijn kant kan het ook bij vriendschap blijven, maar gewoonlijk maakt een van tweeën er iets anders van en dan is er heel vaak een lijdende partij. Het is noodig voorzichtig te zijn. Wij geven je grif toe, dat de menschen er niet mee te maken hebben en we vinden die lasterpraatjes afschuwelijk, maar *jij* hebt er wel mee te maken. Een vriend kan zich op dat punt ook licht bedriegen en, als hij dan later tot de ontdekking komt, dat hij *vriendschap* meende te voelen, terwijl het in werkelijkheid heel iets anders was, komt het verdriet. Waakzaam zijn en voorzichtig Anne.

Mej. K. K. te M. Niet voor ons geschikt.

Mej. Z. L. te O. U kunt de foto's wel eens zenden.

Jopie. Veel plezier op je vacantiereis, Jopie. Stuur ons maar eens een verslag, als je weer goed en wel terug bent.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW”, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHEELEN JAARGANG

ONWAARDIG.

Heere! ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen.

Matth. 8 : 8a.

Zóó zegt de hoofdman te Kapernaüm en zoo zegt ieder, die zichzelf kent. Wie in aanraking komt met Jezus, moet zichzelf zien in zonde en schuld. In de deugden van Hem, die geen zonde gekend of gedaan heeft, zien wij, als in een spiegel, onze ondeugden en bij den Vlekkelooze worden al onze vlekken ontdekt. En dan klinkt het van onze lippen: Heere! ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen. Of we zeggen met Petrus: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch.

De Heiland is *niet* gekomen in het huis van den hoofdman, maar niet, omdat deze het niet waardig was. Want met zulke onwaardigen wil Jezus juist te doen hebben. Deze ontvangt tollenaars en zondaren en eet met hen.

Wie zichzelf onwaardig kent, mag de komst van Jezus tegemoet zien. Ach, wie zichzelf het bezoek van Jezus waardig acht, heeft Hem niet noodig en noodigt Hem niet uit. Alleen *zieken* vragen naar den medicijnmeester.

Jezus komt en klopt aan de deur. En wie zichzelf kent als een onwaardige en Hem niet durft ontvangen, grijpt toch eindelijk den moed, om Jezus in te laten, omdat Hij in zijn nood niet buiten Jezus kan.

En dan.....

Dan wordt het: Zie Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal hooren, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaalt houden, en hij met Mij.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

IV.

Knelske was naar 't dorp en Belkinga was alleen thuis.

De dagen waren voorbij gegaan als anders en toch, het was alles zoo ongewoon. Over 't grootte onderwerp was niet meer gesproken geworden, maar Belkinga en Knelske wisten, dat het steeds tusschen hen stond. Bij alles, wat ze zeiden, in hun stil-zijn, onder hun werk, altijd was het wondere, het grootte daar.

En Belkinga wist niet, wat hij doen moest. O, 't liefst zou hij dadelijk aan alles maar een eind gemaakt hebben. Hoe meer hij er over dacht, hoe onmogelijker vond hij het. Knelske, een dochter van hem, zou trouwen met den zoon van een arbeider, een boerenknecht! Het was te gek.

Maar hij durfde toch ook niet het beslissende woord spreken. *Mocht* hij het tegenhouden? Moest Knelske dan maar ongehuwd blijven? En als hij er dan niet meer zijn zou?

Was Jan Berghuis maar uit een boerenfamilie geweest. Dan, ja dan. Wat zou hij, als Belkinga zelf niet meer kon, orde op zaken stellen. Wat zou hij werken! Wat zou hij alles bij elkaar houden!

En Knelske kon dan blijven in 't huis van haar vader.

Maar nu!

Belkinga had gebeden, zeker, maar hij kreeg geen antwoord. Hij had om licht gevraagd en 't bleef duister.

Ook dat benauwde hem. Als je toch bad, ernstig bad, dan moest er toch verhooring volgen? Waarom hielp God dan niet, door hem den weg te wijzen?

Nu was Knelske weer naar 't dorp. O, hij had haar laten gaan met een gerust hart. Hij vertrouwde haar volkomen.

Wat had hij toch een beste dochter. Ze vroeg niet, ze haastte niet. Ze liet hem den tijd. Ze toonde zich niet ongeduldig. Ze zorgde voor hem evenals vroeger. Ze sloofde zich voor hem uit. En ze zou hem gehoorzaam zijn ook, zelfs al zou hij neen zeggen.

Maar.... hoe zou ze er onder lijden. En wat dan? Mocht hij dat zijn dochter aandoen? Moest ze dan met hem oud worden, vóór haar jaren? En moest ze straks eenzaam achterblijven?

Zijn pijp smaakte hem niet en in zijn krant stelde hij geen belang. Wist hij maar, wat hij doen moest.

„Volk!”

Daar riep iemand. En hij had niemand zien aankomen. Dat zou hem vroeger niet gebeurd zijn. Hij werd oud.

„Jao, ik kom al.”

Hij haastte zich door de gang naar de zijdeur. En daar, in 't halfduister, stond een man. Wie was dat? Hij tuurde, hij tuurde, nu wist hij het.

„Bist doe 't Jan?”

„Jao, Belkingao. Mag 'k joe ais even spreken?”

Belkinga trilde op zijn beenen. Daar was het nu. Nu kwam die jongen.... Brutaal, eigenlijk. Of nee, niet brutaal. Hij moest toch eindelijk ook eens weten, waar hij aan toe was. En was 't dan niet eerlijk, dat hij er over kwam spreken in plaats van, achter zijn rug om, alles met Knelske in orde te maken.

„Kom d'r den moar even ien. Knelske is noar 't loug.”

„Jao, dat wait ik, Belkingao. En doarom kom ik nou juist. 'k Wol joe geern ais even allinnig hebben.”

„Nou, kom den moar.”

Daar zaten ze tegenover elkaar. Belkinga greep naar zijn pijp, om zich een houding te geven. En Jan wreef zijn handen over elkaar. 't Viel hem nu toch niet mee. Maar hij moest beginnen, en bang wezen — nooit. Veur nog gain doezend Belkingao's.

„Jao, Belkingao, ik wait nait, of Knelske al ais mit joe proat het.”

„Jao, dat het ze.”

„O, jao? Kerel, doar bin 'k blied om. Dat valt mie mit. 't Wicht durfde nait goud, dat zag ik wel. Doarom docht ik, dat 't beste was, dat 'k er zulf moar ais even op ofkwam.”

„Jao.”

„Ziezoo,” dacht Jan Berghuis. „Nu ben ik begonnen en nu is 't woord dus aan Belkinga.”

Maar Belkinga zei niets.

„Woarom begunt kerel nou nait?” dacht Jan Berghuis. „Wie kennen toch zóó nait bie elkander zitten blieden. Dat gait toch nait. Hai, wat is 't 'n boudel.”

Jan kuchte maar eens, wreef met zijn hand langs zijn snor en begon toen op nieuw: „Jao, en nou wol ik ais heuren, hou ie d'r over dochten.”

„Jao, zai, dat wait ik nait.”

„Wait ie dat nait? Nou, den zel ik 't wel waiten.”

„Zoo, ja, bist 'n haile kerel. Wat hest doe den docht?”

„Nou, ik docht, ie konnen d'r wel ain bruuken, as ie oller worren. En ik ken warken. Nou, den komt dat krek oet.”

„En den kwam ploats ook moar zoo an die. Dat hest goud oetprakkezaiert,” zei Belkinga, bij zijn neus langs.

Jan Berghuis kreeg een kleur als vuur en heftig viel hij uit: „As ie mainen, dat 't mie doarom te te doun is, den hebben ie 't glad mis. En al har Knelske ook nog gain klaier an 't lief, den wol ik 't wicht nog hebben. Moar ie altieden mit joen ploats. 'k Wol, dat Knelske moar bie boer dainde, den wassen d'r lank zooveel vieven en zussen nait. En wat willen ie den? Is 't den nait neudig, dat ie hulp kriegten? Ie binnen nou nog fiks en veerdig, moar dat duurt nait lank meer. En ie waiten zulfs wel, wat d'r van komt, as d'r gainent is, dei boudel bie elkander holt.”

„Moar boas wil geern boas blieden.”

„Nou, waarom nait? Dat is toch vanzulfs. Moar as ie zulf 'n groote zeun harren, den ging dat toch ook zoo. Den bleven ie ook wel boas, moar d'r was ain, dei ie konnen vertrauwen. Zoo bedoul ik 't en ans nait. Ik ken dat nait zoo mooi zeggen, moar dat huift ook ja nait.”

Belkinga luisterde maar. Toch een flinke kerel, die Jan. Hij had alles goed voor elkaar. En hij praatte er ook verstandig over. Als hij maar...

„Jao, jong, wat zel ik zeggen. Knelske het d'r mit mie over proat en ik heb d'r over docht. Moar 'k wait nait. Geliek heurt bie geliek. Ans gait 't nait goud.”

„Jao, dat zeggen meer luu. Moar da's mie te dom.”

„Nou, nou!”

„Jao, dat is zoo. Kiek ais, ik ken warken en ik wil warken. Ik pas goud op, 'k bin zuunig west ook, heur. Ie maggen mien spoorbank-boukje zain. As ik nou van boeren ofkomst was, worde ik doar den ans van? Har ik 'n ander neus of ander arms? Dat ken toch nait? En ik heb mie deur ol' meester vertellen loaten, dat wie altmoal van olle haidens ofstammen. Nou, den binnen wie ook altmoal geliek.”

„Jao, jong, moar dat waist nait. Dat waist nait.”

„Ie binnen toch ook refformierd? Net zoo goud as ik. Nou, wat leer ie den van doornie? Het dei joe zegd, dat d'r minnen binnen en besten? Altmoal deugnaiten, het hai zegd. En zoo is 't ook.”

„Jao, van nature.”

„Juust. En 'n mensk ken veranderen. Moar dat ken 'n boer en 'n knecht ook. Den binnen wie weer altmoal geliek.”

„Jao, moar opvouden en zoo....”

„Nou, dat ken wel wezen. Moar ie waiten ook wel, dat Knelske mie wel zel opvouden, as 't zoo wied is. Dei wait hail goud, hou 't heurt. En waaromzol ik nait kennen leeren?”

Belkinga glimlachte. Daar had Jan hem vast gezet met zijn eigen dochter.

Een flinke vent toch. 't Moest wat waard zijn, om zoo iemand bij je te hebben.

Als hij 't zich voorstelde, hoe het zou zijn, wanneer in den winter de avonden zoo lang waren.... Als hij 't zich indacht, hoe hij 't werk, dat hem toch wel zwaar begon te vallen, op een paar jonge, sterke schouders zou kunnen laden.....

Maar wat zouden de menschen zeggen? O, wat zou er gelachen worden, als 't waarheid bleek, dat Knelske tevreden was met een boer-knecht. En als moeder nog leefde.....

Belkinga schrok van zich zelf. Hij kwam tot de ontdekking, dat hij zich bij al zijn overleggingen eigenlijk had laten leiden door *anderen*. De menschen, ja, *die* zaten hem in den weg. Hij-zelf was een eenvoudige natuur en hij vond Jan Berghuis zeker niet minderwaardig. Maar de *menschen!* En de gedachte aan zijn overleden vrouw!

Nu begreep hij, dat hij toch zelf verantwoordelijk zou zijn voor elke beslissing. Hij kon later nooit tegen zijn dochter zeggen: „Ik nad wel anders gewild!” En zeker zou hij zich niet kunnen verontschuldigen met een beroep op de meening van zijn vrouw, die nu al zooveel jaren was heengegaan, die bij al haar berekeningen er zeker niet op gerekend had, dat Knelske zoo lang ongehuwd zou blijven en die toch óók wel vaak, al meende ze het goed, zich had laten leiden door haar hoogmoed.

Hier zat nu Jan Berghuis op een antwoord te wachten en het had geen zin, de beslissing nu nog langer te verschuiven. De zaken werden er toch niet anders door.

Ontving hij *nu* misschien antwoord op zijn gebed? Was het niet waar, dat hij nu, in eens, alles zooveel helderder en duidelijker inzag? En stond ook de komst van Jan Berghuis niet onder het bestuur van Hem, die geen bidder staan laat?

Maar toegeven? Als hij nu toefaf, zou hij later geen neen meer kunnen zeggen.

„'k Wait toch nait, Jan.”

„Nee? Nou, ie kennen 't toch wél waiten. En wel het d'r anlücks over te beslissen. Knelske of ie? Mie docht, Knelske gait dat toch 't maiste an.”

„Nait bretoal worren, Jan.”

„Nee, vanzelfs nait. Moar ik mag toch wel zeggen, hou ik d'r over denk. En 't is toch vanzelfs, dat 't wicht ien eerste ploats komt. Ie kennen joen kiend toch nait dwingen.”

„'n Voader zuikt 't beste veur zien kiend.”

„Jao, vanzelfs. Dat doun ie ook. Is 't den 't beste, dat ze gain kerel krigt? Ie waiten ja ook wel, hou 't den gaif. Ze worren old veur heur tied. Dat willen ie toch ook nait. En den komt 't er moar op an, wel 't wezen zel. Nou, wat is d'r den tegen mien persoon?”

„Nee, niks heur. Moar 'k har altieden docht an 'n boerenzeun of zoo.”

„Jao, moar 'n boerenzeun bin ik nou nait. Bin ik doar minder om? Het 'n boerenzeun den juist voesten, om te warken?”

„N.....ee, moar mensken.....”

„Jao, as ie joe an mensken willen steuren, ken ie wel noar berre gaan. Mensken zellen toch zeker wel gain vent veur Knelske oetzuiken, is 't wel?”

„Nee, doar hest geliek an.”

„As wie elkander lieden maggen, is 't den nait goud? 'k Heb altied al op 't wicht loerd. Van dat wie bie ol' meester op schoulbanken zatten. 'k Har al wel vieftig keer trauwd kennen wezen, moar 'k wol nait. Allennig om Knelske. Moar wie worden oller en oller en 't is doch gekhaid, altieden moar weer te wachten.”

„Doar hest geliek an, jong,” vond Belkinga.

Hij herinnerde zich nu zijn eigen jonge jaren en zijn eigen ongeduld en hij begreep, dat hij de zaak ook eens van den kant van Jan Berghuis bekijken moest. 't Was toch ook mooi van hem, dat hij zoolang geduldig gewacht had. Hij scheen het ernstig te meenen. En, 't was waar, dat was het voornaamste. Als Knelske een man kreeg, die haar niet mocht, zou ze ook nog lang niet gelukkig zijn.

„Jao, jong, 't is mien 'n beetje overvallen. Moar 'k loof nait, dat d'r ainlieks wat tegen is.”

„Dat dochte ik ook.”

„Jao, moar 'n besluit nemen is stoer. En zo'n besluit, jao, dat is hail bot stoer. 'k Har 't ans mit Knelske docht. Moar misschain is 't zoo beter. En as 't wicht gelukkig wordt..... Moar, denk d'r om, 't is gain gekhaid heur en 't wicht is veul te goud, om veur gek te hollen.”

„Veur gek te hollen? Wel wil dat den? Ik messchain?”

„Dat zeg ik nait.”

„Nou, da's den goud. Ie binnen 'n boer en ik bin knecht, moar ik heb ook mien eerbulten.”

„Most nait zoo opstoeven, jong.”

„Jao, moar den moeten ie ook nait zukke dingen zeggen. 'k Heb ja al dei joaren op heur wacht. Is dat den veur gek hollen?”

„Nee, dat is ook zoo. Nou, den most moar zain, dat doe en Knelske 't iens geliek braien.”

„Ze is ja noar 't loug?”

Jan Berghuis wilde in zijn ijver al opstaan en vertrekken, maar Belkinga hield hem tegen.

„Wat wolst? Mit Knelske proaten? Dat ken hier toch wel?”

„Jao, dat ken ook, moar 'k docht.....”

„As 't den toch mit joe baiden kloar wark is, den heurst doe hier.”

„Ook goud. As ie d'r nait op tegen hebben.”

„Dat heurst ja? Hest ook 'n piep mitbrocht?”

„Nee, dei heb ik nait ien buus stoken.”

„Nou, den krigt nou 'n segoar. Moar denk d'r om heur, as weer komst, den mout piep mitkommen. Wie kennen den ja zoo mooi 'n beetje mit elkander smoken.”

Jan zei maar niet, dat dit eigenlijk het doel van zijn komst niet was, en hij zou zich wel schikken. Hij had het van avond al verder gebracht, dan hij ooit had gedacht. Daar zat hij nu in vrede en vriendschap een sigaar te rooken en te wachten op Knelske. Ze zou ook niet vreemd opkijken, als ze thuis kwam.

Nu praatte hij maar zoo een beetje met Belkinga over vee en land, maar zijn hart was er niet bij. En de tijd duurde hem lang. Knelske scheen zich ook niet te haasten.

Neen, haasten deed Knelske zich niet. En ze zou, toen ze op den terugweg was, toch wel gewild hebben, dat Jan zich niet al te letterlijk aan hun afspraak gehouden had en dat hij dezen avond eens aan zijn belofte ontrouw geworden was. Als hij haar nu eens opwachtte! Want ze had hem nu wel veel te vertellen. Hij moest weten, dat ze er nu toch met vader over gesproken had.

Ze keek naar hem uit en ze voelde zich wel heel teleurgesteld, toen ze naar huis terug moest, zonder met hem gesproken te hebben. 't Was haar, of alles nu nog eens zoo zwaar begon te wegen. Vader zei maar niets en elken dag weer zat ze in vrees en angst. En straks zou ze wel een weigering krijgen.

Toen ze in 't achterhuis kwam, bleef ze even staan. Ze moest zoo de kamer binnen gaan naar vader en dan zou ze den heelen avond weer tegenover hem zitten en ach, dat viel haar zoo moeilijk. De tijd duurde zoo lang. Het was, alsof er iets tusschen hen gekomen was.

In de gang bleef ze weer staan. Er was bezoek. Ze rook, dat er een sigaar gerookt werd. Misschien dominee of meester! Een enkele keer kwamen die wel eens aan. Nu, dan zou vader ook blij zijn, dat ze thuis kwam. Dan kon ze koffieschenken.

Nu haastte ze zich toch. Maar toen ze de

kamerdeur geopend had, dacht ze een oogenblik, dat ze droomde. Ze zag zeker niet goed. Jan hier? Maar dat kon immers niet.

De beide mannen zagen naar haar, zooals ze stond in de deuropening. En toen sprong Jan op. „Knelske,” riep hij.

Maar ze bleef stil staan en gaf geen antwoord.

„Knelske,” zei Jan nog eens.

Hij was het tóch, wist ze nu. En, nog altijd als in een droom, liep ze naar de tafel en zette ze haar boodschappenmand neer. Maar ze zei niets.

Jan vond het wonderlijk. Ze kon hem toch goeden dag zeggen, dacht hij.

Wat mankeerde haar nu?

Belkinga begreep het beter. Och, had ze zóó in angst en zorg gezeten? En kwam dit nu te plotseling?

„Wolst ons 'n kop vol koffie ienschenken, Knelske?” vroeg hij zacht.

„Wie hebben al 'n halle tied zitten wachten.”

Nu kwam er leven in Knelske, nu ze aan haar verplichtingen herinnerd werd.

Ze zette de kopjes uit op het grootte koffieblad, maar haar gedachten waren er toch niet bij en ze hield den pot met klontjes onder het kraantje van de koffiepote.

Jan wilde haar nog tegen houden, maar het was te laat.

„Wat is dat nou, Knelske?”

Haastig trok ze het potje met de klontjes terug, maar ze vergat, dat ze het kraantje moest dichtdraaien. Het werd een morsboel. Maar juist dat ongeluk hielp haar.

„Hai, hai, ik schoam mie zoo.”

„Nou, dat wordt zuite koffie,” zei Belkinga droog. „Wolst Jan zeker ais 'n lekker kop vol koffie geven, is 't nait Knelske?”

Maar ze haastte zich al met 't koffieblad naar achteren en 't duurde nog al even, vóór ze weer kwam. Ze bloosde tot achter de ooren, maar heel eventjes moest ze toch ook nog lachen.

„Dat is loate koffie van oavend,” vond Belkinga. „Nou, wicht, tap Jan moar ais eerst ien, hai het d'r lank genog op wacht.”

„Je eerst,” zei Knelske kort en, al vond Belkinga zich zelf heel kinderachtig, 't deed hem toch goed, dat hij 't eerst verzorgd werd.

Knelske merkte wel, dat alles in orde was, maar ze voelde zich zoo vreemd, zoo vreemd. Stil zat ze tegenover de beide mannen. En Jan Berghuis glimlachte maar.

„Jao, heur ais, Knelske,” begon Belkinga. „Jan en ik hebben ais proat en nou heb ik mien besluit nomen. Bist 'n goud wicht west, heur en ik heb docht, dat Jan die den moar hebben mout. Natuurlieks trauwt hai den bie ons ien.

Want doe 't hoes oet, Knelske, dat ken ja nait, dat waist ja wel.”

„k Blief altied bie joe, voader.”

„Nou, den is 't ja goud, wicht.”

„Moar is die 't den ook goud noar 't zin, voader?”

„Jao, wicht, dat is 't, heur. 'k Wil nait zeggen, 'k mos mie d'r eerst ais goud op bedenken, moar as doe en Jan elkander mainen, den zel ik nait zeggen van nee. Bist nou gerust?”

„Jao, voader.”

„Nou, en den most mie beloven, dat doe nooit weer koffie zelst schenken ien klontjespot. Da's te onveurdallig.”

Knelske glimlachte.

„'t Zel nooit weer gebeuren, heur. Heden, wat was ik 'n groote slaif.”

„Nou, den is 't ja altmoal goud. En, Jan, denk d'r an, wat ik die van piep zegd heb. Nait vergeten, heur.”

„Nee, Belkingao.”

„Jao, en nou most Knelske nog moar even gezelschap hollen, want ik mout even zain, of op achterdeel alles ien order is. Wie proaten loater nog wel ais verder, Jan. Moar van oavend zelst Knelske nog wel wat te zeggen hebben. Nou, dat komt den goud oet.”

Dat dacht Jan Berghuis ook.

„Dien voader is toch 'n beste kerel, Knelske,” zei hij. „Eerst wat stief en zoo, moar wie zellen 't wel mit elkander kennen vienden. Bist nou ook bliede, wicht.”

„Jao, Jan.”

„Zugst nou wel? 't Is toch moar goud, dat ik d'r van oavend zulf op ofkommen bin. Da's gain wark veur die, Knelske. Dat mout 'n kerel doun.”

„Wat hest tegen voader zegt, Jan?”

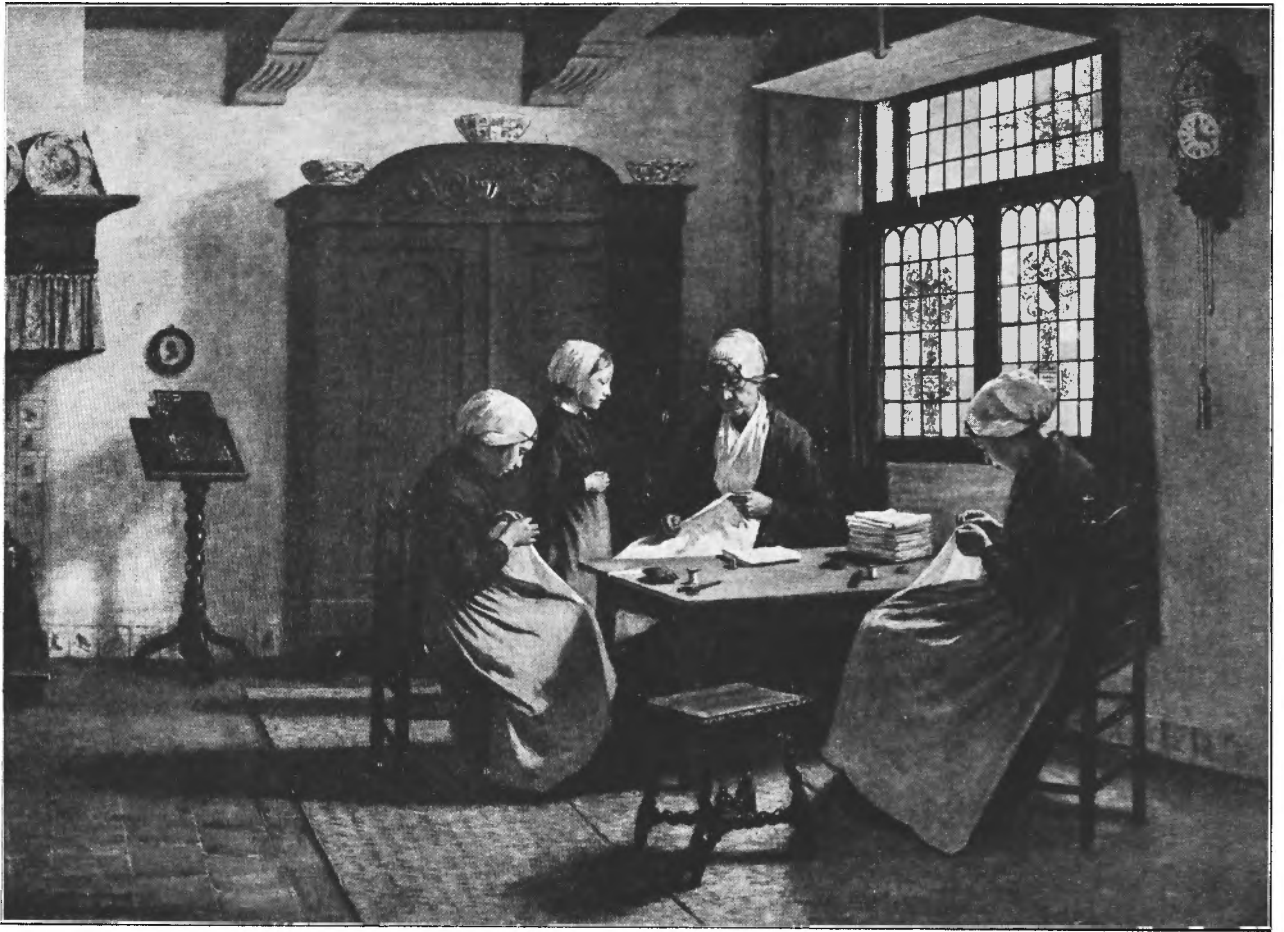
„Och, dat waist ik zoo nait. Net as 't mie ien kop kwam. En tou gong 't hail bot best. Moar 'n mensk mout nooit bang wezen, as hai tenminsten 't goud veur het. Den ken d'r hail wat gebeuren. Nou is 't kloar wark, wicht. En nou komt d'r an dat wachten 'n enne.”

„Jao, jao.”

Knelske zei niet veel. Ze moest eerst alles nog verwerken. Haar gebed was verhoord, maar dat moest ze zichzelf toch eerst duidelijk maken. En dan stond ze nu voor het nieuwe leven. Hoe zou het zijn? Er was nu een ander gekomen, die haar noodig had en, al bleef ze ook bij vader, ze wist toch heel goed, dat die ander nu voor haar de eerste was.

Dat was vreemd, heel vreemd.

Ze keek naar Jan, zooals hij daar nu bij haar zat. Hij glimlachte vertrouwend. Door zijn vertrouwen gesteund, ging ze nu het nieuwe leven in.



De Naaischool.

D. A. C. Artz.



DE NAAISCHOOL.

DIT is iets uit den ouden tijd. Ik denk niet, dat de naaijuffrouw zoo heel gemakkelijk zal zijn. Ze lijkt er tenminste niet naar.

Ze is opgegroeid bij den Staten-bijbel en andere lectuur heeft ze ook niet. Elken Zondag gaat ze twee keer trouw ter kerk en ze is een voorbeeld van strenge plichtsbetrachting. Maar jong, neen, dat is ze niet en jonge menschen *begrijpen*, neen, dat kan ze niet. Zij heeft een wetboek van strafrecht samengesteld, ze weet precies, wat mag of niet mag. Dit heeft ze voor heel haar leven uitgemaakt, daar wijkt ze niet van af en ze duldt ook niet, dat haar leerlingen er van afwijken.

Misschien heeft haar wetboek niet altijd de instemming van haar bijbel, maar voor haar toch wel. Zij weet niet beter, of het is nu eenmaal zoo en niet anders.

Vandaar, dat de naimeisjes zich tien keer zullen bedenken, vóór ze het wagen, in de nabijheid van de strenge juffrouw een schertsend woord te spreken. Dat is immers „ijdel.”

Lachen? Maar het leven is er te ernstig voor. En, geen nood, dat ooit een jongen buiten wacht op den afloop van de naailes. Hij krijgt eenvoudig geen kans. De juffrouw weet *alles* en ze weet ook, wanneer ze een van haar meisjes langer moet laten blijven, tot de ongewenschte gast, ongeduldig geworden, naar huis is gegaan.

Van elk ijdel woord moet rekenschap gegeven worden, staat in den bijbel, dus heeft de juffrouw uitgemaakt, wat al en niet ijdele woorden zijn. Het spreken over een jongen is zeker ijdel. Dat is de fout van deze strenge matres, dat ze vergeten is, ooit jong te zijn geweest. Of misschien is ze nooit jong geweest.

En misschien krijgt ze ook niet genoeg van 't zonlicht daarbuiten. Ze begrijpt niet, dat jonge menschen het zonlicht noodig hebben.

Maar ze heeft ook haar goede zijde. Zij leert de meisjes, wat ze leeren *moeten*. En daarom leert zij ze ook *volharding*. Ze is niet gauw tevreden. Ze moet alles precies hebben. Ze wil het zoo en niet anders. En als 't niet goed is, welnu, dan moet het over gedaan worden, al duurt het nog zoo lang, zelfs al zou het tranen kosten.

Zijzelf geeft het voorbeeld. Niemand kan haar ooit verwijten, dat ze haar best niet deed. Natuurlijk maakt ze fouten, dat kan niet anders, dat doet ieder, maar dan doet ze het, zonder dat ze het wéét, dan betreft het iets, dat ze niet anders en niet beter geleerd heeft.

Overigens is ze volmaakt en dus wil ze ook van haar leerlingen volmaakt werk zien.

Ik denk niet, dat haar meisjes altijd dankbaar zijn. Ze zullen wel eens denken, dat het hier, in deze kamer toch te somber is. Ze kunnen in deze sfeer niet ademen.

Maar later zullen ze hun onderwijzeres dankbaar zijn. Niet voor het feit, dat ze hun vroolijkheid verbande, dat ze hun levenslust neer drukte. Maar wel dáárom, dat ze werken geleerd hebben onder strenge leiding en dat ze in elk voorkomend geval raad weten. En dan zullen ze nog wel eens zeggen: Zij had het toch goed met ons voor. En we hebben heel wat aan haar te danken.

Zoo is nu eenmaal het leven. En per slot van rekening is overal raad voor. 't Mag hier dan wel een beetje somber zijn en het „gij zult niet” moge wat al te vaak en al te streng klinken, straks, na ingespannen arbeid, komt toch weer het oogenblik, dat de meisjes naar huis mogen gaan. En per slot van rekening is de juffrouw er niet *altijd* en ziet en hoort ze tóch niet alles.

Heerlijk is het, als er iemand is, die ons flink leert werken. Want dat komt altijd te pas. En daar heeft men heel zijn leven iets aan.

Deze oude juffrouw heeft misschien haar minder aantrekkelijke kant, maar er zijn jonge menschen, die in 't geheel geen Statenbijbel meer hebben en er nooit meer inkijken. En wat dan?

Er zijn ook jonge menschen, die in 't geheel niet meer willen werken en alleen leven voor vermaak en pret. Wat moet dáárvan terecht komen?

Is er een schaduwzijde bij deze oude juffrouw? Best, maar dan is er ook een lichtzijde. Er is geen schaduw zonder licht. En het is altijd het beste, maar 't meest met de lichtzijde te rekenen. Per slot van rekening geloof ik, dat de Statenbijbel nog zoo kwaad niet is, al stem ik toe, dat men er ook wel eens op de verkeerde wijze gebruik van kan maken. Maar dat is niet de schuld van den bijbel. Dat is de schuld van ons, domme menschen.

Laten we ook in onze beoordeeling voorzichtig zijn. Wij vinden, dat de naaijuffrouw wel een beetje al te vast zit aan haar begrippen.

Wij niet? Denk maar eens na, dan weet ge meteen, dat ge veel doet omdat ge het altijd zoo gedaan hebt. Een andere reden is er niet.

DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

In den Strijd.

NACHT was het. Jeruzalem sliep en droomde. Maar, vergaderd in een van de zalen van den tempel, waakten de schriftgeleerden om in hun hart plannen te verzinnen, om Jezus ten val te brengen.

Daar zaten ze bijeen, de oversten van de Farizeën en Sadduceën.

Sidderend van haat spraken ze met elkaar, maar heimelijk en zacht. Want daarbuiten luis-terde de nacht. En de nacht had duizend ooren.

Ruischte niet het venster voorbij het zachte gesuis van geestenvlerken? Neen, het was de nachtwind, die zacht den voorhang bewoog. Snerpte niet daarbuiten een schelle, dreigende schreeuw?

Een nachtvogel, naar buit speurend, streek met zachten vleugelslag door het donker.....

En dan scheen de morgenzon op de gouden daken van den tempel, en ze lichtten op en blonken als gloeiend vuur.

De Heiland staat in het voorhof en leert het volk. Daar nadert een gezantschap van den Hoogen Raad. De voorname mannen plaatsen zich voor den Heiland en zeggen tot Hem:

„Door wat macht doet Gij deze dingen? en wie heeft U deze macht gegeven?”

De Heer ziet hen aan en Zijn oogen stralen. Hij zegt tot hen:

„Ik zal u ook een woord vragen, hetwelk, indien gij Mij wilt zeggen, zoo zal Ik u ook zeggen, door wat macht Ik deze dingen doe. De doop van Johannes, van waar was die? uit den hemel? of uit de menschen?”

Verward zien ze Hem aan. Een antwoord hebben ze geëischt, kort, duidelijk, klaar. Nu heeft Hij hen een antwoord gegeven. Johannes de Dooper heeft op Hem gewezen als op Degene, die grooter is dan hij. En Johannes de Dooper was een profeet. Wat zullen zij antwoorden? Zeggen ze ja, dan geven ze Hem gelijk. Maar zeggen ze neen.....

Vol spanning wacht het volk op hun antwoord. En ze zwijgen nog steeds.

Loochenen zij het profetenambt van den Dooper? Wagen ze het, een bedrieger te noemen hem, die in de bergvesting zijn zending met zijn bloed bezegelde, toen hij zijn hoofd legde op het blok? Een dreigend murmelen gaat door de schare.

En nog immer zwijgen ze.

En de Heiland staat voor hen en ziet hen aan en ze moeten hun oogen neerslaan. Hij ziet hen aan in heiligen toorn, maar daar achter is toch Zijn heilige begeerte, hen tot het inzicht te brengen van hun zonde en verkeerdheid. Ook hen wil Hij genezen.

Daar stamelen ze verlegen: „Wij weten het niet.”

En Hij zeide tot hen: „Zoo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik dit doe.”

Ze durven Hem nog steeds niet aanzien. Schuw willen ze zich terugtrekken.

Maar Hij laat het niet toe. Zij, de leidlieden van het volk, die kwamen, om Hem te onder- vragen, zijn gekomen onder Zijn ban en ze moeten blijven, schoon ze niet willen. En de velen, die met spanning luisteren naar wat de Heiland zegt, dringen dichter opeen en sluiten de afge- zanten van den Hoogen Raad in. Daar huichelen ze toegevendheid, om de eer aan zichzelf te houden en toch voelen ze, dat hun polsen kloppen.

Heeft de nacht hen verraden, toen ze samen zaten en plannen maakten?

„Hoort een gelijkenis. Er was een heer des huizes, die een wijngaard plantte, en zette een tuin daarin, en groef een wijnpersbak daarin, en bouwde eenen toren, en verhuurde die den land- lieden, en reisde buiten 's lands.

Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond Hij zijn dienstknechten tot de landlieden, om zijn vruchten te ontvangen; en de landlieden, nemende zijne dienstknechten, hebben den eenen geslagen, en den anderen gedood, en den derden gesteengd.

Wederom zond hij andere dienstknechten, meer in getal dan de eersten, en zij deden hen desgelijks;

En ten laatste zond hij tot hen zijnen zoon, zeggende: Zij zullen mijnen zoon ontzien.

Maar de landlieden, den zoon ziende, zeiden order elkander: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem doden, en zijne erfenis aan ons behouden;

En hem nemende, wierpen zij hem uit, buiten den wijngaard, en doodden hem.

Wanneer dan de heer des wijngaards komen zal, wat zal hij den landlieden doen?”

Ze zijn niet verlegen met hun antwoord. Die vraag is immers zoo eenvoudig; ze behoeven er niet lang over na te denken.

Ze zeggen: „Hij zal den kwaden eenen kwaden dood aandoen, en zal den wijngaard aan andere

landlieden verhuren, die hem de vruchten op hare tijden zullen geven."

„Gij hebt recht geantwoord," zegt de Heiland. „Ja, waarlijk, gij hebt recht geantwoord. Hij zal den kwaden een kwaden dood aandoen en zal den wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten op hare tijden zullen geven."

Ernstig luistert het volk. De Heiland blikte in de verte, als leest Hij in het boek van de toekomst, als ziet Hij in het schemerlicht, dat nog den nieuwen tijd omhult, de vreeselijke verwarring, het groote gericht, waarin een nieuwe wereldorde zal geboren worden.

Daar gaat een kille huivering door de ziel van deze afgezanten. Op eenmaal verstaan ze de gelijkenis, voelen er haar vreeselijke beteekenis van.

Hebben zij over zichzelf het oordeel uitgesproken?

Hebben zij over zichzelf het verderf uitgeroepen?

„Dat zij verre," stamelen ze.

„Dat zij verre?" vraagt de Heiland. „Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks; van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze oogen? Daarom zeg Ik ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt."

Doodstil is het geworden onder de luisterende schare. Maar, daar komen anderen, jonge menschen, rond en open. Ook zij hebben een vraag.

Zij zeggen: „Meester! wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en den weg Gods in der waarheid leert, en naar niemand vraagt, want Gij ziet den persoon der menschen niet aan.

Zeg ons dan: wat dunkt U? Is het geoorloofd, den Keizer schatting te geven of niet?"

De Farizeën wrijven zich verstolen de handen. Sluw is de vraag, duivelachtig slim. Nu mag Hij zien, hoe Hij uit het Hem nu gespannen net uitkomt. Zegt Hij ja, dan zal het volk Hem houden voor iemand, die door de Romeinen is omgekocht. Zegt Hij neen dan rebelleert Hij tegen Rome.

En de vragers hebben de knechten van Herodes maar bij voorbaat meegebracht. Herodes Antipas dankt zijn vorstendom aan de genade van Rome en is gaarne bereid, Rome een dienst te bewijzen. „Toont mij een schattingpenning."

De Farizeën verschrikken. Wat moet dat? Wat zal Hij daarmee?

„Wiens is dit beeld en het opschrift?"

„Des keizers."

Met moeite zeggen zij de weinige woorden. Ze voelen, dat de Heiland hen doorzien heeft. Ze kwamen tot Hem, met eerlijke gezichten, rond

en open, maar in hun ziel was de haat en ze weten nu, dat de Heiland hun boozen toelag kent.

„Gij geveinsden! wat verzoekt gij Mij?"

O, Zijn antwoord is zoo duidelijk en Hij heeft hen zelf dat antwoord laten geven.

Wanneer hun geweten hen toelaat, geld van den keizer te nemen, dan moeten zij ook den keizer geven, wat des keizers is.

Ernstig klinkt het woord van Jezus: Geeft dan den Keizer, dat des Keizers is en Gode dat Gods is."

Door de dichtopeengepakte schare gaat een fluisteren. De toehoorders zien de verwarring van de vragers. Zij zien het verbleeken van de Farizeën en van de afgezanten van den Hoogen Raad. Zij zien de dienaars van Herodes bij hen staan. Dan vermoeden ze hún valsheid en list. In den een bruisst de toorn op en een ander fluistert: „Hij is een profeet. Hij is meer als een profeet. Is Hij niet, van Wien de profeten geprofeteerd hebben? Heeft Johannes Hem niet aangewezen als die na hem zou komen, meer dan hij? Wie kan Hem antwoorden op Zijn vragen? Spreekt God zelf niet door Hem?"

Daar willen de Sadduceën de situatie redden. Ze hebben een scherts bedacht, een fijne scherts, zoo denken ze zelf. Bij een drinkgelag, als ze niet goed nuchter meer waren, hebben ze schertsend een vraagstuk samengesteld. Nu komen ze er mee tot den Heiland en vertellen Hem met een glimlach om de lippen en met een innerlijk behagen hun geesteloze platheid.

„Meester! Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft, geene kinderen hebbend, zoo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen, en zijnen broeder zaad verwekken.

Nu waren er bij ons zeven broeders; en de eerste, een vrouw getrouwd hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zoo liet hij zijne vrouw voor zijnen broeder; desgelijks ook de tweede, en de derde, tot de zevende toe.

Ten laatste na allen, is ook de vrouw gestorven.

In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven? Want zij hebben ze allen gehad."

Zij hebben gesproken.

En nu heerscht er een diep stilzwijgen.

Zoo ernstig zien de oogen van den Heiland de vragers aan en, als Hij begint te spreken, beeft er in Zijn stem heilige toorn.

„Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods. Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk uitgegeven, maar zij zijn als engelen Gods in den hemel.

En wat aangaat de opstanding der dooden, hebt gij niet gelezen, hetgeen van God tot ulieden

gesproken is, die daar zegt: Ik ben de God Abrahams, en de God Izaäks, en de God Jakobs! God is niet een God der dooden, maar der levenden."

Nu is het zoo stil geworden, als Hij gesproken heeft, zóó stil, dat men het sijnen der zwaluwen hoort, als ze in snelle vlucht de lucht doorijlen. Zoo spreekt alleen iemand, die volkomen zeker is, die *weet*, die het eeuwige leven uit eigen ervaring kent en de krachten van dit leven in zich draagt.

En de schare voelt, hoe hier eeuwigheidslucht waait. Handen strekken zich uit naar den Heiland, en de harten beginnen sneller te kloppen. En zelfs over de duistere gezichten van de Farizeën glijdt een hemelijk lachje.

Maar is er dan niemand, die Hem vast kan zetten? Ze zijn toch immers zoo scherp, de Farizeën; ze vinden zichzelf zoo geestig de Sadduceën.

Hebben zij afgedaan als leiders des volks? Zullen ze hun plaats moeten afstaan aan den Rabbi van Nazareth? Gaat hun zon onder?

Bijna met geweld sleuren ze uit hun rijen een Farizeër naar voren. Een ernstig man is hij, een eerlijk denker. Hij zal aan den Heiland een vraag stellen, waarmee hij al lang heeft rondgelopen. En het is voor hem niet alleen een wetenschappelijke vraag, het is hem tot een levensvraag geworden.

„Meester! Welk is het groot gebod in de wet? Er zijn zooveel geboden. Wie zal ze alle houden?

Maar het moet toch één gebod geven, dat alle andere in zich besloten houdt, één gebod, dat men zal moeten vervullen. Welk gebod is dan nu het grootste en voornaamste gebod?

De Heer ziet het worstelen en zoeken in de ziel van dezen man en in Zijn oogen begint het te lichten van innige vreugde.

„Gij zult liefhebben den Heere, uwen God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het groote gebod.

En het tweede, aan dit gelijk is: Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de gansche Wet en de Profeten."

De Schriftgeleerde ziet tot Jezus op en zijn hart wordt hem zoo licht en zoo blij.

In diepe beweging geeft hij ten antwoord: „Meester! Gij hebt wel in der waarheid gezegd, dat er een eenig God is en er is geen andere dan Hij; en Hem lief te hebben uit geheel het hart, en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht, en den naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan al de brandofferen en slachtofferen."

En de Heiland strekt de hand naar hem uit en zegt tot hem „Gij zijt niet verre van het Koninkrijk Gods."

De Farizeën en Schriftgeleerden gaan heen. Ze voelen zich verslagen. Maar te meer worden ze gestijfd in hun voornemen, zich van den Rabbi van Nazareth te ontdoen.

BEVRIJDING.

Zooals een mensch die lijdt, en niet kan slapen,
En woelt en worstelt, tot het vroege licht
Weldadig glijdt over zijn moe gezicht,
En koelte legt rondom zijn heete slapen,

Zoo streed ik met der dingen overwicht,
En wist geen uitweg in een vracht van vragen,
Tot over mij Uw stille glans kwam dagen,
En ik begreep mijn klare, gouden plicht.

En zag dat er geen menschenoordeel geldt,
Geen ander vragen of begeeren is,
En er geen toets of maatstaf wordt geteld,

Dan wat de wil van onzen Heere is,
Wat Hem ten lof en luister wordt gesteld,
Den hoogen God tot meerdere eere is.



In 't Kabouterland.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.



Duinen en wolken.

THUISKOMST.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

IN den donkeren avond trokken de sleepbooten het stoomschip de haven binnen. Steeds dichterbij kwamen ze de lichten, kwamen ze meer onder het stralende vuurtorenlicht. Veilig kwam 't schip in de eerste sluis. 't Deed het jonge meisje, dat op 't voordek alles bewust aanzag, denken aan een vader, die bij 't thuiskomen door zijn jongens naar binnen wordt getrokken, naar 't licht van de huiskamer — naar moeder.

En in heerlijke werkelijkheid brachten deze fiere, kleine booten naar vader en moeder, — want ze zouden er immers zijn, daar bij de lichten over enkele minuten?

't Trilde in haar, 't werkelijk doorvoelen van 't komende geluk, dat bijna te mooi was om waar te kunnen zijn! Twee jaar weg geweest in een ander land — een ander werelddeel — en over enkele oogenblikken de weelde van weer vader en moeder te kunnen zeggen! — In spanning keken haar oogen naar de wal, waar onder lantaarnlichten donkere figuren zich bewogen.

„Sjouwerlui en een agent,” dacht 't meisje. „Natuurlijk zullen vader en moeder verderop, bij de aanlegplaats zijn,” filosofeerde ze verder.

— Dan, even onrustig als haar gedachten, liep ze 't dek af, sloot zich aan bij de andere passagiers, die allen in een verlangen naar land, samenleving enz. de naderende haven bekeken.

Een paar, wetend de groote verwachting die 't meisje onderging, keerden zich naar haar, zagen de spanning in haar wijde oogen.

„Kindje, 't kan zijn, dat je ouders er niet zijn hoor, nu 't schip zoo laat binnenkomt, bereidt je daarop voor,” waarschuwde haar hutgenoot, 'n lieve, bezorgde dame, haar.

„Zeker,” zei 't meisje dapper, „maar weet u, vader weet alles zóó goed wat booten betreft, dat ze er wel zullen zijn.”

't Schip gleed de sluis binnen, immigratie-officier en dokter zouden aan boord komen. Een auto hield stil voor de plaats, waar 't schip lag. Vader, moeder, schoot door haar denken, maar drie heeren zag ze uitstappen. „O van de immigratie,” dacht ze even verdrietig.

Haastig liepen de heeren op 't schip toe, en de voorste, zijn hand aan zijn mond brengend, riep luid op tegen 't schip:

— „Kapitein is mijn dochter aan boord?”

— „Vader, hier ben ik,” juichte 't meisje, terwijl ze een opwelling voelde, zich zoo wel van boord te willen gooien in haar vaders armen.

— „Kind, Miesje, dag. Goede reis gehad.”

Heesch was vaders stem van ontroering.

Als in een nevel zag ze moeder achter vader staan. Moeder, die 't laatste uit de auto, de heeren gevolgd was.

„Moederke, dag!” O hoe lam toch, haar keel leek wel toegeschroefd, groote blinktranen druppen op haar hand.

Wat leek 't schip ver van vader en moeder af. Ineens voelde ze de hoogte ervan. „Houdt je paspoort en handbagage gereed, je mag van boord met speciale vergunning!” hoorde ze vader roepen. Versuft door vreugde-erotie holde ze naar haar hut, liep verkeerd, moest weer terug, kon niets vinden, zoodat haar hutgenootte haar moest helpen.

In de salon stond ineens vader, jong, sterk, in zijn donkere winterjas. Haar armen sloten zich om zijn hals. Vader! De heele wereld kon verdwijnen, 't meisje had vader.

Als in een droom herinnerde ze zich later 't vlugge afscheidnemen van passagiers en officieren. Ze kon niet spoedig genoeg wegkomen, de touwladder af naar moeder.

„Kalm, kalm aan,” klonken waarschuwend stemmen, toen ze den touwladder langs ging.

„Wat overbodig toch,” dacht ze, „als de menschen eens wisten, hoe wonderkalm ik voel, op weg naar moeder.”

En de moeder stond met de lieve handen voor 't gezicht, niet willende kijken, bang door een angstroep haar kind te verschrikken.

De laatste sport was bereikt, nog een stap en 't meisje was aan haar moeders hart, daar waar liefde was in volle, volle mate.

Sommige passagiers, die gedurende de reis, als 't meisje overmoedig, idealistisch zich voor de honderdste maal haar aankomst voorstelde, wel eens gedacht hadden: „Nou, dat komt alles toch heel anders uit, dat valt altijd zoo tegen,” wisten nu, dat het voor 't meisje niet tegengevallen was. Want zij, de wijze, meer levenservaring bezittende menschen, hadden toch vergeten, dat een moederhart nooit teleurstelt. God zelf zorgt daarvoor.

Dien eersten, eersten avond van 't weer bij Vader-en-Moeder-zijn, was voor 't meisje nog meer, dan ze ooit had kunnen denken.

Niet meer te hoeven denken, regelen, je zelf raad geven, zelfstandig handelen, niet meer je hoeven te beheerschen in je over-erotie-volle uitingen, dat alles, wat vroeger zoo aantrekkelijk leek, viel weg en er kwam voor in de plaats: kind zijn.

Terwijl het meisje den volgenden dag in den trein naar Holland zat, naast moeder, die ze voortdurend aan kon raken, tastbaar voelen, dat alles werkelijk waar was; dacht ze aan mevr. Josselin-de Jonge's. „'t Was zoo weldadig Moeder, weer eens kind bij u te zijn!”

Ze keek in de lieve oogen, zag gelukkig geen vermeerdering van rimpels in 't moedergezicht. Alleen even boven de oogen een paar kleine, nu ja, dat was niets. Ouder zag moeder er beslist niet uit.

Trouwens, moederharten werden nooit oud, besliste 't meisje voor zichzelf. Wat gelukkig! Wat gelukkig toch, dacht ze, dat ze reeds gisteren avond van boord mocht gaan. Met trots keek ze naar vader. 't Was toch zijn werk geweest. Ze glimlachte, toen ze zich 't ongeloovige gezicht van den kaptein herinnerde, bij haar woorden: „Dag kaptein, ik mag van boord!” „Dat gaat zoo maar niet,” had hij verbluft gezegd. „O ja kaptein,” jubelde ze, „vader is er, dus is alles in orde!”

De dag na dien avond, die als een lichtpunt in haar herinnering zou blijven, ging voorbij met reizen.

Nog eenige oogenblikken en ze zouden thuis zijn. Thuis, waar de broertjes en zusjes hun oudste zus verwachtten.

't Was een druk, vroolijk troepje, dat op het perron stond te wachten. Ze vlogen tegelijk op 't zusje af. „Miesje, Miesje dag, dag schat! — Wat ben je bruin geworden! Een leuke hoed zeg!”

— „Is 't een koffertje?” — hier, die heb je van mij, van mijn eigen geld gekocht, de lintjes moet je aan mamma terug geven. Henny, lang uitgegroeide bakvisch van even dertien, duwde haar een pakje met roze lintjes in de hand.

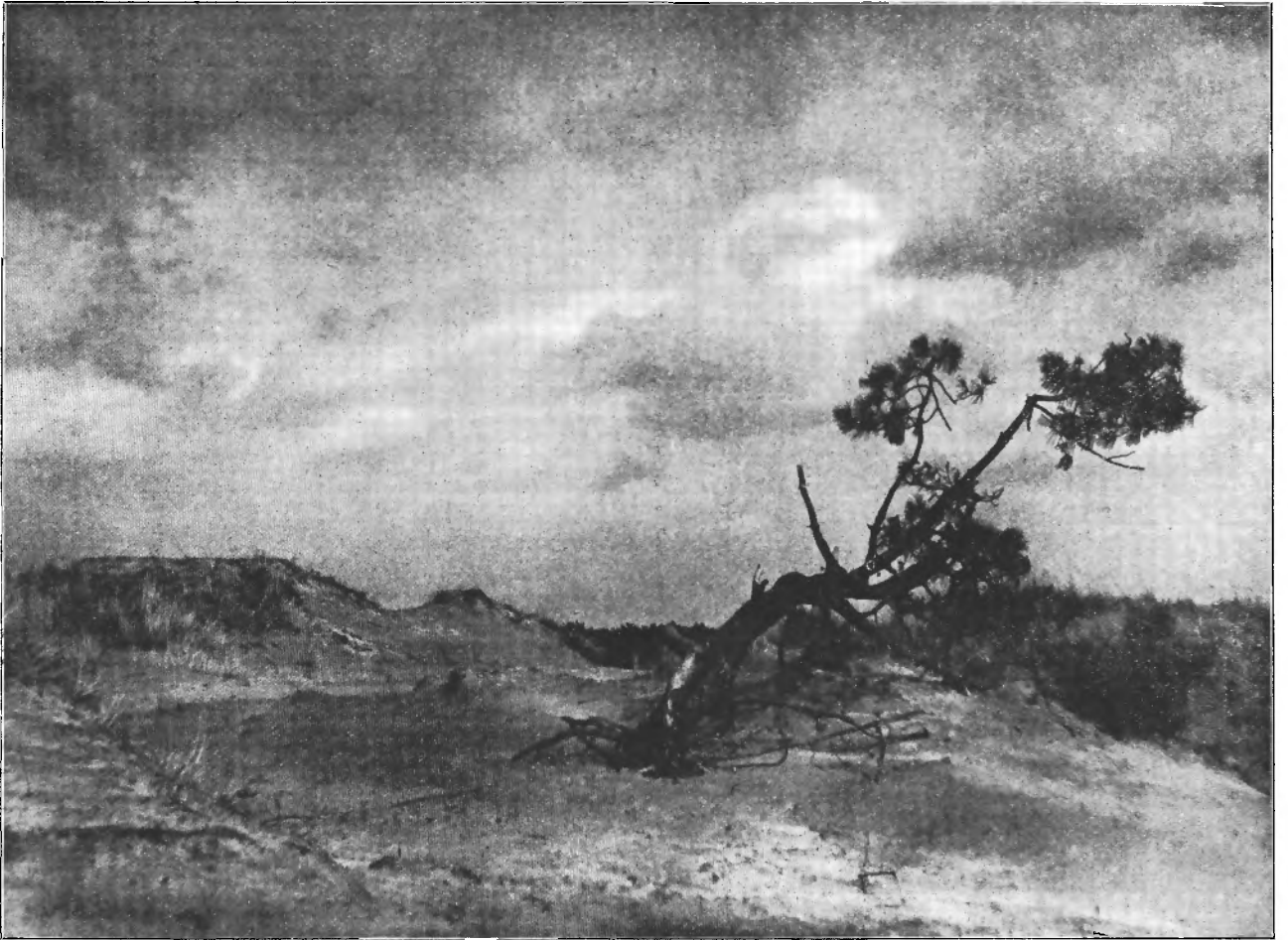
Piet, verlegen H.B.S.er 1e klas, hield 't mandje met roode tulpen achter zijn rug, wreef zijn gezicht, dat tranennat was, langs haar wang. Lize, 't onderwijzereszusje, een jaar jonger dan 't meisje zelf, kon de emotie van 't weerzien niet genoeg verwerken.

„Wat zie je er goed uit zeg! Reuze!”

„Wat praat je gek,” zeiden de ukken Corry en Helmer, toen 't meisje vroeg of ze het telegram ontvangen hadden.

Ze trokken haar in de auto, wilden allen naast haar zitten, spraken haar Afrikaansche woorden, die ze tusschen het nog wat onwennige Hollandsch doorgooide, haar na. „Ik mag van nacht naast je slapen,” jubelde Corry, terwijl haar fijn poppengezichtje zich tegen 't meisje aandrukte.

„Wanneer komen je koffers?” informeerde Helmer belangstellend. Alles sprak door elkaar,



Eenzaam sterven.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

iedereen deed even opgewonden, ze waren ook zóó blij, dat 't zusje, dat zoo vrees'lijk ver weg geweest was, heelemaal in Zuid-Afrika, weer thuis was! — Thuis bij hen allen, een schakel van de familieband — waar ze hóórde, waar ze een deel van uitmaakte. En 't zusje zelf? —

„Ben ik dit?” dacht ze in verwondering. „Ben ik dit aan wie ze zooveel liefde en goedheid bewijzen? — Waarmee heb ik dit verdiend? O God is goed”, doorvoelde ze.

De auto hield stil. 't Meisje werd er uit getrokken. Bij de deur vloog een groote herdershond haar tegemoet.

„Arno,” riep ze, „trouwe hond, „ken je me nog?” — In de huiskamer, terwijl ze de feestelijk gedekte tafel zag, haar met klimop versierde stoel, — de bloemen overal, telegrammen en brieven bij haar bord, een „Welkom-thuis-taart” in 't midden, overweldigde dit alles haar zóó, dat doorbrekende tranen aan haar emotie lucht moesten geven.

Lize wees haar op de kinderen allen in zomerkleeren, ondanks de koude winterdag. „Ja,”

hadden ze geredeneerd, „Miesje komt uit 't land, waar 't nu zomer is, dus om haar de overgang gemakkelijker te maken, had Henny haar lichtgroene zijden jumper aangetrokken, de jongens hun lichte pakken. Corry in voile. 't Meisje hilde en lachte tegelijk. Anneke, de jongste, vijf jaar, kwam met een bloemenmandje aandrigen.

„Dit is voor u,” zei ze verlegen haar krullerkopje opgeheven.

„Schattekind,” zei 't meisje lachend door haar tranen omdat „U.” „Wat ben je veranderd, wat zijn je krullen lang!”

Later bij 't uitpakken van de cadeautjes, toen ze de eene uitroep na de andere van verrassing en dankbaarheid hoorde, dacht ze voldaan: „Gelukkig, dat ze er blij mee zijn, ze zullen nooit beseffen, wat ze mij gegeven hebben, toen ze me deze thuiskomst voorbereidden, alleen later, wanneer ook zij de veilige haven van thuis verlaten voor hun eerste levensreis, om er daarna weer in terug te komen, ja dan zullen ze voelen, wat ik nu onderga, de oneindige weelde van thuis!”

MIES SIEGERS.

GESTALTEN.

V.

DE GEMASKERDE.

Haar trotsch gelaat gelijk een masker was
Waarin de mond, die lachte, logen sprak
Zoo vaak ze was met and'ren, waarvan geen
Mocht zien, wat leven in haar kneusde en brak.

Ook met zichzelf alleen wat 't zelden, dat
Zij 't waagde zonder mom, gansch waar te staan
Voor 't spiegelbeeld, dat haar heur nood verried;
Hoe zou ze, wetend, durven verder gaan?

Niet zóó den dood zij vreesde als het uur,
Het laatste uur van den voorbijen dag
Waarin het masker eind'lijk vallen moet,
En elk zou weten, wat nooit iemand zag:
Haar armoe, en haar zwakheid, en haar angst,
Die zij maskeerde met den schoonen schijn
Van trotsche ziel, die is zichzelf genoeg. —

— — — — —
O God, in 't sterven, laat alleen mij zijn!

VI.

DE ZONDARES.

De dagen bracht zij door in zoete roes
En fel begeeren naar het lokkend schoon
Dat streelt de zinnen — 't leven liefde ze om
Zijn sprank'lend, fel-uitbundig vreugdbetoon.

Zijzelve stelde zich geen enk'le grens,
En liet niet toe, dat iemand haar omgaf
Met werende staketsels — boven deugd
Koos zij de stilte van het zwijgend graf.

Tot — Jezus haar ontmoette op den weg;
Zijn blik de hare ving, een korte poos;
Ze wist Zijn reinheid en de voosheid van
De vrucht, die zij aan 's levens boom zich koos.

Nog richtte zich haar trots. — Ze kon niet zijn
Gebond'ne door gena. — Wat moest geboet
Zou zelf zij boeten, kwam daarvoor de tijd. —
Maar nooit was 't zond'gen meer haar waarlijk zoet.

VII.

DE EGOÏSTE.

Zij vroeg van allen alles; — wat teveel
Ze ontving, liet ze acht'loos langs zich neer
Als was het niet het dierst bezit van één
Die dacht: zij gaf in ruil hem liefde weer.

't Begeeren was haar zoeter dan 't bezit;
Het dreef haar door der dagen dwarreling
In loerend speuren naar steeds nieuwe prooi —
Heur leven was één lange hunkering
Naar wat, gewonnen, alle fleur verloor. —
Een gretig grijpen en een onverwacht
Weer beu zijn van wat haar te licht gewerd;
Een woede om wat ze zich onthouden dacht.

Zijzelf was spil, waarom het al bewoog. —
Toen werd zichzelf zij moe; ze wilde wel
Dat iemand haar verlostte van heur ik;
Doch de and'ren dachten: dit ook was maar spel.

VIII.

ONVOLWASSEN.

Zij speelde 't leven als een dierend spel
Van zich verstoppen achter veel vermaak
Voor ernst en nood — en stelde talmend uit
Bij 't streng vermaan: denk eerst eens aan je taak.

Zooals wel kind'ren spelen: zij zijn groot,
En doen gewichtig: maken chique toilet
Met omgekeerde schorten; vragen hoog
Aan wie voor dienstbôo speelt: „is er belet?„
Zoo zag men haar wel met heur kind'ren gaan;
Die waren poppen haar, zoolang ze, klein,
Niet leefden eigen leven. — Al te zwaar
Viel 't haar, der grooten wijze steun te zijn.

Ze maakte misbaar om een klein verdriet,
Maar lachte weer met wie ten troost haar bood
Een nieuw stuk speelgoed, heim'lijk lang begeerd. —
Zoo, onvolgroeid van geest, vond haar de dood.

J. M. W.-W.

OP DEN SINAI.

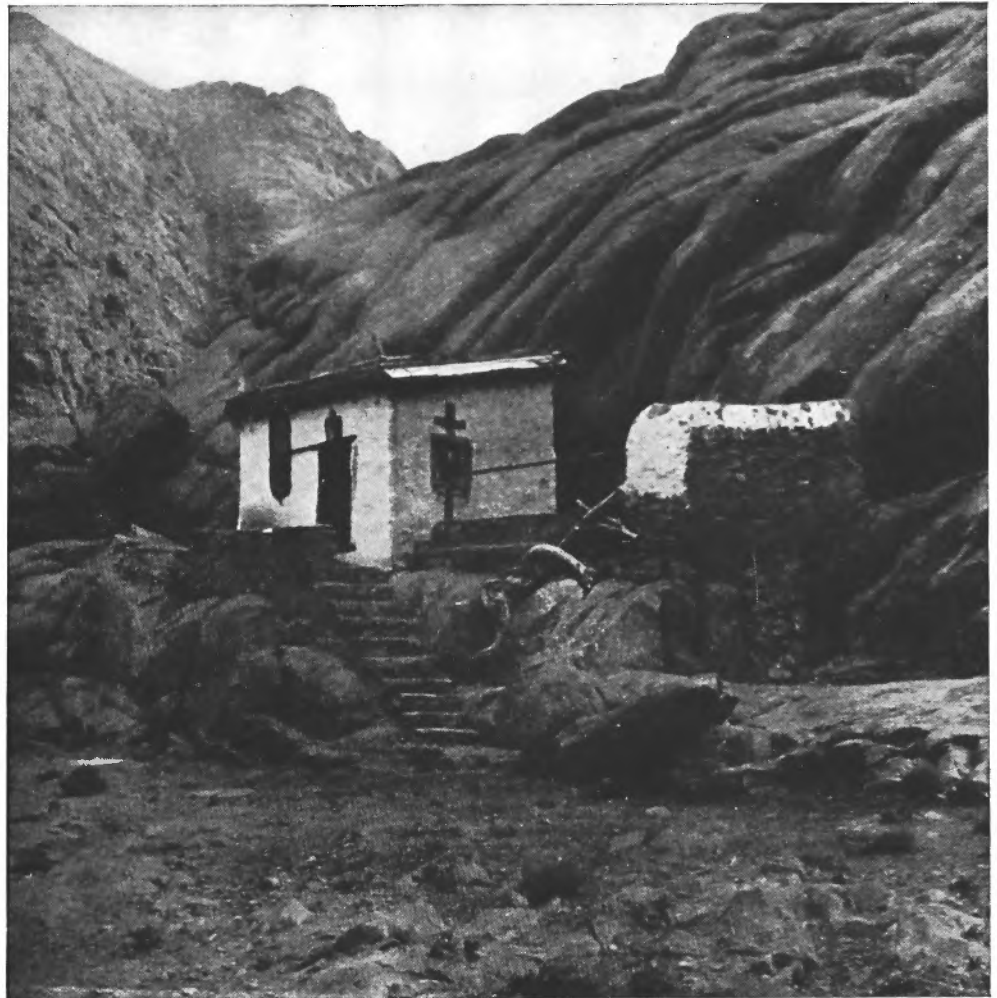
HET schiereiland Sinai springt tus-
schen Azië en Afrika
in de Roode Zee
vooruit. Woest is het
gebergte. In het Zuiden
verrijzen geweldige,
tot 2600 M. zich verheffende
bergen van graniet. Een van
deze bergen is de berg Sinai.
De geleerden strijden er nog
over op welke der toppen
Mozes de wet heeft ontvangen
uit Gods handen. Ze weten
het niet precies.

Maar in elk geval staan we hier op gewijden grond. Wat moet het voor Mozes geweest zijn, toen hij tot God opklom en het leger van Israël achterliet. Met welk een heiligen eerbied is hij toen vervuld geweest.

Wij kunnen er ons geen voorstelling van maken. Eigenlijk is het zoo, dat wij aan het bijbelsch geschiedverhaal al gewoon geworden zijn. Maar als wij ons alles eens weer indenken, dan komen we tot de slotsom, dat we hier staan voor een heilig mysterie. Het gebergte is woest en rotsachtig. Het bestaat in zijn kern uit een naakt rotsgesteente: graniet, porfier, gneiss en dioniet. Het gebergte wordt doorsneden van smalle dalen, waarin zich echter geen water bevindt.

In een ravijn aan den voet van den Dzjebel Moesa ligt het St. Catharina-klooster, een gebouw in den vorm van een vesting. Dit klooster zou in het jaar 527 door keizer Justinianus gesticht zijn. Wanneer men dan nog 500 M. hooger klimt, komt men bij de kapel van Elia, die zich hier heen begaf, toen de priesters van Baäl geslacht waren.

Natuurlijk staat ook dit niet vast, maar in elk



De priester cel bij Elia's kapel.

geval doet het noemen van den naam van Elia weer nieuwe herinneringen opkomen.

Wij kunnen ons voorstellen, hoe hier in deze grootsche, woeste omgeving het neerdalen van het vuur uit den hemel een overweldigenden indruk op het volk van Israël moet gemaakt hebben. En we zien in onze verbeelding Elia, nadat de Baälpriesters waren weggevoerd, hier in deze woestenis zitten, om te wachten op den regen, die komen zou.

Ja, dit is de plaats voor zulke groote gebeurtenissen. In deze geweldige omgeving kunnen we ons iets geweldigs denken.

Van dit punt uit bereikt men in drie kwartier den top van den berg en komt men bij een kleine kerk, het voornaamste doel van de pel-

grims, die het gebergte van den Sinaï zoeken.

De overlevering wil, dat hier Mozes gestaan heeft, toen de heerlijkheid des Heeren hem voorbijging. Wij kennen het bijbelsch geschiedverhaal en we weten, hoe Mozes een afschijnsel van de heerlijkheid van zijn God mocht opvangen.

Twee geleerden hebben hier gezocht naar de oude inscripties, die moeten dagteekenen van 2000 jaren voor Christus. Men meent, dat deze inscripties een boodschap bevatten, die Mozes tot de dochter van den Farao heeft gericht. De steenen spreken.

Voor al den geloovigen bijbellezer is het belangwekkend, iets van den Sinaï te hooren. Hij weet immers, dat hier God zich geopenbaard heeft aan den mensch. De namen, die hier genoemd worden, zijn hem bekend.

Al weten we dan ook niet precies, of de overleveringen al dan niet waarheid bevatten, we weten wel, dat deze omgeving getuige was van gebeurtenissen, die hun beteekenis ook voor onzen tijd nog niet verloren hebben.



Het christenkerkje op de plaats waar Mozes zou gestaan hebben.

Ja, hier is heilige grond. Hier past het ons, bij de herdenking van de dagen van ouds, eerbiedig te zwijgen.

PORTRETJE.

ALTIJD druk in de weer. Altijd bezig voor Evangelisatie, Zondagsschool, meisjesclub en wat dies meer zij.

Nooit tijd voor zichzelf. Een voorbeeld voor anderen. Steeds stipt op tijd en trouw op haar post.

Geen tijd voor huiselijke bezigheden en nog veel minder tijd, om eens gezellig met moeder te praten of een wandeling met de zussen te doen.

Eigenlijk ook geen tijd, om zich voor het werk voor te bereiden. Maar moet er gecollec-teerd worden voor de zending, dan is ze er bij. Moet er gebedeld worden voor een cadeautje voor een jarige presidente, zij doet mee.

Voor haar mede-leden is ze niet gemakkelijk. Zij kan zich zelf ten voorbeeld stellen. Ze eischt veel. En een verzuim laat ze niet door den beugel. Een verloofd meisje, dat de vereeniging wel eens verzuimt, durft haar niet onder 't oog te komen. Verloving — malligheid.

Ze doet veel, maar haar eerste plicht, een zonnetje in huis te zijn, verwaarloost ze. En ze

doet haar arbeid niet uit liefde. Ze werkt om te werken en om dan te groeien in dat werk, de eerste, de trouwe, de stipste te zijn.

Haar vriendinnen zien tegen haar op en durven haar niet tegenspreken. Maar of de Heiland haar werk zou goedkeuren, dat is wat anders.

En bevrediging vindt ze eigenlijk niet. Ze maakt het zichzelf wel wijs en ze roemt er in, dat ze zich nooit verveelt en altijd tijd tekort komt, maar soms, als ze eens alleen is, in de stilte, voelt ze toch, hoe koud haar dit alles laat. En dan vraagt ze ook wel: Is het dan niet goed, wat ik doe? Maar daar gaat ze dan weer overheen. Neen, het is niet goed, wat ze doet. Haar werk heeft geen waarde en het zal geen vruchten dragen. Maar wat verricht wordt uit liefde tot Jezus, dat zal blijven bestaan en heeft waarde voor de eeuwigheid.

Ze is een voorbeeld voor anderen, ja, maar ze trekt niet aan, ze stoot af, men gaat haar uit den weg. Dat kan toch nooit goed zijn. Maar zij staat in haar hoogheid en ze roemt in haar werk.



Met z'n allen aan 't werk.

ONS EERSTE KAMP.

IN de week van 9—14 Juli hebben een twintigtal lezeressen van ons blad in Hellenendoorn gekampeerd.

We kunnen hier reeds de eerste kiekken van ons kamp afdrukken.

De eerste foto geeft een gezellig beeld van 't kampleven.

De fotograaf verraste ons groepje juist midden in de drukte van bloemkool schoonmaken en aardappels schrappen.

't Gebouw op den achtergrond is zooals vanzelf spreekt het kampeergebouw, een aardig houten gebouw, met vriendelijke witte gordijntjes. Door de wijd openslaande deuren komt men eerst in de eetkamer-zitkamer-keuken, een vertrek, dat alle mogelijke goede eigenschappen in zich vereenigt. Er is een „conversatie-tafel” met een landhuisstof kleedje en een paar vazen bloemen, er zijn een paar eettafels met helderwitte zeiltjes, er is een fornuis, dat schitterend branden wil, maar dat ook wel eens rookt, er is een behoorlijk gevulde servieskast, een pannenkast, een petroleumstel, enfin wel alles, wat in een kamp-huishouden onmisbaar is.

Door dit eerste vertrek komt men in twee frissche slaapzalen, waar tegen elkaar aan de veldbedden liggen.

't Hoekje buiten bij de pomp is ook heel gezellig. De trouwe pomp heeft in dat weekje

met z'n heerlijk-frissche water heel wat dorstige kelen gelaafd.

— De tweede kiek geeft ons groepje weer, in sierlijke letters tegen een helling gevlijd. Aardig bedacht, om zoo de letters *J. V.* te vormen. Let op de hoed, die als punt, en de vioolkist, die als uitroepsteeken fungeert! 't Derde kiekje werd in een zandkuil gemaakt, waar 't zonnetje heerlijk brandde.

Veel uit ons kamp klappen mogen we niet, want naar we vernemen zijn er verschillende verslaggeefsters aan 't werk, die voor ons volgend nummer wel voor 'n kampverslag zullen zorgen.

Intusschen kunnen we wél vast vertellen, dat er genoten is. Genoten, zoowel in en om 't gebouw, als op de verschillende tochten, die in de omgeving van Hellenendoorn gemaakt werden.

't Woord „Hellenendoorn” zal in de ooren van hen, die er geweest zijn, 'n prettige klank houden.

Hellenendoorn, dat beteekent voor hen: 'n vriendelijk dorpje, waar ons groepje met overgroote hartelijkheid ontvangen en met tegemoetkomendheid behandeld werd.

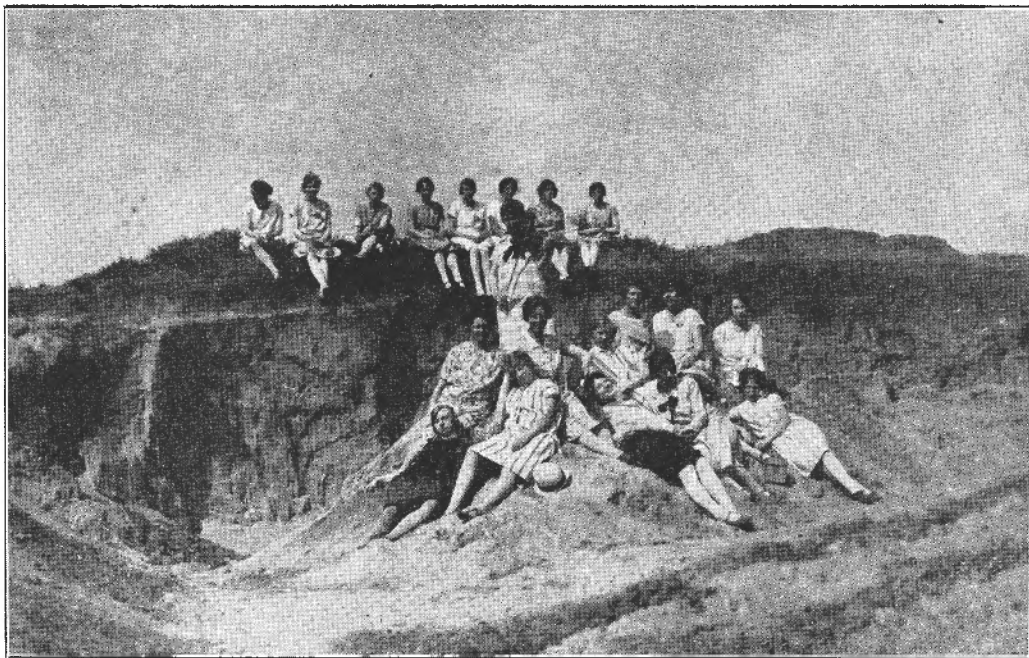
Hellenendoorn, dat beteekent: een stomp, oud torentje tusschen 't groen en een gastvrije pastorie.

Hellenendoorn, dat beteekent zonnenschijn en blijheid en vriendschap.

Hellenendoorn! ons eerste kampeer-groepje vergeet u *nooit*.



De Jonge Vrouw. „J. VI”



In de zandkuil.



Boschpad.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

LANGS DE WEGEN.

VACANTIE!

In de Juli-maand wordt dit woordje, in verschillende toonaarden uitgesproken, nogal eens gehoord.

De een heeft wat korter vakantie, de ander wat langer.... sommige menschen kunnen zich deze luxe heelemaal niet permitteeren. Ik denk aan de huismoeders in drukke gezinnen, aan de zakenmenschen, die er geen dagje af durven nemen.

En wij, die het voorrecht hebben, dat we er eens een weekje, misschien wel een maandje of langer „tusschen uit” kunnen, kunnen dit heusch niet genoeg waardeeren. We raken met onze gedachten eens heelemaal uit ons werk, we genieten eens in de vrije natuur, en laten alle zorgen achter.

„Alg. Handelsblad” geeft in een van de laatste nummers een kort artikeltje over vakantie. We nemen dit in z'n geheel over.

„Vacantie.... belangrijk en mooi woord voor

den mensch, die gewend is te werken, wiens plicht het is, mee te loopen in den tredmolen van elken dag. Voor hem beteekent vakantie: een oase in de eindelooze woestijn van zorgen en beslommeringen.

Reizen is geen gemakkelijke kunst. Nog moeilijker is het, den vacantietyd zóó in te richten, dat er telkens nieuwe verrassingen zijn.

Men moet, indien mogelijk, niet volgens een te voren vastgelegd programma, langs de wegen vliegen, van 't eene land naar het andere, om „in vogelvlucht” indrukken op te doen, met de voornaamste bedoeling om later aan vriend en kennis te kunnen vertellen, hoe véél men toch wel gezien heeft.

Het is totaal overbodig om van elke pleisterplaats, hoe klein of onbeduidend die ook mag wezen, uit elk hotel, van elk station, de onvermijdelijke prentbriefkaarten naar huis te sturen. Meestal zijn ze voor een ander het aankijken niet eens waard; vaak ook kan men in herberg

of restaurant, waar de correspondentie wordt afgedaan, niet eens postzegels krijgen, zoodat men genoodzaakt is, den stapel briefkaarten ergens anders te frankeren en te posten.

Maar het ergste is, dat die prentbriefkaarten een mensch vijanden bezorgen.

Dacht ge, dat zij, die thuis bleven, die kaarten altijd zoo „leuk” vinden? Het is maar goed, dat menigeen niet kan hooren, met welke woorden zijn lieve familie, zijn goede vrienden den geïllustreerden groot criëseeren. Het zou op menigen zonnigen vacantedag een schaduwplek werpen.

Natuurlijk moet er in het vacantiëprogramma wel eenig systeem zitten. 't Is niet precies hetzelfde, of men naar de fjorden trekt, dan wel naar de pyramide van Cheops. Ook maakt het wel eenig verschil of men van plan is, in „dure” hotels af te stappen, of dat men zich graag tevreden stelt met eenvoudige, zindelijke gelegenheden.

Wat tijdig moet worden vastgesteld, dat is het doel van de reis. En verder niet van te voren van die scherp uitgestippelde dagprogramma's! Die manier van reizen heeft werkelijk ook haar nadeelen. Regelmaat; systeem, plicht, daaraan hebben wij ons immers elf maanden van het jaar te houden. De gróóte attractie van vacantiëtijd is juist om zooveel mogelijk over te laten aan het toeval, om niet van te voren zoo precies te weten, wat het volgende uur zal brengen! 't Geen natuurlijk niet wil zeggen, dat er thuis niet vooraf al plannen zouden worden gevormd, die in groote trekken aangeven, wat alzoo zal worden gedaan.

Laat alstublieft in vacantiëtijd de zorgen en zorgjes thuis.

Wie een bergtocht maakt in het land van de eeuwige sneeuw, moet niet tobben over den koers van zijn dierbare effecten. Wie doolt door het oude Rome, moet er niet over piekeren, dat zijn plaatsvervanger misschien den boel niet

zóó zal laten marcheeren. En wie aandachtig zit te luisteren naar de muziek van een kurkapel, die moet geen zorgen hebben als haar te binnen schiet, dat zij vergeten heeft, haar huisnaaister bijtijds af te zeggen.

Wie voor plezier, voor ontspanning op reis gaat, die moet de voorbereidende maatregelen zóó treffen, uaf op reis het genot onverdeeld is.”

„De Maasbode” schrijft over het huurkoop-systeem, dat vooral in Engeland zoo'n geweldige uitbreiding gekregen heeft, en dat ook in ons land meer en meer ingang vindt.

't Groote economische argument ten gunste van 't huurkoop-systeem is, dat 't den handel en de nijverheid ten goede komt, en de algemeene bedrijvigheid aanwakkert, doordat er een veel grooter vraag wordt geschapen naar tal van artikelen, die anders voor de minder goede en zelfs voor een deel der middenklassen in 't geheel niet in aanmerking zouden komen. De groote revolutie, welke men door 't huurkoop-stelsel beweert teweeg te brengen, bestaat hierin dat de onbemiddelden, die een beperkt loon of salaris trekken, zich uit het inkomen datgene kunnen aanschaffen wat anders uitsluitend binnen 't bereik zou liggen van „kapitalisten.”



Oude gevels - Amersfoort

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

Dit leidt tot verkwisting, zeggen dezen, terwijl anderen volhouden dat het een voortreffelijk middel tot sparen aan de hand doet. Door 't betalen van een maandelijksche som (beweren laatstgenoemden), die anders tóch zou worden uitgegeven, wordt men bezitter van 'n huis, 'n automobiel, 'n piano, — roerende of onroerende goederen die een aanmerkelijke waarde hebben en houden. Dit is in 't algemeen waar, maar de verleiding om, door betalingen uit zijn inkomen, eigenaar van goederen te worden, welke men nooit inééns had kunnen betalen, is velen zoo machtig, dat zij overgaan tot 't sluiten van een of meer, gedurende vele jaren bindende huurkoopcontracten, zonder dat zij zich voldoende rekenschap ervan geven, of zij op den duur in staat zullen zijn aan de aangegane verplichtingen te voldoen.

De in den loop der laatste jaren in aantal zeer snel toegenomen huurkoopzaken (huizen, automobielen, meubelen, kleedingstukken, muziekinstrumenten, rijwielen, huisraad, boeken, enz. enz.) voeren als voornaamste taktiek: het „lekker-maken” van 't publiek. Zij speculeeren op de zwakheid van menschen die „niet verder zien dan 'tot morgen” of hoogstens tot de volgende maand.” Zij dringen zich op door verleidelijke leuzen. En vooral scheppen zij, door middel van hun klanten, voortdurend nieuwe vraag onder die kringen, die vroeger niet voor hun producten in aanmerking komen. Hebben in een bepaalde wijk, 'n half dozijn personen met 'n vast doch zeer laag inkomen zich een auto aangeschaft op huurkoop, dan verliezen in diezelfde wijk allengs 'n paar honderd personen, die in dezelfde financiële positie verkeerden, het vooroordeel volgens welke een auto voor lieden van hun inkomen of 'n sand onbereikbaar is. Het streven der huurkoop-ondernemingen is natuurlijk deze mentaliteit onder 't publiek aan te kweken.

Ongetwijfeld is menigeen gebaat geworden door 't aangaan van 'n huurkoopcontract, maar de algemeene invloed van 't stelsel is, behalve beschouwd van 't standpunt van den handel, alles behalve gunstig, doordat het berekend is op die klassen der

samenleving, welke economisch zwak staan, en niet zonder gevaar kunnen opstijgen tot een hooger levensstandaard.

Maar er zijn andere factoren van ernstigen aard.

Over 't algemeen mag men zeggen dat hij, die op 'n huurkoop ingaat, minder waar voor zijn geld krijgt dan wie 't zelfde koopt op de gewone manier, ook wanneer men van 't bedrag dat hij bij 't beëindigen van zijn contract betaald heeft, aftrekt de rente, welke de verkooper in de prijzen berekend heeft.

Hierbij komt nog een andere overweging en wel deze dat men in vele gevallen, als de geheele som is afbetaald (en eerst dan is men eigenaar geworden) een veel geringer waarde in eigendom blijkt te hebben, dan men bij 't aangaan der overeenkomst gedacht had. Zij, die 't publiek vertellen, dat het, door zich op huurkoop eigendommen te verschaffen, de bedragen die het uitgeeft, eigenlijk spaart, evengoed en op aangenamer en nuttiger wijze dan door 't op een spaarbank of op andere wijze te beleggen, bedriegen 't publiek. De waarde van 't gekochte is, tegen dat de afbetalingen voltooid zijn, niet veel meer dan de helft van wat er voor betaald is. Was 't uitgegeven geld, of 'n groot deel daarvan, gespaard geworden, dan zou 't zijn volle waarde (plus rente) behouden hebben, en in de meeste gevallen had men er veel meer mee kunnen uitrichten.

Gezien van dit standpunt is het koopen op afbetaling o.i. af te raden.



Zwanenburgwal - Amsterdam.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.



Zonnespel.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.



EEN HUISHOUELIJK PRAATJE.

MISSCHIEN zijn er lezeressen, die bij zichzelf denken „wie de schoen past, trekt hem aan,” wanneer ik hier ga bekennen, dat de boutade van Eva, uit „De Haagsche Post” die door de verzorgster van „Langs de Wegen” in ons Mei-nummer werd overgenomen, me telkens weer bezig hield. Het zij zoo. Ik voor mezelf voer natuurlijk een andere reden daarvoor aan, en wel deze: dat in dit geestige schetsje waarheid en overdrijving op zulk een manier zijn dooreengemengd, dat het niet heel gemakkelijk is, ze te onderscheiden.

En toch is dit noodig, willen we ter eener zijde met plezier ons huishoudelijk werk doen, en ter anderder zijde onszelf onnoodig werk sparen.

Eva zegt vooral twee dingen: dat de vrouwen, waar zij 't over heeft, en duizenden met haar, onpractisch werken, en ten tweede: dat ze onnoodig werk doen.

Ten eerste onpractisch.

„Waarom koopen ze niet voor gezamenlijke rekening een stofzuiger?” vraagt Eva.

Maar natuurlijk weet ze zelf wel, waarom. Omdat gemeenlijk de doorsnee-vrouwen uit zoo'n buurtje elkaars manier van werken bevatten en mekaars zindelijkheid verdenken. Ze zijn heusch niet opgevoed tot samenwerking. En als dan die stofzuiger bij één van hen defect wordt, hoe dan? Waar nog bij komt, dat ze allen op één dag en in dezelfde uren de groote wekelijksche beurt geven aan de kamers. Dus: allen tegelijk de stofzuiger zouden willen gebruiken.

Neen, van dat samen koopen verwacht ik nog niet veel, al zou ik 't prachtig vinden, wanneer het kon. Misschien zou het gaan, wanneer er zich in verschillende buurten commissies vormden, die de stofzuiger aanschafften en deze verhuurden voor een prijs, die enkel de kosten van aanschaffing en slijtage dekte; dus wanneer niet het maken van winst voorzit. Maar zoo'n commissie zou dan moeten staan boven de vrouwen. Op de manier als in Amsterdam de gemeentelijke waschrichting, die dient, om het de vrouwen gemakkelijk te maken, maar niet door hen beheerd wordt.

Ik vraag me af, of zulk een gezamenlijke aanschaffing misschien wel mogelijk zou zijn, wanneer een groepje jonge vrouwen, die elkaar kenden b.v. van de vereeniging, eens toevallig vlak bij elkaar kwamen wonen. Of dan hun samenwerken inzake vereenigingsarbeid haar zoo veel zou hebben geleerd, dat ze die samenwerking nu ook in toepassing konden brengen in het maatschappelijk leven.

Terwijl we hierop wachten raad ik alle meisjes, die over trouwen denken, aan: zet op uw verlanglijst toch vooral een stofzuiger en verder, zooveel mogelijk praktische huishoudelijke apparaten, als ge kunt. Later zijt ge misschien niet in de gelegenheid, u die aan te schaffen. Doe het liever met wat minder „moois.” Dat spaart meteen werk.

Dit brengt me op Eva's tweede punt: het doen van onnoodig werk.

Er is in een gezin veel werk, dat iederen dag terug komt. Daarbij behoort het stof-afnemen, waar Eva tegen fulmineert, al is dat bij 't gebruik van een stofzuiger ook alweer tot een minimum gereduceerd. Daartoe behoort het afwassen; het bedden-afhalen en opmaken; de zorg voor eten en drinken en nog zooveel meer. En daar is niets tegen te doen. We wasschen onszelf toch ook iederen morgen, al weten we, dat we 't niet alleen den volgenden dag, maar ook op dezen zelfden weer opnieuw zullen moeten doen. Het vermoeiende van dit telkens weer hetzelfde moeten doen wordt enkel overwonnen door 't weten: deze schijnbaar eentonige en onbeduidende werkzaamheden hebben een diepere grond. We dienen er 't welzijn van onze huisgenooten mee. We waken er door voor hun gezondheid. We stellen hen en onszelf er door in staat onder de meest gunstige omstandigheden ook het geestelijk werk te doen, waartoe zij of wij geroepen worden. Een gezonde ziel woont immers enkel in een gezond lichaam, volgens een spreuk, die wel niet geheel waar is, maar toch een groote mate van waarheid bevat.

Iets anders is echter: dat we onnoodig werk doen. Dat is werkelijk zonde van de tijd, die we beter zouden kunnen besteden aan onze geestelijke ontwikkeling. Toch wordt moeder wel eens gedwongen tot dit onnoodige werk, ook wel door de dochters die studeeren, en zich een beetje verheven voelen boven dat huishoudelijk gedoe.

Wanneer ze niet de moeite nemen, heur voeten te vegen bij 't binnenkomen; wanneer ze hun boeltje hier en daar laten slingeren, en nooit eens zelf wat opruimen; wanneer ze met een kapotte kous doorloopen tot het gat de grootte heeft van een aardappel, „omdat het onder de voet zit en niemand het ziet,” enz.

Ik gun meisjes, die aanleg hebben, heel graag, dat ze leeren en zich ontwikkelen kunnen, maar ik zou twee dingen willen: dat ze nooit laag op huishoudelijk werk neerzagen, en dat ze zooveel mogelijk de kleine reparaties aan haar kleeren

zelf verrichtten, en er niet moeder of een andere zus mooi mee maakten. Ik zeg: zooveel mogelijk. Dus: niet zelf een mooi boek lezen, en moeder laten kousenstoppen, „omdat dit zulk vervelend werk is.” Moeder heeft evengoed tijd noodig, om zich te verdiepen in geestelijke dingen; om te genieten van goede lectuur; zich op de hoogte te stellen van allerlei vraagstukken.

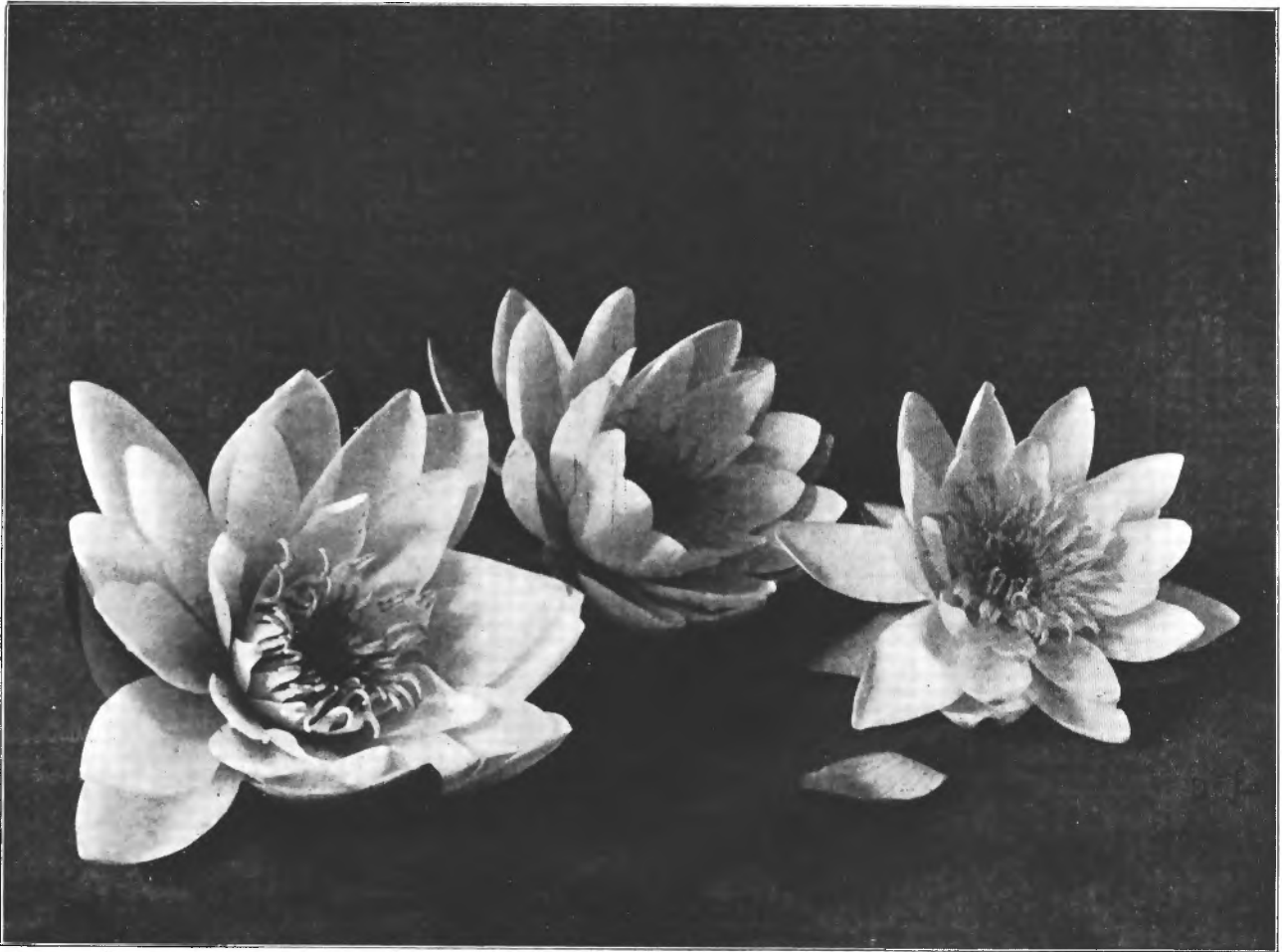
Maar 't is ook waar, dat veel vrouwen zich onnoodig werk op den hals halen, doordat ze er geen geschikte arbeids-verdeeling op na houden en ook: doordat hun huis veel te vol zit met prulletjes. Meen nu niet, dat ik het pleit voer voor: enkel maar het noodige, en dat zoo praktisch mogelijk. Heusch niet. Ik houd van een gezellig aangekleede kamer. Maar 't gebeurt me toch ook nog wel, dat ik een voorwerp in handen krijg, waarvan ik denk: hadden ze 't me maar nooit gegeven. 't Vraagt zooveel onderhoud. Dat ik, b.v. nooit weer een fluitketel koop van

aluminium, omdat die op het gas eenvoudig niet mooi te houden is.

Dus: denk om 't begin. Je kan er niet altijd tegen op, dat kennissen je bewerkelijke prullaria cadeau geven, maar: koop ze toch niet zelf. Kies uw meubelen smaakvol, doch eenvoudig van lijn; niet met allerlei krullen en hoekjes, die even zooveel stofnesten zijn. 't Behoeft aan de smaakvolle inrichting van uw huis niet te schaden, en zelf ontgaat ge niet Eva's verwijt, doch spaart ge ook tijd uit voor andere dingen, die uw geestelijke ontwikkeling ten goede komen.

Als we maar willen, is er nog veel werk te doen. Maar gewoonlijk overdrijven we. Of we maken een afgod van ons huis, óf we verwaarloozen het. Het valt niet gemakkelijk, de juiste middelweg te bewandelen. Toch moeten we hier toe ons best doen, ook al weer mee, omdat het in het belang is van hen, die aan ons leven verbonden zijn.

J. M. W.-W.



Waterlilies.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

ONZE KLEEDING.

B. 67. Japon van gebloemde mouseline.

GEREKEND op een breedte van 80 cM., hebben we hiervoor 3,70 M. stof noodig.

De japonlengte wordt dan 1,16 M. Voor de halve bovenwijdte rekenden we 50 cM.

Deze gezellige zomerjapon garneeren we met één der kleuren van de bloem.

Hiervan maken we de halsbies, de ceintuur en de manchetten. Ook nemen we, voor een strik, dezelfde kleur lint.

We kunnen op de teekening duidelijk zien, dat de japon links sluit. Gelijk hiermede begint de overrok. Deze wordt rechts tusschen den zijnaad van den rok gezet.

Als gewoonlijk geven we ook nu weer een knipoverzicht:



Fig. 1 en 2 zijn de beide rokbanen.

Fig. 3 is het rugpand.

Fig. 4 de mouw.

Al deze deelen knippen we op de dubbel gevouwen stof.

Vóór we de overige deelen knippen, leggen we de stof open neer, met de rechte zijde boven.

Hierop zien we:

Fig. 5 het rechtervoorpand.

Fig. 6 het linkervoorpand.

Fig. 7 de overrok.

Nu nog iets omtrent het naaien van de japon.

Voor de nette afwerking wordt, aan den onderkant van den overrok, tegen de binnenzijde een schuine bies genaaid. Den rechten zijkant kunnen we zoomen.

Wie voor deze japon zijde neemt, kan de overrok laten ajouren.

We rijgen dan langs ons patroon een draad in de stof. De open naad wordt lang deze draad gewerkt.

Dan knippen wij den open naad zoo dicht mogelijk langs den buitenkant door; hierdoor blijven de puntjes aan de rokbaan.

Op dezelfde manier kunnen we ook den buitenkant van de strik laten ajouren.

We zijn er dan zeker van, dat halsbies en strik dezelfde kleur hebben.

Eén opmerking moge nog dienen: we knippen de bies voor den hals in schuine richting.

Normaalpatroon à f 1.— franco.

Als steeds ontvangen we gaarne opgave der gewenschte bovenwijdte, heupwijdte, lengte van de japon en de mouw.

B. 68. Japon van wollen of zijden stof, b.v. veloutine, charmelaine, of popeline.

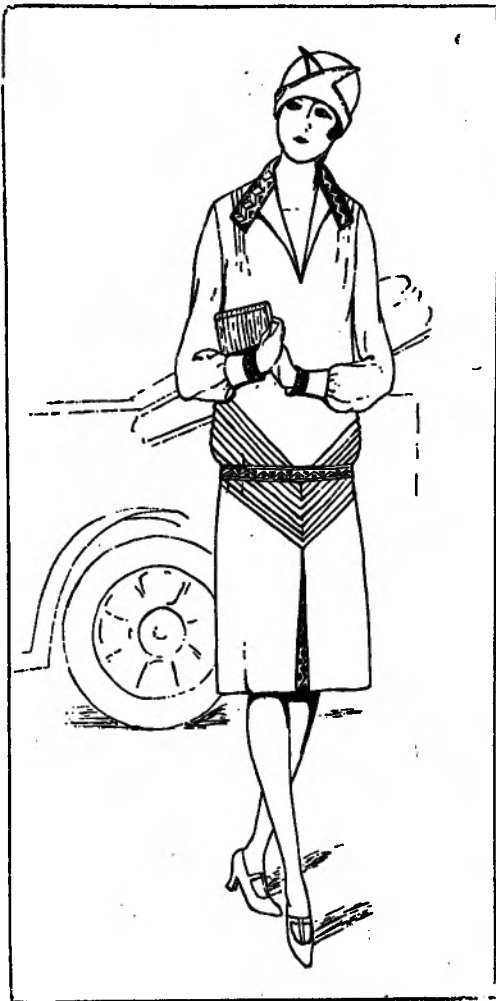
Als we rekenen op een halve bovenwijdte van 50 cM., en een lengte van 1,15 M., dan hebben we, indien de stofbreedte 1 M. bedraagt, aan 3,10 M. genoeg.

Deze japon garneeren we met gewerkte zijde of galon. Dit naaien we op den kraag, de ceintuur, de manchetten en tusschen de plooiën van den rok.

Verschillende kleuren japonstoffen zijn voor deze japon aanbevelenswaardig: blauw, beige, groen of paars.

De zoo pas genoemde garneering kan bij deze stoffen gebruikt worden.

We kunnen, dit spreekt wel van zelf, de



B. 60



stof. De tweede knippen we naast de achterbaan van den rok, langs de lengte van de stof.

Fig. 10 is het front.

Tusschen fig. 5 en 7 vinden we een gedeelte ter aanvulling van de ceintuur.

Eenige aanwijzingen omtrent het naaien zijn misschien welkom.

Rok en lijfje hebben beide, onder en boven de taille, ingestikte plooitjes. Hiervoor knippen we 2 cM. extra aan het voorpand en de voorbaan van den rok.

We teekenen nu de lijnen op de stof. Dan stikken we de plooitjes, zeer dicht langs den kant, in.

Hebben we alle plooitjes genaaid en gestreken, dan leggen we nogmaals 't patroon op de stof, om te zien of er een gewone naad is overgebleven. Is het voorpand te groot, dan knippen we de overtollige stof boven weg. Bij de rok geschiedt dit onderaan.

Nu naaien we het galon of de zijde op den rok. Vervolgens stikken we de plooiën, bij wijze van een gewone naad, tot zoover de plooitjes zijn, dicht.

De plooiën in het voorpand bij den schouder worden aan den binnenkant van de jurk genaaid.

Normaalpatronen, met alle noodige aanwijzingen, à fl.— franco.

Men geve op: de gewenschte bovenwijdte, heupwijdte, lengte en mouwlengte.

A. BALDER.

Het kan zijn nut hebben, onze lezeressen mede te deelen, dat van 28 Juli tot 18 Augustus a.s. geen patronen bij ons verkrijgbaar zijn.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen enz., richtte men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw”, Baarn.

randen ook borduren. Als we maar tijd genoeg hebben!

Laten we er vooral om denken, dat we de kleuren der garnering niet te scherp kiezen, dan wordt 't te druk.

Hieronder volgt de verklaring van 't bijbehorende knipoverzicht:

Fig. 1 is de ceintuur.

Fig. 2 en 3 de rok.

Fig. 4 het voorpand.

Fig. 5 de binnenbekleding langs de rever.

Fig. 6 het ruggand.

Fig. 7 de kraag. Deze knippen we tweemaal zoo breed als 't patroon aanwijst. De kraag krijgt dan een vouw langs den buitenkant.

Fig. 8 is de mouw.

Fig. 9 de manchet. Deze maken we van dubbele

WENSCHT U UW HUIS
OF EETKAMER TE LATEN
INDICHTEN? DAN NAAD
LOV
DE **LOV** TE
OOSTERBEEK

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste Line.

In het Juni-nummer van ons tijdschrift vroeg je inlichtingen omtrent het verrichten van nuttig werk.

Misschien kan ik je met onderstaande korte uiteenzetting van uitsluitend philanthropisch werk, van dienst zijn.

Mijn bedoeling is het verrichten van werkzaamheden voor gezinnen van anderen. Vooral voor een meisje dat in een dorp woont is dit zeer wel doenlijk.

Er is b.v. in een eenvoudig gezin de vrouw des huizes ziek. Het noodzakelijkste werk, zooals huiswerk, koken enz., wordt gedaan door een of andere kennis of men moet zich zelf behelpen. Geld om een flinke hulp in huis te nemen, is er niet. Wat dan in zoo'n huis altijd blijft liggen is het naai- en stopwerk en dat zal de moeder op haar ziekbed heel wat zorg geven, vooral als haar kinderen, die altijd netjes voor den dag komen, met kapotte kleeren en kousen rondloopen.

Nu zul je wel begrijpen, dat het niet mijn bedoeling is, dat je maar op ieder gezin, waarvan de moeder ziek is, afvliegt en daar met een mand met naaiwerk en allesbehalve heele kousen vandaan komt.

In de eerste plaats moet je je in verbinding zien te stellen met den plaatselijken arts. Is er in het dorp zelf geen arts, dan is het aan te raden met een predikant contact te zoeken. Je kunt b. v. beginnen met je eigen predikant en in je eigen kring te werken om spoediger in het werk thuis te geraken.

Doktoren en Predikanten komen in allerlei gezinnen en merken ook heel gauw of de zieke moeder zorgen heeft, in het gezin hulp beslist noodig is en of de ziekte van tijdelijken of langdurigen aard is. Is het een langdurige ziekte dan moet toch op een andere manier ingegrepen worden, 't zij door een Kerkelijk, 't zij door een Burgerlijk Armbestuur.

Dan is het in de tweede plaats gewenscht om één of meer vriendinnen voor het werk te winnen. Als zoo iets begonnen wordt moet het ook goed gebeuren en alleen is het vaak moeilijk om, als er veel werk is, dit af te krijgen. Vele handen maken licht werk en om eigen gezondheid moet ook gedacht worden. Er zullen echter ook wel tijden zijn waarin niets of heel weinig te doen valt.

Nu zou je misschien wel willen vragen: „Maar hoe moet ik dat nu aanpakken!” Zooals ik hiervóór reeds gezegd heb is dat op een dorp en vooral klein dorp niet zoo heel moeilijk. Het arbeidsveld is gemakkelijk te overzien en iedereen kent elkaar haast, zoodat het ook niet zoo zal bevreemden als je eens naar de (door dokter of dominé opgegeven) zieke gaat informeren. Denk er echter om, nooit geen cadeautjes of iets dergelijks te koopen want dat geeft maar verplichtingen. Een paar bloemen of fruit uit eigen tuin, zou, als je toch iets wilt geven, wel wenschelijker zjn. Als je een poesje gepraat hebt, zeg je maar dat je zooveel tijd over hebt en zoo graag iets zou willen doen om de zorgen van het gezin te helpen verlichten, dat je erg veel van naaien en stoppen (hm!!) houdt en dat je het heel prettig zou vinden als je wat doen mocht. Laat nooit blijken dat jullie meisjes onder elkaar een soort van liefdadige instelling vormen, want dat is voor iemand, die zich altijd flink heeft kunnen redden, niet prettig. Ook moet je de meisjes, die je eventueel voor je werk zult vragen, laten beloven dat ze nooit over de gezinnen, waar ze komen, zullen praten, noch over de kleeren die ze onder handen krijgen. Wat in één gezin gezien of gehoord wordt, moet beslist een geheim blijven.

Het mooiste werk is vaak het arbeiden onder de onge-

loovigen. Je neemt als je zoo'n gezin eens een paar keer hebt bezocht en je met den toestand er van op de hoogte hebt gesteld, je Bijbeltje eens mee en vraagt dan of de zieke jou ook eens een groot plezier zou willen doen. Je zult dan in den regel een toestemmend antwoord krijgen, vooral omdat ze je dankbaar zijn voor hetgeen je voor hen doet. Je vraagt dan of je niet eens iets mag voorlezen uit 't Bijbeltje. Overweeg vooraf echter wel wat je zult lezen. Niet alleen zijn sommige deelen van Gods Woord voor menschen die er niet in thuis zijn — voor ons echter ook nog wel — onbegrijpelijk, maar ook wel eens afstootend, zoodat ze dan een anderen keer botweg zullen weigeren naar je te luisteren.

Merk je dat het lezen erg op prijs gesteld wordt, dan doe je het telkens als je er komt of laat het Bijbeltje eens achter. Ook zou je den Dominé kunnen vragen er eens naar toe te gaan. Op die manier verricht je naast liefdadig werk ook Evangelisatie-arbeid.

Je zult ook wel eens in een gezin komen waar je wel graag eens iets zoudt willen geven o. a. versterkende middelen. Maar hoe nu aan geld te komen. Tracht de meest goeiden van het dorp zóó over je werk in te lichten dat ze daarvoor vrijwillig iets afstaan. De één een bedrag in geld, de ander iets in natura (melk en eieren b.v.). Ze moeten het echter geheel aan jou overlaten aan welke zieken je het benodigde wilt geven en je moet je ook niet verplichten tot het noemen van namen.

Ik geloof wel dat bovenstaande arbeid je veel voldoening zal schenken ofschoon je wel eens met moeilijkheden zult hebben te kampen.

Durf je bovenstaand werk echter niet aan, dan is er nog wel ander werk wat minder moeilijk is en toch ook veel voldoening schenkt en dankbaarheid oogst, hoewel het nooit om het laatste moet gaan. Daar heb je o. a. het prikken van boeken en platen voor blinden of het werken voor de zending.

Ik zou je nog wel veel meer kunnen en willen schrijven, maar ik moet ook met de redactie rekening houden.

Met alle andere O.C.ers hartelijk gegroet van

ENIT.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE

Woorden van waardeering.

'k Hoop, dat de jonge meisjes en jonge vrouwen dit tijdschrift op prijs weten te stellen, de redactie zooveel medewerking geven, dat op den ingeslagen weg kan worden voort gegaan. Het tijdschrift is het waard.

Maas- en Scheldeboode.

Kampeeren.

Terwijl we dit schrijven, is de eerste kampeerweek achter den rug. Ons eerste kamp is uitstekend geslaagd. Trouwens, in een volgende aflevering zullen we er wel meer van vertellen. In deze aflevering brengen we al vast een paar kiekken. Wat nu de tweede kampweek betreft, verdere deelnemers kunnen niet meer aangenomen worden. Dat is wel jammer, maar er is niets aan te doen. Zij, die we te leurstellen moeten, hopen dan maar op een volgend jaar.

Mientje. In orde. We denken er aan.

Line. In dit nummer vind je al een antwoord op je vraag.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW“, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHEELEN JAARGANG

ZIEN EN VERSTAAN.

En Hij zeide tot hen: Hoe verstaat gij niet?
 Markus 8 : 21.

Gij hebt goede oogen en gij *ziet*. En gij zijt zeker van wat gij ziet.

Is dat nu voldoende?

De discipelen hebben gezien, dat vijfduizend mannen gegeten hebben van vijf brooden en dat er nog twaalf volle korven overbleven. Ze hebben ook gezien, dat van zeven brooden vierduizend mannen gevoed werden en dat er toen nog zeven volle manden met brokken gevuld waren. Zij hebben het goed gezien. Ze kunnen zich er niet op vergissen.

Maar ze hadden niet *verstaan*. En daarom hadden ze eigenlijk toch niet goed gezien; ze zagen in het wonder der spijziging *Jezus* niet. Ze waren blijven staan bij het uitwendig gebeuren, maar ze zagen er niet door heen, niet er achter. Ze zagen in het tijdelijke het eeuwige niet en achter het wonder zagen ze God niet.

Zoo kan het ook met ons zijn, al hebben we ook nog zulke goede oogen.

Wij moeten ook *verstaan*. En daarom moeten we weten, dat er een zien is, dat met het zintuiglijk zien eigenlijk niets te maken heeft, maar dat toch noodig is, zullen we het uitwendig gebeuren verstaan.

Wij moeten zien met de oogen des geloofs. Met de oogen des geloofs zien we *Jezus*. En eerst als we *Hem* zien, verstaan we. Dan verstaan we ook de leidingen in ons leven, dan zien we achter alles Zijn liefde en trouw; dan hooren we in alles Zijn noodiging: Kom tot Mij.

De Heiland *bestraft* Zijn discipelen. Ze hadden *kunnen* verstaan en toch deden ze het niet.

Ons voegt de bede: Leer mij *gelooven*, Heer. Leer mij *zien*. Leer mij *verstaan*. Wie *gelooft* en *ziet* en *verstaat*, verblijdt zich in de heerlijkheid Gods. Hij reist zijn weg met blijdschap.

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

D. KEUNING.

Tatje's Strijd.

I.

TETJE was in de war en daar was reden voor. Als je veertig jaar bent geworden en al lang niet meer aan vrijen en trouwen en zoo denkt en je krijgt dan, zoo ineens, een huwelijksaanzoek, dan moet je wel in de war komen ook.

Tetje had een druk leven achter zich. Ze mocht er graag van vertellen, want *nu* had ze het goed en dat voelde ze te beter, als ze nog eens dacht en sprak over de moeite, die achter haar lag.

„Wie wassen mit ons zussen. Twei jonges en vaier wichten. Ik was de olste. Nou, hou gait dat, as d'r zooveul lutje potjes binnen en nait te veul eten? Den mout olste, zoo gauw as dat moar ken, te deur oet. Ik was twaalf joar en tou zee moeke: „Zoo ken 't nait langer, wicht. Voar mout alles mit zien twei handen verdainen en ik ken hom doarbie nait helpen. 'k Heb al zo'n zeerte ien hoed en den ken ik nait bie boer wezen. Nou, en lutje kiender worden al grooter en mouten al meer bruuken. Nou mosse doe d'r oet. Kenst ja eerst kienderwicht worren.”

Nou, en zoo bin ik te deur oetgoan, eerst as kienderwicht en al gauw as lutje maid.

Moar wat 'n leven, wat 'n leven. Jao, nou is 't bie boer ook 'n bult anders worren, moar tou! Och, laive tied, as ik d'r nog an denk. Wat 'n roege rommel. En 't was warken en warken en jao, ie kregen genog ien moag, doar nait van, moar joen loon har je ook neudig, tenminsten, as ie zo'n beetje mit wollen doun. Nou, veur dat mitdoun zörgde mouder wel, heur. Och, 't arme mensk har ja ook altieden te kört en kiender wassen voak zaik, nou, en den mos Tatje moar biespringen. En mien kameroadjes lachten mie den oet, omdat ik nait mit kon doun.

Dat duurde zoo joaren en tou is mouder sturven. En voar is al gauw weer trouwd en dat mos hai ja ook wel, want hou mos 't anders mit zien hoeshollen? Moar tou kwam ik vanzulfs nait zooveul meer thoos, want om 'n ander op mouders ploats te zain zitten, dat kon Tatje toch nait hail bot best.

En ik worde older en starker, moar nait veul wiesser. En ik begunde al an jonges te denken nou ja, ie waiten ja zulfs wel, hou 't er tou bie boer heerging.

Nou, moar ik gong vanzulfs ook noar kerk en kersoatsie, moar vroagen leerde ik hoast nooit en as doornie mie wat vroug, roadde ik d'r moar zo'n beetje noar. Den zee ik: de heiligen, doornie, of: de roomschen doornie en den was 't ook hail voak goud, want heiligen of roomschen harren 't hoast altieden doan. Moar sums lachte doornie, as ik zukswat zee en den zee hai: Tatje heeft het nog al met de roomschen te kwoad, zee hai en den begunden ze altmoal te lachen.

Moar ainmoal was d'r 'n jong, dei wel ais mit mie oetgong en tou het dei 'n ongeluk kregen en doar bin ik zoo kil van worren, dat ik mie gain road meer wist. En ik heb luusterd, as doornie an 't preeken was en ik heb mien vroagen leerd, moar dat hilf gain spierke. 'k Wis ja nargens van, mou'j begriepen. En tou kwam ol' Knelske mie ais op 'n oavend tegen en dei zee: Hou is 't, wicht, bist die zulfs al kwiet worren? Nou, ik wis nait, wat 't ol' wol en tou zee ik, dat ik miezulfs verloren har op achterdeel, moar dat ik mie zulfs ook weer har opzocht, want ik dochte dat ol' scheervogelde, moar zai zee: Wicht, wicht, waist ja van niks en hou mout dat den, as 't op starven ankomt? Nou, tou begreep ik, woar 't ol' hin wol en ik zee: Wait ie dat den? Zeker wait ik dat, zee ze, en most ais bie mie kommen, zee ze.

Nou, op 'n oavend bin ik ien 't duuster noar ol' tou goan en ze het koffie zet en ze het 't dikke bouk nomen en ze het mie zegd, hou 't mit mie was. En ze wis alles en alles van mie of. En ik zee: Knelske, zee ik, hou waiten ie dat altmoal? En tou lachte ze en ze zee: Wicht, ik bin ja net zoo west. Moar nou is 't anders mit mie. En ik heb heur vroagd, hou dat den zoo kommen was en zai het 't mie oeflegd. Hai, hai, tou zag ik wel, dat ik 't spoor hailndal biester was. En bie preeken van doornie ken ik kop nait bie-hollen. Nee, ik zeg gain kwoad van hom, heur, want 't mout ja zo'n wieze kerel wezen en hai ken zooveul vrimde woorden, 't is kant 'n meroakel. En hai wait alles van ol' Jeuden, nef of hai d'r zulfs bie west is, moar Knelske proatte ja ien mien aigen toal en dat was ja moar zo'n slicht wief, dei kon ik begriepen. En tou zag ik, dat Jezus mie al lank zocht har, moar dat har ik nait waiten.

Nou, en tou is 't 'n haile stried worren en

'k was zoo benauwd, moar 'k heb alles an Jezus zegd en tou is 't stil worden binnen ien mie en 'k bin weer noar Knelske loopen en wie hebben beden en zai het veur mie ien biebel lezen en jao, doar ken 'k nou nait veul meer over proaten, moar alles is anders worren en ik bin zoo bliede west en Knelske is ook bliede west en as ik den vrij was, ging ik moar weer noar heur tou. 't Was net, of 't mien mouder was. En wat konnen wie mooi mit elkander zingen. Pesalms en schoullaidjes van Heil het kind en zuks wat hin.

Nou, en tou bin ik zaik worren en Knelske het mie ien hoes nomen en 't het 'n haile tied duurd en tou ik weer beter was, het ze 'n dainst veur mie zocht ien 't loug.

Hai, hai, wat is dat wat west. 'k Heb daind bie ol' Geert Proem. Jao, dat was zien bienoam, omdat hai ien proementied gain proem kon misen en hai har d'r ja veuls te veul. Moar nee, zo'n gierpalt, dat was ja hoast nait oet te hollen. En zien wief was al net zoo.

Nou, ik har gain zin, om noar dei mensken tou te goan, moar ol' Knelske zee: Wicht, messchajn hest doar 'n wark te doun en Graitt, — dat was den zooveul as Geert zien vrouw — het d'r om die west en nou most d'r noar tou.

Nou, ik bin bie heur ien dainst kommen en ik har 'n leven, nee, dat ken gain mensk looven. Moar jao, bie boer wol ik ook nait meer en ik was nou stoef bie Knelske en ik kon nog ais noar heur tou loopen.

Nou, en ik kon mie nait half zat eten, en as ze 'n brug smeerde, krabde zai d'r net zooveul botter of, as ze d'r op har doan en ze zee altieden, dat woater veul gezonder was as koffie en ol'man duurfde gain piepke opsteken, hou geern hai ook wol smoken en as hai bie ol' Evert zien schounen lait moaken stopte hai doar zien piepke zoo stief, dat hai d'r wel 'n haile dag van kon smoken.

Jao, heur, 't is zeker woar en halve centen worden opspoard, den konnen ze dei Zundags ien buul geven en aenmoal op 'n Neijoarsdag kreeg ik van heur twei ol' hemden, den kon ik van dei twei ol' flarden ain nei hemd moaken. Moar tou heb ik toch zegd: Vreet ze zulfs moar op. En jao, doar heb ik tou weer mit te doun kregen en ik heb heur zegd, dat ik 't nait weer wol doun en tou zee ze: Nou, geef mie hemden den moar weer, den moak ik mie zulfs d'r ain van, want doe bist toch niks nut.

'k Worde wel zoo biendens, moar ik zee niks.

En tou is ol'man sturven en ik bin bie heur bleven en zai was ainlieks nooit zond en zoo mos ik heur oppassen en 't wark doun en 't was 'n groot hoes en wie hillen nog 'n zwien en zoo en ik har 't hail bot drok. En zai deed moar niks

as kloagen, dat tieden zoo duur wassen en dat ze mie zooveul bruggen mos geven en of ik nait mit wat minder loon tou zol kennen. Moar Knelske lag ook al 'n tied op berre en dei mos ik ja vanzulfs ook biespringen, want ze kreeg van dioakens 'n doalder ien week en doar kon ze ja nait van leven. En ik zee tegen 't ol': Minder ken 't nait en wat wol ie mit joen centen? Ie stoan ja al mit 't aine bain ien 't graf en ie kennen joen geld ja toch nait mit nemen. En ze worde zoo biendens en ze het ien gain twei doagen wat tegen mie zegd. En tou is ze noar Knelske loopen, om over mie te kloagen en wat dei heur zegd het, wait ik nait, moar tou ze weer thoes kwam, was ze zoo wit as 'n liek. En ik dochte: nou jagt ze die thoes oet, moar nee, heur. En dei aigenste oavend het ze brood en spek en botter en nog veul meer an Knelske brocht. En ze het mie meer botter op 't brood geven en koffie. Ik kende 't ol' nait meer. En Zoaterdags het ze koekjes hoald — zai en koekjes — en Zundags het ze mie 'n koekje bie koffie geven en ik mos Knelske ook 'n koekje brengen.

En tou is 't 'n hail roer leven worren. Want 't ol' het heur kuren en kneepen zoo moar nait lös loaten. En 's mörgens het ze mie sums haile hoed volscholden, omdat ik teveul zaip bruukte en sodao, en den kon ze mie 's oavends 'n mikje geven of ze zocht 't grootste klontje veur mie oet of ze hoalde 'n klongel oet 't kamnet, om mie dei te geven.

Nou, en 't ol' is al beter worden en vrundliker en ze het arme mensken, dei an deur kwammen, hulpen en ze het gain halve centen meer opspoard.

Nou, en tou is ze zoo zaik worren, dat ze nait meer van berre kon kommen en ik heb heur behandeld as 'n lutje potje.

Moar ik dochte wel ais: As zai oet tied komt, den mout ik weer 'n neie dainst zuiken en ik wor al oller en den gait dat zoo goud nait meer.

Nou, tou is ze sturven en Knelske is aigenste dag sturven. Och mensken, mensken, 't was joe toch wat te zeggen. Ik was hailndal oet stuur en ik heb schreid, buusdouken vol en op 't kerkhof kon ik hoast nait meer op bainen stoan en hou ik thoes kommen bin, wait ik nait.

Moar mooiste komt nog. Knelske har 'n hoeske en dat het ze mie vermoakt mit alles wat d'r ien en an was en loat nou dei aigenste zuunige Graitt Proem mie 'n nuvere cent loaten arven. Nou, ik zeg nait, hoeveul, want dat is mensken toch gauw te slim en gain ain het d'r wat mit van neuden. Moar toch wel zooveul, dat ik mie nou mooi ken redden. Jao, 't ken roer loopen ien wereld. En ik bin ien Knelske's hoeske trokken en ik heb nou 'n winkeltje van alles en nog wat

en 't gait goud. 'k Heb docht: zoo zel dat nou blieven, tot mien tied d'r ook is. Mien bruiers en zusters kennen zich zulf redden, mien voader is d'r nait meer en zörgen heb ik nait.

Nou, ik heb d'r ook hard veur warkt, moar d'r binnen d'r hail wat, dei ook hard warken en nooit wat kriegen. Den zeg ik moar: 'k Mout dankbaar wezen en ik heb 't nait verdaind. Moar dei ol' Grait, as ik doar nog an denk..... Wat ken 't roar goan mit 'n mensk."

II.

Tetje zat in haar kamertje achter den winkel. Ze had juist haar avondboterham gegeten en nu las ze een hoofdstuk uit haar bijbel. En nu trof het zoo, dat ze juist van Ruth las.

„Alzoo nam Boaz Ruth en zij werd hem ter vrouw."

Tetje las het hoofdstuk uit, zooals het behoorde en toen bleef ze aan tafel zitten, in gedachten verdiept.

Wonderlijk kon het gaan in de wereld. Ja, toen ze een jong ding was, had ze wel eens aan trouwen gedacht, zeker, maar och, dat was al zoo lang geleden. En nu, nu ze al zoo oud was geworden, nu kreeg ze dan de gelegenheid.

't Was gisteren avond geweest. Ze had haar winkellei meegenomen in haar kamertje, want ze wilde eens uitrekenen, hoeveel manke Trijntje al bij haar geborgd had. En ze wist, ook zonder dat ze het uitgerekend had, heel goed, dat het zoo niet langer kon, maar als Trijntje weer kwam wilde ze haar een mooi getalletje laten zien. Want zie je, de kwaadste was ze niet en voor een arm mensch had ze wel wat over, maar ze moesten haar niet willen bedriegen en Trijntje kon uitstekend klagen en kermen, maar van betalen was ze niet thuis, al had ze geld.

't Was toch een zuur werk. Altijd weer kwamen de menschen, om bij haar te borgen en altijd weer ging ze tegen haar verstand in, al wist ze soms vooruit, dat er weer iemand was, om misbruik te maken van haar goedheid.

Och, als vrouw alleen redde je het eigenlijk niet. Een man was harder, durfde de menschen beter aanspreken.

En zie, of 't spel sprak, juist, terwijl ze zoo dacht, ging het winkelbelletje en door het raampje in de kamerdeur zag ze, dat Teunis Hokkema in den winkel stond.

Ha, Teunis! Hij kwam den laatsten tijd nog al dikwijls en Tetje vond dat prettig. Hij was zo'n „zuite proater" en hij kwam steeds een poosje bij haar in de kamer. Dan dronk hij een kopje koffie, rookte een pijpje, en behandelde allerlei geestelijke onderwerpen.

Tetje vond hem „'n kloare kerel" en „hai kent biebel oet kop."

Teunis Hokkema was weduwnaar sedert een paar maanden. Hij was laat getrouwd, had één kind, een meisje van een jaar of vier. „Hai is fiks en veerdig," vond Tetje, „en ie zollen nait zeggen, dat hai al drei en vaertig joar is. Hai kon nog wel 'n vief en dartiger wezen."

Teunis Hokkema had het goed in de wereld. Hij had een huis in eigendom, een stukje land en een paar koeien. En voorts wist ieder in 't dorp, dat hij genoeg bezat, om van te leven. Sedert den dood van zijn vrouw had hij een nicht in huis genomen, een oud menschje, stijf van de reumathiek en Tetje begreep heel best, dat het met de huishouding niet ging, zooals het moest. Dat vond ze naar voor Teunis en ze had al eens gedacht, dat hij toch zoo op den duur niet voort kon leven, maar per slot van rekening had zij zich daarmee niet te bemoeien.

Hij kwam bij haar, deed zijn boodschappen, maakte zijn praatje en zoo vond ze het goed.

Maar nu gisteren avond. Ze had hem al zien staan in den winkel en dat had ze prettig gevonden. Dat beteekende voor haar weer een goed halfuurtje.

Ze had ook wel gezien, dat hij „opkled" was, maar ja, hoe kon zij daar erg in hebben? Ze had hem gegroet, zooals altijd en boven op zijn boodschappen had ze een zakje zuurtjes gelegd „veur 't lutje wicht."

En toen duurde 't niet lang, of hij zat tegenover haar in de huiskamer.

„Hou is 't er mit, Tunnis?"

„Goud Tatje, goud. Hou gait 't wicht? Den wel ais goud en den weer nait goud. Wie hebben hier 'n stried, Tatje."

„Jao, zoo is 't krek. En wij hebben den strijd niet tegen vleesch en bloed."

„Juust, Tatje, zoo is 't. Moar 't vlaisch begeert wel ais en 'n man allennig is ook nait veul."

Tetje begreep het. Neen, een man alleen was niet veel. En Teunis was alleen, want dat oude mensch met haar reumathiek kon je niet mee rekenen.

„Gait 't nait zoo as 't goan mout, Tunnis?"

„Och, wat zel ik zeggen. Gusteroavond heb 'k 'n poar olle hozen oet eerdappelpaen hoald en lutje wicht har 'n stoetbrug vol spellen en naalden. Moar dat is moar wereldsch goud, Tatje."

„Jao, moar ie kennen d'r last genog van hebben."

„Juust. Moar dat zel nog wel goan. Moar aanspraak, Tatje, en zoo, dat is wat ans. Wie kennen toch zoo zuit mit elkander proaten."

„Jao, dat is ook zoo. Wie verstoan elkander."

„Delgrims op 't zulfde pad, Tatje. En den

denk ie wel ais: dat zol nou alle doagen zoo mouten. Moar dat ken ja nait."

Neen, dat kon niet, dat zag Tetje duidelijk in. Stel je voor, Ze zou zoo op den duur niets meer kunnen uitvoeren. „En altied 'n kerel bie joe, dat valt ook al nait mit."

„Jao, Tatje, en den zegt 't vlaisch, dat trauwen beter is. En den 't lutje wicht. Zai het gain moeke, Tatje. Hou mout dat nou mit opvouden? Och, en den krieg ik 't zoo benauwd en den mout ik moar al zuchten en ik loof toch ook, dat trauwen gain zunde is."

„N... ee," vond Tetje en ze begreep, dat Teunis al een vrouw op 't oog had.

„Jao, Tatje, wicht, en doarom dochte ik van oavend: 'k Zel mie opmoaken en 'k zel noar 't hart van dizze jonge dochter spreken."

„Wel main ie doar mit?" vroeg Tetje, en ze zei het ietwat ongeduldig, want ze vond, dat Teunis nu wel in eens met den naam voor den dag kon komen.

„Wel, ik main die, wicht. Dat is ja vanzulf. Wel zol ik nou anders mainen."

Tetje hield zich stil van verbazing. En toen: „Mie? Hou kommen ie doarbie? Dat ken ja nooit."

„Woarom ken dat nait? Dizze jonge dochter mout 't wezen, dat is ja zoo duudliek as wat. En tou ik vanoavend hier noar tou ging, zee 't lutje wicht: Pappe, zee ze, brengen ie mie den ook weer zuurtjes mit? Nou, ik dochte, wat is dat toupasliek. Noa het zure komt het zoet."

„Jao, dat is nou altmoal goud en ik mag 't lutje wicht ook geern lieden, moar trauwen, nou, dat wait ik nait. Da's mie slim genog."

„As dat joe oplegd is, Tatje, den mout dat gebeuren."

„Jao, moar is mie dat oplegd?"

„Vanzulfs wicht. Ans was ik toch nait hier? Moar 'k zel nou eerst ais mien piepke opsteken, den gait 't proaten ook beter en den zellen ie 'n kop vol koffie ientappen."

Tetje schrok. Daar had ze Teunis zoo waar op een droogje laten zitten. Ze haastte zich om haar verzuim goed te maken en ze wees hem 't dikste klontje, dan had hij al vast wat.

„Nou wicht, nou goan wie weer verder. En zoo kommen wie an 't gouje end. Doe bist allennig en ik bin allennig. Dat wil 't vlaisch nait. En dat is ook nait, zoo as 't heurt. Binnen wie bie elkander den ken ain ander nog ais starken, moar allennig, nee, dat moakt joe moar al zwaker. Och, stumperd, as ik hier zoo bie die zit, den is 't mie net, of wie al trauwd binnen. En dat is 'n duudliek taiken. En of wie hier nou zitten of bie mie ien 't benhoes, da's toch geliek. Nee, heur, Tatje, 't is zoo as ik die zeg. En as

wie old worren, den ken ain ander helpen en ik ken brandholtjes kappen en zoo en doe kenst kozen stoppen, en ik heb nou kozen an mit goaten as voesten. Dat gait nait, wicht, dat begripst wel. En ik heb wat centen en doe hest centen en den kennen dei bie elkander kommen en den hebben wie 't ja goud, wicht."

„Jao, Tunnis, dat is nou wel zoo, moar mien natuur en dien natuur.... 'k Wait nait."

„Natuur mouten wie d'r onder hollen, wicht en den is 't krek goud, dat doe 'n ander natuur hest as ik. Den ken ik die ja helpen, om ol' mensk te bestrieden. En doe kenst mie ook ja helpen en dat komt krek oet."

„Jao, Tunnis, moar...."

„'k Mos d'r nog an denken, tou ik hier hin laip, Tatje. Ik dochte: Doar lopst nou en doar gaist nou en bist net Eliëzer, moar dei ging veur 'n ander en doe gaist veur diezulfs. En gaist ook nait noar 'n woaterput, moar noar Tatje zien hoes. En nou zel zai van oavend tot Rebekkao worden."

„Nou, doat bin ik vot nog nait an tou," zei Tetje nuchter, „moar 'k zel joe nog ais ientappen."

„Wilst mie ja zoo geern dainen, Tatje, en dat is 'n goud taiken wicht."

„Jao, Tunnis, moar wie worren baiden al 'n dag oller, en den nog trauwen. Hai, 'k wait nait. En ik heb mien vieven en zussen en doe ook, jong. Ik ken nait tegen kolle vouten en die is 't gauw te warm. Ik lus gain steufde peren en doe kenst ze alle doagen wel eten. Hou mout dat den?"

„Dat is 't vlaisch, Tatje, en 't vlaisch mouten wie d'r onderhollen."

„Jao, moar hou mout dat den? Want steufde peren, ik ken mie d'r wel veur schudden en kolle vouten, doar wor ik zaik van."

„Nou, wicht, den kenst ja 'n stoof nemen en steufde peren huift ja nait eten. Den ken ik ze allennig wel bruuken."

„Jao, dat zol kennen, moar..." En Tetje verzonk in gepeins. Maar, natuurlijk, zoo kon het niet blijven en Teunis zou toch één keer weer naar huis moeten. Maar Tetje kon zoo spoedig met haar antwoord niet gereed komen.

„Waist wat, Tunnis? Doe hest d'r al zoo lank over docht, moar ik nait. Dat is nait eerlieks. Most mie 'n week bedenktied geven."

„Da's ja goud, heur, Tatje. Den kom ik ankom Dunderdag weer. Den zellen wie nog ais weer ien zuiftghaid beroadsloagen. Nou, den goa ik nou moar noar 't lutje wicht. 't Beste d'r mit, heur. O, jao, dat heb ik ja vergeten. Hest ook stopgoaren veur hozen?"



Huisje aan den landweg.

A. Mauve.



DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

De heerlijkheid Gods.

JEZUS is met Zijn discipelen dicht bij Bethanië gekomen. Waarom gaat Hij niet verder? Waarom haast Hij zich niet?

Ach, de discipelen vragen niet, ze begrijpen. Met vreeze en beven zijn ze Jezus gevolgd en de steeniging is misschien niet verre. Maar ze hebben niet meer tegengesproken, toen ze hoorden, dat Lazarus gestorven was. Nu kan de Meester niet van Zijn vriendinnen wegblijven. Hoe groot het gevaar ook moge zijn, nu is Hij daar nodig. Lazarus is gestorven. En Maria en Martha, die zóó innig aan hun broeder verbonden waren, hebben troost nodig. Maar het spreekt vanzelf, dat de Meester zich nu niet haast.

Want wat *zal* hij troosten, Hij, die niet kwam, toen Hij geroepen werd?

En dan is daar nog het raadselwoord, door Jezus gesproken en door de discipelen niet verstaan: „En Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij gelooven moogt.”

Dit woord, hoewel onbegrepen, is hen toch tot troost geweest. De Meester *weet*. Hij *weet*, dat Lazarus gestorven is en Hij heeft geen moeite gedaan om vóór het sterven Zijn vriend te bezoeken.

De Meester is zelfs *blij*, dat Hij er niet geweest is.

Daar komt Martha, die gehoord heeft, dat Jezus in de nabijheid van Bethanië is gekomen.

„Heere, waart Gij hier geweest, zoo ware mijn broeder niet gestorven.”

Daar staan de discipelen. Jezus is blij, dat Hij hier *niet* geweest is, maar hier staan ze voor het feit van het sterven, hier staan ze voor den dood. Is er dan reden tot blijdschap.

Want het sterven is vreeselijk. En de dood is vreeselijk. De dood gaat in tegen onze natuur. Voor het graf huiveren we terug.

En als onze dierbaren heengaan, verheugen we ons dan?

Hier is niets van de heerlijkheid Gods. Hier is smaadheid, want de dood is een smaad voor den mensch. Hier is geen heerlijkheid, maar verderf.

Ach, Lazarus is gestorven en Jezus is er niet geweest.

Maar hier is tóch wel heerlijkheid. Want het is heerlijk, dat Martha *weet*.

„Ook nu weet ik, dat alles, wat Gij van God begeeren zult, God het U geven zal.”

Ja, hier is heerlijkheid, want Jezus spreekt van de *opstanding*.

„Uw broeder zal weder opstaan.”

Het moge nu waar zijn, dat Lazarus gestorven is, hier is toch het leven, na den dood. Hier is de triomf over den dood.

Martha erkent dit, al verstaat ze de woorden van den Meester niet ten volle.

„Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage.”

De discipelen luisteren. Ze keuren het spreken van Martha goed. Ja, ja, zoo *is* het. Er is een opstanding. En de gedachte aan deze opstanding geeft troost.

Maar het raadsel blijft. Waarom liet Jezus dit sterven toe? Waarom kwam Hij niet, toen Hij geroepen werd? En waarom verheugde Hij zich, dat Hij er niet geweest was?

De heerlijkheid Gods, ja, schuilt weg achter dood en sterven, en zal eens te voorschijn komen, maar nu niet, neen, nu niet.

En toch, hier *is* de heerlijkheid Gods, want Jezus is er.

„Ik ben de opstanding en het leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven. En een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Geloofst gij dat?”

Hier is de heerlijkheid Gods. De Vader zal Hem verheerlijken met de heerlijkheid, die eens de Zijne was. In Hem straalt en schittert het licht van Gods heerlijkheid, want in Hem woont de volheid der Godheid.

Zie, *nu* komt de heerlijkheid Gods toch wel te voorschijn. En *nu* ziet Martha er ook iets van.

Zij zegt tot Hem: „Ja, Heere, ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zone Gods, die in de wereld komen zou.”

Het is heerlijk, in Jezus, in Christus, de heerlijkheid Gods te zien. Het is heerlijk, Hem te kennen als de Christus.

De discipelen staan en zwijgen. Wat bedoelt de Meester? Wat wil Hij? Waarom spreekt Hij zoo? Zeker, Martha heeft recht gesproken, maar hier is de dood als een tastbare werkelijkheid. Wat geven woorden dan?

De heerlijkheid Gods?

Maar daar nadert Maria. Martha heeft haar geroepen en zij weent en zij klaagt: „Heere, indien Gij hier geweest waart, zoo was mijn broeder niet gestorven.”

De heerlijkheid Gods is hier. Want als een

vrouw, zóó teleurgesteld in Jezus, die *niet* kwam, tòch voor Hem op haar knieën valt en in onwankelbaar geloof zich aan Hem vastklemt, dan gaat dit uit boven dood en lijden, dan is er een kracht, die doet zegevieren over alles, ook over het graf.

Maar de discipelen zien het niet. Ze zien hier *feiten*. Ze zien schreiende vrouwen, treurende Joden.

Ze zien een schreienden Jezus.

Waar is hier de heerlijkheid Gods?

Jezus staat tegenover den dood. En als ooit wij, menschen, den dood afschuwelijk vinden, dan heeft Jezus den dood zeker wel afschuwelijk gevonden. Hij ziet in dien dood het einde van het zonde-proces, het verschrikkelijk gevolg van de ongehoorzaamheid van den mensch.

En Hij ziet méér. Hij ziet weenende en treurende menschen, die nog maar weinig weten van Hem, de heerlijkheid Gods. Hij ziet ongeloof en zonde en ongehoorzaamheid. Hij weet, wat in den mensch is.

Hij ziet meer. Hij ziet ongehoorzame Joden.

Er gaat een fluisteren door de schare.

„Ziet, hoe lief Hij hem had.”

Er zijn er, die met medelijden naar Jezus zien. Wat is de Rabbi van Nazareth bedroefd. Het heeft Hem toch wel aangegrepen, dat sterven van Lazarus. Hij is geweldig onder den indruk.

Er zijn anderen. Ze zeggen: „Kon Hij, die de oogen der blinden geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?”

Zij verheugen zich in de onmacht van Jezus. Hier staat Hij nu ook voor een bepaald feit, waaraan ook Hij niets kan veranderen. Hier vindt Zijn roem een ontijdig einde. Nu zal het volk zich straks niet meer zoo om Hem verdringen. Zeker, Hij is een medicijnmeester en Hij kan veel, maar Hij kan niet alles. Zooals ieder ander staat Hij machteloos tegenover den dood.

Ach, Hij is niet eenmaal een profeet. Bracht Elia niet de zoon der weduwe uit de dooden terug?

Jezus *kan* niet, Hij is nu machteloos. Geen wonder, dat Hij weent.

De discipelen zien naar Jezus en medelijden vervult hun hart. Ze weten niet, dat nu, op dit oogenblik, *Zijn* hart klopt van medelijden om hen, die liggen in de macht van zonde en dood. Hoe verschrikkelijk is de macht der zonde! Hoe afschuwelijk is de dood!

De Heiland kent de gedachten van al de menschen, die dringen om Hem heen. Wat zien ze nog maar weinig van de heerlijkheid Gods. Zóó groot is de macht der zonde en zóó afschuwelijk is de dood, dat de oogen daardoor voor de heerlijkheid Gods gesloten blijven. Zóó groot is de macht der zonde en zóó afschuwelijk is de dood, dat alleen Hij, die de heerlijkheid Gods is, door

den dood in te gaan, door alle heerlijkheid prijs te geven, de oogen en harten der menschen weer kan ontsluiten voor de heerlijkheid van Hem, die den mensch schiep naar Zijn Beeld.

Jezus is zeer ontroerd in den geest, als Hij ziet de blindheid van hen, die toch *Hem* in hun midden hebben. Hij treurt over de zonde en de gevolgen der zonde. Hij maakt zich gereed tot de worsteling met den dood, opdat Zijn heerlijkheid gezien worde.

„Waar hebt gij hem gelegd?”

„Heere! kom en zie het.”

Daar staat de Meester bij het graf.

„Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben.”

Blijde? Maar het is hier afschuwelijk.

Jezus zegt: „Neemt den steen weg.” Maar dat kan niet, want dan komt openbaar, wat in het graf is: verrotting en verderf. Lazarus riekt nu al, hij heeft reeds vier dagen in het graf gelegen.

„Neemt den steen weg.”

Het is Jezus, die hier beveelt en bevelen *mag*. Wij sluiten onze dooden onder en achter steenen, maar op Jezus' bevel gaan de steenen weg. *Wij* zien den dood, maar daarachter laat Jezus schitteren en blinken de heerlijkheid Gods.

„Neemt den steen weg.”

En de steen *wordt* weggenomen en daar *ligt* de gestorvene.

Afschuwelijk.

Ja, dat is de dood. Hier is het tastbare feit van den dood. Hier helpen geen mooie, troostrijke woorden. Hier, bij dit graf, staat de mensch in zijn machteloosheid, zijn verslagenheid. Hier is geen hoop en geen troost.

En toch:

„Vader, Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt; doch Ik wist, dat Gij Mij altijd hoort; maar om der schare wil, die rondom staat, heb Ik dit gezegd, opdat zij zouden gelooven, dat Gij Mij gezonden hebt.”

Hoe is dit mogelijk? *Heeft* de Vader Jezus gehoord? En toch is Lazarus gestorven.

Maar in Hem, den Meester, heeft de heerlijkheid Gods realiteit verkregen. In Hem komt God, om de zonde te overwinnen en den dood te binden.

Omdat de Vader hoorde en verhoorde, kan Jezus met groote stem roepen: Lazarus, kom uit.

En dan *komt* Lazarus uit. Als Jezus spreekt, hoort de doove. Als Jezus spreekt, beweegt zich de machteloze. Als Jezus spreekt komt het leven uit den dood te voorschijn.

„Heb Ik u niet gezegd, dat, zoo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?”

Ach, wat de discipelen gezien hebben is het graf en de dood.

Maar zij zien ook Jezus.

En Martha, zich aftobbdend over de vraag, waarom Jezus toch niet kwam, gelooft toch in Hem en ziet in Hem den Christus, den Zoon Gods.

Nu, nu Lazarus uit het graf te voorschijn komt, begrijpen de discipelen.

En nu aanbidden Martha en Maria.

Het geloof is voorwaarde voor het zien. Het geloof geeft andere, betere oogen.

Zonder het geloof is de dood de dood en het graf het graf.

Maar wie gelooft ziet daarachter en daardoor en daarin de heerlijkheid Gods.

Wie gelooft wordt, ja, met Jezus ontroerd in den geest over de verschrikkelijkheid der zonde en de macht van den dood, maar hij wordt ook ontroerd in den geest over de overwinnende kracht van het leven, over de schittering van de heerlijkheid Gods, die in Jezus haar hoogste openbaring vindt.

Jezus staat hier, de Meester. En het geloof zegt: Gij zijt de Christus, de Zoon Gods, Gij zijt de heerlijkheid Gods.

Jezus ontbindt de dooden en laat hen heengaan, het leven in, het onvergankelijke, onverderfelijke, onverwelkelijke leven.

* * *

De Farizeën vergaderen.

Het is ongehoord.

Daar staan ze, die getuigen waren van Lazarus' opstanding.

Jezus was *niet* machteloos, Hij is een profeet, Hij is meer dan een profeet.

Maar ze willen het niet erkennen. Ze zien niet in Hem de heerlijkheid Gods. Want ze gelooven niet en het ongeloof verblindt.

De feiten zijn niet te loochenen.

„Wat zullen wij doen? Want deze mensch doet vele teekenen.”

Maar die teekenen zeggen den Overpriesters en den Farizeën niets. En de Hooge Raad ziet er alleen een *gevaar* in.

„Indien wij Hem alzo laten geworden, zij zullen allen in Hem gelooven, en de Romeinen zullen komen en wegnemen beide onze plaats en ons volk.”

Zóó handelt het ongeloof met feiten. Zóó blind is het ongeloof.

Ja, het is ongehoord.

Een doode is weer levend geworden, en zij loopen allen Hem na.

Dat mag niet en dat kan niet.

Wat is er aan te doen?

Er is twijfel bij de Farizeën en Schriftgeleerden. Zóó kan het niet voortgaan, dat weten ze, maar hoe maken ze er een eind aan?

De hoogepriester Kajafas staat op. *Hij* is met Jezus klaargekomen. *Hij* weet, wat er gebeuren moet.

„Gij verstaat niets, en gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat één mensch sterve voor het volk, en het geheele volk niet verloren ga.”

Zóó handelt het ongeloof met tastbare feiten.

Maar het geloof doet anders. Achter dit spreken van den hoogepriester ziet het geloof schitteren en blinken de heerlijkheid Gods.

Gij verstaat niets.

Zóó is het.

Dit geldt van heel den Hoogen Raad, dit geldt ook van den Hoogepriester.

Maar het geloof verstaat het. Het geloof verstaat, dat Jezus sterven moest voor het volk en niet alleen voor dat volk, maar opdat Hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot één zou vergaderen.

Het geloof ziet hier de heerlijkheid Gods. Het geloof ziet hier het licht, dat opgaat in de duisternis. Het geloof ziet hier de overwinning op den dood. Het geloof ziet hier het leven te voorschijn treden uit het graf van den Heiland. Het geloof ziet hier in Hem de heerlijkheid Gods. En hier vallen de Martha's, de Maria's, de discipelen des Heeren op hun knieën voor den Meester en ze juichen: Gij zijt de Schoonste der menschenkinderen. In U komt de heerlijkheid Gods tot ons.

* * *

En dan gaat het ongeloof aan 't werk. Het *blijft* rekenen met de tastbare feiten, maar ziet niet daarachter en rekt dus verkeerd. Het maakt plannen en beraamt de afschuwelijkste moord.

Dan zal het met Jezus gedaan zijn. Dan is Jezus dood. Maar ook, dáár achter schittert de heerlijkheid Gods. Want juist als de plannen van de Farizeën en Schriftgeleerden schijnbaar gelukt zijn, heeft het ongeloof het verloren. En dan brengt Jezus uit den dood het leven en de onverderfelijkheid te voorschijn.

En daarom wanhoopt het geloof niet. Daarom *blijft* het kracht ontwikkelen, ook als alles donker is. Daarom doet het zingen en jubelen, als het door den dood heengaat.

Want het geloof klemt zich vast aan Jezus. Het *moet* overwinnen met Jezus. Van Hem is het zeker en in Hem triomfeert het.

Het blijft belijden, dat Jezus is de heerlijkheid Gods. Het *ziet* die heerlijkheid reeds, als alles verloren schijnt. Het getuigt van die heerlijkheid, als de demonen hoonlachen en de wereld spot. Het ziet den Onzienlijke, en het doet nederknien en aanbidden. Het overwint de wereld.

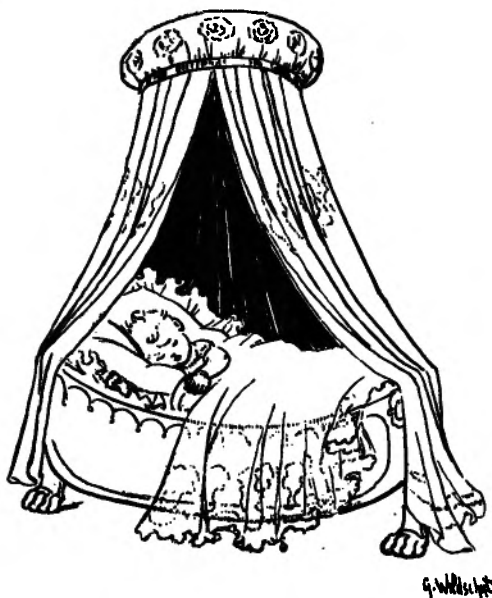


ER was eens een wijze koning, die een zeer schoone dochter had — Jocelyn heette zij. Toen prinses Jocelyn geboren was, heerschte er vreugde in het gansche land.

Het volk juichte en jubelde, en versierde de statige koningsstad met bloemen.

Gezanten kwamen uit vreemde landen, en brachten schoone geschenken aan het koningskind, dat sliep in haar gouden wieg, onder de kanten gordijnen.

Maar terwijl het volk zingend door de straten



trok, en de vensters van het paleis weerkaatsten den rooden brand der pektonnen — stierf de jonge blonde koningin in de armen van den koning.

Toen verkeerde het gejuich in rouw en de gloed der feestvuren werd gebluscht.

En het gansche volk treurde met den koning om de jonge schoone koningin, vele dagen lang.

Het prinsesje groeide op tot een jonkvrouw, en zoo schoon als zij was er geen in het gansche groote koninkrijk van haar vader.

Het volk droeg haar op de handen, en om haar stralende vroolijkheid en haar goed hart noemde ieder haar: Prinses Zonneschijn.

De roep van haar schoonheid en verstand drong door tot verre vreemde landen, en van alle hemelstreken kwamen dappere prinses gereden, om de hand van Prinses Jocelyn te vragen. Op fiere hengsten reden de trotsche prinses, met een schitterend gevolg, de oude koningsstad binnen. Voor den koning werden zij geleid, in de statige troonzaal, waar de geharnaste lijfwachten stonden als standbeelden, geleund op hunne zwaarden — waar, onder het roode baldakijn, de koning zetelde in al zijn majesteit op zijn gouden troon, en het hermelijn van zijn mantel zich vouwde in glanzende plooiën voor zijn voeten.

En achter den koning stonden zwijgend geschaard de hovelingen, glinsterend in satijn, schitterend van juweelen — maar aan 's konings zijde was de kleine zetel immer ledig — in haar torenkamertje zong prinses Jocelyn bij het snorrend wiertje, en spon. —

Prachtig gedost waren de prinses, en trotsch, — en zij spraken tot den koning in welgekozen woorden — met een hoofdsche buiging vol zwier.

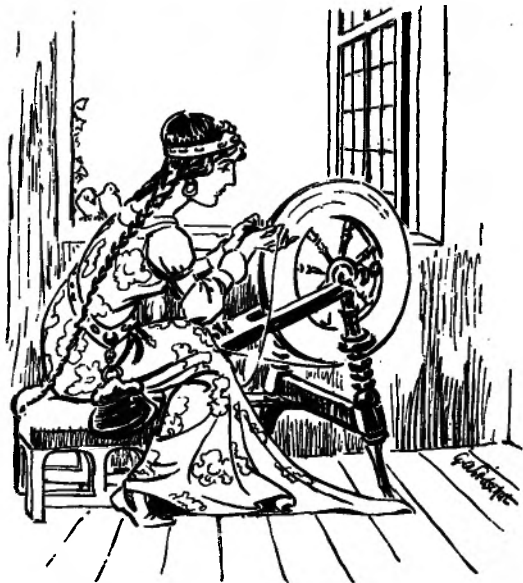
Maar de koning wilde hen beproeven, of zij wel oprecht waren en trouw, en hun hart sprak als hun mond. Dat had hij zijn prinses Zonneschijn moeten beloven.

En dus kregen alle prinses hetzelfde antwoord: „Wie mij haalt de drie zilveren leliën, die te bloeien staan in het woud van het eeuwige zwijgen, ze legt aan de voeten van prinses Jocelyn — dien zal zij haar hand schenken.”

Dan bogen de prinses weder diep, en vertrokken. Zij bestegen hun trappelende rossen en reden ter poort uit, gevolgd door hun schitterend gedoste knechten, die het nieuwsgierig volk deden terugstuiven voor de wilde sprongen hunner paarden — en boven aan het torenvenster zat prinses Jocelyn, en lachte. Want zij wist, dat zij nimmer zouden terugkeeren, die trotsche prinses. Want wel schoone woorden hadden zij gesproken voor den koning, maar hunne harten waren als koude

steen. Want niet de liefvallige prinses begeerden zij, maar den gouden scepter, dien de koning eens leggen zou in haar kleine hand. En zoo reden zij weg — sommige lachend, sommige toornig, sommige trotsch. De lachenden haalden de schouders op om den dwazen eisch — de toornigen keerden terug naar huns vaders koninkrijk — en allen zochten zich een andere koningsdochter tot vrouw. De trotschen waagden een kans en zochten een korten tijd naar het Woud van het Eeuwige Zwijgen — maar spoedig gaven zij het op, of zij verdwaalden in de bergen.

De maanden kwamen en gingen, en nog immer zat de prinses in haar torenkamer, en zong bij het spinnewiel. De koning schudde somtijds het



hoofd, als hij dacht hoe het gaan moest, later, als hij dood was, en zijn mooi kind had geen dapper gemaal om haar te beschermen. Maar dan lachte Prinses Zonneschijn haar heldersten lach, als het klateren van een beek, die van de rotsen komt gesprongen, en zij troostte en vleide met haar zachte armen om haars vaders hals, tot de wolk op zijn voorhoofd verdween.

„Ik blijf bij U” — herhaalde zij altijd weer — „ik blijf bij U”. —

Totdat.....

Achter de hoge zwarte bergen, die als wachters het koninkrijk omringden, lag een ander schoon en heerlijk land. De koning van dat land had een eenige zoon, een prins, schoon en verstandig, en dapper in den strijd. Die koningszoon zocht zich een vrouw, maar hij vond ze niet die hem beviel in zijns vaders rijk. Veel schoone jonkvrouwen zag hij, maar deze was onbeduidend of dom, en gene boos of hoogmoedig. Toen

hoorde hij verhalen van de wondere schoonheid van prinses Jocelyn, daar ver over de bergen, en hoe niemand haar vergeten kon, die haar eens had aanschouwd. Hij hoorde, hoe het volk haar liefhad en prinses Zonneschijn noemde.

En hoe zij vele prinsen had heengezonden, schoon en dapper, als zij waren, maar niemand kon zeggen waarom — want de prinsen hadden gezworen, over 's konings eisch te zwijgen.

Toen zadelde prins Waldemar zijn lievelingspaard, en verkleetde zich als een arm ridder, in een wambuis en hosen van bruin versleten fluweel. Zijn kort zwaard gespte hij aan, en hij drukte een groene jagersmuts met een haneveer op zijn zwierende lokken. Zoo reed hij weg van zijns vaders hof, en alle schoone jonkvrouwen keken hem na met spijt. Hij draafde door de straten der koningsstad in den zonneschijn — en niemand herkende den vroolijken ruiter.

Het was in de Mei, toen hij wegreed uit zijns vaders paleis. Zijn weg voerde hem langs bloeiende weiden, waar de madeliefjes hem aanzagen met haar gouden oogjes — de meidoorns bogen hun witbesneeuwde takken boven zijn hoofd.

Hij deed zijn paard stilstaan, en plukte de zoetgeurende bloesems, die hij op zijn wambuis stak. Zoo reed hij door het land, schoon en krachtig, als de jonge lente zelf. De lachende meisjes bij de bron lieten haar kruiken rusten en oogden hem na, als hij voorbij draafde; en de boeren, die den hoefslag van zijn paard op den weg hoorden naderen, gingen terzijde, en beantwoordden zijn vroolijken groet eerbiedig, al was zijn wambuis versleten.

Hij reed over bergen en door dalen, en kwam in het land van prinses Zonneschijn. Door rijke steden en vriendelijke dorpen voerde zijn weg; door wouden, stil en plechtig als cathedralen, en langs bloeiende zonnige weiden, tot hij kwam aan de poorten der trotsche koningsstad.

En zooals hij daar zat op zijn prachtig paard, trotsch en recht in het zadel, de teugels los in de stevige vuist, het schoone hoofd uitdagend geheven, trok hij de oogen tot zich van allen, die hem zagen.

Waar de hoefslag van zijn paard in de straten klonk, wemelde het plotseling van witte huiven en fladderende sluiers achter de open vensters, en de meisjes gisten, wie toch wel die schoone ridder mocht zijn. De smid liep van zijn aambeeld, en het oud vrouwtje van haar spinnewiel, om hem na te zien — en hij groette hen vroolijk met zijn kaproen, zoodat zijn krullend haar fladderde in den wind.

Zijn paard stampfte over den houten slotbrug, en zoo reed hij in den zonneschijn het slotplein op.

Boven in haar geliefd torenkamertje zat Prinses Jocelyn, met het borduurraam op haar knieën — haar spinnewiel rustte in een hoek. Door het



open venster vlogen haar witte duiven binnen, één zette zich op haar schouder. —

En terwijl haar vlijtige vingertjes de naald door de glanzende zijde haalden, zong zij een oud minnelied, dat haar moei haar geleerd had.

Daar klonken luide hoefslagen beneden op het plein, plotseling gestuit — een krachtige, vreemde stem riep helder een kort bevel. Het borduurraam gleed van haar knieën, en opstaande leunde zij nieuwsgierig uit het venster — de witte duif bleef rustig op haar schouder zitten.

Zoo zag prins Waldemar haar staan; schoon als de lentemorgen, het glanzende haar in zware zwarte vlechten, vallend tot haar knieën — terwijl zij de witte duif streelend tegen haar zachte wang drukte.

De prinses zag een jonge krachtige ridder van zijn paard springen, en het den hals streelen, met zoete woorden — één oogenblik keek hij naar haar op, en zij zag zijn gebruint gelaat, met een vroolijken lach als een jongen. Haastig gleed zij weg van het venster, en nam met bevende vingers het borduurraam weer op — maar de naald werd dien morgen menigmaal verkeerd gestoken, en uit de sierlijke lijnen van het patroon keek haar een jong en mannelijk gelaat aan, dat lachte.

Nu had de prins prinses Jocelyn gezien, wat geen der andere prinsen ooit was te beurt gevallen — en hij ondervond de waarheid, die hem voorspeld was: dat hij haar nimmermeer zou kunnen vergeten.

Daar schoten stalknechts toe, en voerden zijn paard weg, en hij volgde den hofmaarschalk in het paleis, waar de buigende dienaren zich verwonderden over zijn kleding.

Bij den koning werd hij toegelaten, en ontvangen met dezelfde staatsie en pracht als zijn voorgangers. Weer stonden de lijfwachten onbeweeglijk, en schaarden de schitterende hovelingen zich zwijgend achter den troon — maar in hun oogen lachte de spot over de armoedige en versleten kleding van dezen prins — en over zijn vermetelheid, die hem zijn oogen deed opheffen tot een koningsdochter als prinses Jocelyn.

Maar de koning zag met welgevallen zijn schoon gelaat en krachtige gestalte, als hij zich neerliet op één knie voor den troon. Met weinig woorden zeide de prins het doel van zijn komst — krachtig en kloek klonk zijn stem in het aandachtige zwijgen rondom. De koning luisterde, en plotseling berouwde hem de eisch, dien hij zelf had vastgesteld — de drie zilveren leliën — om te beproeven de trouw en de liefde van



hem, die zijn schoone dochter tot vrouw wenschte. Maar hij had zijn koninklijk woord aan zijne Jocelyn gegeven — en ook tegenover dezen fieren

jongen prins, die hem deed wenschen zulk een zoon te hebben, moest hij zijn woord gestand doen.

En zoo hoorde ook prins Waldemar de eisch des konings. — „Ga heen, en haal mij de drie zilveren leliën — uit het Woud van het Eeuwige Zwijgen — en ik zal U mijne dochter tot vrouw geven.”

Weer boog de prins zeer diep, en zijn stout antwoord was: „Ik zal gaan, en ze halen.”

Dien nacht sliep prins Waldemar in het koninklijk paleis — en nauwelijks beschenen de eerste zonnestralen de tinnen van het slot, of op het binnenplein hinnikte het fiere paard, en krabde in vroolijk ongeduld met zijn hoeven de steenen. De prins trad naar buiten op het stille plein, en zond den geeuwenden stalknecht weg. Hij had den koning verzocht, vroeg te mogen vertrekken, vol ongeduld om zijn belofte te gaan volbrengen, en vrezend oponthoud als het hof ontwaakte.

Hij klopte liefkoozend het prachtige dier op den hals — en even zochten zijn oogen het kleine torenvenster, met klimop omrankt — maar het was gesloten, de morgenzon scheen op de ruiten. Daar ritselde een lichte stap op de steenen — hij keerde zich schielijk om.

Het was de prinses.

Haar kleed, gloeiend rood als een papaver, viel in rechte plooiën tot haar voeten — haar zwart haar vloog los in den wind. Zóó gehaast had zij zich, dat zij den tijd niet had genomen, om het te vlechten.

Den prins stierven de woorden op de lippen — hij kon niet anders doen dan haar aanzien, omdat zij zoo wonderschoon was. — Dan schaamde hij zich zijn onhandigheid, en hij boog zich voor haar, eerbiedig, zooals hij de oude hofdames van zijn moeder placht te groeten.

Toen sprak de prinses, higgend en afgebroken door het snelle loopen:

„Gij moet niet gaan. — Ik weet, wat mijn vader u heeft doen beloven — maar gij moet niet gaan. De reis is ver, en vol gevaren — gij zijt dapper en braaf” — hier haperde zij, en haar lief gezichtje gloeide als een roos — in verwarring streek zij haar weelderig haar naar achter. —

„Gij moet het niet doen,” herhaalde zij dringend, omdat hij bleef zwijgen. „Gij,” hier bloosde zij weer, — „gij moet u een andere vrouw zoeken — ik ben zoo groote dapperheid niet waard.”

Toen glimlachte de prins, en schudde het hoofd. „Er is geen andere,” zeide hij.

Prinses Jocelyn sloeg haar oogen neer. „De weg is lang,” pleitte zij, „en gij kent de gevaren niet. Niemand is ooit van die reis teruggekeerd. Als gij sterven zoudt — het zou mijn schuld wezen.”

Hier schudde de prins het hoofd, en zag tot haar op, zooals zij daar smeekend voor hem stond op de trappen.

„Ik heb het gezworen op mijn riddereer, binnen een jaar keer ik weer — met de leliën — of ik zie u nimmer weer. —”

De prinses zweeg en haar oogen stonden vol tranen. Zoo dapper was hij, en zoo schoon — en door haar schuld zou hij sterven.

Zij strekte smeekend haar handen uit — de



prins viel op een knie, en kuste eerbiedig de kleine, koude vingers. Dan liet hij ze los, en als een gejaagde ree vluchtte de prinses het paleis binnen. De prins slingerde zich in het zadel, en reed weg zonder omzien. — Op haar torenkamertje drukte prinses Jocelyn haar hoofd in haar uitgespreide armen, en schreide. —

Prins Waldemar reed door de leege straten in draf, en kwam in het open veld. Zijn hart bonsde met driftige slagen, en in woeste vaart joeg hij zijn ros langs de stille landwegen. Het was, als hoorde hij nog de zachte stem van prinses Zonneschijn, en zag haar bedroefd gezichtje hem smeekend aan. En in hem was de moed en de kracht, om alles te wagen, alles te trotseeren — al moest hij de sterren van den hemel halen. —

Toen de avond viel, was hij vele honderden mijlen verwijderd van de koningsstad. De weiden

hadden plaats gemaakt voor eindelooze heivlakten, en de heirweg was een mul zandpad geworden — aan den horizon rezen donkere dennen tegen den rooden avondhemel. Daar begon het woud. —

Het moede paard stapte langzaam, en prins Waldemar zag rond naar een nachtverblijf. Maar het zwijgen der eenzaamheid lag over de heide, die rood overgloeid werd door de dalende zon. — Het dennenwoud was bereikt, en op den gladden grond, met naalden bestrooid, dempte de hoefslag van het paard. De prins liet de teugels glippen en staarde droomerig voor zich uit — boven zijn hoofd ruischten de dennen in den avondwind.

Een omgevallen den lag dwars over den weg, en daarop zat een klein meisje bitter te schreien. Een groote grauwe zak lag naast haar bloote voetjes op den grond.

De prins sprong van zijn paard en ging naar haar toe. Op zijn vriendelijke vraag hief zij het hoofdje op, en twee groote blauwe oogen vol tranen keken hem verschrikt aan. Maar hij stelde het bevende kind met een glimlach gerust, en ging naast haar zitten. En met haar klein handje begraven in zijn bruine vuist vertelde zij hem haperend — hoe zij paddestoelen had gezocht in het groote bosch, en verdwaald was, en van vermoeden en honger had zitten schreien op den boomstam. Haar vader was kolenbrander, en hun hutje stond midden in het wilde woud.

Toen tilde de prins haar lachend op, en zette haar op zijn paard. Hij slingerde den zwaren zak over zijn eigen schouder, en toen ging het langzaam verder, het woud in. Het kind sloeg haar armpje om zijn hals, als hij naast haar ging, en haar helder stemmetje babbelde onverpoosd.

Zij dwaalden een langen tijd, en reeds duisterde het tusschen de stammen, toen zij in de verte het venster der hut zagen wenken als een ster.

Ondertusschen was het kleine mondje gaan zwijgen; het blonde kopje zonk op den schouder van den prins, en het kleine boschkind sliep gerust, terwijl het paard met behoedzamen stap voorttrad.

Zóó kwamen zij aan de armelijke hut, waar de kolenbrandersvrouw hem tegemoet vloog met een blijden kreet, en de prins legde het slapend kind in haar uitgestrekte armen.

Dien nacht sliep prins Waldemar in de kolenbrandershut.

Het vroege morgenlicht vond hem wakker — vroolijk en ongeduldig zijn tocht voort te zetten. Het ros hinnikte hem tegen, toen hij uit de hut trad — de boomen glansden in de zon als bronzen pilaren, en diamanten dauw lag gestrooid over het mos. — Een blijde lijster floot in de takken.

De prins sprong in het zadel — de magere, moede kolenbrandersvrouw stond op den drempel der hut, en schudde het hoofd.

„Daar is zulk een woud als waar gij van spreekt, heer,” zeide zij, „maar het is ver weg — dagen en dagen ver — en de weg is woest — en eenzaam — en gevaarlijk. Niemand keert er ooit van terug.—”

Daar klonk een helder stemmetje, als een zilveren bel, van achter de hut, en het kleine boschkind kwam aanloopen, haastig — op haar bloote voetjes over de naalden en mos — haar krullen waren als gouden schuim rond haar gezichtje. Zij trippelde zacht op ruiter en ros aan, en stak haar beide armpjes omhoog. — De prins lachte, en met één forschen zwaai zat zij voor hem in het zadel.

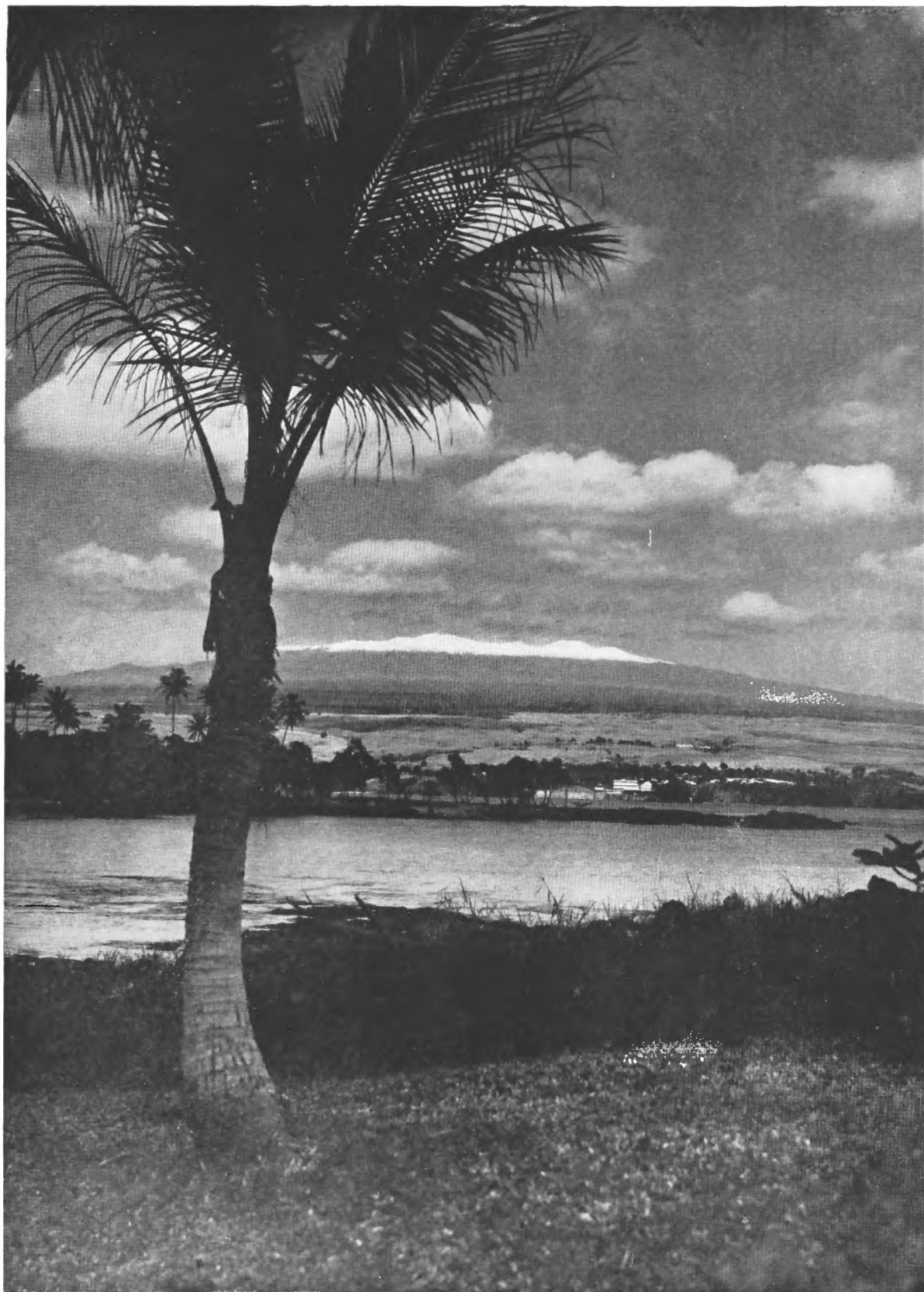
Haar lachen rinkelde als zilver door het stille bosch — in het stijfgeknepen vuistje hield zij een knikkend blauw klokje.

Diepe rimpels fronsten zich boven de blauwe oogen, toen ze met onhandige vingertjes poogde de bloem op zijn wambuis te steken. De prins



liet haar lachend begaan. — Toen het gelukt was, sloegen plotseling twee kleine armen om zijn hals, en een zacht krullig kopje nestelde zich tegen zijn schouder.

(Wordt vervolgd).



Hawaiï-eilanden.

De stad Hibo.

ONS KAMP. ¹⁾

I.

Aan Lien in Kampen:

JE hebt mij gevraagd direct te schrijven hoe mij het kampeven in Hellendoorn bevalen is. Nu kind, ik heb je veel te vertellen, hoor maar. Ik zal het je zoo uitvoerig en nauwkeurig mogelijk beschrijven.

Reeds drie maal had mijn begeleider gevraagd waar het kampeergebouw van de „Jonge Vrouw” was.

„Bij het Station, Kampeergebouw 3” klonk het den laatsten keer.

„Dank U wel!” antwoordde mijn dikke begeleider en sjarde zich weer op zijn motorfiets.

„Zullen wij maar niet terugkeeren B., ik heb er niets geen zin in,” steunde ik, terwijl ik den motregen van mijn neus veegde.

„Ach kind, wij zijn er aanstonds, ga maar weer zitten.” Tuf, daar ging het weer en waarlijk even daarna zag ik „Kampeergebouw 3”. De motor stopte. Met een wip was ik van de duo en voelde plotseling het benauwende, vreemde, onbekende.

„Ziezoo, dank je wel; ga nu maar gauw. O! ik ben zoo nat en vuil...” stotterde ik in één adem en stak machinaal mijn hand uit naar een lachende juffrouw, die zich aan mij voorstelde en daarna naar een tweede juffrouw, die vroeg of ik Fie was. Ik volgde haar naar binnen, mijn vriendelijken begeleider geheel vergetend en zag in mijn verbeelding een heel regiment meisjeshoofden, die naar mijn ondergespatte motor-kousen keken en misprijzend hun oogen over mijn scheefhangend hoedje, waar futteloos mijn piekharen onderuit hingen, en mijn verregende kleedij lieten gaan.

Ik nam plaats op een stoel bij de tafel en een beklemd gevoel deed mij verlegen mijn oogen neerslaan. Ik friemelde zenuwachtig mijn lange vingers in elkaar en gaf verstrooide antwoorden op de vriendelijke vragen van de leidsters.

Ik voelde welk een slechten indruk ik moest maken. Al de meisjes zagen er zoo frisch uit en zaten zoo keurig netjes in een boek te lezen en ik..... ik had modderhanden, verwarde haren en mijn beige kousen waren door benzine-olie

gestreept. Nu en dan bemerkte ik, dat een meisjesoog nieuwsgierig van haar boek opblikte om mij van top tot teen op te nemen.

O, ik vond het een ramp!

.....Tuf, tuf....; met een ruk keek ik op. „B”, zuchtte ik en stond in een sprong weer bij zijn motorfiets.

„Je handschoenen Fie, die voelde ik nog in mijn zak. Hoe gaat het?”

„Och B”, zuchtte ik, „laat mij maar weer mee terug. Ik heb het al gezien, het is niets voor mij!”

„Ben je mal,” lachte hij en wendde zich vrijpostig naar de leidster, met wie hij een praatje maakte. Ik keek bewonderend naar hem. B. was nooit verlegen en altijd direct met iedereen op vriendschappelijken voet. Opeens vroeg ik moedig: „Vindt U het goed, dat ik even meeloop naar het Station om te vragen of mijn koffer al aangekomen is?”

De juffrouw willigde mijn verzoek in en klagend strompelde ik naast B. voort, die het geval zeer amusant scheen te vinden en om mijn ernstig-donker gezicht schaterde.

„Bah! Ik schaam me dat ik er zoo gehavend ben aangekomen, moet je eens zien,” bromde ik, terwijl ik naar mijn schoenen wees.

B. bekeek mij nu oplettend en het scheen toen ook tot hem door te dringen, dat ik er niet bepaald „damesachtig” uitzag. Hij nam mij mede naar het hotelletje tegenover het Station. „Hier wachten wij tot je koffer aankomt, dan kun je je direct wat opknappen, als je teruggaat,” troostte hij mij en probeerde achtereenvolgens



Een gedeelte van de club.

Foto van Mej. G. Wagenaar.

¹⁾ Hier volgt een verslag over ons eerste kamp. Het is zoo prettig gesteld, dat we het in afwachting van andere verslagen, maar dadelijk plaatsen. *Red.*

mijn neerslachtigheid en tegenzin weg te praten, wat hem glansrijk gelukte.

„Ziezoo,” zei hij stralend, „nu krijg je van mij nog een hartversterkertje an dan gaan wij.” Lachend dronken wij nu op het welzijn van de „Kampeerstes.” Voordat B. mij verliet moest hij mij echter nog beloven, dat hij mij terug zou komen halen als ik het er niet prettig vond, wat hij stellig zou doen. Na een handdruk tufte hij weg en stapte ik voor de tweede maal het Kampgebouw binnen, waar mijn vergeten koffer al te wachten stond. Snel verkleedde en verfrischte ik mij, waarna ik veel meer op mijn gemak kwam. Toen ik de zaal binnen trad keek ik de meisjes vrijmoedig aan, wetende dat mijn handen nu schoon waren en mijn piekharen netjes glad tegen mijn hoofd lagen. Nogmaals probeerden de vriendelijke leidsters een gesprek met mij aan te knopen en al vertellend van de motorpech brak langzaam het ijs.

Den eersten avond zouden wij te gast zijn bij den Dominee van Hellendoorn. Ik was laat aangekomen en het duurde niet lang of wij begaven ons naar de pastorie.

De lucht was grauw; ook bij mij was het triestige nog niet geheel weg, maar langzaam klaarde het op. Ik voelde dat mijn natte, modderige plunje en mijn verbeelding de grootste schuld hadden..... Bij den Dominee werden wij in den tuin ontvangen en schaarden ons rondom de radio.

Een meisje dat naast mij zat, vertelde, dat

zij al een mooi tochtje naar den „Eelerberg” gemaakt hadden. „Het is jammer dat je zoo laat gekomen bent,” eindigde zij vriendelijk. Ik vertelde haar op mijn beurt van mijn motortochtje en toen stelde zich het aardige meisje voor als „Gré”. Dat was het verpleegstertje uit Krommenie, later genoemd „Krommenietje”. Het gesprek werd steeds levendiger. Wij probeerden elkaar bij de namen te noemen. Het werd gezellig, de vreemdigheid zakte weg en toen wij aan het eind van den avond huiswaarts keerden, gaven wij elkaar vertrouwelijk een arm en de nieuwsgierige blikken waren veranderd in vriendschappelijk-lachende. Ik kwam naast Krommenietje te loopen, die allerlei verhalen uit het ziekenhuis deed. Toen wij langs een boerderij kwamen, mochten wij uit een hooiberg volop hooi trekken om er onze hoofdkussens mede te vullen. Nu werd het leuk! Wij liepen lachend met ons hoofdkussenvulsel onder den arm en de leidsters zetten een lied in. Hé! Nu was alle verlegenheid bij mij verdwenen. Het was alsof wij elkaar reeds jaren kenden. De triestigheid buiten was ook weg en had plaats gemaakt voor een laat vriendelijk zonnetje, dat vergenoegd op ons lachend troepje neerkeek en ons bij het wegsterven van het avondrood mooi weer beloofde.

Toen wij thuis kwamen werden de kussens opgebeld met het frissche hooi; daarna werd er knus thee gedronken en gezongen, waarbij „Viooltje” ons begeleidde. Wat was deze eerste avond reeds gezellig! Een voldoenende tevredenheid deed ons tegen elkander glimlachen. Wij kwamen elkaar meer en meer nader; morgen zouden wij de dikste vrienden zijn, neen, nog eerder!

Voor dat wij naar bed gingen deelde een der leidsters ons de plannen van de redactie der „Jonge Vrouw” mede. Ja, we zouden een wedstrijd houden in het verslag geven over het Kampeleven en in het kieken. Het voorstel werd met algemeen gejuich begroet.

Daarna werden de notitieboekjes „met de mooie *ronde* hoekjes” uitgedeeld, welke den eersten avond blanco bleven, doch later goed van pas kwamen. Ze gingen toen van hand tot hand voor handteekeningen, adressen en aardigheden. Wij prezen de redactie zonder



Aan Tafel.

Foto van Mej. P. A. v. d. Bergh.

ophouden. Dezen avond maakten wij ook kennis met de „Zwolsche Lekkerbekjes”. Mijnheer Bosch, mogen wij U voor Uw lumineus „Lekkerbekjesplan” hartelijk dankzeggen! Of ze lekker smaakten? O! Iederen morgen schudde ik de lekkerbekjeskrumels uit mijn lakens. Neen, niet voor het eten, maar in bed! Dan kon je onder het vertellen zoo fijn de krentjes er uit pulken en onze volle monden dempten dikwijls aangenaam onze te luide grappen.

Nu werd het tijd om te gaan slapen. De leidster las ons een hoofdstuk uit den Bijbel voor en dankte met ons gezamenlijk. Wij wenschten elkander „welterusten” en dachten gauw te gaan slapen, want het was toch wel een vermoeiende dag geweest, maar jawel, wij wisten toen nog niet dat Krommenietje al de oude mannetjes van het Ziekenhuis moest schrijven.

Toen het licht uitgedraaid werd, kwamen de zaklantaarns voor den dag. Ik lag tegenover Krommenietje, die recht op in bed zat en met tusschenpoozen op haar potlood beet.

De eerste nacht was koud en ik rilde. Daar was niemand om mij in te stoppen; mijn lange beenen staken over den rand van de krib. Ik rukte wat naar boven, waardoor ik een spier in mijn knie verrekte. Ik kreunde, gaf een gil. Krommenietje richtte haar lantaarn op mijn gezicht om de uitwerking van de pijn te zien en naast mij vroeg een blond meisje met een grappig Groningsch accent of het erg was met de spit in mijn knie.

„Och, mijn hoofd ligt zoo diep en ik heb het zoo koud; thuis stopt mijn vader altijd mijn rug in. Nu lig ik zoo bloot,” geeuwde ik terug en zat opeens recht op in bed. Ik grabbelde in mijn koffer naar mijn jersey, dat ik over mijn nachtop aantrok en legde mijn mantel over mijn voeten. Ik was nu klaar wakker. „Willen jullie een mentholbonbon?” vroeg ik in de duisternis aan de diepbedolven hoofden. „Ja, graag!” Wij zaten nu allen recht op en ik mikte er in elk bed één, waarna de gedaanten weer wegdeden. Juist wilde ik mij op mijn zij gooien, toen het Groningsch meisje „Stoutje” opeens haar bonbon uitspuwde en gierde: „Griet, griet, bah, bah, dat is een kamferballetje om de mot te verjagen. Zeg, heb je die uit je Zondagsche hoedendoos gehaald? Bah! wat een smaak!” Ik keek verongelijkt naar de bezogen lekkere mentholbonbon in het paadje tusschen ons bed en ontdekte toen een vies beest bij mijn schoen. „Kijk eens wat een kanjer van een beest,” schreeuwde ik. In een oogwenk hingen Mimi en Stoutje over het randje. „Zet je koffer er op, sla hem dood met je schoen,” gilden ze beiden. „Neen, mijn bril zit in mijn schoen, dan sla ik

dien ook kapot, pak jullie hem maar,” raadde ik aan. Veel belangstelling werd er getoond voor het glibberdiertje, dat nu wreed met een schoen werd vermorzeld. „Het is een Steenbeest, kinderen,” beweerde Stoutje wijselijk. Algemeene hilariteit! Alleen Krommenietje schreef ongestoord verder. „Zeg, Krommenie, ben je nu nog niet klaar, wat schrijf je die patiënten toch allemaal?” vroegen de anderen belangstellend. „Och, ze vraagt natuurlijk, hoe het met hun blindedarmen en hun baardjes gaat,” werd er gezegd. Wij gleden weer onder de dekens.

„Mag ik mijn beenen bij jou steken, ze zijn zoo koud,” vroeg ik aan onze jongste telg van 18 jaar, die naast mij lag. Direct was zij met haar warme kuiten bij mij en begon mij toen vertrouwelijke verhalen te doen. Ik luisterde belangstellend naar de sentimenteele liefdesontboezemingen. Toen vroeg ze mij of ik al de boeken van „Courths Mahler” gelezen had. „O, heerlijk, zij kende ze bijna uit 't hoofd. Nu las ze de „Erf tante”....”

„Geef me nog eens zoo'n kamferballetje,” gilde Iebie uit den versten hoek van ons slaapverblijf. Het grappige gesprek met de schwärmende bakvisch was gestopt en opnieuw werd het een ge-gooi met bonbons. Er werd geklopt aan de andere zijde. Een oogenblik verstomde ons gelach en gepraat. „Wat is het rustig in de mannenafdeeling”,¹⁾ werd er nuchter opgemerkt. Toen begon de z.g.n. mannenafdeeling te schateren en aan ons te roepen.

Twaalf uur sloeg het dorpsklokje. „Het is nacht, zou je dat dievenlantaarntje niet uit willen doen. Het slot van je minnebrief behoef je niet zoo te rekken; alle lieve woorden hebben toch dezelfde beteekenis,” waarschuwde ik de ijverige verpleegster. „Ik ben zoo op dreef, ik kan niet ophouden,” klonk het vermoeide antwoord. Toen begonnen wij met z'n allen te helpen den liefdesbrief te eindigen. Ik stond paf van al de liefdesuitdrukkingen die er gebezigd werden. Stoutje noemde er wel twintig achter elkaar. Krommenietje schaterde en zette, geheel in de war gebracht, er nu werkelijk een punt achter. De brief werd achter haar hoofdkussen gestopt, het lantaarntje ging uit en met veel lawaai strekte zij zich op haar legerstede uit, om volgens haar eens heerlijk te droomen.

Het klonk langs het rijtje: „Goeden nacht; slaap lekker!” Doodstil werd het in het kamp-huis. Ik keek eens rond. Grappig al die kribben. Het maantje keek fantistisch door de twee ramen en belichtte vroolijk de donkere en blonde

1) Niet letterlijk nemen, s.v.p.



De goote wasch.

Foto van Mej. G. Wagenaar.

meisjeshoofden. Leuk al die houdingen zoo te zien. — Gek, nu hadden wij in het donker, in onze nachtponnen en hangende haren de rechte vriendschap gesloten, elkaar leeren kennen zooals wij waren. Waren dat nu de „stijve, saaië meisjes,” zooals ik tegen B. gezegd had? Het was alsof ik ze al altijd gekend had. Waar was nu het vreemde? „Ik ben een dwaas!” overlegde ik wijs en sloeg vol blijdschap mijn arm om mijn hoofd. Het duurde nog lang voordat ik sliep, ik voelde mij zoo blij.....!

„Fijtje, och Fijtje, snurk toch niet zoo, draai je toch eens om.”

„Hè, wat is er?” Verward wischte ze de slapers uit de oogen en keek soezelig rond.

„Ik ben wakker geworden van je gezaag, je lijkt wel een ouwe kerel,” verklaarde ik haar.

Groot gestommel in de „mannenafdeeling.” „Wij hebben ons verslapen, half negen,” gilde Klaas achter het beschot. In een oogwenk zaten wij rechtop.

„Drachtweer!” Het zonnetje lachte ons vriendelijk toe, alsof het zich vermaakte om het verwarde troepje met de slapende gezichten. Wij wenschten elkander hartelijk „goeie morgen” en rekten ons eens uit. Toen werd het een doorelkaarloopen van belang. In onze nachtpon of onderjurk liepen wij met waschblikjes, handdoeken en tandenborstels naar de pomp, die zich naast het Kampeergebouw bevond. Daar was het al een vroolijke boel; gepomp en geploeter van belang. Is het niet heerlijk zoo in je nachtpon in de vrije natuur te mogen loopen, zonder door iemand gestoord te worden, hier tusschen het hooge koren? Ik bleef met mijn waschblikje onder den arm even peinzend staan en tuurde naar de bosschen in de verte, over het koren dat

zacht wuifde. Het warme zonlicht straalde over mij heen. Ik keek omhoog; de wiggeworden wolkjes dreven licht weg. Het waren de laatste wolkjes. De heele week bleef de hemel helder en blauw en mijn stemming zonnig. Ik zuchtte diep en lachte en liep op lichte voeten naar het troepje kameraden. Krommenietje kwam ineens met haar fototoestel. „Blijf zoo staan, Kamferballetje, dan zal ik je kiekien.” Ik hield met mijn ééne hand mijn mager vlechteje in de hoogte, terwijl ik met mijn andere hand het heerlijke frissche water langs mijn nek liet loopen en voordat ik het wist had ze mij geknipt.

Om negen uur zaten wij allen reeds aan de lange gedekte tafel geschaard en maakten plannen, toen een luxueuse fotograaf met een auto ons kwam storen. Drie foto's voor twee kwartjes was niet duur en onmiddellijk na het ontbijt werden drie aardige kiekjes genomen. Toen dit gebeurd was gingen wij zwemmen, terwijl de kooksters voor de bloemkool en de rijst zorgden.

Wij moesten dwars door een hobbelige weide fietsen en kwamen nu aan een diepe breede beek, waar rondom koeien graasden. Links waren de kleedkamertjes gebouwd, rechts was de Regge. Spoedig liepen wij in ons zwemcostuum naar het trapje toe. „Koddig is het hier, kijk eens wat 'n mooie waterlelies,” zei het Amsterdammertje. Tine ging voorop. „Vreeselijk, wat is dat beekwater koud,” gilde ze en sprong gauw terug op het lange plankier naast den over. De koeien keken ons verwonderd aan. „Brr... wat ijsig!” Met kleine kreetjes en gilletjes maakten wij ons „door”. Beekwater is werkelijk veel kouder dan water in een zweminrichting. Wij zwommen nu de breede en lange waterplas af. Ik draaide mij op mijn rug en boog mijn hoofd in het water, keek in het diepe blauw van de lucht en liet mij wegdrijven, terwijl ik mijn armen als roeispanen gebruikte. Ik boog mijn hoofd zóó diep, dat het onder water geraakte en maakte grappige luchtbelletjes. O! Ik voelde mij zoo jong, zoo jong en alles tintelde in mij van levensvreugd.

Ik scheerde nu snel met mijn lange lichaam door het ijskoude water totdat mijn ledematen verward kwamen met de stengels van de blanke waterlelies. Was dat niet idyllisch? Te zwemmen tusschen waterlelies, met koeien aan den kant en boven je een strakke blauwe lucht? Was dit geen heerlijk vrij leven? Voelde je hier niet hoe jong, hoe veerkrachtig en sterk je was? O! heerlijk Kampelevén, dat ons voor een tijdje wegrukte

uit het drukke-zorglijke-rumoerige leven en ons bracht — jong bij jong — in deze ongestoorde, rustige natuur, waar wij met volle teugen genoten.

Na een kwartiertje gezwommen te hebben, klommen wij naast elkaar op het plankier en schudden de glinsterende waterdruppels af. Nu werden de „Zwolsche lekkerbekjes” opgediept, die wij mee hadden gekregen en we lieten ons haar in het zonnetje drogen, terwijl onze beenen leuke kringen in het water schopten. Toen de „Lekkerbekjes” op waren, liepen de anderen in hun onderjurk wat door de weide heen, de handdoeken om het hoofd geslagen. Ik lag languit op het plankier, mijn hoofd rustend op mijn uitgespreide handen en droomde.... waarvan?.... Fijfje lag in het gras en snurkte weer. Wij konden er niet genoeg van krijgen en bijna niet vertrekken, maar wij



Lekkere Bloemkool.

Foto van Mej. M. v. Dijk.

kregen honger en dachten aan de bloemkool met het *lekkere sausje*, die Krommenietje zoo smakelijk had bereid.

VERZAMELHOEKJE.

Slijpplanken.

Wie heeft niet te worstelen met doffe messen? In het „Algemeen Handelsblad” geeft een lezeres aan, hoe met weinig kosten een goede slijpplank te vervaardigen is. We lezen:

„Je neemt een stevig plankje, b.v. 10 cM. breed. Daarover spijker je een stuk van een ouden buitenband van een fiets, met een effen oppervlakte, den rubberkant boven. Je spijkert het stuk op de kanten van 't plankje vast. Je strooit er vóór 't gebruik wat amarilpoeder over. In korten tijd slijp je de messen glad en ze krijgen geen krassen. Zijn ze wat erg stomp, dan moet je ze vóór 't slijpen op een aanzetsteen waf scherp maken.”

De Amerikaansche Vrouw.

De Engelsche schrijfster Mary Borden, teekent de Amerikaansche vrouw aldus:

De Amerikaansche vrouw is te zelvertijd zeer onwetend en zeer licht te ontroeren. Fysisch wordt ze aldus getypeerd door hare Engelsche zusters: ze heeft mooie voeten, dunne enkels en een dunne stem met tremolo. Ze is nooit stil, maar altijd gracievol. Ze praat onophoudelijk. Ze is bang voor stilte en eenzaamheid. Ze houdt van lawaai, drukte en groote menigten. Voor alles houdt zij van verandering. In haar land beteekent verandering groei. Zij is een machine. Zij lijkt onverschillig, langouereus, fijn. Zij is

onverzagdigbaar, onvermoeibaar en verteerd door ambitie.

Sensatiezucht.

De N. Ct. schrijft o.m.:

Vrouwen houden van sensatie en geheimzinnigheid. Ze hooren en vertellen graag griezelige gebeurtenissen en schandaaltjes, beschrijven operaties en ongelukken en hebben in haar boeken veel meer liefdesavonturen beleefd, in smart gezwelgd en trillende ontroering ondergaan dan de man.

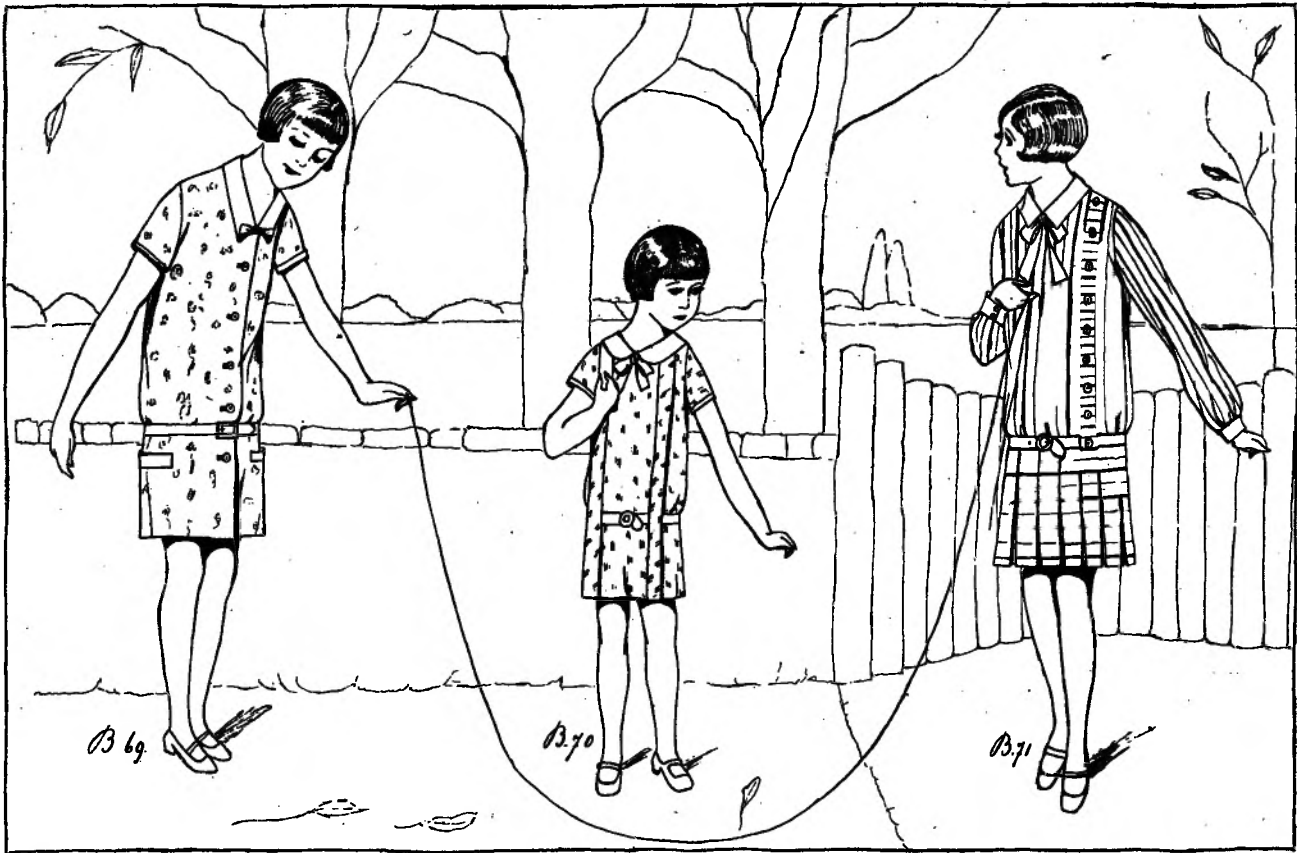
Een vrouw ondergaat minstens even graag moord- en griezelschiedenissen en films als de man, maar zij zoekt daarin allereerst de koude rilling, de adembeklemmende sensatie, terwijl de man meer geboeid wordt door de snelle actie in het gebeuren.

Waaruit deze sensatiezucht te verklaren?

Wellicht uit de behoefte naar evenwicht in de menschelijke natuur.

Wat het dagelijksch leven van sleur en burgerlijke centonigheid de vrouw onthield, zoekt zij onbewust aan te vullen door een overdaad van in gedachten doorleefd avontuur, dat de grauwe kleur van het alledaggeven opmontert met wat rooden schijn.

Geeft de N. Ct. de goede verklaring? Ons komt ze een beetje oppervlakkig voor. En is het waar, dat speciaal de vrouw van sensatie houdt? Een onderwerp voor onze lezeressen.



ONZE KLEEDING.

HET heeft zijn voordeel, meenen we, een enkele maal van de gewoonte om dameskleding te behandelen, af te wijken en eens kinderjurken te beschrijven.

We vertrouwen, dat we hiermede meerderen een genoegen zullen doen. Het gebeurt immers heel vaak, dat groote zus te hulp wordt geroepen, als de kleineren iets nieuws moeten hebben.

B 69 is genomen op den leeftijd van 12 jaar;

B 70 is voor een 7-jarig meisje; en

B 71 is een jurk voor den 13-jarigen leeftijd.

B. 69. Meisjesjurk voor den leeftijd van 12 jaar.

Hiervoor nemen we gebloemde mousseline.

Benodigd is: 2 M. van 80 cM. breedte.

Bij deze opgave rekenden we op een halve bovenwijdte van 42 cM.; voor de lengte van de jurk namen we 90 cM.

Voor den kraag, de ceintuur en de biezen langs de zakinsnijding nemen we effen mousseline; hier-voor is een halven M. voldoende.

De jurk sluit geheel met knopen en knoopsgaten. Het verdient echter aanbeveling om het

gedeelte onder de ceintuur dicht te naaien. We voorkomen dan, dat de jurk met het gaan zitten opengaat.

Op bijgaand *knipoverzicht* vinden we de deelen als volgt:

Fig. 1 is *het voorpand*.

Fig. 2: *het rugpand*.

Fig. 3: *de mouw*.

Normaalpatronen à f 0,65 fr. p. p.

Voor andere maten, dan de hier genoemde zende men f 0,15 meer. —

B. 70. Kinderjurk voor den leeftijd van 7 jaar.

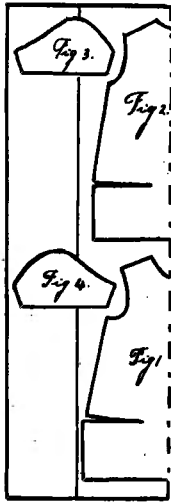
't Mooist hiervoor is stof met een klein blokjesmotief of geruite stof: dan komen de schuine biezen 't meest tot hun recht.

1,50 M. stof van 80 cM. breedte is genoeg. We rekenen hierbij op een lengte van 69 cM. en een halve bovenwijdte van 39 cM.

Een effen kraag en dito ceintuur



B 69



B 70

Ze worden met een onzichtbaren steek op de jurk genaaid.

Het gedeelte bij de ceintuur blijft los; zoodoende kunnen hier de plooiën *over* de ceintuur vallen.

Normaalpatronen op bovengenoemde maten à f 0.60 fr. p.p. Voor een anderen leeftijd f 0.15 meer.

B. 71. Meisjesjurk voor den leeftijd van 13 jaar.

Gerekend op een halve bovenwijdte van 44 cM. en een lengte van 0,95 M hebben we voor deze jurk noodig, 2,70 M. stof van 90 cM. breedte.

Gestreepte stof, we zien dit dadelijk, is voor dit model het mooiste.

De dwarse rok, met de aangeknippte dwarse bies, die op het rechte lijfje gezet wordt, dit alles vormt samen een mooi geheel met kraag, manchetten en ceintuur van effen stof.

Laatstgenoemde deelen kunnen we, dit spreekt wel van zelf, zeer geschikt maken van een kleur, in harmonie met de hoofdkleur der jurk.

Voor den strik kunnen we zeer geschikt één der kleuren van de streepen nemen.

Nu nog iets over *het knippen van de jurk*: Eerst wordt de rok langs de lengte van de stof geknipt (zie fig. 1).

De rok krijgt dus in 't geheel maar één naad. We zorgen, dat deze valt naast de plooi, waaraan de bies is aangeknippt.

Omdat de stofbreedte niet voldoende is voor de lengte van deze bies, zullen we hier een klein gedeelte moeten aanzetten.

Bij gestreepte stof is dit geen bezwaar. Immers, als we den naad precies langs een streepje naaien, zal er al heel weinig van te

garneert op gewerkte stof heel mooi: $\frac{1}{2}$ M. is hiervoor noodig.

Hieronder gaat de verklaring van *het knipoverzicht*:

Fig. 1 is *het voorpand*.

Fig. 2: *het rugpand*.

Fig. 3 en 4 *de mouwen*.

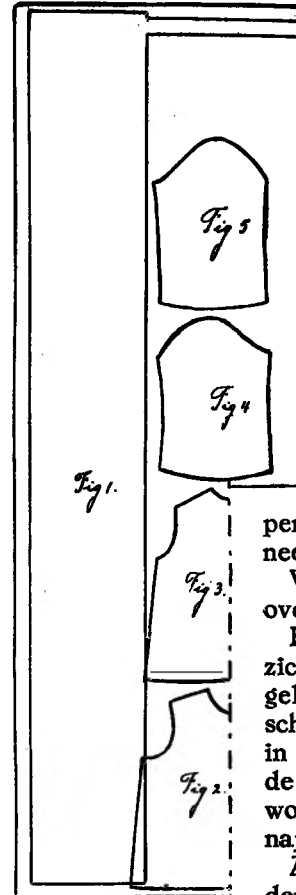
Vóór we fig. 1 en 2 knippen, vouwen we de stof zoover dubbel als hiervoor noodig is.

We kunnen dan naast elk pand één mouw knippen.

De overige stof wordt gebruikt voor de opgezette plooiën.

Deze knippen we tweemaal zoo breed als 't patroon aanwijst.

Daarna naaien we ze aan den verkeerden kant dicht; vervolgens keeren we ze om.



B 71

jongere zusjes werken, dan zullen we van tijd tot tijd nog eens een kindermodelletje geven.

Normaal patroons à f 0.65 fr. p.p. Voor een anderen leeftijd 15 cent extra.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen enz., richt men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw”, Baarn.

A. BALDER.

zien zijn. De overgebleven stof wordt dubbel gevouwen.

Hierop zien we:

Fig. 2: *het voorpand*.

Fig. 3: *het rugpand*.

Aan beide panden zullen we op zij een gedeelte moeten aanzetten.

Naast de mouwen houden we een gedeelte stof over, die we hiervoor kunnen benutten.

Fig. 4 en 5 zijn *de mouwen*.

Vóór we deze knippen leggen we de stof open neer.

We knippen ze in tegenovergestelde richting.

Dit laatste modelletje leent zich uitstekend voor de dagelijksche dracht van een schoolgaand meisje. Zoowel in dunnere stof (zephir, toile de soie) als in een warme wollen stof voor als het najaar wordt.

Als het blijkt dat er onder onze lezeressen velen zijn, die graag eens voor de

OOSTERBEEK
 NAAR DE **LOV** VOOR UW
MEUBELN
 30 MODELKAMERS
 TER BEZICHTIGING
 KEURIG INGERICHT.



Kameraden.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

OOK DIT IS: MODERN VROUWENLEVEN.

ER wordt, en dat niet het minst in onze kringen, nog al afgegeven op de moderne vrouw. Als type stelt men het volgende portret: kort haar, korte rokken, een cigaret (dit wat het uiterlijk betreft) en naar het innerlijke: voor en boven al een groote leegheid en oppervlakkigheid; absoluut geen trouw en een sterke mate van zelfgevoel.

Ik wil niet ontkennen, dat onze tijd dergelijke producten oplevert. Maar — is dit nu *de moderne vrouw*? En indien niet, is het dan eerlijk, haar enkel als zoodanig te teekenen? Zelfs mevrouw van Ammers—Küller, die wel niemand van eenzijdigheid zal vrijpleiten, schetst ons nog het beeld van het huiselijke en naar huiselijkheid verlangende meisje, terwijl toch ook eigenlijk Puck nog zoo kwaad niet is. Waarom ook die anderen, waarom ook het goede, dat deze tijden ons brengen, niet wat méér voor het voetlicht gebracht?

Natuurlijk heeft deze verzuchting, als alle verzuchtingen, een oorzaak. En ik zal u die vertellen.

Een tijdlang geleden schreef in de N.R.Courant mevrouw Wynaendts Francken—Dyserinck over een vergadering van vrouwen, die ze had bijgewoond in Duitschland. Het onderwerp was: de vrouw en de pers. Zij sprak er haar verwondering over uit, dat er daar zooveel *jonge* vrouwen aanwezig waren. Natuurlijk kwamen er enkelen vanwege de beroemde namen der spreeksters, zoo ongeveer drukte ze zich uit, maar voor het overgrootste deel was het zuiver belangstelling. In haar artikeltje meende ik de ondertoon te hooren: kom daar bij ons eens om! *Jonge* vrouwen, die in dergelijke dingen belang stellen!

De wensch kwam bij me op: kon ik mevrouw Wynaendts Francken eens meenemen naar samenkomsten, als ik zelf pas bijwoonde!

Ik dacht aan den tweeden Pinksterdag, met z'n schitterend weer, dat lokte naar buiten, naar strand en bosch. En aan de honderden meisjes, die er een lange of een vroege reis en vermoeiend wachten voor een nog dichte deur voor over

hadden, om dien dag door te kunnen brengen in een kerkgebouw, in warme zalen, waar gesproken werd over haar verenigingsleven en over onderwerpen, het vrouwenleven rakend.

Ik zag in mijn gedachten in een nog wat nietig Verbondsblaadje cijfers, die honderdtallen aanduiden, leden van een andere christelijke meisjesbond, die ook samen kwamen voor een eender doel.

Ik herlas de noodiging tot een conferentie, een samenkomst in kleiner kring, ook van jonge vrouwen, waar onderwerpen aan de orde kwamen als „Dante”, „Gezinsopvoeding”, „Huwelijkswetgeving”, „Jezus en het persoonlijk leven”, „Levensdiscipline” enz.

Ik dacht terug aan de oogenblikken in ons eigen kamp, als een van de meisjes zoo enthousiast van een of ander boek zei: „dat is toch zoo mooi” en de anderen dan invielen met weer andere titels. Het deed mij ontzettend veel genoegen, dat onder hetgeen genoemd werd feitelijk geen prullaria voorkwam. En daarna, toen in weer een anderen kring werd geconstateerd, dat een zeker, zeer goed uitgevoerd, maandblad, uitgegeven door een groote bond van jonge mannen, nog steeds moeite had er in te komen, voelde ik opnieuw zeer sterk de blijdschap om het feit, dat onze „Jonge Vrouw” het nu reeds tien jaar lang heeft volgehouden en — de feiten spreken — innerlijk en uiterlijk erop vooruit is gegaan.

Zeg ik nu dit alles, om onze vrouwelijke jeugd een pluim op den hoed te steken? Om haar te zeggen: ik ben met jullie tevreden? (Gesteld dat dit laatste hen iets kan schelen).

Absoluut niet.

Ik deed het, om haar, die dit lezen, opnieuw iets te doen zien en te doen voelen van de groote mogelijkheden, die God, in deze tijden, ook voor de vrouw openstelt.

Wij kijken wel eens teveel naar de schaduwen, en het goede, de zon, de zegeningen, aanvaarden we te zeer als vanzelfsprekend.

Maar het is niet zoo vanzelf gekomen, dat ook de jonge vrouwen hebben haar verenigingsleven; dat haar de vrijheid wordt gegeven met elkaar te genieten in kampementen; dat ze zich genoeg konden ontwikkelen, om in onderwerpen, als ik boven noemde, belang te stellen. Want ook dit laatste moet worden geleerd!

Misschien zijn er onder de tegenwoordige jonge vrouwen nog wel, die hebben moeten strijden, voor ze tot een of ander verlot kregen. Maar het is ook wel eens zoo, dat de aandrang lid te worden van een M. V., van een J. V. O. of wat dan ook van de ouderen moet uitgaan. Dat de jongeren niet dadelijk weten, welke voorrechten hen in dit alles worden geboden.

Ik schreef dit mede, omdat er ook onder ons nog wel eens zijn, die meenen: wij komen *in alles* bij de wereld ten achter. Zij moeten leeren zien, dat er terreinen zijn, waarop we de concurrentie aandurven, ja, misschien, wel eens vooraan staan. En dan ook dit weer niet, opdat we ons zouden verheffen, doch opdat we dankbaar zouden zijn.

Bovenal, opdat we zouden vragen: wat wil God nu, dat we doen zullen met al de voorrechten, die Hij ons schenkt. Zullen we de meerdere vrijheid, die ons gegeven wordt, misbruiken tot verkeerde doeleinden? Zullen we trachten naar al de ontwikkeling, die binnen ons bereik is, om daarmee onszelf te verrijken? Om straks in staat te zijn een vooraanstaande plaats in te nemen in eigen kring, in eigen verenigingsleven; misschien wel daarbuiten, in kring- of bondsbestuur?

Het is mogelijk, bezig te zijn met goede, met ernstige, met godsdienstige zaken en — toch daarbij onszelf te zoeken.

Of — zullen we dankbaar iedere mogelijkheid tot meerdere ontwikkeling, tot het verkrijgen van een breedere blik, aangrijpen, maar daarna: dit alles, en onszelf, neerleggen aan de voeten van Jezus, en Hem zeggen:

„Neem mijn leven, laat het Heer
Toegewijd zijn aan Uw eer”?

Waar ik tot sommige ouderen, die dit wel eens nodig hebben, met vrijmoedigheid zeg: „het moderne vrouwenleven is niet altijd zoo slecht, als gij dit voorstelt. Er is zelfs heel veel goeds, heel veel moois in,” daar bind ik met alle ernst onze jonge vrouwen deze laatste vraag op de consciëntie.

J. M. W.—W.

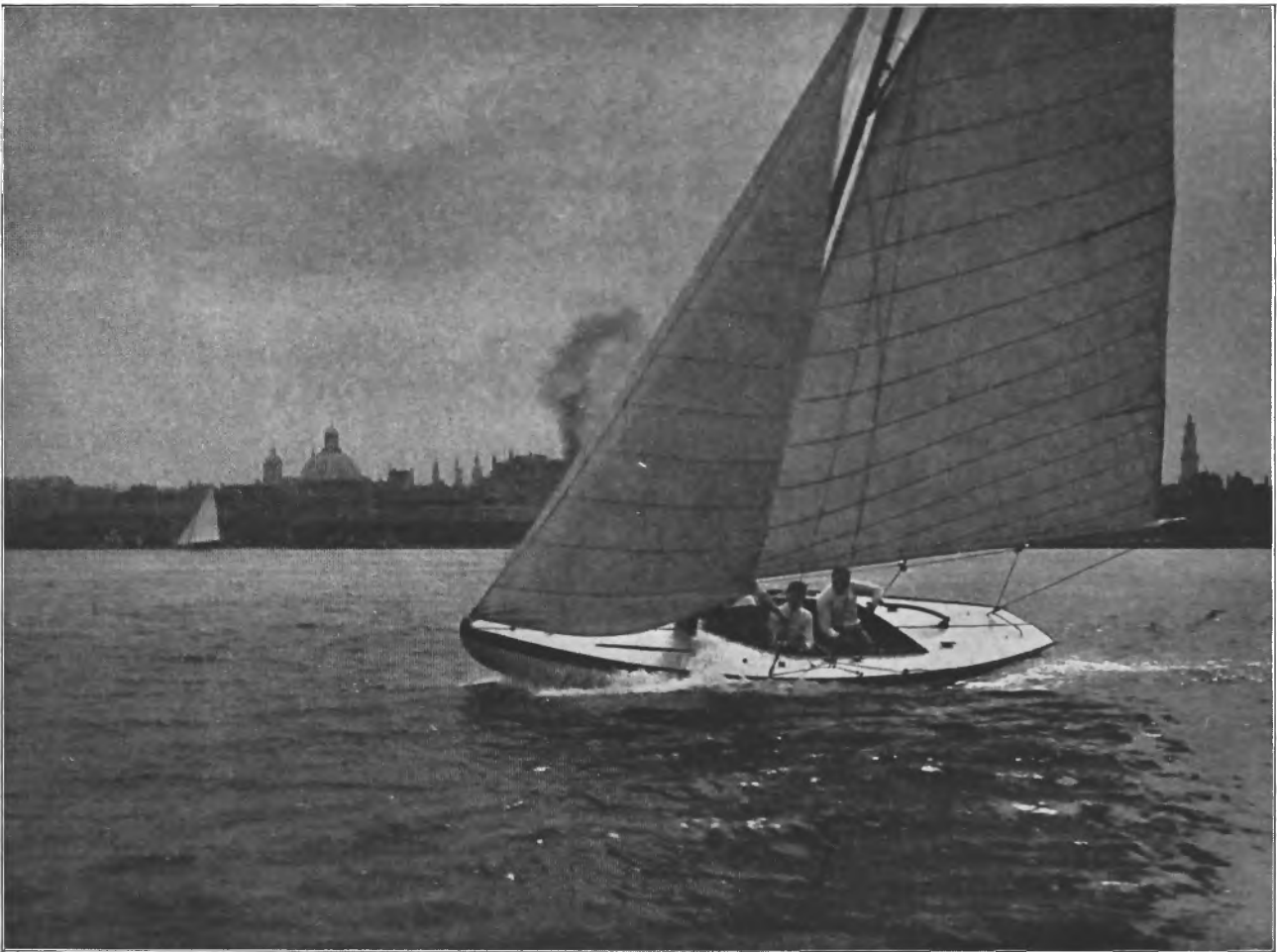
HEER, LEID MIJ IN DE STILTE.

Heer, leid mij in de stilte
en spreek Gij dáár met mij.
Ik kan Uw stem niet hooren
bij al 't gewar van woorden
der wereld, dat daar is om mij.

Heer, leid mij in de stilte
en spreek Gij dáár met mij.
Dat van Uw aanschijn blinke
en in mijn ziele zinke
Uw Godsgedachte over mij.

Naar een „morgengedachte”
van Renée de Benoît.

LENTEKIND.



Op het IJ.

Foto van D. F. Eberhardt, Hiltversum.

LANGS DE WEGEN.

„**D**AT is geen werk voor een jongen.” Heel wat aangeboden hulpvaardigheid, of ook wel redelijk gevraagde diensten, worden gladweg afgepoeierd met de leus, dat leden van het manlijk geslacht zich niet met huishoudelijke zaken hebben in te laten. En de jongen die het waagt, liefhebberij te toonen voor pannekoeken bakken of thee inschenken, krijgt van zijn kameraden den naam van „keukenpiet” of „tweede meisje.” Maar zou de man er minder manlijk, en, wat meer zegt, minder gelukkig om worden, als de algemeene opinie hem niet zoo verwoed van het huishoudelijk gebied vandaan bezemde?

Zie maar eens in deze zomermaanden de troepen kampeerdere op de hei, ze stoken hun eigen vuur en koken hun eigen potje, en komen zusjes of vriendinnen eens op bezoek om te kijken „wat die jongens er wel van terecht brengen,” dan serveeren ze wat trotsch hun volgens nieuw systeem gebrouwen chocolade met een restje van de „eigen-gebakken” pudding. En als ooit

duidelijk uitkomt het verschil in de manier, waarop een jongen of een meisje de dingen hanteert en aanpakt, dan is het juist wel in zoo'n genoegelijke mannenhuishouding. — Je vindt er vooral veel H. B. Sers en gymnasiasten onder, jongens, die 't heele jaar door zich moesten concetreeren op hun hoofdwerk, voor wie soms de mooiste lectuur tijdelijk is bedorven door het nuchtere uittreksel dat ze ervan moesten maken, en de praktische overweging: kan dat dienen voor mijn boekenlijst? — In de vacantie kunnen sommigen van hen geen boek meer zien, en hoe welkom is hun dan voor de verandering het huishoudelijke kokkerellen, dat hun aandacht boeit zonder die te veel in te spannen. Goede ontspanning bestaat immers niet uit niets-doen, maar uit het richten van de aandacht op een geheel ander gebied, en het inspannen van andere vermogens dan in het geregelde werk gebeurde. Ik weet iemand die hard blokte voor een examen, en die toen hij de kans ervoor schoon zag, zich

heel alleen in een klein huisje terugtrok om maar ongestoord te kunnen werken. Maar behalve zijn eten koken, moest hij daar alles zelf doen, en wie hem daarover beklaagde, kreeg ten antwoord dat hij het zonder die dagelijksche thee-zetterij en dat droomerige kopjes-wasschen zéker niet had uitgehouden. Want wie kan er nu van 's morgens tot 's nachts aan één stuk door met zijn hoofd werken?

De „Chr. Rotterdammer” schrijft over het doen van huishoudelijk werk door jongens:

„Zachtjes aan, heel langzaam en aarzelend wel is waar, gaan wij, hoe meer geperfectioneerd de verschillende hulpmiddelen en werktuigen worden, hoe duurder en veeleischer het huishoudelijk personeel — hier ook in de richting van het zelfhulp-systeem voor de huishouding. Niet zoo lang geleden werd tijdens de behandeling van een rechtszaak door den rechter gevraagd of de jongen, een zontje van een jaar of twaalf meen



Bloeiende Perentak.

ik — niet in het huishouden mee had kunnen helpen, inplaats van het meisje dat naar school gemoeten had. „Jongens konden dat evengoed, zelfs beter dan de meisjes, als zij er maar aangezet werden.”

Met die uitspraak is toen hier en daar wel een beetje gespot. We wonen hier in een conservatief landje en we vinden al heel gauw de dingen die niet zijn zooals ze altijd zijn geweest — een beetje „angstig” zou ik haast zeggen.

Ik voor mij echter geloof, dat men heel goed de kleine jongens er aan kan wennen mee te helpen in de huishouding. Ik ken wel gezinnen waar het gebeurt en dan vind ik, naar hetgeen ik er van zie, het systeem alleszins aan te bevelen. Waar men het in 't algemeen nog slechts dáár toepast waar alléén jongens en geen dochters zijn, daar dunkt mij, dat het juist ook bij gemengde groepen regel moet worden, omdat er bij de jongens dan het zonderlinge idee — „dat is alleen voor meisjes” een beetje uitgaat.

Het spreekt vanzelf: de schikking en regeling der huishoudelijke werkzaamheden, het zorgen voor de orde en voor de juiste sfeer, zal altijd voornamelijk vrouwenwerk blijven. Maar de kleine handreikingen die steeds en overal noodig zijn, kunnen evengoed door jongens en meisjes gezamenlijk verricht worden.”

En verderop wordt Mevr. van der Marel-Burg aangehaald, die op een reis door Amerika zooveel zag van het prettige samenwerken van man en vrouw in de practische Amerikaansche huishoudens. Nu zijn wij zoo ver nog niet, en ik vraag me sterk af of wij hier in Holland ooit wel zoo ver zullen komen, dat man en vrouw werk buitenshuis te verrichten hebben, zoodat het dus redelijk is, dat beiden ook de zorgen voor het huishoudelijk werk gelijk op dragen. En in 't belang van het intieme huiselijke leven, vooral in een gezin met jonge kinderen, zullen wij die tijden ook in 't algemeen nog wel ver weg wenschen. Toch kunnen we zoo heel veel in dit opzicht leeren van onze tegenvoeters op den wereldbol, Mevrouw van der Marel laat ons daar iets van zien, als zij vertelt van de Amerikaansche huizen:

„De flats, waarover men in Europa het meest hoort spreken, zijn alleen in het centrum der steden te vinden. Het meerendeel der Amerikanen woont in heele huizen, omgeven door een stukje grond.

Deze huizen verschillen, wat indeeling betreft, in het algemeen niet veel van elkaar en komen bovendien, wat aantal kamers betreft, veel met flats overeen. Gewoonlijk

heeft men één woonkamer, een eetkamer, een keuken met ontbijthoekje en bijkeuken, een badkamer en eenige slaapkamers, al of niet als zit-slaapkamer ingericht. Dikwijls hebben de huizen geen voordeur, maar gaat men over de veranda naar binnen en staat dan direct in de huiskamer. Van uit deze woonkamers loopen alle kamers in elkaar; de keuken is onveranderlijk naast de eetkamer; de verbindingsdeur is een tochtdeur, die naar weerskanten openzwaaien kan, onderaan zit een koperen plaat aan de deur om de deur met den voet te kunnen openschoppen, als men er met beladen armen doorgaat. De badkamer is steeds verbonden met een of meer slaapkamers. Is er een verdieping op het huis, dan staat de trap dikwijls in een der woonkamers.

Bij het inrichten van het huis let men voor alles op het praktische. De kasten zijn altijd ingebouwd, zoo ook het bad. In het Noorden bevindt zich de verwarmingskachel in het souterrain evenals de waschmachine en de waschbakken; dit alles behoort bij het huis. Bij de flats behooren tevens de lampen, het gasfornuis, de lancastergordijnen en de ijskast. Dit vereen-

voudigt de verhuizingen. Meubels heeft men zoo weinig mogelijk en snuisterijen, schilderijen, platen, vazen, beeldjes heelemaal niet. In de eetkamer vindt men een tafel met rechte stoelen, een buffet en dressoir; in de woonkamer een smalle langwerpige tafel, een canapé, een schommelstoel, een of meer fauteuils, ingebouwde boekenkasten en een bureau, altijd een gramfoon, dikwijls een radio en soms een piano. Ook in de slaapkamers ziet men altijd hetzelfde aantal meubels. In de kleine huizen ontbreekt dikwijls de aparte eetkamer; de badkamer echter nooit en hier wast zich de heele familie. De keuken is ideaal ingericht en ziet er altijd smakelijk en frisch uit, is voorzien van stroomend warm en koud water en alle moderne apparaten.

Hier kan een Amerikaan het geld aan besteden dat wij uitgeven aan luxe voorwerpen voor onze woonkamers."

En tenslotte raadt zij ieder, die een huis nieuw gaat inrichten, aan, toch vooral te letten op praktische indeeling van het huis, en op het aanschaffen van nuttige voorwerpen in de aller-eerste plaats, en dan pas de luxe voorwerpen.

ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Beste Line.

Je hebt nog over wat vrijen tijd te beschikken en zou gaarne iets voor anderen willen zijn. Dan meen ik iets zeer geschikt voor je te weten. Een kennis van mij doet veel aan blindenschrift. Dat is gemakkelijk te leeren, maar omdat het nogal veel tijd vraagt, zijn er niet zoo heel veel mensen, die er aan beginnen.

Er bestaat een bond voor zieken „Zonnewende" die ten doel heeft elkander door briefwisseling te vertroosten en te bemoedigen. Nu is er ook een afdeling voor de blinden in ons land, waar ook zienden aan mee werken. Je begrijpt hoe heerlijk het voor de blinden is, wanneer ze eens een briefje ontvangen van medelevende mensen. En nog een voordeel van dit werk is, dat men het thuis kan doen. Maar ik zou je aanraden zelf eens met deze juffrouw te correspondeeren. Zij zal je heel gaarne verder inlichten en als je er lust toe hebt den weg wijzen. Haar adres heb ik aan de redactie opgegeven, daar kan je het dus verkrijgen.¹⁾

Je kunt er zeker van zijn dat je door dit werk te doen veel voor anderen bent en omdat dit je bedoeling was meende ik je dit te moeten schrijven. Ontvang de vriendelijke groeten van een Boskoopse medelezere.

Beste Line.

Je vroeg in het j.l. nummer van de J.V. of iemand van je medelezerezen soms iets voor je wist, om in je leven, dat je niet bevredigde, verandering te brengen. Misschien kan ik je raad geven. Als ik tijd over heb, ga ik naar de arme mensen in ons dorp en vraag hun of ze niet wat naai- of breiwerk voor me hebben, dat doe ik dan natuurlijk gratis. Ik weet niet of je dit geschikt vindt. Misschien houd je niet van naaien of breien. Maar dan neem je 't me niet kwalijk hè? Ik kan je wel vertellen, dat ik het

¹⁾ Nog niet ontvangen. Wil de Boskoopse lezeres het even opgeven? Red.

heerlijk vind, om die moeders, van vaak groote gezinnen, wat te kunnen helpen.

En nu nog iets in het algemeen. Ik was blij dat Terva en andere lezeressen het voor „Liens dagboek" opnamen. Wat A.V. schrijft kan ik direct maar niet toestemmen. 't Is wel mooi, als we het hoofd rechtop houden en naar buiten gaan, regen en wind trotseerend, maar zou dat altijd gaan? Als onze weg gemakkelijk is en voorspoedig, ja, dan wel, maar als we met tegenspoeden te kampen hebben, als ons eens iets ontnomen wordt wat ons lief is en dierbaar kunnen we het dan altijd? Ik geloof het niet. Misschien voor de buitenwereld nog wel, maar in je dagboek, waar je toch je innerlijke gevoelens in opschrijft, moet je toch eerlijk wezen, daar moet je toch opschrijven hoe je je voelt. Als Lien schrijft dat ze na langen tijd van tegenslag soms tijden van inzinking heeft, begrijp ik dat volkomen. Gaarne zou ik hier nog wel eens wat over hooren. Als het van onze geachte Redactie mag. Ik vind zoo'n beetje kibbelen onder elkaar, terwijl je elkaar heelemaal niet kent, wel gezellig, jullie niet? ASTER.

Hooggeachte Dames.

Misschien zal de redactie mij, een der „heeren", geen plaats willen geven in deze rubriek, die alleen voor de dames bestemd is, maar ik wil het er toch op wagen¹⁾. Met „De Jonge Vrouw" heb ik althans iets te maken, want ik ben verloofd met een der lezeressen²⁾ en zoo nu en dan kijk ik wel eens een aflevering bij haar in. Ik vind het heel best, dat de dames het hebben over kleeding en handwerken en de inrichting van de woning en al die dingen meer, waarin een meisje belang stelt en belang moet stellen.

¹⁾ Bij uitzondering nemen we een heer in dit dames-geselschap op.

²⁾ Een gewichtig en geldend argument. Wij hebben heel wat verloofden onder onze lezeressen.

Depôts:

AMSTERDAM:
Haarl. straat 117.
Boeroestraat 13.

ARNHEM:
Kortestraat 5.

AMERSFOORT:
Langestraat 92.

HAARLEM:
Bakkenessergr.

WAGENINGEN:
Hoogstraat 30.

ZWOLLE:
Eiland 11.

ZAANDAM:
Hoogendijk 80.



OOK MET ELECTR. DRIJWERK

5 JAAR GARANTIE

Er is ook niets tegen, dat ze iets lezen over literatuur en vereenigingsleven en scholen voor meisjes en nog zoo veel meer.

Maar als ik, dames, zoo nu en dan uw tijdschrift eens inzie en vooral, als ik u zelf aan 't woord hoor in deze rubriek, komt toch wel eens de vraag bij mij op: Is dit nu misschien ter voorbereiding voor de taak der vrouw in huis en maatschappij? ¹⁾

Ik lees van bioscoopbezoek en bobbed-haar en werk voor andere meisjes en aanbevelingen voor verschillende vereenigingen, maar ik vind, dat een meisje daar ook te veel aan kan doen. En als ik dan eens om mij heen kijk, en ik zie al die meisjes in hun moderne kleeding en ik merk, dat ze eigenlijk zoo'n beetje minachtend op het werk van de huisvrouw neerzien, dan weet ik het niet of het zoo wel een goede weg is.

¹⁾ Daar is ook een aanmerking op het beleid der redactie Johan, Johan, ook gij? Maar het zij u vergeven.

Ik lees in 't Spreukenboek iets anders over de deugdelijke huisvrouw.

Nu kan 't wezen, dat ik mij vergis. Mijn verloofde zegt, dat ik doordrijf, maar dat weet ik nog zoo niet. En ik zou wel eens willen weten, hoe de andere dames daarover dachten. Ik vind, dat een vrouw haar huis in orde moet houden en dat ze met haar man moet samenwerken om alles zoo economisch mogelijk te behandelen. En ik vind, dat de meisjes van tegenwoordig wel wat al te veel acht geven op pretjes en partijtjes en dat ze 't menigmaal al goed vinden, als ze met een mooi boek in een gemakkelijk stoeltje zitten.

Ik las dezer dagen, dat er in Engeland maar zoo weinig verlovings meer plaats vinden en ook in ons goed Holland blijven heel veel meisjes ongehuwd. Maar is dit zoo verwonderlijk, als men weet, hoe heel veel meisjes onmogelijke eischen stellen en hoe een man, vooral als hij nog maar aan 't begin staat daar aan niet kan voldoen.

Ik weet zeker, dat er heel wat jonge mannen zijn, die zulk een modern meisje niet aandurven en ik geef ze gelijk. Ik heb ook niet zoo'n modern meisje, gelukkig niet, maar zij vergoelijkt gewoonlijk wat ik in zooveel andere meisjes verkeerd vind.

En nu zou ik wel eens willen weten, hoe de lezeressen van „De Jonge Vrouw” hierover denken. Ik meen, dat dit ook kan zijn een voorbereiding van hun taak in huis en maatschappij.

Ik hoop niet, dat ik de dames boos gemaakt heb. Zoo ja, dan moeten ze het mij maar zeggen. En als ik verkeerd zie, laten ze mij dan van mijn ongelijk overtuigen. Nu, geachte redactie, plaatst u dit schrijven? U zult er mij genoegen mee doen. Bij voorbaat dank.

JOHAN.

Naschrift van de Redactie.

Wij doen er het zwijgen toe en wij laten gaarne onze lezeressen aan 't woord. Wij hopen van harte, dat Johan er van langs zal krijgen, maar . . . handelt zachtkens met den jongeling.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van waardeering.

Onze raad is: abonneer u thans dadelijk op „De Jonge Vrouw” en ge krijgt maandelijks een schat van lectuur, met fijne platen en illustraties versierd.

Patrimonium.

Rectificatie. In het Juli-nummer, in No. V van „De Gestalte” van Mevr. Westerbrink—Wirtz, is een storende drukfout komen te staan. Regel 5: „Ook met zichzelf alleen wat 't zelden . . .” moest luiden: „was 't zelden”.

Johan.

Aan je verlangen is voldaan, zooals je in dit nummer kunt zien. Wees dankbaar en bereid je maar voor op kritiek. We waren niet gaarne in je plaats, Johan.

Mej. L. S. te K. Niet geschikt.

Lentekind. Zooals je ziet, is in dit nummer weer een van je verzen opgenomen. Er volgen nog wel meer.

Fie. Een hartelijke groet aan onze ijverige kampeerster. Slaap je nu weer rustig, Fie? Nog steeds met behulp van een kamferballetje?

Foto's van 't kamp. In dit nummer zijn verschillende foto's afgedrukt. We hebben er nog meer in voorraad. Volgens afspraak, maken we hier bekend, dat de dames, die ze vervaardigden, ze verkrijgbaar stellen tegen f 0.10

per stuk. Wij nemen in deze aflevering foto's van drie dames op. Wie wil bestellen, wende zich tot deze dames.

Bijlage Juli nummer.

Men vraagt ons, of er nog bijlagen van het Juli-nummer te krijgen zijn. Wij begrijpen deze vraag. Er zijn er, die zulk een wandversiering uitnemend geschikt vinden voor een cadeautje. Welnu, de uitgevers rekenden er bij voorbaat op, dat er nog wel nabestellingen zouden komen. Zij deelden ons mede, dat er nog exemplaren te verkrijgen zijn à f 0.75 per stuk.

Mej. G. v. O. te G. Hyacinthenbollen moeten in October geplant worden. Eerst moet de grond goed los gespuit en bemest worden. Men gebruikt hiervoor *oude* mest. Let er goed op, wat de bovenzijde en de onderzijde van den bol is. Het bovenste gedeelte van den bol moet een paar cm. onder den grond zijn.

Wat de Hortentia's betreft, de exemplaren, die men bij de kweekers koopt, zijn bijna allen gekweekt van stek. Men bewaart doorgaans geen oude planten, maar men kan ze wel overhouden. De uitgebloeide bloemen snijdt men af en dan zet men de plant met pot en al in den vasten grond. Voor het begint te vriezen (Oct.) haalt men de plant binnen en laat ze in een koele, vorstvrije ruimte overwinteren. In 't voorjaar moet de plant flink ingesneden en verpot worden. Men houdt ze eerst nog binnen. Later kan de plant buiten gezet worden.



ONDER REDACTIE VAN MEVROUW J. M. WESTERBRINK-WIRTZ EN DEN HEER P. KEUNING
 UITGAVE VAN BOSCH & KEUNING TE BAARN — TELEFOON No. 603 — POSTGIRO No. 20246
 REDACTIE-ADRES: REDACTIE „DE JONGE VROUW“, BAARN. VERSCHIJNT DEN EERSTEN DONDERDAG VAN IEDERE MAAND
 ABONNEMENTSPRIJS f2.25 PER HALF JAAR BIJ VOORUITBETALING. MEN VERBINDT ZICH VOOR EEN GEHELEN JAARGANG

TE KLEIN.

Maar Naäman werd zeer toornig.

2 Kon. 5 : 11a.

Naäman had heel iets anders verwacht.

„Zie, ik zeide bij mijzelf: Hij zal zekerlijk uitkomen en staan, en den Naam des Heeren zijns Gods aanroepen, en zijn hand over de plaats strijken, en den melaatsche ontleedigen.”

Er moet iets bijzonders bij zijn, zal deze bijzondere ziekte wijken. En het wasschen in den Jordaan, dat is zoo gewoon, dat het niet in aanmerking komt. Dat kan natuurlijk niet baten.

Naäman werd zeer toornig.

Gelukkig, dat zijn knechten wijzer waren en hem den raad gaven, toch maar het bevel, hem door Elia in Naam des Heeren gegeven, op te volgen.

Maar kunnen we Naämans houding niet heel goed begrijpen? En gaat het ons ook vaak niet evenzoo?

Werken voor het Koninkrijk Gods, o zeker, we willen het gaarne doen en dan willen we spreken en getuigen en groote menschenmassa's verzamelen. Maar het geven van een stille handdruk, het even glimlachen tegen een oud moedertje, het zich bekommeren om de bezerde vinger van een kind... te klein, te gewoon, en toch, door zulke kleinigheden ook komt Gods Koninkrijk.

Wel werken in allerlei vereenigingen, zeker, en hard werken ook, en de organisatie sterk maken. Maar thuis een kopje wasschen en moeder helpen bij 't verstelwerk.... te klein, te gewoon. En toch, juist door zulke kleine dingen wordt ook Gods Naam geëerd en geprezen.

God rekent met kleinigheden, zoowel als met groote dingen. Niets is voor Hem te klein. Hij bemoeit zich met de haren van ons hoofd en met een korrel zand. En de ziel van den armste, den geringste, is kostelijk in zijn oog.

Zullen we toornig worden, als Naäman? Of zullen we den dag der kleine dingen groot achten? Zullen we nederig en gewillig het *kleine* werk doen, dat de Heer ons opdroeg?

Door kleine dingen werkt de Heere het groote. Naäman wordt genezen en zijn toornigheid maakt plaats voor dankbaarheid.

Hoe staan wij tegenover de kleine dingen?

K.

ALS HET HART SPREEKT

DOOR

P. KEUNING.

„NEE, dat verkoop ik nait. Moar dat helpt ook ja gain spier. 't Ol' mensk ken ze ja toch nait meer stoppen, al zet ze ook drei brillen op neus. Waist wat, Tunnis? Most mie dien hozen moar ais brengen. Den zel ik wel ais zain.”

„Nou, dat is den goud, Tatje. Den neem ik ze ankom Dunderdag mit. Gounoavend, Tatje.”

„Gounoavend, Tunnis. Wel thoes, heur.”

Zoo, nu was Tetje weer alleen. En nu kon ze nadenken.

III.

Tetje had het werkelijk niet gemakkelijk.

Trouwen? Ja, maar dat was niet zoo eenvoudig. Zeker, ze had wel over haar alleen-zijn geklaagd en met dat borgen en zoo was het wel eens heel moeilijk. Maar — ze was nu haar eigen baas en dat had ook veel voor. Teunis was „'n zuite proater,” ongetwijfeld, en hij kon haar soms, als hij bij haar zat, den tijd doen vergeten, maar 't was heel iets anders, hem *altijd* bij je te hebben. Dat zou misschien nog niet mee vallen. En dan.... hij had eigenlijk geen werk. Nu ja, hij moest zijn stukje land in orde houden en voor zijn vee zorgen, maar 't kwam er dan toch maar op neer, dat hij veel thuis zou zijn. En dan ging zoo'n man zich met alles bemoeien. Teunis kon zelfs, als dat zoo eens uitkwam, voor de pot zorgen, maar hij zou ook wel een beetje een potkijker zijn en dat was altijd lasig.

Hij had zijn eigenaardigheden zoo goed als zij de hare en ze waren beide nu eigenlijk niet jong genoeg meer, om zich gemakkelijk naar elkaar te schikken.

Dan — Tetje had nu, al wist ze ook van kleine zorgen, een rustig leven en ze zou, als ze met Teunis trouwde, komen in een huishouding, die heel wat van haar zou vragen. „Gain stuk hail en den 't lutje kiend en 't vei en zoo, doar komt gain end an.”

Als ze alles zoo eens overdacht, dan wist ze het nog zoo niet. Er was veel tegen.

Er was trouwens nog een andere zijde aan de zaak.

Per slot van rekening ging het over een huwelijk. En nu kende ze Teunis Hokkema wel goed, maar de vraag, waar het op aankwam, was toch eigenlijk, of ze van hem hield.

Ze was oud en wijs genoeg, om te weten, dat

ze niet meer als in haar jonge jaren tot over haar ooren verliefd zou worden. „Hai nee, an dei flauwighaid mout ik nait denken.”

Maar — nu 't over een huwelijk ging, mocht ze toch niet *lichtvaardig* een beslissing nemen. Per slot van rekening moet je toch van een man houden, als je met hem ging trouwen. Je moest wat voor hem over hebben, want hoe zou je hem anders heel den lieven dag bij je dulden?

En dat was nu zoo wat.

O, ze hoorde hem graag praten, daarvan niet, en ze geloofde ook wel, dat hij een ernstig, een geloovig man was, maar was dat voldoende? Een diepe, warme genegenheid voelde ze toch eigenlijk niet voor hem. En als ze zich voorstelde, dat hij nu eens plotseling uit haar leven zou worden weggenomen, dan wist ze, dat ze hem wel betreuren zou, maar een diep, groot verdriet zou het haar toch niet brengen.

En hij? Hield hij van haar? Had hij haar niet veel meer uit berekening gevraagd? Hij had immers een huishoudster nodig. Hij kon zoo niet meer voort. En, als hij haar nam, kreeg hij tenminste een vrouw, die een centje mee bracht. Dat schakelde hij zeker ook niet uit.

't Was wel zoo, dat hij toch ook een ander had kunnen kiezen. En, ja, 't was ook zoo, dat hij haar vertrouwde. Want hij vroeg haar, de moeder van zijn kind te worden.

Tetje bloosde. Moeder wezen! Ze had er wel eens van gedroomd, vroeger, en dan was het haar warm om 't hart geworden. Een kindje te hebben, een kindje van haarzelf... Ach, daar kwam weer het dwaze uit haar jonge meisjesjaren. *Toen* had ze er wel eens van gedroomd. Maar toen ook had ze gedroomd van een jong, krachtig man met donker krulhaar en vriendelijke blauwe oogen, en in haar droomen had ze hem zien buigen over een wieg.

Nu was het zoo anders. Ze zou een kind krijgen, ja, maar 't was niet haar *eigen* kind. En dat vreemde kind zou ze al haar liefde, al haar zorg moeten geven.

Kon ze dat en wilde ze dat?

Tetje rilde.

Buiten loeide de wind en de regen kletterde tegen haar ramen. Wat was het eigenlijk benauwd, hier nu zoo alleen te zitten. Ze keek naar het kopje, waaruit Teunis gedronken had.

Zoo straks zat hij nog tegenover haar. En ze zou willen, dat hij er *nog* zat.

En nu bloosde ze al weer.

Ze leek wel gek, zij, op haar ouden dag. 't Was veel beter, maar eens aan haar naaiwerk te denken. En 't was nu ook al bijna negen uur en ze zou maar niet laat naar bed gaan. En dan moest ze maar eens alles van zich afzetten. Ze had nog een week bedenktijd. En komt tijd, komt raad.

Maar rustig was ze niet. 't Was alles zoo vreemd. Daar zat ze in haar oude, vertrouwde omgeving en ze keek naar al haar meubeltjes. Misschien stonden ze straks ergens anders. En een ander zou er ook over te zeggen hebben.

Ze stelde zich voor, hoe het wezen zou.

Dan zou Teunis 's avonds tegenover haar zitten. Hij zou zijn pijpje rooken en haar de nieuwtjes uit de krant vertellen. En ze zouden samen spreken over de geestelijke dingen. En 't zou toch wel heel gezellig kunnen zijn.

Tetje zuchtte diep.

Dit had voor jaren moeten gebeuren, toen ze nog zooveel jonger was. Toen had ze nog meer moed. En toen kwamen de verstandige overwegingen er nog niet zoo bij. Toen ging alles meer vanzelf.

Als Teunis nu den volgenden Donderdag kwam en antwoord haalde? Wat zou alles vreemd zijn. En, als ze hem afwees, kwam hij natuurlijk niet terug, en dan zou al spoedig een andere vrouw in zijn huis regeeren. Want ongetrouwd kon hij niet blijven, dat was duidelijk.

Wat zouden de menschen zeggen? Zeker niet veel goeds. Maar dat deed er al heel weinig toe. Daar had ze zich niet over te bekommeren. Als Knelske nog geleefd had, dan zou het anders zijn. Die had haar raad kunnen geven....

Toen Knelske lekker warmpjes in de bedstede lag, wilde ze nergens meer aan denken, want dan kon ze immers niet in slaap komen. Maar ze woelde om en om en haar arme hoofd deed haar pijn en ze meende, dat ze iemand in den winkel hoorde, maar dat kon toch niet en ze maakte zich boos op Teunis met zijn „malle proatjes” en 't leek wel, of ze zelf ook niet goed bij haar verstand was.

Zoo'n oud mensch als zij en dan nog trouwen. 't Was te gek en ze had het op haar alleentje heel goed.

Maar — als ze eens ziek werd en ze had dan niemand bij zich. Dat was toch wel heel verschrikkelijk. En ze dacht aan Griet, die toch ook maar afhankelijk was geweest van vreemde hulp. Arm, oud mensch. En als ze nog ouder werd en de kwalen van den ouderdom kwamen? Dan was 't wat waard, een man te hebben, die

voor je kon zorgen. En ze was nu zoo vaak bang voor dieven. Dat zou dan ook niet zijn, als Teunis bij haar was.

Och, gekheid. Ze had nog nooit bezoek van dieven gehad en, tja, als je oud werd, kon er veel gebeuren, maar Teunis kon op zijn ouden dag ook heel wat kwalen krijgen, en dan kwamen de kuren en kunsten ook, dat wist ze wel. En dan zou zij hem moeten verplegen. Neen, gekheid, er kon niets van komen. Ze kon nu wel rustig gaan slapen. Er kwam toch niets van. En Teunis moest haar nog eens met die gekkepraat aankomen. Hij leek wel mal.

Maar den volgenden dag was ze daarvan toch niet zoo vast overtuigd. Toen ze achter haar morgenboterham zat, die haar niet smaakte, leek alles zooveel anders dan in den nacht.

De regen had opgehouden; er was een bleek, waterig zonnetje en in haar tuintje kleurden de herfstasters.

Ze had nooit heel veel om bloemen gegeven; ze gaven zoo'n last in een vaas, en misschien had ze 't vroeger ook te druk gehad, om zich er mee bezig te houden. Nu, zoowaar, ging ze naar buiten, om een paar asters te plukken en ze zette ze in een vaasje op den schoorsteenmantel. Eigenlijk was een kamer met één mensch alleen heel ongezellig. En soms was het haar de moeite niet waard, eten te koken. Dan behielp ze zich 's middags maar met een boterham. Je at nooit prettig, zoo alleen. 't Zou heel iets anders zijn, als Teunis tegen haar over zat en zij voor 't kleine ding zou moeten zorgen. Maar daar ging het winkelbelletje al. O, 't kind van den schoenmaker.

„Zoo, lutje daier, en wat most hebben?”

„'n Sukkerstoal.”

„Hest 'n cent van moeke kregen?”

„Jao, omdat ik joarig bin.”

„Bist joarig? Hou old bist den?”

„Vief joar.”

„Wel, wat bist al 'n groot wicht.”

De kinderoogen schitterden. 't Kleine, dikke knuistje hield de dierbare cent stijf in zich besloten. En Tetje bleef maar kijken naar 't kleine meisje, dat op de teenen ging staan, om beter naar de groote stopflesch te kunnen zien, die Tetje nu op de toonbank zette.

„Bist nou ook bliede?”

„Jao.”

„Nou, kiek ais. Dikste stoal, dei d'r is. En omdat joarig biste, krigst van mie nog 'n poar pepermuntjes tou. Wat zegst nou?”

„Danke Tatje.”

Tetje kwam achter de toonbank vandaan, om de deur voor 't kleine meisje te openen. Op de toonbank lag de kleverige cent.

In een wondere opwelling van teerheid bukte Tetje zich neer en haalde 't kleintje naar zich toe.

„Bist 'n groote maid, heur. Lust wel peper-muntjes?”

„Jao.”

„Nou, en wat krieg 'k er den veur?”

Tetje bloosde, toen ze het vroeg. Wat mankeerde haar? 't Was haar vroeger nooit in 't hoofd gekomen, zoo vreemd te doen.

En 't kleine ding keek haar verwonderd aan. Wat wilde Tetje?

„Geef mie den 'n smokje.”

Toen voelde Tetje een paar poezele kinder-armpjes om haar hals en een zacht, warm mondje op haar wang.

„Nou, laive, goa den moar gauw noar moeke.”

„Dag, Tatje.”

„Dag, lutje daier. Kom nog moar ais weer bie Tatje, heur.”

En nu was ze weer alleen en moest ze aan haar werk. Maar dat vlotte niet. Er was een klein meisje en een paar heldere oogen en een zacht, warm mondje.

En Teunis had haar gevraagd, om met hem te trouwen.

In den namiddag kwam manke Trijntje en Tetje, plichtsgetrouw, legde haar een paar getaltes voor.

„Jao, ik wait 't wel, Tatje en ik zel 't ook wel betoalen, heur. Moar mien kerel verdaint ja nooit 't maiste en den, 't lutje goud het altied weer wat neudig. Jao, 't is joe wat te zeggen. Altied sloven en sjauwen. En nooit gain rust. En altieden armoud. Moar ie kriegten joen geld wel, heur.”

„Jao, moar Trijntje, dat goat toch zoo nait. Koopman komt bie mie ook om zien geld en, as klanten mie nait betoalen, den ken ik hom ook nait geven, wat hom toukomt.”

„Och wat, ie hebben 't ja wel. 'k Wol geern ien joen ploats wezen, heur. Ik heb nooit rust. Altied het dat grauw goud wat. Ie hebben gain kiender, ie kennen joe elke nacht oetsloopen, en 'smörgens stait brug bie joe al weer op toafel.”

Wel zoo'n mensch. Die klaagde er over, dat ze kinderen had. En die kon niet begrijpen, dat iemand als Tetje wel eens afgunstig op haar kon zijn.

Maar ze zou haar nu nog maar eens helpen. Ze was niet in de stemming, om hard te wezen.

„Most mie toch ofbetoalen, Trijntje. Hou zolst 't vienden, as ik elke week nou ais 'n gulden kreeg.”

„Nou, dat mout den moar. Den mout snieder moar wat langer op zien geld wachten. Moar kerel speelt zoo op. En den wordt mien kerel zoo heilig, want dei wait zoo nait, wat d'r betoald mout worden. En den begunt hai te

baldren en den goan lutje potjes an 't liepen. Nee, heur, as ik alles waiten har, ik was stil bie vaor bleven. Moar as ie jong binnen, nè, den bin ie nait wiesder.”

Tetje vond, dat Trijntje haar nu juist geen moed insprak, nu ze er over dacht, of ze al dan niet zou trouwen. Maar dat mensch ook! Die kon het toch heel anders hebben, als ze orde op zaken stelde. Maar die leefde maar zoo voort en, natuurlijk, dan kwam de ellende. Tetje zou het anders doen. Zij zou wel zorgen....

Wat mankeerde haar toch? Alsof het zoo vast was, dat ze de vrouw van Teunis Hokkema werd. Maar dan moest er nog heel wat veranderen.

En zoo werd ze een week lang heen en weer geslingerd en ze was boos op zichzelf en boos op Teunis en boos op de heele wereld.

't Werd Donderdagavond en Tetje wist nog niet, wat ze doen zou. Maar Teunis kwam, dat was vast en ze zou hem moeten ontvangen en in elk geval moest ze voor koffie zorgen en....

Daar ging de winkelbel.

Teunis natuurlijk en ze was nog niet klaar.

„Heden, Tunnis, nou al? Nou, neem 'n stoul. Ik heb koffie zoo kloar.”

„Goun oavend, Tatje. Jao, doar bin ik. En ik heb hozen mitnomen.”

Teunis haalde een pakje te voorschijn. 't Kabeltouw, dat hij voor de zekerheid er om heen had gewonden, knoopte hij voorzichtig los.

En toen legde hij de kousen op tafel voor Tetje neer.

Tetje schoot in een lach.

„Binnen dat hozen, Tunnis? 't Binnen ja alt-moal goaten mit hier en doar 'n droad. Nee, moar dei kenst toch nait meer droagen. Kenst ja veul beter gain hozen meer antrekken en op bloote vouten loopen. Heden, heden, zoowat heb ik nou nog nooit zain. Da's ja schoamachtig. Doar mout ik om lachen, of ik wil of nait. Moar 't is ainlieks om te liepen.”

„Jao, Tatje, moar hou zel 't ans? Ik ken ze zults nait stoppen. 'k Heb 't wel perbaierd, heur, moar 't wol ja nait en d'r is ook gain stopgoaren meer. 't Gait mit dei hozen net as mit 'n mensch, wicht. As 'n mensch old wordt, den gait alles verslieten en den is d'r ook gain stoppen meer an. Wat mout 'n mensch den doun?”

„Zoo is 't krek, heur. Moar dei hozen kenst wel votsmieten, heur. Most neien koopen.”

„Jao, nou, den mout dat, Tatje. Moar nou wat ans. Ik zol van oavend weer kommen en ik bin weerkommen. Want wat 'n mensch beloofd het, mout hai ook doun. En nou wol ik ais waiten, wat dien antwoord is. 't Is 'n gewichtige zaak, Tatje en hest die vast wel goud bedocht. Hest d'r ook om beden, wicht?”

„Jao, Tunnis, dat heb 'k doan. Moar... 't is mie nog zoo vrimd en duuster.”

„Den mout 't licht worden, wicht.”

„Jao, dat wait ik wel. Moar ja, 't is 'n haile stap. En messchain bin ik wel 'n roar mensch, moar ik ken zoo slecht 'n besluit nemen.”

„Zel ik 't den veur die doun, wicht?”

Ja, als dat kon. Tetje voelde, dat het voor haar een geruststelling zou zijn, als er een ander was, die voor haar besliste.

Ze zag weer naar de kousen van Teunis, die op de tafel lagen en ze moest toch ook weer lachen.

Och, hij kon zich ook niet alleen redden, 't ging onmogelijk. Er moest een vrouw komen, dat zag ze wel. En waarom zou zij het dan niet zijn?

Tetje begreep, dat er weer een nieuw werk voor haar te doen was. En ze zag nu alles in ander licht. Ze had zeer veel aan zichzelf gedacht, en ja, ook wel aan Teunis, maar toch het meest aan zichzelf. En nu zag ze, dat er een man was, een onbeholpen wezen, dat zichzelf niet kon redden en dat, argeloos, zijn armoede voor haar uitstalde. Wat wonderlijke wezens waren die mannen toch. Die dachten niet na, die meenden, dat er nooit iets onherstelbaar versleten was, die kwamen, of 't niets was, met vodden aan en dachten dan, dat alles wel in orde zou komen. Zoo'n dom, wonderlijk mensch.

Er kwam een moederlijk gevoel over Tetje. En ze maakte zich vaardig, om haar nieuwe taak op zich te nemen.

„Jao, krek, 't is mie alles vremd, moar 't mout den moar, Tunnis. Kenst ook ja nait zunder 'n vrouw. As ik dien hozen zai....”

En weer lachte Tetje.

„Da's ja goud, Tatje, da's ja goud, wicht. Nou, den binnen wie ja mit elkander kloar. En hou is 't nou mit koffie?”

„'k Zel die zoo ientappen. En den mouten wie alles mit elkander nog ais goud beproaten. Hou is 't mit lutje wicht?”

„Dei het zegd, dat ik heur wat slikkerij mos mitnemen. Dei wait wel, dat ik altied wat ien buus heb, as ik hier vandoan kom.”

„Most heur hier ais veur 'n dag brengen, heur. Den went ze ja wat an mie.”

„Goud, heur. En, Tatje, wanneer zel 't den wezen?”

„Jao, nou lopst zoo hard. Hardloopers binnen doodloopers, waist dat wel?”

„Jao, moar ik ken nait zoo lang wachten, Tatje. Hest nou zulf zain, an dei hozen, hou 't er bie stait.”

„Dei hozen..... Neem dei dingen toch van toafel. As ik ze zai, mout ik lachen. 'k Ken 't nait loaten.”

„Lachen mag wel, Tatje. 'k Loof, dat d'r ook 'n iedel lachen is, moar hozen hebben niks mit iedelhaid te moaken, zoo denk ik d'r tenminsten over.”

„Iedel bin ik nait. Dat loof ik nait. Moar dei hozen.....”

„Zellen wie ze den moar votgooien? Messchain geft ol' jeud d'r nog wat veur.”

„Gain halfke, heur. Moar ik zel die hozen koopen en den, hou is 't mit klaieroazie van lutje wicht?”

„Jao, dat wait ik nait. Most moar ais zain.”

Terwijl Teunis Hokkema zijn pijpje rookte en zijn koffie dronk, zat Tetje in diepe gedachten. Ze was al bezig, voor de kleertjes van 't kleine meisje te zorgen.

En Teunis.... Wat een wonderlijk onbeholpen mensch. Ze zou het bestuur van zijn huishouding in vaste hand nemen en dan, ja, dan bloeide er misschien ook voor haar nog een laat geluk op.

Ze voelde, dat ze rustig werd, nu de beslissing was gevallen. En 't wonderlijkste was, dat ze nu wist, heel den bedenktijd al de zekerheid gehad te hebben, dat ze het aanzoek van Teunis zou aannemen.

Heel wonderlijk was dat. En Teunis zat daar nu zoo rustig en bedaard en het was toch heel mooi, een mensch te hebben, waarvoor je mocht zorgen.....

Teunis kwam een paar keeren in de week en zat bij haar in haar kamer en lachte zacht voor zich heen en wreef zich in de handen en was meer dan tevreden. En hij nam telkens als hij kwam een cadeautje mee, kousen, die gestopt moesten worden, kinderkleertjes, die herstelling noodig hadden. Hij was van oordeel, dat Tetje nu maar dadelijk aan 't werk moest gaan.

En zoo werd dan de trouwdag vastgesteld. Tetje vond het zoo ook goed. Het had geen zin, om nog een jaar of zoo te wachten en 't was voor allen 't beste, dat ze nu ook maar spoedig haar intrek nam in Teunis' huis. Ze kon dan beginnen, orde op zaken te stellen.

Den laatsten avond in haar eigen huis had ze het nog wel even moeilijk. De verandering was zóó groot.

Maar Tetje wist, wat ze deed. En toen ze, voor 't laatst in eigen woning, laat in den avond zich neerzette, om vóór 't slapen gaan in den bijbel te lezen, was haar hart vervuld van diepen vrede.

En toen legde ze zich neer en sliep kalm en zacht, om op den volgenden morgen het nieuwe leven in te gaan.



Larensche huisjes.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.





„**BENITA!**” riep de moeder.
 „Benita!” herhaalde de prins, en greep haar rond gezichtje tusschen zijn handen.

„Benita!”
 Toen tilde hij haar op den grond, en zij holde naar haar moeder, en borg het gezichtje in haar rokken.

De prins reed weg, het ontwakend woud in — binnen vond de vrouw een goudstuk, in de aarden kom op de tafel — dat ze verbaasd woog op haar hand, met tranen in de oogen. De kleine Benita schreide. —

Hoe mooi was het bosch in den morgen-zonneschijn — hoe zongen en sloegen de vroolijke vogels overal — hoe klaterde die kleine schuimende beek uitgelaten over de steenen — hoe geurden de wilde rozen zoo zoet — zoo zoet.

De prins reed urenlang voort door het eenzame woud, dat eindeloos scheen. Zijn hart was vroolijk en licht — hij vergat de droeve woorden van prinses Jocelyn, en de waarschuwing van de kolenbrandersvrouw — alles leek zoo licht en vroolijk, dezen stralenden dag, als zijn paard voortstapte over den glanzend groenen boschgrond, die er uitzag als een kunstig geborduurd tapijt. Hij dacht aan de drie zilveren leliën, die hij zoeken zou — aan prinses Jocelyn, die hij ze brengen ging — weer zag hij haar staan in haar gloeiend rood kleed op de grijze treden. Hoe haar oogen zouden schitteren, als hij terugkwam als overwinnaar, en de leliën zou leggen aan haar voeten. — Die kleine voeten. — De dag verstreek. — De avond vond den prins nog in het woud. — Het duister hing tusschen de stammen, en het moede paard struikelde over de boomwortels. Het ruischen van de beek klonk als een wiegelied.

Dien nacht sliep prins Waldemar in zijn ouden mantel op het mos — onder een knoestigen eik. — En de nieuwsgierige boschelfen stonden om hem heen, en lachten zacht, en knikten en fluisten — en hun trillende libellenvleugels schitterden in het maanlicht.

De prins hoorde hen lachen, en in zijn droom

werd het hem het lachen van Prinses Jocelyn. Zij leunde uit haar torenvenster en hield een lelie keurend tegen haar bloedroode kleed. De duif zat op haar schouder, en streek langs haar wang. Hij stond op het burchtplein en riep haar naam — maar zij wendde het hoofd niet — en nog eens riep hij: „Jocelyn!” De klank van zijn eigen stem deed hem ontwaken.

De prins was stijf van het liggen op den harden grond — de spottende boschelfen waren lang reeds gevluht voor de zon — zijn mantel was bezaaid met dauw. En prinses Jocelyn — ach, hoe ver was zij weg!

Dien dag drong hij dieper in het groote woud, dat eindeloos scheen. Hij stilde zijn honger met hard brood, dat hij deelde met zijn paard, en leschte zijn dorst aan de klaterende beek — maar de drie zilveren leliën vond hij niet. — Geen huis, geen hut zag hij op zijn tocht; het woud bloeide en geurde in ongerepte pracht — de bloeiende struiken slingerden zich over het pad. — Als besneeuwd leek de grond tusschen de stammen, door den weligen overloed van anemonen — de sierlijke blauwe akeleien wiegden op haar stelen, en zwaar als wierookgeur was de reuk der lelietjes van dalen. — Maar geen zilveren leliën — ach neen — nog altijd geen zilveren leliën!

De kleine lachende lente, die op bloote voeten door het land had gehuppeld, en gelachen had in het groote statige woud, dat op eens van vreugde groen was gaan uitspruiten — die overal, overal bloemen had gestrooid, en het beekje opnieuw kabbelen had geleerd, en de vogels had voorgefloten — de kleine lachende lente had den zomer gewenkt, en was weggefladderd.

En de dagen rijden zich aaneen tot weken — en de prins dwaalde steeds verder het bosch in, dat hem wreed scheen in zijn stralende schoonheid. Hij leed honger en dorst, en hij werd moe — moe. — Maar hij trok voort — steeds verder — steeds dieper — en in zijn droom troostte hem het zingen van Prinses Jocelyn.

Op zekeren avond, tegen dat het duisteren

ging, schreed Prins Waldemar troosteloos over het veerende mos. Zijn vermoeid paard struikelde herhaaldelijk — verraderlijke boomwortels kronkelden zich als verstarde slangen over het gras. De prins was afgestegen, om het moede ros te sparen, en met den arm geslagen om den hals van het dier, dat den kop tegen zijn schouder wreef, stapte hij langzaam voort — spiedend naar een plek om te overnachten.

Het duister viel snel — slaperig klonk het kabbelen van de beek. Plotseling bleef Prins Waldemar stilstaan — met een ruk.

Het was een wijde, open plek in het bosch — het witte maanlicht deed een kleine ronde vijver schitteren als gepolijst zilver. Daarvoor, op het zachte gras, dansten een zevental elfen in een lichten kring.

Het was doodstil — de boomen sliepen rond het vijvertje — en de elfen dansten — dansten geluidloos en licht — met een wonderlijk droomerig bewegen. — Het maanlicht doorzilverde de luchtige, nevelige gewaden, die waren als rag, waar de morgendauw aan trilt. — De slanke,



kleine voeten kreuken het gras niet, en de stroomende blonde haren golfdan mee in de deining van den dans. — Licht, licht repten zich de voeten — wiegelend rekten de elfen de slanke armen, even rakend elkaars fijne vingers, waarlangs het maanlicht vloeide — dan bogen zich de handen achter de blonde hoofden — dan draaiden zij rond, plotseling, duizelend snel, lieten zich neer op een knie, de hoofden achterover gebogen, zoodat de gulden haren neerstroomden op het gras. — Dan stonden zij weer, met een snelle beweging — als in stomme verrukking zwaaiden de witte armen omhoog, grepen de handen elkaar in een kring boven de hoofden. —

Het ros hinnikte plotseling — luid. — En bij dat harde geluid, dat de stilte rond het

zilverlichte vijvertje krijschend scheurde — sprong de blanke elfenketen los met een schok.

Sneller dan een oogwenk lagen zij gestrekt in het hooge gras — doodstil — de hoofden gestut in de handen — in een wijden kring als stralen rond een licht middelpunt — een elf, die was blijven staan, trotsch en stil. — Het maanlicht vloot als een stroom over haar blond haar, glanzend en glinsterend als gesponnen goud — haar nevelgewaad schitterende wit als ijsbloemen.

De prins deed een stap naar voren, en nam den kaproen van zijn krullend haar — en diep boog hij zich voor de trotsche kleine elf, die hem vertoornd aanzag met haar blauwe oogen, die diep en vol geheim waren, als de zee. —

De prins wist niet, wat te doen, en boog nogmaals, zeer diep, zooals hij de oude hofdames van zijn moeder placht te begroeten. — Met een knie aan den grond, en den kaproen gedrukt tegen zijn borst. —

Nog altijd lagen de zes elfen roerloos gestrekt in het gras — de wind streek plotseling door de boomen — even rimpelde het water van het vijvertje — dan streek de stilte weer neer.

„Schoone prinses!” begon de prins verontschuldigd — en zijn stem klonk zonderling luid over de stille boschplek. — Maar de roerlooze elf hief even haar kleine blanke hand op, en fronste streng de wenkbrauwen. — De prins begreep, en zweeg. Het woud van het eeuwige zwijgen — en hij wachtte. — En een zonderlinge, koude vrees kneep plotseling zijn hart in haar knellende vingers. —

Het was, als werden op eens de boomen wakker, en hielden den adem in — de liggende elfen waren als zilveren beelden — alleen haar groote blauwe oogen leefden, en staarden hem aan in spottend verbazen. Toen klonk de stem der trotsche staande elf over de plek — ze was welluidend als merelgefluit, maar koud als sterrenlicht:

„Waarom komt gij ons storen? Spreek!”

De liggende elfen staarden nog altijd — maar er was een glans in haar oogen, een glans van welgevallen om den schoonen, krachtigen prins, die gekniel lag in het gras, met ongedekten hoofde.

„Ik zoek” — antwoordde de prins. „Drie zilveren leliën zoek ik. —”

„Drie zilveren leliën!”

De kleine elf lachte — en het klonk, als sprong er een parelsnoer los op een marmeren vloer — en als een zwakke echo klonk het lachen der andere elfen na.

De prins kleurde van toorn — maar hij zweeg. „Het woud — de leliën — de prins!” klonk de zachte koude stem weer — vol spot. „Altijd dezelfde leliën — en steeds een andere prins. Zij moet wel schoon zijn, de zwartharige prinses. — Luister, dwaze prins, die uw dapperheid en

uw kracht verspilt voor een paar oogen en een herschenschim — gij zijt te schoon om dwaas te blijven. Luister — de zilveren leliën zijn bedrog — gij zult ze nooit vinden, al zoekt ge, tot uw bruine haren zilver zijn — want ze zijn niet. Uw zoeken is dwaas — en uw trouw is dwaas. Velen hebben gezocht als gij, en nooit gevonden. — En gij zult terugkeeren tot uw zwartharige prinses, en uw leege handen toonen, en zij zal lachen en u den rug toekeren, en zingen achter haar spinnewiel. Dwaas!”

En zij lachte weer — en de wind in de boomen, en de spiegelende vijver, en de roerlooze elfen lachten mee. De prins voelde toorn en droefheid tegelijk opstijgen in zijn hart — hij wilde tegen spreken, maar kon niet — hij wilde opstaan en wegluchten van de glinsterende plek, van dat spottend gelach — maar zijn knie leek als genageld aan den grond.

En het slapend bosch scheen plotseling wakker — en vol echo's — die kaatsten langs de boomen — die spottend herhaalden: „Dwaas! Dwaas!”

De elf schudde haar gulden haar, zoodat een glinsterende siddering voer langs haar schouders, en haar stem werd plotseling vleiend en mild:

„Wij hebben u gezien, trouwe dwaas — terwijl gij vruchteloos zocht in het woud — maandenlang. Wij hebben u bespied — wij hebben om u gedanst in uw slaap — wij hebben gelachen om uw volharding — wij hebben medelijden gehad met uw falen. — Zoek niet langer naar wat gij nooit vinden zult; gij zult niets ontmoeten in het woud dan honger — en moeite — en dood.” —

Haar stem klonk diep en donker bij de laatste woorden, en haar koele blauwe oogen hielden zijn blik vast. De prins huiverde, en een groote angstige verlatenheid viel als een koude schaduw over hem heen. Toen strekte de elf haar sneeuwblanke armen uit en haar oogen smeekten nu, vleiden, meer dan haar woorden. — Overgoten door het maanlicht, was haar kleine glinsterende gestalte als een zilverblanke vlam.

„Kom met ons! Schoone prins, kom met ons! Vergeet de leliën, en uw prinses, en kom met ons! In mijn rijk zult ge koning zijn aan mijn zijde. — Kom!”

En de zes elfen rezen plotseling op een knie, en strekten ook haar armen uit — en vleiden mede als een zoete echo.

En de zachte nachtwind fluisterde, en de ontwaakte vogels in de takken kweelden slaperig, en de boschbloemen in het zachte gras zagen hem aan met haar blauwe en witte oogjes, en knikten: „Kom! kom!”

De prins voelde plotseling, hoe moede hij was — hij dacht, met zijn blikken geboeid aan de lokkende glinsterende groep voor hem — aan

het wreede, nooit eindigende woud — aan zijn vruchteloos zoeken, vele maanden lang. Hij dacht aan honger en ontberingen en eenzaamheid — hij dacht aan de waarschuwingen van de kolenbrandersvrouw — toen schoof zich een ander beeld voor zijn oogen — een trap van ruwe, grijze steenen — een papaverrood kleed, dat gloeide als een vlam — een liefelijk gelaat met groote smeekende oogen — en krullend haar, dat opwoei in den wind. Toen straalde zijn vermoeid gelaat, en aan zijn lippen ontsnapte een naam — als een kreet om hulp, en een jubel tegelijk: „Jocelyn!”

Het antwoord was een schaterlach — een helle schaterlach van teleurstelling en spot. De middelste elf hief haar hand, en er vloog iets door de lucht naar hem toe — het raakte zijn gelaat, en een scherpe brandende pijn sidderde door zijn lichaam.

Het volgend oogenblik was hij alleen — de vijver schitterde — het grasveld was leeg — de elfen waren verdwenen, als weggevaagd. De boomen stonden stil, als tevoren, en de boschbloemen sliepen weer in. — En overmand door moeheid en slaap, zeeg de prins neer op het gras, waar hij lag — en sliep zwaar en vast. —

Toen hij ontwaakte, den volgenden morgen, rees hij overeind en staarde verdoofd om zich heen. De slaap had het wonderlijk gebeuren van den vorigen avond half uitgewischt en verward, en, starend naar het vijvertje, waarvan het gladde water nu was als een geheimzinnig donker juweel — poogde hij de verminkte herinnering weer aan een te hechten. Hij zag rond — het zonlicht was als een gulden mist tusschen de zwarte stemmen, en de vogels kweelden en floten en orgelden boven zijn hoofd, ongezien in de deinde takken. Voor zijn voeten lag een grijze, starre, droge stengel — hij raapte die op, en weer brandde een vlijmende pijn in zijn vingers.

Het was een distel.

Hij vatte ze voorzigtiger aan en meteen kwam de herinnering terug. Hij hoorde weer het spottend lachen van de elfen. toen hij den naam van zijn zoete liefste geroepen had — was dat schateren niet schel geweest van teleurstelling?

Hij glimlachte als een, die overwonnen heeft, en uit zijn wambuis haalde hij de verdorde blauwe boschbloem — het geschenk van Benita. Die legde hij naast den distel op zijn open hand, en glimlachte weder. Toen borg hij beide weg, en stond op. En dien dag trok hij weder verder het bosch in. —

De warme lange dagen gingen traag voorbij. — Lui was de zomer dat jaar, en kwistig. Achteeloos en spilziek strooide hij al zijn bonte schatten tegelijk om zich heen in het groote, groene,

zwijgende woud — dat het schitterde aan alle kanten met helle kleuren en warme tinten. — De bloemen lieten in haar dartelen overvloed het gras geen plaats om te groeien — en zoo dicht en vol was het gebladerte, dat de felle zon er niet dan fijne gouden pijltjes doorheen kon schieten. — En de blonde Zomer sliep loom op het allerzachtste mos in het diepst van het woud — de leege handen achter het hoofd gevouwen — en wist van geen heengaan. —

Totdat de Herfst kwam — de frissche vroolijke Herfst — met lachende oogen en golvende roodblonde haren — in een gewaad wonderschoon van wisselende warme kleuren, doorweven met trillend glinsterend spinrag. — Hij joeg den slaperigen Zomer op uit zijn schuilhoek — die haastig en huiverend vluchtte. Toen zwaaide hij in vroolijken overmoed zijn armen wijd open — en het bosch praalde plotseling in goud, en bruin, en geel, en bloedrood — de struiken bogen, zwaar van de bessen, en de paddestoelen staken trotsch haar felkleurige wonderlijke hoedjes op, en lachten de kleumerige boschbloempjes uit. En bij iedere windvlaag dwarrelden de bontgekleurde bladeren omhoog — en achter de takken was de lucht van het allerzachtste blauw.

Onder de stervende boomen, over het bontbezaaide pad, reed prins Waldemar voort — zoekende — maar de hoop in zijn oogen was dood. —

Hij zag de boschbloemen sterven aan alle kanten — met iederen dag werd de zonnige hemel meer zichtbaar tusschen de takken. —

Het bosch rilde in den herfstwind, en hij dacht aan de woorden van de kleine elf. Hij zou terugkeeren met leege handen bij Prinses Jocelyn. — Ach neen — nimmer zou hij terugkeeren bij haar, die de schoonste en liefelijkste van alle was. Hij zou met schaamte weerkeeren in zijn vaders koninkrijk — en men zou hem bespotten — want hij bracht niets met zich dan een verdroogde blauwe bloem — en een dorre distel. —

Het was op een helderen zonnigen morgen — een dag van enkel hemelblauw en zonnegoud en bloedrood blad — dat de prins plotseling stond aan den rand van het woud — en voor zijn oogen strekte zich, tot aan den verren horizon de barre, golvende heide. —

Het was als een benauwde droom, die voorbij was — het was de ruimte — de wijde onbegrensdeheid, die hem diep deed ademhalen — en het magere ros vergat plotseling zijn moeheid, en stooft hinnikend voort over den zandweg, die een witte streep trok door de grauwe vlakte.

Plotseling trok de prins met een woesten ruk de teugels aan — wild steigerde het verschrikte ros. — Dan slingerde hij zich uit het zadel, en

bukte zich over een ineengedoken gedaante, midden op den weg. — Het was een oud, oud vrouwtje. Een gezicht, dat enkel rimpels leek, keek hem aan met oogen vol angst. — Ze was



neergezegen op een zwaren takkenbos — en met bevenden mond poogde ze te stamelen, maar de schrik had haar tong verlamd.

De prins beurde haar zacht overeind, maar zij sidderde zoo, dat hij steunen moest. Met zijn vrije hand slingerde hij den zwaren takkenbos op het ros. —

Hij vroeg haar, waar zij heenging — zij antwoordde slechts met een bevend wijzen in de verte, waar een hutje gedoken lag, grauw als de grauwe heide.

Het was wel een zonderlinge stoet — maar op den eenzamen landweg waren de wandelaars schaarsch. De prins steunde het bevende besje, dat hij moeizaam leiden moest door het zand — en achter hen stapte het trouwe verstandige ros met zijn takkenlast.

Uren scheen het te duren, eer zij de plaggenhut bereikten. De prins stiet de plankendeur open, en het vrouwtje strompelde naar binnen. Dan lichtte hij den takkenbos van het zadel, en bond het paard aan de deurpost. — Hij wierp roekeloos den geheelen bos op de haardplaats, waar het stervend vuur dadelijk vroolijk te knetteren begon. De gulzige vlammen zwaaiden hoog op — de prins warmde zijn handen er boven — en zijn vroolijke jongenslach vulde het lage vertrek. En het oude gebogen vrouwtje strompelde bedrijvig af en aan, en prevelde zachte zinnen van dank, en haakte een ijzeren ketel vol melk boven het vuur, en schoof haar eenigen ouden houten zetel aan voor haar vreemden jongen gast, die

gewis een koningszoon moest zijn, al droeg hij een versleten wambuis. — En de prins zat bij het flikkerende vuur, en warmde zich en deelde met de oude vrouw het harde brood en de p p — en hij sprak lang en veel tot haar met zijn frissche jonge stem. Dat was hem een verheuging, na het maandenlang zwijgen van het woud. En het oude vrouwtje luisterde, gedoken op het krukje — en uit het wonderlijk samenraapsel van lappen en lorren, dat haar kleeding uitmaakte, keek haar klein gerimpeld appelgezichtje, en de felle zwarte muizenooien lieten zijn schoon gelaat niet los, dat rood beschenen werd door den vuurgloed.

En de prins vertelde haar alles — en zijn verhaal was lang, heel lang — en tegen het eind werd zijn gelaat strak en klonken zijn woorden bitter. Hij haalde nog eens de blauwe bloem en de distel te voorschijn, en legde ze op zijn hand, die hij de oude vrouw toestak: „En dat kon ik slechts veroveren voor haar — in plaats van de zilveren leliën. — Ik kan niet meer terugkeeren tot haar — heb ik haar niet gezworen op mijn riddereer, dat ik zou brengen aan haar voeten, wat haar vader de koning eischte? Jammerlijk heb ik gefaald — nooit zal ik haar weerzien — haar, de liefste, de schoonste...”

Hij wendde zijn hoofd af — met een toornig gebaar hief hij de hand op, om beide, de bloem en de distel, te slingeren in het hoogopvlammende vuur. —

Toen legde zich een magere, bevende hand op zijn arm — en die hand scheen plots sterk en dwingend. Met verwondering zag hij op naar de oude vrouw, die naast hem was opgestaan, en langs hem heen staarde in het vuur. En het was,  n oogenblik, of ze rechter stond, en grooter was, dan te voren — er was een gebiedende blik in haar oogen — die dreef de woorden van zijn lippen terug.

Ze sprak langzaam, en wonderlijk helder was haar stem: „Behoud ze — behoud ze — zij zijn meer waard, dan gij weet. — Eens heb ik haar gezien — uw allerschoonste liefste. — Zij reed over de heide op een koolzwart paard. — Bloedrood was haar kleed, en hare oogen straalden als sterren. Zij lachte mij toe met haar zonnigsten lach — toen wist ik, dat ze even goed is als schoon. — Ga terug tot haar, prins — en leg de bloem en de distel aan haar voeten — zij zal ze aannemen.” —

Er was een glimlach om haar lippen — de prins zag haar aan met verbazen. — Zij bukte zich, en raapte een verdord twijgje van den vloer. Dat legde ze in zijn hand. En ze glimlachte weder: „Een bloem — een distel — een dorre twijg. Rijd snel naar uw zoete liefste — en vraag niet meer!”

De prins haalde de schouders op — en glimlachte ook — maar zijn glimlach was zachte spot. — Toch borg hij de drie weer weg op zijn hart.

Hij was verzadigd en uitgerust — en wilde gaan. Waarheen? Op den drempel, terwijl hij het hongerig ros liet eten uit zijn hand, klonk die vraag in zijn hart — waarheen?

„Volg dezen weg,” zeide de stem van de oude vrouw achter hem — „tot daar gij komt aan den tweesprong — en vraag dan verder uw weg — en voorspoedig zij uw reis!”

Hij steeg te paard, en boog zich dan tot haar neer. — Een goudstuk blonk in haar hand. —

„Neen” — zeide zij, en wilde het hem teruggeven. —

„Behoud het” — zeide hij — „om der wille van mijn zoete liefste. — Nog eenmaal wil ik haar zien van verre. — Vaarwel.” —

Toen reed hij heen — en op den drempel zag de oude vrouw hem na — glimlachend. —

En terwijl hij zijn reis voortzette, vragend van hut tot hut, en van dorp tot dorp — kwam plots de woeste winter in het land. —

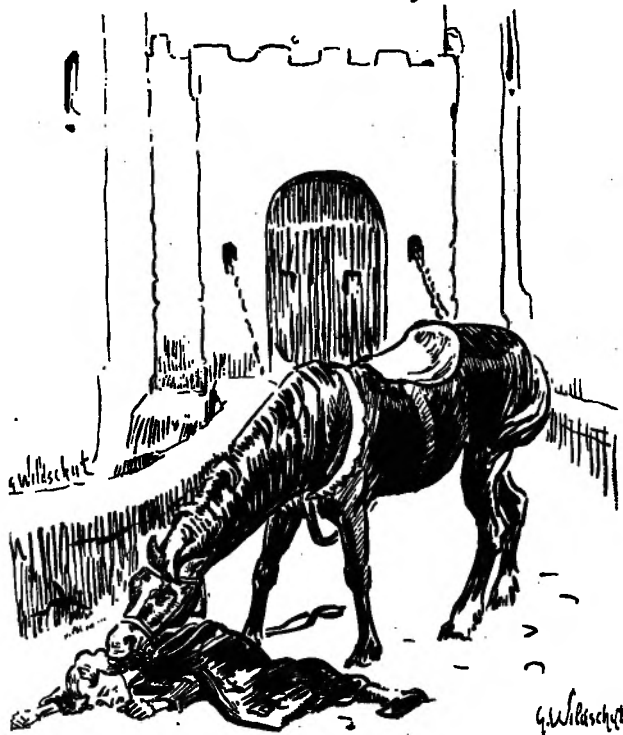
Die zwaaide zijn grauwen mantel open — en de koude wind vloog losgelaten over de vlakke, en deed alles verstijven. — En de winter veegde uit alle hoeken de grijze wolken bijeen — en de sneeuw begon te vallen — dichter en dichter



— en de moede aarde sliep in — want de winter dekte haar toe — ruw maar warm.

En prins Waldemar reed voort — zonder ver-

poozen, in den snijdenden wind — en de lieden, die hem den weg wezen, zagen hem meewarig na — om zijn bleek gelaat, met de oogen vol stomme smart. — En medelijdende vrouwen



boden hem warmen drank, als hij stilhield voor haar deur, om te vragen naar den weg. — Hij reed door stille, ingeslapen dorpjes — door steden zonder tal — en overal keken de lieden hem na, of schudden het hoofd over hem, achter de vensters. — En hij werd steeds bleeker — en steeds moeder — en hield zich met moeite in het zadel.

Het was laat in den avond, toen hij eindelijk reed door de straten der koningsstad. — Het was zoo wonderlijk stil — de sneeuw lag als kussens op de puntige daken — en aan den blauwzwarten hemel dreef de maan in een zilveren meer. — Het sneeuwdek dempte den tragen hoefslag van zijn paard. — Hij voelde de teugels niet meer in zijn verstijfde vingers — zijn linkerhand hield in zijn wambuis stijf omkneld — wat hij neer wilde leggen — onbespied — op de oude grijze trap: de bloem, de distel, en de doode twijg.

Hij reed voort als een, die slaapt — en er was een geluid als van verre harpen en zilveren stemmen in zijn ooren — en voor zijn oogen weefde zich een dikke dichte mist, die hem omwikkelde — nauwer — steeds nauwer — de teugels glipten hem uit de hand — hij wankelde in het zadel en gleed weg — als in een diepen, diepen

zwarten put — toen wist hij niets meer.

Het trouwe ros lekte zijn gelaat, dat wit was als de sneeuw, waarop hij was neergezonken — maar hij opende de oogen niet. — Toen hief het den kop op en hinnikte — angstig en lang, in den nacht. —

Toen was er gerucht van knarsende grendels — en harde klinkende voetstappen op de slotbrug — en kreten — en stemmen — en gewemel van flakkerende toortsen. —

En zij droegen hem binnen het slot — en de trappen — en de hooge holle gangen weergalmden van het geluid van haastige voetstappen — en luide bevelen — en angstige vragen. — En alle vensters waren plotseling licht in den nacht.

Men droeg hem in de groote zaal, en legde hem behoedzaam op een rustbank, bij het knetterend blokkenvuur, en dekte hem met een berenhuid.

En er was geritsel van lichte schreden, en aan zijn zijde knielde de zoete prinses Jocelyn, en wiegde hem in haar armen, en legde haar zachte wang tegen zijn gelaat, dat bleek was als de dood, en koud als ijs — en haar warme tranen deden hem ontwaken. — Hij zag haar lang aan, zonder begrijpen — toen trok hij, langzaam en pijnlijk, de stijfgesloten vuist uit zijn wambuis en opende die, en in zijn oogen was een vraag om vergeving. — En ziet — op de harige berenhuid vielen niet de bloem, de distel en de doode twijg — maar drie wondersierlijke zilveren keliën.



DE MEESTER

VRIJ BEWERKT NAAR HANS WALTER.

Bij Zacheüs.

WAT doet een mensch niet, om rijk te worden? Voor rijkdom geeft hij zelfs zijn ziel en zaligheid prijs.

Het is veel waard, een tollenaar in Jericho te zijn. Jericho is de poort van Jeruzalem voor het Oosten en Zuidoosten. Wat uit het Noorden, Oosten en Zuiden naar Jeruzalem gaat, moet door Jericho; dáár komen menschen en goederen en geld samen. De tollenaars hebben het druk in Jericho en Zacheüs, een *overste* der tollenaars, heeft daar beter dan ergens elders de gelegenheid, rijk te worden.

Ach, voor een overste der tollenaars is de verzoeking wel heel sterk en Zacheüs heeft die verzoeking niet altijd weerstand kunnen bieden. Hij heeft zich wel schuldig gemaakt aan *bedrog*. Hij heeft zich veel toegeëigend, wat niet het zijne was.

En nu is hij *rijk*. Hij kan doen, wat hij wil. Hij heeft *schatten*. Er is eigenlijk niets, wat hij nog zou kunnen begeeren.

En toch — gelukkig is hij niet. Bij al zijn schatten lijdt zijn hart gebrek. En de innerste behoefte van zijn ziel blijft onvervuld.

Ook is het niet alles, een overste der tollenaars te zijn. Haat en verachting is in ruime mate zijn deel.

Wat? Hij stelde zich in dienst der Romeinen? Hij spant met de vijanden van zijn eigen volk samen, om dat volk nog ongelukkiger te maken? Hij maakt misbruik van zijn positie en hij rooft het geld en het goed van zijn medeburgers?

O, zeker, niemand durft hem leed doen, want hij staat onder de bescherming der Romeinen, maar als hij zich op straat vertoont, zeggen de blikken van de voorbijgangers hem genoeg. Hij wordt veracht door zijn eigen volk. Voor hem is er in hun midden geen plaats. Hij telt niet mee. En niemand zal een hand tot hulp uitsteken, als hij hulp noodig heeft.

Zijn familieleden verloochenen hem, den tollenaar. Zijn kinderen worden gescholden en hebben geen speelmakkers.

O, zeker, tegen de verachting, die zijn deel is geworden, zet hij zijn trots. Hij kan ze missen, al die menschen, die hem verachten, maar die toch voor hem moeten *buigen*. Hij bedwingt ze allen. Hij heeft ze allen in zijn macht. Als hij wil, dan kan hij hen zelfs vriendelijkheid doen huichelen. Want zij allen weten het, als hij wil,

kan hij iemand te gronde richten. En ze mogen hem allen verachten, hij is *rijk*. En zijn kinderen zullen rijk zijn.

Maar waarom voelt hij zich dan zoo onbevredigd? En waarom laat het geluk nog steeds op zich wachten?

Is hij misschien bevreesd voor den Messias?

Als de Messias komt, zeggen de Joden, is het gedaan met zijn rijkdom. Dan wacht hem als handlanger der Romeinen een treurig lot.

Ach, *bevreesd* is Zacheüs niet, maar toch... de Messias!

Is Jezus van Nazareth de Messias? Zacheüs heeft reeds zooveel van Hem gehoord. Heeft Hij niet gezegd: „Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan?”

Het Koninkrijk Gods!

Zacheüs voelt zich buitengesloten en wil toch niet buitengesloten zijn. Er is iets anders dan geld en goed, iets hoogers en beters. Kan Jezus in het Koninkrijk Gods brengen? Kent Hij het geheim, dat de poort van dit Koninkrijk ontsluit? Weet Hij op welke wijze de behoeften van het wondere menschenhart bevredigd kunnen worden?

Zacheüs zou Jezus zoo gaarne eens willen zien. Hij zou willen weten, of werkelijk deze Rabbi zulke wonderbare dingen spreekt. Of het waar is, dat Hij het middel weet, waardoor een mensch vrede en rust kan verkrijgen.

En dan gaat door Jericho de boodschap: Jezus van Nazareth komt.

De menschen verlaten hun huizen, om Hem te gemoet te gaan. Het wordt druk in de straten. En Jericho is al zoo overvol, nu zooveelen er doortrekken naar het feest te Jeruzalem.

Zacheüs ziet, als hij buiten komt, een groote menigte. Hij hoort de opgewonden uitroepen.

„Hij komt. Hij is niet ver meer.”

„Ik wil Hem zien.”

„Ik ook. Het moet wonderbaar zijn, wat Hij zegt.”
Ja, als het zóó gaat, heeft Zacheüs geen kans. Hij is klein van persoon. Hij kan niet over de schouders van wie voor hem staan, heen zien. Hij zal achteruit gedrongen worden en zoo heel nauwkeurig zullen ze het ook niet met hem nemen. Wat nood, als hij in 't gedrang eens een stomp oploopt? Men is het hem van harte gegund.

Maar Zacheüs wil Jezus zien.

Hij weet nog wel een middel, om zijn doel te bereiken. Hij haast zich buiten Jericho, daar staan wilde vijeboomen en Zacheüs zoekt er

een uit, die hem kan dienen voor zijn doel. Maar zal hij zich niet bespottelijk maken? Zal hij, de deftige, rijke man, in dien boom klimmen?

Hij ziet de spottende blikken, waarmee de voorbijgangers hem aanzien. Hij hoort het beleedigend fluisteren.

„Wat moet deze tollenaar?”

„Neen, maar kijk eens. Wil hij in dien boom klimmen?”

„Ja, maar waarom?”

„Hij is onzinnig.”

Een blos van schaamte brandt op de wangen van Zacheüs. Het valt niet mee, het valt vooral niet mee voor een man van *zijn* positie, zich belachelijk te maken. En hij moet toch al zoo op zijn hoede zijn. Hij maakt zoo gauw de spitzucht wakker.

Wat doet hij hier ook op den weg? Hij had toch kunnen thuisblijven? Wat moet hij dan als een dwaas in dezen boom klimmen, om den Rabbi van Nazareth te zien?

Maar terug kan hij niet en wil hij niet. Hij wil *weten*. Als alles waar is, wat hij van Jezus gehoord heeft, dan heeft die Rabbi ook hem iets te zeggen. En dan moet er misschien veel veranderen in zijn leven, het zij zoo, maar dan zal er ook veel veranderen. Want de onrust in zijn hart kan hij niet langer dragen.

Buitengesloten! Hij weet, wat het beteekent. Hij heeft het gevoeld. Hij is altijd overal buitengesloten. Zal hij dan nu ook nog buiten het Koninkrijk der hemelen gesloten worden?

Nu zit hij op een dikken tak, en hij kijkt naar beneden. Als nu de Rabbi voorbijgaat.....

Er komen menschen voorbij en ze wijzen naar hem en lachen.

Maar Zacheüs *blijft* zitten en kijkt uit naar de stofwolk in de verte en hij luistert naar het stemmengeruisch.

Daar komt een groote menigte en daartusschen al die menschen, dat is *Hij*. En nu vergeet Zacheüs, dat hij hier zit ten spot van zoovelen, dat ze over hem fluisteren, en hem schelden, hem, den tollenaar.

Hij ziet naar Jezus.

De Meester nadert. Hij weet, dat er iemand is, die op Hem wacht. Hij weet, dat daar een mensch is, die niet verder *kan*, een menschenziel, die is in nood.

De Meester nadert en komt en blijft staan en ziet omhoog.

„Zacheüs! haast u en kom af, want Ik moet heden in uw huis zijn.”

Zacheüs hoort wel, dat de Meester tot hem spreekt, maar hij begrijpt het niet.

Dat de Rabbi van Nazareth spreekt tot Hem, den tollenaar, het is een groot wonder. Is Hij

de Messias? Zal de Messias hem niet veroordeelen, hem verdoemen? Een wonder is het, dat de Rabbi hem kent, hem noemt bij zijn naam.

Hoe is het mogelijk?

En Zacheüs buigt zich en ziet in de oogen van Jezus. En in die oogen ziet hij *grooter* wonder. Hij heeft Jezus gezocht en nu ziet hij, dat die Jezus *hem* zoekt, hem ZOEKT.

Hij ziet, dat Jezus hem kent, alles van hem weet, zijn zonde en schuld, zijn zoeken en vragen, zijn trots en zijn ootmoed, zijn zorg en zijn nood.

„Zacheüs, kom af.”

Was het dáár bij gebleven, Zacheüs zou gekomen zijn. Maar nu is het zooveel meer. Nu doet de Rabbi een beroep op hem. Deze Jezus heeft hem noodig.

„Zacheüs, haast u en kom af.”

De Meester moet nu bij hem in huis zijn. Hij heeft het noodig, dat iemand een plaats voor Hem bereidt, Hem zijn stille zorgen wijdt.

Welk een menschenkenner is de Rabbi van Nazareth. Want nu kan het niet anders, nu moet Zacheüs zich in dit oogenblik geheel aan Hem overgeven.

Met dit ééne woord heeft Hij Zacheüs een blik laten slaan in Zijn hart, heeft Hij al Zijn goedheid en meedoogen getoond. *Dat* zou geen Schriftgeleerde, geen Farizeër ooit gezegd hebben. *Dat* zou geen leeraar der wet voor Zacheüs ooit gedaan hebben. *Dat* doet alleen Jezus. *Dat* kan alleen Jezus.

Bij Zacheüs in huis komen, wie zou het willen? Geen gemeenschap met den tollenaar. Wie zou de schande aanvaarden, met Zacheüs aan te zitten aan de tafel? Wie zou door deze daad deel willen hebben aan het verraad, dat Zacheüs beging jegens zijn volk?

Maar de Heiland moet in het huis van Zacheüs zijn. Dat is de wil van Zijn Vader. Hij, die uit zichzelf niets doet, heeft duidelijk het gebod van Zijn Vader verstaan: Dit is een van de verloren schapen van het huis Israëls en dit schaap moet teruggevoerd naar den stal.

Door dit ééne woord van Jezus wordt Zacheüs verlost uit zijn uitzonderingspositie. Hij is niet meer een uitgestootene, een, die afzijdig moet staan, hij mag als gastheer optreden, zooals die anderen, hij mag gasten ontvangen en gastvrijheid bewijzen.

Dit ééne woord van Jezus maakt alles anders. Dit ééne woord van Jezus doet het hart van Zacheüs kloppen van liefde. Met dit ééne woord heeft Jezus hem overwonnen.

Ik moet heden in uw huis blijven. Niet een aalmoes wordt hier gegeven en hier is geen nederbuigende vriendelijkheid met het vooropgezette doel, daarmee Zacheüs de oogen te blinden.

Hier is het aanbod van liefde en genegenheid, hier wordt een beroep gedaan op de liefde en genegenheid van Zacheüs. Hij kan iets voor den Meester doen. Hij *mag* iets voor den Meester doen.

Zacheüs haast zich en komt af. En geen spot-
tende blikken, geen woorden van smaad kunnen
hem hinderen. Hij ziet alleen Jezus. Hij hoort
alleen Jezus.

Haastig daalt hij neer uit den boom en met
grootte blijdschap geleidt hij Jezus naar zijn
woning.

Maar achter hem is de schare, die murmureert
en afkeurt.

„Is het mogelijk?”

„De Rabbi van Nazareth is gegaan in 't huis
van den tollenaar.”

„Een fraai gezelschap voor den Meester.”

„Maar hoe kan Hij dat doen? Hij weet toch,
wie Zacheüs is.”

„Dat zou niemand van onze leeraars gedaan
hebben. Wie zoekt nu herberg in het huis van
een zondigen mensch?”

Zij begrijpen het niet, de menschen. Zij zouden
anders gehandeld hebben. Den tollenaar hadden
ze aan zijn lot overgelaten. En wie zich, omdat
hij zichzelf daar te waardig toe achtte, ook van
verachtelijke woorden en hoonende blikken ont-
houden zou hebben, zou toch nooit aan één
tafel met Zacheüs willen eten.

Zoo'n tollenaar! Waarom zou men zich met
hem bemoeien? Men bemoeit zich alleen met
menschen uit zijn eigen kring, met de vrienden,
de broeders.

De tollenaars mogen voor zichzelf zorgen.

Zoo'n tollenaar!

Maar Zacheüs staat voor Jezus.

O, zijn hart is zoo vol, zoo vol.

Welk een groote liefde heeft de Heiland hem
geschonken. En, ja, Hij is de Christus, de Zone
Gods.

Welk een wonder! Gods Zoon neemt Zijn
intrek bij Hem, den tollenaar.

Maar een tollenaar.

Maar Zacheüs staat voor Jezus en hij zegt:
„Zie, de helft van mijn goederen geef ik den
armen; en indien ik iemand iets door bedrog
ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.”

En zij, de menschen, die smaden en verachten?
Zij, de *ware* kinderen van Abraham? Zij, die
prat gaan op hun wetsvolbrenging? Is er bij
hen ook de bekeering des harten? Geven ze er
blijk van in hun *leven*?

Deze tollenaar doet het. Nu Jezus in zijn huis
is gekomen, is alles veranderd. Nu keert zich
zijn ziel naar het licht. Nu ziet hij den hemel
geopend. Nu staat hij voor de enge poort en
hij gaat er binnen. En alles, wat dat ingaan zou

kunnen verhinderen, werpt hij van zich. Zijn
geld, zijn goed, zijn schatten, alles, alles wil hij
achter laten, nu hij *Jezus* heeft, nu de Zaligmaker
tot hem, den zondigen tollenaar, is ingegaan.

Ja, Hij *is* de Zone Gods, Hij, die *dit* kan
bereiken, Hij, die spreekt en de deur van het
hart gaat voor Hem open. Hij *is* de Heiland, die
roept en Zacheüs komt.

Zacheüs staat voor Jezus. Hij weet, dat hij
niets, niets verbergen kan. Hij, die zijn naam
kende, weet alles van hem, van zijn zonde en
zijn schuld. En Zacheüs voelt, dat hij ook niets
meer verbergen *wil*. De nood van zijn hart legt
hij bloot. Zijn zonden geeft hij prijs. Het geheim
van zijn zondig leven maakt hij openbaar. Hij
kan niets meer verbergen en hij *wil* niets meer
verbergen.

En o, als Jezus hem aanziet brandt het berouw
in zijn hart. Wat heeft hij gedaan? Bij zóóveel
zelfopoffering smelt zijn zelfzucht weg. Bij zóó-
veel liefde verbleekt zijn haat. Bij zóóveel heer-
lijkheid brandt het vuur van zijn berouw dieper
in. Heel zijn leven ziet hij nu in Gods licht, hij
ziet het besmet en onrein.

En nu is er in zijn hart een kreet om verlos-
sing. En nu geeft hij zich over met alles wat
hij heeft.

Zacheüs kent de wet. Hij moet het geroofde
wedergeven en 20% bovendien.

Maar hij doet *méér*. Wat hij door bedrog
ontvreemd heeft, geeft hij *vierdubbel* weer. En
.... de helft van zijn goed geeft hij den armen.

Zoo'n tollenaar!

Zie, hier is een tollenaar een kind Gods ge-
worden. Hier ligt een zondaar gebogen in het
stof, maar hier ook ontvangt een zondaar genade.

„Heden is dezen huize zaligheid geschied,
nademaal ook deze een zoon van Abraham is.”

Is het mogelijk? Een tollenaar..... een zoon
van Abraham?

De menschen, buiten het huis van Zacheüs,
fluisteren en zien in hun hoogheid rond en
spreken verachtelijk over den Meester, die tot
een zondigen mensch inging.

Maar Zacheüs staat voor Jezus. Zacheüs is zalig.

„Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed
hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan! Want
het is lichter, dat een kemel ga door het oog
eener naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk
Gods inga.”

Ach, Zacheüs is maar een tollenaar.

Maar Jezus zegt: „De dingen, die onmogelijk
zijn bij de menschen, zijn mogelijk bij God.”

Zacheüs staat voor Jezus.

Hij was verloren, maar is gevonden.

Want de Zoon des menschen is gekomen, om
te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.

SCHILDEREN.

DE rijksacademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam heeft zich ook moeten aanpassen bij de eischen van den jongeren tijd. Toen in November 1925 de hoogleeraar Der Kinderen overleed, was het de groote vraag, wie hem zou opvolgen.

Er was wel iemand, die als opvolger kon worden voorgedragen, maar een ministerwisseling en het feit, dat de voorgedragene de aanvaarding van zijn benoeming afhankelijk maakte van de inwilliging van eenige door hem gestelde eischen, was oorzaak, dat eerst op 1 Juli 1926 in de bestaande vacature werd voorzien door de benoeming van prof. Roland Holst.

Met die benoeming was tevens uitgemaakt, dat er groote veranderingen zouden komen. Immers, Prof. Roland Holst had geëischt:

1. verandering, inwendige verbouwing van het gebouw;

2. instelling van een secretariaat met als leider een van de hoogleeraren in de theoretische vakken, waardoor dan het directeursambt zooveel mogelijk van administratieve werkzaamheden zou worden ontlast;

3. de leiding van een nieuw op te richten afdeling voor decoratieve en monumentale kunst.

Verbouwing was zeker noodzakelijk en de inwendige verbouwing, die reeds plaats greep, komt dan ook aan het doel, dat de rijksacademie van Beeldende Kunsten zich stelde, ten goede.

Maar vooral de derde eisch van prof. Roland Holst is oorzaak, dat men van het inslaan van nieuwe wegen kan spreken.

Vroeger werd met de eischen van het praktische leven maar zeer weinig rekening gehouden en de leerlingen van de academie zagen eigenlijk geen bestaansmogelijkheid. Ze schilderden, maar ze leerden op de academie enkel schilderen naar de zuivere praktische beginselen van de vrije kunst.

Nu is dat anders geworden. Nu wordt, hoewel de vrije schilderkunst evenals vroeger beoefend wordt, daarnaast de decoratieve en monumentale schilderkunst als gelijkwaardig beschouwd.

Het gevolg daarvan is zeer zeker, dat de leerlingen kans zien, later in het leven zich een bestaansmogelijkheid te scheppen.

Trouwens, reeds op de academie komen ze in aanraking met de eischen van het praktische leven. Men is begonnen met het verstrekken van opdrachten aan de oudste leerlingen. Ze zien dus, dat hun arbeid praktisch te benutten is en door de opdrachten leeren ze ook, welke eischen zoo

ongeveer aan hun werk gesteld zullen worden.

Een ander gevolg is ook, dat de kunst dichter bij het leven wordt gebracht. De kunst is niet meer iets alleen voor den enkeling, maar voor het *volk*. En dat is goed zoo. Want kunst, die ver van 't volk blijft staan, heeft geen doel.

Er moeten twee dingen gebeuren. De kunst moet tot het volk gebracht en het volk moet de kunst leeren verstaan.

Vandaar dat het goed is, wanneer de academie nu een andere richting inslaat. Dat is goed voor de leerlingen en dat is goed voor het volk.

Op de academie is in vroegeren tijd bijna hoofdzakelijk geteekend naar afgietsels der antieken. Trouwens, dat verschijnsel stond niet op zichzelf. Men was immers van meening dat alleen wat klassiek was, waarde had. Zonder nu de waarde van de genoemde afgietsels te miskennen en het teekenen daarnaar, is het toch zeker toe te juichen, dat in den laatsten tijd veel meer geteekend wordt naar het levend model.

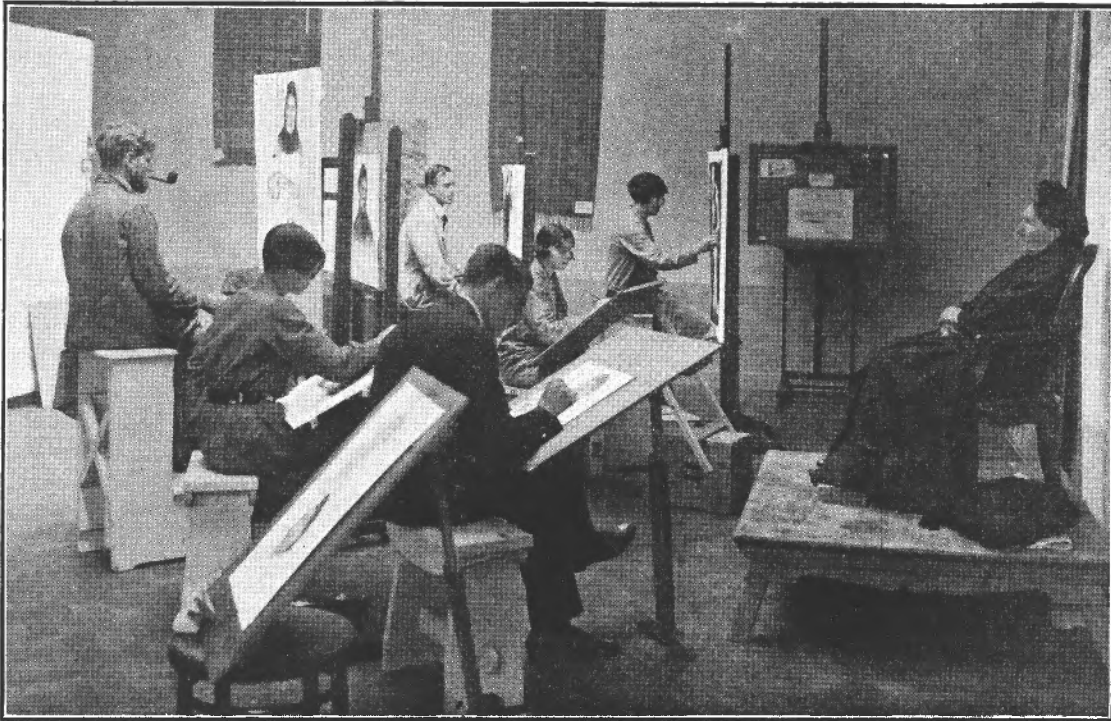
Ook het teekenen uit het hoofd is ingevoerd. Vooraf in rust of beweging geobserveerde menschof diervormen moeten uit het hoofd geteekend worden en soms wordt er ook geteekend uit kracht van eigen fantasie.

De illustraties, die we hierbij geven, spreken duidelijk genceg en hebben geen verklaring noodig.

Uit alles blijkt, dat op de academie van Beeldende Kunsten gestreefd wordt naar vernieuwing. Dat is van groot belang voor de leerlingen. Trouwens, men laat er iedere persoonlijkheid zooveel mogelijk vrij. Ieder kan er werken naar eigen aard. Zoo moet het natuurlijk ook. Een kunstenaar moet zichzelf kunnen zijn en als de academie hen daartoe aanleiding geeft en hen helpt om eigen dieper-zijn in vorm en kleur uit te drukken, is daarmee iets groots bereikt. Zoo zal het werk van de academie heel ons volk ten goede komen. En zoo zal het ook voor de leerlingen een lust zijn, eigen kunnen daar tot ontwikkeling te brengen.

Ten slotte: wij gaven het een en ander over de rijksacademie van Beeldende Kunsten, omdat ook de vrouw, indien ze aanleg toont, daar als leerlinge een goede leerschool kan doorloopen.

Ook op het terrein van de kunst vindt de vrouw in onzen tijd haar plaats. En dat is heel gelukkig ook. Wij kunnen haar ook in de kunst niet missen. Zij vindt er haar eigen plaats en haar eigen werk en zij mag meewerken aan den opbouw van het rijk van de schoonheid.



Het teekenen naar model.



De Bibliotheek.

ONS KAMP.

II.

OM twee uur na het eten fietsten wij met onzen gids, den Heer C. Bal naar den Lemelerberg. Een tocht dwars door de heide, steeds opwaarts. Toen de weg onberijdbaar werd stalden wij onze fietsen en gingen te voet tot op den hoogsten top. Het was warm geworden en onze armen en rug werden gezellig rood. Om de beurt droegen wij de groote zwarte tasch met de roode kersen, die wij bij de „kei” waar we wat rustten, verorberden. Oef! Nu ging het steil naar boven. Stoutje liep te steunen, dat ze van haar leven nog nooit zoo geklauterd had, waarbij ik haar ongeloovig aankeek.

Ik liep met de leege kersentasch (die ik wèl mocht dragen, nu ze leeg was) achteraan te bungelen en slaakte een zucht van verlichting toen ik den top van den vermoeienden berg bereikt had. Snel hing ik de tasch op den zich daar bevindenden steenen pilaar en liet mij toen met een smak tusschen Klaas en Rio vallen — rusten — en begon de omgeving op te nemen. Vergezichten over de groote vlakke heide. Mijnheer Bal legde ons alles uit, kende iedere torensplits. „U bent precies een wandelkaart”, prees Krommenietje hem uitbundig. De tocht ging naar beneden, huiswaarts. Het scheen of wij de warmte en vermoeidheid boven hadden gelaten. Ik liep gezellig met Mimi en Stoutje herinneringen op te halen van de H. B. S., toen wij de uitgestoken hand zagen van den Heer Bal, die ons één voor één tegen een steile hoogte optrok. Onze schoenzolen waren zoo glad van de heide, dat de meesten even terug gleden. Mimi was al boven toen ik ook mijn hand uitstak en mij schrap zette. „Het valt niet mee, hè Mijnheer B...a.a.1?”.. Plof! Daar lag ik met mijn neus in de heidestruiken aan Mijnheer Bal's voeten, die mij halfweegs gul had laten glippen. „Au, dat vergeef ik U nooit, ik ben niet eens dik!” verweet ik hem, terwijl ik mijn gloeienden neus betastte, maar hij trok er zich weinig van aan. — „Wie volgt...” lachte hij en toen opeens bemerkten wij dat de kersentasch nog boven hing. „Fie, je tasch!” gilden Rio en Iebie tegelijk. — „Hangt boven!” — kermde ik terug, terwijl ik mijn vinger in de lucht stak. Wij keken alle van verre naar de plaats waar „ze” hing. Onze dikke leidster lachte en ons „moedertje” zei: „Nu, laat ze maar hangen hoor, zooveel moois is het niet, tenminste niet de moeite waard om nog eens terug te klauteren.”

„De bodem is toch lek, al de kersensap liep er onderweg uit,” vulde Marietje aan. „Ja het is een geweldig oud beest,” troostte ik mijzelf. Het ging weer verder over de gladde heide en toen wij thuis kwamen.... Ziedaar!... daar ontving ons de verwachte Heer Keuning al met open armen. Wij verkleedden ons heel gauw. Stel je voor, bezoek van een Heer midden tusschen de korenvelden in deze eenzaamheid. In een wip waren we nèt zoo frisch en florissant alsof we heelemaal geen stoffigen tocht gemaakt hadden. Buiten voor het Kampeergebouw aten we weer aan de smakelijk gedekte tafel. Mijnheer Keuning zocht natuurlijk zijn plaatsje op tusschen de Groningers, waarbij Stoutje bofte. Haar gezicht was een groote glunder. Ik was blij, dat ik aan het andere eind van de tafel zat. De anderen waren nu aan het stapeltje kostelijke boterhammen dat ik er zoo smakelijk insloeg, gewend, voor een vreemde zou het zeker een wonderlijken indruk gemaakt hebben; maar als je den heelen dag in de buitenlucht bent en zooveel sport beoefent, dan kun je wel door blijven eten en onze schalen waren altijd zoo hoog opgestapeld. Na het eten werd door de corvéërs in drie tellen de vaat gewasschen en schaarden wij ons rondom de tafel, waarbij onder het haken en breien van tusschenzetsels, spreien en slabbetjes, spreekwoordenraadsels werden opgegeven — b.v. Doe wel en zie niet om, nietwaar mijnheer Keuning? —

Op de tafel stonden tusschen de blauwe korenbloemen en handwerkjes groote schalen met aardbeien, die allemaal nog op moesten, voordat



Hierbij de Grönnigers.

Foto van Mej. G. Wagenaar.

we naar bed gingen. (Wij werden namelijk iederen avond door de Redactie getraceerd). Om elf uur werd den Heer Keuning uitgeleide gedaan door ons twintig dames, die hem in een kringetje namen en rondom hem heen dansten en krijschten als wilde Indianen. Vóór het hotelletje zongen wij den Heer Keuning nog een hartroerend afscheidslied toe, waarna deze ons waarschuwde dadelijk te gaan slapen en niet zoo'n spektakel te maken (dit natuurlijk tegen Stoutje, Mimi en Iebie) en Krommenietje kreeg er van langs van wege haar liefdesbrieven. We stonden verbaasd zooals mijnheer Keuning, niet-tegenstaande we geen burens hadden, op de hoogte was met alles. Maar Krommenietje antwoordde schuldbeseffend, dat het knopje van haar batterij verlamd was, dus dat wij van haar geen last zouden hebben....

Dat was ook zoo, maar wie had er nu aan gedacht, dat de kalme „mannenafdeeling” onze rust zou verstoren. Nadat ik de dames, die schijnbaar zonder een kamferballetje niet konden slapen, hiervan voorzien had, sloeg ik het dek open, lichtte mijn ellenlange nachtpon een tipje in de hoogte om in mijn 2-voet hooge krib te stappen en hoorde toen ineens To waarschuwen: „Daar kruipt wat tegen den muur, hooren jullie niets?” Ik liet mijn nachtpon weer zakken en spitste mijn onbedekte ooren. Doodsche stilte....., die alleen verbroken werd door een aanrollend gesnurk van Fijtje, hetwelk aankondigde dat ze sliep. „Het steenbeest is dood, het zal wel niets zijn,” riep Iebie in halfzittende houding. Ik stapte dus onverschillig in mijn bed, maar hoorde opeens een ingehouden gegrinnik boven mijn hoofd. Ik keek omhoog met de slip van het laken in mijn hand, en zag een hoofd..... een hoofd van de mannenafdeeling was naar boven geklauterd om te zien wat wij uitspookten. Ik opende net mijn mond om „Goedenavond” te zeggen, toen ik onverwachts een waschblik water over mijn hoofd kreeg, wat tengevolge had dat ik tegelijk met Stoutje een kermende gil uitstootte. Ik dreef! Van mijn hoofd tot mijn voeten was ik kletsnat. Ik moet een erbarmelijk figuur gemaakt hebben. Stoutje had alleen maar de spatten, die kwam er goed af. Vanuit de „mannenafdeeling” hoorde men gesmoorde lachkreten.

„Ja, ik ben weer de dupe en ze hadden jou nog wel moeten hebben,” verweet ik Stoutje, terwijl ik mijn vlechtje uitwong. „Zoo, dan zal ik mijn parapluie opsteken, je kunt nooit weten,” antwoordde deze. Mimi volgde haar voorbeeld. Daar zaten ze nu beiden met opgestoken „spuit” naast elkander. Waar ze op geleken....? Ik weet beslist geen vergelijking; ik kogelde om van 't lachen. Ze namen mij in het midden en



Holterberg.

Foto van Mej. G. Wagenaar.

probeerden mij een beetje op te warmen. „Jullie zijn schatten,” bibberde ik enthousiast. We hadden de dolste pret. De mannenafdeeling kwam gewoon niet meer tot rust.

Den anderen morgen, toen ze mij wakker gilden, was de eerste vraag of ik al droog was. We hadden ons een uur verslapen en moesten nog wel den heelen dag op de fiets weg. — Haast je, rep je — en om 11 uur hadden wij al ontbeten en pakten wij onze lunch in. Daar ging het weer met frisschen moed; genieten van de natuur. Twintig vroolijke meisjes op een mooien Zaterdag in Juli. Wij lunchten in het mooie restaurant op den Holterberg, waar wij de Belvédère beklommen, en vandaar een prachtig uitzicht hadden. De omgeving van Hellen-doorn is keurig, vol afwisseling tusschen bosch, heide en bouwland. Beneden in den mooien tuin rustten wij uit onder de groote zomerparasol en toen ging het verder naar de „Niemendalletjes”, waar het een heele klimpartij werd. Bijna loodrechte wegjes naar beneden en weer omhoog midden tusschen wild struikgewas. Het werd een klauterpartij van belang met de fietsen aan onze hand, maar we hadden het toch niet gaarne overgeslagen. Het loonde de moeite, zóó mooi als het daar was. Het zonnetje brandde, zoodat wij onze zakdoeken om de hals bonden en nu was ik niet meer alleen degene, die een hoed boven op haar kruin had staan met den rand diep over de oogen. Stoutje zag er nog veel vermakelijker uit. Mimi kreeg grappig blaasvel en Paulientje maakte er ons opmerkzaam op, dat ze een „perkamenten” neus had gekregen. Maar dat alles hinderde ons niet, onvermoeid gingen wij verder naar de „diepe Hel”. Hier bleven wij een oogenblik staan en genoten van den aanblik op het dorpje dat daar in de diepte lag en toen... Hoerah!... ging het steeds bergafwaarts op een smal zandpaadje tusschen

bosschen, steeds met dat mooie uitzicht voor oogen. O! ons Holland is mooi! Prachtig mooi! Om vijf uur waren wij thuis en gingen wij zwemmen. Is dat nu geen ideaal? Geen heerlijk leventje?

Om zeven uur arriveerde onze gast, Mevrouw Westerbrink-Wirtz, en gingen wij eten. De tafel was weer zoo vroolijk met gele en blauwe bloemen versierd en het menu was:.... sla met komkommers en eieren en heerlijke slaappap na —. Overheerlijk klaargemaakt!

Na het eten lieten wij ons languit in het gras glijden en genoten van den mooien rustigen avond. Met mijn ellebogen op den grond gesteund, keek ik het rechte wegje langs dat een pad vormde tusschen de korenvelden naar den hellenden straatweg, die naar het dorp leidde. De zon ging in gouden gloed onder. Ik voelde hoe de zonnelichtjes in mijn oogen dansten. Een groot geluk doorstroomde mij en het was of de tjilpende en zingende vogels mijn gevoelens uitjubelden. O! leven vol blijheid en vrijheid, dat tot zoo groote dankbaarheid stemde.....

Het schemerlicht omgaf ons met zijn fantastische kleuren.

Nu dansten wij — de leidsters inclus — als jonge blijde kinderen in een kring en speelden: „Witte zwanen, Zwarte zwanen....., Twee emmertjes water halen” enz. Ons lachen en gejubel werd wijd weggedragen door de ijle lucht en enkele sterrenoogjes keken nieuwsgierig op ons neer.

Moe van het spelen zetten wij ons bij elkaar en zongen als naar gewoonte onze avondliederen.

Van den hoogen hobbel der straatweg, recht voor ons uit, kwamen langzaam de volle hooiwagens aanrollen. De maaisters, die de teugels

van het paard vasthielden, liepen voorop met hun groote eigenaardige zonnehoeden op het hoofd. Ik maakte Mimi opmerkzaam op de mooie fijne silhouetten die zij vormden boven den donkeren horizont.

Ons jolige troepje was nu rustig. Deze mooie zomeravond stemde ons allen een beetje weemoedig. „Laten wij zingen — Ik zal U, o God mijn dank betalen” — stelde één der leidsters voor. Lena haalde haar viool en nu klonk het plechtig door de stilte. Het was een dankgebed aan God, aan den Schepper van al het mooie en goede. Een zachtgezongen dankgebed, dat hoog weggedragen werd in de schoone natuur — het werk van Gods handen —. Als slotlied zongen wij: „Houd Gij mijn handen beide met kracht omvat —”. Hierna werd mevrouw Westerbrink weggebracht, die ons allen hartelijk goeden nacht wenschte. Arm in arm wandelden wij langzaam in den laten avond huiswaarts. — Dezen avond sliepen wij veel eerder.....

Den anderen dag — Donderdag — hielden wij ons gemak. Het was broeiend heet en wij waagden onze gloeiend verbrande armen en nek niet weer aan de warme zon. Ik moest meehelpen aan het waschcorvee met Klaas en Iebie. Stoutje, die een groote huishoudschort bij zich had, wikkelde mij daarin en duwde mij naar de afwassteil, terwijl zij bij de anderen in de schaduw van het Kampeergebouw ging liggen. Wij zorgden voor de „Afwasch” even goed als wij in den morgen voor het ontbijt hadden gezorgd. Alleen was toen de koffiepot niet goed omgespoeld, maar dat was Klaas d'r schuld, geloof ik. Toen het werk onder veel gelach en gepraat gedaan was, schaarden ook wij ons om mevrouw Westerbrink heen, met wie wij een gezellig praatje maakten.

's Middags na het eten begaven wij ons naar het dichtbijzijnde bosch. Stoutje en Mimi beiden onder hun geliefkoosde tompouce. Het was toch zoo warm! Onze halzen waren angstvallig onder handdoeken en fantasiedoekjes bedekt.

De blaasjes op Mimi's arm sprongen één voor één open en Paulientjes perkamenten neus zag er uit als een groote aardbei, zoo groot en opgezwollen was deze, maar het stoorde Paulientje niet. Paulientje trotseerde trouwens alles! Mevrouw Westerbrink hield ons nog tot 4 uur gezelschap, waarna ze ons verlaten ging.

's Avonds was het wat koeler, zodat wij besloten nog een tochtje te



Tusschen het koren.

Foto van Mej. G. Wagenaar.



Met Mevr. Westerbrink.

Foto van Mej. Iebie Hellinga.

maken, hetgeen zoo beviel, dat er besloten werd den anderen morgen om half vijf op te staan en een ochtendtochtje te maken. Mijnheer Bal keek ons ongeloovig aan. „Zulke langslapers”.

„Dat zult u eens zien...” en nu kreeg hij van 20 dames zoodanig de volle laag, dat hij maar gauw belofde ons te komen halen.

Toen wij na een paar uur fietsen thuis kwamen, leschten wij onzen dorst met kersensap, waarna de slaapgelegenheid opgezocht werd. Het was de laatste avond dat ik hier in Hellendoorn zou slapen en volgens Iebie en Stoutje moesten wij het nog éénmaal goed waar nemen. De gehele mannenafdeeling zat bij ons op de bedden. Ik zat rechtop tegen het beschot, mijn handen om mijn opgetrokken knieën geslagen en scharterde het uit om de grappen die er gemaakt werden. De ééne wist dít te vertellen, de andere dát, maar het meeste wist toch Stoutje, die gaf b.v. acrobatische raadsels op, waar je nog nooit van gehoord had en waarbij Jantje geheel de kluts kwijt raakte. Iebie had moppen op muziek, welke Paulientje, die haar nieuw gekochte witte kousen van 32 cent over de armen had getrokken, begeleidde. De beide leidsters dachten schijnbaar ook niet aan slapen, ze kwamen lachend met de groote kist „Lekkerbekken” langs de bedden, waarin je met beide handen tegelijk mocht grabbelen. „Fie, kind, het is de laatste avond dat je bij ons mag slapen, morgen moet je vertrekken, maar wij zullen aan je denken, als jij weer vér van ons verwijderd in het drukke leven terug bent”, betoogde Stoutje plechtig met een nat neusgeluid. Ik liet Klaas, die op mijn voeteneind zat, mijn lekkerbekken vasthouden en betuigde toen met trillende stem mijn dank voor zooveel hartelijkheid en deelname. To, die gauw ontroerd was, pinkte stiekum een traan weg.

Om half één gooiden wij Jantje, die maar op ons bed bleef plakken, de zaal uit naar de mannenafdeeling toe. „Je moet morgen koken Jantje,

je hebt rust nodig,” waarschuwde Stoutje bezorgd.

Voor de laatste maal mikte ik de kamferballetjes naar mijn kampeergenooten en toen draaiden wij ons om en sliepen.

Den anderen morgen..... waarlijk! om vijf uur waren wij kant en klaar en peddelden achter mijnheer Bal aan, die glunderend plezier in onzen frisschen moed had. Wij waren allen present, behalve..... Fijtje, die geuwend had beweerd, dat het te vroeg was en toen weer verder snurkte.

Het was heerlijk zoo vroeg! De tocht ging naar Ommen langs mooie wegen. Wij waren overmoedig vroolijk en zongen als lijsters in den vroegen morgenstond. Bij „den steilen oever” stapten wij voor den eersten keer af om wat te rusten en te genieten van de heerlijke omgeving, dáár, tegen de steile helling aan gezeten, lieten wij onzen blik gaan over den vlakken waterspiegel, die omzoomd was door de mooie hoge boomen van het bosch.

Om 10 uur waren wij thuis, waar Fijtje de ontbijttafel al gereed had. Ze schonk dadelijk de thee in de gereedstaande kopjes, zoodat we onmiddellijk konden eten. Wij prezen haar natuurlijk uitermate.

Het werd vreeselijk warm dien dag. Wij begaven ons langzaam naar het bosch om in de schaduw van de boomen nog een hazenslaapje te doen.

Bij het middageten, mijn galgenmaal, dat weer overheerlijk smaakte, werd er op mijn vertrek gezinspeeld. Met z'n allen zouden ze mij naar het Station brengen, zelfs al zouden ze onderweg bezwijken van de hitte. Ik ontroerde bij zooveel liefs.

Daarna pakte ik mijn koffer, waarbij de anderen, die lui op de bedden lagen verspreid, alle mogelijke opmerkingen moesten maken.

Toen mijn koffer gereed stond gingen wij nog een paar uurtjes naar het hooggelegen bosch,



Kamferballetje's afscheid.

Foto van Mej. Iebie Hellinga.

waar ik voor de laatste maal mijn oog liet gaan over het lieve dorpje met den stompen kerktoren. Nu was de pret uit, nu moest ik weg.....!

Om vier uur waren wij op het kleine perronetje. Op mijn koffer gezeten, de anderen om mij heen geschaard, namen wij teeder afscheid van elkaar. Ik bedankte de zorgzame leidsters die het ons zoo aangenaam hadden gemaakt en stapte in den trein, zwaaide met een groote zakdoek van mijn vader het vroolijke troepje toe, dat meer en meer van mij verwijderde. Ik stond daar met een beetje weemoed in het hart, toen ineens..... een stoot, een schok en ik zat verbouwereerd op de bank. Wat was dat? Ik schrok ervan. Hè wat nu? Ging de trein terug? Wat gek, ik ging weer naar Hellendoorn terug, kwam het troepje kameraden, dat daar stond te schateren van 't lachen, weer naderbij. Toen ze mij zoo onnoozel-verwonderd zagen kijken riepen ze: „Fie, kind, je zit in een ran-geertrein, kom er uit, je moet nog wat wachten.” In een oogwenk stond ik weer tusschen ze in. Fijn, nog een oogenblikje! Snel werden er nog eenige kiekjes genomen. Maar nu kwam de goede trein. Nu was het meenens en zwaaide ik nogmaals en nogmaals naar mijn kampeergenooten, die nu kleine poppetjes werden totdat ik ze

niet meer zag en nu zwaaide ik met een traan in het oog naar den stompen kerktoren en naar den eenzamen molen. „Lief Hellen-doorn, waar ik zoo'n mooien onvergetelijken tijd heb doorgebracht, ik moet je vaarwel zeggen.” Dit was mijn afscheid.....

..... En nu Lien, nu nu moet ik de geëerde Redactie mijn dank be-tuigen voor al hetgene, wat ik daar genoten heb; en ook voor al de welgemeende atten-ties tegenover ons. Het was bijna te veel.

Dien mooien zonnigen tijd, waarin geen ééne dissonant gehoord werd zal ik nooit vergeten. Voor mij is en blijft het: „De mooie tijd in Hellendoorn in de maand Juli 1928.”

Wees gegroet van

„Kamferballetje”.



De schrijfster als Foto van
Sultan van Egypte. Mej. Iebie
Hellingsa.

PORTRETJE.

DE lippen wat vooruit en 't hoofd achterover, de zware boekentasch achteloos gesteund op haar rechterzij, loopt ze blootshoofds van school naar huis.

„Totie is wat onverschillig”, zeggen de meeste menschen.

Als op de letterkunde-les een mooi gedicht wordt voorgedragen, kijkt ze koel het raam uit. De leeraar die probeert haar erin te halen, krijgt tot eenig antwoord dat zij het „wel mooi” vindt. Ten einde raad vraagt hij of ze dan den inhoud kan weergeven, — heeft ze wel geluisterd? — Even bloost een tintje naar haar wangen, dan vertelt ze zakelijk dat de dichter een molen beschrijft, bij zonsondergang, als er bijna geen wind meer is.

Het dikke blauwe schrift, diep achter uit haar kast, krijgt het 's avonds in jagende letters te verwerken: „Dat rafelen aan een stuk poëzie, dat praten erover en zeggen waarom je het mooi vindt. — Ik wil alleen luisteren...”

De jonge dominé die op de catechesatie iets uiteenzet, vindt vele oogen in aandacht naar zich gericht. Wel zijn de antwoorden soms erg er-naast, maar 't zijn dan ook nog maar heel jonge meisjes, denkt hij vergoelijkend. Alleen Totie —

kijkt straf voor zich heen, antwoordt kort en correct, maar nooit één vraag, en bij een grapje nauwelijks een glimlach. „Zou dat meisje in haar hart vijandig staan?” vraagt de predikant zich bezorgd af.

Bij het uitgaan fluisteren de meisjes:

„Ik vind het toch zoo'n éénige dominé.”

„Hij is nog altijd niet verloofd, hè,” — en in een hoekje gichelen er twee.

Als een jongen zwaait Totie op haar fiets den hoek om, en dan stormt de verontwaardiging los in haar zuiver en eerlijk hart. Komen ze dáárom op catechesatie, beschouwen ze zóó hun predikant, wiens ernstige dringende woorden zich hebben gegrift in haar ziel?

Totie heeft sinds lang geen moeder meer. Mis-schien was anders haar strenge natuur wat afge-rond en ook naar 't uiterlijke verzacht. Maar ze is niet gewend, zich uit te spreken. Ze heeft ook niet veel vriendinnen. Ze kan 't met de anderen wel vinden, maar gaat hun meestal vlug vooruit en alleen naar huis. Daar is haar grijzende vader, voor wien ze, nimmer verveeld, 's avonds na haar werk de oude psalmkoralen speelt, al oefende ze zelf wel graag nog eens haar sonate.



Oud-Diemen.

Foto van D. F. Eberhardt, Hilversum.

IRIS.

Blauwe Irisbloem, met je stijve stengel, en bladeren als zwaarden, wat moet je sterk zijn, dat je het harde omhulsel kunt openbreken, om tot blijden bloei je kroon te ontplooien.

Blijde Irisbloem, in je harde omhulsel, wat moet je zacht zijn. Als satijn in schemerlicht glanzen je blaadjes, geverfd met kleuren van den nacht die daalt over zee en land.

Bloode Irisbloem, met je kroon van bleekblauw satijn, wat moet je mooi zijn. Geureloos, zonder steun van sierlijke bladeren, zoo te kunnen bekoren. Alleen door je eigen schoonheid.

HERMIEN MANGER.

BOEKENSCHOUW.

ALS deel drie van dezen jaargang der vereeniging Christelijke Bibliotheek, uitgave G. F. Callenbach te Nijkerk, verscheen: „*De zwarte eisch*” door *Marie Woltersdorff*. Al verraadt dit verhaal wel telkens zijn Duitsche afkomst, zoodat we denken: de menschen uiten zich daar toch anders dan wij, het is niettemin een goed boek. Ik geloof niet, dat de schrijfster er allereerst naar gestreefd heeft een werk te geven van hooge litteraire waarde; tenminste: niet allereerst als zoodanig treft het onze aandacht. Stijl en zinsbouw zijn heel gewoon. Hoofdzaak is de karakterteekening van de hoofdpersone, en daarin zit veel goeds. Majella, de in haar liefde teleurgestelde wees, komt op het stille Noordzee-eiland in aanraking met dominee Rubens, diens zuster Thora en later met diens broer. Thora, een resolute natuur, heeft niet veel verstand van zielszorg, al meent ze het goed; ook begrijpt ze Majella's karakter niet. Met den dominee gaat het wel wat beter, maar toch — als Majella later diens broer Gerhard liefkrijgt, en hem, den zending-arts, volgt naar Britsch-Indië, is zijn God niet haar God. En dat wreekt zich, zooals het zich altijd wreekt in het leven. Aan de zwarte eisch: haar kinderen na hun eerste verlof achter te laten in Duitschland, ter wille van hun opvoeding, kan ze niet voldoen, omdat ze de kracht tot dit offer niet zoekt bij God. Ze wil, dat haar man zijn werk opgeeft, maar dat kan hij niet, omdat het hem roeping is. Dus gaat hij alleen terug. Majella heeft geen vrede, tot ze bereid is toch het offer te brengen. Dan behoeft het niet, omdat de oorlog de Duitsche zendelingen van het Britsche terrein verjaagt. Even lijkt dit een zwakke plek in de compositie. Doch wanneer Majella haar lievelingsdochter afstaat voor den zendingsarbeid in China, en ze reeds voorziet, dat ook Michael, de zoon, later het voorbeeld van zijn zuster zal volgen, voelen we toch: de verandering was volkomen. In wat Majella tot haar schoonzuster zegt na Barbara's besluit, ligt een les opgesloten voor alle jonge vrouwen, en daarom schrijf ik die woorden hier over. „Mijn leven heeft drie perioden gehad. In de eerste leefde ik zonder Gerhard en zonder God. In de tweede met Gerhard. In de derde — en dat is pas leven — met Gerhard en met God.”

* * *

Verder wijs ik op een serie leesboeken, die bij P. Noordhoff te Groningen verscheen. De serie

heet *Karakter — Kennis — Kunst* en staat onder redactie van D. Wouters en W. G. v. d. Hulst. Voor de lezeressen van ons blad zijn vooral van belang de deelen voor het voortgezet onderwijs. Die voor de lagere school zijn voor haar te veel in kinderlijke geest geschreven. Alleen: wanneer er onder onze lezeressen zijn, die een meisjesvergadering (dus meisjes van 12 tot 16) hebben te leiden, dan zou ik zeggen: probeer ook eens in kennis te komen met deze deeltjes. Er staan heel veel levensgeschiedenissen in, die geschikt zijn, om op die vergaderingen te worden voorgelezen.

Zijn de meisjes goed ontwikkeld, dan vallen toch misschien de hogere deelen meer in haar smaak. Ook voor M. V. is dit goede lectuur, terwijl men er persoonlijk ook heel wat aan hebben kan. Wat deze K. K. K.-serie dan geeft? Levensbeschrijvingen op allerlei terrein. Ik noem willekeurig uit iedere bundel één naam: Savonarola, Marco Polo, Fl. Nightingale, Vincent van Gogh. Voor onze lezeressen is wellicht de slotbundel het meest interessant, omdat deze, behalve een levensbeeld van Fl. Nightingale, ook een levensbeschrijving geeft van Kartini. Doch al de deelen geven ontwikkelende lectuur, en het is altijd prettig, wanneer men, als de naam genoemd wordt van een bekend persoon, kan zeggen: o ja, daar heb ik wel eens iets over gelezen.

* * *

Waarschijnlijk interesseert het onze abonnée's ook wel, dat door de firma van Wees en Weiss te Zeist wol in den handel wordt gebracht, die niet door motten wordt aangetast. Het kan zijn, dat sommigen zeggen: „maar wij hebben nooit last van motten.” Gelukkige menschen! Daar de wol door de bewerking niets van haar soepelheid inboet, en ook niet duurder is dan gewone wol, doet men misschien toch verstandig, het zekere voor het onzekere te nemen. Tenminste voor voorwerpen, die niet te dikwijls gewasschen behoeven te worden. Want de Nomotta-wol (dit is de naam) verliest door het wasschen met water en zeep spoediger haar eigenschap, motvrij te zijn. Tegen chemisch reinigen kan ze best. Wie Nomottawol koopt krijgt blaadjes met voorbeelden voor vesten, jumpers, japonnen, allerlei kleedjes, kussens en poppen gratis. Men vrage eens naar deze wol in handwerk- of wolzaken.

J. M. W.—W.

ALS DE WINTER KOMT.

NOG is 't maar September, en nu hebben we nog onze bloeiende planten, onze sterke en warm-kleurige herfstbloemen, maar we zien wel hoe hier en daar een blad gaan bruinen, en weten dat ze straks gaan verdorren, en dat het dan winter wordt.

Als de dagen zoo korter gaan worden, kan 't ons dan niet onverwachts bevangen: een angst om die grijze grof van den donkeren winter binnen te gaan, die aan haar kille wanden geen vriendelijk kleurtje van bloemen heeft lichten. 't Kan bij ons zoo troosteloos zijn in die mistige grauwe dagen! — 't Kan het zijn, maar het hoeft niet, want de winter is niet somber voor wie er het licht weet te vinden. En er bestaat zoo'n prettig middel tegen die pessimistische stemming van de donkere dagen voor Kerstmis.

Als fakkel op den winterschen tocht neem je mee een paar simpele bollen, van crocusjes, tulpen, of van hyacinthen, of mooie fiere narcissen. Die droge bruine bollen zet je nu, in September of begin October in een bakje, een bloempotje of een drijfschaal, wat je maar hebt, gevuld met bollen-aarde of met aarde met zand gemengd. Dat zet je neer op een donkere plek,

en betrap je jezelf een keer op zoo'n grauwe na-herfststemming, dan duik je in de kelder of je kruipt bij den donkeren hoek van de kast waar ze hun plaatsje hebben, en je geeft ze net zoo veel water, dat de aarde niet verdroogt. Tien tegen één, dat je er vroolijk vandaan komt, want elken keer zie je de kleine bolle-puntjes wat dikker en hooger boven de aarde uit. En tegen het einde van November, juist als je denken gaat: „nu is de natuur dood, nu is er geen licht en geen kleur meer in,” dan haal je je bollen te voorschijn en brengt ze in 't licht, liefst daar waar ze elk spaarzaam zonnestraaltje vangen. Dan geef je ze ook wat meer water, en dankbaar voor dat beetje licht en vocht gaan de witte spitsen zwellen en groen worden, de blaadjes buigen er uit, en de bloemscheede werkt zich naar boven. Dan op een mooien, zonnigen dag (eind December bloeien al sommige tulpjes, en op 't allerongunstigst heb je in de kamer je crocussen toch zéker begin Februari in bloei) dan komen de bloemen eruit breken en — we hebben het voorjaar gehaald!

Als de winter komt, is de lente immers niet verre?



WAT JE VAN OUDE DINGEN MAKEN KUNT.

UIT iets ouds iets nieuws te maken, is dat niet eenig? Je hebt een oude jurk, die je verveelt, maar waarvan de stof nog goed is. Je geeft 'm een verfbadje, garneert 'm opnieuw, met wat restjes wol of zij, een kraagje of een lintje dat je nog hadt; en je draagt 't oude ding „als nieuw” nog fijn 'n tijdje door. Zoo zijn er zoo veel van die dingen te bedenken, waar je op alle manieren plezier van hebt. Je zet je fantasie aan 't werk en bent genoeglijk bezig; en achteraf heb je de voldoening dat je met kleine middelen gezelligheid in je omgeving hebt gebracht.

Het is mijn bedoeling, jullie op dit gebied eens wat aardige ideeetjes aan de hand te doen. Allereerst wil ik dan vertellen wat er te maken valt van een doodgewonen boerenzakdoek. Kijk maar eens naar de mooie bloem- of pompadourfiguren die erop gedrukt staan, daar valt best wat van te maken. Maar hoe?

Je piekert wel eens, wat je Moeder zult geven met haar verjaardag. Het zijden kleed op 't salontafeltje is versleten. Daar moet dus een nieuw komen. Maar die dingetjes met 'n borduurpatroon bedrukt, die je in handwerkwinkels kunt koopen, nee, die zijn toch wat duur. En als de prijs meevalt, dan is misschien het patroon weer niet naar je smaak. In ieder geval laat zoo'n handwerk dat den weg vanzelf wijst, zoo weinig aan je eigen initiatief over. Een eigen ontwerp op een lap zij, fluweel of laken te brengen, dat is monniken- of, in dit geval: nonnetjeswerk.

En nu zijn we waar we wezen moeten: we gebruiken den zakdoek als patroon, rijgen 'm op den lap vast, borduren de lijnen na, waarbij we natuurlijk den te bewerken lap meepakken, en knippen weg wat we niet noodig hebben. Met een paar kleuren zij in verschillende dikte maakt

het kunstproduct een rijken indruk en past heel goed in een keurig salon.

Wat je nog meer noodig hebt dan het materiaal? Veel fantasie en ruim den tijd. Hoe meer fantasie, hoe meer tijd, zou ik zeggen. Want je begint met een eenvoudig patroon, waarbij je alleen maar langs groote lijnen hoeft te knippen. Dan krijg je er plezier in en je maakt hier nog een randje, daar een rij knoopjes. En als je fantasie je heel ver voert, is er van den oorspronkelijken zakdoek niets meer te zien en je hebt mooie, dik-op geborduurde bloemen of pompadour-figuren op het effen fond van het kleed.

Aan de hand van een voorbeeld zal ik probeeren het duidelijk te maken. Misschien is er wel een van de lezeressen die tijd en fantasie genoeg heeft om het met een mooi kleedje van zij of fijn linnen, of een fluweelen kussen te wagen. Maar denk erom, het is een echt priegelwerkje als je er een beetje op in gaat.

De teekening stelt een hoek van een rooden zakdoek voor, waarvan we de bloem eens zullen bewerken. Het wit eromheen moet den verschoten ondergrond beteekenen, dien we maar liever zullen wegknippen. Maar om gefafel te

voorkomen, rijgen we eerst de bloem rondom vast, even binnen den omtrek, knippen dan even daarbuiten af en slaan in.

Het vastmaken kan dan samengaan met het werken van den buitensten steek. Hiervoor is heel geschikt een dikke witte draad parelgaren of 'n dubbele draad flos-zij, die we met een dunne goudgele vastleggen. Zoo ontstaat een soort parelrandje, dat we op alle dergelijke plaatsen kunnen aanbrengen. De zwart omranding werken we op met een wijde festonsteek of een steelsteek met telkens een knoopje.

Het schulpvormige witte gedeelte tusschen rood (hier: grijs) en zwart inspireert tot een schulpfeston en waar het wit het rood omsluit, zal een frivolité-randje heel aardig staan. Wie dat niet kan, blijft maar bij de festonnetjes.

Zoo kun je van allerlei bedenken. Natuurlijk komen de platte steek en de tak- en flanelsteken ook vaak van pas. Het hangt er maar van af, welke gedeelten je wilt bedekken, omdat de kleur verschoten is of niet bij het fond van 't kleed past. Want dat hoeft natuurlijk niet bij rood te blijven. Wit, zwart, groen of blauw gaan ook uitstekend, mits je maar rekening houdt met wat er van de zakdoekkleuren nog te zien komt.

Ik zou zeggen: begin eens met een nieuwen zakdoek, waarvan je maar weinig hoeft te bedekken of weg te knippen. Krijg je er dan plezier in, dan neem je weer een moeilijker geval onder handen. Als het lukt, wordt het een héél mooi kleed, dat bovendien sterk genoeg is om er meer mee te doen dan ernaar te kijken, als je tenminste waschecht en degelijk materiaal neemt. Zet je fantasie maar aan 't werk! Voor den volgenden keer heb ik iets eenvoudigers in petto. Zorg maar vast dat je een verzameling stevige lappen hebt. Gooi niets van dien aard weg, maar bewaar het met kamfer tegen de gaande en de komende mot. Het kan te pas komen.

HERMIEN MANGER.



ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

Johan.

Van de onweersbui die boven je hoofd is losgebarsten, krijg je nu pas de eerste dropjes. Zet je paraplu maar op wanneer 't volgende nummer uitkomt!

Redactie.

Aan de Kampeersters.

Ik wil ook eens een klein stukje in O. C. schrijven, 'k heb het nog nooit gedaan, maar zal het erg kort maken. Verschillenden hebben mij gevraagd of ik een verslag maak, nu, ik ben er mee begonnen maar 't valt niet mee hoor, maar zal toch zien dat ik het afkrijg.

We hebben op 't laatste moment nog wat verjaardagen aangeteekend in ons Kampboekje en ik was, geloof ik, het eerste aan de beurt. Mag ik door dezen allen mijn hartelijken dank brengen voor de felicitaties met mijn verjaardag gekregen, 'k vond 't erg leuk dat jullie er om gedacht hebt.

Met hartelijke groet,

HENDRIENA.

Beste Allemaal,

Nu wil ik ook eens wat vragen aan jullie n.l. jullie oordeel over boeken. Je moet dan weten dat mijn vriendin dweept met de boeken van Cora Westland (Cor Wisboom Versteeg-Kautzman). En ik vind ze meer dan verderfelijk. Nu hoorde ik dat het een Christelijke schrijfster is. Wil jullie me eens helpen, want nu begrijp ik er niets meer van. Ik heb gelezen S.O.S., en ik vind het om je te schamen dat je zoo iets leest. Haar boeken zijn met vloeken doorspekt. Van een dame uit Dordrecht hoorde ik, dat de schrijfster in D. woont en doorgaat voor heel Christelijk.

Vriendelijke groeten voor allemaal,

Watersnipje.

Geachte Redactie.

Bij het schrijven van „Johan” vind ik Uw aantekening dat de opname „bij uitzondering” geschiedde.

't Heeft me verwonderd dat een „heer” ook zelfs „bij uitzondering” werd toegelaten. Ik vind, een heer past niet in dit hoekje en dan vooral niet een heer, met zoo'n houding als Johan aanneemt. 'k Heb het altijd knus gevonden dat dameshoekje en het ook altijd met genoegen gelezen. 'k Vond het altijd zoo'n gezellig boudoirtje waar ongedwongen gekout werd en ik zonder de meisjes te storen, kon luisteren: wat er alzoo verhandeld werd. Wel had ik bij me zelf aangaande verschillende briefjes wel eens gedachten, maar ik waagde het nooit om me er in te mengen want ik dacht: daar hoor ik niet. 'k Legde zelfs mijn sigaar neer en hield op met rooken als ik er mee begon te lezen.

Neen Johan, van de Redactie vind ik het niet mooi je toe te laten, maar vooral vind ik het niet aardig van je op zoo'n manier bij de meisjes binnen te komen. 'k Heb net zoo'n gedachte of je hier in 't boudoirtje binnen komt en de rust wilt verstoren, door aan de door de dames zelf geborduurde kleedjes te trekken, die dingen, die dit boudoirtje juist versieren, van hun plaats te zetten. Kom Johan, over de zaak zelf die je aanvoert, wil ik niets zeggen, daar zullen de meisjes genoeg over te zeggen hebben, maar wij hebben als „heeren” toch ook wel eens wat te vertellen over onze pijp of sigaar of strik of motor! en is dat ook direct ter voorbereiding voor de taak van den man in huis en maatschappij? Neen Johan, je komt hier binnen als een vreemd haantje in de kippenren en ik verwacht dat de kippetjes (figuurlijk!) je ook wel lekkertjes op je kopje zullen pikken! Het kan ook niet anders.

En — geachte Redactie 'k zou wel willen dat dit schrijven opgenomen werd, doch dan bedoeld als schrijven tegen Johan, en 'k hoop dat U dan geen „heeren” meer toe zult laten want die passen mijns inziens in dit hoekje niet!)! Zorgt U er toch voor dat dit hoekje er blijft en de meisjes zich ook vertrouwelijk kunnen uitspreken tegen elkaar, en dat niet weer dat „Hooggeachte Dames” er in voorkomt want dat vind ik hinderlijk, 't is ook te „modern” in deze rubriek.

Ik voor mij, raad Johan aan, niet zoo „door te drijven” want dan houdt hij het beste vrede met zijn meisje en andere meisjes van tegenwoordig, die, zoo ze zich uiten in de correspondentie-rubriek toch nog niet zoo geheel modern zijn en of buiten het huishoudelijk werk staan, of er minachtend er op neer zien.

Geachte Redactie bij voorbaat dankend,

Uw dw. BERT.

Geachte Johan en andere O. C.

Nog nooit heb ik in O. C. geschreven, om kortweg uit te drukken, niet gedurfd. Altijd is mijn eerste blik voor het O. C. hoekje, doch in 't laatst boeide het me niet erg. 't Ging meestal over onderwijzeressen, verpleegsters en dergelijke, en daar ik alleen op de lagere school ben geweest, dacht ik net als u: „Is dit nu misschien ter voorbereiding voor de taak der vrouw in huis en maatschappij?” Hoe moeten dan dienstmeisjes, of die meisjes die thuis alleen de huishouding doen waar geen moeder meer is. Zulke zijn toch ook wel onder de lezeressen. 'k Zag de O. C. van 1921 nog eens in, en welk een verschil bij nu. 'k Ben het volkomen met u eens Johan, en u overdrijft heelemaal niet. 't Is tegenwoordig een tijd waarin meer op 't uiterlijke gelet wordt, dan op 't innerlijke. Als een meisje met een jongen gaat vraagt ze meestal eerst waf is hij, maar niet hoe is hij. 'k Sprak laatst iemand en die zei; „men moet geen eelt in de handen hebben, of een gelapte broek aan, al verdien je nog zoo weinig.” En 'k ben het geheel met u eens, dat een meisje of vrouw haar huis in orde behoort te houden, en niet naar alle pretjes gaan, en als de man van zijn werk komt, dat er dan rust en orde heerscht, en dan samen ieders werk wederzijds bespreken, en samen overleggen, en de vrouw moet dan niet zeggen: daar heb ik toch geen verstand van. Men moet trachten elkander te begrijpen en samen het juk dragen, doch niet een alleen.

In Frysk doarpsfamke.

1) En als de redactie nu eens naar uw raad deed? Dan kwam uw schrijven ook niet in deze rubriek. Maar ... de redactie zal uw brief nog opnemen. Dit is de tweede uitzondering, maar nu ook de laatste.

OOSTERBEEK
LOV.
LEVERT
**WOONINRICHTINGEN
AAN PARTICULIEREN**
VRAAGT FOTO'S EN BEGROTING

Aan Johan.

Stel je voor, ik zit met een groote bak met aardappels op m'n schoot. 't Hoofd vol met huishoudelijke zorgen. Daar gooit de postbode de J. Vr. binnen. En hoe druk ik het ook heb, ik moet even mijn vuile vingers aan m'n schort afvegen en m'n geliefd blad doorbladeren.

Voor mij zie ik allerlei moois daar valt mijn oog op de brief van een heer in ons O. C. hoekje. Dat er nieuwsgierige jongens, pardon heeren! waren die altijd ons praatboekje lezen dát wist ik, maar dit is toch al te driest! Ik lees de brief en krijg een kleur. Daar heb je 't al weer, alweer het zelfde liedje! Wij minachtend op huis-werk neerzien? Omdat wij er niet mee te koop loopen, met onze huiselijke zorgen en plichten daarom zijn we ons wel van onze roeping bewust! Maar daar praten wij niet zoo luid van hē meisjes? U hadt eens moeten lezen wat Lydia in het Fr. Dagblad schrijft, ze neemt het op voor ons meisjes

en vindt de lichte kousen en schoenen met de korte rokken heel vlug en aardig staan! De meisjes worden al zooveel afgekamd dat zoiets je bepaald goed doet. En ik geloof dat de heeren zich tegenwoordig heel best en braaf beginnen te voelen, 't zijn altijd wij meisjes die er van langs krijgen! U schrijft over zoo weinig huwelijken in Engeland en ook hier, omdat de mannen die moderne meisjes niet aandurven. Zou dat ook komen doordat de heeren te veel naar zulke meisjes omzien? Er zijn toch ook nog wel andere? Of zouden die de tegenwoordige jongens niet meer vertrouwen? Daar mocht ook wel eens een boekje over opengedaan worden! Dat in moderne kringen de meisjes zich te buiten gaan met rooken en losse kleeding enz. stem ik toe maar ik vind het onbillijk om ons daar bij te vergelijken. Bij die vrouwen hooren wij Christelijke meisjes niet.

Hoogachtend,

Een lezeres van Frieschen bodem.

CORRESPONDENTIE VAN DE REDACTIE.

Woorden van Waardeering.

Dit christelijk Tijdschrift voor de vrouwelijke jeugd is altoos aantrekkelijk, boeiend en opbouwend. Maar het Juli-nummer is wel bijzonder mooi. De lectuur is pakkend; in rijke variatie; de illustraties zijn fijn en fraai. Proza en poëzie, het trekt alles de aandacht. De photo's van „Ons eerste kamp” — twintig lezeressen van het blad kampeerden in Hellendoorn — zijn uitnemend gelukt.

Bewonderenswaardig bovenal mag genoemd de Bijlage van „De Jonge Vrouw” Juli 1928 van de hand van den Calligraaf D. Hornsveld. Zij is zeer geschikt voor wandverciering, mits in eene passende fraaie omlijsting. En ze is 't ten volle waard.

Jonge vrouwen en meisjes, lees dit tijdschrift met aandacht.

G.

Asser Kerkbode 3-8-'28.

Abonnementsgelden.

Wij geven onzen abonnées gaarne gelegenheid, ons de abonentengelden voor de eerste helft van den elfden jaargang (1 October 1928 tot 1 April 1929) per postgiro (rek. no. 20246) of per postwissel over te maken. Na 27 September a.s. zende men niets meer. Daardoor zou onze administratie zeer worden bemoeilijkt, omdat dan de kwitanties verzonden worden. Wie, ter besparing van dispositiekosten, dus het abonentengeld zenden wil, doe dit voor den 27sten a.s.

Wie kan ons helpen aan het adres van Rita de Vries, die in 1927 in Den Haag woonde?

Line. Het adres waar je meer kunt vernemen over het blindenschrift, werd door de Boskoopsche lezeres nog opgegeven. Mejuffrouw L. Schaum, Biezen 60, Boskoop.

Mevr. W. J. A. - v. E., Opende. Gaarne willen we Uw foto's eens zien, daarvoor is het voldoende, als U ons de afdrukken stuurt.

Frysk doarpsfamke. Sinds langen tijd bestaat in de Christelijke gezinnen de gewoonte, dat bij het bijbellezen en danken ook de dienstmeisjes en de knechts worden binnengeropen. Men wil daarmee zeggen: deze hooren ook bij het gezin, en wanneer wij tegenover God staan, is er geen verschil meer in rang of stand, maar buigen wij ons tezamen.

Cor A., Annie J. en Leny K. We zijn erg ingenomen met

de aardige foto's, die in 't volgende nummer aan de beurt komen.

Kampverslagen. Van het eerste kamp kregen we nog verslagen van Clasien v. D., en van Gé W. Maar waar blijft het Augustus-kamp?

Het tweede kamp te Hellendoorn.

Ook in Augustus hadden we een gezelligen kampeertijd, daarvan zullen de kiekjes, en, naar we hopen, de verslagen in 't volgend nummer wel meer vertellen.

De zon scheen wel niet aan één stuk door, maar dat belette niet, mooie tochten te maken, en we hebben ons nog bijna 't meeste vermaakt toen op dien regenochtend de sjoelbak en de andere spelen kwamen opdagen om ons binnen bezig te houden. En dan de schuimgarneering op de chocoladepuddinkjes, toen we dienzelfden middag „hoog bezoek” kregen!

En o, die bloeiende hei, waarvan stad- en kleibewoonsters geurige bossen mee naar huis droegen. Nietwaar kampeersters, er is in ons land maar één Hellendoorn!

Voor den nieuwen jaargang.

In dit nummer, het laatste van dezen jaargang, ligt een prospectus waarin de vele plannen voor het volgende jaar worden aangekondigd. Wat zeggen de lezeressen van die kleurige omslag? En van de vele voornemens die we gaan uitvoeren?

We zouden zoo graag zien dat ze dit waardeeren. Daarom doen we nog eens een beroep op ieders medewerking, de Jonge Vrouw in breeder kring bekend te maken. Jullie kent wel het middeltje van den sneeuwbal: overal waar hij rolt, kleeft er een klein stukje bij aan, maar zoo wordt hij groot en breed en sterk!

Als nu ieder die iets voor haar tijdschrift voelt, die sneeuwbal eens een klein maar stevig zetje gaf, één abonnée is toch zoo moeilijk niet te winnen? Jullie zoudt versted staan van het resultaat. En je kunt er voor jezelf nog iets moois mee veroveren: zie maar in de prospectus.

Kennen we Frits Reuter nog? Hij behoort tot die schrijvers, die nooit verouderen. Alleen de vertaling, die is wel wat ouderwetsch van toon voor onzen tijd, en dit bracht de Uitgevers op de gedachte, voor de lezeressen van „De Jonge Vrouw,” een van zijn beste en geestigste boeken, opnieuw bewerkt beschikbaar te stellen. Probeer het maar eens, het is zeker de moeite waard!

HET bij dit nummer gevoegde prospectus voor den nieuwen jaargang is een prachtig propaganda-middel.

Wie er op de juiste wijze gebruik van weet te maken, zal ongetwijfeld nú abonnee's voor „De Jonge Vrouw” winnen.

Wie ons een abonnee opgeeft kan van onze St. Nicolaas-verrassing profiteeren. Een boek van den gezelligen, humoristischen schrijver Frits Reuter blijft altijd zeer gewild.

Wie prijs stelt op een ander boek kan kiezen uit deze boeken.

<i>H. Beecher Stowe</i> , Menschen van Oldtown.	<i>Phil. Lansbergh</i> , Sannie van Sterkfontein.
<i>H. Beecher Stowe</i> , De bruiloft van Oldtown.	<i>L. Penning</i> , Noodweer.
<i>Elisabeth Franke</i> , Het Groote Stille Licht.	<i>C. Quandt</i> , De liefde van Johs. Knade.
<i>Kagemni</i> , Ehud.	<i>P. Keuning</i> , Christelijke Kunst.
<i>P. Keuning</i> , Kinderen in Verstand en in Boosheid.	Ook kan men een <i>prachtband</i> voor een jaargang van „De Jonge Vrouw” kiezen.
<i>P. Keuning</i> , De kracht van hunne kracht.	

Wie ons *twee* nieuwe abonnee's opgeeft, kan *twee* boeken uit bovenstaand lijstje kiezen óf een van de volgende boeken:

P. Keuning, Een Gast van Levi. *J. M. Westerbrink-Wirtz*, Toen het leven ernst werd.

Ook blijft de gelegenheid open om elk willekeurig boek te verkrijgen. Men geve ons volledige titel en zoo mogelijk uitgever van het gewenschte boek op en wij zorgen voor franco toezending.

Wij berekenen dan per abonnee één gulden. Wie ons dus één nieuwe abonnee aanbrengt, mag een boek vragen van f 1.00; wie twee abonnee's aanbrengt, een boek van f 2.00 enz.

Zoekt men nu een boek uit van b. v. f 2.25, dan moet men twee nieuwe abonnee's aanbrengen en betaalt f 0.25 bij.

Men kan dan b. v. eerst één abonnee aanbrengen en ons er bij berichten: Laat mijn premie maar staan, tot ik er nog een meer heb aangebracht.

Men denke er aan dat nieuwe abonnee's zich tenminste voor een vollen jaargang moeten verbinden.

Alle correspondentie wordt ingewacht bij Bosch & Keuning te Baarn.

BORDUREN - PLISSEEREN

AJOURNEN - FESTONNEEREN

SCHELLEKENS'

BORDUUR- EN PLISSEERATELIERS

AMSTERDAM, NWE HEERENGR. 7 - 9

UTRECHT, NACHTEGAALSTRAAT 18

DEN BOSCH, NIEUWSTRAAT 4



ORGELS

in zeer ruime
keuze voorradig.

Lage prijzen.

Billijkeconditiën.

Langdurige garantie.

OPGERICHT 1910.

TELEFOON 28913.

Foto-Bureau „t-Gooi”

Denkt aan het

Speciale

adres voor

Vergrootingen

ook van oude

verbleekte

portretten

D. F. EBERHARDT

De Bazelstraat 28 - Hilversum

Verschenen bij de uitgevers BOSCH & KEUNING te BAARN

de vierde, geheel omgewerkte druk van

CHRISTELIJKE KUNST

Verzen, bijeengebracht en van een inleiding voorzien

door P. KEUNING.

Prijs, in modernen band f 1.90

Verzen zijn opgenomen van:

Seerp Anema, Peter van Alsingha, Geerten Gossaert, Peter van Maarn, Willem de Mérode, Nellie, J. A. Rispens, Geraert van Suylesteijn, Jo Spierenburg, J. Jac. Thomson, J. M. Westerbrink-Wirtz, Jacqueline E. v. d. Waals.

Keuning gaf een nieuwe inleiding voor dezen herdruk.

Bestellingen aan KONING'S BOEKHANDEL, POSTBUS 10, BAARN.